Ammato Oʔusub

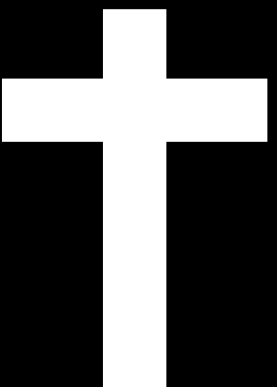

The New Testament in the Baiso language of Ethiopia, Latin script

Ammato O?usub
The New Testament in the Baiso language of Ethiopia, Latin script

copyright © The Word for the World International

Language: Bayso (Baiso)

Contributor: The Word for the World International

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.
You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.
- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.
Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Apr 2025 from source files dated 30 Apr 2025
6e4c0290-17d8-5d1c-ba1a-8827fe99140e

Contents

Matoosa 1
Mark'oosa 79
Luk'aasa 125
Yaannisa 202
Ofarameeraankon2i Felo 258
Karoomi Tos 331
Galaatiya 363
Efesooni 374
Filip'isiyoosa 385
K'ollaasiyaasa 393
Tiito 401
Filmoona 405
Ibraawwii 407
Yayik'ooba 432
Yihuuda 440
Raaga 443

Matoosa Kas'aafero
Goottaakkaanki Kayesuusa Kiristoosa Wongala
Tabano

Kamatoosa wongala, tayesuusa emeetokotti abddi t'aye kasegaamera usu kafayyisaro laanona Waa ammato ot'awooyi gosakkeessaan kasisero ka?abddii haafura kakkofelera garakkeessane laano kasegaaro kageggeloo haafuraya. Hikki kageggeloo haafurana Yesuusa isoo orroo alatere kakkojiinatero Ayihuudi kaalaalun anlleennon giraan alami dubbaawunna adereya.

Kamatoosa wongala iide diyaame ka?ekkaatero mas'aafaya; tayesuusa alattankko hagga?abere t'ammak'amano kakkeessakoki garana c'aafamanokkeessakoki gara sessegee abbaabatere Galiilaayi usu kalallabeero lallabaano, agaalssisanona fayyiisanokokki handdaano sessegaara. Hassukko abbaabatere ade Yesuusa kagaliila ulkko Iyyerusaalemikotti katamaa tos tasesseetero sesseettanna hikka alamii kakko?adallaatero geeskokki kagachchoo almmaayi kalleero ayees sessegaara; hikki ayeenssa suwaamanokkeessa, goyikkeessana goyikko kiyaanokkeessa wota raattoo abara.

Hikki wongala Yesuusa seera kawaa fureen sisin odonnati ka?abo laanona wononnati kawaakokki gara ka?agaalssisaro kanjjinkki yele tusara. Agaalssisikkeessakko gama kahori raa kamoogganii ka?ekkaatera ban?e kennii tootaamara;

1. Wononnati kawaakki ibaaddokotti yadalii, feloo, fe?i, hunnominna tagachchoo it'aa ka?agaalssisaro kawodamii lallabaano, (foolssi 5-7).
2. Tomonkko lama Yesuusakko o?agaalssatareen kawongala lallabaanoon kakkofaramareen goorata isoon kasisamere seeral, (foolssi 10).
3. Wononnati kawaakokki garaan kasegaamero kalekaleekki masuussajjool; (foolssi 13).
4. Yesuusakko o?agaalssataran laanokotti fureen kasegaaro agaalssis, (foolssi 18).
5. Gees kagiddaneekotti gachchona wononnati kawaa emeetokokki garaan kasisamero agaalssis; (foolssi 24-25).

Raattoo Hikki Mas'aafa Ka?abera

Yesuusa Kiristoosakokki kasanni hididinna alattaan *1:1—2:23*
Kat'ammak'aaro Yaannisakokki handdaano *3:1-12*
Yesuusakokki t'ammak'amanona c'aafamano *3:13—4:11*
Yesuusa felo?ootteessa Galiilaayi hagga?abano *4:12—18:35*

Galiilakko Iyyerusaalemi tos *19:1—20:34*
Kagachchoo almmaayi Iyyerusaalemiinna gobobikiseeyi *21:1—27:66*
Goottakkaanikki goyikko kiyaanona usukko oʔagaalssatarawun mutano *28:1-20*

Tayesuusa Kiristoosa alattaankokki hidiid
(Mat. 1:1-17; Luk'. 3:23-38)

1 Tadaawutena taʔabraame sannii kalleero kayesuusa Kiristoosa alattankkokki hididi haaya;
2 Abraame Yissaak'a umule, Yissaak'a Yayik'ooba umule, Yayik'ooba Yihuudana abbilaal umule,
3 Yihuudana Tiʔimaarkko Faaresina Zaara umule, Faaresi Esiroomi umule, Esiroomina Araam umule,
4 Araamina Aminadaabi umule, Aminadaabina Neʔasooni umule, Neʔasoonina Selemooni umule,
5 Selmoonina Reʔaabkko Boʔeezi umule, Boʔeezina Ruutikko Iyobed umule, Iyobdina Isseyi umule,
6 Isseyi wono Daawute umule, Daawutenna taʔooryo oorikko Solomooni umule,
7 Solomoonina Robiʔami umule, Robiʔamina Abiya umule, Abiyanna Aasafi umule,
8 Aasafina Iyosafit'i umule, Iyosafit'ina Iyohorami umule, Iyohoramina Oziyaani umule,
9 Oziyaanina Iyoʔataami umule, Iyoʔataamina Akkaazi umule, Akkaazi Hizk'iyaasa umule,
10 Hizik'iyaasa Minaase umule, Minaase Amoos'i umule, Amoos'ina Iyosiyaasi umule,
11 Iyosiyaasi gosa kaʔisiraʔeel Baabloni tos kakkobojaamere goorata Ikkoniyaanina Abbilaal umule.
12 Kabbabilooni boojaamanokko abbaabatere Ikkoniyaan Selaatiyaali umule, Selaatiyaanina Zurbbaabeela umule,
13 Zurbbaabeela Abiyuudi umule, Abiyuudina Elyaak'emi umule, Elyaak'emina Azaari umule,
14 Azaari Sadook'i umule, Sadook'i Akiim umule, Akiimina Elyuud umule,
15 Elyuud Alaazari umule, Alaazari Maatani umule, Maatani Yayik'ooba umule,
16 Yayik'ooba Yoosefa umule, Yoosefana kafayyisaro Kiristoosa Yesuusakotti Aaye Mayiraame kaʔeerateroye.*

1:6 Uru. 4:18-22; 1 Od. 2:13-15. **1:11** 2 Won. 24:14-15; 2 Od. 36:10; Erm. 27:20.
* **1:16** Mesihi, Kiristoosa amano Mesihi goorttun kashigidame amanoya.

17 Goortta Abraamekko taa Daawute geeron alattaan
tomonkko afartta, Daawutekko taa kabbaabilooni boojaa-
mano geeron alattaan tomonkko afartta; kabbaabilooni boo-
jaanokko taa takiristoosa alattaan geeron alattaan tomonkko
afartta.

Alattaan tayesuusa Kiristoosa
(Mat. 1:18-25; Luk'. 2:1-7)

18 Tayesuusa Kiristoosa alattankkotti jirtti hikkamaleetta,
Aayetteessa Mayiraame Yoosefaan eeraanttegudde
haʔeseloon Ayyaana K'ulluukkii fato tootaatte mutte.
19 Ese kaʔeeraatera Yoosefa k'ajeelakki ibaaddoti
mankkolleero maraan Mayiraame ibaaddo horee
fanchoyisiin mankkodooton maraan haʔaddeesisoon iisin
murtteesse.
20 Usu goʔameen hikka k'oppaa giraan kagootta erggichcha
hisillooyi usuun mute, haanna ame, «Sannii tadaawute
kalleetetta Yoosefa, taʔeerattetto Mayiraame atayi oori
yelayiin aroo ʔabssatte aalanttina ese kakkottotaatetta
k'ulluukki ayyaanakkoyya.
21 Babbaartitinna umulnatta, megekkeessana Yesuusa†
ami uumnatta; aalanttina usu gosakkeessa c'ubbokkisookko
mankkohaasinaro maraanya.»
22 Goottaa gara kahegeroonne haa ame kaʔayeesera felooyi
goggohayiroon amegure hikki dubba lee.
23 «Hikkina, deeleeltiti fato tootaayinatta babbaartitina
umulnatta megekkeessana amanuʔeeli amaminnara,»
fureeninna «Waa noonne wota gira amanoyya.»
24 Yoosefana huddurokko nabbaade, esekkona kagootta
erggichcha goggosegeeroyi Mayiraame oori yelayiin
minkkeessa tos atate seete.
25 Halleewo kuwaarre erekkisee taaʔumulttooyi esene wota
lakkohuddurero kaʔalatero yiittitina Yesuusa ame uume.

2

Mina tabiyaankko oʔemeeteran barraajja ok'ok'k'oraraan

1 Wono Herodoosa reede kakkogire geesii; Yesuusa
tabeteleemi katamaayi kayihuuda ulii kakkoʔalatare goorata
barraajja ok'ok'k'orareen mina tabiyaankko Iyyerusaalemi
tos emetengureen,
2 Kayihuuda wono liin kaʔalatera yiittiti haggee gira? Mina
tabiyaaninne bakkaala deennegunne usuun sagadin emeen-
nenna ameen hoosaten.

1:18 Luk'. 2:1-7. † **1:21** Heʔi taʔibrayist'ii «Yesuusa» amano kafayyisaro Goottaa amanoya. **1:21** Luk'. 1:3. **1:23** Isa. 7:14. **1:25** Luk'. 2:21. **2:2** Erm. 23:5; Zak. 9:9; To. 24:17.

3 Wono Herodoosa hikka ayees kakkomaalare goorata nee.
Usumaleenna kaʔiyyerusaalemi ibaaddo dubba nee.
4 Usu katuuk'aamol woyichchaalnna seera kaʔayihuudi
oʔagaalssisaran dubba kukkuyisere Kiristoosa haggee alayi-
naro hoosate.
5 Isona, «Kayihuuda ulii tagitto tabeteleemi katamaayiya;»
kahegerooyi haa amame s'aafamera;
6 « ‹Ul kayihudaayi tagitta ati Beteleemi!
Kakkalee tayihuuda katamaalkko duuddo lakkoyer-
aatatto,
Gosakkee Isiraʔeel kafoofinara mootii kukko binnara
ameen.› »
7 Esekkona Herodoosa barraajja ok'ok'k'orareen golise
uumsegure ayeesisaa bakkaala kakkomutero likkiikki
goorata hoosate maale.
8 Barraajja ok'ok'k'orareenna Beteleemi tos faregure
«Seeyenguddeen yiittiti malaa doota, aninna adi seeyigure
usuun goggosagadiroon usu goggoheltteeni in tos
abbaabayiddeen eetii giro iin segaa» ame.
9 Barraajja ok'ok'k'orareenna wono kaʔamero maaleen
abbaabatengureen sesseettan horeddeen. Hikkina mina
tabiyaaninne kaddeeraan bakkaala raa k'ajeelisaa yiittiti
mankkogiro banʔe geere aallee.
10 Bakkaalana kakkodiyaaren goorata aaloo geggelaaten.
11 Min orro kakkotabareen goorata yiittitina Aayetteessa
Mayiraamene wota kagiro deen, gilbbisengureen sagadeen.
Saat'inekisonna banatengureen work'k'ii, it'aanane, urit
taʔidan kaʔabo k'ibaati siseen.
12 Isona Herodoosa tos goggoʔabbaabanonkko Waa hisil-
looyi ataayise isoon mankkosegeero maraan raa iggilissateen
ulkkisoo tos abbaabateen.

Gibs's'i tos bak'atano

13 Barraajja ok'ok'k'orareen seeteen kakkobuwaaren
goorata erggichcha kawaa Yoosefaan mutegure ki ati
takkoʔabbaabatto arri ani kuun taa segiroon yiittiti
Aayetteessane wota aati Gibs's'i tos bak'agudde esee giri.
«Herodoosa yiittiti lagadin dootara» ame.
14 Haanssun usuna keegure yiittitina Aayetteessana aate-
gure hemeen Gibs's'i tos seete.
15 Eseenna Herodoosa taaggooroo adallaate. Hikkani-
inna «Erekkeena ul kagibs's'ikko uumaye» amaa Goottaa ka-
hegerookotti hiʔii kaʔayeesera haafura feloo haye.
16 Herodoosa barraajja ok'ok'k'orareen usu sobano ad-
deesegure aaloo amaraate, barraajja ok'ok'k'orareen bar-
raajja kakkomutero goorata goggosegeerankki malee gees

2:6 Mik. 5:2. **2:15** Hos. 11:1.

lamana esekko hegelbbaan kalleero Beteleeminna usu gobobii kagiro maamanjolkokki babbaar yiis dubba kukkuyisere fare lagadisise.

17 Hassu goorata kahegeroo Ermaasaa haa amame kasegaamera feloo haye.

18 Kaʔoottaneenna kaʔatii iyyakkotti yaaye Ramaayi malssantte.
«Raheelinna Yiiskkisee maraan ootte,
Goggoʔinna yelayin lakkodaanddeete, aalanttina Yiiskkise mankkogoye maraanya.»

Gibs's'ikko Naazireti tos abbaabatano

19 Goyi kaherodoosakko abbaabatere kagootta erggichcha Yoosefaan hisillooyi mutegure,

20 «Kingudde yiittitina Aayetteessa aatigudde ul kaʔisiraʔeel abbaaba, yiittiti lagadin odootareen goyeeran» ame.

21 Yoosefana keegure yiittitina Aayetteessa aategure ul kaʔisraʔeel tos abbaabate.

22 Ayesuun goʔameen Arkkiloosa Aabbokkeessa Herodoosakkotti banʔee ul kayihudaa wono lee reedano kakkomaalare goorata Yoosefa eserraa seeyin abssate. Hisillooyi usuun kakkosegaamare goorata tagaliila awuraajjaa tos seete.

23 Naazireti taʔamamatto katamaa tos seetegure hamas's'ee. Hikkaniinna kahegerooli, «Kanaazireti amaminnara» amameen osegaameraan hegero felooyi hayeen.

3

Kat'ammak'aaro Yaannisakokki lallabaano
(Mat. 3:1-12; Mar. 1:1-8; Luk'. 3:1-18; Yan. 1:19-28)

1 Usu goorata kat'ammak'aara Yaannisa kayihuuda k'alullattokki ulii lallabaa emete.

2 Lallabaanokkeessana, «Wononnati kadaruure gabbalamera c'ubbokko gula gala» kaʔamaroya.

3 Kahegeroo Isiyaasayi haa amame kasegaamera usuya,
«K'alullattokki ulii ‹Raa kawaanna ekkaasa bobbana tukkul umisa› amaa taʔokkaatto yaaye.»

4 Kayaannisa sarssina ogorro ogaalakko kafelamero golleero mooʔootteesayina gii mowatare. Babokkeesana kenttefarrona kagaado malabye.

5 Iyyerusaalemikko, kayihuuda ul dubbakkona laga kayorddaanosi gobobii kagiro ulkko ibaaddo dubba Yaannisa tos guuramare.

6 C'ubbokkisokkona gula galaa laga kayorddaanosii genetteessaayi t'ammak'amaa gireen.

2:18 Erm. 31:15. **2:23** Isa. 11:1; Mar. 1:24; Luk'. 2:39; Yan. 1:45. **3:2** Mat. 4:17; Mar. 1:15. **3:3** Isa. 40:3. **3:4** 2 Won. 1:8; Zak. 13:4; Woy. 11:22.

7 Farasaawilkkona Sodok'aawilkko kamooggan ibaaddo
usu takkot'ammak'are ban?e ka?emeetaro kakkodiyaare
goorata haa ame, «Isin yiis kahabeessa ta?emaatto engge
tawaakko goggohessaanun ayyoya isin kagorssee?
8 Goorttanun c'ubbokko gula galanokkisin otusaraan felo
fela.
9 ‹Abraame Aabbokkaaniya› ta?amattaan k'ofaayi isi?oottisin
aroosobatteen; Waa hikka e?emoolkko Abraamen yiis keesin
daanddaara.
10 Goortta masaar kagaaddol hidiid goosin ekkaattetta, il
ta?idan kadubamoon gaa dubba goosaminara; eleen orrona
shafaminara.
11 «Ani isin c'ubbokko gula mankko galtteettaan maraan be-
keeyi t'ammak'inara, ayesuun go?ameen keferro oottessana
sidin ani kadootisoon, inkko karooraro hunna ka?aba inkko
haarre emeetara. Usuna k'ulluukki ayyaanayinna eleenii
isin t'ammak'inara.
12 Kakkobbanp'araanna genetteessaayi gira, addummaa
basamigudde banp'aaminatta, darggammaanna gootaraayi
kibaminatta, galabaa adde tabaanon eleenii gubaminnatta.»

T'ammak'amano kayesuusa
(Mar. 1:9-11; Luk'. 3:21-22)

13 Hassu goorata Yesuusa gene tayaannisaa t'ammak'amin
Galiilakko laga kayorddaanosi tos emete.
14 Yaannisa go?ameen, «Hikki haa liin lakkodaanddaaro, ani
genettaayi t'ammak'amin dootisaa giraan ati misii in tos
emaatta?» ame isi tirate.
15 Yesuusana, «Koonna lakkogiro ati ii ami, hikka felanooyi
ok'ullumma felo dubba felano noon dootisara» ame. Yaan-
nisana ayesuun ii ame.
16 Yesuusana goorsewa t'ammak'ame bekekko goggobeeyi
daruurnna banantteguddе Ayyaana kawaa arabe aani usu
gutii dagaa giraan dee.
17 Usu goorata, «Ani kakkogeggelayinara, ani kageelaatara
erekki hikkaya» ta?amatta yaaye daruurkko maalssantte.

4

C'aafamano kayesuusa
(Mar. 1:12-13; Luk'. 4:1-13)

1 Hikkakko abbaabatere Ayyaana k'ulluukki Yesuusa dur-
risaa goggoc'aafamiro k'alullattokki ul tos aate bee.
2 Hemeen afarttamnna arri afarttam agabuukko abbaa-
batere uu?ee.

3:7 Mat. 12:34; 23:33. **3:9** Yan. 8:33. **3:10** Mat. 7:19. **3:17** Mat. 22:2; Mez. 2:7; Isa. 42:1; Mat. 12:18; 17:5; Mar. 1:11; Luk'. 9:35. **4:1** Ibr. 2:18; 4:15. **4:2** Biy. 34:28; 1 Won. 19:8.

3 Kac'aafarekkina Yesuusa tos gabbalamere «Ati ere kawaa
golleete hikka eʔemool babo goggolleeroo ajajii» ame.
4 Yesuusana, «Ibaaddo hiʔi tawaakko kabiyaaro haafura
dubbaa kuwaarre babo kaalaalii lakkogiraro amame
mas'aafaa k'ulluukkii s'aafamera» ame abbaabe.
5 Adena durrisa Yesuusa k'ulluutti katamaa Iyyerusaalemi
tos aate seetegure k'ulluukki min kawaayi birt'ee aate bee-
gure,
6 «Ati ere kawaa golleete» «hegelddee issii firimi,
luk'aʔootta eʔemooyi goggohanduddufannonkko iso
genettisooyi goggokeesinawun erggichchaal ku
maraan ajajinara amame mas'aafa k'ulluukkii
s'aafamera ame.»
7 Yesuusana, abbaabere, «Goottaa Hedokkaa arooc'aafite
amame ade mas'aafa k'ulluukkii s'aafamera» ame abbaabe.
8 Adena, durrisa Yesuusa aaloo t'ok'k'i taʔantte wodamii ko-
risegure alamikokki wonolaal kabajjatisoonne wota usuun
tusegure,
9 «Ati in horee iigudde gilbbisi gosagadde hikka dubba ani
kuun sisinnara ame.»
10 Yesuusana, «Ati s'alaye in horekko fakkiʔami! ‹Waa Hedo-
kkaawun sagadi; usu kaalaalnna hedoyisa› amame mas'aafa
k'ulluukkii s'aafamera» ame.
11 Esekkona durrisa iise seete; erggichchaalnna emeete-
gure usuun handdaye.

Yesuusa handdaano Galiilaa haggaʔabe

12 Yesuusa shaamano kayaannisa maalere ul kagaliila tos
abbaabate seete.
13 Tanaazireti katamaa iisegure; Zaabllooninna
Nifittaaleemikotti awuraajjaayi tagaliila labu giridii tagitto
tak'ifirenaahoomi katamaayi girano haggaʔabe.
14 Hikkaniinna kahegeroo Isiyaasayi haa amameen os-
egaameran hegero feloo hayeen.
15 «Ul kazaabllooninna ul kanifittaaleemi, Yorddaanoskko
gama
labu girii kagiro raa dollee kagaliila Ayizaab,
16 Mugudii kagire gosa
kaʔatii ifa dee;
Hoos tagoyii kagire ibaaddoonna
ifa bee.»
17 Hassu gooratakko haggaʔabere Yesuusa, «Wononnati
kadaruuree gabbalamera c'ubbokko gula gala» ame
lallabaano haggaʔabe.

4:4 Ada. 8:3. **4:5** Neh. 11:1; Dan. 9:24. **4:6** Mez. 91:11-12. **4:7** Ada. 6:16.
4:10 Ada. 6:13. **4:12** Mat. 14:3; Mar. 6:17; Luk'. 3:19-20. **4:13** Yan. 2:12.
4:16 Isa. 9:1-2. **4:17** Mat. 3:2.

Yesuusa kunʔub kaʔabatare ibaaddo afar uumano (Mar. 1:16-20; Luk'. 5:1-11)

18 Yesuusa tagaliila labu girndde rooraa giraan abbilaal lama P'et'iroosa kaʔamamaro Simoonanne abbikkeessa Indiraasane dee. Kunʔub oʔabatareen mankkoleen maraan maarrabitisoo bekerro lugudataa gireen.

19 Yesuusana «Koyeen indebee sesseeyeen» Ibaaddo wononnati kawaa tos goggokeenttanun ani isin yelnnara ame.

20 Goorsewa maarrabitisoo iiseengureen usuu debee sesseeteen.

21 Esekko goggorooreyi takkalee abbilaal lama ere kazabddoosa Yayik'oobana abbikkeessa Yaannisane dee. Aabbokkisoo Zabddoosane wota wolabo orroo maarrabitisoo ekkaasataa gireen; Yesuusana iso uume;

22 Goorsewa iso wolabottisonna Aabbokkisoo iiseen Yesuusa debee sesseeteen.

Yesuusa ibaaddo kamooggan agaalssisanona fayyiisano (Luk'. 6:17-19)

23 Yesuusana Ayihuudikokki min kaʔebii wononnati kawaakokki kageggeloo haafura agaalssisaanna lallabaa; gosa orroo kagiro maamisikki hawʔaamikkona maarii gutii tagitto rakkoo tamoogganko fayyiisaa kagaliila ul dubbaa maraamuraa gire.*

24 Hikkakko kakkeeyi ataankkeessa kasooriya ul dubbaa maalssame; gosana kalekaleekki hawʔaami hawʔaamaa kagirena; maar orrookki hawʔaami kameellanii abboosamaren; durrisa gutii kakkogirena kagaggadduu hawʔaami oʔabanaayen; naafaleessaal dubba usu tos keenen; usuna iso fayyiise.

25 Hikkakko kakkeeyi; Galiilakkona, katamaa tomonkko Iyyerusaalemikko, Yihuudakona, laga kayorddaanosi gamakko kaʔemeetera kamooggan ibaaddo Yesuusaa debee sesseete.†

5

Yesuusa wodamii gutii lallabaano

1 Yesuusa gosa kakkodiyaare goorata wodami tos beegure hamas's'ee; usukko oʔagaalssatareen usu tos emeten.

2 Haa amaa agaalssisano haggaʔabe.

Kasommaasame ibaaddo (Luk'. 6:20-23)

4:23 Mat. 9:35; Mar. 1:39. * **4:23** *Mikurabochi,* amano ibaaddo takkokukkumaro banʔe golleeto, Ayihuudikokki min kaʔebi Mikuraab amamara. † **4:25** *Katamaal tomon,* heʔi tagirikkii oʔayeesaranna Ayihuudi kalleenoon gosa raattoo takkogiro banʔe katamaal tomon amamatta. Hikki katamaal gama kahori kakkogiraan ogaliila bekekko mina tabiyaannenna taʔiyaan biyaanneya.

3 «Ayyaanakkisooyi Waa odootataraan osommaasameenyan;
wononnati kadaruure kakkisooyya.
4 Ogaddaaran osommaasameenyan;
Waakko goggoʔinna helayinaraan.
5 Fayyankkanʔi osommaasameenyan; ulnna eelinaran.
6 K'ullumma oʔuʔaaranna osugubaataraan
osommaasameenyan bararraanwa.
7 Shaaga oyelaraan osommaasameenyan; Waakko shaaga
helayinnaraan.
8 Wodana k'ulluu okkonlleetetta osommaasameenyan; Waa
dinnaraan.
9 Owogarisaraan osommaasameenyan yiis kawaa amami
uumaminaraan.
10 K'ullumma maraan ameerene ohorooramaraan osom-
maasameenyan;
Wononnati kadaruure kakkisooyya.
11 «Ibaaddo aalantti teeyi isin gohabaare gohoroorena, meel-
lane dubba isin gutii goʔayeese osommaasantteettan.
12 Daruurii isin taʔatayinnattaan muraa taʔatii mankkolleete
maraan geggelaayen; geggeloo tusa. Isinkko horeene ogireen
ohegerool hikkamalee horooreraan.»

Ifana Essebo
(Mar. 9:50; Luk'. 14:34-35)

13 «Isin taʔulee essebottaan. Essebo taʔesseboo onʔomoonje
gowaatte abbaabayi onʔomoonje yelayin daanddaata? Sar
shafamidde luki taʔibaaddoyi daddaramin kuwaarre laʔo
lakkoʔabtto.
14 «Isin kaʔalami ifattaan. Wodami gutii tagitta katamaa
siyamin lakkodaanddeeto.
15 Dab hank'k'ayisatere daachcho hegelii golssate
kakaatara ibaaddo lakkogiro. Min orroo kagiro dubbaan
goggohank'ayiro bollanssoo gutii kayin kuwaarre.
16 Hikkamaleenna ibaaddo oʔidan feloʔoottisin diigure daru-
urii kagiro Aabbokkisin goggokabajiron ifakkisin ibaaddo
horee hahank'awo.»

Seera kaʔooriti feloo haano

17 «Ani seera kamusena kahegeroo iggilisin kaʔemeeyero
aani isinuun aroolleeno; feloo hayisin kuwaarre iggilisin
lakkoʔemeeyero.
18 Ani rumminaa isinuun amara, ulnna daruurinna taa
roorraanii seera dubba feloo hayinara kuwaarre seerakko
fidale too goorttun eeggano koo duuddo lakkoʔiggilssamiro.

5:4 Mez. 24:3-4. **5:5** Mez. 37:11. **5:6** Isa. 55:1-2. **5:8** Mez. 24:3-4. **5:10** 1 P'et. 3:14. **5:11** 1 P'et. 4:14. **5:12** 2 Od. 36:16; Ofa. Fe. 7:52. **5:13** Luk'. 14:34-35. **5:14** Yan. 8:12; 9:5. **5:15** Mar. 4:21; Luk'. 8:16; 11:33. **5:16** 1 P'et. 2:12. **5:18** Luk'. 16:17.

19 Haanssun maayyona hikka ajaja dubbakko kic'c'arkki
gobbaase kakkaleenna goggobaasiro goʔagaalssise wononnati
kadaruureyi dubbaankko kic'c'arkki amami uumaminara.
Ayesuun goʔameen hikka ajajaal feloo hayisaa okkaleenna
felooyi goggohayisinawun kaʔagaalssisara hassu wononnati
kadaruureeti kanjiinkki amaminnara.
20 K'ullummattisin tafarasaawilkkonna seera kamuse
oʔagaalssisaraankkotti k'ullummakko roori gomutoon
wononnati kadaruure tos ijjii tabin lakkodaandaattan ani
amara.»

Yesuusakko engge maraan kasisamero agaalssisi
(Luk'. 12:58-59)

21 «Kahoree ibaaddone ‹Ibaaddo aroolagaaddeen
kaʔamamero isin maaltteettan; ibaaddo kalagadara
firddaaminara kaʔamamero maaltteettan.›
22 Ani goʔameen haa amara; abbikkeessa raakkallii
kaʔinggaamara dubba firddaaminara; goorttun abbikkeessa
‹Kamaaddinoon› kaʔamara taʔayihuudi shonggoyi
hoosaminara; ‹Taatowaa› kaʔamara ade tagaannemi
eleenkokki firdda usu ooratara.*
23 «Haanssun jaarssokkaa banʔe tafalaa gutii kayitedde
Waawun kakkosisato goorata abbikka ku kakkok'uk'amera
ayees kuun k'alli goʔame,
24 Jaarssokkaa ese banʔe tafalaa horee isaagigudde horaar-
jje seegudde abbikkaanne wota wogari; Esekko abbaabadde
jaarssokkaa Waawun sisi.
25 «Ku kamootara baragarakka ku goggofirddisonkko,
daannanna kashaaron roorisi ku goggosisoonkkona
min kashaano goggotabisoonkko raadii giraan saami
baragaraakkaanne wota wogari.
26 Ani kuun rumminaa amara, usu ku gofirddise adi mara-
gade dubba ati muri taagudissoo esekkona lakkobinnatto.»

Sharmmut'ummakokki gara kasisamero agaalssisi

27 «Aroosharmut'iteen kaʔamamero maaltteettan.
28 Ani goʔameen isinne haa amara; heleel tahalchcha ilii
kadiyaara dubba wodanatteesayi esene wota sharmmut'eera
amanoyya.
29 Tamergge iltatta c'ubboon aalantti golleete goorsewa
beesi shafi, maarkka dubba tagaannemi eleen tos
shafamanakko maarkkaakko banʔe too waatanoya horekki.
30 Gene tamerggetatta c'ubboon aalantti golleete
goosigudde shafi! Maarkka dubba gaannemi tos
shafamanakko; maarkkaakko banʔe too waatano horekki.»

5:21 Biy. 20:13; Ada. 5:17; 16:18. * **5:22** *Abbikkeessa kahabaarara*kookkoo kahorkkoo mas'aafaali, «Adda» kaʔamaro haafura adara. **5:27** Biy. 20:14; Ada. 5:18. **5:29** Mat. 18:9; Mar. 9:47. **5:30** Mat. 18:8; Mar. 9:43.

Keelkki amamanokokki gara
(Mat. 19:9; Mar. 10:11-12; Luk'. 16:18)

31 « ‹Ooritteessa keelkki ame kabeesara dubba keelkki
kakkoʔamero worak'ata eseen sisano dootisara amamera.›
32 Ani goʔameen isinne haa amara; ese kakkaleenne wota
sharmmut'aa giraan gutii goʔabe kuwaarre; ooritteessa
keelkki ame kabeesara dubba ese kakkaleenne wota
goggoshaarmut'ito kayelaroya. Hikka garaayi keelkki
amantte tabeetetto heleelttiti kaʔatatarana kasharmmut'aaro
aani tootaamara.»

Gara kaʔammatoo
(Mat. 5:32-38; Woy. 19:12; Yay. 5:12)

33 Kahoree ibaaddon, «T'araa arooʔammatteen; ayesuun
goʔameen Waayi horee kaʔammattetto oora» kaʔamamero
maaltteettan.
34 Ani goʔameen isinne; «Suure arooʔammatteen» amara.
Daruurii golleenna arooʔammatteen, korffinjje kawaatta.
35 Ulii golleenna arooʔammatteen; luki tawaa
takkofoolssaattoya; Iyyerusaalemiinna arooʔammatteen
tanjiintti tawono katamaatta.
36 Isiʔoottayi golleenna arooʔammatte; metekaakki fiit'a koo
gumaara goorttun gambballa yelin lakkodaanddaatto.
37 Haanssun ayeesaa giraan ayeeskkisin goʔiimanaa «iʔii»
ade gollaaʔamanaa «laa» halleewo. Hikkakko kakkalee dubba
kameellankko kaʔemeetaroya.

Halo biin lakkodootisaro
(Mat. 5:38-42; Luk'. 6:29-30; Woy. 19:13-18)

38 «Il maraan il, ilkko maraan ilkkoo,» kaʔamamero isin
maaltteettan.
39 Ani goʔameen isinne haa amara; tameellan
kafelaro ibaaddoti arooneebatteen; ayesuun goʔameen
hangorooc'c'akkaa kamerggee kabasaroon kakkalee
hangorooc'c'a kabbete adi tusa.
40 Ibaaddoti koo k'olokkaa atayin ku gomootee sarssi kaab-
baanne adigudde usuun sisi.
41 Ibaaddoti koo kuunne banʔe too seenna ami ku gutii
gohunnoome usu raakokki ambba usune wota see.
42 Kukko kaʔebaataron sisi; amʔaayin kadootatarokkonna
arootiratte.

Diina geelatano
(Luk'. 6:27-36)

5:31 Ada. 24:1-4; Mat. 19:7; Mar. 10:4. **5:32** Mat. 19:9; Mar. 10:11-12; Luk'. 16:18; 1 K'or. 7:10-11. **5:33** Woy. 19:12; To. 30:2; Ada. 23:21. **5:34** Yay. 5:12; Isa. 66:1; Mat. 23:22. **5:35** Isa. 66:1; Mez. 48:2. **5:37** Woy. 19:12; To. 30:2; Ada. 23:21. **5:38** Biy. 21:24; Woy. 24:20; Ada. 19:21. **5:42** Ada. 15:8; Mas. 24:29.

43 «Ollaattaa geelaa diinakkaa diidi kaʔamamero maaltteettaan.»
44 Ani goʔameen diinajjoolkisinna geelayen, isin ohoroorararaawunna ebaayen amara.
45 Hikkamalee mankko yelattaan marantinuun daruurii kagiro Aabbokkisinuun yiisaas linnattaan. Usu kaʔidanuunna kameellanuun dubbaan ariti beesara; idaamona c'ubbaalessaluunna k'ullooleewun ubsisara.
46 Kageelaataro kaalaal ogeelaatattaan golleeten me muraa helayinattaan? K'arat'a okukkuyisaraanna laa usumalee yelaa giraanna?
47 Abbilaalttisin taalaalnne nogodda oʔaatattaan golleeten okkaleekko meyii iidattaan? Ayizaablnna la hikka yelaa giraanna?
48 Haanssun kadaruure Aabbokkisin k'ulluukki goggolleeroyi isinna k'ulluunʔi laa.

6

Hiyyeessan sisanokokki gara

1 «Ibaaddo isin goggoddeero amiddeen ‹Oʔidan felo oottisin› ibaaddo horee felatanakko isi oottisin oorayeen; usumalee gofeltteen kadaruure Aabbokkisinkko muraa lakkohelattaan.
2 «Ifissaaddoleel ibaaddo horee kabajjaamin ameengureen raadiinna banʔe taʔebii goggosisanaankki malee ati hiyyeessan kooko kakkosisso goorata hamuto amidde arooʔawwaajjite; ani rumminaa amara; hikamalee ollaaran muraattisoo dubba atateeran.
3 Isin goʔameen hiyyeessan sisaagiraan gene tamerggettisin kasisatto gene tabbete arooʔaddeeso.
4 Hiyyeessan sisaagiraan gollataa halleewo; gollataa kafelamero kadiyaara Aabbokkisin muraattisinna murrowa.»

Gara kaʔebi
(Luk'. 11:2-4)

5 «Ebaataa giraan ifissaaddolee aani aroolleeten; iso ibaaddon mutin ameengureen banʔe taʔebiinna raadii k'ark'aarayi aalli ebaatano geelaatanan. Ani rumminaa amara; muraattisoo dubbana atateeran.
6 Ati goʔameen ebaayin goʔantte; kifilii tos tabi, ufana c'ufagudde gollataa kagiro Aabbokkaa tos ebaa, gollataa kafelamero kadiyaara Aabbokka muraattaa gachchoomurra.
7 Isin ebaataa giraan kamaaddinoon haafuraayi abbaab abbaab ebaatanoyi ebi kamaalssamaro aani kalaaro Ayizaab aani ayees jiinasataa arooʔeraasatten.

5:43 Woy. 19:18. **5:44** Mas. 25:21-22. **5:48** Woy. 19:2-18; Ada. 18:13. **6:1** Mat. 23:5. **6:5** Luk'. 18:10-14. **6:7** 1 Won. 18:25-29.

8 Iso aani aroolleeten, Aabbokkisin isin haʔebaannoon giraan horennewa isinuun me dootisaro kasowa.
9 «Isin goʔameen haa ama ebaayen;
«Daruurii kagitta Aabbokkaani!
k'ulluukki megekka hakabajaame;
10 Wononnatikka haʔemeeto;
Feʔitta daruurii goggolleetettoyi
Usumalee uliinna halleeto;
11 Kahittaaritee babokkaani hittaari noon sisi.
12 Noonna no kamiirʔero haheso goggoʔamannoo;
Baaskkaani haheso amina;
13 Kameellankko haasi kuwaarre; c'aafiti orro no arootabsse;
[Wononnati kakkaayya, hunnana kabajana
Jiruu jiroomman kakkaayya;
Hamiinʔi.]*
14 Isin baas kaʔibaaddo haheso goʔantteen kadaruure Aabbokkisin ade isinuun haheso amirowa.
15 Ayesuun goʔameen isin c'ubbo kaʔibaaddoo haheso kaʔamoon golleeten Aabbokkisinna c'ubbokkisin haheso lakkoʔamiro.»

Gara kaʔagabuu

16 «Ebi kaʔagaabuuyi ifissaaddolee ibaaddo aani aroohinggigiddeen; isona ebi kaʔagaabuuyi goggoʔaddeesamirowun ameengureen bebbeedtisooyi gutii gaddakokki maalaata tusataraan. Ani rumminaa amara, hikkamalee ollaaran muraattisoo dubba atateeran.
17 Ati goʔameen kakkoʔagabuuyite goorata; bebbeedttaa aali, metekkaanna shigida.
18 Hikkaniinna agabuwanokkaa gollataa kagiro Aabbokkaa kaalaalya kakkasa, ibaaddokko goʔameen kagolate laara; gollataa kafelamero kadiyaara Aabbokka muraattaa kuun murrowa.»

Durumma tadaruuree
(Luk'. 12:33-34)

19 «K'ook'anna kaʔaamaron; marc'c'o taʔududootte aani kabaaron; hetona oshi hetin kadanddeeto, hikka ulii gutii isi oottisinuun durumma arookukkuyisatteen.
20 Ayesuun goʔameen k'ook'anna kaʔaamoon, marc'c'o taʔududootte aani kabbaannon, hetonna oshi hetin kadanddeenon, ele daruurii isi oottisinuun durumma kukkuʔisayeen.
21 Durummatta mankkogittoo wodanattana esee gitta.»

Ifa kamaaree
(Luk'. 11:34-36)

---

* **6:13** Kat'awoo mas'aafal hitta banʔe lakkoʔadaro. **6:15** Mat. 11:25-26. **6:16** Isa. 58:5. **6:19** Yay. 5:2-3.

22 «Iil2o maarun ifayyaan; haanssun Iil2o fayyaaleessa
golleen maarkka dubbana ifaayi ka2ammagame laara.
23 Iil2o ootta ohaw2aaran golleen ade maarkka dubbana
mugud laara. Goorttanun ku orroo kagira ifa mugud gollee;
mugud ade misimisii t'illinggakki mugud laara!»

Waawunna maragadenna

(Luk'. 16:13; 12:22-31)

24 «Ibaaddoti koo Goottaa lamaan handdayin lakkodaand-
daaro, koo diidegure kakkalee geelaatara, goorttun koo kaba-
jjeegure kakkalee tuffatara, Waawunna maragadeen raattoo
handdayin lakkodaanddaamaro.
25 «Haanssun ani isinne haa amara; barsano oottisin maraan
me aaminna? Me t'aminna? Me sarssayinanna? Amaa
arooc'annak'antteen; neefo babokko, maar ade sarssikko
lakkoorooraroyya?
26 Alla kimbir diyaa; lakkowut'atanaan, lakkokukkuyisa-
taraan, gootarayinna lakkokibataraan, ayesuun go2ameen
kadaruure Aabbokkisinna iso aamisara. Isin isokko aaloo
lakkoroorattaanya?
27 Golleenna isin orrokko c'annak'amegure geeskeessa
gutii arri too adin kadaanddaara giro?†
28 «Adena sarssi maraan muun c'annak'aamattan? Alla
tadiida daraara misimisii jiinatto diyaa; lakkodaafuranan,
goorttun lakkosuk'k'aataran;
29 Ayesuun go2ameen ani isinne haa amara; hasse gitatti
kabajja ka2abanaaye wono Solomooni golleenna hitta daraar-
alkko too aani lakkosarssatero.
30 Isin ammano okkoonhank'atera Waa hittaari mutegure
geebbari eleen orro kashafamaro ees kadiida hikkamalee
gosarssisiro isin ade misii roorisi sarssisana waatara?
31 Haanssun ‹Me aaminna?› ‹Me t'aminna?› ‹Me
sarssanna?› ami arooc'annak'antteen.
32 Ayizaab hikka ayees dubba helayin c'annak'aamara;
kadaruure Aabbokkisinna hikki dubba isinuun kadootisaro
laano kasowa.
33 Kameen dubbakko t'aa wononnati kawaanna
k'ullummateessa dootayeen; kahese dubbana gachchoo
adamira.
34 Haanssun geebbartun arooc'annak'antten; geebbartun
c'annak'aamano geebbaritun habbaroo; arri metemeteeyi
tattisee talleete rakkoo abtta.»

† **6:27** *Geeskkeessa gutii arri too,* ban2e ban2eeyi, «Jifuttessaa gutii hisil koo» ka2amara gira. **6:27** Mez. 39:5-7. **6:29** 1 Won. 10:4-7; 2 Od. 9:3-6.

7

Kakkalee gutii firddaanawaatti
(Luk'. 6:37-42)

1 «Isini gutii goggofirddaamonkko maayyo gutiinna
aroofirdditeen,
2 Isin goggofirddaattaankki malee firddaaminara;
kakkoʔekkaasattaan huuyi isinuun ekkaasaminara.
3 «Ilttaayi orroo kagiro gaa hadiyaannoni abbikkaa kotti il
orroo kagiro huura muun diyaatta?
4 Ilttaayi gaa giraan abbikkaakotti il orroo kagiro huura
kuun ani beesiro amin misii daanddaatta?
5 Ati ifissaaddaa t'ayi ilttaayi orroo kagiro gaa beesa, esekko
abbikkaakotti ilii orroo kagiro huura beesin madaari din
daanddaatta.
6 «Luk'k'a oottisooyi goggodaddaronkko abbaabayi
ilkkoo abayi goggotatarshinnonkko kasommaasame kooko
keroorun aroossisseen; awʔallokki kooko booyyee horee
aroolugudden.»

Ebaayen, dootayeen, babbasayen
(Luk'. 11:9-13)

7 «Ebaayen sisamirowa, dootayeen helattaanwa,
babbasayen ufana banamirowa;
8 Kaʔebaatara dubba atatara, kadootatarana helatara,
kababbasataroonna ufa banamirowa.
9 «Isin orrokko erekkeessa babo goʔebaate eʔemo kasisira odo
giro?
10 Goorttun kunʔub goʔebaate habeessa kasisara giro?
11 Hayya isin omeellan leeteen giraan yiis kakkisinuun
kaʔidan kooko sisano gomalabtteen kadaruure Aabbokkisin
isin kaʔebaatattaan kooko kaʔidan misii roorisi isinuun
sisanawaatara?
12 Kakkalee ibaaddo isinuun goggofelloon kadootattaan
kooko isinna fela; seerana kahegeroolkokki agaalssisi
hikkawaya.»

Gooc'a kaʔuubaanna kabalʔaan
(Luk'. 13:24)

13 «Gooc'a kaʔuubaankkine taba; baas tos kageesara raa kan-
jiinkkinna gooc'ana kabalʔaanya, usuu otaberaanna omoog-
ganyaan.
14 Giri kaneefoo tos kageesara raa goʔameen kac'imiinkki
gooc'ana kaʔuubaanya; otabaraanna uc'c'arri olaalyaan.»

Kat'araa kahegerol
(Luk'. 6:43-44)

7:2 Mar. 4:24. **7:14** Erm. 21:8; Ada. 30:19.

15 «C'ala taʔidaad sarssate kaʔemeetaro orroʔootiso goʔameen
hiyyeeyi aani basi aatin kaʔemeetaro kat'araa kahegeroolkko
isi oorayeen.
16 Felo oottisokko iso addeesin daanddaattan. Illanjjikko
woyinii, k'iinc'c'okko bellesi taʔamamatto il abaabanan?
17 Usumaleenna gaa kaʔidan dubba il taʔidan, gaa kameellan
ade il tameellan dubamara.
18 Gaa kaʔidan il tameellan, gaa kameellanna il taʔidan
dubamin lakkodaanddaaro.
19 Il taʔidan kadubamoon gaa dubbana goosamara, eleen
orroddeenna shafamara.
20 Haanssun kat'araa kahegerool felo oottisooyi
addeesinattaan.
21 «Daruurii kagiro Aabbokkee kotti feʔi anfeloon giraan
‹Gootta, Goottaa› In kaʔamara dubba wononnati kadaruure
lakkotabaro.
22 Kagachchoo firddakotti arrii omooggan ‹Gootta, Goot-
taa, megekkaayi hegero la ayeenssella?› Megekkaayi dur-
risa labbeenssella? Megekkaayi kamooggan baasa noo
lafelnnella? Aminaraan.
23 Hassu goorata ‹Ani duuddo isin laakkaso, isin tameellan
ofelattaan inkko fakki ama› ami addeesisi seginara.

K'arookkina gowwaakokki min madaaratano
(Luk'. 6:47-49)

24 «Goorttanun hikka haafurakkee maalegure feloo kahayis-
ara dubba; min eʔemo gutii kamadaaratero k'arookki ibaad-
doti aani laara.
25 Idaamo kaʔatiina ubate, daadnna dage, ambbalnna
keetegudde usu min shafitte, eʔemo gutii mankko
madaaramero maraantinu lakkoʔiyyero.
26 Hikka haafurakkee maalegure feloo kahayisoon ade;
c'eekalee gutii min kamadaaratero gowwakki ibbaaddoti
aani laara.
27 Idaamo kaʔatiinna ubate, daadnna dage, ambbalnna
keetegudde usu min shafitte, minna iyye, iyaanona gomeel-
lan lee.»

Odonnati kayesuusa

28 Yesuusa hikka ayees ayeese kakkogudisare goorata
gosana agaalssiskeessaa saade.
29 Aalanttina Ayihuudikokki seera kaʔagaalssisaro aani
halleennoni giraan odonnati kaʔabo aani agaalssisaa
mankkogire maraanya.

7:15 Hiz. 22:27. **7:19** Mat. 3:10; Luk'. 3:9; Mat. 12:33. **7:23** Mez. 6:8. **7:29** Mar. 1:22; Luk'. 4:32.

8

Yesuusana maarii bar ka?abanaaye ibaaddoti
(Mar. 1:40-45; Luk'. 5:12-16)

1 Yesuusa wodamikko kakkodagare goorata gosa kamooggan usuu debee sesseete.
2 Hassu goorata maarii bar ka?abanaaye ibaaddoti koo Yesuusa tos emeetegure horee gilbbise sagadaa, «Goottaa! Fe?itaa golleete in muc'c'isin daanddaatta» ame.
3 Yesuusana genetteessa diriirssategure dinddinaa, «Ani kuun fe?i sisera! Muc'c'imi!» ame. Ibaaddotina goorsewa barkko muc'c'ime.
4 Esekkona Yesuusa, «Fayyaanokkaa maayyonna aroosegite; ayesuun go?ameen seegudde isi?oottaa tuuk'aamon tusa, Muse kuun ka?ajajeero meebaa sisi hikkina isoon ato leera» ame.

Kabooloo woyichchatikokki ammano
(Luk'. 7:1-10)

5 Yesuusa K'ifirenaahoomi tos goggotabee, kabooloo woyichchati kalleere koo usu tos gabbalamere; haa ame ebaate.
6 «Goottaa, iin kahandaarekki naafaleessa leegure aaloo abboosa diyaa minkkeeyi huddure gira» ame.
7 Yesuusana, «Ani emeeyigure usu fayyisinnara» ame.
8 Kabooloo woyichchatina abbaabere, «Goottaa, ati minkkee tos tabin ani lakkokadootisaroyyo; ayesuun go?ameen hittanii giraan haafura koo kaalaal ayeesina; iyyeen kahandaarekkina fayyirowa.
9 Ani metekkeewun kakkaleetun kahandaaro woyichchaya, aninna inkko hegelle iyyeen ohandaaran aba; isokko koonne see ani go?amiro seetara, kakkaleenna koyya go?amiro emeetara, iin kahandaarone hikka feli go?amiro felara.»
10 Yesuusana abbaabkeessaa saadegure, debee sesseetaa ogireenne haa ame, «Ani rumminaa amara, ul ka?isira?eel orrokko hikka aankikki ammano ka?abo ibaaddo koonna ani lakkohelero.
11 Omoogganna mina tabiyaankkona mina ta?iyaankko emeeyinnaran wononnati kadaruureyi babo aamin Abraamene, Yissaak'ane, Yayik'oobanee raattoo hamas'innaraan.
12 Wononnati kadaruure ekkaate okkongire ade sarddi t'illinggakki mugud tos shafaminnaran, esee isoon oottanna ilkko fooc'ano leera.»
13 Yesuusana kabooloo woyichchatine, «See ammanokkaa malee kuun halleewo» ame. Kahandaarekkeessana goorsewa fayyee.

8:11 Luk'. 13:29.

Yesuusa ibaaddo kamooggan haw?aamikko fayyiisano
(Mar. 1:29-34; Luk'. 4:38-41)

14 Yesuusa minkka P'et'iroosa tos kakkotabare goorata
soddo tap'et'iroosa maar gube haw?aamaa tahuddurttetto
dee.
15 Usuna genettisee kakkodinddinare goorata, maar
kagubarena gafare; keetegudde usuun handdayite.
16 Hemeen laa kakkoseetare goorata durrisaa ka?abamero
kamooggan ibaaddo Yesuusa tos keenen, usuna battiikki
ayyaanajjol haafurakeessaa beese; dhukkubaleessaal dub-
bana fayyiise.
17 Hikkaniinna kahegeroo Isiyaasa haa ame o?ayyeesere
hegero, «Usu maar orrookki dhukkubakaani atate hara-
nokaanina sidate» o?amameeren hegero feloo hayeen.

Yesuusaa debee kasesseetaro liin murtti dootisara
(Luk'. 9:57-62)

18 Yesuusa, kamooggan ibaaddo usu maraamure
kukku ka?amero kakkodiyaare goorata bekekko gama
goggonak'inawun ajajee.
19 Hassu goorata seera kamuse ka?agaalssisara usu tos
emeetegure; «Ka?agaalssisatto! Ati mankko siyaatto dubba ani
ku debee sesseeyinara» ame.
20 Yesuusana, «Geedalajjool gumbbi aba, kabuubara kimb-
birna min aba, ere ka?ibaaddo ade isi?oottessa takkofoolssisaro
ban?e lakko?abo» ame abbaabe.
21 Yesuusakko ka?agaalsataro kalleera kakkalee ibaaddoti
koo ade, «Goottaa! T'ayi seeyire ani Aabbokkee
goggok'amalaron iin fe?i sisi» ame.*
22 Yesuusa ade, ogoyinaraan reeskkisoo hak'amaleen; «Ati
go?ameen iin debee sessee» ame.

Yesuusa gaashimallo c'al?ise
(Mar. 4:35-41; Luk'. 8:22-25)

23 Esekko Yesuusa wolabo orro tabe, usukko
o?agaalssatareenna usuu debee tabeen seeten.
24 Der?a ka?atii irggado keegure gaashimallo wolabo taa
lichisiroo shalagaame, hassu goorata Yesuusa ade huddure
gire.
25 Usukko o?agaalssatareenna gabbalameen usu nabbaadisen
gureen, «Goottaa! Baannewa, no haasi» ameen.
26 Yesuusana, «Isin ammano okkoonhank'atera! Muun
hikkamalee abssaattaan?» ame. Esekko keegure irggadona
gaashimallo hadise, goorsewa beke k'ooden.

---

* **8:21** *Goggok'amalloo,* Aabbokkeessa taa gooroo oorayi k'amalayin ta?abo fe?i katusaro aani laara.

27 Ibaaddona, «Hikki irggadona gaashimallona kakkoon ajajaamaraan misikki ibaaddotiyya?» amaa saaden.

Yesuusa battiikki ayyaanayi oʔabameeren ibaaddojja lama fayyiisano
(Mar. 5:1-20; Luk'. 8:26-39)

28 Yesuusa bekekko gama nak'egure, Gerggesino kaʔamaraan ul goggogeeyi battiikki ayyaanayi oʔabameeren ibaaddojja lama takkogireen banʔe tahiyyeelkko beengureen usune wota eseleen; ibaaddona usu raanne roorin taawaaroo giin aaloo omeellanyen.

29 Isona, «Ati ere kawaa! Noonne wota haajaa tammee abtta? Goorata haggeennoni giraan no abboosisin emeette?» ameen okkeen.

30 Isokko abaraan fakkintte tamooggan booyyee bobbayite gitte.

31 Durrisana Yesuusane; «No kabeesinatto golleete tamooggan booyyee orroddi goggotabnno no gafarina» ameen ebaaten.

32 Yesuusana «Seyeen!» ame. Durrisana ibaaddojjakko beegure booyyee orroddee tabe, booyyeel dubbana laga k'ark'arakko hegelddeete ganggalatte beke orroddeete ubattedde enneganttе goote.

33 Booyyeel ofoofareenna bak'ateen katamaa tos seeteengureen kalleero ayeenssa durrisaayi abameen ogireen ibaaddojjaa gutii kafelamero ayees dubba sessegeen.

34 Hikka garaayinna kakkatamaa ibaaddo dubba Yesuusane wota eselin bee, usu kakkodiyaaren goorata ulkkisoo gafar goggobeeron ebaaten.

9

Naafaleessati ibaaddotikokki fayyaano
(Mar. 2:1-12; Luk'. 5:17-26)

1 Esekko abbaabatere Yesuusa wolabooyi tabe bekekko gama nak'e katamaatteessa tos emeete.

2 Esekko ibaaddo naafaleessati koo alggaayi sideengureen usu tos aateen emeteen. Yesuusana ammanokkisoo deegure naafaleessatine «Ko allamandde! C'ubbokka haheso amamera» ame.

3 Hassu goorata seera kamuse kaʔagaalssisara, «Hikki Waa habaaranoyya» amaa wodanattisooyi gumggumeen.

4 Yesuusa k'ofattisoo addeesegure haa ame; «Kameellan ayees wodanattisinii muun k'oppaattan?

5 Afo, ‹C'ubbokka haheso amamera amanokkona› ‹Kingudde sessee amanokko eekiya ene kallaara›?

8:29 Da. 1:12; 2 Sam. 16:10.

6 Ayesuun go?ameen ere ka?ibaaddo ul gutii c'ubbo hah-
eso kakko?amiro odonnati ka?abo laano goggo?addeessanunya»
amegure; naafaleessatine «Ki alggaattaa sidadde min gali»
ame.
7 Naafaleesaatina keegure minkkeessa gale.
8 Gosana hikka kakkodiyaare goorata saade, abssiinna am-
magameengureen hikka aankkikki odonnati ibaaddon kasis-
ero Waa galateen.

Uumamano kamatoosa
(Mar. 2:13-17; Luk'. 5:27-32)

9 Yesuusa esekko keegure seetaa giraan Matoosa
ka?amamare ibaaddoti koo k'arat'a takkomuraneen ban?ee
kahamas'eero deegure «In debee sessee» ame; usuna keegure
Yesuusa debee sesseete.
10 Yesuusa min kamatoosaa aamo gutii giraan omoog-
gan k'arat'a okukkuyisareenna c'ubbaaleeyil emetengureen
usune wotana usukko o?agaalssataranne wota babo aamin
hamas's'een.
11 Kafarasaawi ibaaddona hikka kakkodiyaaren goorata
Yesuusakko o?agaalssatareenne, «Isin ka?agaalssisara k'arat'a
okukkuyisaraanena c'ubbaaleyilnne wota misii aamara?»
ameen hoosaten.
12 Yesuusana iso ka?ayeesaran maalegure haa ame,
akimii kakkondootisara dhukkubaleessalunya kuwaarre
fayyaaleessan lakkoyo.
13 Seeyenguddeen, «Ani jaarsokko roorise shaaga
geelaatara ka?amamero haafurakokki fureen agaalssayen.
Ani kakkoon?emeeyera c'ubbaalesalun kuwaarre k'ulluukki
uumn lakko?emeeyero» amame mas'aafaa k'ulluukki
mankkos'aafamero maraanya ame.

Yesuusakko o?agaalssataran agabuwaana waattikotti aalantti
(Mar. 2:18-22; Luk'. 5:33-39)

14 Hassu goorata kat'ammak'aaro Yaannisakko
o?agaalssataran Yesuusa tos emetengureen «Noonna
Farasaawiilnna arggetto go?agabuyinno kukko o?agaalssataran
adeen muun agabuwana waataraan?» ameen Yesuusa
hoosaten.
15 Yesuusana, «Kamashaashee isone wota giraan haassi-
noon ta?emettetta martti misii gaddin daanddaatta? Ka-
mashaashee isokko kakko?ataminara goorata emeetara; hassu
goorata agabuyinaraan ame.
16 «Sarssi kaddo?an gutii ta?usubtti erbbe kakkaatara
ibaaddo lakkogiro, kakkaate gollee adi ta?usubtti erbbe
kaddo?an sarssi guukko tattarshitegudde butto ittuu bal?atara.

9:11 Mat. 15:1-2. **9:13** Hos. 6:6; Mat. 12:7.

17 Kaddoʔan dinbbitoo kaʔusub t'amo kawoyinii maayyona lakkokibataro, gokkibate ade dinbbito ebara, t'amo kawoyiniinna ubatara, dinbbitona laʔo lakkoʔabo, ayesuun goʔameen kaʔusub t'amo kawoyinii kaʔusub dinbbitoo yelamara, hikka garaayi t'amo kawoyiniinna dinbbitona goʔidan isiʔoore adallaatara.»

Goyikko takeetetto unnutina iigi takkoʔubatare heleelttitikokki fayyaano
(Mar. 5:21-43; Luk'. 8:40-56)

18 Yesuusa ibaaddo ayeesisaa giraan, Ayihuudikokki woyichchati koo usu horee gilbbisegure, «Unnutti gidda gootetta neefone goggohessoo emeedde genettaa esee gutii kayi» ame.

19 Yesuusana keegure woyichchatine wota seete, Yesusakko oʔagaalssatareenna usu debee keen.

20 Esekko gees tomonkko lama dubba iigi ubataa abboosa diyaa tagitte heleelttiti too haarre emeettegudde sarssikkeessa dintte.

21 Esena wodanattiseeyi, «Sarssikkeessa godine suure fayyinnara» amaa gitte.

22 Yesuusana haar abbaabate heleelttiti deegure, «Allamandde unnutti! Ammanokka ku fayyiisera» ame. Heleelttitina goorsewa fayyiite.

23 Yesuusana min woyichchati tos goggogeeyi malakata ufuufaa, ootaanna oyisaa kagire gosa deegure,

24 «Dubbana hittakko biyaa! Unnu huddurttetta kuwaarre lakkogootetto» ame. Iso goʔameen k'ac'c'ifataa osoleen.

25 Ibaaddo min orrokko kakkobiyaare goorata min orroddee tabegure genettisee abe, unnuna keete.

26 Oduna usu ul dubbaa darʔaantte.

Yesuusa iilʔoo kadiyaannon ibaaddo lama fayyiise

27 Yesuusana esekko bee seetaa giraan iilʔo kadiyaannon ibaaddo lama, «Ere kadaawute! Maari» amaa iyyaa usuu debee sesseeteen.

28 Iilʔo odiyaannonna Yesuusa katabero min tos debee tabeen; Yesuusana, «Ani iilʔoʔoottisin denddeesin kadaanddaaro laano ammanattaan?» ame iso hoosate. Isona «Iʔii Goottaa» ameen abbaabeen.

29 Esekkona Yesuusa iilʔoʔoottisoo dinddinegure, «Ammanokkisinkki malee halleewo» ame.

30 Iilʔoʔoottisona deenddeen; Yesuusana, «Hikka maayyona aroʔaddeeso» ame ataayise segee.

31 Iso goʔameen esekko beengureen usu ulii kagiro ibaaddo dubbaan gara kayesuusa ayeeseen.

9:20 To. 15:38; Ada. 22:12.

Yesuusa hiʔi kaʔayeeson ibaaddoti fayyiise

32 Iilʔo okkonbanameeran ibaaddojja esekko biyaa giraan
battiikki ayyaanaa kaʔabamere hiʔii kaʔayeeson ibaaddoti koo
Yesuusa tos keenen.
33 Battiikki ayyaanana kakkobiyaare goorata hiʔi
kaʔayeeson ayeesano haggaʔabe; gosana saadegure, «Hikka
aankkikki ayees ul kaʔisiraʔeel mute laakkaso» ame.
34 Kafarasaawil ibaaddo ade, «Usu durrisa kakkobeesara
kaddurrisa woyichchaayiya» ameen.

Nenʔeyisatano kayesuusa

35 Yesuusa kaʔayihuudi min kaʔebi agaalssisaa giraan,
wononnati kawaakokki geggeloo lallabaa giraan, adena
maar orrookki dhukkubaa kahawʔamaro dubba fayyiisaa,
katamaaliinna maamanjoolii maraamure.
36 Gosana kafoofiro kawaate idaad aani yaadaanna kad-
deero kaliikki leen ogiraan kakkodiyaare goorata nenʔeyisate.
37 Yesuusana usukko oʔagaalssataranne haa ame,
«Kakukkuʔaminara kaami kamoogganya, ofelinnaraan
goʔameen uc'c'arriyaan,
38 Haanssun kakukkuminnaro kaamikokki Goottaa ofe-
laraan kakukkuʔamaro kaami tos goggofarroon ebaayen»
ame.

10

Tomonkko lama Yesuusakko oʔagaalssataran
(Mar. 3:13-19; Luk'. 6:12-16)

1 Yesuusa usukko oʔagaalssataran isi tos uumegure
battiikki ayyaanajjol goggobeesinawunna maar orrookki
dhukkubana hawʔaami dubba goggofayyisinawun isoon
odonnati sise.
2 Tomonkko lama ofarameeraankonʔi megekkiso hikkaya;
isona [P'et'iroosa kaʔamamero] Simoonana abbikkeessa Indi-
raasa, yiis kazabddoosa Yayik'oobana abbikkeessa Yaannisa,
3 Filp'oosana Berttelomeewosa, Toomaasana k'arat'a
kakukkuyisare Matoosa, yiis kaʔilfoosa, Yayik'oobana
Tadiyoosa kaʔamamaro Libdiyoosa,
4 ulkkeessan kawudittaamaro Simoona,* haarre Yesuusa
roorise kasisero kaʔask'orotu Yihuuda.

Ofarameeraan tomonkko lama agaalssisin faramano

9:34 Mat. 10:25; 12:34; Mar. 3:22; Luk'. 11:15. **9:35** Mat. 4:23; Mar. 1:39; Luk'. 4:44. **9:36** To. 27:17; 1 Won. 22:17; 2 Od. 18:16; Hiz. 34:5; Zak. 10:2; Mar. 6:34. **9:38** Luk'. 10:2. * **10:4** *K'enaʔi Simoona,* hikka Simoonan kallami kasisamera mege, banʔe banʔeeyi fureen min kawaawun kawudittaamaroyya goʔamiro, kakkalee ade balchchumma tabeesatto unakko kooyya amaraan.

5 Yesuusa hinʔa ofarameeraan tomonkko lama haa kaʔamaro handdaane wota iso fare, «Ayizaab tos arooseetteen; maaʔeeti tasamaarya katamaa tonssa arootabtteen;
6 Seeto gohesoon idaad aani min kaʔisiraʔeelkko kabbayero gosa tos seeyen.
7 Seeyenguddeen ‹Wononnati kadaruure gabbalamera› ama lallabaa.
8 Dhukkubaaleessalnna fayyiisa, kagoyero ibaaddona keesa, maarii bar kaʔabona barkko muc'c'isa, durrisana beesa, adda kaʔatatteettaanna adda sisa.
9 Kiisiitisini work'k'ii leere bir taʔamamatto marc'c'okko goorttun medaabkko kafelamero maragade arooʔabatteen.
10 Raakkisinunna shile, k'olo lama, goorttun keferroo goorttun dama arooʔabatteen; aalanttina kafelaroon babo sisamin dootisara.
11 «Katamaa goorttun maaman koo tos gotabtteen isin k'op'ayin feʔi kaʔabo ibaaddoti dootaguddeen usu minii foolssayeen; taabeetaani esee adallaayen.
12 Min kamaakkayyona gotabtteen nogodda aata.
13 Isin kak'op'ataraan gollee, nogoddatisin usu min halleeto, isin kak'op'annon gollee adi, nogoddatisin isinuun haʔabbaabatto.
14 Maamisikki ibaaddotina isin k'op'atana gowaate goorttun isin kaʔayeesattaan maalana gowaate hassu minkko goorttun hasse katamaakko biyaa giraan isoon seerisano gog-golleeroon luk'k'aʔoottisinkko gorra hurgufayenddeen biyaa.
15 Ani rumminaa amara, tafirdda arri hasse katamaayi taginnatto murrookko Sodoomina Gomoraayi taginnatta murroo tafuffudaatte leeta.»

Emeeyin tagitto rakkoo
(Mar. 13:3-13; Luk'. 21:12-17)

16 «Idaad aani hiyyeeyi orroo ani isin farnnara, haanssun habeessa aani k'aroolee, arabe aani fayyankkanʔi laa.»
17 «Ibaaddona isin abigure firddaawun shonggoo tos geesinnaran; Ayihuudikokki min kaʔebinna isin boc'c'innaraan, haanssun isokko isiʔoorayeen.
18 Aalantti teeyi mootijjol tonssa wonolaal tos firddaan isin geesinaran; iso horeenna Ayizaab horee iin ato linnattan.
19 Firddaan shonggoo tos isin kakkogeeseen goorata memi ayeenssa? Me ami abbaabinna? Ami arooyyaddeen, hassu goorata taʔami ayeessaan isinuun sisanttowa.
20 Isinii kaʔayeesinnara kadaruure Aabbokkisinkki Ayyaana kawaayya kuwaarre lakkoʔisinttaan.»

10:7 Luk'. 10:4-12. **10:10** 1 K'or. 9:14; 1 T'im. 5:18. **10:14** Ofa. Fe. 13:51. **10:15** Mat. 11:24. **10:16** Luk'. 10:3. **10:17** Mar. 13:9-11; Luk'. 12:11-12; 21:12-15. **10:20** Mar. 13:12; Luk'. 21:16.

21 «Abbi abbikkeessa goyin roorisi sisinnara, odona erekkeessa, yiinssa iso oʔumuleeraan gutii kiinnaraan, lagadisinnaraan.
22 Aalantti teeyi ibaaddo dubba isin diidinara; ayesuun goʔameen taagachcho geeroo kaʔataate usu fayyinara.
23 Banʔe tookko gohorooreen banʔe takkalee tos bak'ayeen; ani rumminaa amara, isin taʔisiraʔeeli katamaali feloʔoottisin feli angussannon giraan ere kaʔibaaddo emeeyinara.»
24 «KaʔagaalssatarA, kaʔagaalssisarokko kahandaara goottakkeessakko lakkoroorarO.
25 KaʔagaalsatarA kaʔagaalssisarO aani, kahandaarana goottaakkeessa aani gollee leera. Odomineekkisoo ‹BiʔeelzebulI› ami goʔuume, kaminee ibaaddo hikkakko karoore kameellan megee misii uumin waataran?»

Ayyo abssayin dootisaro
(Luk'. 12:4-7)

26 «HaanssuN ibaaddo arooʔabssatteeN, golate kagira diidaa habeenoni, siyame kagira hamutoni lakkohesiro.
27 Haanssun ani isinuun mugudii kasegeero ifaayi ayeesa, nebettisinii kamaaltteettan diidaa beesa awwaajjaa.
28 Soo lagadin kuwaarre neefo lagadin kadanddeennon ibaaddokko arooʔabssatteeN; hassukko neefona soonna tabbaanon eleenii baasin kadaanddaaro Waa abssayeen.
29 Dolchchii tooyi kadaddalamaro kimbir lamakko toonna kadaruure Aabbokkisinkkotti feʔi kallayi ulii ii lakkohesso.
30 Metekkisinkki binaanakko duuddo koonna hahesooni dubba katootaameya.
31 Haanssun arooʔabssatteeN, kamooggan kimbirjolkko muraattisin takabajaanttetta.»

Ibaaddo horee Kiristoosa atotaano
(Luk'. 12:8-9)

32 «Ani kakiristoosayya ame garakkee ibaaddo horee kaʔatotaaron aninna daruurii kagiro Aabbokkee horee atotinara.
33 Ayesuun goʔameen ibaaddoyi horee in kakkakataroon aninna daruurii kagiro Aabbokkeeyi horee usu kakayinnara.»

Nogodda anlleennon giraan kalekalee biyaano

34 «Ani kakkoonʔemeeyera uluun nogodda keenin lakkoyo; kalekalee beesin kuwarre nogodda keeniin kaʔemeeyero aani isinuun aroolleeno.
35 Ani kakkoonʔemeeyera, ere odokkeessakko, deeleeltiti Aayettiseekko, oriʔerena soddotisekko iskko darʔiinya.

10:22 Mat. 24:9,13; Mar. 13:13; Luk'. 21:17. **10:24** Luk'. 6:40; Yan. 13:16; 15:20. **10:25** Mat. 9:34; 12:24; Mar. 3:2; Luk'. 11:15. **10:26** Mar. 4:22; Luk'. 8:17. **10:33** 2 T'im. 2:12.

36 Ibaaddoon diina kallaara kakkeessa kaminee ibaaddowayya.»
37 «Inkko roorise Aabokkeessa goorttun Aayetteessa kageelaatara kakkee liin lakkodootisaro, inkko roorise babbaartiti goorttun deeleeltiti kageelaatara kakkee liin lakkodootisaro.
38 Mask'alittessa sidayire taagooron iin debee kasessennon kakkee liin lakkodootisaro.
39 Isiʔoottessa fayyiisayin kadootatara baasatara, Isiʔootteessa in maraan roorissayi sisayin kadootatara ade fayyisatara.

Gara kabarʔaara
(Mar. 9:41)

40 «Isin kaʔatatara in atatara, inna kaʔatatara ade in kafarero odo atatara.
41 Kahegeroonna kahegerookokki megeeyi kaʔatatara kahegerookotti muraa helatara, k'ulluukkina k'ullummakkokki megee kak'op'atara k'ullummakkotti muraa helatara.
42 Haanssun ani rumminaa amara; maamisikki ibaaddona hinʔa otitiic'c'arkko koo inkko kaʔagaalssataron k'uldubbo too beke ambbalnʔi kasise usu muraa lakkowaaro.»

11

Kat'ammak'aara Yaannisa Yesuusa tos tafarero hoosiin
(Luk'. 7:18-35)

1 Yesuusa usukko oʔagaalssataran tomonkko lamaan ajaja sise abbaabatere, agaalssisinna lallabin katamaalttisoo tos seete.
2 Kat'ammak'aare Yaannisa min kashaanoo giraan Kiristoosa felaa ogiro felo kakkomaalare goorata usukko oʔagaalssataran usu tos faregure,
3 «Emeetara amamatte kaʔooramatte Kiristoosa atitta? Muu kakkalee ooranna?» ameen hoosaten.
4 Yesuusana abbaabere; «Seeyenguddeen kamaalattanna kadiyaattan Yaannisaan segaa.
5 Iilʔo odiyaannonna dinnaraan, naafaleessalnna sesseeyinnara, maarii bar oʔabaanna muc'c'iʔaminaran, nebee omaaloonna maalinnaraan, ogoyeraanna kinnaraan, hiyyeessalunna kageggeloo wongala lallabaaminara;
6 In kahedannon kasommaasameya» ame.
7 Yaannisakko oʔagaalssataran seeten kakkobuwareen goorata; Yesuusa gara kayaannisa gosaan haa ame ayeese, k'alullattokki ul tos me din beeten? Ambbal kaʔaaʔisatto fiik'e diinyya?

10:36 Mik. 7:6. **10:38** Mat. 16:24; Mar. 8:34; Luk'. 9:23. **10:39** Mat. 16:25; Mar. 8:35; Luk'. 9:24; 17:33; Yan. 12:25. **10:40** Mar. 9:37; Luk'. 9:48; 10:16; Yan. 13:20. **11:5** Isa. 35:5-6; 61:1.

8 Hayya me din beeten? Sarssi kaʔiidaro kasarsatero ibaaddoyya? Sarssi kaʔidan sarssateen oʔiidaraan min kawonolaali giraanwa.
9 Hayya me din beeten? Kahegeroo diinyya? Ii duuddowa kahegerookkona karooreya.
10 Haa amame mas'aafaa k'ulluukkii kakkoons'aafamera usuya, ‹Raakkaa goggoʔekkaasiroon erggichcha kukko horene farnnara.›
11 «Ani rumminaa amara heleelkko kaʔalatero orrokko kat'ammak'aaro Yaannisa aankkikki lakkogiro. Ayesuun goʔame wononnati kadaruureyi dubbaankko kayeraatara usu jiinaatara.
12 Yaannisa kakkot'ammak'are geeskko haggaʔabere hittaari taageeroo wononnati kadaruure kamooggani diidaminara, aaloo ataateen odootataraan helayinaraan,
13 Agaalssisi kahegerool dubbana seera kamuse taa kat'ammak'aare Yaannisa geeranii hegeroo ayeeseran.
14 Goortta iso kaʔayeesenan atayin godootatteen usuna emeeyinara kaʔamamere Eelaasa hikka Yaannisaya.
15 Nebe kaʔaba hamaalo!
16 «Hitta alattaan menne wota herreegisira? Giyaayi hamas's'eengureen haa amaa isi isi kaʔuumataro yiis aani laaran.»
17 « ‹Sussullee ufuufinne lakkoduddurttettaan, boochcho bochchinnewa lakkoʔootteen›
18 Yaannisa aamokkona t'amokko isiʔoorate mankkoʔemeete maraan ‹Usu battiikki ayyaanajjol aba!› ameen.
19 Ere kaʔibaaddo aamaanna t'amaa emeete, isona usu ‹KaʔaamaronaKat'amaroya! Usumalee, k'arat'a okukkuyisaraanna «C'ubbaaleyijjool» › kageelaataroyya ameen. K'arumma goʔameen feloʔoottiseeyi addeesante.»

C'ubbokko gula galanawaattii kawok'asaamero katamaal (Mat. 11:20-24; Luk'. 10:13-15)

20 Esekkona Yesuusa kamooggan baasa takkofelero katamaal c'ubbokko mankko gula galanawaaten maraan haa ame wok'asee,
21 «Aanne Koraazi! Aanne Beetesayida! Isinii kafelamera baasa T'iroosiinna Sidoonayi kafelamero lii girewa, horkkowa sarssi gambballakki sarssayi buluulo maarii kikibayi c'ubbokko gula gali girareenwa.
22 Haanssun ani isinne haa amara, tafirdda arri isinkko roori T'iroosiwunna Sidoonawun murro suure fuffudaayinaraan.
23 Ati K'ifirenaahoomi daruur tos t'ok'k'i t'ok'k'i amiin dootatte? Ayesuun goʔameen bowwa orroddi innatta! Kuyee

11:10 Mil. 3:1. **11:13** Luk'. 16:16. **11:14** Mil. 4:5; Mat. 17:10-13; Mar. 9:11-13. **11:21** Isa. 23:18; Hiz. 26:1; 28:26; Iyu. 3:4-8; Amo. 1:9-10; Zak. 9:2-4.

kafelamera baasa Sodomiinna felami girewa hittaari gin ese katamaa girattewa.

24 Haanssun ani rumminaa kuun haa amara, tafirdda arri taginnatta murroo tattaakko roori Sodoomiin fuffudaayinnatta!»

Kiristoosa tasisaro foolssi
(Luk'. 10:21-22)

25 Hassu goorata Yesuusa, «Kadaruurenna kaʔulee Goottaa Aabbo! Hikka k'arooleelkona okasaankko goliisedde yiisun mankkotusse maraan ani ku galataara, ame.

26 Ii Aabbokki! Hikki ku horee feʔi taʔidan leete kuun mutte.

27 «Aabbokki kameen dubba iin sisera, odokko kakkalee ere kakkasa maayyona lakkogiro. Usumaleenna erekko kakkalee odo kamalabira lakkogiro, ere ogeelaateron gotuse kuwaarre odo addeesin kadaanddaara maayyona laagiro.

28 «Isin sidane kakkoonʔisilaattetta! Ohartteettan dubba in tos koyeen! Aninna foolssi sisinara.

29 Hark'k'ootakkeenna sidayeen, inkkona agaalssayeen, ani wodanatteeyi fayyankkana kaʔobssaroya, neefottisinunna foolssi helayinattaan.

30 Hark'k'ootakki kaʔisilaannoon sidanettina tafuffuditta.»

12

Tafoolssi arri kabajaanokokki gara
(Mat. 12:1-14; Mar. 2:23-28; Luk'. 6:1-5)

1 Esekko abbaabatere Yesuusa tafoolssi arri wut'a orromare roore, usukko oʔagaalssataranna mankkoʔuʔeereen marantinuu shawuyeekko ebssateen aateen aamano haggaʔabeen.

2 Farasaawiilnna hikka deengureen; «Hikka dee! Kukko oʔagaalssataran tafoolssi arri felamiin odootison felo felaa giraan» ameen.

3 Yesuusana, «Daawutena usune wota kagire ibaaddo kakkoʔuʔeere goorata Daawute kayelero lakkonabbabteettanya?

4 Min kawaa tabe, tuuk'aamolun kuwaarre usuumna leere wota ogireetun aamin feʔi kasisamoon giro kasommaasame babo aame.

5 Adena tuuk'aamolun tafoolssi arri iggilisenguren k'ulluukki min kawaa orroo felo gofeleen c'ubbo laanawaatti seera kamuse lakkonabbabtteettanya?

6 Ayesuun goʔameen ani haa amara; k'ulluukki min kawaakko karoorara hittanii gira.

11:23 Isa. 14:13-15. **11:24** Mat. 10:15; Luk'. 10:12. **11:27** Yan. 3:35; 1:18; 10:5. **11:29** Erm. 6:16. **12:1** Ada. 23:25. **12:3** 1 Sam. 21:1-6. **12:4** Woy. 24:9. **12:5** To. 28:9-10.

7 Ani ‹Jaarsokko suure shaaga geelaatara› ka?amamaro haafura me amanoyyo o?addesattan leeteenwa k'ulluun?i gutii lakkofirddaatteen.
8 Ere ka?ibaaddo tafoolssi arriwuun Goottayya.»

Yesuusa gene kakkonaafattetto ibaaddoti fayyiise
(Mar. 3:1-6; Luk'. 6:6-11)

9 Yesuusa ese ban?ekko roore seetegure, Ayihuudikokki min ka?ebi tabe,
10 Eseenna gene kakkonaafattette ibaaddoti koo gire; Yesuusa mootin dootengureen, «Ayihuudin tafoolssi arri ibaaddo fayyiisin fe?i sisanttetta?» ameen hoosaten.
11 Yesuusana, «Isin orrokko ibaaddoti kookkotti idaado Ayihuudin tafoolssi arri gumbbi orroddi go?iite, idaado kakko?iitetto gumbbi orrokko natti isin lakkobeessanya?
12 Hayya, ibaaddo idaadokko lakkorooraroya? Haanssun tafoolssi arri ta?idan felin fe?i sisanttetta» ame.
13 Esekkona Yesuusa ibaaddotine, «Genettaa diriirssa» ame, ibaaddotina genetteessa diriirssate, aantti gene ta?idantti aani leete.
14 Farasaawiil go?ameen esekko beengureen Yesuusa misimisii lagadinaan mala?oyeen.

Waawun handdayin ka?assaabame

15 Yesuusa k'ofattisoo addeesere esekko fakki ame. Gosa kamoogganna usu debee sesseete, kahaw?amare dubba fayyiise.
16 Isi?oottessa maayyonna goggoseginonkko ataayise isoon segee;
17 Hikki kakkoonleera kahegeroo Isiyaasayi haa amameen oseegaameraan hegero feloo goggohayirawunya.
18 «Hikkima! Ani ka?assaabayeerana ani kageelaatara usuya,
usu ani kageelaatarona kakkogeggelaataroyya,
ayyaanakkee usuu gutii kayinnara.
usuna gosaan karrummii firdda awwaajinara.
19 Usu lakkodogaminaro lakkona?okkinaro;
raadiina yaayetteessa kamaalla lakkogiro.
20 Karrummii firdda taa?awoddon geegin;
kac'anc'c'aname fiik'ena lakko?ebisiro.
Ka?iiyyootaro kamuk'k'ade shalonna lakkobaasiro.
21 Ayizaabna megekkeessayi abddi yelarowa.»

Yesuusana durrisakokki woyichcha
(Mar. 3:20-30; Luk'. 11:14-23)

12:7 Mat. 9:13; Hos. 6:6. **12:11** Luk'. 14:5. **12:21** Isa. 42:1-4.

22 Esekko abbaabatere battiikki ayyaanayi abamanoyi iil?oo diyaayinna hi?i ayeesin kawaatero ibaaddoti koo Yesu-usa tos aateen emeeten, Yesuusana usu fayyiise, ibaaddotina diinna ayeesin daanddee.

23 Gosa dubba saadegure, «Hikki ibaaddoti ere kadaawute leewuna?» ame.

24 Ayesuun go?ameen Farasaawiil hikka kakkomaalare goorata «Hikki ibaaddoti durrisa kakkobeesara kaddurrisa woyichcha kalleero Bi?eelzebulikkokki hunnaayya» ameen.

25 Yesuusana k'ofattisoo addeesegure «Isiorroo kalekalee kabiyaara wononnati dubba iinnara. Isisi?orroo kalekalee tabeete katamaa goorttun min ataayi girin lakkodaanddeero ame.

26 S'alayena s'alaye kabeesatto golleete; isisi?orroo kalekalee beeran amanoyya; haa gollee ade wononnati misimisii ataayi aallin daanddaara?

27 Ani durrisa kakobeesara durrisakokki woyichchaa gollee; isin debee osessetaran ade meyii beesinnaran? Haanssun yiiskkisinwa isin gutii firddinara.

28 Ani go?ameen durrisa kakkobeesara Ayyaana kawaayi gollee goortta wononnati kawaa isin tos emeetera amanoya.

29 «Goorttun ibaaddoti koo ka?atii ibaaddotikokki min tabigure urrawo?oottessa saamiin godoote, t'ayi hassu ka?atii ibaaddoti anshiinnon giraan misii usuun ekkaatta? Usu shii go?abbaabate urrawo?oottessa saamiin daanddaara.

30 «Iinne wota kalleenoon dubba in kaneebaataroya, iinne wota kakukkuysannoon dubba dar?aatara.

31 Haanssun ani haa amara, c'ubbo felanona ibaaddo habaarano dubba ibaaddon haheso amaminnara, ayesuun go?ameen Ayyaana K'ulluukki kahabaararoon ade c'ubbo haheso lakko?amamaro.

32 Maayyona ere ka?ibaaddo gutii ayees kameellan ka?ayeesaro dubbaan haheso amamara, Ayyaana K'ulluukki gutii ayees kameellan ka?ayeesaron ade hikka alamiinna leere ka?emeetaro alamii c'ubbo suure haheso lakko?amamiro.

Gaa ka?idan iltteessaa addeesamara (Luk'. 6:43-45)

33 «Gaa dubba iltteessaa mankko?addeesamaro maraan il ta?idan goggohelattaanun gaa ka?idan isinuun hangire; gaa kameellan isinuun gogire ade il tameellan helayinattaan.

34 Isin yiis kahabeessa, isin omeellan golleetan ka?idan ayees ayeesin misii daanddaattan? Ibaaddo wodanatteessaa orroo ka?ammagamero hi?ii ayeesara.

12:24 Mat. 9:34; 10:25. **12:32** Luk'. 12:10. **12:33** Mat. 7:20; Luk'. 6:44. **12:34** Mat. 3:7; 23:33; 15:18; Luk'. 3:7; 6:45.

35 Kaʔidankki ibaaddo wodanatteessayi kaʔamagamero kaʔidan ayeeskkeessakko taʔidan beesatara, kameellankki ibaaddona wodanatteessayi kaʔamagamero kameellan ayeeskko tameellan beesatara.
36 Ayesuun goʔameen ani haa amara; ibaaddo kaʔayeesaro kamaadinoon ayees dubba marantinuu tafirdda arri hoosaminara.
37 Aalanttina ayeeskkaakko kakkeeyi k'ulloyinnatta, ayeeskkaakko kakkeeyi ati firddaaminatta.»

Baasakki malaata diin dootano
(Mar. 8:11-12; Luk'. 11:29-32)

38 Esekkona seera kamuse oʔagaalssisaraankkona Farasaawilkko kookkoo Yesuusane, «Kaʔagaalssisatto! Noo kukko baasakki malaata diin dootanna» ameen.
39 Usu ade abbaabegure isone, «Tameellanna taʔammanoon alattaan malaata diin dootatta; ayesuun goʔameen kahegeroo kayoonasa malaata kuwaarre kakkalee malaata lakkosisaminaro.
40 Yoonasa arri seendda hemeen seed kanjjiinkki kunʔubkokki bogi orroo goggoʔadallaateroyi, Ere kaʔibaaddo usumalee arri seendda hemeen seed erree orroo k'amalami adallayinnara.
41 Kanennewe ibaaddo tamurtti arri hitta alattaanne wota kiigureen usu gutii firddinara, kanennewe ibaaddo kayoonaasa lallabaano maaleengureen c'ubbokko ogula galeeran, gidda goʔameen Yoonasakko karoorara hittanii gira.
42 Tafirdda arri oori wono Saaba hitta alattaanne wota kiigudde usu gutii firddinatta, tasolomooni k'arumma maalin ulkotti gachchokko emeettetta, gidda goʔameen Solomoonikko karoorara hittanii gira» ame.

Battiikki ayyaana ibaaddo orro abbaabayi tabano
(Luk'. 11:24-26)

43 «Battiikki ayyaana ibaaddotikko kakkobiyaare goorata takkofoolssaro kallayi taʔangayidde banʔe beke dootataa kafafare, tadootatare foolssi ade lakkohelate.
44 Esekkona ‹Kakkogire min tos abbaabayi seewu› amara, abbaabayi kakkoseero goorata min halaal lee, shakaarame kamuc'c'imerona kaʔekkaatero helayinara.
45 Esekko seetegure usukko karoore kakkalee todoba battiikki ayyaanajjol kameellan atayire emeeyinara. Isona ibaaddoti orro tabigureen girnnaraan. Hassu ibaaddotiwunna giri kahoreekko giri kahaaree kameellan linnara. Hitta tameellan alattaan gutii hikkamalee linnara.»

12:38 Mat. 16:1; Mar. 8:11; Luk'. 11:16. **12:39** Mat. 16:4; Mar. 8:12. **12:40** Yon. 1:17. **12:41** Yon. 3:5. **12:42** 1 Won. 10:1-10; 2 Od. 9:1-12.

Aaye tayesuusana abbilaal
(Mar. 3:31-35; Luk'. 8:19-21)

46 Yesuusa gosaan ayeesaa giraan; Aayetteessana abbilaalt-
teessa usune eselin dootengureen sarre aalleen gireen.
47 Ibaaddoti koo Yesuusane, «Aayettanna abbilaaltta kuunne
wota ayeesin dootengureen sarre aalleenan» ame.*
48 Yesuusana, «Aayetti ayyotta? Abbilaalttinna
ayyoosyyaan?» ame abbaabe.
49 Genettessanna usukko oʔagaalssataran tos tusaa «Aayettina
abbilaaltti hinʔayaan;
50 Daruurii kagiro Aabbokkeekkotti feʔi kafelara dubba,
abbilaalttee abbalaaltteenna Aac'c'olaaltteenneyyaan.»

13

Kawut'atarokkotti masuussa
(Mar. 4:1-9; Luk'. 8:4-8)

1 Ese arriiwa Yesuusa minkko beegure labu giridii
hamas's'ee.
2 Kamooggan gosana kukkuʔamanokko kakkeeyi usu mare
mankkoʔabere maraan iso bagaa iisegure wolabooyi tabe
hamas's'ee.
3 Kamooggan ayeenssa masuussayi haa ame segeera, «Otate
kabaraare ibaaddoti koo wut'a wut'ayin bee.
4 Wut'ataa giraanna wut'a gamisa raa giridii iyye, kim-
birnna emeetegure abaabate aame.
5 Gamisa wut'a tafufudi shak'umooltti erree iyye, errena
tafufudi mankkoleetette maraan wut'a saame alate.
6 Ayesuun goʔameen ariti kakkobiyaatte goorata k'oore
hidiid aaloo dagisanawattikko kakkeeyi angage.
7 Gamisa wut'ana eʔeen kaʔabo huura orroo iyye, eʔeeninna
jiinaattegudde kaʔalatero wut'a marggisse orroo haasse.
8 Kakkalee wut'a ade taʔidan erree gutii iyye, alategure il
yelate, koo bool, koo lootam, koonna sonddom il sise.
9 Nebe kaʔaba hamaalo!»

Yesuusa masuussaa kakkoonʔayeesero aalantti
(Mar. 4:10-12; Luk'. 8:9-10)

10 Esekko Yesuusakko oʔagaalssataranna usu tos
gabbalameengureen, «Mewuun gosaan masuussa ayeesatta?»
ameen.
11 Yesuusa abbaabere, «Isinuun wononnati kadaruurekkotti
hool malabano sisamera, isoon goʔameen lakkosisamero.
12 Kakkogiroon adamara, mooggaatara, kallayikkikko
goʔameen hassu kagirawa suure usukko atamara» ame.

---

* **12:47** Kookkoo kabirranna mas'aafal tooto 47 lakkoʔadaro. **13:2** Luk'. 5:1-3. **13:12** Mat. 25:29; Mar. 4:25; Luk'. 8:18; 19:26.

13 Haanssun haa amaa ani masuussayi kakkoon segeera
hikkanunya, diyaa giraan odeennon mankkolleen maraan,
maalaa giraan omaaloon mankkoleen maraan, goorttun
shaadana mankkowaateen maaranya.
14 Kahegeroo Isiyaasayi kasegaamera,
«Maalano maalinnattan, ayesuun goʔameen lakkoshaadinnat-
tan,
Diyaanona dinnattaan, ayesuun goʔameen wodanaa
lakkoʔabaattaan, haa amame kas'aafamera isoo gutii
feloo hayinara;
15 Hikka gosakotti wodanana duuddetta;
nebetisona lakkomaalatto, goggodeenonkko iilʔoʔoottiso
t'ip'imeeraan,
haa lii waatewa iilʔoʔoottisooyi diigureen,
nebetisooyi maaligureen,
wodanattisooyinna shaadigureen,
in tos abbaabatenwa ani iso fayyiisarewa.»
16 Iilʔoʔoottisin mankkodiyaaran maraan, nebetisinna
mankkomaalatto maraan ade osommaasantteettan.
17 Ani rumminaa amara, ohegeroolnna kamooggan
k'ulluukki ibaaddo, isin kadiyaattaan diin, isin
kamaaltteettaan maalin halchchareen, ayesuun goʔameen
isoon lakkoʔekkaatte.

Kawut'ataro masuussakotti fureen
(Mar. 4:13-20; Luk'. 8:11-15)

18 «Goorttanun isin wut'a kawut'ataro ibaaddotikotti masu-
ussa maala,
19 Wononnati kawaakkokki haafura maalegure
kashaadoon maattaayyotti wodana orrokko kameellan
emeeyigure kawut'amero wut'a aatinara. Goortta hikki
raa giridii kaʔiyyero wut'aya.
20 Shak'umooltti erree gutii kaʔiyera ade; haafura maale-
gure goorsewa geggelooyi kaʔatataro ibaaddo aani laara.
21 Ayesuun goʔameen hididi aaloo dagisin mankkowate tan-
jiin lakkoʔadallaataro; haafurakkokki aalanttii rakkoo goort-
tun bak'atano goʔemeero goorsewa saame handudufatara.
22 Eʔeen huura orroo kaʔiyyera wut'a haafura maalegure
hikka alamii yaadanoyinna durummakkotti k'ofaayi soba-
maa marggate il kasisoon wut'a aani laara.
23 Erre taʔidan gutii kawut'amera wut'a goʔameen haafura
kawaa maalegure kashaadaro ibaaddo aani laara, hassuna il
yelatara, koo bool, koo lootam, koonna sonddom sisinnara.»

Sharafakkotti masuussa

13:15 Isa. 6:9-10.

24 Yesuusa kakkalee masuussa haa ame segee, «Wononnati
kadaruure iraayi wut'a ka?idan kawut'atero ibaaddoti aani
laara.
25 Ayesuun go?ameen ibaaddo dubba huddure giraan
diinakkeessa emetegure darggamaatteessa orroo sharafa
wut'e seete.
26 Darggamaanna alattedde il yelatano kakkohagga?abatte
goorata sharafana wota mute.
27 «Odo iraan ofelaraan usu tos emetengureen ‹Gootta!
Iraa orroo laa wut'a ka?idan wunt't'ennella? Hayya sharafa
haggekko emete?› ameen.
28 « ‹Usuna, hin?i felo odiinayaan› ame.
«Ohandaareenna ‹Seeyigunne sharafa goggotattaginnon
dootatta?› ameen hoosaten.
29 « ‹Usu go?ameen laa› ame, ‹Aalanttina isin sharafa tata-
ganna amaa darggammaa wota tatayiddaanwa;
30 Isaaga, kaami kukku takko?amaro arri taageeron raattoo
hajiinaate, eserri omat'aranaanne t'aa sharafa tataga, eleenii
goggogubamiro kabal kabalii shaa, darggammaa go?ameen
kukkuyisaguddeen gootaraatteeyi kiba ani aminara ame.› »

Tasinafic'c'i ilnna irshookkotti masuussa
(Mar. 4:30-32; Luk'. 13:18-21)

31 Yesuusa kakkalee masuussa, «Wononnati kadaruure
ibaaddoti koo aatere irakkeessayi tawut'atero tic'c'artti
tasinafic'c'i il aani laatta.
32 Sinafic'c'ikotti il kakkalee wut'ajjool dubbakko tayer-
aatatto il golleetena, alayidde gojiinaatto adde gaajjol dub-
bakko muyitegudde, guuntte kabuubara kimbirjol emeete-
gure ballaal gutii min kakkomadaararo gaa aani laara» ame.
33 Giddanna Yesuusa kakkalee masuussaa, «Wononnati
kadaruure heleelttiti too t'aamme seed galtte ekkaasse aat-
tedde rigidde talelleddetto irshoo aani laatta» ame.

Yesuusa muun gosa agaalssisero
(Mar. 4:33-34)

34 Yesuusa go?ameen hikka dubba gosaan masuussayi ay-
eese, masuussa kallayi ka?ayeesamera ayees koonna lakkogire.
35 Hikkina kahegerooyi haa amame ka?ayeesamere feloo
haye.
Hikkina, «Hi?ittee masuussayi banayinnara;
alami takkomet'amerokko hagga?abere siyame kagiro ay-
eesinara.»

Tasharafa masuussakkotti fureen

36 Esekko Yesuusa gosa iisegure min tabe; usukko
o?agaalssatareenna usu tos gabbalamengureen «Iraa orroo

13:35 Mez. 78:2.

kagiro sharafa maraan kaʔayeesetto masuussakkotti fureen noon segiina» ameen.

37 Yesuusana, «Kaʔidan wut'a kawut'atera ere kaʔibaaddoyya;
38 Irana hikka alamiyya, kaʔidankki wut'ana wononnati kadaruurekokki ibaaddo tusara, sharafana kas'alaye ibaaddokokki gara tusara;
39 Wut't'egudde taseettetta diina s'alayeetta; wut'a takkokukkuʔaminarana alamikkokki gachcho golleero omat'arinaraanna adeen erggichchalyyan.
40 «Sharafana tatagamegure eleenii goggogubamaroo alamikkotti gachcho hikkamalee linatta.
41 Ere kaʔibaaddo erggichchakkeessa farnnara, isona c'ubboon aalantti olleeraanna tameellan ofelaraan dubba abaabigure wononnatikkeessakko beesinnara.
42 Ottanna ilkko fooc'ano mankkogiro tabbeebatto eleenii orroddeesi iso lugudinnara.
43 Hassu goorata k'ullooleе Aabbokkisookki wononnati ariti aani hank'k'ayinnaran. Nebe kaʔaba hamaalo.

Siyyameen ogiraan urrawona ink'uukotti masuussa

44 «Wononnati kadaruure iraa orro osiyyaameeraan urrawo aani laara. Ibaaddoti koo ohelatero hinʔa urrawo abbaabe siyyanssate, geggelaatanokko kakkeeyi kaʔabo dubba daddalategure ese taʔira banʔe iminate.
45 «Usumaleenna wononnati kadaruure kaʔidankki ink'uu iminayin kadootataro nagaadeti aani laara.
46 Aaloo awʔallokki ink'uu kakkohelatare goorata seetegure kaʔabo dubba daddalategure usu ink'uu iminate.

Maarrabikkotti masuussa

47 «Adena wononnati kadaruure beke orroo golugudiraan sannii kamooggan kunʔub taʔabatto maarrabi aani laara.
48 Kunʔub oʔabataraanna kunʔub maarraabi kakkoʔamagamare goorata giiteen baga tos beesen, esekko hamas's'eengureen kaʔidan kaʔidan assaabeen daachchool orroddeeseen kibeen; kameellan kameellanna goʔameen beesen shafeen.
49 Kagachchoo geesnna hikkamalee linnara, irggichchana emeeyigure c'ubbaaleyi k'ullooleekko assaabigure;
50 Oottaninna ilkko fooc'ano mankkogiro tabaanoon eleen tos lugudaminnara.»

Kaʔusubkkina kaddoʔankki mazggabakokki gara

51 Yesuusana, «Hikki dubba isinuun tabera?» ame. Isona «Ii» ameen.

52 Yesuusa haa ame abbaabe, «Hikki haa amano mete
metee seera kamuse ka?agaalssisara usuna wononnati kadaru-
ure usukko ka?agaalssataro kalleera ka?usubkkina kaddo?ankki
gootaraakko kabeesaro odo aani laara» ame.

Yesuusa tanazireet katamaayi diidamano
(Mar. 6:1-6; Luk'. 4:16-30)

53 Yesuusa hin?a masuussajjool ayeese goggogudiseeyi ese
ban?ekko keegure seete.

54 Ulkkeessa tos emetegure Ayihuudikokki min ka?ebii or-
roo gosa agaalssisano hagga?abe, isona mamaa haa ameen,
«Hikki ibaaddoti hitta k'arummana hikka baasa kakkofello
hunna hayekko helatera?»

55 «Hikki la?ere ka?anaat'iitiyolla? Aayetteessakki mege la
Mayiraame amaraanna? Abbilaaltteessa adde Yayik'ooba,
Yoosefa, Simoonane Yihuudanneeyaanna?

56 Abbalaalttessanna dubba la noonne wota giraanna?
Hayya hikki ibaaddoti hikka dubba hayekko helate?»

57 Haanssun usu ha?atannooni heseen. Yesuusa go?ameen
«Kahegeroo kakkokabajaamon ulkkeessayinna minkkeessa
kaalaaliya» ame.

58 Iso ammananawaattikkotti aalanttii kamooggan baasa
esee lakkofele.

14

Kat'ammak'aaro Yaannisakokki goyi
(Mar. 6:14-29; Luk'. 9:7-9)

1 Usu goorata kagaliila ul k'alaadakkeessaa kabariisare
mooti Herodoosa, ataan kayesuusakokki gara maale,

2 Usuun ohandaareenne; «Hikki haa gollee kat'ammak'aara
Yaannisa goyikko keegure emeetera amanoyya, hikki
kasaadamara baasa dubba kakkofelamera usuuyya» ame.

3 T'aye Herodoosa abbikkeessa Filp'oosakkotti
oori Herodiyaadakotti aalanttii Yaannisa absisegure
minkashaano tabsere.

4 Aalanttina Yaannisa Herodoosane; «Abbikkaatti oori gog-
go?atattoo seera fe?i lakkosisaro amaa gire.»

5 Haanssun Herodoosa Yaannisa lagadin dootegure gosana
usu kahegeroo aani mankkodiyaaro maraantinuu abssate.

6 Herodoosa usu takko?alatero arri kabajaataa giraan
taherodiyaada ere emeettedde martti horee madarri
kaduddurooyi mankkogeggelaayisse maraan,

7 Ese kahoosatte dubba eseen sisin ammato tabe.

8 Unnutina Aayettiseetti markka atattedde, «Kat'ammak'aaro
Yaannisakokki mete yaal?aayi gutii kayigudde iin sisi» antte.

13:57 Yan. 4:44. **14:3** Luk'. 3:19-20. **14:4** Woy. 18:16; 20:21.

9 Hassu goorata wonona gaddee, halleewo kuwaarre ammato?oottessa maraanna usune wota tagitte martti maraan hoosinttisee goggo?abbaabattoo ajajee.
10 Minkashaano tos ibaaddo faregure kayaannisa mete margikko goosise.
11 Kagoosamero metena yaal?aayi kayegure unnutiin sise, unnutina aattegudde Aayettiseewun sise.
12 Yaannisakko o?agaalssatareenna rees atateengureen k'amaleen; esekkona seetengureen kalleerona Yesuusaan segeen.

Yesuusa ibaaddo kuma ken aamise
(Mar. 6:30-44; Luk'. 9:10-17; Yan. 6:1-14)

13 Yesuusana kalleero ayees kakkomaalare goorata takkogirekko keegure kaletti ban?e too tos wolabooyi tabe seete. Gosana hikka maalegure katamaalkko lukii usu debee sesseeteen.
14 Yesuusana wolabokko dagaagiran kamooggan gosa deegure nen?eyisate; dhukkubaalkkisokkona fayyiise.
15 Ul hemeen laa kakkoseetare goorata Yesuusakko o?agaalssatareenna usu tos gabbalameengureen «Hitti ban?e koonna takkoginnoon k'alullattokki ulya; gooratana hemeen mankkollaaro maraan; maamanjoolkko seeyigureen ka?aamiraan babo goggo?iminaraawun gosa gafarina» ameen.
16 Yesuusa go?ameen «Iso seeyin lakkodootisaro, iso ka?aamiraan isinwa sisa» ame.
17 Isona, «Noo hittanii ka?abnna babo bit'e kenna kun?ub lama kaalaal abnna» ameen.
18 Yesuusana, «Alla ka?abttaan in tos keena» ame.
19 Esekkona gosa ees gutii goggohamas'iron ajaja sise; babo bit'e kenna kun?ub lamana aategure elddee daruurii tos diyaa galateere babokko ibise aategure usukko o?agaalssatareenun sise, isona gosaan siseen.
20 Dubbana aameen barareen, esekkona usukko o?agaalssatareenna tahessetto hanbba dugud tomonkko lama mig keeseen.
21 Ka?aamere ibaaddo heleelnna yiis kallayi kuma ken kalleero babbaarye.

Yesuusa bekee gutii sesseetano
(Mar. 6:45-52; Yan. 6:15-21)

22 Goorsewa usukko o?agaalssatareen wolabooyi korayigureen usukko t'ayi bekekko gama goggonak'inawun ajajeegure, ussun ade gosa galisin haar hese.
23 Yesuusa gosa galise abbaabatere ebaayin kee wodami tos bee. Ul taamugud leeron kalekalee esee gire.

24 Hassu goorata wolabona bagakko fakki antte goosse seetaa giraan ambbal keetegudde gaashimallona hore haar shafano hagga?abe.

25 Hemeenkko saatii saagaalkko abbaabatere Yesuusa bekee gutii sesseetaa usukko o?agaalssatareen tos emeete.

26 Usukko o?agaalssatareenna usu bekee gutii sesseetaa ka?emeetaro kakkodiyaaren goorata absatenguren, «Hitti gaaritta» amaa okkeen.

27 Goorsewa Yesuusa isone, «Allamandde! Aniyya. Aroo?abssatteen» ame.

28 P'et'iroosana, «Goottaa! Go?atitto ani bekee gutii sesseetaa ku tos goggo?emeeroon in ajajii» ame.

29 Usuna, «Koyya» ame. P'et'iroosana wolabokko dagegure bekee gutii sesseetaa Yesuusa tos emeetano hagga?abe.

30 Ayesuun go?ameen ambbalkokki hunna kakkodiyaare goorata abssate; bekeeyi ennegamano kakkohagga?abare goorata «Goottaa! In haasi» ame okkee.

31 Yesuusa saame genetteessa diriirssate usu abegure, «Ati ammano kakoonhank'atera! Muun hedatte?» ame.

32 Yesuusana P'et'iroosa wolaboo gutii korataawa ambbal c'al?i antte.

33 Wolabooyi orroo ogireen, «Rumminaa ati ere kawaatta» amengureen gilbbiseen usuun sagadeen.

Yesuusa kagenssaaret'i ulii kahaw?aamare ibaaddo fayyiise (Mar. 6:53-56)

34 Yesuusana usukko o?agaalsatareen bekekko gama nak'eengureen Genssaaret'i ta?amamatto ban?e tos geen.

35 Usu ulkki ibaaddo Yesuusa laano kakko?addeesare goorata gobobii kagiro maamanjool dubbaan handdaa fareen; kahaw?amaro ibaaddo dubba usu tos keensiseen.

36 Ohaw?aamareenna sarssikkeessakkotti sharffi taalaal dinin fe?i goggosisiroon ebaaten. Usu odineen dubba duuddo fayyeen.

15

Woga kafarasaawi (Mar. 7:1-13)

1 Esekkona Iyyerusaalemikko o?emeeteran Farasaawiilnna seera kamuse o?agaalssisaran Yesuusa tos gabbalamengureen,

2 «Kukko o?agaalssataran woga ka?odolaal kakko?iggilissaraan mewuunya? Babo aamin genettisoo lakko?aalaran» ame.

3 Yesuusana haa ame abbaabe; «Isinna wogakkisinuun antteengudden ajaja kawaa muun iggilissattaan?

4 Waa, ‹Aabbokkaanna Aayettaa kabajii,› ‹Maayyona Aabbokkeessa goorttun Aayetteessa gutii kameellan haafura kaʔenggee kaʔayeesara hagoye ami ajaja gosisiro,›
5 Isin goʔameen Aabbokkeessa goorttun Aayetteessa, ‹Ani isinuun sisin kadootisaro gargaarssa Waawun jaarsso yele ani sisera› goʔame,
6 hassu ibaaddoti ‹Aabbokkeessa goorttun Aayetteessa kabajin lakkodootisaro› amattaan; haanssun wogakisinuun antteengudden haafura kawaa iggilissattaan.*
7 Isin ifissaaddolee Isiyaasa isin maraan hegero kaʔayeesera rummiya.
8 « ‹Hikki gosa in hiʔii kabajaara;
Wodanattiso goʔameen inkko fakki taʔanttetta;
9 Iso in adda hedooyisataran;
Agaalssiskisona woga kaʔibaaddoo maleeya.› »

Ibaaddo kabattoyisaro kooko
(Mar. 7:14-23)

10 Yesuusa gosa isi tos uumegure haa ame, «Maala! Shaada!
11 Ibaaddo kabbattoyisara hiʔikko kabeyaaro kuwaarre hiʔi orroddee katabaro lakkoyo!»
12 Esekkona usukko oʔagaalssatareen usu tos gabbal-ameengureen «Farasaawiil ati kaʔanttetto maalengureen goggoʔamarateeran deete?» ameen.
13 Yesuusa goʔameen, «Kadaruure Aabbokki kaʔabbaroon alat dubba tagaminara.
14 Isaaga, iilʔo odiyaannon ok'ajeelisaraan iso ussun ilʔo odeyaannonyaan. Iilʔo kadiyaannon iilʔo kadiyaannon gogeggeesiro iso lama raattoo isi abateen laga orroddeen iyaaran.»
15 P'et'iroosana Yesuusane, «Masuussakotti fureen noon addeesisi» ame.
16 Yesuusana haa ame, «Isin gidda gin lakkoshaaddeettan amanoyya?»
17 «Hiʔine katabara dubbana bogi orroddee tabegure esekkona sarddee kabeyaaro lakkokassaanya?
18 Hiʔikko kabeyaara goʔameen wodanakko kabeyaaroyya, ibaaddona ‹kabbattoyisara› usuya.
19 Tameellan k'ofa, neefo lagadano, layimano, sharmmut'aano, hetano, t'ara atotaanona mege baasano hikki dubba wodanakko kiyaara.
20 Ibaaddo ‹kabbattoyisara› hikkaya kuwaarre genenno haʔaalooni babo aamano ibaaddo lakko battooyisaro.»

15:4 Biy. 20:12; 21:17; Ada. 5:16; Woy. 20:9. * **15:6** *Aabbokkeessa;* kookkoo kagalbbaa mas'aafajjool, «Aabbokkeessa goorttun Aayetteessa» amara. **15:9** Isa. 29:13. **15:14** Luk'. 6:39. **15:18** Mat. 12:34.

Takanaʔaani heleelttitikkokki ammano
(Mar. 7:24-30)

21 Yesuusana esekko beegure T'iroosi tonssa Sidoona kaʔamamaro kakkatamaa gobob tos seete.
22 Kakkanaʔaan ulkkotti heleelttiti too usu maamankko beetegudde Yesuusa tos emeettedde «Goottaa! Ere kadaawute iin nenʔeyisana, eretti battiikki ayyaanayi abanttegudde aaloo abboosaatta antte okkiite.»
23 Yesuusa goʔameen haafura koonna lakkoʔabbaabe, hassu goorata Yesuusakko oʔagaalssatareen usu tos emetengureen «Hitti heleelttiti noo debee sesseetaa iyyaatta ese galissewaʔiis?» ameen hoosaten.
24 Yesuusana abbaabere, «Ani kakkonfaramera min kaʔisiraʔeelkko kabayero idaadjjool kaalaalunyya» ame.
25 Heleelttitina lukitteessa gutii iitegudde «Goottaa in gargaarna!» antte.
26 Yesuusana abbaabere, «Babo kayiis aatigureen keroorun shafano lakko dootisaro» ame.
27 Esena, «Ii Goottaa!» «Keroornna odokkeessati dugudkko taʔiitetto orroontti aamara» antte.
28 Hassu goorata Yesuusa, «Ati heleelttiti ammanokka kaʔatiiya! Halchchakkaakki malee kuun halleewo» ame. Unnutina hassu gooratakko haggaʔabttedde fayyiite.

Yesuusa baasayi dhukkubaaleessaal fayyiise
(Mar. 7:31-37)

29 Yesuusa esekko keegure tagaliila labu girii taggitto banʔe seetegure wodami tos bee esee hamas's'ee.
30 Tootooyi kamooggan kallee gosana kaʔeesare, iilʔo kadiyaannon, naafaleessaal, hiʔi oʔayyeesoon, usumaleenna kakkaleekki kamooggan dhukkubaleessaal abeen usu tos keenenguren luk'k'aʔoottessa hegelii hamas'iseen; usuna fayyiise.
31 Gosana hiʔi kaʔayeesoonna ayeesano, naafaleessaalnna iidano, kaʔeesarena tukkul aalli sesseetano, ilʔo kadiyaannonna diyaano, kakkodeyaaren goorata, kaʔisiraʔeel Hedo galateen.

Yesuusa ibaaddo kuma afar babo aamisano
(Mar. 8:1-10; Mat. 14:13-21)

32 Yesuusa usukko oʔagaalssataran uumegure «Gosa iinne wota arri seed mankkohayero maraan kaʔaamiraan mankkowaatenaan maraan ani isoon nenʔeyisatara, raadii uuʔigureen ul goggoʔiinnoonkko uʔine gafarin ani feʔi lakkosisinaro» ame.
33 Usukko oʔagaalssatareenna «Hikka koonna kallayikki k'alullattokki uli, hikka gosa dubbaan kalleero babo aamisin no hayekko helnanna?» ameen.

34 Yesuusana, «Golleenna isin babo bit'e miyyaa abttaan?» ame hoosate. Isona; babo bit'e titiic'c'ar «Todobana» «kunʔubja otitiic'c'ar abnna» ameen.
35 Usuna gosa ul goggohamas'iroon feʔi sise;
36 Babo bit'e todobanna kunʔubja abegure Waa sommaasate abbaabategure babo eʔebise usukko oʔagaalssatareenun sise, isona gosaan hedeeden.
37 Dubbana aameen barareen, usukko oʔagaalssatareenna tahessetto hanbba dugud todoba mig keeseen.
38 KaʔaamereIbaaddona heleelnna yiinssa antootamonii kuma afar babbaarye.
39 Yesuusa gosa galse abbaabatere wolabooyi tabere kamegedooli ul tos seete.

16

Waakko malaata din tahoosanttetto hoosin (Mar. 8:11-13; Luk'. 12:54-56)

1 Farasaawiilnna Sodok'aawil Yesuusa tos gabbalameengureen c'aafin dootengureen, «Waakko malaata noon tusi» ameen hoosaten.
2 Usuna abbaabere, «Hemeen ‹Daruur heela golleeto c'aaminnara› amattaan.
3 Babbarnssa ‹Daruur gambballa leete isilaattetta, haanssun idaamo ubayinara› amattaan, tadaruure middi malabiin daanddaattan, ayesuun goʔameen geeskokki malaata addeesin lakkodaanddaattan.*
4 Tameellanna tasharmut'aatta alattaan malaata dootatta, ayesuun goʔameen kayoonasa malaata kuwaarre kakkalee malaata lakkosisamaro» esekko Yesuusa iso iise seete.

Kafarasaawilnna kasodok'aawil agaalssisi kameellan (Mat. 16:5-12; Mar. 8:14-21)

5 Yesuusakko oʔagaalssatareen bekekko gama kakkonak'areen goorata babo abatano illootereen.
6 Yesuusana, «Isiʔoorayeen» «Tafarasaawilnna tasodok'aawilkkotti meellanekko isiʔoottisin oorayeen» ame.
7 Isona isiʔisiʔorroo, «Noo babo haʔabannoonii mankkogginno maraan leera» ameen.
8 Yesuusana k'ofattisoo addeesere, «Isin ammano okkoonhank'atera! Isin isiʔisirroo babo abatanawaatti muun ayeesattan?
9 Babo bit'e kenno kuma ken ibaaddon leegure dugud miyyaa falayite kakkeessettaan lakkoshaadattaanya?

---

* **16:3** Kookkoo tagalbbaa s'uufil tooto 2nna 3 kagiro kayesuusa ayees lakkoʔadaraan. **16:1** Mat. 12:8; Luk'. 11:16. **16:4** Mat. 12:39; Luk'. 11:29. **16:6** Luk'. 12:1. **16:9** Mat. 14:17-21.

10 Usumaleenna babo bit'e todoba kuma afar ibaaddon leegure kafalayero dugud miyyaa horekko keessettaan wodanaayi lakkoʔabattettaan amanoyya?

11 Hayya ani isinuun kasegeera gara kababoo laanawaatti misii shaadanawaattan? Giddanna tafarasaawilkkona tasodok'aawil meellanekko isiʔoorayeen.»

12 Usu isone isiʔoorayeen kakkoonʔamera kaamii takibamatto irshoo anlleennon giraan; Farasaawilkkokkina Sodok'aawilkokki agaalssisikko isiʔooraayeen kaʔamaro laano isoon addeesame.

P'et'iroosa gara kayesuusa Kiristoosa ayeesano
(Mar. 8:27-30; Luk'. 9:18-21)

13 Yesuusa ul kafilip'isiyoosa K'isaariya kaʔamamaro ul kakkogiyaare goorata usukko oʔagaalssatareenne, «Ibaaddo ere kaʔibaaddo ayyoyya amara?» ame hoosate.

14 Isona, «Kookkoo kat'ammak'aaro Yaannisayya, kakkalee ade Eelaasaya, kuukina ade Ermaasaya, goorttun kahegeroolkko kooyya» amaraan ameen.

15 Yesuusana, «Isin addeen in ayyoyya amattaan?» ame.

16 Simoona kaʔamamara P'et'iroosana, «Ati arddokki ere kawaa Kiristoosatta» ame abbaabe.

17 Yesuusana haa ame «Ere kayoona Simoona! Ati kasommaasanttetta, hikka kuun katusera daruurii kagiro Aabbokkee kuwaarre ibaaddo lakkoyo.

18 Ati P'et'iroosatta, hikka eʔemo gutii amaniil kakkokukkuʔamiro min ani madaarinnara, tabaanoon eleenkokki hunnana usu min lakkoʔawodiro.

19 Wononnati kadaruure kakkobanaraan k'ulffi ani kuun sisinnara; ati ulii kashiite daruurii kashaame linnara; ati ulii kafurttena daruurii kafurame linnara.»

20 Esekko abbaabatere usu Kiristoosa laanokkeessa maayyoonna goggoʔayeesonkko usukko oʔagaalssatareenun ataayise segee.

Yesuusa gowaanona goyikko kiyaanokokki gara ayeese
(Mar. 8:31-33; Luk'. 9:22-27)

21 Yesuusa hassu gooratakko haggaʔabegure «Iyyerusaalemi tos seeyigure eseenna gene tajaarssoleeyi, tuuk'aamolkokki woyichchaalnna seera kamuse oʔagaalssisaraankkotti geneyi rakkoo atayire kagoyinnarona arri taseedi goyikko kiyaano» kadootisaro laano usukko oʔagaalssatareenun segaano haggaʔabe.

22 P'et'iroosana Yesuusa kale aate beegure; «Goottaa! Hikka aankkikki ayees ijjii ku aroogeenno» amaa hadisano haggaʔabe.

16:10 Mat. 15:34-38. **16:14** Mat. 14:1-2; Mar. 6:14-15; Luk'. 9:7-8. **16:19** Mat. 18:18; Yan. 20:23.

23 Yesuusana P'et'iroosa tos kambbal amere, «Ati s'alaye
hittakko buuyi! K'ofa taʔibaaddo kuwaarre k'ofa tawaa ad-
deesin mankkodaanddeenon maraan ati iin handuddufo
laatta ame.»
24 Esekkona Yesuusa usukko oʔagaalssatareenne, «Iin debee
sesseyiin kageelaatara isiʔoottessa hakakato, rakkoowunna
goyiin isiʔootteessa roorssayi sisayire iin debee hasesseeto
ame.
25 Neefotteessa haasayiin kadootatara dubba baasatara,
ayesuun goʔameen neefotteessa in maraan kabaasatara
dubba helatara.
26 Ibaaddo alami dubbakko worʔe gohelate, neefo goʔameen
gowaate me laʔo helatara? Goorttun neefokkotti banʔee me
mura helayinara?
27 Ere kaʔibaaddo Aabbokkeessakkotti kabajaayi
erggichchane wota emeeyinnara; ibaaddoon metemeteeyi
feloʔootteessakki malee muraa murinnara.
28 Ani rumminaa amara; hittanii kagiro ibaaddokko ere
kaʔibaaddo wono lee emeetaa giraan taa deeroon kagoonoon
ibaaddo gira.» ame.

17

Yesuusakotti middi iggilissamano
(Mar. 9:2-13; Luk'. 9:28-36)

1 Arri lekko abbaabatere Yesuusa P'et'iroosanee,
Yayik'oobanee, usumalee kayayik'ooba abbi Yaannisanee
wodami too tanjiintti t'ok'k'i taʔantte tos kale aate bee.
2 Esee isoo horee midditteessana iggilissantte, horetteessa
ariti aani hank'k'ayite, sarssikkeessana ifa aani wola ame
hank'k'aye.
3 Esekkona Musena Eelaasana Yesuusane wota ayeesaa
giraan muteen.
4 P'et'iroosana Yesuusane, «Goottaa! Noo hittanii girnnewa
noyeen kaʔidanyya; feʔittaa golleete daase too kuyeen, too
Museen, too Eelaasan daase seed ani madaarro» ame.
5 Usuna ayeesaa giraan kahank'k'aara duumanchcha kagu-
maari iso hogoogisere duumanchchaayi orroo, «Ani usuuyi
kakkogeggelaayinnarana ani kageelaatara erekki hikkaya,
usuna maala» taʔamatta yaaye maalssantte.
6 Usukko oʔagaalssatareenna hikka kakkomaalareen goorata
neenguren hore hore ul iyyeen.
7 Yesuusana iso tos gabbalamere dinddinegure, «Kiyaa,
aroʔabssatteen» ame.

16:24 Mat. 10:38; Luk'. 14:27. **16:25** Mat. 10:39; Luk'. 17:33; Yan. 12:25. **16:27** Mat. 25:31; Mez. 62:12; Rom. 2:6. **17:1** 2 P'et. 1:17. **17:5** Met'. 22:2; Ada. 18:15; Mez. 2:7; Isa. 42:1; Mat. 3:17; 12:8; Mar. 1:11; Luk'. 3:22.

8 Iso t'ok'k'i ami godeeran Yesuusa kuwaarre kakkalee
maayyona lakkodeeran.
9 Wodami guukko dagaagiran Yesuusa, «Ere kaʔibaaddo
goyikko taakeeroo gin kaddeetettaan maayyonna
aroʔoʔayeesseen» ame ajajee.
10 Usukko oʔagaalssatareenna, «Hayya seera kamuse
oʔagaalssisaran Eelaasa t'ayi emeetano dootisara
kakkoʔamaraan muunya?» ameen Yesuusa hoosaten.
11 Usuna isoon abbaabere, «Ogiraan Eelaasa emeeyigure
kaʔameen dubbana gachchooʔekkaasira;
12 Ayesuun goʔameen ani haa amara, Eelaasa t'aye
emeetera, golleenna kadootateran ayees felateeran
kuwaarre lakkoʔaddeeseran; usumaleenna ere kaʔibaaddo
genetisooyi rakkoo atayinara.»
13 Hassu goorata Yesuusakko oʔagaalssatareen usu
kaʔayeesera ayees kat'ammak'aaro Yaannisakokki gara laano
addeesen.

Yesuusa kagaggadduu hawʔaami kahawʔamare unnu fayyiise
(Mat. 17:14-23; Mar. 9:14-29; Luk'. 9:37-43)

14 Yesuusana seeddo usukko oʔagaalssatareen gosa tos
kakkoʔabbaabateeren goorata ibaaddoti koo Yesuusa tos
gabbalame horee gilbbisere haa ame;
15 «Goottaa! Maganne unnukkeewun nenʔeyisa,» usu «Ka-
gaggadduu hawʔaamii abboosara; gama kahori eleen orroddee
iyaanna beke orroddee tabara.
16 Kukko oʔagaalssataran tonssa ani keenera ayesuun
goʔameen iso fayyiisin lakkodaanddeeran.»
17 Yesuusana, «Isin oʔammanoonna tawoc'ac'c'aantte alat-
taan ani hagge taageeroon isinne wota girinnara? Hagge
taageeroon obssinara? Unnu hittarraa in tos keena» ame.
18 Esekkona Yesuusa battiikki ayyaana hadisegure beese.
Unnuna hassu gooratakko haggaʔabere fayyee.
19 Usukko oʔagaalssatareen kale been Yesuusa tos gab-
balamengureen, «Noo battiikki ayyaana unnukko beesin
kakkowannenna mewuunya?» ameen hoosaten.
20 Yesuusana, «Ammanokkisin mankkohank'k'atero
maraanya. Ani rumminaa amara, tasinafic'c'i il gitakki
ammano isinuun girewa, hitta wodami, ‹Hittakko kingudde
toladdee see!› Goʔantteen seetattewa, isinuun kalleenon
kooko lakkogiro. [
21 Hikka aankkikki goʔameen ebina kaʔagaabuuyi gollee
kuwaarre lakkobeero] ame.»*

17:10 Mil. 4:5. **17:12** Mat. 11:14. **17:20** Mat. 21:21; Mat. 11:23; 1 K'or. 13:2.

* **17:21** Kookkoo tagalbbaa s'uufiil tooto 21 adaraan; haafurana Mar. 9:28 kagiro aani laara.

Yesuusa goyikeessana goyikko kiyaanokeessakoki gara kallami ayeese

22 Ul kagaliilaayi usukko oʔagaalssataran kukkumeen giraan
Yesuusa isone haa ame, «Ere kaʔibaaddo gene taʔibaaddoyi roori
sisaminara;
23 Lagadinnaran, usuna taseedi arri goyikko kinnara»
usukko oʔagaalssatareenna aaloo gaddeen.

K'ulluukki min Waa maraan giira murano
(Biy. 30:13; Mat. 22:17-21; Rom. 13:7; Yan. 6:61)

24 Yesuusana usukko oʔagaalssatareen K'ifirenaahoomi
tos kakkogiyaaren goorata k'ulluukki min kawaakkokki
giira oʔabaabareen P'et'iroosa tos gabbalameengureen,
«Kaʔagaalssisarakkisin k'ulluukki min kawaakkokki giira
lakkomuraroya?» ameen.
25 P'et'iroosana, «Ii murara» ame. P'et'iroosa min orroddee
goggotabeeyi, Yesuusa horaarjje, «Simoona! Kaʔulee wono-
jjoolkokki giira goorttun k'arat'a kakkoʔaatinnaraan kaʔulee
ibaaddokkoya muu kakkaleekko aani laara?» ame.
26 P'et'iroosana, «Kakkaleekkoyya kakkoʔatamara» ame. Yesu-
usana, «Goorttanun yiisaaskkisin tagiira muraakko hesera.
27 «Golleenna noo isoon handuddufo goggolleenoonkko
labu tos dagiggudde mant'ak'k'oo luguda, horaarjje kaʔabato
kunʔub aatigudde hiʔi goggobantteeyi maragade helnnatta,
hassu aatigudde in marantinuuna megekkaa maraan muri»
ame.

18

Wononnati kadaruureyi dubbaankko karoorara ayyoyya?
(Mar. 9:33-37; Luk'. 9:46-48)

1 Hassu goorata Yesuusakko oʔagaalssatareen Yesuusa tos
gabbalameengureen, «Wononnati kadaruureyi dubbaankko
karoorara ayyoyya?» ameen hoosaten.
2 Yesuusana yiittiti koo uumegure isoo t'eʔee aallisere,
3 «Ani rumminaa amara; goʔiggilssamoonna yiisaas aani
golleennoon wononnati kadaruure tos suure lakkotabttaan.
4 Haanssun wononnati kadaruureyi dubbaankko
karoorara hikka yiittiti aani isiʔoottessa kahussisataroyya.
5 «Hikkamaleekki yiittiti megekkeeyi kaʔatatara inna atatera.»

Ibaaddoon handdudufo laanakko isiʔooratano
(Mar. 9:42-48; Luk'. 17:1-2)

6 Ayesuun goʔameen iyyee oʔammanaraan hinʔa otitic'c'arkko
koo c'ubbo orddeese katabsara kanjiinkki eʔemo kariimee

17:24 Biy. 30:13; 38:26. **18:1** Luk'. 22:24. **18:3** Luk'. 22:24.

marggittessaa shaamigure beke badi t'eʔee shafami lichchi goʔame iidare.

7 «Hikki alami c'ubboon aalantti mankkolleero maraan aanne usuun! C'ubbo orddeese katabsara emeetano lakkohesiro; ayesuun goʔameen c'ubboon aalantti kalaaro ibaaddoon aanne!

8 Genetta goorttun lukitta kuun c'ubboon aalantti golleete goosi shafi. Gene lama goorttun luk'k'a lama kuun girigureen jiruu jiroomman tabaanon tagaannemi eleen tos shafamanakko kaʔeesatto goorttun naafaleessa liigudde jiruu jiroommakki giri tos tabano kaʔidankkiya.

9 Usumalee iltta c'ubboon aalantti golleete beesi shafi, ilʔo lama kuun girigureen tagaannemi eleen tos kashafamattokko il too kuun giridde jiruu jiroommakki giri tos tabano kaʔidankkiya.»

10 Daruurii kagira erggichchalkkiso arggetto daruurii kagiro Aabbokkee horee mankkogiraan hinʔa kic'iic'c'akko koonna goggotuffannonkko isiʔoorayeen. [

11 Ere kaʔibaaddo obbayeeraan haasin emeetera.]*

Kabbayero idaadokokki masuussa
(Luk'. 15:3-7)

12 Yesuusana ade, «Alla iin segaa; ibaaddoti koo idaad bool kaʔabo gollee, iso orrokko koo gobbaye saagaalttamkko saagaal wodamii gutii iisegure kabbayero koo dootayiin lakkoseetaroya?

13 Ani rumminaa amara, kabbayero idaado gohelaro ogiraan saagaalttamkko saagaal idaadkko suure hassu kahelameroon geggelaatara.

14 Usumaleenna hikka kic'iic'ar orrokko koo goggobaaron daruurii kagiro Aabbokkisintti feʔi lakkotto.

Isiʔorroo k'uk'amanokokki gara
(Luk'. 17:3)

15 «Abbikka ku miirʔi gogire seegudde usune wota lamaa laaddeen baaskkeessa segii, ku gomaale abbaabattedde abbikkaa yelatta.

16 Maalana gowaatte ade ibaaddo lama goorttun seed kaʔatoteera ayees dubba mankoʔataataro maraan ibaaddo koo goorttun lama aati seegudde gaafachchisi.

17 Isona maalana gowaate min kawaakki ibaaddon segii, min kawaakki ibaaddo kamaaloon gollee Ayizaab aaninna k'arat'a kakukkuyisaro aani tootii.

18:8 Mat. 5:30. **18:9** Mat. 5:29. * **18:11** Toottoo tagalbbaa s'uufil tooto 11 adaraan; haafurana Luk'. 10 kagiro aani laara. **18:11** Luk'. 19:10. **18:15** Luk'. 17:3. **18:16** Ada. 19:15.

18 «Ani rumminaa amara, isin ul kashiiten dubba daruurii
kashaame laara, isin ul kafurtteen dubba daruurnna kafu-
rame laara.
19 «Adena ani rumminaa amara, ul gutii lamaa liiddeen
maamisikki ayeenssa wota isiʔaati Waa goʔebaatteen daruurii
kagira Aabbokki maalire isoon fellowa.
20 Lama goorttun seed liigureen megekkeeyi
takkokukkuʔamaraan banʔeeyi ani isoo orroo mutinnara.»

Haheso amanokokki gara

21 Hassu goorata P'et'iroosa Yesuusa tos gabbalamere
«Goottaa! Abbikki in gomiirʔe miyyaa gali usuun haheso
amira? Taa todoba geeroyiya?» ame hoosate.
22 Yesuusana, «Todobaatam gali todoba kuwaarre todoba gali
kaalaal ani lakkoʔamaro» ame.
23 «Haanssun wononnati kadaruuree usuun ohan-
daaraankotti genee kagiro maragade tooti din kadootataro
wono aani laara.
24 Wonona maragadekkeessa tootaayin kakkohaggaʔabare
goorata kuma kamoogganii katootamiro maragade anza
kaʔabo ibaaddoti koo usu tos aateen emeeten.
25 Hikki kahandaarekkina anza murin mankkowaatero
maraan usunnee, ooritteessane, yiiskkeessaane,
urrawoʔootteesane dubba daddalami anza goggomurantto
goottaa ajajee.
26 «Hassu goorata kahandaarekkina goottakkessakkotti
lukii iyyegure obssii; taʔabo anza dubba gachoo kuun ani
murra ame ebaate.
27 Goottakkeessana nenʔeyisategure usu gafare, anzattes-
sana isaage.
28 «Hassu kahandaarekkina goottaa horekko goggobeeyi
maragadekkeessa t'agaraa kaʔabo anza kaʔabanaaye usune
wota kafelare unatteessa kalleera ibaaddoti koo helegure
c'uulʔee abere taʔabtto anza hittanii iin muri!» ame.†
29 «Hassu saatikkeessana usuu horee iyyegure, ‹Maganne
obssi ani kuun murrowa› ame ebaate.
30 «Ayesuun goʔameen taʔabo anza usu muri taagudisirooyi
obssaana waatere minkashaano usu tabise.
31 Kalleero ayees kaddeera kakkalee kafeloo
ibaaddona nenʔeyisate, kalleero dubbana seeteengureen
goottakkisowun segeen.
32 «Usu goorata goottanna hassu kahandaaro uumsise-
gure haa ame, ‹Ati kameellan kahandaatta!› ‹Ati iin
mankkoʔebaattette maraan hasse anza dubba ani kuun iisere;

18:18 Mat. 16:19; Yan. 20:23. **18:21** Luk'. 17:3-4. **18:22** Met'. 4:24. † **18:28** *Diinari;* felo kafelaro ibaaddoti kookokki arri toowun kamuramaro daamoozaya.

33 Ani kuun goggoʔiiseroo atina kageelaatattokkaawun
nenʔeyisayin lakkodootisareye?›
34 Iʔootere taʔabo anza dubba muri taagudisiroon
kashaaronna kamurrisaroon roorise usu sise.
35 «Haanssun isin mete metee abbilaalttisinuun wodanakko
haheso goʔamoon kadaruure Aabbokkisin isinna hikkamalee
yelinnara.»

19

Keelkki ami beesanokkotti hoosin
(Mar. 10:1-12)

1 Yesuusa hikka ayeese gudisegure ul kagaliilakko keegure
laga kayorddaanosikko gamaa kagiro ul kayihuuda seete.
2 Gosa kamoogganna usuu debee sesseete, eseenna iso
fayyiise.
3 Farasaawiilnna Yesuusa c'aafin dooteen usu tos gab-
balameenreen, «Ibaaddoti koo maamisitti aalanttiinna oorit-
teessa keelkki ami beesin feʔi sisanttetta?» ameen hoosaten.
4 Yesuusana isoon abbaabere, «Iso kamet't'eera Waa ho-
raarjje babbaarnna heleel yele kamet't'eero Lakkonabbabt-
teettanya?
5 Haanssun, ‹Ibaaddo Aabbokkeessana Aayetteessa iise-
gure ooritteessane wota k'urannaamara, iso lamana maar
koo laaran kaʔamamera la hikkakkotti aalanttiyyolla›?
6 Goorttanu maar kooyyaan kuwaarre lakkolamayyaan.
Haanssun Waa kak'uranneero ibaaddo lakkofurro.»
7 Farasaawiilnna, «Hayya Muse babbaartiti koo ooritteessa
keelkki amanoon kalleero worak'ata sisi ooritteessa goggoga-
farroon ‹Muun ajajee?› ameen.»
8 Yesuusana, «Muse wodanattisinkokki ataan deegure oori-
joolkisin keelkki goggoʔanttaanun feʔi sisera kuwaarre t'aye
lakkohaayye.
9 Ani goʔameen haa amara, entterkkise giraan kakkaleenne
wota sharmmut'aa gomutte kuwaarre ooritteessa keelkki
ame gafaregure takkalee heleelttiti oori kayelatara dubba
kasharmmut'aaroya» ame.
10 Yesuusakko oʔagaalssatareenna; «Taʔenttereenna taʔoorii
haajaa hikkamalee golleete oori atatano isaagano horekki»
ameen.
11 Yesuusa goʔameen, «Hikki Waakko kasisame gollee
kuwaarre hikka ayees maayyona atayin lakkodaanddaaro.
12 Aalanttina kookkoo alataa sangoome kaʔalatara gira,
kakkalee gene taʔibaaddootii goosame kassangisamara
gira, adena wononnati kadaruurewun ameengureen oori

19:4 Met'. 1:27; 5:2. **19:5** Met'. 2:24. **19:7** Ada. 24:1-4; Mat. 5:31. **19:9** Mat. 5:32; 1 K'or. 7:10-11.

haʔatannoon ogiraan giraan, hikka atayin kadootatara haʔatato» ame.

Yesuusa yiisaas sommaasate
(Mar. 10:13-16; Luk'. 18:15-17)

13 Esekkona genetteessa isoo gutii kayigure goggoʔebaaroon ibaaddo yiisaas Yesuusa tos keen; usukko oʔagaalssatareenna adeen yiisaas kakkeenaro ibaaddo hadiseen.

14 Yesuusana, «Iisa yiis in tos haʔemeeto arootirtteen, wononnati kadaruure iso aankkikkinya.»

15 Genettessanna iso gutii kaye abbaabatere ese banʔekko keegure seete.

Dureessakki ibaaddotikotti hoosin
(Mar. 10:17-31; Luk'. 18:18-30)

16 Esekkona ibaaddoti koo Yesuusa tos emeetegure, «KaʔagaalssisattoI Jiruu jiroommakki giri helayiin me kaʔidankki ayees fella?» ame hoosate.

17 Yesuusana, «Kaʔidanayeeskkokki gara in muun hoosatta? Kaʔidankkikalleeraayees koo kaalaalyya, jiruu jiroommakki giri tos tabin godootatte adi ajajakkee oora,» ame.

18 Wodallaatina, «Eeki ajaja?» haa ame hoosate. Yesuusana, «Aroolagadde, aroosharmuut'ite, aroohette, t'ara aroo ʔatotiite, ame.

19 Aabbokkaanna Aayettaa kabajiina, ollaattaanna isiʔoottaa aani geelaa» ame.

20 Wodallaatina, «Hikka dubba oorayeera,» hikkakko kakkalee «Kahank'atera meyya kagira?» ame.

21 Yesuusana, «K'ulluu liin godootatte seegudde oʔabtto urrawoʔoottaa dubba daddalidde maragade hiyyeessan sisi; daruurii urrawo helayinnatta. Esekkona emeegudde iin debee sessee» ame.

22 Hikki wodallaati hikka kakkomaalare goorata urrawo omooggan mankoʔabo maraan yaadaa iise seete.

23 Yesuusana usukko oʔagaalssatareenne, «Ani rumminaa amara; dureessa wononnati kadaruure tos tabano aaloo k'arrayya.

24 Adena ani amara, dureessa wononnati kadaruure tabanokko gaala butto kamarffi tabanoyya ene kalleera» ame.

25 Yesuusakko oʔagaalssatareen hikka maaleengureen aaloo mamaa, «Hayya ayyoya fayyiin kadanddeera?» ameen hoosaten.

26 Yesuusana iso tos deyaa, «Hikki ibaaddo dollee lakkodaanddaamiro, Waayi dollee goʔameen ayees dubba daanddaamara ame.»

19:18 Biy. 20:13-16. **19:19** Biy. 20:12; Ada. 5:16; Woy. 19:18.

27 P'et'iroosana abbaabere, «Noo kameen dubba iinssegunne ku debee sesseetanna, hayya noo me helayinanna?» ame.
28 Yesuusana, «Ani rumminaa amara; kaʔemeeyinaro kaʔusub alami ere kaʔibaaddo kakkabajaa korffinjjee gutii kakkohamas's'ee goorata iin odebee osesseyaattan isinna tomonkko lama korffinjjee gutii hamas's'iiguddeen tomonkko lama taʔisiraʔeeli aani gutii firddinattaan.
29 Megekkee maraan amire minjjool, goorttun abbilaal, goorttun abbalaal, goorttun Aabbo, goorttun Aaye, goorttun yiis, goorttun ira kaʔiisara dubba boolkokki ambbaa atayinara, jiruu jiroommakki girina eelnnaran.
30 Ayesuun goʔameen kamooggan kahoree kahaaree linnaraan; kamooggan kahaareenna kahoree linnaraan» ame.

20

Kawoyinii iraa ofelaraankokki masuussa

1 «Wononnati kadaruure woyinnikotti banʔee kafelaro kafeloo ibaaddoon felo sisin bari bullane kee kabeero kawoyinii akaakilttekkokki odo aani laara.
2 Usuna ofelaraawun arri tooyi t'agaraa too too murin ekkaategure kafeloo ibaaddo tawoyinii banʔe tos tabse.*
3 «Barkko saatii seeddinna beegure felo waateen taggiyyaa banʔee kaʔaalleero kakkalee ibaaddo helegure;
4 Isinna ‹Seyeenguddeen kawoyinii irakkeeyi felo fela, tadootisatto muraa isinuun ani gachchoomurra› ame.
5 Isona seeteen,
«Arriikko saatii leyinna saatii saagaali emetere kakkalee felate kabbaraaro ibaaddon amalekkoonʔi felo sise.
6 Meeriti saatii tomonkko kookki goorata beegure aallee kagiro kakkalee ibaaddo helegure ‹Arri duuddo felo kallayi hittanii muun aalliteettan?› ame hoosate.
7 « ‹Isona, noon felo kasisiro ibaaddo mankkowaannenno maraanya› ameen.
«Usuna ‹Isinna seyeenguddeen kawoyinii irakkeeyi fela› ame.
8 «Ul hemeen kakkolaare goorata kawoyinii akaakilttekkokki odo usuun ofelaraan odonnatii kaddeero ibaaddotin sisegure, ‹Danbbenne kaʔemeeterokko haggaʔabdde horaarjje kaʔemeetero taageeroo kagiro kafeloo ibaaddo dubba uumigudde daamoozakkisoo muri› ame.
9 «Saatii tomonkko kooyi feloon otabeeran emetengureen mete metee t'agaraa toottoo atateen.

19:28 Mat. 25:31; Luk'. 22:30. * **20:2** *T'agaraa:* felo kafelaro ibaaddotin arri toowun kamuramaro daamoozaya. **20:8** Woy. 19:13; Ada. 24:15.

10 Horaarjje feloon otabeereen emetengureen t'agaraa on-
jii muraa ohelayinaraan aani isoon leere; ayesuun goʔameen
isoonna mete metee t'agaraa toottoo murantte.
11 Muraa atataagiraan kawoyinii akaakilttekokki odoo
gutii gumggumeen.
12 Hinʔi danbbenne feloon otabeeren saatii too taalaal
gofellaan; arri duuddo felooyi haraanna arritii gubataa
ohayinenno noonne wota misii amalekkooyi muratta?
Ameen hoosaten.
13 «Usuna felate kabbaraaro koonne haa ame, ‹Kagee-
laatarokkee! Ani kuun miirʔa lakkogeegisero; t'agaraa tooyi
felin ati iinne wota lakkoʔekkatteya?
14 Ku kageyaaro atagudde see, kuun kasisero gitakki
danbbenne kaʔemeetero ibaaddotina sisin dootisara.
15 Hayya maragaddekkeeyi kageelaye felayin ani lakko-
daanddaaroya? Goorttun ani kaʔidan mankkofelero maraan
miigge tameellan ku abtte?›
16 «Haanssun Yesuusa, kahaaree kalleera kahoree, ka-
horeenna kahaaree linnara ame.»

Yesuusa goyikkeessana goyikko keyaanokkeessa kaseedi ayeesano
(Mar. 10:32-34; Luk'. 18:31-34)

17 Yesuusa Iyyerusaalemi tos seetaa giraan, tomonkko lama
usukko oʔagaalssatareen kale aate beegure,
18 «Goorttanu noon Iyyerusaalemi tos biyaanoya, ere
kaʔibaaddo tuuk'aamolkokki woyichchaalunna seera kamuse
oʔagaalssisaraanun roori sisaminara, isona usu goggogooron
firddinnaraan.
19 Goggok'ac'ifarawun, goggoboc'irawunna goggosuyi-
raawun Ayizaabwun roorisi sisinaraan, usuna taseedi arrii
goyikko kiinnara» ame.

Kagootta wononnati orroo t'ok'k'i taʔantte banʔe hela-
tanokkokki hoosiin
(Mar. 10:35-45)

20 Esekkona yiis kazabddoosakkotti Aawo yiiskkiseenne
wota Yesuusa tos emeettedde horee gilbbiisse sagadaa ayees
koo usu eseen goggofelloo ebaatte.
21 Yesuusana esene, «Me dootaatta?» ame. Esena; «Hikka
yiiskkee lama wononnatikkaayi koo merggettaayi, koo bet-
tettaayi goggohamas'iirawun feʔi sisi» antte.
22 Yesuusana, «Isin kaʔebaattan lakkokassaan,» «Ani
tat'aminnaro tarrakkoo t'ugga isin t'amin daanddeetane?»
Ame hoosate. Isona «Iʔii daanddeennowa!» ameen.
23 Usuna, «Tarrakkoo t'uggatteekko golleenna t'anttaanwa,
ayesuun goʔameen merggetteeyinna betetteeyi hamas's'aano

20:16 Mat. 19:30; Mar. 10:31; Luk'. 13:30.

goʔameen Aabbokki kakkoonʔekkaseroonyya kuwaarre ani feʔi kasisaro ayees lakkoyo» ame.

24 Yesuusakko oʔagaalssatareen tomonnonna hikka kakkomaalaren goorata abbilaal lamaa gutii amaraateen.

25 Yesuusana iso dubba uumegure, «Ayizaabkokki mootijjol gosakkisoo gutii mooti goggolleerawun odonnati obariisaraanna hunnaayi kabbarisaraan laano kassanwa.

26 Isin orroo ade hikkamalee laano lakkodootisaro. Ayesuun goʔameen isinii orroo kanjiinkki liin kadootatara isinuun kahandaaro halleewo.

27 Isinkko mete liin kadootatarana isinuun diyyii halleewo.

28 Ere kaʔibaaddo kakkoonʔemeetera noo usuun goggohanddayinnoon anlleennon giraan handdayinna neefotteessa kamoogganun wodoo yelayi sisayin emeetera» ame.

Yesuusa Ilʔo oddeyaannon ibaaddojja lama fayyiisano (Mar. 10:46-52; Luk'. 18:35-43)

29 Yesuusana usukko oʔagaalssatareen Iyaarkokko been seetaa giraan gosa kamooggan usuu debee sesseete.

30 Eseenna ilʔo odeyaannon ibaaddojja lama raadii hamas's'een gireen, Yesuusa esene roorano kakkomaalareen goorata; «Goottaa! Ere kadaawute; noon nenʔeyisana» amaa iyyeen.

31 Gosana iso c'alʔi goggoʔamirawun hadise, iso goʔameen, «Goottaa ere kadaawute maganne noon nenʔeyisana» amaa aaloo iyyeen.

32 Yesuusana takki ame aallee iso uume «Ani isinuun me goggoyelloo dootaattan?» ame.

33 Isona «Goottaa!» «Noo Ilʔoʔoottaani goggodeerawun dootatanna ameen.»

34 Yesuusana isoon nenʔeyisategure Ilʔoʔoottiso dinddinegure goorsewa Ilʔoʔoottiso deenddeen, isona usu debee sesseeteen.

21

Yesuusa kabaja taʔatiiyi Iyyerusaalemi tos tabano (Mar. 11:1-11; Luk'. 19:28-40; Yan. 12:12-19)

1 Iyyerusaalemi tos gabbalamaa zayitii kabeyaara gaa takkoʔalataro wodami gutii kagiro maaman kafaage taʔamamatto banʔe goggogeeyi Yesuusa usukko oʔagaalssatareenkko lama fare.

2 Haanna ame, «Isin hore kagiro maaman tos seeyeen, goggogeeteeni demeertiti too darmmeenne wota tashaanttetto isin helnnattaan, furaddeene in tos aata koyeen.

20:26 Luk'. 22:25-26. **20:27** Mat. 23:11; Mar. 9:35; Luk'. 22:26.

3 Maayyona isinne haa muun yelattaan goʔame, ‹Gootta
dootatara› ama. Goorsewa gafarranwa.»
4 Hikki kakkoonlleera kahegerooyi haa amame kasegaam-
era goggogudaroonya.
5 «S'iyooni taʔamamatto taʔiyyerusaalemi katamaawun haa ami,
‹hikkima wonokka fayyankka leegure,
demeertitinna darmmeeti gutii hamas's'eegure ku tos
emeetara› amaddeen eseen segaa.»
6 Usukko oʔagaalssatareenna seetengureen Yesuusa ajaja
isoon goggosiserokki malee yeleen.
7 Demeertitinna darmmeeti keenenguren sarssikisoo kade-
meeree bagadi gutii kayeen; Yesuusana esee gutii hamas's'ee.
8 Gosakkona gamisa sarssikkisoo raadii yayeen;
kakkaleenna ade ballaal tattarsheen aateen raadii
lullugudeen.
9 Horehaye kasessetarena haarre usuu debee sesseetaa
kagire gosana,
«Hoosaʔina ere kadaawute!»
«Mege kawaayi kaʔemeetara usu kasommaasameya,»
«Hoosaʔina ele daruurii haa amaa iyyaaren.»*
10 Iyyerusaalemi tonssa kakkotabare goorata kakkatamaa
ibaaddo dubba, «Hikki ayyoyya?» amaa shalagaame.
11 Gosana, «Hikki Galiilaayi tagitto tanazireet katamaakko
kaʔemeetero kahegeroo Yesuusaya» ameen.

Yesuusa k'ulluukki min kawaayi orroo odadalatareen dee-
gure horoore
(Mar. 11:15-19; Luk'. 19:45-48; Yan. 2:13-22)
12 Esekko Yesuusa k'ulluukki min kawaa tabegure
k'ulluukki min kawaayi orroo iminataanna daddalataa
ogireen beese horoore, maragade oʔiggilssatarenkkokki
t'arap'eezzalnna arabe odaddalataren kakkohamas's'eeran
borbboono mina mina abbaabe lugudere.
13 «Min kakki kaʔebi min amamara amame mas'aafa
k'ulluukkii s'aafamera, isin addeen kakkosamaraan laga
kashittaa yelttettaan» ame.
14 K'ulluukki min kawaayi orroo Iilʔo odiyaannonna
naafaleessaal usu tos emeeten, usuna fayyiise.
15 Ayesuun goʔameen tuuk'aamolkokki woyichchaalnna
seera oʔagaalssisaran Yesuusaa kafelamero baasanna,
«Hoosaʔina ere kadaawuteen» amaa k'ulluukki min
kawaa orroo kaʔiyyaare yiis kakkodeyaaren goorata aalloo
amaraateen.

21:5 Zak. 9:9. * **21:9** *Hoosaʔina* amano taʔibrayist'i hiʔii fayyinna, Waaye no fayyisina amanoyya. **21:9** Mez. 118:25-26. **21:13** Isa. 56:7; Erm. 7:11.

16 Isona Yesuusane «Hikki yiis taʔamaro maalatta?» ameen.
Yesuusana:
«Iʔii» maalara ame,
« ‹Yiiskona naasi kaʔiilataro yiiskotti hiʔikko
galata ekkaase kaʔamaro suure lakkonabbabtteet-
tanya›?» ame.
17 Katamaakko iise beegure Bitaanya kaʔamaraan maamanii
seete esee baree.

Il kallayikki gaa kabalasi
(Mar. 11:12-14,20-24)

18 Yesuusa bari bullane katamaa tos abbaabate setaa giraan
uuʔee;
19 Raadii giridii kagire gaa kabalasi koo deegure
kakkoseero goorata baalallo kuwaarre il toonna helayiin
waategure; «Goortta jiroomman kuun il aroogginno!» ame.
Gaa kabalasina goorsewa angage.
20 Usukko oʔagaalssatareenna kalleero deeguren saadeen,
«Gaa kabalasi misii kooyikkii angagin daanddee?» ameen.
21 Yesuusana, «Ani rumminaa amara; ammano isinuun
girewa lakkohedatatteen; gaa kabalasi gutii kalleero aani
felano kaalaal anlleennon giraan hitta wodami hittakko,
‹Tagamigudde beke orroddee tabi› goʔantteen isinuun
laarewa.
22 Ammanatteeddeen ebii kaʔebaattan dubba atayinattaan.»

Odonnati kayesuusa gutii taʔemettetto hoosiin
(Mar. 11:27-33; Luk'. 20:1-8)

23 Yesuusa k'ulluukki min kaʔebi tos tabegure agaalssisaa
giraan tuuk'aamolkokki woyichchaalnna kagosa jaarsolee
emetengureen, «Hikka ayees dubba kakkofelatta eeki odon-
natiya? Odonnatina kuyeen kasisera ayyoyya?» ameen
hoosaten.
24 Yesuusana, «Aninna hoosiin too isin hoosayinnara, ab-
baabi iin gosegiiteen aninna hikka ayees eeki odonnati ani
felaro isinuun seginnara.
25 Kayaannisa t'ink'ata haggekko emeetera? Daruurkkoyya
muu ibaaddokkoya?» ame hoosate.
Isona isi isi orro ayeesaa, «Noo ‹Daruurkkoyya› goʔaminne
hayya ‹Muun ammanana waattettaan?› aminara.
26 ‹Ibaaddokkoyya› goʔaminne ade gosana Yaannisa ka-
hegeroo ame mankkoʔammanaro maraan noo gosa abssa-
tanna» ameen.
27 Haanssun «Noo lakkokansso» ameen Yesuusaan ab-
baabeen.
Usuna, aninna hikka ayees eeki odonnati ani felaro
lakkoseginaro ame.

21:16 Mez. 8:2. **21:21** Mat. 17:20; 1 K'or. 13:2.

Yiis lamakokki masuussa

28 Yesuusana, «Me aani laara? Babbaar lama ka?aba ibaaddoti koo gire; kahoree ere tos seetegure, ‹Unnukkee! Hittaari tawoyinii ta?akaakiltte ban?e tos seegudde felo felina ame.›

29 « ‹Unnuna, lakkodaginaro› ame. Baaskkeessa malabatere abbaabate seete.

30 «Ade kallamikki ere tos seetegure hikkamaleewa ame, unnukkeessana, ‹Ii Aabbokki! Seerowa› ame. Ayesuun go?ameen haseennooni hese.

31 «Iso lama orrokko ta?odoo fe?i ka?ammagera eekiya?»

Isona «Kahoree unnuya» ameen. Yesuusana, «Ani rumminaa amara k'arat'a okukkuyisaraanna osharmut'araan wononnati kawaa tos tabin isinkko t'ayinaraan.

32 Kat'ammak'aara Yaannisa k'ulluukki raa tusin isin tos emeetera. Isin addeen lakko?ammantteettaan, k'arat'a okukkuyisareenna osharmut'araan go?ameen ammaneraan. Isin hikka deeten giraan duuddo c'ubbokko gula galtteen lakko?ammantteettaan ame.

Kawoyinii ira otateen obaraarankotti masuussa
(Mat. 21:33-46; Mar. 12:1-12; Luk'. 20:9-19)

33 «Kakkalee masuussa maala; kawoyinii irakkokki odo koo gire, iraa maraamurise ooti kaate, woyinnii kakkomiic'iraan gumbbina oshate, woyinnii o?oorarawuun deeri madaare, esekko irakkeessa otateen obaraarawun kirayii sisegure ul kakkalee iise seete.

34 Kaami takkokukkuyisataraan diginni kakkogiyaatte goorata tadubanttetto ilkko k'oobakkeessa atayin usuun ohandaareen otateen obaraaran tos fare.

35 «Otateen obaraaranna usuun ohandaaran abeenguren koo boc'een, koo lagadeen, koo adeen e?emooyi eeggeen.

36 Usuna ohoreekko tootooyi oroораraan okkalee ohandaaran fare, otateen obaraaranna giddana usumaleewwa yeleen.

37 Goorttanu ‹Iso adi unnukkee lakabajiiranna,› amere danbbenne unnukkeessa fare.

38 «Ayesuun go?ameen otateen obaraaranna usu unnukkeessa kakkodiyaaren goorata hikki ka?eelnaroya, koyeen lagadigunne rittiitteessa eelinna» ameen isi?orroo ayeeseen.

39 Abeenguren kawoyinii irakko sar beesengureen usu lagadeen.

40 «Hayya kawoyinii irakkokki odo kakko?emeete goorata han?u otateen obaraaran usu misi kayelnnaro aani isinuun laara?»

41 Isona «Han?u omeellan akamalee lagadigure kawoyinii irakko tadootisatto ilkko k'ooba goorataayi o?abbaabarawuun okkalee otateen obaraarawun kirayii sisinnara» ameen.

21:33 Isa. 5:1-2.

42 Yesuusana,
«Oginbbaraan kattuffateen eʔemo,
minuun mina afarruun kadootisaro lee,
Hikkana kayelera Waayya,
ilʔoʔoottaanuun baasaya;
amame k'ulluukki mas'aafaali kas'aafamero lakkonabbabteettanya?» ame.
43 «Haanssun ani haa amara; wononnati kawaa isinkko atamigure il kayelataro gosaan sisaminara.
44 Hikka eʔemoo gutii kaʔiyaara eʔebara; eʔemona iso gutii kakkoʔiyaara ibaaddo ade bututinnara.»†
45 Tuuk'aamolkokki woyichchaalnna Farasaawiil, hikka masuussajjool kakkomaalaren goorata Yesuusa kaʔayeesara garakkisoo laano addeesen.
46 Ayesuun goʔameen abi shiin godooteenna gosa ade Yesuusa kahegeroo aani mankkodiyaare maraan abssateen.

22

Kahaassinoo aamokkokki masuussa
(Luk'. 14:15-24)

1 Yesuusa ade masuussayi ibaaddon segaano haggaʔabe,
2 Wononnati kadaruure erekkeessatti haassinoon aamo kaʔekkaasatero wono aani laara,
3 Wonona haassinoon kakkoonsegaatero ibaaddo kekkeesiin ohandaareen handdaa farate, ibaaddo goʔameen lakkoʔemeeyinnanno ame.
4 «Adena okkalee ohandaaran faregure oʔuumameraanne goortta aaraarinna kak'aabaan ‹Giddikkee enʔaayegure ekkaasayera kameen dubba mankkoʔekkaatero maraan haassinoon koyeen, amara ama segaa.›
5 «Oʔuumameeran goʔameen uumit diidengureen; koo ira tos, kakkalee dookki daddalayin seete,
6 Oheseeran adeen ohandaaran abeenguren abboosiseen lagadeen.
7 Wonona amaraategure wotaadara faregure hanʔu olagadeeraan lagadssise; katamaattisoonna eleenii gube.
8 «Esekkona ohandaareenne haa ame, ‹Kahaassinoo aamo ekkaatera, ayesuun goʔameen oʔuumameeranna aamoon odootisaraan leen mankkomutanawaateran maraan;
9 Kakkosesseetaran raadii biyaagudden kaheltteen ibaaddo dubba kajila aamo tos uuma› ame.
10 Ohandaaranna raadii beengureen kaheleen ibaaddo kaʔidanna kameellan dubba kukkuyisenguren kahaassinoo min martti ammageen.

21:42 Mez. 118:22-23. † **21:44** Toottoo tagalbbaa s'uufil tooto 44 adaraan; usu haafurana Luk'. 20:18 kagiro aani laara.

11 «Wonona taʔuumanttetto martti din min orddi gotabro
ibaaddoti koo kahaassinoo sarssi hasarssannoni kagiro dee.
12 Haanna ame; ‹Ani kageelaataro!› kahaassinoo sarssi
hasarissannooni misii hittarraa tabin daanddeete? Ibaad-
dotina goʔameen taʔamiʔabbaabro waate.
13 «Wonona ohandaaranne; ‹Genena luk'k'ana shiyaagud-
den sarre kagiro t'illinggakki mugud tos beesaddeen usu
shafa, eseenna ottanna ilkko fooc'ano linnara› ame.
14 Esekko Yesuusa, «Oʔuumameeranna omoogganiyyaan,
oʔassaabameeraan goʔameen huc'c'arriyyaan» ame.

Giira muranokokki gara
(Mar. 12:13-17; Luk'. 20:20-26)

15 Esekko Farasaawiil been seetaa giraan misimisii Yesuusa
ayeeskkessayi t'oyi taʔami abinaraan makkareen.
16 Isokko oʔagaalssatareenna taherodoosa unane wota Yesu-
usa tos fareengureen, «Kaʔagaalssisatto!» «Ati karrummii
laanona raa kawaa rummii kaʔagaalssisatto laano, ibaaddo
abssataa kaʔululisoon dubbana il tooyi kadiyaatto laano noo
kanssowa.
17 Karoomi wonolaalkokki wonowuun giira murano doo-
tisara muu lakkodootisaroya alla noon segii? Ameen
hoosaten.»
18 Yesuusana miiggettisoo addeesere, «Isin ifissaaddolee
mewuun ayeesii in c'aafin dootaattan?
19 Giira tamurattaan maragade alla iin tusa?» isona
t'agaraa too keneen.
20 Usuna, «Hitta maragadeeyi gutii tamutatta middi taayy-
otta? S'uufinna ade taayyotta?» ame.
21 Isona abbaabeen «Karoomi wonoyya» ameen. Usuna
abbaabere «Karoomi wonokokki karoomi wonoon, kawaanna
Waawuun sisa» ame.
22 Isona hikka maalengureen ayeeskkeessaa saadaa iiseen
seeteen.

Goyikko kiyaanokokki gara tahoosanttetto hoosiin
(Mar. 12:18-27; Luk'. 20:27-40)

23 Ese arrii goyikko kiyaano laagiro ame kaʔammanara
kasodok'awil ibaaddo Yesuusa tos emeetengure haa ame
hoosate;
24 «Kaʔagaalssisatto!» Muse; «Ibaaddoti koo ooritteessakko
yiis haʔumuloon goggoye, kagooyero abbikkeessakkotti oori
abbikkeessa atayigure usuun sannii hakkaye amera.
25 Abbilaal todoba no dollee gitta, kahoree oori atategure
yiis haʔumuloon kakkogowaare goorata abbikkessana oori
yelate;

22:13 Mat. 8:12; 25:30; Luk'. 13:28. **22:23** Ofa. Fe. 23:8. **22:24** Ada. 25:5.

26 Hikkamalee ade kaseedikko taa todoba geeroo hikkamalee goyeen.
27 Dubbaankko haarre heleelttitina goote.
28 Haanssun ese dubbaan mankkokeesantetto maraan goyikko takkiyaano arri iso abbilaal todoba orrokko ekiin oori linnatta?»
29 Yesuusana isoon abbaabere, «Isin k'ulluukki mas'aafajjolnna hunna kawaa mankkoʔaddeesanawattettan maraan shir amattaan.
30 Ogoyeraan goyikko kii goʔabbaabateen daruurii kagiro erggichchaal aani linnaraan kuwaarre lakkoʔatayinaraan; lakkonakeesaminaran.
31 Ogoyeraan goyikko kiyaanokkokki gara Waa isinuun kaʔayeesero lakkonabbabtteettanya?
32 ‹Ani kaʔabraame Hedo, kayissaak'a Hedo, kayayik'ooba Hedoya,› Haanssun Waa arddokki Hedoya kuwaarre lakkokagoyi Hedoyyo.»
33 Gosana hikka kakkomaalare goorata agaalssiskkeessaa saadeen.

Dubbaankko karooraro ajaja
(Mar. 12:28-34; Luk'. 10:25-28)

34 Yesuusa Sodok'aawil abbaab tiri c'alʔisano kakkomaalareen goorata Farasaawiil raattoo kukkuʔameen.
35 Isokko koo seera kamuse kaʔagaalssisare Yesuusa c'aafin dootegure haa ame:
36 «Kaʔagaalssisatto! Seeral kamuse dubbakko karoorara eeki ajajaya?»
37 Yesuusana isoon abbaabere, « ‹Goottaa Hedokkaa migitti wodanaayi, migitti neefooyi, migitti k'ofaayi geelaa›.
38 Hikki ajaja kahoraarjjeenna dubbaankko karooraro ajajaya.
39 Kallami ajajana hikka aani laara; hikkina ‹Ollaattaa isiʔoottaa aani geelaa› kaʔamaroya.
40 Seera kamusena kahegeroolkokki agaalssis dubba hikka ajaja lamaa gutii dhaabbateen giraan ame.»

Kiristoosa sannii taayyoya?
(Mar. 12:35-37; Luk'. 20:41-44)

41 Farasaawiil kukkuʔameengureen Yesuusa haa ame iso hoosate,
42 «Gara kakiristoosa me aani laara? Sannii taayyoya?» ame iso hoosate.
«Isona sannii tadaawuteyya» ameen.
43 Yesuusana, «Hayya daawute Ayyaana K'ulluukkinna hunnaayi muun usu, ‹Goottaa!› amara? Ame.

22:32 Biy. 3:6. **22:35** Luk'. 10:25-28. **22:37** Ada. 6:5. **22:39** Woy. 19:18.

44 « ‹Gootta Goottakkeewun!
Diinakkaa lukittaa hegelii taadaddaramiroo;
«Merggetteeyi hamas's'ii amera.» ›
45 Haannuun Daawute, ‹Goottaa!› Ami goʔuumiro hayya Kiristoosa misii sanniitteessa liin daanddaara?»
46 Haafura koonna abbaabin kadanddeera goorttun ese arrikko haggaʔabere hoosayin kajabaate maayyona laagiro.

23

Yesuusa Farasaawiilnna seera kamuse oʔagaalssisaran tuffatano
(Mar. 12:38-39; Luk'. 11:43-46; 20:45-46)

1 Esekko Yesuusa gosanenna usukko oʔagaalssatareenne haa ame ayeese,
2 «Seera kamuse oʔagaalssisaranna Farasaawiil Muse aani seera goggoʔagaalssisirawun odonnati isoon sisamera.
3 Haannuun iso isinuun kasegaaran dubba fela, oorayeen, ayesuun goʔameen goggoʔayeesarankki malee lakkofelaraan, iso ofelaraan felo aroofeltteen.
4 Adena sidamiin tadanddaamoon sidane taʔatii shiyeenguren haan kaʔibaaddoo gutii kaaran; iso goʔameen feriinna duuddo diniin lakkodootaran.
5 «Ibaaddon mutin ameengureen feloʔoottisoo ibaaddo horee tusayin ameereene, shaashii aani bebbeedttisooyi shaataraan, malddiya aani genettisooyi shaataraan,* gashekotti sharffinna eeraasataran;
6 Taʔaamo banʔe, takabajjaantte banʔe, Ayihuudikokki min kaʔebi kahoraarjjee barc'uma hamas's'iin geelataran.
7 Usumaleenna giyaa orroo nogodda aatanona hiʔi taʔibaaddokko ‹Kaʔagaalssisatto!› amami uumamin dootataraan.
8 «Isin goʔameen ‹Kaʔagaalssisatto!› Amami lakkoʔuumaminattan, isin kaʔagaalssisara koo kaalaalya, isin dubbana abbilaalttan.
9 Daruurii kagiro Aabbo koo mankoʔabttaan maraan ulii maayyona ‹Aabbo› ami aroo ʔuuntteen.
10 Isinuun baalliikkisin Kiristoosa mankkolleero maraan ‹Baallii› amami aroo ʔuumantteen.
11 Isin orrokko dubbaankko kanjjinkki kalleera isinuun kahandaaro linnara.
12 Isiʔootteessa t'ok'k'i t'ok'k'isatara yeraatara isiʔoottessa kayeraasatara ade kabajjaamara.
13 «Isin ifissaaddolee seera oʔagaalssisattaanna Farasaawiil wononnati kadaruure tos ibaaddo goggotaboonkko

22:44 Mez. 110:1. * **23:5** *Ashenkita amano,* kallachcha aani bebbeediinna hisilii kashaamaroya. **23:5** To. 15:38; Ada. 6:8. **23:11** Mat. 20:26-27; Mar. 9:35; 10:43-44; Luk'. 22:26. **23:12** Luk'. 14:11; 18:14.

ufa mankkoc'ufattan maraan aanne isinuun! Isin metekkisinuun lakkotabttaan; tabin kadootatarona lakkotabsattaan. [

14 Isin ifissaaddolee seera oʔagaalssisattaanna Farasaawiil aanne isinuun! Min kagalttanttel hawʔayi yelaa, ibaaddon mutin ebi eeraassen mankkoʔebaattan maraan kameellan firdda isin atayinattaan.]†

15 «Isin ifissaaddolee seera kamuse oʔagaalssisattaanna Farasaawiil, isin ibaaddoti koo isinkko kaʔagaalssataro yelin bekeeyinna ul gutii mankkomaraamurattan maraan iso kakkotabsseen goorata isinkko ambbaa karoore tagaannemi eleenii goggoʔiiroon mankkoyelattan maraan aanne isinuun!.

16 «Isin jaamassi jaamassi hore hayiteen ogeggeesattan; aanne isinuun! ‹Maayyona k'ulluukki min kawaayi goʔammate koonna lakkoyo; ayesuun goʔameen k'ulluukki min kawaa orroo kagiro work'k'ii gutii goʔammatte ade ammato giyaaran› amattaan.

17 Isin jaamassiilnna gowoolee work'k'iikona work'k'ii kak'ullooyisaro k'ulluukki minkkona eekiya karoorara?

18 Usumaleenna tafala banʔee kaʔammataro ibaaddon koonna lakkogiro, ayesuun goʔameen tafala banʔee kagiro jaarssoyi gutii goʔammatiraan ammatto hanʔu giyaaran amattaan.

19 Isin jaamaleessa falakkona tak'ullooyisatto tafala banʔekko eekiya karoorara?

20 Haannuun tafala banʔeeyi kaʔammatera kakkofalatarani gutii kagiro dubbaayi ammatara.‡

21 Usumaleenna k'ulluukki min kawaayi kaʔammate k'ulluukki min kawaayi orroo kagiroonna ammatara.

22 Daruurii kaʔammate korffinjje kawaayi gutii kahamas'eeroyinna ammatara.

23 «Isin ifissaaddolee seera kamuse oʔagaalssisattaanna Farasaawiil aanne isinuun! Anuugakko, deebbokkona okashekko kahoraarjjee hora Waawuun sisattan, seera orroo kagiro metekki ayees kalleero; firdda karrummii, shaagana, abddamano addeen tuffattettaan. Aanʔi haʔiisooni hinʔana feltteenwa kaʔidanye.

24 Isin jaamaleessa jaamaleessa hore hayiteen ogeggeesattan! Biinʔi aani kalaaro ayees assaabtteen shafattan; gaala aani kaleyaaro ayees addeen ennegattan.

25 «Isin ifissaaddolee seera oʔagaalssisattaanna Farasaawiil; aanne isinuun! Kafala yaalʔana kat'ugga huu mina

† **23:14** Toottoo tagalbbaa s'uufil tooto 14 adaraan; usu haafurana Mar. 12:40 kagiro aani laara. ‡ **23:20** *Meebaa* ibaaddo Hedokkeessawun kasisara kaʔameen dubba meebaa amamara. **23:22** Isa. 66:1; Mat. 5:34. **23:23** Woy. 27:30.

tasaree taalaal shashakaarattan; orro?oottiso go?ameen saamanoyinna isi?awodayiwaattii ammagamera.
26 Ati jaamakki Farasaawiti t'ayi huu kafala yaal?ana kat'ugga huu orro muc'c'isi; esekko guutikkisona kamuc'c'ime leera.
27 «Isin ifissaaddolee seera o?agaalssisattaanna Farasaawiil guutikkiso barssaa t'alalame ka?iidaro, orro?oottiso go?ameen kagoye ibaaddokokki lefaalinna battiikki ayees dubbaa ka?ammagame hiyyeel aani mankkolaattan maraan aanne isinuun.
28 Isinna sarre ibaaddon k'ulluukki aani laattan, orro?oottisin go?ameen ifissaaddayinna meellaneeyi o?ammagameenyyaan.

Seera kamuse o?agaalssisaranna kafarasaawil murrisamano (Luk'. 11:47-51)

29 «Isin ifissaaddolee, seera kamuse o?agaalssisattaanna Farasaawiil aanne isinuun! Kahegeroolkokki k'amal gimbbaa kak'ulloolee k'amal issaadisaa,
30 ‹Kat'awoo Odolaalkkaanikki geesii kaginne leenewa, kahegeroolkokki iigi ubanooyi isone wota lakkolaanne› amattaan.
31 Hikkaniinna kahegerool lagadeen ogireen odolaalkaaniwun sannii laanokisin isi oottisin gutii atotinattaan.
32 Goorttanun odolaalkisin felin ohagga?abeeren felo gudisa.
33 «Isin habeessal! Yiis kajaar?a tabaanon tagaannemi eleenkotti murittikko misii hesiin daanddeetan?
34 Haannuun kahegeroo, k'arooleelnna seera o?agaalssisaran farnnara, hin?akko kookkoo lagadinnattan, kookkoonna suyinnattaan, kakkaleenna Ayihuudikokki min ka?ebi orroo boc'c'innattaan. Katamaa tookko katamaa takkalee tos isin iso horoornnattan.
35 Haannuun k'ulluukki ka?aabeela iigikko hagga?abere k'ulluukki miniinna fala mankkofelatarani t'e?ee kalagaddeettan ere kaberaakiyukko taa kazakkiraasa iigi geeroo ulii gutii ka?ubatero k'ulluukki iigi dubbaan isin ohoosamattanttaan.
36 Ani rumminaa amara karoorero ayees dubbaan hitti alattaan hoosamatta.

Yesuusa Iyyerusaalemi maraan ootano (Luk'. 13:34-35)

37 «Ati Iyyerusaalemi, kahegeroo talagadatta, ku tos ofarameeraanna e?emooyi ta?eeggatta ati Iyyerusaalemi

23:27 Ofa. Fe. 23:3. **23:33** Mat. 3:7; 12:34; Luk'. 3:7. **23:35** Met'. 4:8; 2 Od. 24:20-21.

lukkale c'uc'uutekkisee baalkkise hegelii goggokukkuyisattoyi, ibaaddokkaa kukkuyisin miyyaa gale ani doote, isin goʔameen ii lakkoʔanttettaan.

38 Goortta k'ulluukki min kaʔebikakkisin ona lii hesinnara.

39 Haanssun, ‹Kagootta megee kaʔemeetara kasommaasameya› taa anttaanii gin hikka gooratakko haggaʔabre isin kallami in lakkodeetan.»

24

Kagachchoo alamikokki malaataal
(Mar. 13:1-2; Luk'. 21:5-6)

1 Yesuusa k'ulluukki min kawaakko beegure seetaa giraan usukko oʔagaalssatareen k'ulluukki minkkokki gimbbe tusin usu tos emeeten.

2 Usu goʔameen, «Hikka dubba diyaattaan?» «Ani rumminaa amara eʔemo eʔemoo gutii kaginbamera goggodiyaattanii hadarʔaamooni hikkamalee goggogirooyi kahesira eʔemo koonna laagiro» ame.

3 Yesuusa zayitii kabeyaara gaa takkoʔalataro wodami gutii hamas's'ee giraan; usukko oʔagaalssatareen kale been usu tos seeteengureen «Alla noon segiilla» «Hikki ati kaʔamatta dubbaa goree linnara? Emeetottana alamikkotti gachchoon malaata meyya?» ameen.

4 Yesuusana abbaabere haa ame; «Maayyoona isin goggosoboonkko isiʔoorayeen.»

5 Kamoogganna ani Kiristoosaya amaa megekkeeyi emeeyinnara kamoogganna shirsinaraan.

6 Jereenna gara kajereene taʔayeesamatto odu isin maalinnattan; hikki ayees laano kahesooniya, halleewo kuwaarre gachcho ganaa mankkolleete maraan hikkanii isin goggoneyinokko isiʔoorayeen.

7 Gosa gosaayi gutii, wononna wonoo gutii kiinnara, banʔe banʔeeyi uʔina ulkokki aaʔaano linnara.

8 Hikki dubba goʔameen k'aniin kaʔummullakkotti rakkookko tahoraarijjeetta.

9 «Hassu goorata ibaaddo isin rakkoowun roorisi sisinnara, lagadinnaran; megekkeekkotti aalanttii gosa dubbaa dollee odiidantteen linnattaan.

10 Hassu goorata kamooggan ammanokkisoo iisinara, koo kakkalee roorisi sisinnara; isi isiʔorroonna kookkoo diidinnaraan.

11 Kamooggan kat'araa kahegerool kiinnara, kamoogganna sossoyisinaraan.

12 Tamooggan meellanekko kakkeeyi kamooggan ibaaddokkotti geelanjje ambbal linnatta.

23:38 Erm. 22:5. **23:39** Mez. 118:26. **24:9** Mat. 10:22.

13 Tagachchoo arri taageeroon ka?ataate hassu fayyinara.
14 Gosa dubbaan ato goggolleeroon hikki wononnati
kawaakokki wongala alami dubbaayi lallabaaminnara,
esekkona tagachchoo arri emeeyinnatta.

Bayi kakkeenaro battiikki kooko
(Mar. 13:14-23; Luk'. 21:20-24)

15 «Goortanun kahegeroo Daanelan goggosegaamerokki
malee, ‹Kabattoyisira kameellan ayees tak'ulloyitetto ban?ee
ka?aalleero kakkodeeten goorata kannabbabara hashaado!›
16 Hassu goorata ul kayihuudayi kagirana wodami tos
habak'ato,
17 Minii fook'ii gutii kagira maamisikki ibaaddona huu
minkko atayin arooddago,
18 Iraa kagira ibaaddotina sarssikkeessa atayin
aroo?abbaabanno.
19 Ese arri heleel kafatowunna ka?iilisaroon rakkoo ta?atii
leeta.
20 Goorttanu bak'atanokkisin bat't'eessayi goorttun Ayihu-
udin tafoolssi arri goggolleenoonkko ebaayen.
21 Hassu goorata alami takkomet'amero arrikko
hagga?abere taa hittaari geeroo lii kakkasoon esekkona
horenbbaan ese rakkoonne wota kakko?ekkaaro kallayitti
rakkoo ta?atii linnatta.
22 Hassu arriil gabaabbayi waatenna ibaaddo dubba
lakkohesare. Ka?assaabamero maraan go?ameen han?u arrija
gabaabbateen.
23 Hassu goorata maayyonna hikkima Kiristoosa hittanii
gira goorttun hassee gira go?ameenna aroo?abddatteen.
24 Kat'araa Kiristoosalnna kat'araa hegerool kiinnaraan,
isoon go?ekkaate ka?assaabamerona shirsiin amireene ka?atii
baasakki malaataalnna tusinaraan.
25 Goortta ani isinuun t'aye segaara:
26 «Haanssun ‹Aankkima gaa orroo gira,› go?ameenna eser-
raa aroobbeeten, Hikkima min orroo giridii gira go?ameen
aroo?abddatteen.
27 Hank'k'a mina tabiyaankko beegure mina ta?iyaan tos
taageero goggohank'aaroo ere ka?ibaaddokkotti emeeto hikka-
malee linnatta.
28 Rak'a takkogiro ban?e dubbaa allaattil kukku?amara.

Ere ka?ibaaddokkotti tallami emeeto
(Mar. 13:24-27; Luk'. 21:25-28)

29 «Han?u tarrakkoo arrijjakko abbaabayire goorsewa
« ‹Arriti mugud linnatta,
diginninna ifakkisee tiraynnatta,

24:15 Dan. 9:27; 11:31; 12:11. **24:17** Luk'. 17:31. **24:24** Dan. 12:1; Rag. 7:14.
24:26 Luk'. 17:23-24. **24:28** Luk'. 17:37.

Barraajjana daruurkko ubayinara,
kadaruuree hunnana shalagaaminara.›
30 «Hassu goorata ere kaʔibaaddoo malaata daruurii
gutii mutinnara, hassu goorata ulii tagitta aani dubbana
woo woo ami ooyinnara. Ere kaʔibaaddona kadaruure
duumanchchaayi orroo hunnaayinna taʔatii kabajaayi
emeetaa giraan dinnaraan.
31 Erggichchalna taʔatii tamalakata yaayene wota
faraminnara, isona oʔassabaameraan alamii mina afarkko
daruurkkotti gachchokko taa daruurkkotti gachcho geeroo
ibaaddo kukkuyisinaran.

Kabalasi gaakokki masuussa
(Mar. 13:28-31; Luk'. 21:29-33)
32 «Kabalasi gaakko hikka agaalssis agaalssayeen, ballaal
gohurisiro baalallo goc'ariidiraan hassu goorata bat't'eessa
gabbalamano addeesattaan.*
33 Hikkamaleenna hikka dubba goddeeten ese arri goc'atii
gabbalamano addeesa.
34 Ani rumminaa amara hikki dubba taagudaroo hitti alat-
taan lakkoroortto.
35 Ulnna daruurnna roorraanwa haafurakki goʔameen su-
ure lakkoroorro.

Goottaa takkoʔemeeyinnara arri addeesamana waatti
(Mar. 13:32-37; Luk'. 17:26-30,34-36)
36 «Hasse arrina hasse saatii goʔameen odo kuwaarre
kadaruure erggichchaal golleenna, Ere golleenna koonna
laakkaso.
37 Kanohe geesii goggolleeroyi Ere kaʔibaaddokkotti emeeto
usumalee linnatta.
38 Usu geesii beke miirʔa geegisanakko horeene Nohe
markkafa tos takkotabinaro arri taageeroon ibaaddo aa-
maanna t'amaanna, oori atataanna keesataa goggogireenkki
malee,
39 Hasse arri taageeto me emeeyinnaro haʔaddeesooni mi-
irʔa tabekeeyi goggoʔennegamerani ere kaʔibaaddokkotti emeeto
usumalee linnatta.
40 Usu goorata ibaaddojja lama iraa hayinnaraan, koo
ataminara koo hesinnara,
41 Heleel lama riim kooyi riitayinaraan too ataminatta,
takkalee hesinnatta.
42 «Goorttanu Goottakkisin takkoʔemeeyinnaro arri isin
mankkokasoon maraan nabbaada oorayeen,

24:29 Isa. 13:10; 34:4; Hiz. 32:7; Iyu. 2:10,31; 3:15; Rag. 6:12-13; Dan. 7:13; Zak. 12:10-14; Rag. 1:7. * **24:32** *Giilaal* hikki segaano katusara ulkkisooyi gaa kakkohurisarana baalallo kakkoc'ariidaraan giilaal goggabbalamiro mankkollee maraanya. **24:37** Met'. 6:5-8.

43 Hikka wodanaa abayeen, odo minee heto hemeen
maagorata emeeyinnatto addeesi girewa nabbaadi min gog-
gosaamamonkko ooratarewa.
44 Ere ka?ibaaddonna isin kakkoshaadon goorata
manko?emeeyinnaro maraan, isinna isi?ekkaasayeen oora.

Ka?abddamena ka?abddamoon kahandaarokokki masuussa (Luk'. 12:41-48)

45 «Babokkisoo isoon kakkodootisaro goorata goggosisiroo
goottaa minkkeessakki ibaaddo gutii kashuumatera
ka?abdamena k'arookki kahandaara ayyoyya?
46 Goottaakkeessa abbaabayi kakko?emeero goorata
tasisanttetto hadara fele gudise giraan kahelnnara hassu
kahandaara kasommaasameya.
47 Ani rumminaa amara ogiraan urrawo dubbaayi gutii usu
shoomiinnara.
48 Ayesuun go?ameen kahandaara hassu ibaaddoti kameel-
lan golleenna usu metekkeessan, ‹goottaa adallaayinara›
amaa,
49 Kiigure kakkalee kahandaaro jaleettessa boc'aano go-
hagga?abe t'ameen osetaaraanne wota go?aamenna got'ame,
50 Hassu kahandaarokkokki goottaa usu ta?oorannon arri-
inna takkoshaadon saatii emeeyigure,
51 Hassu kahandaarokki goottaakkeessa murrisinnara,
it'aattessana ifissaaddoleenne wota yelinnara, ese ban?ee
oottanna ilkko fooc'ano linnara.

25

Deeleeljja tomonkokki masuussa

1 «Hassu goorata wononnati kadaruure dab abateenguren
mashaashe k'op'ayin obeeraan deeleeljja tomon aani laara.
2 Iso orrokko deeleeljja kenno gowwaa, deeleeljja kenno
adeen k'arooleeyyen.
3 Gowoolee dab abateenguren lanbbaa minjja
lakko?abateeren,
4 K'aroolee go?ameen dabkkisoonne wota lanbbaa minjja
t'armmusiyi abateen gireen.
5 Kamashaashee kakko?adallaatere goorata dubbana hud-
duro kakkodutisatte goorata huddureen.
6 «Ul hemeen t'e?e kakkolaare goorata ‹Kamaashaashee
emeetara biyaa k'op'ayeen ta?amatta uumit maalssantte.›
7 «Hassu goorata deeleeljja dubba keengureen dabkkisoo
hank'k'ayisaten ekkaasateen.
8 Gowoolee k'arooleenne ‹Dabkkaani bayinara
laanbbaatisinkko noon sisa,› ameen.

24:44 Luk'. 12:39-40. **25:1** Luk'. 12:35.

9 «K'arooleenʔi deeleeljja goʔameen abbaabenguren no taʔabnna laanbbaa ‹Noyeenna isinuunna laanawaayin daanddaatta, seyeenddeene laanbbaa kadaddalatarokko ussun iminayeen› ameen.
10 «Laanbbaa iminayin kakkobiyaaren goorata kamashaashee emeete, ekkaasateen ogireen deeleeljjana kahaassinoo aamo takkoʔekkaatero banʔe usune wota tabeen, ufana c'ufame.
11 «Adallaaten oʔemeeteran okkalee deeleeljja, ‹Goottaa! Goottaa!› maganne ‹Noon ufa banina› ameen.
12 «Usu goʔameen, ‹Ani rumminaa amara ani isin laakkaso› ame isoon abbaabe.
13 «Goorttanu isin arri goorttun saatii mankkokasoon maraan isiʔekkaasayeen oora.

Ohandaaran seedkokki masuussa
(Luk'. 19:11-27)

14 «Wononnati kadaruuree ibaaddoti koo usuun ohandaareen isi tos uumegure oʔabo urrawoʔoottessa hadara sisegure ul kakkalee seeyin kakkeero ibaaddoti aani laara.
15 Odo odoo feloʔoottisokki malee koowun t'agaraa ken, koowun lama, koowun ade t'agaraa too sisegure goorsewa ul kakkalee iise seete.
16 T'agaraa ken kaʔatatera ibaaddoti goorsewa daddalatano haggaʔabere takkalee t'agaraa ken worʔe helate.
17 Usumaleenna t'agaraa lama kaʔatatterena t'agaraa lama worʔe helate.
18 T'agaraa too kaʔatatera goʔameen ul oshegure maragade kagoottaa k'amale.
19 «Ohandaaraankokki goottaa mankkoseeteroo tanjjiin adallaate emetere tasisero t'agaraa tootaayi din haggaʔabe.
20 T'agaraa ken kaʔatatere takkalee t'agaraa ken worʔe helate aate emeetegure, ‹goottaa!› Ati iin t'agaraa ken sissette, hikkima takkalee t'agaraa ken worʔe helera ame.
21 «Goottakkeessana ‹Goʔidan felttetta, ati kaʔidankki kaʔabddantte, kic'c'arkki ayeesii kaʔabddantte mankkolleete maraan kamooggan ayeesii ani ku shuuminara, goottakkaanʔi geggeloo tos tabi› ame.
22 «Usumaleenna t'agaraa lama kaʔatatera kahandaara emeetegure ‹goottaa!› ati iin t'agaraa lama sissette, hikkima t'agaraa lama daddalegure takkalee t'agaraa lama worʔe helera ame.
23 «Goottakkeessana ‹Goʔidan felttetta, ati kaʔidankkina kaʔabddantte kahandaatta kic'c'arkkiin kaʔabddantte mankkolleete maraan kamooggan ayees gutii ani ku shuuminara, goottakkaanʔi geggeloo tos tabi› ame.

25:12 Luk'. 13:25. **25:14** Luk'. 19:11-27.

24 «T'agaraa too kaʔatatere kahandaarokkina emeetegure ‹gootta!› Ati kawut'annon gitto kamat'aratto, kadarʔinnon gitto kakukkuyisaatto bogikaʔatii ibaaddoti laano kasowa,
25 Haannuun abssayere, ‹T'agaraattaa erree k'amalera, hikkima maragadekka› ame.
26 «Goottakkeessana abbaabere, ‹Ati kameellankkina boozzakki kahandaatta, kawut'annon giro kamat'aratarona, kadarʔinnon giro kakukkuyisataro laanokkee kasso?
27 Hayya ani kakkoʔabbaabataro goorata t'agarattee worʔene wota goggoʔataroo odaddalatarawun sisano dootisare.
28 « ‹Goorittanuu t'agaraa aatagudden t'agaraa tomon kaʔaboon sisa,
29 kaʔaboon adamara, moggaatara, kallayiikkikko goʔameen hassu kagirawa atamara.
30 Hikka laʔo kallayiikki kahandaaro oottanna ilkko fooc'ano mankkogiro sarre kagiro t'illinggakki mugud tos beesa shafa› ame.

Alamikokki kagachchoo firdda

31 «Ere kaʔibaaddo erggichchalkkeessa dubbane wota kabajaa goʔemeete kakkabajaa korffinjjeeyi gutii hamas'iinnara.
32 Gosa dubba usuu horee kukkuminnara, usuna, kafoofee idaad oreenkko goggoʔassaabarooyi, gosa koo kakkaleekko assaabinara.
33 Idaad mina tamerggenne oreen mina tabetene aalliisinnara.
34 «Hassu goorata wono mina tamerggenne ogiraanne haa aminara, ‹Isin Aabbokki osommaasatera koyeen alami takkomet'amerokko haggaʔabere isinuun kaʔekkaatero wononnati eela.
35 Aalanttina ani uuʔee aamisseettan, sugubaaye t'amissettan, ani martti lee goʔemeeye k'op'atteettan,
36 Ani hawʔayi gollee sarssisseettan, ani hawʔaame deetettan, shaame gollee in tos emeetteen hoosattettaan.›
37 «K'ullooleenna abbaabeen haa ameen, ‹Gootta! Ati uuʔite deenne goree no ku aaminsse? Goorttun sugubaatte deenne goree no ku t'aminsse?
38 Martti leete deenne goree no ku k'op'anne? Goorttun hawʔayi leete deenne goree sarssinsse?
39 Usumaleenna hawʔaantte goorttun shaantte goree seenne no ku hoosanne?›
40 «Wonona abbaabere, ‹Ani rumminaa amara hinʔa huc'c'arri olleeraan abbilaaltteekko koowun kayeltteettan iin feltteettaan aaniya› ame abbaabe.

25:29 Mat. 13:12; Mar. 4:25; Luk'. 8:18. **25:30** Mat. 8:12; 22:13; Luk'. 13:28. **25:31** Mat. 16:27; 19:28.

41 «Esekkona mina tabetene ogiraanne ade haa aminara,
‹Isin ok'angaanttettaan, durrisanna erggichchakeessawun
ta?ekkaattetto jiruu jiroomman eleen tos inkko kale biyaadden
seeyeen.
42 Aalanttina ani uu?ee lakko?aamisseettan, ani sugubaaye
lakkot'amissettaan,
43 Ani martti lee go?emeeye lakkok'op'attettaan haw?ayi lee
lakkosarssissettaan, ani haw?aamena shaame gollee in tos
emeetteen lakkohoosatteettan.›
44 «Isona abbaabereen, ‹Gootta! Ati uu?ite goorttun sug-
ubaatte, ati martti leete goorttun haw?ayi leete, haw?aantte
goorttun shaantte deennenne goree gargaarana waanne?›
45 «Hassu goorata wono abbaabere, ‹Ani rumminaa amara
hin?a huc'c'arri olleeraankko koowun felana waattii iinna
lakkofelttettaan› aminara.
46 «Hin?a Jiruu jiroommatti murro tos, k'ulloolee adeen
jiruu jiroommakki giri tos seeyinnaraan.»

26

Ayihuudil Yesuusa lagadin t'oyeen
(Mar. 14:1-2; Luk'. 22:1-2; Yan. 11:45-53)

1 Yesuusa hikka ayees dubba ayeese kakkogudisare
goorata, usukko o?agaalssatareenne,
2 «Arri lamakko abbaabayire kafaasikkaa baala kakkaba-
jaaminaro laano kassaanwa, ere ka?ibaaddona suwaamiin
roori sisaminara» ame.
3 Esekko abbaabatere katuuk'aamol woyichchaalnna
jaarssa ka?ulee K'eyaafa ka?amamaro tuuk'aamolun odonnati
ka?abokkokki awudii orroo kukku?ameenguren,
4 Miiggeeyi Yesuusa abiinna lagadisisin makkareen.
5 «Ayesuun go?ameen gosaa orroo shalago goggokeen-
noonkko tabaala arri aroolleeno» ameen hi?i too leen.

Yesuusaa gutii shittoo takibttetto heleelttiti
(Mar. 14:3-9; Yan. 12:1-8)

6 Yesuusa Bitaanyaayi maarii bar ka?abo Simoonakokki
minii giraan,
7 Heleelttiti too dookki aaloo aw?allo talleetetto shittoo
ka?albbast'iroosi bilk'aade kooyi aatte Yesuusa tos gabbalantte,
babo aamaa hamas's'ee giraan metekkeessa gutii shittoo kik-
ibtte.
8 Usukko o?agaalssatareen hikka kakkodiyaaren goorata
amaraateen haa ameen, «Hikki dubba dar?aano muunya?»
9 «Hitti shittoo kamooggan maragadeeyi daddalamigudde
hiyyeessan sisamin dootisatte» ameen.

25:46 Dan. 12:2. **26:2** Biy. 12:1-27.

10 Yesuusana iso kaʔameeraan addeesere, «Hitta heleelttiti
muun rakkisattan? Ese iin felo oʔidan felttetta ame.
11 Hiyyeessal maagoreenna isinne wota giraan, ani
goʔameen arggetto isinne wota lakkogirnnaro,
12 Ese hitta shittoo maarkkeeyi gutii kikibano in
k'amalkkeewun ekkaasanoyya.
13 Ani rumminaa amara hikki wongala mankkolallabaa-
maro alami dubbaa, maraamuri maaʔeeti banʔeenna ese iin
kafelttetta ese shaadano lii segaaminara» ame.

Yihuuda Yesuusa roorisi sisin ekkaate
(Mar. 14:10-11; Luk'. 22:3-6)

14 Hassu goorata tomonkko lamakko koo kalleera
kaʔask'orotu Yihuuda kaʔamamara katuuk'aamol woyichchaal
tos seetegure,
15 «Ani Yesuusa isinuun roorisi gosise isin addeen iin me
sisinnattaan?» ame, isona bir sonddom usuun tooteen
siseen.
16 Hassu gooratakko haggaʔabere Yihuuda Yesuusa roorisi
kakkosisiro kaʔekkaaro goorata dootaa gire.

Yesuusa kafaasikkaa kita ofarameeraanne wota aamano
(Mar. 14:12-21; Luk'. 22:7-14,21-23; Yan. 13:21-30)

17 Kababoo baalan tahoraarjjee arri Yesuusakko
oʔagaalssatareen usu tos emetengureen «Ati kafaasikkaa
kita kahemeene goggoʔaanttoon eetii no goggoʔekkaansson
dootaatta?» ameen.
18 Usuna, «Katamaa tos seeyenguddeen isinne kaʔesele ibaad-
doti koonne, ‹KaʔagaalssisaraI gooratakki gabbalamera inkko
oʔagaalssataranne wota kafaasikkaa baala minkkaayi kaba-
jaayinnara amara ama ame.› »
19 Yesuusakko oʔagaalssataranna usu goggoʔajajeerokki malee
kafaasikkaa baalakkokki kita ekkaasen.
20 Ul hemeen kakkolaare goorata Yesuusa tomonkko lama
ofarameeraanne wota babo aamin hamas's'ee.
21 Yesuusa aamo gutii giraan, «Ani rumminaa amara isin
orrokko koo in roorisi sisinnara» ame.
22 Isona aaloo yaadengureen toottoolli «Goottaa! Ani
leewuna?» ameen.
23 Yesuusana abbaabere, «In roorisi kasisinara iinne wota
yaalʔaayi gene kadagissateroya.
24 Ere kaʔibaaddo usu maraan goggos'aafameroyi goyinara,
ayesuun goʔameen ere kaʔibaaddo roorise kasisaroon hassu
ibaaddotin aanne! Usu ibaaddoti haʔalannooni hesi girewa
kaʔidanye» ame.
25 Roorisi kasisinara Yihuudana, «KaʔagaalssisattoI Ani
leewuna?» ame, Yesuusana, «Ati kaʔamatta» ame.

K'ulluukki babo kawaakki woga
(Mar. 14:22-26; Luk'. 22:14-20; 1 K'or. 11:23-25)

26 Iso aamaa giraanna Yesuusa babo keesegure sommaasate ibise aategure usukko oʔagaalssatarawun sisaa, «Ahʔaay atayeen aama, hinʔi sooʔootteyaan» ame.
27 Esekko t'ugga keese Waa galategure, usukko oʔagaalssatareewun sisaa haa ame, «Isin dubbana hitta t'uggakko t'ama,
28 Kamoogganokokki c'ubboon shaaga maraan kaʔubayinara ammato oʔusubi kaʔaddeesisara iigikki hikkaya.
29 Ani goʔameen haa amara Aabbokkeekki wononnatii isinne wota hikka kaʔusub kawoyinii t'amo takkot'aminaro arri taageeroo hitta t'uggakko horenbbaan kawoyinii t'amo lakkot'aminaro.»
30 Mazamuri zammareen abbaabateenguren zayitii kabeyaara gaa takkoʔalataro wodami tos been.

Yesuusa P'et'iroosakokki kakatano t'aye ayeese
(Mar. 14:27-31; Luk'. 22:31-34; Yan. 13:36-38)

31 Yesuusa ade, «Hitta hemeen isin dubba in kakayinnattaan, ‹Ani kafoofee basinnara kafoofamara idaandda darʔaaminnara amame k'ulluukki mas'aafaa s'aafamera.›
32 «Ayesuun goʔameen ani goyikko kakkokkee goorata isinkko t'ayi Galiila tos seeyinnara.»
33 P'et'iroosana abbaabere, «Kakkalee dubba aalanttittaayi ku iisi goseetena ani goʔameen duuddo ku iisi lakkoseero» ame.
34 Yesuusana P'et'iroosane, «Ani rumminaa amara hittameen lukkale haʔoyinon giraan ati in seed gali kakayinnatta» ame.
35 P'et'iroosa goʔameen «Ani kuunne wota goyin kadootisaro golleenna suure ani ku lakkokakayinaro» ame. Kuunʔi usukko oʔagaalssatareen dubbana usumaleewwa ameen.

Yesuusa Geetesemanii ebaatano
(Mar. 14:32-42; Luk'. 22:39-46)

36 Esekko abbaabatere Yesuusa usukko oʔagaalssatareenne wota Geetesemanii taʔamamatto banʔe too seete, isone «Ani aarraa seeyigure taa ebaaroyi isin hittanii gira» ame.
37 Seetaa giraan P'et'iroosana yiis kazabddoosa lama wota aate seete, gaddanna c'annak'aamano haggaʔabe.
38 Esekkona «Ani taaggooroo aaloo c'annak'aamera, inne wota nabbaada hittanii gira» ame.
39 Abaraanttii ship'p'imegure hore hore bebbeedii ul oyere «Aabbokkee! Hitti tarrakkoo t'ugga inkko habuyito, ayesuun goʔameen feʔittee malee halleennoni giraan feʔittaa malee halleewo» ame ebaate.

40 Esekko abbaabategure usukko oʔagaalssataran tos goʔemeero ohuddureeraan deegure P'et'iroosane, «Duuddo iinne wota saatii toonna nabbaadi girana waatteen?»
41 «C'aafiti orroddi goggotaboonkko nabbaada ebaayen, ayyaana ekkaate gira, soo goʔameen hararaan» ame.
42 Ade kallami seetegure «Aabbokkee! Hitti tarrakkoo t'ugga ani hat't'amoon giraan tarooron golleete feʔittaakki malee halleeto» ame ebaate.
43 Kallami abbaabayi kakkoʔemeero goorata hudduro mankkogeetette maraan huddureen ogiraan dee.
44 Giddanna iso iisegure ade kaseedi seetegure hore kaʔebaatere ebi ade ebaate.
45 Esekkona usukko oʔagaalssatareen tos abbaabate emetere, «Giddanna haraffintteen huddurtteettaan? Hittima saatii gabbalanttetta, ere kaʔibaaddo c'ubbaaleyikkotti geneyi roori sisaminara.
46 Kiyaa seenno, roorisi kasisinara emeetaa gira!» ame.

Abamano kayesuusa
(Mar. 14:43-50; Luk'. 22:47-53; Yan. 18:3-12)

47 Yesuusa ayeesaa giraan tomonkko lamakko koo kalleera Yihuuda katuuk'aamol woyichchaalnna taʔulee jaarsoleekko ofarameeraan shiifana duullaa kaʔabera ibaaddo kamooggana wota gire.
48 Yesuusa roorise kasisera Yihuudana, «Ani kaʔangatara usuya aba» ame malaata sise mankkogire maraan,
49 Goorsewa Yesuusa tos seetegure, «Kaʔagaalssisatto! Nogodda iiddegitto» ame usu angate.
50 Yesuusana, «Ani kageelataro! Takkoonʔemettetto haajaa gussa» ame, hassu goorata ibaaddo gabbalamegure Yesuusa abe shiye.
51 Yesuusanne wota kagirekko koo gene keesegure shiifayi tuuk'aamolkokki woyichchatiin kahandaarekotti nebe goose.
52 Yesuusana, «Shiifakkaa kofoo orro tabisi,» «Shiifa kamiʔatara shiifaayi gowaara,
53 Godootise ani Aabbokkee goʔebaaye kuma kamooggani katootamiro erggichchaal iin kafaroon aani laara?
54 Hikki haa gollee ade k'ulluukki mas'aafaa linnara amame kas'aafamera misii gudatara?» ame.
55 Hassu goorata Yesuusa gosane, «Shittaa abin kaʔemeetaro ibaaddo aani shiifaalnna duullaal abtteendden in abin emeetteen? Arggetto k'ulluukki min kaʔebii hamas's'ee ani isin goʔagaalssisare lakkoʔabttetteen.
56 Ayesuun goʔameen hikki dubba kakkonlleera k'ulluukki kahegeroolkokki mas'aafayi kas'aafamera

goggogudaroonya» hassu goorata usukko oʔagaalssatareen dubba usu iiseen bak'ateen.

Yesuusa Ayihuudikkotti shonggooyi horee aallano
(Mar. 14:53-65; Luk'. 22:54-55,63-71; Yan. 18:13-14,19-24)

57 Hassu goorata Yesuusa kaʔabera ibaaddo seera kamuse oʔagaalssisaranna jaarssa kaʔulee kukkume takkogire tuuk'aamolkokki woyichchati K'eyaafa tos usu geesen.

58 Ayesuun goʔameen P'et'iroosa fakkimegure katuuk'aamol woyichchaatikokki awud taageeroo usu debee sesseetaa gire, orroddee tabegure ayees talinnaro din oʔooraneenne wota hamas's'ee.

59 Hassu goorata tuuk'aamolkokki woyichchatina kaʔayihuudi shonggoo dubba Yesuusa lagadisisin kat'araa ato dootaa gireen,

60 Kamooggan kat'araa atojool goʔemeetena ato kalleero lakkohelateeran, danbbenne goʔameen ibaaddo lama gabbalamere,

61 «Hikki ibaaddoti k'ulluukki ‹Min kaʔebi basigure arri seed orroo abbaab madaarin daanddaara› amera» amaa ayeeseen.

62 Hassu goorata tuuk'aamolkokki woyichchati kee aalleegure, «Hikki ibaaddo kaʔatoteero dubbaan koonna abbaab lakkoʔabbaabattoya?» ame.

63 Yesuusana goʔameen c'alʔi ame. Tuuk'aamolkokki woyichchati Yesuusane, «Ani ku Arddokki mege kawaayi abera, ati Kiristoosa ere kawaa golleete noon segii?» ame.

64 Yesuusana, «Atiwa issii anttetta, ayesuun goʔameen isin dubbana segiiro hittakko horenbbaan ere kaʔibaaddo hunna kawaakkotti merggee hamas'iire kadaruure dumanchaayi orroo emeetaa giraan dinnattaan» ame.

65 Hassu goorata tuuk'aamolkokki woyichchati sarssikkeessa fiilegure, «Hikki Waa habaarera; hikkakko kakkalee misikki ato dootisara? Usu Waa habaaraa ayeesano isinwa maaltteettan ame.

66 Me aani isinuun laara?» ame.

«Isona goyin dootisara» ameen abbaabeen.

67 Hassu goorata bebbeedtteessaa hanc'c'ufe tufaa balabaanjjoo basaa,

68 «Kiristoosa! Ayyoyya ku kabase? Alla hegero ayeesi» ameen.

P'et'iroosa Yesuusa kakate
(Mar. 14:66-72; Luk'. 22:56-62; Yan. 18:15-18,25-27)

69 Esekko abbaabatere P'et'iroosa katuuk'aamol woyichchaatikokki awudii orroo hamas's'ee giraan diyyiti too usu tos gabbalanttegudde «Ati kagaliila Yesuusane wota gittewa» antte.

70 Usu go?ameen, «Ati maamme amatto ani laakkaso amaa dubbaayi horee kakate.»
71 Awudkko kakkobeyaaran karrane bin seetaa giraan takkalee diyyiti P'et'iroosa deetegudde esee kagire ibaaddowun «Hikki ibaaddoti kanaazireti Yesuusane wota gire» antte.
72 P'et'iroosaan ka?ammatoo haafuraayi «Hikka ibaaddoti ani laakkaso» amaa kallami kakate.
73 Abaraan gac'c'imegure esee aallee kagire ibaaddo P'et'iroosa tos gabbalameengureen, «Ayeeskkawa addeesisara, ogiraan atina isokko kootta» ameen.
74 Usuna ammataanna k'angaa «Ani usu ibaaddoti lakkokaso» ame. Hassu goorata lukkalena oye.
75 Goorsewa, P'et'iroosa «Lukkale ha?oyinon giraan seed gali ati in kakayiinnatta» ame. Yesuusa ka?ayeesera haafura usuun k'alli ame. P'et'iroosana sarddee beegure yururu ame oote.

27

Yesuusa P'ilaat'oosa tos geesano
(Mar. 15:1; Luk'. 23:1-2; Yan. 18:28-32)

1 Bari babbaris katuuk'aamol woyichchaalnna jaarssa ka?ulee dubba Yesuusa tayeli lagadiraan makkareen.
2 Yesuusa shiyeen geesenguren karoomi mooti P'ilaat'oosaan rooriseen siseen.

Yihuuda isi?ootteessa suwaate
(Ofa. Fe. 1:18-19)

3 Roorise kasisera Yihuudana Yesuusa goyin firddaamano kakkodiyaare goorata gaabbee. Bir sonddom katuuk'aamol woyichchaalunna ta?ulee jaarsoleewun abbaabe sisegure,
4 «Ani k'ulluukki ibaaddoti goyiin roorise mankkosisero maraan baasera» ame.
Isona «Hayya noo me katabisara, hassu yaadakkaayya» ameen.
5 Haannuun Yihuuda bir k'ulluukki min ka?ebii orroo shafe iise beegure isi sullaate goye.
6 Katuuk'aamol woyichchaalnna ese bir aateenguren, «Hitti bir dookki ka?iigeekkotti mankkoleetetto maraan min kawaawun lugudin seerakkaani fe?i lakkosisaro» ameen.
7 Makkarenguren martti takkok'amallaan tak'amal ban?e goggolleeton usu maragadee errekko huu kamet't'arokkotti ban?e imineen.
8 Haannuun hasse ban?e hittaari taageetoyi, «Ul ka?iigee» amamatte uumamatta.
9 Hikka garaayi kahegeroo Ermaasayi, Yihuudaan muraa goggolleeto,

27:8 Ofa. Fe. 1:18-19.

Gosa kaʔisiraʔeel taherregero «Bir sonddom atateen.
10 Goottanna iin goggoʔajajeerokki malee errekko huu
kamet't'arokkotti banʔeen mureen» amame kasegaamera
gudate.

Yesuusa P'ilaat'oosa horee
(Mar. 15:2-5; Luk'. 23:3-5; Yan. 18:33-38)
11 Hassu goorata Yesuusa karoomi mooti P'ilaat'oosa horee
aallee, karoomi mootinna «Ati kaʔayihuudi Wonotta?» ame
hoosate, Yesuusana «Ati goggoʔamattooya» ame abbaabe.
12 Katuuk'aamol woyichchaalnna jaarsolee gomootenna
usu ade koonna abbaab lakkosise.
13 Hassu goorata P'ilaat'oosa «Miyyaa ato keenen atoteeran
lakkomaalattoya?» ame.
14 Yesuusa goʔameen karoomi mootinna aaloo taa mamiron
kamootamero mooton haafura koonna suure lakkoʔabbaabe.

Yesuusa kagoyi firdda firddaamano
(Mar. 15:6-15; Luk'. 23:13-25; Yan. 18:39; 19:16)
15 Karoomi mootinna gosa kafaasikkaa tabaala arrii gog-
gofuramiroon kadootataro odo koo shaanokko kakkofuraro
woga abanaaye.
16 Hassu goorata baasi felanooyi kaʔaddeesamere Barbaane
kaʔamamara kashaamere koo gire.
17 Gosa kukku kakkoʔamare goorata P'ilaat'oosa, «Bar-
baanekkona, Kiristoosa kaʔamamaro Yesuusakko, ayyo ani gog-
gofurroon dootaattan?» ame.
18 P'ilaat'oosana hikka kakkoonʔamera iso k'anaateen
rooriseen kasiseraan mankkoʔaddeesare maraanya.
19 P'ilaat'oosa kafirdda arjjaata gutii hamas's'ee giraan
ooritteessa, «Aalantti teessaa hemeenkka hisillooyi rakkoo
tameellan ani mankkodeero maraan hassu k'ulluukki ibaad-
doti gutii koonna ayees goggoyelonkko kaʔamaro handdaa
usuun fartte.»
20 Ayesuun goʔameen katuuk'aamol woyichchaalnna taʔulee
jaarsoleel Barbaane goggofuramiroo Yesuusa adi goggo-
gooron gosa P'ilaat'oosa goggohoosaroon kekkeesaa gireen.
21 Karoomi mootinna, «Iso lamakko ayyo ani goggofurroo
dootaattan?» ame kallami hoosate.
Isona, «Barbaane» ameen abbaabeen.
22 P'ilaat'oosana, «Hayya Kiristoosa kaʔamamaro Yesuusa
misi yella?» ame.
Iso dubbana «Hasuwaamo» ameen.
23 P'ilaat'oosana, «Muun? Me tameellan felera?» ame
hoosate.
Isona adeen aaloo okkaa, «Hasuwaamo» ameen.

27:10 Zak. 11:12-13.

24 P'ilaat'oosana okko adamano kuwaarre koonna ayees
kagarggaaroon laano deegure «Ani hikka ibaaddotikkokki
iigikko balchchaya,» isin isiʔoottisin oorayeen, «Goorttanu
odonnati kakkisiniya» amegure beke keensisegure gosa
horee genennoʔootteessa aale.
25 Gosa dubbana, «Iigikkeessa noyenna yiiskkaani gutii
halleewo» ame abbaabe.
26 Hassu goorata Barbaane fure gafarere, Yesuusa ade
boc'iisere goggosuwaamiro roorise sise.

Karroomi wotaadaral Yesuusa gutii k'ac'c'ifatano
(Mar. 15:16-20; Yan. 19:2-3)

27 Esekko karoomi mootiikokki wotaadara Yesuusa
kamootiti awud tos geesen, wotaadaral dubba Yesuusa
maraamuri goggoʔaalliroon kukkuyise.
28 Sarssikkeessana k'aarengureen heelatti kaabbaa
sarssiseen,
29 Eʔeen mammaren kallachcha feleengureen
metekkeessayi gutii kayeen, taleemma dama gene
tamerggeeyi absiseen horee gilbbisengureen «Ayihuudikokki
Wono! Nogodda kuun halleeto» amaa k'ac'c'ifataren.
30 Hanc'c'ufe usuu gutii tufaa talleemma dama genekko
aatenguren talleemma damaayi metekkeessa abbaabeen ab-
baabeen baseen,
31 K'ac'c'ifateen abbaabateenguren heelatti kaabbaa
k'aarengureen kahoree sarssikkeessa aateen sarssiseen,
suyiinna abeen seeteen.

Suwaamano kayesuusa
(Mar. 15:21-32; Luk'. 23:26-43; Yan. 19:17-27)

32 Abeen seetaa giraan Simoona kaʔamamare kak'ereena
ulkokki ibaaddoti heleengureen, masik'alii goggosidiroo
hunnoomen.
33 Fureenna, [Buk'k'e tamete] talleetetto Golggottaa
taʔamantetto banʔe kakkogiyaaren goorata,
34 Kaʔokokootaro kookone wota kaledamero kawoyinii
t'amo usu goggot'amiro siseen, usu goʔameen hiʔii abe deere
t'amin lakkodoote.
35 Yesuusa suyeen abbaabateenguren it'aa beesaten
sarssilkkeessana hedeedameen,
36 Eseenna hamas's'een ooraa gireen.
37 «HIKKI KAʔAYIHUUDI WONO YESUUSAYA» taʔamatto ta-
mooto s'uufii metekkeessakko guntte kayeen.
38 Shittoolee lama koo mina tamerggenne, koo mina
tabetene usune wota suyeen.

27:34 Mez. 69:21. **27:35** Mez. 22:18.

39 Raanne karoorara ibaaddo aaloo usu habaaraa
k'ac'c'ifataa,
40 «K'ulluukki min ka?ebi basigudde arri seed orroo ka-
madaarinnatta, alla isi?oottaa haasa? Ere kawaa golleete alla
masik'alii guukko dagi» amaa gireen.
41 Usumaleenna tuuk'aamolkokki woyichchaal, seera
o?agaalssisaranna jaarsoleenne wota leenguren k'ac'c'ifataa
haa amaa gireen,
42 «Kakkalee fayyisara» isi?oottessa ade fayyiisayin lakko-
daanddaaro, usu ka?isira?eel wono gollee gidda mask'aliikko
hadage, noonna ammaninanna.
43 Usu Waayi ammanatara ani ere kawaayya amaa
mankkogire maraan, alla Waa usu kageelaataro gollee gidda
hahaaso.
44 Usune wota osuwaameereen shittooleenna
usumaleewwa habaar kamooggan habaararen.

Goyi kayesuusa
(Mar. 15:33-41; Luk'. 23:44-49; Yan. 19:28-30)

45 Saatii lekko hagga?abere taa saatii saagaal geeroo ul dub-
baa gutii mugud lee.
46 Saatii saagalli Yesuusa yaayetteessa t'ok'k'isere «Elohe
Elohe laammasebek'etaani?» amaa okkee. Fureenna «Hedok-
kee! Hedokkee! In muun iisse?» amanoyya.
47 Esee aalleen ogiraankko kookkoo maalengureen «Eelaasa
uumara» ameen.
48 Goorsewa iso orrokko koo tiyaa emeetegure isfoonji
aategure ka?okokootaro t'amo kawoyinii orroddeese nakkare-
gure isfoonji leemma birt'ee kayegure Yesuusa goggot'amiro
sise.
49 Okkaleenna adeen «Isaaga alla Eelaasa emeeyigure usu
gohaasinnaro dinnanna» ameen.
50 Yesuusa ade kallami yaaye t'ok'k'ise okkeegure neefo
beete.
51 Hassu goorata k'ulluukki min kawaakkotti goggolo
elekko taa hegel geeroo ban?e lama bee fiilame, ulnna shala-
gaame, e?emoolnna bebel?ee,
52 Hiyeelnna baname, goye kagire kamooggan
k'ullooleenna keen,
53 Hiyeelkko beeguren goyikko kiyaano kayesuusakko ab-
baabatere k'ulluutti katamaa Iyyerusaalemi tos tabeenguren
kamooggan ibaaddon muteen.
54 Kabooloo woyichchaalnna usune wota Yesuusa ooraa
kagire wotaadaral ul shalagaamanona kalleero ayees dubba

27:39 Mez. 22:7; 109:25. **27:40** Mat. 26:6; Yan. 2:19. **27:43** Mez. 22:8. **27:46** Mez. 22:1. **27:48** Mez. 69:21. **27:51** Biy. 26:31-33.

kakkodiyaaren goorata aaloo abssateenguren, «Hikki ogiraan ere kawaayye» ameen.

55 Galiilakko oʔemeeteraanna Yesuusaan kadootisaro ayees handdayin debee kasessetare heleel kamooggan ayees tallinnaro diyaa fakkimeen usu gobobii gireen.

56 Iso orrokko kamegidella ulkotti Mayiraamene tayayik'oobanna tayoosefa Aaye Mayiraamenee gireen. Usumaleenna oori tazabddoosanneyeen.

K'amalamano kayesuusa
(Mar. 15:42-47; Luk'. 23:50-56; Yan. 19:38-42)

57 Ul hemeen kakkolaare goorata Yoosefa kaʔamamara dureessati Armaatiyasi taʔamanaa katamaakko emeete, usuna ade Yesuusakko kaʔagaalsatareye,

58 Usuna P'ilaat'oosa tos seetegure rees kayesuusa ebaate, P'ilaat'oosana usuun goggosisirawun ajajee.

59 Yoosefana rees aategure gashe taʔusubii mare iidise.

60 Eʔemokko k'orame kaʔoshamere gumbbi orroo k'amale, esekkona eʔemo kanjiinkki ototoolisegure kak'amal gumbbikkotti hiʔi duudise seete.

61 Hassu goorata kamegidella ulkotti Mayiraamena takkalee Mayiraame k'amali horee hamas's'een gireen.

K'amal kayesuusakokki ooramano

62 Tallami arri tayaasuma mankkolleete maraan katuuk'aamol woyichchaalnna Farasaawilne raattoo P'ilaat'oosa tos seetengureen haa ameen,

63 «Goottaa! Hassu kasossoyisara t'aye neefone giraan ‹Taseedi arri goyikko kiinnara› kaʔamara noon k'alli amera.

64 Haannuun Yesuusakko oʔagaalssatareen rees heti aatiguren gosane, goyikko keera ami goggoʔayeesonko k'amalkkeessa taa arri seed geeroo goggoʔooramiro ajajii, goorttun kahaaree sossowaano kahoreekko karoore leera.»

65 P'ilaat'oosana, «Kaʔoorro isin abttaanwa seeyenguddeen kakkassaan raadii oorissisayeen» ame.

66 Isona seetengureen k'amal gutii maatama kayeengureen kaʔoorro aalliseen.

28

Goyikko kiyaano kayesuusa
(Mat. 28:1-10; Mar. 16:1-10; Luk'. 24:1-12; Yan. 20:1-10)

27:56 Luk'. 8:2-3. **27:63** Mat. 16:21; 17:23; 20:19; Mar. 8:31; 9:31; 10:33-34; Luk'. 9:22; 8:31; 18:31-33.

1 Ayihuudin tafoolssi arrikko abbaabatere tawoggaa arri
bari bullane kamegidella ulkotti Mayiraamena takkalee
Mayiraame k'amal din seeteen.*
2 Der?a ka?atii ulkokki aa?aano lee, kagootta erggichchatina
daruurkko dagegure k'amal tos seete e?emo otottoolisegure
gutii hamas's'ee.
3 Ta?erggichcha bebbeedtteessana hank'k'a aani
tahank'aatto, sarssikkeessana beleetti aani gumaarakkiye.
4 O?ooraneenna erggichchati absatanakko kakkeeyi har?een
kagoyero ibaaddo aani leen.
5 Erggichchatina heleeljane haa ame, «Isin aroo?absatteen
isin kasuwamere Yesuusa kadootattaan ani kasowa,
6 Haannuun hittanii lakkogiro, goggo?ayeeseroyi keera, koy-
een usu takkok'amalamere ban?e diyaa.
7 Gidda saama seeyenguddeen usukko o?agaalssatareewun
Yesuusa goyikko keera, isinkko t'ayi Galiila tos seeyinnara
goorttanun ani segeera.»
8 Heleeljana abssiinna geggelooyi ammagameengureen
Yesuusakko o?agaalssatarawun segin aaloo tiyaa tak'amal
ban?ekko iiseen seeteen.
9 Goorsewa Yesuusa iso helegure, «Nogoddaa gittaane» ame.
Isona Yesuusa tos gabbalameengureen lukitteessa abateen
sagadeen.
10 Yesuusana «Aroo?absatteen seeyenguddeen Galiila tos
goggoseerawun abbilaaltteewun segaa, esee in dinnattaan»
ame.

O?ooranankokki atotaano

11 Heleeljana raadii seeto gutii giraan o?ooraneenkko
kookkoo katamaa tos beengureen kalleero dubba
katuuk'aamol woyichchaalun segeen.
12 Katuuk'aamol woyichchaalnna jaarsoleenne wota
kukku?ameen makkarenguren wotaadaran maragade
kamooggan isoo sisaa haa ameen;
13 «Noo huddurnne giraan ‹Usukko o?agaalssatareen hemeen
emetengureen nookko heteen ama ameen.›
14 Hitti odu mootii dollee gomaalssanttena suure noo ga-
choo addeesinssa, koonna kameellan ayees isin goggogeen-
nonkko yelnnowa» ameen.
15 Wotaadaralna maragade atateengureen gog-
go?ajajaameran malee yeleen, hitti jirtti hittaari gin Ayihuudi
dollee gambbantte dar?aantte.

* **28:1** Ayihuudin tafoolssi arri ka?amara: tak'eera arri amanoya. Mas'aafa orroo «Senbbeti» amara. Fureenna tafoolssi arri amanoya

Yesuusa usukko oʔagalssataraawun mutano
(Mar. 16:14-18; Luk'. 24:36-49; Yan. 20:19-23; Ofa. Fe. 1:6-8; 1 K'or. 15:3-8)

16 Esekkona tomonkko koo Yesuusakko oʔagaalssatareen Galiilaayi taggitto Yesuusa isoon tatusero wodami tos seeteen.
17 Usu kakkodiyaaren goorata sagadeen, kookkoo adeen hedateen.

Kanjjiinkki ajaja

18 Yesuusana usukko oʔagaalssatareen mankkogireen tos emeetegure, «Odonnati dubba daruurnna ulii iin sisamera,
19 Haannuun seeyeenddeen gosa dubba Odooyi, Ereyinna Ayyaana K'ulluukkokki megeeyi t'ammak'aa inkko oʔagaalssataran yela.
20 Ani isinuun kasisero ajaja dubba goggoʔooranawun agaalssisa, aninna alamikkotti gachcho taageeroo arggetto isinne wota gira» ame.

28:16 Mat. 26:32; Mar. 14:28. **28:19** Ofa. Fe. 1:8.

Mark'oosa Kas'aafero
Goottaakkaanki Kayesuusa Kiristoosa Wongala
Tabano

Kamark'oosa wongala, «Hikki ere kawaa Yesuusa Kiristoosakokki kageggeloo haafura kahoraarjjeeya» ame haggaʔabara, hikka wongalaa orroo Yesuusa kafeloonna odonnati kaʔabo ibaaddoti lee emeetera; odonnatikkeessaanna agaalssisikkeessaa, durrisaa gutii usu kaʔabo hunnana c'ubbo kaʔibaaddo haheso amanoyi addeesamera. Yesuusa, «Ani ibaaddo tac'ubbo diyyummakko balchchumma beesanoyi neefottee wodoo yelayi sisayin kaʔemeeyero ere kaʔibaaddoya» amaa usu issii ayeesera.

Mark'oosa jirtti tayesuusa kakkoʔayyeesera, tukkulnna hunna kakkoʔammagamero raadii golleero usu il kakkokayeraa kayesuusa haafuraayinna agaalssis gutii anlleennon giraan usu ofelero osaadamiraan felooyi gutiiyye. Kat'ammak'aaro gara kayaannisakotti jirtti, kayesuusa t'ammak'amanokokki garana c'aafamano gabaabbinnaa tabano sise abbaabatere s'aafiti kayesuusa agaalssisanona fayyiisanokokki gara handdaano sessegaara. Goorata kic'c'arkko abbaabatere Yesuusaa debee osesseetaran Yesuusa aaloo addeesaa takkoseeteeni Yesuusa oneebaataraanna aaloo usu diidaa seeteen. Kagachchoo foolssijjool giri kayesuusa kagachchoo almmaayi orroo ofelameraan felooyi, kakkaleekkona suwaamanokkeessana goyikko kiyaanokkeessakokki gara omammakaaraanyaan.

Kagachchoo wongalakkeessaa gutii hogoogi takkokaamera banʔe lama kookkoo kahorkkoo mas'aafajjol kaalaalii ogiraanyan.

Raattoo Hikki Mas'aafa Kaʔabera

Wongalakokki haggaʔabamano *1:1-13*
Yesuusa kagaliila ulii handdaano haggaʔabano *1:14—9:50*
Iyyerusaalemi katamaayi handdaano *10:1-52*
Iyyerusaalemiinna gobobkkiseeyi kagachchoo almmaayi *11:1—15:47*
Kagootta goyikko kiyaano *16:1-8*
Goottakokki goyikko kiyaanona usukko oʔagaalssatarawun adiʔadi mutanonna daruur tos biyaano *16:9-20*

Kat'ammak'aaro Yaannisakokki lallabaano
(Mar. 1:2-8; Mat. 3:1-11; Luk'. 3:2-16)

1 Hikki ere kawaa kayesuusa Kiristoosakokki wongala ka-
horeeya.*
2 Kahegeroo Isiyaasaa, «Raa ka?ekkaasiro kahandaarokak-
kee kukko t'ayi ani farrowa amame s'aafamera.
3 «Hikkina;
‹Raa kagootta ekkaasa,
shakaara iidisa amaa gaadi ta?iyyaatte yaaye.› »
4 Haanssun kat'ammak'aare Yaannisa k'alullattokki
ulii t'ammak'aanna c'ubbokko haheso amamanoon gula
galanokkokki t'ink'ata lallabaa emeete.
5 Yihuudakona ka?iyyerusaalemi maaman dubbakko
ibaaddo raattoo usu tos seetere c'ubbokkisookko gula galaa
laga kayorddaanosi gene tayaannisa t'ammak'ameen.
6 Sarssi kayaannisa ogorro ogaalakko kafelameroye;
moo?iina gii muwaatare, babokkeesana kenttefarrona malab
kagaadoye.
7 Lallabaanokkeessana, «Ani hussimi keferro?oottessakokki
shaano furin kakkodaanddenoon inkko karoorara inkko
haarre emeetara.
8 Ani isin bekee t'ammak'inara, usu go?ameen Ayyaana
K'ulluukkii t'ammak'inara ka?amareya.»

Kayesuusa t'ammak'amanona c'aafamano
(Mar. 1:9-13; Mat. 3:13-17; Luk'. 3:21-22; 4:1-13; Mat. 4:1-11)
9 Usu goorata Yesuusa tagaliila katamaa talleetetto
Naaziretikko emetere laga kayooriddanosi gene tayaannisa
t'ammak'ame.
10 Bekekko kakkobiyaare goorata daruur bananttedde
Ayyaana K'ulluukki arabe aani usu gutii dagaa giraan dee.
11 Ani kageelaatara «Erekki atitta kuyee geggelaatara
ta?amatte yaaye daruurkko maalssantte.»
12 Goorsewa Ayyaana K'ulluukki gaa tos usu k'ajeelise.
13 S'alayeenna c'aafamaa arri afarttam gaadi adallaate su-
laalene wota gire, erggichchaalnna usuun handdayeen.

Ohoraarjjee Yesuusakko O?agaalssatareenkokki assaabamano
(Mat. 4:18-22; Luk'. 5:2-11; Yan. 1:35-42)
14 Yaannisa minkashaano kakkotabare goorata Yesuusa
wongala kawaa lallabaa ul kagaliila tos seetere,
15 «Goorata geera; wononnati kawaa gabbalamera;
c'ubbokko gula gala; wongalaa ammana!» amaa lallabaa
gire.
16 Yesuusa labu tagaliila ene mare rooraa Simoonanna ab-
bikkeessa Indiraasa kun?ub o?abatareen mankkoleen maraan;
maarrabi beke lugudataa giraan dee.

* **1:1** Kookkoo mas'aafajjol «Ere kawaa» ka?amaro haafura lakko?adaro.

17 Yesuusana «Indebee sesseeyeen; ibaaddo oʔabttaan yelnara» ame.
18 Isona banneewa maarrabi tattisoo iiseen usu debee sesseeteen.
19 Esekko abaraan ship'p'i goggoʔamee; kazabddoosa ere Yayik'oobana abbikkeessa Yaannisa wolabo hamas's'eereen maarrabitisoo ekkaasataa giraan deegure,
20 Banneewa iso uume, isona Aabbokkisoo Zabddoosana maragadewun ofelareene wota wolabo gutii lugudeen iiseen usu debee sesseeteen.

Yesuusa battiikki ayyaana beese
(Luk'. 4:31-37)

21 Esekkona kak'ifirenaahoomi maaman tos seeteen, Yesuusa banneewa Ayihuudin tafoolissi arri Ayihuudikokki min kaʔebi tabere agaalssisano haggaʔabe.
22 Seera kamuse oʔagaalssisaran aani halleenon giraan odonnati kaʔabo aani agaalssisanoyi gosana agaalssisanokkeessa saade.
23 Usu goorata Ayihuudikokki min kaʔebi orroo kagire battiikki ayyaana kakkogire ibaaddoti koo haa amaa okkee.
24 «Kanaazireti Yesuusa, ati nookko me dootatta? No baasin emeetetta? Ati ayyotto ani ku kasowa, ati kawaa k'ulluukkitta.»
25 Yesuusana, «C'alʔi amina, usukkona beena!» ame hadise.
26 Battiikki ayyaana ibaaddoti aaloo ulle boc'ee abbaabatere esekko iyyaa bee.
27 Gosa dubba saadanoyi, «Hikki ayees meya? Odonnati kaʔabo kaʔusub agaalssisano laanoya! Battiikki ayyaanajjol usu goʔajajiro isona biyaaran!» amaa isiʔorroo isiʔisi hoosaten.
28 Banneewa ataankkeessa kagaliila gobobii kagiro ul dubbaa addeesame.

Yesuusa omooggan fayyiise
(Mat. 8:14-17; Luk'. 4:38-41)

29 Banneewa min kaʔebi kaʔayihuudi goggobeenii; Yayik'oobane Yaannisane wota min kasimoona kaʔindiraasa tabeen.
30 Tasimoona soddo maar kagubaro hawʔaami hawʔaamaa huddurtte gitte; garakkiseenna Yesuusaan segeen.
31 Haanssun usuna ese mankkohuddurtette tos seetere genettisee abe keese; maar kagubarena iise; keetegudde handdaano haggaʔabtte.
32 Arriti kakkoʔiyaatte goorata, hemeenkki ulii ibaaddo maamanjjoolkko kahawʔamarena s'alayee kaʔabamere ibaaddo dubba usu tos keene.
33 Katamaakko gosa dubba min gooc'a horee kukku ameen gireen

34 Yesuusa kalekaleekki haw?aami kahaw?amare kamooggan ibaaddo fayyiise durrisana beese, ayesuun go?ameen durrisana kayesuusa ayyonati mankkokasanaaye maraan Yesuusa iso goggo?ayeesirawun fe?i lakkosisere.

Yesuusa kagaliila maamanjolii wongala lallabaano
(Mar. 1:35-39; Luk'. 4:42-43)

35 Babbaris bullane, Yesuusa keere minkko bee ban?e kaletti tos seetere ebi hagga?abe.

36 Simoonana unatteessana usu dootaa debee been.

37 Kakkohelareen goorata, «Ibaaddo dubba ku dootara» ameen.

38 Yesuusa, «Hittakko kiigunne dollee kagiro kakkalee maamanjool seenna eseenna lallabinna, ani kakkoon?emeeyera hikkanunya» ame.

39 Haanssun Ayihuudikokki min ka?ebi tos tabere lallabaanna durrisa beesa Galiilaa dubba maraamurano hagga?abe.

Yesuusa bar ka?abo ibaaddoti fayyiise
(Mar. 1:40-45; Mat. 8:2-4; Luk'. 5:12-14)

40 Maarii bar ka?abanaaye ibaaddoti koo Yesuusa tos emetere luki hegelii gilbbisere; «Fe?ittaa golleete in muc'c'isin daanddaatta» ame ebaate.

41 Yesuusana ibaaddotin nen?eyisatere gene diriirssate abere «Fe?i sisera muc'c'imina» ame.

42 Ibaaddoti banneewa barkko muc'c'ime, fayyee.

43 Yesuusana ibaaddotin ataayise segeere haa ame galise.

44 «Hikka ayees Maayyonna goggoseginnonkko isi oora, ayesuun go?ameen gosaan ato goggolleeroon seedde isi?oottaa tuuk'aamon tusa; muc'c'i amanokkaawun Muse goggo?ajajeerokki malee jaarsso sisi» ame.

45 Ibaaddoti go?ameen mankkoseete dubbaa kalleeroo ayees sessegaa sesseete, oduna dar?ee. Hitta aalantti Yesuusa maamisitti katamaa addeesami tabin lakkodaanddee; hikkakko kakkeey katamaakko sarre ibaaddo takkoginnon ban?e girano hagga?abe; ibaaddo go?ameen ban?e ban?ekko usu mankkogiro emeetaa gireen.

2

Yesuusa naafaleessa fayyiise
(Mar. 2:3-12; Mat. 9:2-8; Luk'. 5:18-26)

1 Yesuusa arri uc'c'arkko abbaabatere tak'ifirenaahoomi katamaa tos emeete; esenewa usu min tabano gosa maale;

2 Haanssun min laanawaatere awundda taa?un?iroo geegin ibaaddo kamooggan kukkume, usuna haafura kawaa iso agaalssisaa gire.

3 Hassu goorata ibaaddo afarro naafaleessakki ibaaddoti
sideengureen usu tos keenen
4 Gosa moogganko kakkeey Yesuusa tos gabbaliin minkko
waateen maraan taminee heelinchcho Yesuusa mankko-
girone butto beesengureen naafaleessati takkohuddurere
alggaanne wota dagiseen.
5 Yesuusana ammanokkisoo deegure naafaleessatine «Ati
hikki unnu c'ubbo kakka shaaga leera!» ame.
6 Eseenna hamas's'een ogireen kookkoo seera kamuse
oʔagaalssisareen wodanattisooyi haa ameen hedeen.
7 «Hikki ibaaddoti misii haa amara? Hedo gutii haafura
kahabaari kahabaarara! Waa koo kuwaarre c'ubbo shaaga
yelin kadaanddaara ayyoya?» ameen k'oppeen.
8 Yesuusana banneewa wodanattisooyi kahedaran
ayyaanakkeessayi addeesere; «Misii haa k'oppaattan?
9 Naafaleessakki ibaaddotine ‹C'ubbokkakkaa shaaga
leera› amanokkona, kingudde alggaattaa sidadde gali,
amanokko eekiya enekki?
10 Ayesuun goʔameen ere kaʔibaaddo ul gutii c'ubbo shaaga
yelin odonnati kaʔabo laano goggoʔaddeessawun» amere
naafaleessatine,
11 «Kingudde alggaattaa sidadde minkaa gali» ame.
12 Naafaleesatina goorsewa keegure alggaa sidatere
ibaaddo dubba diyaagiraan bee. Haanssun ibaaddo saadere
hikkamalekki ayees «Noo duuddo deenne laakkansso amaa
Waa galateen.»

Woyyutikokki uumamano
(Mar. 2:14-17; Mat. 9:9-13; Luk'. 5:27-32)

13 Yesuusa kallami labu tagaliila tos seete, gosa kamooggan
usu tos emeete, usuna iso agaalssise.
14 Esene rooraa giraan kaʔilfoosa ere woyyutina k'arat'a
takkoʔataraan banʔee hamas's'ee giraan deere; «Indebee
sessee» ame.
15 Kawoyyuti minii babo aamin hamas's'ee giraan, omoog-
gan k'arat'a okukkuyisareenena, c'ubbaalessaalnne, usu de-
bee sesseetaa mankkogireen maraan, Yesuusana usukko
oʔagaalssatareene wota babo aamaa gire.
16 Tafarasaawi unakko olleeren seera kamuse
oʔagaalssisareen Yesuusa c'ubbaaleessalnnena k'arat'a
okukkuyisaraanne wota aama giraan kakkodeyaaren
goorata; usukko oʔagaalssataranne, «K'arat'a okukkuyisaraa-
nena c'ubbaalessajjoolnne wota muun aamara?» amaa
hoosaten.
17 Yesuusana iso kaʔayyeeseren maaleere akimii
kakkoondootisara «Kahawʔamaron kuwaarre fayyaaleessan

lakkoyo; ani c'ubbaalessajjool kuwaarre k'ulloolee uumin lakkoʔemeeyero» ame.

Agabuu maraan tahoosantteto hoosiin
(Mar. 2:18-22; Mat. 9:14-17; Luk'. 5:33-38)

18 Yaannisakko oʔagaalssataranna ibaaddo kafarasaawi agabuwʔa gireen. Ibaaddo kookkoo emeetegure Yesuusane; «Yaannisakko oʔagaalssataranna farasaawilkko oʔagaalssataran goʔagoboyiraan kukko oʔagaalssataran agabuwaana kakkoonwaataraan mewuunya?» ameen.

19 Yesuusana; «Kamashaashee wota giranttii saatilaal agabuyin daanddaatta? Kamashaashee isone wota giraan agabuyin lakkodaanddanan ame.

20 Ayesuun goʔameen kamashaashee isokko kakkoʔatamira goorata emeetara, usu goorata agabuyinawa.

21 «Kaddoʔan sarssi gutii taʔusubtti erbbe kakkaatara maayyonna laagiro, hikki gollee adi; taʔusubtti erbbe taddoʔan tatarshaatta, fiilamanona aaloo balʔaayinara.

22 Adi kaʔusub kawoyinii t'amo kaddoʔan dinbbito kakkibatara laagiro, hikkamalee gollee kawoyinii t'amo dinbbito bereʔsara, t'amo kawoyiniinna ubatara dinbbitona laʔokko sarii biyaara. Haanssun kaʔusubikki t'amo kawoyiniwuun kaʔusubikki dinbbito dootisara.»

Yesuusa tafoolssi arriwuun Goottaya
(Mar. 2:23-28; Mat. 12:1-8; Luk'. 6:1-5)

23 Tafoolissi arri Yesuusa ira orromare rooraa gire, usukko oʔagaalssatareen shawuyee ebisatano haggaʔabeen.

24 Farasaawiilnna tafoolssi arriwuun feʔi kasisamoon gitto ayees kukku oʔagaalsataran «Muun felaraan?» amaa hoosaten.

25 Yesuusana abbaabere, «Daawute usuu debee osessetaraane wota kakkoʔuʔeerena kakkorakkatere goorata me yelero lakkonabbabtteettanya?

26 Abiyataari tuuk'aamolun woyichcha lee kakkogire geesii Daawute min kawaa tabere tuuk'aamolun kuwaarre okkalee aamin feʔi kakkonsisamoon giro, kak'ullooye babo kawaa aame, usu wota kagire ibaaddonna sise.»

27 Adena Yesuusa, «Tafoolssi arri ere kaʔibaaddotun met't'aanttetta kuwaarre ibaaddo arri tafoolsiwun lakkomet't'aamero ame.

28 Haanssun Ere kaʔibaaddo tafoolssi arriwuun Goottaya.»

3

Yesuusa gene kakkonaafatette ibaaddoti fayyiise
(Mar. 3:1-6; Mat. 12:9-14; Luk'. 6:6-11)

1 Yesuusa kallami abbaabate Ayihuudikokki min kaʔebi tos tabe, eseenna gene kanaafatere ibaaddoti koo gire.

2 Aalanttina Yesuusa mootin kaddootare ibaaddo tafoolssi
arri gofayyisaro deenna, ameeren oora gireen.
3 Yesuusana gene kanaafatere ibaaddotine «Kingudde iso
t'eʔee aalliina» ame.
4 Esekko abbaabatere «Afo tafoolssi arriwuun feʔi kakko-
sisanttetta taʔidan feliinya muu tameellan feliinya? Neefo
fayyisanoya muu baasanoya?» Ame iso hoosate, isona adene
c'alʔi ameen.
5 Yesuusa wodanattiso duudaanon gaddeegure usu maraa-
murene oʔalleeraan iʔone deegure ibaaddotine, «Genettaa diri-
irssa!» ame, ibaaddotina gene diriirssate genettesana du-
uddo fayyiite.
6 Goorsewa ibaaddo kafarasaawi beegure misi yeli Yesuusa
baasinaraan una taherodoosane wota makkareen.

Ibaaddo kamooggan Yesuusa debee sesseete
(Mar. 3:7-12; Mat. 12:15-16; Luk'. 6:17-19)

7 Yesuusa usukko oʔagaalssataranne wota tagaliila labu tos
dage, Galiilakko kaʔemeetera aaloo kamooggan gosa debee
sesseete,
8 Usu kafelaro ayees kamaalera ibaaddo Galiilakko, Yihu-
udakko, Iyyerusaalemikko, Edomiyasikko, Yorddaanoskko
gamaa kagiro maamankko, usumaleenna tat'iroosakkona
tasidoona katamaalkko usu tos emeeten.
9 Kukkukaʔamere gosa goggoʔunʔinonkko tic'c'artti
wolabo oyireen usuun goggoʔekkaasiranun Yesuusa usukko
oʔagaalssataranun ajajee.
10 Kamooggan ibaaddo fayyiise mankkogire maraan,
dhukkubaa karrakkatare dubba genettisooyi usu dinin
dootataa gireen.
11 Battiikki ayyaanajjolna Yesuusa kakkodiyaaren goorata
horee iyaa «Ati ere kawaatta,» amaa iyyaa gireen.
12 Yesuusa goʔameen ayyonnatikkeessa iso beesi
goggoʔayeesonkko ataayise hadise.

Ofarameeraan tomonkko lamakokki assaabamano
(Mar. 3:16-19; Mat. 10:2-4; Luk'. 6:14-16)

13 Yesuusa wodami tos beegure usu odootera usu tos gog-
goʔemeerawun uume, isona isone wota ogireen iiseengureen
usu tos emeeten.
14 Usune wota goggogirrawunna, goggolallabnawun farin
amere tomonkko lama shuume, ofarameeraan ame iso
uume.
15 Durrisa goggobeesinawunna odonnati sise.
16 Oshumameeran tomonkko lamana hinʔayaan, isona
P'et'iroosa ame kaʔuumero Simoona,
17 Boʔanereges goorttun, kadiddideenna yiis ame mege
kabeesero kazabddoosa yiis Yayik'ooba abbikkeessa Yaan-
nisa,

18 Indiraasane, Filp'oosane, Berttelomeewosane, Matoosa, Toomaasa, ka?ilfoosa ere, Yayik'ooba, Taadiwosa, ulkkeessa kaha?usataro Simoona,
19 usumaleenna Yesuusa roorise kasisero ka?ask'orotu ulkokki Yihuuda.

Yesuusanna durrisakokki woyichcha
(Mar. 3:20-27; Mat. 12:25-29; Luk'. 11:17-22)

20 Esekkona Yesuusa abbaabate usu min tos tabe, Yesuusana usukko o?agaalssatareene babo aamin taawaananii gosa ade mooggaate kukkume.
21 «Yesuusa wodana k'olamera» amamano kamaalera fallikkeessa usu atayiseeyin usu mankkogiro emeete.
22 Iyyerusaalemikko o?emeetereen seera kamuse o?agaalssisareen, «Usu durrisakokki woyichcha aba! Durrisa kakkobeesarana kaddurrisa woyichchaaya» ameen.
23 Yesuusa gosa isi tos uumegure masuussa haa ame, s'alaye s'alaye misii beesin daanddaatta?
24 Wono koo isi?isi orroo kalekalee gobbee hassu wononnati ataayin lakkodaanddaaro.
25 Usumaleenna min kookki ibaaddo isi?isirroo kalekalee gobbee ar?ayi aallin lakkodaanddaaro.
26 Usumalee s'alaye isi?isi orroo isikadiidattona kalekalee kabeyaatto golleete baatta kuwaarre ataayi aallin lakkodaanddaatto.
27 Hassukko kakkeeyi ibaaddoti koo t'ayi hunnameessakki ibaaddoti hanshiinoni giraan hunnameessa ibaaddotikokki min tabire urrawo saamiin lakkodaanddaaro, minkkeessa saamiin kakkodaanddaara hunnameessakki ibaaddoti goshiiyye kaalaalya.
28 «Ani rumminaa amara, ibaaddo kafelara c'ubbona kahabaarara habaar dubba shaaga leerowa,
29 Ayesuun go?ameen Ayyaana K'ulluukki kahabaarara dubba jiruu jiroommatti anza aba kuwaarre usuun haheso lakko?amaminnaro.»
30 Yesuusa hikka kakkoon ayeesera «Battiikki ayyaana aba» mankko?ameen maraanya.

Aaye ta?yesuusana abbilaaltteessa
(Mar. 3:31-35; Mat. 12:46-50; Luk'. 8:19-21)

31 Esekko abbaabatere Aye tayesuusana abbilaaltteessa usu tos emeeten, sarre aalleerene ibaaddo usu tos fareen uumsiseen.
32 Usu mare?abe kahamas'eere kamooggan ibaaddona, «Hin?ima Aayettana abbilaalttana sarre aalleenen ku dootaraan ameen segeen.»
33 Usuna, «Aayettina abbilaaltti ayyoosyyaan?» ame abbaabe.

34 Usu mare?abe kahamas's'eere ibaaddo tos diyaa haa ame
«Aayettina abbilaaltti hin?ayaan!
35 Fe?i tawaa kafelara dubba usu abbikee, abbatteenna,
Aayetteeyyan» ame.

4

Kawut'a masuussakotti fureen
(Mar. 4:1-12; Mat. 13:1-15; Luk'. 8:4-10)

1 Yesuusa kakkalee goorata ade labu girddi agaalsisano
hagga?abe. Usu kakkogire gobobii aaloo kamooggan gosa
mankkokukku?amere maraan, beke orroo tagitte wolaboo
tabere hamas's'ee, gosa dubbana labu girdi kukkume gire.
2 Usuna kamooggan ayees masuussaa agaalsise, agaal-
sisaanna haa ame,
3 «Maala! Goortta, ibaaddoti koo wut'a wut'ayiin bee.
4 Wut'a kakkowut'atare goorata kookkoo raadii iyye, kim-
bir emetere abaabate aame.
5 Kakkalee ade ta?idan erre mankkoginnooti shak'umooltti
ban?ee iyye, erre shak'umooltti mankkolleete maraan ban-
neewa alate.
6 Arriti kakkobiyaatte goorata ade k'oore, hididi hegelddi
dagana mankkowaate maraan angage.
7 Kakkalee wut'a ade e?een t'e?ee iyye, e?eenna wota ji-
inattedde ka?alatere wut'a hur?ite mankko?abttette maraan il
lakkoyelate.
8 Kakkalee wut'a ade ta?idantti erre gutii mankko?iyye
maraan alate, jiinaate, ilnna sise, koo sonddom, koo lootam,
kakkaleenna il bool dubame.»
9 Adena Yesuusa «kamaalara nebe ka?aba hamaalo!» ame.
10 Kale kakkohesare goorata, debee sesseetaa kagire ibaad-
dona tomonkko lama okkalee wota ogireen masuussajjool
maraan fureen hoosaten.
11 Usuna, «Isinuun wononnati kawaakkotti hool malabano
isinuun, sisamera, sarre ogiraawun go?ameen ayees dubba
masuussaa isoon segaaminara.
12 Hikkina kakkoonlinnara,

« ‹Isona Waa tos abbaabayineene
C'ubbokkiso haheso goggo?amamoonko;
Diyaano diyaagiraan wodanaa goggokokannonkko;
maalano maalaa giraan lakkoshaadaran, hikkakko kak-
keeyi c'ubbokkiso haheso lakko?amamaro ame.› »

13 Esekko Yesuusa haa ame «Isin hitta masuussa
lakko?addessetanya? Hayya kaggarmman masuussajjool misii
addeesin daanddinnattan?
14 Kawut'ara haafura kawaa wut'ara.

15 Ibaaddo kookkoo raadii gutii ka?iyyero wut'a aani laara,
haafura kakkomaallaan goorata s'alaye banneewa emeet-
tegudde iso orroo kawut'amero haafura aatatta.
16 Adena kakkalee shak'umooltti ban?e kawut'amero wut'a
aani laaran, haafura kakkomaallaan goorata banneewa
geggelooyi atataraan.
17 Ayesuun go?ameen hidiid hadagisoon mankkogire
maraan ka?adallatarana goorata kic'c'aar kaalaalya,
haafurakokki aalanttii rakkoo goorttun horooramano
kakko?emeete goorata banneewa handudufataran.
18 Kakkalee ade e?een orroo kawut'amero wut'a aani
laaran, haafura maalano maalaraan,
19 halleewo kuwaarre hikka alamkokki yaada, duru-
makkotti geelanjjena kakkalee addakki halchcha wodanat-
tiso orroo tabere haafura mankkohur?aro maraanya.
20 Kakkaleenna erre ta?idanii gutii kawut'amero wut'a aani
laaran, isona haafura maaleeren o?oorataran koo sonddom,
koo lootam, koo il bool, odubamaraaniyan.»

Kabollansso ifakokki masuussa
(Mar. 4:21-25; Luk'. 8:16-18)

21 Yesuusa «Isin ifa hank'k'ayisattedden daachcho hegelii
goorttun alggaakko hegelihayisatteen kaatattan? Kakkokaat-
taan bollanssoo gutii lakkoyoya?
22 Haanssun kasiyyame, kanmutoon, kagolatera, ifa tos
kanbeenoon laagiro.
23 Kamaalara nebe ka?aba hamaalo!» ame.
24 Adena Yesuusa haa ame; «Kamaalattan ayeesi maraan
isii?oorayeen,» kakko?ekkaasattan huuyi abbaabayi ekkaasam-
inara usumalee usukkona karoore isinuun adaminara.
25 Ka?aboon adaminara kallayikkikko adi hassu kagira
kic'c'arkkiwa adi usukko ataminara ame.

Kawut'a jiinankokki masuussa

26 Esekkona Yesuusa, «Wononnati kawaa hikka aani laara,
ibaaddoti koo erree wut'a wut'atara.
27 Ibaaddotina hemeen huddurara, arriinna nabbaadara
ayesuun go?ameen usu ha?addeeson giraan usu wut'a alate
jiinatara,
28 Errena isi?oottiseeyi horaarjje buul, debeenna gabo, es-
ekko gabo gutiinna kagomoraa il yelaata.
29 Wut'ana kakkodubame goorata kaami
kakkokukku?amaro goorata mankkollee maraan ibaaddoti
tagayiin baac'aa saame ekkaasatara» ame.

Kasinafic'c'i wut'akotti masuussa
(Mar. 4:30-32; Mat. 13:31-32; Luk'. 13:18-19)

30 Adena Yesuusa, «Wononnati kawaa menne wota herre-
ginssa? Misikki masuussa addeesinssaa?

31 Sinafic'c'i kaʔamamaro gaakotti il aani laatta, ese il
wut'amaa giranttii ul gutii kagiro wut'akko tic'c'arttitta.
32 Alayidde kakkojiinatte goorata taʔakaakiltte banʔe kamu-
taro alat dubbakko rooratta, kimbirjoolnna kajiinjjiin bal-
laalkkotti hoos hegelii foolssatara» ame.
33 Yesuusa ibaaddo addeesin kadanddeero jilbbakki malee
hikkamaleenʔi omooggan masuussajjool isoon segee.
34 Ayees koonna masuussa kallayi lakkoʔayeesare usuna
usukko oʔagaalssataran olaal kakkolleraan goorata ade ayees
dubbana kalekalee beese isoon addeesise segaa gire.

Yesuusa gaashimallo c'alʔise
(Mar. 4:35-41; Mat. 8:18,23-27; Luk'. 8:22-25)

35 Ese arri ul hemeen lee giraan Yesuusa usukko
oʔagaalssataranne «Bekekko gama nak'inna» ame.
36 Isona gosa iiserene wolabo orroo goggogireeni esennewa
Yesuusa aateen seeteen, kakkalee wolaboolna wota gire.
37 Usu goorata kaʔatii irggado kee, gaashimallonna beke
wolabooyi taa ammagamiraani shalagaa gire.
38 Yesuusa ade borkkaano borkatere wolabo orroo hud-
dure gire. Isona nabbaadiseeren, «Kaʔagaalssisatto! Noo gogu-
danno ku lakkot'ibaroya?» ameen.
39 Usuna nabbaade keegure irggado hadise, bekena, «c'alʔi
ameen!» anbbalnna c'aliʔantte, duuddo c'alʔeetti leete.
40 Yesuusana, usukko oʔagaalssataranne, «Mewuun haa abssat-
teen? Misii ammano waattaan?» ame.
41 Isona aaloo abisateen guuren isiʔisi orroo, «Afo, irig-
gadona gaashimallo c'alʔi kakkoonʔamaraan hikki ayyoya?»
ameen.

5

Durrisaa kaʔabamere ibaaddotikokki fayyaano
(Mar. 5:1-17; Mat. 8:28-34; Luk'. 8:26-37)

1 Beke ogaliilakko gama nak'erene Gerggesinoon
kaʔamamare maaman geen.
2 Yesuusa wolabokko goggodagee, battiikki ayyaana kakko-
gire ibaaddoti tahiyyeel banʔekko beere usu tos emeete esele.
3 Hikki ibaaddoti tahiyyeel banʔe gire, maayyona usu
sanssalataayi shii kayin lakkodaanddeere.
4 Gooratta kamooggan talukee marc'c'ona sanssalataa ka-
geneeyi shaamaa gire. Ayesuun goʔameen kagenee sanssalata
goggosaanna talukee marc'c'o eʔebisaa gire. Maayyona usu
abi adallaayisin kadanddeera lakkogire.
5 Arggetto arriinne hemeenne hiyeelinna wodami gutii
maraamurara iyyaa maarkkeessa eʔemo gogosataa gire.
6 Hikki ibaaddoti Yesuusa ebbaa kakkodeyaare goorata usu
tos tiyaa emeete horee gilbbisere sagade.

7 Yaaye t'ok'k'isere iyyaa, «Ati dubbaankko kaʔatii ere
kawaa Yesuusa, inne wota me abitta? Goggoʔabboosisonkko
mege kawaayi ani ku ebaatara!» ame.
8 Ibaaddotina hikka kakkonʔamere, «Ati battiikki ayyaana
hikka ibaaddotikko beena!» ame ajaja sise mankkogire
maaranya.
9 Esekkona Yesuusa, «Megeka ayyoyya?» ame usu hoosate.
«Omooggan mankkolleeren maraan megekkina Leegooniya»
ame.
10 Ulkko iso goggohororoonkko ataayise ebaate.
11 Ese banʔe wodami laayuyi tammooggan booyyee bob-
bayite gitte.
12 Battiikki ayyaanajjol Yesuusane, «Booyyeel tos
goggotabinnoo noon feʔi sisi» ameen ebaaten.
13 Yesuusana feʔi sise, battiikki ayyaanaajjol hassu ibaad-
dotikko beeren booyyeeli tabeen, kuma lama kalleera booyy-
eel laga hiʔii metegamatto hegelddeen dageen beke orroo
lichchi ameen.
14 Booyyeel ofofareenna bak'ateen seeteen, maamanina
maamankko k'amane kagiro uli odu ayeeseen, gosana
kalleero ayees din takkogiro banʔekko bee.
15 Gosana Yesuusa tos emeetegure hassu battiikki ayyaana
abamere kagire ibaaddotikko sammuu abbaabattedde,
sarssi sarssate kahamas'eero kakkodiyaaren goorata neen.
16 Hikka t'aye kaddeera ibaaddo battiikki ayyaana kakko-
bareero ibaaddotina booyyeel gutii kalleero ayeesi dubba
gosaan segeen.
17 Hassu goorata gosa Yesuusa ulkkisookko gafari goggob-
eero ebaaten.
18 Esekkona Yesuusa wolabooyi kakkotabare goorata, dur-
risa kakkogire ibaaddoti wota seeyin ebaate.
19 Yesuusa usuun feʔi lakkosise, ayesuun goʔameen «Minkkaa
seedde Goottaa eeggitakki kaʔatii ayees kuun felerona misii
shaaga yelero gosakkaawun segaa» ame.
20 Ibaaddoti seetere, Yesuusa kafelero ayeesi dubba maa-
man tomon kaʔamamaro ul segaano haggaʔabe, kamaale
dubba saade.

Tagootette unnutina iigi takkoʔubatare heleelttiti (Mar. 5:22-43; Mat. 9:18-26; Luk'. 8:41-56)

21 Yesuusa ade kallami bekekko gama wolabooyi
kakkonak'are goorata kamooggan gosa usu tos kukkume,
hassu goorata usu labu giridii gire.
22 Ayihuudikokki min kaʔebiwuun woyichcha kallerokko
koo Iyaaʔirosi kaʔamamare eserraa emetere Yesuusa
kakkodeyaare goorata luk'k'aa gutii iyyere,

23 «Tic'c'artti unnutti goyi hiʔi gitta fayyidde neefone gog-
gogirttoo emeedde genettaa ese gutii kayi» amaa ataayise
ebaate.
24 Yesuusana wota seete kamooggan gosana usu maraa-
mure unʔee debee sesseeteen.
25 Gees tomonkko lama iigi ubataa takkogire heleelttiti too
esee gitte.
26 Omooggan odo doobjjoolun dollee rakkataa tagitte
kaʔabtto dubba goggussattena, dhukkuba haggaaʔataate
kuwaarre lakkoʔiisere.
27 Esena gara kayesuusa kakkomaalatte goorata haarre
ibaaddo orromartte emeetedde sarssikkeessa dintte,
28 Aalanttina «Mamisi ligure suure sarssikkeessa kaalaal
godine fayyinnara» kaʔamaro ammano abanaayite.
29 Kaʔubatare iigi banneewa aallee, abboosakko hesano
maarkkiseyi addeesame.
30 Yesuusa banneewa hunna usukko biyaano addeesere,
gosa tos kambbal amere, «Sarssikkee kadine ayyoyya?» ame.
31 Usukko oʔagaalssatareen, «Gosa unʔaamere kashashafaro
diyaagiraan, ‹Ayoyya in kadinera?› misiiʔamatta?» ameen.
32 Yesuusa ade hikka kafelera ayyoyo din haar abbaabate
maraamurise wochchee.
33 Heleelttitina eseen me felamero kakkoʔaddesatte goorata
abssataanna harʔaa emeetedde usu horee iite rummi dub-
bana segiite.
34 Yesuusana, «Unnuttee ammanokka ku fayyiisera nogod-
daa gali, abboosakkaakko foolssa» ame.
35 Yesuusa hikka ayeesa giraan, Ayihuudikokki min
kaʔebiwuun woyichcha kalleero kaʔiyaaʔirosi minkko
kaʔemeetere ibaaddo Iyaaʔirosine «unnutta gootetta, goorata
kaʔagaalssisaro muun harisatta?» ameen.
36 Yesuusa ade hikka maalegure woyichchatine ammana
kuwaarre «Aroo?abssatte!» ame.
37 Yesuusa P'et'iroosane Yayik'oobane ade kayayik'ooba
abbi Yaannisane kuwaarre maayyona debee goggoseero feʔi
lakkosise.
38 Min kawoyichchaati kakkogiyaaren goorata Yesuusa
ibaaddo woo woo amaa yururu ame ootaa giraan dee.
39 Min tos tabere, «Hikki dubba iyyana oottan metta? Un-
nuna huddurttetta kuwaarre lakkogootetto» ame.
40 Ibaaddo ade k'ac'c'ifataa usuun osolee. Yesuusa ade
ibaaddo dubba minkko beesere unnukokki Odona Aanna
usumalee usu wota oʔemeetereen usukko oʔagaalssatareen wota
unnu mankkogitto tos tabe.
41 Esekkona taʔunnu gene abere «T'aalta ki aallii!» ame.
«Fureenna, teʔunnu ki amara» amanoya.

42 Unnutina banneewa keete aallite hasserraa hittarraa sesseete. Geeskkisena tomonkko lamaye. Ibaaddona kalleero ayeesii aaloo saade.

43 Yesuusa ade hikka ayees maayyonna goggoʔaddeesonkko ataayise segeegure, ese kaʔaantto kooko goggosisirawun segee.

6

Kahegeroo ulkkeessaa lakkokabajaamaro
(Mar. 6:1-6; Mat. 13:54-58; Luk'. 4:16-30)

1 Yesuusa esekko beere ulkkeessa tos emeete, usukko oʔagaalssatareenna debee sesseeteen.

2 Tafoolssi arri Ayihuudikokki min kaʔebi agaalssisano haggaʔabe, kamaale ibaaddo kamooggan saade. Isona haa ameen, «Hikki ibaaddoti hikka ayees hayekko helera? Misitti k'arummatta usuun tasisanttetta? Hikki baasajjol genetteessa kakkofelamara misiiya?» amaa saadaa gireen.

3 Debeenna «Hikki anaat'eti kamayiraame ere lakkoyoya? Kayayik'ooba, kayoosa, kayihuudana kasimoona abbi lakkoyoya? Abbalaaltteessana hittanii noonne wota giraanna?» hikkakko kakkeeyi usuu handudufaten.

4 Yesuusa ade «Kahegeroo kakkokabajaamon ulkkeessaa, fallikkeessa orroonna kaminee ibaaddokkeessa dollee kuwaarre» hakabajaamooni lakkohesaro ame.

5 Eseenna ohawʔaamareen uc'c'arri gutii gene kayere fayyiisano kuwaarre maamisikki baasa felin lakkodaanddee,

6 Ammanatana waattitisoyi saade. Esekkona Yesuusa maaman orroo maraamuraa agaalssisaa gire.

Yesuusa ofarameeran tomonkko lama fare
(Mar. 6:7-11; Mat. 10:5-15; Luk'. 9:1-6)

7 Tomonkko lama isi tos uumere, lama lama yele fare, battiikki ayyaanajjol gutii odonnatina sise.

8 «Raakkisinun dama kuwaarre, babo goorttun k'arat'iti goorttun adi maragade kiisiyi arooʔabatteen,

9 Keferro tabssayeen, ayesuun goʔameen k'olo lama arooʔabatteen.»

10 «Min koo tos kakkotabitteen goorata usu maamankko taabettani esee adallaayen.

11 Ibaaddo isin takkok'op'anoyinna takkomaaloni banʔe dubbaa luk'k'aʔoottisinkki gorra hurgufayendden esekko biyaaden seeyeen, hikki isoon seerisanokokki ato linnara» ame hikka ajaja sise.

12 Isona esekko beeren, ibaaddo c'ubbokko gula goggogalloon lallabeen.

13 Kamooggan durrisa beesen, omooggan ohawʔaamaran gutii zayitii shigidaa fayyiisen.

Kat'ammak'aare Yaannisakokki gowaano
(Mar. 6:14-29; Mat. 14:1-12; 6:14-16; Luk'. 9:7-9)

14 Kayesuusa mege addeesamaa emeetano wono
Herodoosa maale. Ibaaddo kookkoonna «Hikka aankkikki
baasa usu kafelara kat'ammak'aare Yaannisa goyikko keera»
amaa gire.

15 Kakkaleenna «Eelaasaya» ameen. Kuunʔi adeen, «Kat'awoo
kahegeroolkko koo kahegeroo aaniya» amaa gireen.

16 Herodoosa ayees kakkomaalare goorata ade, «Ani mete
kakkogoosisera Yaannisa goyikko keera» ame.

17 Hikki Herodoosa ussunwa abbikkesatti tafilp'oosa oori
Herodiyaada atatanokotti aalanttii abami goggoshamiron
ajajeere Yaannisa minkashaano tabise.

18 Yaannisa Herodoosane, «Abbikkaatti oori gog-
goʔatannoonkko seera kamuse tirara» ame gire.

19 Herodiyaadana ese k'uut't'e abattegude Yaannisa laga-
disin dootaa gitte, ayesuun goʔameen eseen lakkoʔekkaate.

20 Herodoosa horaarjje Yaannisa k'ulluukkina Waawun
kaʔassaabame ibaaddoti laano mankkokasanaaye maraan
abssataanna ooratаа gire. Herodoosa Yaannisa kaʔayeesaro
takkomaale tootooyi abssataa gire, halleewo kuwaarre
geggelooyi maalaa gire.

21 Herodoosa takkoʔumulamero arri kabajjayiin min ka-
wonooyi odonnati oʔabaan, kajereene shuumjjolna, kookkoo
Galiilaayi addeesame kagiro ibaaddon aamo kaʔatii ekkaase.

22 Taherodiyaada ere banʔe taʔaamo tabttedde
kakkomadaaratte goorata Herodoosana kaʔuumamero
ibaaddo geggelaayisse, wononna unnutine, «Ati kadootaatto
dubba in hoosa; ani kuun sisirowa» ame.

23 Adena «Wononnatikkeekotti mina golleetenna, ati ka-
hoosatte dubba sisirowa!» amaa ammatto tabe.

24 Esena Aayettisee tos seettedde «Me hoosara?» antte,
Aawona «Kat'ammak'aaro kayaannisa mete sisi» ami hoosa
antte.

25 Unnutina goorsewa saantte wono tos abbaabattedde,
«Kat'ammak'aaro kayaannisa mete gidda yaalʔaayi kayidde gog-
gosissoo dootatara» antte.

26 Wonona hikka ayeesii aaloo yaade, halleewo kuwaarre
taʔuumanttetto martti horee katabero kaʔammatoo haafura
isaagin lakkodoote.

27 Haanssun wotaadara koo saame farere, kayaannisa
mete goosi goggokeennoo fare, usuna seetere minkashaano
orroo tabe mete kayaannisa goose,

28 kagoosamero mete yaalʔaayi kayere unnutiin sise; un-
nutina Aayettiseewun sise.

29 Yaannisakko oʔagaalssatareen hikka kakkomaalareen goorata emeetenen, rees aateen k'amaleen.

Yesuusa gosa kamooggan aamise
(Mar. 6:30-44; Mat. 14:13-21; Luk'. 9:10-17; Yan. 6:1-14)

30 Ofarameerenna mankkoseeterenkko Yesuusa tos kukkumeeren kafeleranna kaʔagaalssiseraan dubba usuun segeen.
31 Kamooggan ibaaddo emeettaanna setaa mankkogire maraan babona aamin goorata lakkogire, «Alla isin kaleti banʔe too tos seeyiddeene abaraan foolssayeen» ame.
32 Haanssun kaletti banʔe too wolabooyi seeteen.
33 Isona setaa giraan ibaaddo kamooggan deegure malabe, maamanjool dubbakko tiyaa usukko hore geen.
34 Yesuusa wolabokko kakkodagare goorata gosa kamooggan kakukkumero dee, kafoofiro kallayikki idaad aani mankkogire maraan yaade, kamooggan ayees agaalssisano haggaʔabe.
35 Usu goorata ul hemeenllaa kakkosetare goorata usukko oʔagaalssatareen usu tos gabbalameeren, «Hitti banʔe k'alullattotta, ul hemeen leera.
36 Ibaaddo kakkogiro maaman tos seeyigure kaʔaamiraan kooko iminayi goggoʔaminarawun gosa gafarina» ameen.
37 Yesuusa ade «Kaʔaamiraan isinwa sisa» ame abbaabe. Isona, «Seeyinne iso kaʔaamiraan lama boolee t'agaraayi babo imininne isoon sinissu?» ameen.
38 Usuna, «Babo miyyaa abittaan? Alla seyeenddeene diyaa» ame. Deengureen, babo kenna kunʔub lamana girowa ameen.
39 Esekkona gosa eesii c'aree gutii una unaa goggohamas'iroon ajajee.
40 Gosana bool booli konttom konttomi una unaa hamas's'ee.
41 Yesuusa babo kenna kunʔub lamana abere daruurii tos diyaa sommaasate, babona ekkaʔebise usukko oʔagaalssatarawun sise; usumaleenna kunʔub lamana dubbaawun hedeede.
42 Dubbana babo aameen barareen.
43 Usukko oʔagaalssatareenna kaʔaamamero babokkona kunʔubkko tahessetto hanbba dugud tomonkko lama mig keeseen.
44 Babo kaʔaamere babbaar kuma kenye.

Yesuusa bekee gutii sesseete
(Mar. 6:45-51; Mat. 14:22-32; Yan. 6:15-21)

45 Banneewa Yesuusa gosa gafara giraan usukko oʔagaalssatareen Beetesayida tos hore t'ayi wolaboo goggonak'iranu ajajee,

46 Esekko abbaabateren isokko kalebeere ebaayin wodami
tos bee.
47 Ul hemeen kakkolaare goorata wolabo badi t'eʔe gitte,
Yesuusa kale bagaa gire.
48 Anbbalnna ataatte foffol kiyaa mankkogitte maraan,
usukko oʔagaalssatareen duudaataa feriferattisone wota
moʔabataa giraan dee, hemeenkko saatii saagaalkko taa
tomonkko lama saatii geeroo kagiro goorata orroo bekee
gutii sesseetaa iso tos emeete iso doolmari iisi roorin dootere,
49 Ayesuun goʔameen beke gutii sesseetaa giraan
kakkodeyaaren goorata gaari aani lee kakkomutare goorata
iyyeen.
50 Dubbana usu kakkodiyaaren goorata neen.
Yesuusa ade banneewa, «Allamandde! Aniwayya
aroʔabssatteen!» ame.
51 Usuna wolabo gutii koratere isone wota hamas's'ee,
anbbalnna iise, usukko oʔagaalssatareenna aaloo saadeen.
52 Babo gutii kafelamero baasana lakkoshaaderen
wodanattiso ataanii duudde gitte.

Yesuusa tagenssaaret'i katamaayi kahawʔamare ibaaddo goggofayyisero
(Mar. 6:53-56; Mat. 14:34-36)
53 Bekekko gama kakkonak'areen goorata tagenssaaret'i
katamaa tos geegeen wolabona baga tos gabbaleene shiiy-
een.
54 Banneewa wolabokko goggodagenii gosa Yesuusa mal-
abe.
55 Isona usu gobobi dubbaa tittiyeengureen
dhukkubaaleessaal alggaayi sideen usu mankkogiro banʔe
dubba tos keenaa gireen.
56 Usu kakkogee maaman goorttun katamaa, katamaakko
k'ama dubbaa kahawʔamaro raaraadii kaanna sarssikotti
sharffi diniin ebaataa gireen; usu kadine dubbana fayyaa
gire.

7

Yesuusa kasaree Ayihuudikokki seera diide
(Mar. 7:1-23; Mat. 15:1-9)
1 Farasaawiilnna Iyyerusaalemikko kaʔemeetere kookkoo
seera kamuse kaʔagaalssisare Yesuusa tos emeetenguren
maraamuren kukkumen.
2 Usukko oʔagaalssatareen kookkoo taʔaaloon giraan genee
goorttun tabattoyitee genee babo aamaa giraan deen.
3 Farasaawiilnna Ayihuudi dubba odolaalkkisookki woga
oorayin amaa, seera malee genenno iidisayi haʔaalooni
lakkoʔaamareen.

4 Giyyakko gogamaraan aali isiʔoottisoo gomuc'c'isaten
kuwaarre lakkoʔaamareen. Usumalee k'uldubbo, uulla, filʔena,
alggaa aalisano aani kakkalee seera oorataa gireen.
5 Farasaawiilnna seera kamuse oʔagaalssisaran Yesuusane,
«kukko oʔagaalssataran ootta seera kaʔodolaali kagirraan iiseen-
gureen taʔaaloon giraan genee muun babo aamaran?» ameen
hoosateen.
6 Yesuusana, «Kahegeroo Isiyaasaa isin ifissaaddoleekokki
gara ‹likkii hegeroo ayeesera; garakkisoonna haa amame
s'aafamera;
« ‹Hikki gosa hiʔii in kabajjara
wodanattiso adde inkko taffakkinttetta!
7 Adda sagadaraan, agaalsisanokkisonna ibaaddo kafelaro
seera kaalaalkoya.›
8 Ajaja kawaa iisseddeene woga kaʔibaaddo ataayisattaan.»
9 Ade haa ame «Wogakakkisin oorayin antteddeene ajaja
kawaa kakkoʔissattaan mala abttaan.
10 Muse ‹Aabbokkaanna Aayettaa kabajiina, Aabbokkeessa
goorttun Aayetteessa kahabaarara duuddo hagowo› ame
gire.
11 Isin addeen ibaaddoti koo Aabbokkeessa goorttun Aayet-
teessa gargaarano iisire hikki ‹K'urbbani amanona ani
Waawun kasisero ilaboya› goʔame,
12 Isinna hikki ibaaddoti Aabbokkeessa leere Aayetteessa
goggogarggarinonkko yelattaan.
13 Haanssun alattanun karorissattan wogaan haafura
kawaa iggilisattan, hikka aankikki kamooggan ayeenssa
felattaan.»

Ibaaddo kabbattooyisaro ayees
(Mar. 7:14-23; Mat. 15:10-20)

14 Adena Yesuusa gosa isi tos uumere haa ame, «Dubbana in
maala, shaada,
15 Sarkko orddee tabere ibaaddo kabbattoyisara
ayees koonna laagiro, hikkakko ibaaddo kabbattoyisara
isiʔoottessakko sarddee kabiyaaro ayeesiya.
16 Goortta kamaalara nebe kaʔaba hamaalo!» ame.
17 Yesuusa gosa iisere min kakkotabare goorata usukko
oʔagaalssatareen masuussakokki gara hoosaten.
18 Usuna, «Isinuun ayees lakkotabaroya?» Sarkko ibaaddo
tos tabere battoyisin kadaanddaara ayees koonna laagiro,
19 Wodana tos halleennoni bogi tos tabara, esekkona
maarkko biyaara, Yesuusa hikka ame abbaabattere babo
dubba kaʔidankki laano addeesise.
20 Debeenna haa ame, «Ibaaddokko kabiyaara hassu ibaaddo
battooyisara.

21 Wodana taʔibaaddo orrokko kabiyaara kameellan yaada,
hetano, ibaaddo lagadano, sharmmut'aano,
22 layimano, gap'igap'aano meellane, sobano, rarragatano,
k'anaatano, mege baasano, koora, lafuummayyaan.
23 Hikki kameellan ayees dubba ibaaddokko biyaara ibaad-
dona battoyisara.»

Tasiroofink'a heleelttitikkokki ammano
(Mar. 7:24-30; Mat. 15:21-28)

24 Yesuusa esekko keere tat'iroosa katamaa dollee kagiro
maaman seete, min koo tos tabere usu esee girano maayy-
ona goggoʔaddeesonkko doote, golleenna eseenna siyami girin
lakkodaanddee.
25 Goorsewa ade unnu tic'c'artti battiikki ayyaana takkoon
abantette heleelttiti too gara kaʔyesuusa maaltte emeettedde
lukki gutii iite.
26 Heleelttitina ul kagiriikkittitte, alattanttisenna ul
kasirofinik'akotitte, esena Yesuusa durrisa unnukko
goggobeesiron ebaatte.
27 Usu ade, «Kayiis babo aatiguren keroorun sisin lakkodoo-
tisaro, horaarjje yiisaas barari haʔaamo» ame.
28 Esena abbaabtede «Ii Goottakkee keroornna dugud tayi-
iskko taʔiyaatto hanbba aamara antte.»
29 Yesuusana, «Haanssun hikka mankkoʔantte maraan see!»
battiikki ayyaana unnuttaakko beera ame.
30 Esena minkkisee kakkoʔabbaabatte goorata unnuna
alggaayi gutii tahuddurttettona, battiikki ayyaana tagafarero
diyaatte.

Yesuusa nebe kaduudena hiʔi oʔayyeesoon ibaaddojja fayyiise
(Mar. 7:31-37; Mat. 15:29-31)

31 Yesuusa tat'iroosa katamaakko keegure, mina tasidoona
tonsse katamaa tomon taʔamamatte minane roore tagaliila
labu tos emeete.
32 Eseenna ibaaddo nebee kamaalonna hiʔi kaʔayeeson
ibaaddoti koo usu tos keenen; genenna gutii goggokayiroo
ebaaten.
33 Yesuusana ibaaddoti gosakko kale beesegure,
fererroʔoottessa nebebbo oʔibaaddotii orddeese tabise,
esekkona hanc'c'ufe ferii tufegure ibaaddotikokki erreb
dine.
34 Daruuri tos t'ok'k'iʔame diyaa eerinnaa neefssategure,
«Efittahi» ame, hikkina «Banami» amanoya.
35 Banneewa nebebbo banameen, errebnna furamegure
k'ulleessi ayeesano haggaʔabe.
36 Yesuusana hikka ayees maayyoonna iso gog-
goʔayeesonkko ajajee, halleewo kuwaarre usu ibaaddon

goggoʔayeesonkko ataayise ajaja kakkosisare goorata iso adeen balʔayiseen ayeeseen.

37 Gosana aaloo saadaa «Usu kafelera dubba kaʔidanyya, nebebboo omaaloonna goggomaallawun, hiʔi oʔayyeesoonna goggoʔayeesirawun yelara» ame.

8

Yesuusa ibaaddo kuma afar aamise
(Mar. 8:1-9; Mat. 15:32-39; Mar. 6:32-44; Mat. 16:1-12)

1 Hassu goorata abbaabate gosa kamooggan kukkume, iso kaʔaamiraan babo koonna mankkoginnoon maraan Yesuusa usukko oʔagaalssataran isi tos uumegure, haa ame.

2 «Hikki ibaaddo iinne wota arri seed mankoʔadallaateran maraanna iso kaʔaamiraan babo mankkowattamero maraan in nenʔyisaraan,

3 hikkamalee iso uuʔeen giraan minkkiso gogafare kookkoo ibaaddo ul kaʔeerkko kaʔemeetero mankkollee maraan raadii harigureen iiraanwa ame.»

4 Usukko oʔagaalssataren abbaabeen, «Hikka k'alullattokki ulii hikka ibaaddo dubba aamisin kalleero babo haggekko helaminnara?» ameen.

5 Yesuusana, «Babo miyyaa abttaan?» ame iso hoosatte.

Isona «Babo todoba abnna» ameen.

6 Usuna gosa ulii goggohamas'iroon ajajee, babo todoba abere sommaasate abbaabatere babokko ekkaʔebisere ibaaddon goggohedeedinawun usukko oʔagaalssatarawun sise, isona gosaan hedeeden.

7 Usumaleenna uc'c'ar kidiic'c'ar kunʔub abbanayeen, usuna hikka kunʔubbeelun Waa galateere gosaan goggohedeedirawun ajajee.

8 Gosana aame barare, esekkona usukko oʔagaalssatareenna tahessetto hanbba dugud todoba mig ammageen keeseen.

9 Kaʔaamerena kuma afar kalleero ibaaddoya, isona galise,

10 Banneewa usukko oʔagaalssataranne wota wolabooyi tabere Dalmmanuta taʔamamatto banʔe tos seeteen.

Malaata din tahoosantetto hoosin
(Mar. 8:11-13; Mat. 16:1-4)

11 Farasaawiil Yesuusa tos emeetegure usune wota dogamano haggaʔabeen, usu c'aafin dootereen Yesuusa daruurkko malaata goggotusiroon hoosaten.

12 Yesuusa aaloo wodana mararere, «Hitti alattaan malaata kakkondootatta mewuunya? Ani rumminaa amara, hitta alattaanun maamisikki malaatanna lakkosisamiro!» ame.

13 Esekkona iso iisere wolabo tabere bekekko gama nak'e.

Tafarasaawilnna taherodoosa meellanekko isi oorayeen
(Mar. 8:14-21; Mat. 16:5-12)

14 Usukko oʔagaalssatareen babo abatano mankkoʔillooteeren
maraan, wolabo orroo babo koo kuwaarre koonna
lakkoʔabanaayen.
15 Yesuusana, «Tafarasaawilkkona taherodoosa meellanekko
isiʔooraayen» ame ajajee.
16 Isona isiʔisi orroo, «Usu haa kakkoon amara noo babo
mankkowaannenno maraanya» ameen.
17 Yesuusana k'ofattisoo addeesere, «Babo mankkowaa-
nenno maraanya amaa muun k'oppaattan? Giddanna
lakkoshaadattanya? Wodanatisinii lakkoʔaddeesattaanya?
Goorttun wodanattisin duuddetta?
18 Iilʔo giranttii lakkodiyaattanya? Nebe giranttii lakko-
maalattanya? Lakkoshaadattaanya?
19 Babo ken ibaaddo kuma kennun ibise kakkosisere
goorata hanbba dugud miyyaa mig keessen?»
Isona, «Tomonkko lama migya ameen.»
20 «Usumaleenna babo todoba ibaaddo kuma afarruun ibise
kakkosisere goorata dugud miyyaa mig hanbba keessen?»
ame.
Isona «dugud todoba mig» ameen.
21 Yesuusana, «Isin gidda gin lakkoshaaddettaan amanoya»
ame.

Yesuusa tabeetesayida katamaayi ilʔo kabayere ibaaddoti koo fayyiise

22 Esekkona Beetesayida tos kakkogeyaaren goorata
ibaaddo iilʔo kadiyaannon ibaaddoti koo Yesuusa tos keenen,
goggodinddinnoon ebaaten.
23 Yesuusana iilʔo kabayero ibaaddotikotti gene abere maa-
mankko sar beese, iilʔo ootteessa gutii hanc'c'ufe tufere
genetteessa gutii kayere, «Kuun kamutara meyya?» ame
hoosate.
24 Ibaaddotina t'ok'k'i ame deere, «Ibaaddo gaa aani lee
kasesseetaro diyaara» ame.
25 Yesuusana adena genennoʔootteessa iilʔo oʔibaaddoti gutii
kaye, hassu goorata iilʔo tichchise dee, fayyeegure kaʔameen
dubba madaare diyaano haggaʔabe.
26 Esekkona Yesuusa, «Maaman tos arootabtte!» «Hassu maa-
manii maayyoonna aroosegite» amere minkkeessa galise.

P'et'iroosa Yesuusa maraan atotee
(Mar. 8:27-30; Mat. 16:13-20; Luk'. 9:18-21)

27 Yesuusa usukko oʔagaalssatareene wota Filp'oosa
K'isaariya kaʔamamaro maaman tos seetaa, raadii giraan
Yesuusa usukko oʔagaalssatareene, «Ibaaddo in ayyo amara?»
ame hoosate.
28 Isona, «Kat'ammak'aaro Yaannisa oʔamaraan giraan,
okkaleenna Eelaasaya amaraan, okkaleenna adene
kahegeroolkko kooyya amaraan» ameen segeen.

29 Debeenna, «Isin adeen in ayyo amattaan?» ame hoosate.
P'et'iroosana, «Ati Kiristoosatta» ame abbaabe.
30 Yesuusana, «Isi?oottessa maayyoona iso goggoseginokko»
ame ataayise iso seerise.

Yesuusa goyikkeessakokki gara t'aye segaate
(Mar. 8:31-33; Mat. 16:21-28; Luk'. 9:22-27)

31 Esekkona «Ere ka?ibaaddo rakkoo tamooggan atatanona,
jaarsoleeyi, katuuk'aamol woyichchaalna seera kamuse
o?agaalssisaran horee kattuffaminaro, kagoyinaro, taseedi
arrikko abbaabayire kakkinaro agaalssisano hagga?abe.»
32 Usuna hikka addeesise isoon segee, hassu goorata
P'et'iroosa Yesuusa kale beesere hadisano hagga?abe.
33 Yesuusa ade kambbal amere usukko o?agaalssatareen tos
diyaa P'et'iroosane, «Ati S'alaye, inkko fakkimi! Ati ka?ibaaddo
kuwaarre ayees kawaa lakkok'oppaatto» ame hadise.

Kiristoosa debeesesseetano tamursisaro muraa
(Mar. 8:34-38; Mat. 10:38-39; 16:24-28; Luk'. 9:23-27; 14:25-27)

34 Esekko abbaabatere Yesuusa gosa usukko
o?agaalssataranne wota isi tos uumere «Indebee
sesseeyin, kageelaatara gogire isi?ootteessa hakakkate,
mask'aliitatteessa sidayire indebee hasesseto.
35 Neefotteessa haasayin kadootatara dubba baasatara, in
maraanna wongala maraan neefotteessa roorisate kasisa-
tara dubba ade isi?ootteessa fayyisatara.
36 Ibaaddoon alami dubba kakkeessa golee neefo gowaate
meyii la?o aba?
37 Haa gollee ibaaddo neefotteessan me wodoo aba?
38 Hitta talayimaattona c'ubbaalessatti alattaan horee iyy-
eenna haafurakkeeyi kamullaara dubba, ere ka?ibaaddo
Aabbokkeessatti kabajaa, k'ulluukki erggichchaalnne wota
kakko?emeete goorata usuu ani mullinara» ame.

9

Middi tayesuusakokki iggilissamano
(Mar. 9:2-13; Mat. 17:1-13; Luk'. 9:28-36)

1 Adena Yesuusa, «Ani rumminaa amara hittanii o?aalleeran
orrokko wononnati kawaa hunnaa emeetaa giraan taa
deerani ogoonooni giraan» ame.
2 Arri talleyikko abbaabatere P'et'iroosa, Yayik'oobana
Yaannisa abegure ta?eertti wodami too tos aate bee, kalenna
gireen, isoo horeenna middittessa iggilissantte.
3 Sarssikkeessana hikka ul gutii maayyona sarssi ka?aalisara
muc'c'isin kadanddeenoon gitakki aaloo gumaara lee.

4 Eelaasanna Musena Yesuusa wota ayeesaa giraan muteen.
5 P'et'iroosana Yesuusane; «Ka?agaalssisatto! Hittanii girnnewa noyyeen ka?idankkiye; too kuyeen, too Museen, too Eelaasan talleeto daase seed madaarnno» ame.
6 Aaloo mankko?abssateraawun P'et'iroosa ka?ayeesarona lakko?addeesare.
7 Esekkona duumanchcha emeetegure hogoogise; duumanchcha orrokko, «Hikki ani kageelaataro erekkeeya; usu maala!» ta?amatta yaaye maalssantte.
8 Goorsewa kambbal ami godeeran Yesuusa kuwaarre kakkalee maayyonna isone wota lakkogire.

9 Wodami guukko kakkodagare goorata ere ka?ibaaddo goyikko taakeeroo gin kaddeeraan maayyoonna goggoseginonkko ajajee.
10 Isona ka?ayeesamero haafura wodanattisooyi abbateen; ayesuun go?ameen, «Goyikko kiyaano» me amanoyo isi?isirroo ayeesaa gireen.
11 Esekkona, «Seera kamuse o?agaalssisaran t'ayi emeeyin kaddootisara Eelaasaya muun amaraan? Amaa hoosaten.»
12 Yesuusana, «Ogiraan Eelaasa emeeyigure ayees dubba ekkaasinara; hayya ere ka?ibaaddo tamooggan rakkoo atayiinna tuffamin dootisara amame kakkons'aafamera mewuunya?
13 Ayesuun go?ameen, Eelaasa t'aye emeete gire; ibaaddo garakkeessa goggos'aafamero malee kaddootateeraan dubba feleen» amara.

Battiikki Ayyaanayi ka?abamere unnuttikokki fayyaano (Mar. 9:14-28; Mat. 17:14-21; Luk'. 9:37-43)

14 Yesuusana seeddo usukko o?agaalssatareen oheseeran usukko o?agaalssataran tos abbaabateen kakko?emeetareen goorata gosa kamooggan iso maraamure kukkume giraan dee, seera kamuse o?agaalssisaran isone wota dogamaa gireen.
15 Gosa dubba Yesuusa deegure goorsewa mamere usu tos tiiyye seetegure nogodda aate.
16 Yesuusana, «Isone wota kakkondogamattaan eeti haajaayiya?» amaa hoosate.
17 Gosa orrokko ibaaddoti koo haa ame: «Ka?agaalssisatto; hi?i kaduudisaro battiikki ayyaanayi ka?abamero unnukkee ku tos keenayera;
18 kakkokeero goorata ban?e dubbaa lugudara, saanbbana gudisara, ilkkona fooc'ara, maarnna zorddoyisara; battiikki ayyaana usukko goggobeesinawun kukko o?agaalssatarawun segaaye; isona beesin lakkodaanddeen.»

19 Yesuusana abbaabere; «Isin taʔabddannon alattaan;» «hagge taageeroon isinne wota girnnara? Hagge taageeroon obssinara? Unnu in tos keena!»
20 Ibaaddona unnu Yesuusa tos keene; battiikki ayyaanana Yesuusa kakkodiyaare goorata unnu goorsewa harʔiisano, ul lugudano, ulle boc'c'aanona saanbba gudisano haggaʔabe.
21 Yesuusana kaʔunnuti odo uumere, «Hikki arooʔabekko gees miyyaaye?» ame hoosate. Usuna haa ame abbaabe; «Yiisummakko haggaʔabereya.»
22 «Lagadin dootegure arggetto eleen orronna beke orroddeese lugudara; kadanddeeto golleete nenʔeyisana; gargaarina.»
23 Yesuusana, «‹Kadanddeeto gollee› » antte? «Kaʔammanaroibaaddon ayees dubba daanddaamara» ame.
24 Goorsewa kaʔunnuti odo, «Abddatara; ayesuun goʔameen abddi takkowaataroo in gargaarina!» amaa okkee.
25 Yesuusana, gosa eserraa tiittaa kaʔemeetaro kakkodiyaare goorata, «Ati hiʔi kaʔayeesoninna nebee kamaaloon ayyaana usukko beena! Kallami abbaabayi usu tos goggotaboonkko ajajaara!» ame battiikki ayyaana hadise.
26 Battiikki ayyaanana okkee, unnu aaloo ulle boc'ee abbaabatere gafare bee; omoogganna, «Goyera» taaʔamiranii rees aani lee.
27 Yesuusa ade taʔunnu gene abe keese; unnutina kee aallee.
28 Yesuusa min orroddee kakkotabare goorata usukko oʔagaalssatareen kale beeneen, «Noo beesin kakkowannenna muunya?» ameen hoosaten.
29 Usuna «Hikka aankkikki kakkobiin daanddaara ebiinna agabuuyi» kaalaalii kuwaarre maamesinna bin lakkodaanddaaro ame.
30 Esekko keegure maaman kagaliilane roore; Yesuusana, maayyona usu takkogiro banʔe goggoʔaddeesiro lakkodootero;
31 Usukko oʔagaalssatarawun, «Ere kaʔibaaddo gene taʔibaaddoyi roorssami sisaminara; isona lagadinaran, arri seedkko danbbeebaan goyikko kinnara» amaa agaalssisaa gire.
32 Isoon ade usu kaʔamara lakkotabere, hoosayinna abssateen.

Dubbaankko karoorara ayyoyya?
(Mar. 9:33-37; Mat. 18:1-5; Luk'. 9:46-48)

33 Esekko abbaabatere Yesuusana usukko oʔagaalssataran tak'ifirenaahoomi katamaa tos emeeten. Min orroddee tabegure «Raadii giraan kakkondogamatteen gara kammeeya?» ame hoosate.
34 Iso adeen raadii giraan kakkodogamareen dubbaankko kajiinaatara ayyoyya? KaʔamaroIbaaddon mankkolee maraan c'alʔi ameen.

35 Yesuusa hamas's'eegure iso orrokko tomonkko lama uumegure, «dubbaankko kahoree liin kaddootatara, dubbaankko harc'c'ana dubbaawun kahandaaro halleewo» ame.
36 Kic'c'arkki yiittiti keenegure iso t'eʔee aallise; kabalatere,
37 «Hikka yiisaaskko koo megekkeeyi kak'op'atara dubba in k'op'atara; inna kak'op'atara in haalleenooni in kafarero k'op'atara» ame.

No kadiidoon dubba noonne wota gira
(Mar. 9:38-40; Luk'. 9:49-50)

38 «Yaannisana, kaʔagaalssisatto ibaaddoti koo megekkaayi durrisa beesaa giraan deenne, no wota mankkosessennowun maraan tirnnenna» ame.
39 Yesuusa ade haa ame; «Arootirtteen; maayyonna megekkeeyi baasa feligure goorsewa in gutii tameellan ayeesin lakkodaanddaaro;
40 Noo kadiidoon dubba noonne wota gira;
41 Ani rumminaa amara okiristoosa mankkoleeteen maraan megekkeeyi k'uldubbo too beke isin kat'amisara dubba laʔo lakkowaaro» ame.

Kakkaleetun handuddufo laano
(Mar. 9:42-50; Mat. 18:6-9; Luk'. 17:1-2)

42 Maayyona iin oʔammanaraan hinʔa otitiic'c'arkko koo kahanduddufisara dubba kaʔatii eʔemo karriime marggii shiyaamigure beke orroddi shafamewa idankkiyya.
43 Haanssun genetta ku gohanduddufise goosina; gene lama kuun girigudde gahaanname tabbaanon eleenii tos tabanokko, gene muddunane wota jiruu jiroommakki giri tos tabano kaʔidankkiya;
44 Gahaanname eleen tabaanoon; hiskkittisona lakkogooto eleenna lakkobaato.
45 Luk'k'aʔootta ku gohanduddufisen goosina; luk'a lama kuun girigureen tabaanon eleen orroddi shafamanakko, kaʔeesatto liigudde jiruu jiroommakki giri tos tabano kaʔidankkiya;
46 Tabaanon eleenii hiskkina lakkogooto eleenna lakkobbaato
47 Illta ku gohanduddufise tagi beesi; iilʔo lama girigureen gahaanname eleen tabbaanon orroddi tabanokko, il too girigudde wononnati kawaa tos tabano kaʔidankkiya;
48 Tabbaanon eleenii hiskkinna lakkogooto, eleenna lakkobbaato.
49 «Jaarsso esseboo goggomuc'c'iʔamaroo ibaaddo dubbana eleenii muc'c'iʔamano dootisara.
50 «Essebo taʔidanttitta; ayesuun goʔameen essebo onʔomoonjettisee gowaatte meyii abbaabi onʔomoonjetise

goggogirttoon yelnnattaan? Essebo isin orroo haggirtte; isi isiʔorroonna ekkaayen nogoddaa gira.»

10

Kaʔoorinna kaʔentteree keelkki amamano
(Mar. 10:1-12; Mat. 19:1-12; Luk'. 16:18)

1 Yesuusa esekko keegure, ul kayihuuda tosna Yorddaanoskko gamanne kagiro gobob tos seete; aaloo kammooggan gosa ade usu tos kukkuʔamaa gire; hittakko horeene goggoyelaa gireeyi iso agaalssise.

2 Kafarasaawi ibaaddokko kookkoo Yesuusa tos emeetegure; usu c'aafin dootegure, «Ibaaddo ooritteessa keelkki ami gafarin dootisara?» ameen hoosaten.

3 Usuna abbaabere, «Muse me ame isin ajajeera?» ame.

4 Isona, «Muse goʔameen keelkki kakkoʔamamero worak'ata s'aafire goggogafarroo ame feʔi sisera» ameen.

5 Yesuusana abbaabere; «Muse hikka ajaja kakkoons'aafera wodanattisin taduudde mankkolleete maaranya.»

6 «Ayesuun goʔameen Waa t'aye ibaaddo met't'aa ‹Babbaartitina heleelttiti yele met't'ee.›

7 ‹Haanssun ibaaddo Aabbokkeesana Aayetteessa iisaagara; ooritteessane wota k'urannaamara;

8 Iso lamana maar koo laaran;› goorttanun maar koo laaran kuwaarre lama lakkoyaan;

9 Haanssun Waa kak'uranneero maayyona furin lakkodaanddeero» ame.

10 Adena min kakkotabareen goorata, usukko oʔagaalssatareen hitta haajaa keeseen hoosaten.

11 Yesuusana «Maayyonna ooritteessa keelkki amere takkalee kaʔatatara ooritteessa gutii sharmmut'aara;

12 Esena entterkkiseekko keelkki amamidde kakkaleetun gokkeesantte sharmmut'itetta» ame.

Yesuusa yiisaas sommaasate
(Mar. 10:13-16; Mat. 19:13-15; Luk'. 18:15-17)

13 Yesuusa goggodindinnon; ibaaddo yiisaas usu tos keenataa gire; Yesuusakko oʔagaalssatareen adeen hadiseen.

14 Yesuusana hikka deegure amaraatere; «Yiisaas in tos haʔemeete, aroottirtteen; wononnati kawaa hinʔa aanʔinʔiiya ame.

15 Ani rumminaa amara; wononnati kawaa yiisaas aani kak'op'annon dubba suure lakkotabiro» ame.

16 Yiisasnna kabalate abatere; genetteessa iso gutii kayegure sommaasate.

Dureessakki ibaaddoti
(Mar. 10:17-31; Mat. 19:16-30; Luk'. 18:18-30)

17 Yesuusa esekko beegure raadii bee sesseetaa giraan,
ibaaddoti koo usu tos tiyaa emeete; usu horee gilbbisegure
«kaʔidankki kaʔagaalssisatto; jiruu jiroommakki giri eelin me
yelin dootisara?» ame.
18 Yesuusana; «Muun in kaʔidankki amatta? Waa koo
kuwaarre kaʔidankki lakkogiro;
19 Ajaja kaseera kassowa; aroolagadde, aroosharmuut'ite,
aroohette, t'ara arooʔatotiite, aroosobtte, Aabbokkaanna
Aayettaa kabajjiina» ame abbaabe.
20 Ibaaddotina, «KaʔagaalssisattoO; hinʔa dubba yiisummakko
haggaʔabere oorayeera» ame.
21 Yesuusana deegure geelate; «Goorttanu ayees kooyya
kuun kahank'atera; seegudde kaʔabtto dubba daddaligudde;
hiyyeessalun sisi; daruurnna okukkuʔameraan urrawo
helayinnatta; esekko danbbeebaan koyi iin debee sessee»
ame.
22 Ibaaddotina hikka kakkomaalare goorata gomeellan
yaade; usuun urrawo omooggan mankkoggireen maraan
yaadaa seete.
23 Yesuusa kambbal ame deegure usukko oʔagaalssataranne,
«Dureessajjol wononnati kadaruure tabano misikki kaʔisilaaro
ayeesya!» ame.
24 Usukko oʔagaalssataran ayeeskkessayi mameen; Yesuusa
ade abbaabate haa ame; «Yiiskkee; wononnati kawaa tabano
misikki kaʔisilaaro ayeesya!
25 Dureessan wononnati kawaa tos tabanokko suure gaala
butto kamarffine orromari roorano ene leera» ame.
26 Usukko oʔagaalssataranna aaloo mamanoyi, isiʔisi orroo
«Hayya ayyoyya fayyiin kadaanddaara?» ameen.
27 Yesuusana iso tos diyaa, «Hikki ibaaddo dollee lakko-
daanddaamaro; Waayi dollee goʔameen daanddaamara;
waayi dollee kameen dubbana daanddaamara» ame.
28 P'et'iroosana, «Hikkima noonna kameen dubba iinsse ku
debee sesseennenna» ame.
29 Yesuusana abbaabe; «Ani rumminaa amara; in
maraaninna wongala maraan amere minkkeessa
goorttun abbilaaltteessa goorttun abbalaaltteessa goorttun
Aayetteessa goorttun Aabbokkeessa goorttun yiiskkeessa
goorttun irakkeessa kaʔiise dubba,
30 Gidda hikka geesii bak'atanone wota minjjool, abbilaal,
abbalaal, Aac'c'olaal, yiisaas, irana boolkokki ambbaa atay-
inara, kaʔemeetaro alamii jiruu jiroommakki giri kaʔeeloon
lakkogiro.
31 Ayesuun goʔameen ohoree olleeraan omooggan
oddanbbee linnaraan, oddanbbee olleeraanna ohoree
liinaraan» ame.

Yesuusa goyikkeessakokki gara goorata kaseedi ayeese
(Mar. 10:32-34; Mat. 20:17-19; Luk'. 18:31-34)

32 Iyyerusaalemi tos biyaa raadii giraan, Yesuusa hore-
hayere sesseetaa gire; usukko oʔagaalssatareen mameen,
okkalee debee osesseetareen adeen abssateen gineen adena
tomonkko lama gosakko assaabere me usu ginnaro segee;
33 «Goortta noo Iyyerusaalemi tos binnanna, ere kaʔibaaddo
tuuk'aamokokki woyichchaaluniinna seera kamuse
oʔagaalssisaraawun roorissami sisaminara; isona goyikokki
firdda firddinaraan; Ayizaabn roorisi sisinaran;
34 Ayizaablna k'ac'c'ifayinara; hanc'c'ufena tufinaraan,
boc'c'innaraan, esekkona lagadinaran; usu adi arri seedkko
danbbeebaan kiinnara.»

Tayayik'oobana tayaannisa hoosin
(Mar. 10:35-45; Mat. 20:20-28)

35 Esekkona yiis kazabddoosa Yayik'oobana Yaannisa Yesu-
usa tos gabbalameengureen, «Kaʔagaalssisatto; noo kukko
kaʔebaatanno dubba noon goggosissoo dootanna» ameen.
36 Yesuusana, «Me ani isinuun goggoyelloon dootaattan?»
ame.
37 Isona, «Kabajattaakki goorataayi nookko koo merggettaayi
koo betettaayi goggohamas'iinnon noon feʔi sisi» ameen.
38 Yesuusana, «Isin kaʔebaatattaan lakkokassaan; ani
tat'amaro tarrakkoo t'ugga t'amin, ani kat't'ammak'aamaro
t'ink'ata t'ammak'amin daanddaattan?» ame.
39 Isona; «Ii daanddaanna» ameen. Yesuusana; «ani
tat'amaro t'ugga t'anttaanwa; ani kat'ammak'aamaro
t'ink'atanna t'ammak'anttanwa;
40 Ayesuun goʔameen merggetteeyi goorttun betetteeyi
hamas's'aano Waa kakkoonʔekkaaseron kuwaarre ani kasisi-
naro ayees lakkoyo» ame.
41 Oheseeren tomonno hikka maaleengureen Yayik'oobana
Yaannisa inggaamano haggaʔabeen.
42 Yesuusana iso raattoo kukkuyisere haa ame; «Kaʔayizaab
woyichchaal amameen ohedamaraan odonnati obariisin-
naraan, shuumooleettisona iso gutii odonnati otusayinnaran
isin kassanwa;
43 Isinii dollee ade hikkamalee liin lakkodootisaro; isin
orrokko kanjjinkki liin kaddootatara dubba isinuun kahan-
daaro halleewo;
44 kahoree liin kaddootatara dubba kadubbaa diyyii
halleewo;
45 Ere kaʔibaaddo handdayinna neefotteessa kamoogga-
nun wodoo yeli sisayin emeetera kuwaarre goggohanddayi-
nawun lakkoʔemeetero.»

Yesuusa Iilʔo kabayero Bert'elomeewosa fayyiise
(Mar. 10:46-52; Mat. 20:29-34; Luk'. 18:35-43)

46 Esekko abbaabateeren taʔiyyaarkko katamaa tos emeeten. Yesuusana usukko oʔagaalssatareen gosa kamoogganne wota Iyaarkokko biyaa giraan iilʔo kadiyaannon kat't'emewosa ere Bert'elomeewosa raa giridii hamas's'eere ebaataa gire.

47 Usuna esene karoorara kanaazireti Yesuusa laano kakkomaalare goorata, «Ere kadaawute, Yesuusa; in maari!» amaa okkaano haggaʔabe.

48 Kamoogganna usu c'alʔi goggoʔamiroo hadiseen; usu goʔameen, «Ere kadaawute; in maari!» amaa aaloo jiinase iyyee.

49 Yesuusana aalleegure; «Uuma!» ame. Isona Iilʔo kabayerone; «Allamandde! Ki! Yesuusa uumara!» ameen.

50 Usuna sarssikkeessa shafegure fit'a ame kee aallee Yesuusa tos emeete.

51 Yesuusana «Me goggoyelloo dootatta?» ame. Iilʔo kadiyaannonna «Kaʔagaalssisatto; din dootara» ame.

52 Yesuusana; «See ammanokka ku fayyiisera» ame; goorsewa iilʔo deenddeen; usu raannewa Yesuusa debee sesseete.

11

Yesuusa taʔatii kabajaayi Iyyerusaalemi tos tabe
(Mar. 11:1-11; Mat. 21:1-11; Luk'. 19:28-40; Yan. 12:12-19)

1 Yesuusana usukko oʔagaalssatareen Iyyerusaalemi kakkogabbalamereen goorata zayitii kabiyaara gaa takkoʔalataro wodami tonsse dollee kagiro kabeetefaagena kabitaanya maaman tos geegeen, Yesuusa usukko oʔagaalssatareenkko lama haa amaa fare;

2 Isin horee kagiro «Maaman tos seeyeen; ibaaddo hamas's'i takkokasoon darmmee tademeer esee tashaanttetto helnattaan; furaddeene keena;

3 Maayyona, isinne ‹Misi yelattaan?› goʔame; ‹Goottawun dootisara; banneewa abbaabi farnnara amaddeen segaa.› »

4 Isona seeteen; min kooyi sarre tashaanttetto darmmee tademeer heleen; fureen.

5 Esee aallee kagire ibaaddokko kookkoo, «darmmee kakkonfurattaan mewuunya?» ame hoosate.

6 Isona, Yesuusa kaʔamero ibaaddon kakkosegaaren goorata isona feʔi siseen.

7 Darmmeenna Yesuusa tos keenenguren sarssikisoo kadarmme bagadi gutii yayeen; usuna gutii hamas's'ee.

8 Kamooggan ibaaddona sarssikisoo raadii yayeen; okkaleenna adeen kabarzafe gaakko ballaal tarshee aateen ul yaa gireen.

9 Yesuusakko horeene osesseetarenna haarre debee osesseetaren kaʔatii haafuraayi haa amaa gireen; «Hoosaʔina!»
Mege kagoottayi kaʔemeetara kasommaasameya!
10 «KaʔemeetaraAabbokkaani kadaawutekki wononnati kasommaasameya;»
«Hoosaʔina aariyaami!» (dubbaankko t'ok'k' kaʔantte daruurii somma waawuun halleen!) amaa iyyaaren.
11 Yesuusana Iyyerusaalemi geegee; esekkona k'ulluukki min kawaa tos tabe; usu maraamure kagiro dubba dee; ul hemeen kakkolaare goorata tomonkko lamane wota Bitaanya tos seete.

Yesuusa kak'anggeero kabalasi gaa
(Mar. 11:12-14; Mat. 21:18-19)

12 Tallami arri Yesuusa Bitaanyakko biyaa giraan uʔee.
13 Usuna baalallo kaʔabo kabalesi gaa ebbaa dee; woddaasa il dubami girtto amaa usu gaa tos seete; ayesuun goʔameen usu gaa takkodubaamaro diginni lakkotte baalallo kuwaarre koonna lakkohelate.
14 Esekkona Yesuusa kabalasi gaanne; «Giddakko haggaʔabire jiruu jiroomman maayyonna kukko il arooʔaamo» ame. Usukko oʔagaalssatareen usu hikka ayeesaa giraan maaleen.

Yesuusa k'ulluukki min kawaa orroo
(Mar. 11:15-19; Mat. 12:12-17; Luk'. 19:48; Yan. 2:13-22)

15 Iyyerusaalemi tosna seeteen; esekkona Yesuusa k'ulluukki min kawaa orroddee tabegure, oʔiminataraanna odaddalataran orrokko beesano haggaʔabe, maragade oʔiggilssataraankonʔi t'arap'eezzalnna arabe oddadalatarankokki arjaataal minaminaʔabbaabe;
16 Maayyonna huu sidaayire k'ulluukki minkkotti ali orroo mari goggororoonkko tire.
17 Agaalssisaanna haa ame; «Minkki gosa dubbaan min kaʔebiya amamara amame lakkos'aafameroya? Isin addeen kashittaa laga yeltteen!» ame.
18 Katuuk'aamol woyichchaalnna seera kamuse oʔagaalssisaran hikka maaleengureen usu tayeli lagadinaan raa dootano haggaʔabeen; halleewo kuwaarre gosa dubba agaalssiskkeessaa mamaa mankkogire maraan usu abssatenan.
19 Ul hemeen kakkolaare goorata Yesuusana usukko oʔagaalssataran ese katamaakko beengureen seeteen.

Gaa kabalasi angage
(Mar. 11:20-26; Mat. 21:20-22)

20 Tallami arri bari raane rooraa giraan, gaa kabalasi hididinnee kaʔangagero deen.

21 P'et'iroosa ayees k'alli kakkoʔamare goorata Yesuusane,
«KaʔagaalssisatTo; hikkima ati kak'anggitetta kabalasi gaa angagera» ame.
22 Yesuusana abbaabere; «Waayi ammana.»
23 «Ani rumminaa amara; maayyonna hitta wodamine,
‹Tagamidde beke orroddee ii› goʔame hikkana wodanatteessayi ahedannoonii goʔebaate leerowa.
24 Haanssun ebii kaʔebaatattaan dubba kaʔatatteettaan aani
yeli goʔammanatteen leerowa.
25 Adena ebaayin kakkoʔaalliteen goorata; kadaruure Aabbokkisin c'ubbokkisin haheso goggoʔamiroo; isinna ibaaddo
gutii taʔabttaan kajju dubba haheso ama.
26 Isin kakkaleekokki baas haheso goʔamoon ade kadaruure
Aabbokkisin c'ubbokkisin haheso lakkoʔamiro.»

Odonnati kayesuusa gutii hoosiin keete
(Mar. 11:27-33; Mat. 21:23-27; Luk'. 20:1-8)

27 Adeen Iyyerusaalemi tos seeteen; Yesuusa k'ulluukki
min kawaa awudii orroo sesseetaa giraan katuuk'aamol
woyichchaal, seera kamuse oʔagaalssisaranna jaarsolee usu tos
gabbalameengureen,
28 «Hikka ayeesjjool kakkofelatta odonnati kaayyoya? Hikka
goggofeltton kuun odonnati kasisera ayyoyya?» ameen.
29 Yesuusana abbaabere; «Alla ani hoosiin too isin hoosaro;
abbaaba; aninna hikka ayeesijjool eeki odonnati ani felaro
gachchoosegiira.
30 Kayaannisa t'ink'ata Waakkoya muu ibaaddokkoya? Abbaaba» ame.
31 Isona isi isiiroo haa ameen; «Waakkoya goʔaminne, ‹Hayya
muun ammanana waattettaan?› aminara;
32 Hayya ibaaddokkoya aminno?» gosa dubba Yaannisa
ogiraan kahegeroo laano abddateen mankkogireen maraan
abssateen.
33 Haanssun Yesuusaan «Noo lakkokansso» ameen abbaabeen. Yesuusana, «Goorttanun aninna hikka ayeesijjool
eeki odonnati ani felaro lakkoseginaro» ame.

12

Kawoyinii akaakiltte ofelaraankokki masuussa
(Mar. 12:1-12; Mat. 21:33-46; Luk'. 20:9-19)

1 Esekkona Yesuusa haa amaa masuussayi isoon segaano
haggaʔabe; «Ibaaddoti koo kawoyinii akaakiltte abbarate;
maraamurise ooti kaate; woyinii kakkomuulaaro gumbbina oshate; taʔoraroo tak'ena madaarate; esekko otateen
obaraarawun kirayii sisegure ul kakkalee seete.

2 Kaami takkokukku?amaro diginni tadubanttetto tawoyinii
ilkko goggokeennawun usuun kahandaarekeessa otateen
obaraaran tos fare.
3 Iso go?ameen abeen boc'c'een gene taalaalnna gafareen.
4 Adena kakkalee kahandaaro fare; isona metekkeessa
ber?eesen yeraaseen abbaabeen.
5 Giddanna ade kakkalee fare; hikkana lagadeen; okkalee
omooggan orrokko kookkoo boc'c'eeran; kookkoonna la-
gadeen.
6 «Giddanna kafaraminara kakkalee usuun gire; usuna
usu kageelaataro erekkeessaye; ‹Erekkee kabajiinawa› amaa
dubbaankko danbbenne fare.
7 «Otateen obaraaran go?ameen isi?orroo; ‹Hikki waannaa
ka?eelaroya; koyeen laganddo; erretteessa tattaani leeta›
ameen.
8 Esekkona abeen lagadeen; tawoyinii ban?ekko sar beesen
shafeen.
9 «Goorttanu gaa kawoyiniikokki odo me kayelnnaro aani
laara? Emeeyinara; otateen obaraaran lagadinara; ka-
woyinii akaakiltte okkaleetun sisinara.
10 Goorttun,
« ‹Gimbbe oginbbaaraan kattuffateen e?emo,
usu mina afarruun mete lee; amame kas'aafamero haa-
fura lakonabbabtteettaaniya?
11 Hikka kafelera Gottaaya; hikkina Iil?o?oottanii kasaa-
disiroyya.› »
12 Ayihuudikokki woyichchaal Yesuusa masuussayi
kakko?ayyesera garakisoo laano kakko?addeesare goorata usu
abin doote; ayesuun go?ameen gosa mankko?abssatare maraan
iise seete.

K'eesarin giira muranokokki gara
(Mar. 12:13-17; Mat. 22:15-22; Luk'. 20:20-26)

13 Esekkona ayees hegelkko aati abin kafarasaawi ibaad-
dokkona taherodoosa unakko ibaaddo Yesuusa tos fareen.
14 Isona emetengureen; «Ka?agaalssisatto; ati karrummii
ibaaddoti laanokkaa kanssowa; bebbeed ta?ibaaddo deete
koo tos ha?ululisooni kawaa raa kaalaal rummi agaalssisatta;
golleenna k'eesarin giira murin dootisara muu lakkodootis-
aroya? Noo murnno muu lakkomurnoya?
15 Yesuusa go?ameen ifissaaddaa laanokkisoo malabere;
muun inkko ayees hegelkko aatin dootaattan?» Alla dinnaari
koo keena ani deero ame.
16 Isona keneen, «Hitti middi taayyotta? S'aafano kaayy-
oya?» ame iso hoosate,
«Isona tak'k'eesaritta» ameen.
17 Yesuusana; «Kak'eesari kalleero K'eesaariwun sisa kawaa
kalleero Waawun sisa» ame.

Isona usuu mameen.

Goyikko kiyaanokokki gara
(Mar. 12:18-27; Mat. 22:23-33; Luk'. 20:27-40)

18 Hittakko horenbbaan goyikko kiyaano lakkogiro oʔamaraan kasodek'awil ibaaddo Yesuusa tos emeetegure haa amaa hoosate;
19 «Kaʔagaalssisatto;» ibaaddoti kookokki abbi oori atayigure yiis haʔumuloon goggoye, «Hikki ibaaddoti hitta heleelttiti atayigure abbikkeessatti sannii goggokayiroo ame Muse s'aafera.
20 Hayya abbilaal todoba gitte; kahoree atatere sannii hakkaannooni goye;
21 Kallamikkina hitta heleelttiti atate; usuna sannii hakkaannooni goye; kaseedina hikkamalee;
22 Todoba dubbana atateen sannii goʔameen lakkokaateen; danbbene ade heleelttiti goote.
23 Goorttanu todoba dubbana atateeran goyikko takkiyaano arri hinʔakko ese ayyoon oori linnatta?» ameen.
24 Yesuusana isoon haa ame abbaabera; «kakkoshiriʔamattaan k'ulloolee mas'aafaalnna hunna kawaa mankkokasanawaatten maaranya.
25 Ogoyeraan goyikko kakkokeeran goorata kadaruuree erggichchaal aani linnaraan kuwaarre lakkoʔatataraan lakkonakeesamaraan.
26 Goyikko keyaanokokki gara goʔameen kamuse mas'aafayi hikkina gara kahuris taʔayeesero kifili Waa ‹Ani kaʔabraame Hedo, kayissaak'a Hedo, kayayik'ooba Hedoya kaʔamero lakkonabbabtteettanya?›
27 Waa arddonʔikkokki Hedoya kuwaarre kagoyi Hedo lakkoyo; haanssun aaloo shirnttettan.»

Dubbaankko karooraro ajaja
(Mar. 12:28-34; Mat. 22:34-40; Luk'. 10:25-28)

28 Seera kamuse oʔagaalssisaraankko koo emeetegure dogamaagiraan maale; Yesuusana usu tos taʔemeettette hoosiinun abbaab kaʔidan isoon abbaabano shaadere, «Amiinna; ajaja dubbakko karoorara eekiyya?» ame hoosate.
29 Yesuusana haa ame usuun abbaabe; «Dubbaankko kajiinaatara ajaja hikkaya ‹Isiraʔeel maali; Gootta Hedookkaani Goottaa kooyya;
30 Atina Goottaa Hedokkaa duuddotti wodanattaayi, duuddotti neefottaayi, duuddokki yaadakkaayinna duuddokki hunnakkaayi geelaa.›
31 Kallamikki ajajana hikka aani kallaaroya; ‹Ollaattaa isiʔoottaa aani geelaa› kaʔamaroya. Hinʔa ajaja lamakko karoorara kakkalee ajaja laagiro.»

32 Seera kamuse kaʔagaalssisaranna Yesuusana haa ame;
«Kaʔagaalssisatto!» «Taʔidan anttetta; Waa kooyya; usukkona
kakkalee giranawaatti ayeesanokka rummiya;
33 Haanssun ibaaddo duuddotti wodanattaayi, duuddotti
sammuuttaayi, duuddotti neefottaayi, duuddokki
hunnakkaayi geelatano, usumaleenna ollaattaa isiʔoottaa
aani geelatano, kagubamaro jaarsso dubbakkona kakkalee
jaarsojjoolkko roorara.»
34 Yesuusa seera kaʔagaalssisarekki k'arummaanna shaad-
kko abbaabano deegure, «Ati wononnati Waakko fakki
kaʔantte lakkotto» ame. Hassekko abbaabatere hoosayin
kajjabaate koonna lakkogiro.

Kiristoosa Ere kaayyoya
(Mar. 12:35-37; Mat. 22:41-46; Luk'. 20:41-46)

35 Yesuusa k'ulluukki min kawaakkokki awudii
kakkoʔagaalssisare goorata haa amaa hoosiin hoosaten; «Seera
kamuse oʔagaalssisaran Kiristoosa ere kadaawuteyya misii
amaraan?
36 Daawutena metekkeessawun k'ulluukki ayyaanayi kek-
keegure,
« ‹Goottaa Goottakki, diinakkaa luk'k'aʔoottaa hegelii ani
kuun
«taa yelloo geegin merggetteeyi hamas's'ii ame amara.» ›
37 Hayya Daawute metekkeessan ‹Gootta› goʔamiro; misii ab-
baabate ere laara?»
Gosa kamoogganinna geggelooyi maalaa gire.

Seera kamuse oʔagaalssisaraankkonʔi felokko isiʔooratano
(Mar. 12:38-40; Mat. 23:1-36; Luk'. 20:45-47)

38 Yesuusa kakkoʔagaalssisare goorata haa ame; «Seera
oʔagaalssisaraankko isiʔoottisin oorayeen; kaʔeer k'olo
sarssateenguren maraamuri sesseeyin geelataran; giyaa
orroonna takabajaantte nogodda atayin dootaraan.
39 Ayihuudikokki min kaʔebinna kakkabajaame barc'uma,
banʔe taʔaamoyinna takabajaantte banʔe dootataraan;
40 Eeraasi ebaatanokkiso aalantti yelaa galttaanttejjolkokki
min hawʔayi yelaraan; hinʔi kaʔatii firdda atayinaraan.»

Kagalttantte mus'uwaata
(Mar. 12:41-44; Luk'. 21:1-4)

41 Yesuusa mus'uwaata kakkoʔabaabaraan saat'ine dollee
hamas's'eegure kamooggan ibaaddo ilabojoolkkeessa
k'ulluukki min maragade kakkokaamaro saat'ine orroo
lugudaa giraan diyaa gire. Kamooggan dureessalnna
kamooggan maragade lugudeen;
42 hiyyeetti galttaantteti too adde maallak'a lama tanaasi
maragade lugudde.

43 Yesuusa usukko oʔagaalssataran «Uumegure, haa amera; ani
rumminaa amara; hitti hiyyeetti galttaantteti saat'ine orrod-
deeseen olugudeeraan okkaleekko kajiinaaro luguddetta.
44 Hinʔi dubba kahelateeran worʔekko siseeraan;
ese goʔameen hiyyummattiseekokki hunnakko dubba
bariisanoowun eseen kalleero hahaasannooni goggogiroo
sissetta» ame.

13

Kageesjool gudatanokokki malaata
(Mar. 13:1-13; Mat. 24:1-2; Luk'. 21:5-6)

1 Yesuusa k'ulluukki min kawaakko biyaa giraan usukko
oʔagaalssatareenkko koo, «Kaʔagaalssisatto; eʔemojjol misii giro,
kaginbbe min misii kaʔiidaroyo deena» ame.
2 Yesuusana abbaabere, «Hikki kajiinjjiin gimbbeejjool
diyaatta? Eʔemo koo kakkaleeyi gutii goggogiroo lakkohes-
naro; dubbana kadiigamiroyya» ame.
3 Yesuusa k'ulluukki min kawaa horee zayitii kabiyaara
gaa takkoʔalataro wodami gutii hamas's'ee giraan P'et'iroosa,
Yayik'ooba, Yaannisane Indiraasane kale usu tos gabbal-
ameen haa amaa hoosaten;
4 «Hikki goree linnaro noon segii; hikki dubba gudayin
kakko gabbalame goorata katusinara malaata meyya?»
5 Yesuusana haa amano haggaʔabe; «maayona isin goggoso-
boonkko isiʔoottisin oorayeen;
6 Omoogganinna ‹Ani Kiristoosayya› amaa megekkeeyi
emeeyinaran; kamooggan ibaaddona sobinaraan.
7 Isin dollee jereen kiyaanona ebbaa jereenkkotti odu
kakkomaaltteen goorata arooneyiteen; hikki liin dootisara
gachcho adde ganaatta.
8 Gosa gosaayi gutii, wono wonooyi gutii, kiinnara; banʔe
tammooggani ulkokki aʔaanonna uʔi linnara; hikki dubba
kaʔummullaa muddama kahoraarijeeya.
9 «Isin goʔameen isiʔoottisin oorayeen; isin shonggoowun
roorisi sisinaran; kaʔayihuudikokki min kaʔebinna
boc'c'innaraan; ato goggolleetanun aalantti teeyi
mootijjolnna wonolaal horee aallinnattaan.
10 Dubbaankko t'ayi ade wongala gosa dubbaan lallabaa-
mano dootisara.
11 Abamiddeen firddaan kakkosisanttaan goorata, ese
saatii isinuun kasisamaro kaalaal ayeesa kuwaarre me ay-
eenssa amaa t'ayi arooc'annak'antteen; kaʔayeesara Ayyaana
K'ulluukki kuwaarre lakkoʔisinttaan.
12 Abbi abbikkeessa, odona erekkeessa goyin roorisi sisi-
nara; yiisaas oʔummuleeraan gutii diina linnara; lagadinara.

13 Aalantti teeyi ibaaddo dubbaa dollee odiidantteen linnattaan; ayesuun goʔameen taagachcho geeroo kaʔataate hassu fayyaara.»

Tac'c'annak'isatto rakkoo
(Mar. 13:14-23; Mat. 24:15-28; Luk'. 21:20-24)

14 «Baaskkokki battinnati mutin takkodootisoon banʔee aallee giraan kakkodeeteen goorata kanabbabera hashaado; ul kayihuudaayi ogiraanna wodami tos habak'ateen;
15 Minkkeessatti heelinchchoo gutii kagira arooddago; huukkeessana beesayin min orroddi arootabo;
16 Iraa kagirana sarssikkeessa atayin haar arooʔabbaabanno.
17 Ese arrii heleel kafatoowunna kaʔiilisarowun rakkoo taʔatii leeta!
18 Hikkina bat't'eesayi goggolleenoonkko ebaayen;
19 Aalanttina horaarjje Waa met't'a takkomet'ero arrikko keesegure taa hittaari geeron, tallikkasoon rakkoo ibaaddon emeeyinatta, horenbbaawun talleennoon rakkoo taʔatii ibaaddo gutii emeeyinatta.
20 Goottaa hanʔu arrijjool gabaabbisi waatewa maayyona lakkofayyinare; Waa oʔassaabameeraan maraan amegure ade arrijjool gabaabbisera.
21 Hassu goorata maayyona; ‹Hikkima; Kiristoosa hassee gira,› Haa goʔameenna goorttun, ‹Hikkima; hittanii gira› goʔameen arooʔabddatteen.
22 Ot'araa Kiristoosajolnna ot'araa ohegerool kiinnaraan; baasana kasaadamiro felaa isoon godaanddaame oʔassaabameeraan duuddo shirsaraan.
23 Ayesuun goʔameen goorata hangeenooni ani isinuun segeera, haanssun isin isiʔoorayeen.

Ere kaʔibaaddokkotti emeeto
(Mar. 13:24-27; Mat. 24:29-31; Luk'. 21:25-28)

24 «Hassu goorata, rakkookko danbbenne
« ‹Arriti mugud linnatta,
diginnina ifakkisee lakkosisinnatto;
25 Barraajjana daruurkko ubayinara;
daruuri kagira hunnana shalagaaminara.›
26 «Hassu goorata ere kaʔibaaddo kaʔatii hunnaayinna kabajaa duumanchchaayi emeetaa giraan usu dinnaraan.
27 Usuna erggichcha farigure mina afarkko; ulkotti gachchokko taa daruurkkotti gachcho geeroo Waayi oʔassaabameeran kukkuyisinara.

Gaa kabalasikkokki masuussa
(Mat. 24:34-35; Luk'. 21:29-33)

28 «Gaa kabalasikokki masuusa agaalssayeen; ballaal go-
hurisiro baalallona gooc'ariidinan bat't'eessa gabbalamano
addeesattaan;
29 Usumaleenna ade hikka ayeesjjolkkokki gudatano god-
deeten ere ka?ibaaddokotti emeeto gooc'ayi gabbalamano ad-
deesa.
30 Ani rumminaa amara, hikki ayeesjjool taagudaroo gee-
gin hitti alattaan duuddo lakkoroortto;
31 Daruurnna ulnna roorraanwa haafurakki go?ameen
lakkoroorro.

Arrina saatinna lakko?addeesamatto
(Mar. 13:32-37; Mat. 24:36-44)

32 «Ayesuun go?ameen ese arrina ese saatii odo kuwaarre,
kakkalee gohesena kadaruure erggichchaalnna leereen,
erekkeessa golleenna, maayyona lakkokaso.
33 Haanssun goorata maaggoree linnaro lakkokassaan
isi?oorayeen; ataayeen.
34 Hikkina minkkeessa o?ooraanawun sisegure,
ohandaaraawun metemeteeyi feloo hedeede sisegure,
ka?oorara ataayi goggo?oorroon ajajeere kaseetero ibaaddoti
aani laara.
35 «Goorttanun odo minee ibitto goorttun hemeen t'e?e,
lukkale o?waa goorttun ul bulla o?waa emeeyinaro goorata
lakkokassaan; haanssun ataayeen oorayeen.
36 Odo minee isin der?a giraan go?emeete huddurtteen ogit-
tan arooddeenno!
37 Ani isinuun kasegeero ibaaddo dubbaan seginnara; atay-
eene, ame.»

14

Yesuusa lagadin kafelamero daba
(Mat. 26:1-5; Luk'. 22:1-2; Yan. 11:45-53)

1 Kafaasikkaanna kababoo baala kabajaamin arri lama
hesse giraan katuuk'aamol woyichchaalnna seera kamuse
o?agaalssisaran Yesuusa miiggeeyi kakko?abraanna kakkola-
gadiraan raa dootaa gireen.
2 Ayesuun go?ameen; «Gosa okko goggokeesonkko kabbaala
almmaayi laano lakkodootisaro» amaa gireen.

Yesuusaan shittoo takibttetto heleelttiti
(Mar. 14:3-9; Mat. 26:6-13; Yan. 12:1-8)

3 Yesuusa kabitaaniya maamanii maarii bar ka?abokokki
kasimoona minii babo aamin hamas's'ee giraan, heleelttiti
too dookki aaloo aw?allo talleetetto muc'c'i ta?antte narddoosa
ka?amamaro gaakko tafelanttetto shittooyi ka?ammagaamero
ka?albbast'iroosi bilk'aadee abtte emeette, bilk'aadena ebis-
segude shittoo Yesuusaa gutii kikkibtte.

4 Esee ogireenkko kookkoo felo?oottiseeyi amaraatengureen
isi?orroo haa amaa gireen; «Hitti shittoo muun adda
dar?aamatta?
5 Hitti shittoo seed boolee dinnaarikko guuntte
daddalamigudde, hikka maragade hiyyeessan siseenwa
ka?idankkiyye» heleelttitina tuffateen.
6 Yesuusa go?ameen haa ame; «Iisa, ese muun rakkisattan?
Ese felo o?idan iin felttetta.
7 Hiyyeessal maagoreenna isin wota giraan, kakkoddoot-
ten goorata isoon ta?idan felin daanddaattan; ani go?ameen
arggetto isinne wota lakkogirnnaro;
8 Ese felin kadandeetetto gitakki felttetta;
k'amalamanokkeewun goggolleeroon t'ayite maarkkeeyi
shigidde.
9 Ani rumminaa amara; hikki wongala mankkosegaamaro
alami dubbaa maamisitti ban?eeyinna hikki ese kafelttetta
shaadano lii segaamira» ame.

Yihuuda Yesuusa roorisi sisin ekkaatano
(Mat. 26:14-16; Luk'. 22:3-6)

10 Hittakko abbaabatere tomonkko lamakko koo kalleera
ka?ask'orotu Yihuuda Yesuusa roorisi sisin katuuk'aamol
woyichchaal tos emeete.
11 Isona hikka kakkomaalaren goorata geggelaaten;
maragade sisin ekkaaten; haanssun Yesuusa roorisi sisin
ka?ekkaaro goorata wochchaataa gire.

Kafaasikkaa kita kahemeene
(Mar. 14:12-21; Mat. 26:17-25; Luk'. 22:7-23; Yan. 13:21-30;
1 K'or. 11:23-25)

12 Kafaasikkaa idaado kakko?en?aamaro kababoo baalawun
tahoree arri, Yesuusakko o?agaalssatareen usu tos gabbal-
ameengureen, «Kafaasikkaa kita kahemeene haggee noo kuun
goggo?ekkaanssoo dootatta?» ameen.
13 Yesuusa usukko o?agaalssatarankko lama haa ame fare;
«Katamaa tos seeyeen; uulla tabekee kasidatera ibaaddo raadii
esellowa;
14 Usu kakkotabaro min debee seyeen; odo mineenne,
ka?agaalssisara; ‹Inkko o?agaalssataranne wota kafaasikkaa kita
kahemeene kakko?aamira kamartti min eekiya?› amera ama.
15 Usuna isigitto kagiro minkko kaguutee min yaamenna
ekkaate kagiro min kabbal?aan tusinara; eseenna ekkaasa.»
16 Usukko o?agaalssatareenna ese katamaa tos been; kameen
dubba Yesuusa goggo?ameroo kalleero deen; faasikkaa kita
kahemeenna ekkaasen.
17 Ul hemeen kakkolaare goorata Yesuusa tomonkko
lamanne wota emeete.

18 Aamo gutii giraan, «Ani rumminaa amara, isin orrokko
koo, iine wota kaʔaamara usu in roorisi sisinnara» ame.
19 Isona yaadeenen; isona metemeteeyi, «Ani leewuna?»
amano haggaʔabeen.
20 Yesuusana; isin tomonkko lama orrokko koo, iine wota
gene yaalʔaayi kadagisaroyya.
21 Ere kaʔibaaddo garakkeessa goggos'aafameroyi goyinara;
ere kaʔibaaddo roorise kasisaroon hassu ibaaddotin goʔameen
aanne! Hassu ibaaddoti haʔumulamoon hesi girewa iidare.

K'ulluukki kawaa babokkokki seera
(Mar. 14:22-26; Mat. 26:26-30; Luk'. 22:14-20; 1 K'or. 11:23-25)
22 Aamaa giraan Yesuusa babo keesegure sommaasate;
ekkaʔebisegure usukko oʔagaalssatarawun sisaa, «Ahʔaay; hinʔi
sooʔootteeyan» amera.
23 T'uggana keesegure sommaasate isoon sise; dubbana
esekko t'ameen.
24 Adena haa ame; «Hikki omooggan maraan kaʔubataro
kaʔammatoo iigikkeeyya;
25 Ani rumminaa amara; wononnati kawaayi kaʔusub ka-
woyinii t'amo takkot't'amiro ese arri taageegiiron duuddo
lakkot'aminaro.»
26 Mazamuri zammareen abbaabateenguren debrezeyiti*
wodami tos been.

P'et'iroosakokki kakatano Yesuusa t'ayise ayeese
(Mar. 14:27-31; Mat. 26:31-35; Luk'. 22:31-34; Yan. 13:36-38)
27 Yesuusa usukko oʔagaalssataranne; «Kafoofee basinnara;
idaadnna darʔaaminnara amame goggos'aafameroo isin
dubba in kakayinnattaan.
28 Ayesuun goʔameen ani kakkokkee goorata adi, isinkko
t'ayi Galiila tos seeyinnara.»
29 P'et'iroosana; «Dubba gohanduddufatena ani suure kuu
lakkohanduddufayinaro» ame.
30 Yesuusana; «Ani rumminaa amara; hitta hemeen lukkale
lama gali haʔoyinon giraan, ati ini seed gali kakayinnatta»
ame.
31 P'et'iroosana ade; «Kuunne wota kagooyiro golleenna su-
ure lakkokakayinaro» amaa aaloo ataayise ayeese. Dubbana
usumaleewwa ameen.

Yesuusa Geetesemmani taʔamamatto banʔee kaʔebaatero ebi
(Mar. 14:32-42; Mat. 26:36-46; Luk'. 22:39-46)
32 Esekko abbaabateren Geetesemmani taʔamamatto banʔe
tos seeteen; Yesuusana usukko oʔagaalssataranne, «Ani aantte
seeyi ebaaro isin hittanii hamas's'aa» ame.

---

* **14:26** Debrezeyiti amano zayitii kakkobiyaatta gaa takkoʔalataro wodami amanoya.

33 P'et'iroosane, Yayik'oobanee, Yaannisane wota aate seete; aaloo yaadanona c'annak'aamano haggaʔabe.
34 Adde; «Neefottina taa goyin geeto aaloo yaadde. Hittanii hesadden ataayeen oorayeen» ame.
35 Isokko abaraan ship'p'i amere hore hore bebbeedii ul oyere kadaandame gollee hasse saatii goggoroortto ebaataa,
36 «Aabbokkee! Kameen dubba kuyeen daanddaamara; hitta tarrakkoo t'ugga inkko keesi; ayesuun goʔameen feʔitte halleennoni giraan feʔittaakki malee halleewo» ame.
37 Abbaabayi usu goʔemeero usukko oʔagaalssatareen huddureen ogiraan hele; P'et'iroosane haa ame, «Simoona, huddurttetta? Saatii toonna suure ataayi nabbaadi oorayin waatte?
38 C'aafitii orddi goggotaboonkko ataayeen ebaayen; ayyaana ekkaate gira, soo goʔameen ohararaanyan.»
39 Adena seetegure horaarjje kaʔebaaterowa ade ebaate.
40 Kallami goʔabbaabaro ilʔoʔoottisooyi hudduro isilaattedde ohuddureeraan dee; usuun taʔami abbaabranna lakkokasanaayen.
41 Kaseedi gooratana emetere haa ame; «Gidda huddurtteen foolssayeen gittaan? Goortta leera! Saatinna geetetta; hikkima; ere kaʔibaaddo c'ubbaalessaalkotti genee roorssami sisaaminnara.
42 Kiyaa; seenno; in roorisi kasisinara gabbalamera!»

Yesuusa abame
(Mar. 14:43-52; Mat. 26:47-56; Luk'. 22:7-53; Yan. 18:3-13)
43 Goorsewa usu ayeesaa giraan tomonkko lamakko koo Yihuuda emeete; usune wota shiifana duullaa oʔabateeren, katuuk'aamol woyichchaalkko, seera kamuse oʔagaalssisaraankkona jaarsoleekko kafaramere ibaaddo gire.
44 Roorisi kasisinara Yihuuda, «Ani kaʔangatara usuya aba; oora geesa» amaa t'aye malaata isoon sise gire.
45 Goggogeeyi goorsewa Yesuusa tos gabbalamegure, «Kaʔagaalssisatto!» ame anggate;
46 Ibaaddona Yesuusa abeen shiyeen.
47 Dollee aalleen ogireenkko koo katuuk'aamol woyichchatiin kahandaarekkotti nebe goose.
48 Yesuusana haa ame, «Shittaa aani in abin shiifana duullaa abtteen emeetteen?
49 Arggetto k'ulluukki min orro isin agaalssisaa isinne wota takkogireeyi lakkoʔabtetteen, ayesuun goʔameen; mas'aafa gudayin hikki lee.»
50 Hassu goorata dubbana iiseen bak'ateen.
51 Hawʔayitteessa gasheeyi kagolisere wodallaati koo Yesuusa debee sesseetaa gire. Ibaaddona hikka wodallaati kakkoʔabare goorata,

52 Usu ade gashetteessa shafegure haw?ayi bak'ate.

Yesuusa tafirdda shonggoo tos geesano
(Mar. 14:52-65; Mat. 26:57-68; Luk'. 22:54-55,63-71; Yan. 18:13-14,19-24)

53 Yesuusana tuuk'aamon odonnati ka?abokokki awud tos geesen; eseenna katuuk'aamol woyichchaal, jaarsoleenna seera kamuse o?agaalssisaraanne dubba kukku?ameen.

54 P'et'iroosana fakkimere debee sesseetaa tuuk'aamolun odonnati ka?abokkokki awud taageeroo seete, eseenna ohandaareenne wota eleen t'ant'amaa gire.

55 Katuuk'aamol woyichchaalnna tashonggoo una dubba Yesuusa lagadin ka?atotiiro dooteen; ayesuun go?ameen helin lakkodaanddeen.

56 Omoogganna t'ara go?atoteenna, ayeeskkiso koo liin lakkodaanddee.

57 Kookkoonna keegureen haa amaa t'ara atoteen,

58 «Hikki, gene ta?ibaaddo kamadaarttetto k'ulluukki min basigure taseedi arri kakkalee gene ta?ibaaddo kanmaddaaroon gitto ani madaarnnara, amaa noo maalnnenna.»

59 Hikkina lee giraan atonnatikkiso suure koo lakkollee.

60 Katuuk'aamol woyichchatina iso horee kee aalleegure, «Hin?i kuyee gutii ka?atotaaran meyya? Muun abbaabanawaatta?» amaa Yesuusa hoosate.

61 Yesuusa go?ameen c'al?i ame; koonna usu lakko?abbaabe, tuuk'aamolun odonnati ka?aba gidda ade, kasommaasantte ere kawaa atitta? Amaa hoosate.

62 Yesuusana, «Ii aniyya; ere ka?ibaaddo mergge tawaayi hamas's'ee giraan, kadaruure duumanchchal emeetaa dinnattaan» ame.

63 Katuuk'aamol woyichchatina sarssikkeessa fiilaa, haa ame; «Kakkalee eeki ato dootisara?»

64 «Habaarkkessa maaltteettan; hayya me aani laara?» Isona goyin dootisara amaa dubbana hi?i too leen firddeen.

65 Hassu goorata kookkoo hanc'c'ufe tufano hagga?abeen; bebbeedii hogoogisenguren tonttomooyi basaa, «Alla hegeroo ayeesi;» amaa gireen. Okkaleenna balabaanjjoo basaa geesen.

P'et'iroosa Yesuusa kakatano
(Mar. 14:66-72; Mat. 26:69-75; Luk'. 22:56-62; Yan. 18:15-18,25-27)

66 P'et'iroosa tuuk'aamolun odonnati ka?abokkokki awudii orro mina tahegeleenne giraan isoon ohandaareenkko too emeettedde;

67 P'et'iroosa eleen t'ant'amaa kahamas'eero tichchisse deetegudde, «Ati kanaazireti Yesuusane wota gitte» antte.

68 P'et'iroosa ade; «Ati kaʔamatto ani lakkokaso; goorttun lakkoshaadaro» amaa kakate. Esekko kakkotabaraan gooc'a tos sarddee bee; hassu goorata lukkale oye.
69 Diyyitina P'et'iroosa kakkodiyaatte goorata esee oʔalleerenuun; «Hikki ibaaddoti unatisookko kooyya» antte adde ayeesse.
70 Usu goʔameen ade giddanna kakate. Abaraan gac'c'ime giraan esee kaʔalleera ibaaddo P'et'iroosane, «Ati kagaliila ibaaddo laanokkaa addeesisara; ogiraan ati isokko kootta» ameen.
71 Usu goʔameen, «Isin kaʔamattan ibaaddoti ani lakkokaso» amaa k'angaanona ammatano haggaʔabe.
72 Goorsewa lukkale kallami oye. P'et'iroosana, «Lukkale lama gali owaanakko horene seed gali in kakayinnatta» kaʔamere kayesuusa haafura k'alli ame. Esekkona yururu ame oote.

15

Yesuusa P'ilaat'oosa tos geesen
(Mar. 15:1-5; Mat. 27:1-2,11-14; Luk'. 23:1-5; Yan. 18:28-38)
1 Bari bariinoo katuuk'aamol woyichchaal jaarsolee, seera kamuse oʔagaalssisaranna tashongoo unanne wota goorsewa t'oyeen abbaabateenguren Yesuusa shisheengureen P'ilaat'oosaan rooriseen siseen.
2 P'ilaat'oosana, «Ati kaʔayihuudi wonotta?» amaa hoosate;
Yesuusana «Ati goggoʔanttettooya.»
3 Katuuk'aamol woyichchaalnna Yesuusa kamooggan ayeesi mooteen.
4 P'ilaat'oosana; «Muun abbaab sisanawaatta? Hikkima kamooggan ayeesii ku mooteran» amaa ade giddanna hoosate.
5 Yesuusa ade koonna lakkoʔabbaabe; P'ilaat'oosana mame.

Yesuusa goyikkokki firdda firddaame
(Mar. 15:6-15; Mat. 27:15-26; Luk'. 23:13-25; Yan. 18:39-40; 19:1-16)
6 Tabaala arri kashaamero ibaaddo orrokko koo gosa kahoosatera ibaaddo goggofuramiroon kakkohoosatare seera gire.
7 Hassu goorata meellane kekkeesanoonna neefo lagadanooyi oshaameeraankko koo kalleera Barbaane kaʔamamara ibaaddoti koo gire.
8 Gosana P'ilaat'oosa tos emeetegure seerakisookki malee shaaga goggoyelloon ebaaten.
9 P'ilaat'oosana, «Ayihuudikokki wono goggofuramiroon dootaattan?» ame hoosate.
10 Aalanttina katuuk'aamol woyichchaal Yesuusa miiggeeyi roorisi sisano addeesaa gire.

11 Katuuk'aamol woyichchaal goʔameen banʔe tayesuusayi
Barbaane goggofuramiroo gosa goggohoosaroyi gosa kek-
keeseen.
12 P'ilaat'oosana ade giddana, «Goortta hikka kaʔayihuudi
wono kaʔamattan misi goggoyelloon dootaattan?»
13 Isona giddanna adeen «Suuyina» amaa okkeen.
14 P'ilaat'oosana, «Muun? Meya baas usu kafelera?» ame.
Iso adeen, «Suuyina!» amaa kahoreekko ataayiseen okkeen.
15 P'ilaat'oosana gosa geggelaayisin dootere Barbaane fure;
Yesuusa ade boc'c'iisegure goggosuwaamiron roorise sise.

Wotaadaral Yesuusaa gutii k'ac'c'ifate
(Mar. 15:16-20; Mar. 15:16-20; Mat. 27:27-31; Yan. 19:2-3)

16 Wotaadaralnna Piraayitooryon kaʔamamero wonokokki
min tos Yesuusa geesen; kahesero wotaadaral dubba raattoo
kukkuyiseen.
17 Heelakki sarssina sarssiseen, kallachcha kaʔeʔeenee
mammarenguren metekkeessaa gutii kayeen.
18 Esekkona «KaʔayihuudiI wono; reedina!» amaa
k'ac'c'ifataa sagadeen;
19 Metekkeessana damaayi baseen; hanc'c'ufena usu gutii
tufeen; gilbbiseen sagadeen.
20 K'ac'c'ifateen abbaabateenguren heelakki sarssi
k'aarengureen kakkeessa sarssi sarssiseen; suyiinna geesen.

Yesuusakokki suwaamano
(Mar. 15:21-32; Mat. 27:32-44; Luk'. 23:26-43; Yan. 19:17-27)

21 KaʔalekisaandiroosinaI karrufoosi Aabbo Simoona
kak'ereena ibaaddoti koo katamaakko k'amanne kagiro
maamankko emeetaa giraan masik'alii sidisin usu
hunnoomen.
22 Esekkona Yesuusa, golggottaa taʔamamatto banʔe geesen;
fureenna, «Buk'k'e tamete» amanoya.
23 Fulfulisone wota kaledamero kawoyinii t'amo siseen;
Yesuusa ade diide.
24 Esekkona suyeen; sarssikkeessana iso metemeteeyi me
ginnaro malabayin it'aa lugudateen sarssi hedeedameen.
25 Yesuusa kakkosuwaaren goorata barikko saatii seed
leete gitte.
26 Tamooto s'uuffinna, «KaʔayihuudiI wono» taʔamattotte.
27 Yesuusane wota shittaa lama keenengurene koo
merggene, koo betene suyeen.
28 «Omeellanne wota tootaame» amame mas'aafa
kas'aafamera haafura gudate.
29 Usu raanne karoorara dubbana mete aaʔisaa c'ilooshakki
habaar habaaraa haa amaa gire; «Tu, deetene! K'ulluukki
min basidde taseedi arri madaarinnara kaʔamatte;

30 Alla mask'aliikko dagigudde isi?oottaa haasa!» ameen.
31 Usumaleenna katuuk'aamol woyichchaalnna seera kamuse o?agaalssisareen k'ac'c'ifataa isi?isirroo haa ameen; «Okkalee fayyiise, isi?oottessa fayyiisayin lakkodaanddee;
32 Diigunne goggo?ammannoon usu Kiristoosa ka?isira?eel wono gollee alla mask'aliikko handdage.» Usune wota osuwaameereenna hikkamaleewa c'ilooshakki habaar habaarareen.

Goyi kayesuusa
(Mar. 15:33-39; Mat. 27:45-56; Luk'. 23:44-49; Yan. 19:28-30)
33 Saatii lekko hagga?abere taa saatii saagaal geetoo ul dubbaa gutii mugud lee.
34 Saatii saagaallii Yesuusa, «Elohe, Elohe lama sebek'itaani?» ame iyyee; fureenna «Hedokkee, Hedokkee in muun iisse?» amanoyya.
35 Esee ogireenkko kookkoo hikka maaleengureen, «Eelaasa uumara» ameen.
36 Esekko ibaaddoti koo tiiyye seetere ka?okokootaro kawoyinii t'amo isfoonjii c'uup'egure; fiik'e kayegure goggot'amiro Yesuusaan sisere, oorayeen; «Alla Eelaasa emeeyigure usu godagisirona alla deenno» ame.
37 Esekkona Yesuusana iyyeere; neefo beete.
38 K'ulluukki minkkokki goggolo elekko taa hegel geeron fiilame ban?e lama bee.
39 Yesuusa horee aallee kagire kaboolo woyichchati usu hikkamalee iyyeere neefoteessa biyaano kakkodiyaare goorata; «Hikki ibaaddoti rumminaa ere kawaayye» ame.
40 Hassu goorata ebbaa aalleegure diyaa kagire kookkoo heleel; iso orrokko tamegidella ulkotti Mayiraame, kic'c'arkki tayayik'oobana tayoosa Aaye Mayiraame, usumaleenna Seloomenne gireen;
41 Hikki heleel Yesuusa Galiilaayi takkogiree usu debee sesseetanna handdaa kagireya; adena isone wota Iyyerusaalemi tos ka?emeetere kamooggan heleel kakkaleenna gire.

K'amalamano kayesuusa
(Mar. 15:42-47; Mat. 27:57-61; Luk'. 23:50-56; Yan. 19:38-42)
42 Gooratana hemeen laa kakkoseetare goorata Ayihuudin tafoolssi arriin takkobaranaan hemeen hikkina takko?ekkaasataraan arri leete;
43 Kakkabajaame tashonggoo una kalleerena wononnati kawaa oorataa kagire ka?armaatiyaas Yoosefa jabuuyi P'ilaat'oosa tos seetegure kayesuusa rees ebaate.

44 P'ilaat'oosana hikkamalee usu saami gowaanokkeessa maalegure mame; kabooloo woyichchana uumegure, gog-goyekko adallaatera? Ame hoosate;
45 Gowaanokkeessanna kabooloo woyichchakko k'ulleesseegure rees Yoosefaan sise.
46 Yoosefana gashe iminegure rees dagisere gasheeyi ekkaase abbaabatere eʔemokko kaʔoshamero gumbbi orroo k'amale, tagumbbi hiʔinna eʔemo kaye duudise.
47 Kamegidella ulkotti Mayiraamena tayoosa Aaye Mayi-raamene Yesuusa eetii k'amalinnaraan diyaa gireen.

16

Goyikko kiyaano kayesuusa
(Mar. 16:1-8; Mat. 28:1-8; Luk'. 24:1-12; Yan. 20:1-10)

1 Ayihuudikkotti tafoolssi arri roortte giraan tamegidella Mayiraamene, tayayik'ooba Aaye Mayiraamene, Seloomene seetengureen rees kayesuusa shittoo kibiin iminateen.
2 Almmakko tahoraarjjee tawoggaa arri bari bariinoo ganaa arriti kakkoʔalaatto goorata k'amal tos seetaa giraan,
3 «K'amal guukko eʔemo noon ayyoyya kaʔotottoolisira?» amaa isiʔorroo ayeesaa gireen.
4 T'ok'k'i ami godeeran k'amal gutii kagire kanjiinkki eʔemo k'amal guukko otottoolee kagiro deen.
5 K'amal tos goggogeenii kahank'k'aaro sarssi kasarsatero wodallaati mina tamerggene kahamas'eero deengureen aaloo abissateen.
6 Usu ade; «Allamandde aroo ʔabssatteen; isin kadootattaan kasuwamero kanaazireti Yesuusaya; hittanii laagiro; usu takkok'amalamere banʔe hittima.
7 Ayesuun goʔameen seeyenguddeen usukko oʔagaalssataraawunna P'et'iroosaan; ‹Isinkko t'ayi Galiila tos seeyinara; isinuun goggosegeeroyi esee helinnattan amaddeen isoon segaa.› »
8 Heleelnna harʔaanna geggelaataa k'amalkko been bak'ateen. Abssateen mankkogireen maraan maayyonna koonna lakkoʔayeeseeren.*

Yesuusa tamegidella Mayiraamen mutano
(Mar. 16:9-11; Mat. 28:9-10; Yan. 20:11-18)

9 Almmakko tahoraarjjee arri tawoggaa bari goyikko kee abbaabatere durrisa todoba takkobeesere kamegidella ulkotti Mayiraamen horaarjje mute.

---

* **16:8** Tooto saagalkko taa tooto lamaattan geeroo kagira kahorkkoo mas'aafajjool lakkogiro. (9-20)

10 Esena seettegudde, usune wota ogireen ootaanna gaddaayi ogireen deetegudde usu neefo giranona eseen mutano isoon segiite.
11 Ese Yesuusa goyikko keera neefone gira go?anttena iso adeen lakko?abddatenen.

Yesuusa lama usukko o?agaalssatareen okkaleetun mutano
(Mar. 16:12-13; Luk'. 24:13-35)

12 Hikkakko abbaabatere usukko o?agaalssatareen lama gat'are tos biyaa giraan middi takkaleetii isoon mute.
13 Isona abbaabateengureen hikkawa oheseeraawun segeen; halleewo kuwaarre isona lakko?abddateen.

Yesuusa tomonkko koo ofarameeraawun mute
(Mar. 16:14-18; Mat. 28:16-20; Luk'. 24:36-49; Yan. 20:19-23; Ofa. Fe. 1:6-8)

14 Esekkona tomonkko koo babo aamaa hamas's'een giraan Yesuusa isoon mute; kee abbaabate giraan kaddeera ibaaddo kasegeero ammanana mankkowaateran maraan abddiwaattittisoyinna wodanattisookki duudaano tuffate.
15 Adena, «Alami dubba tos seeyin; wongalanna met't'a dubbaan lallabaa, ame.
16 Ka?ammanerana kat'ammak'aamera fayyinnara; ka?ammanon ade firddaaminara.
17 O?ammanaraanna hikka malaataal felinnaraan; megekkeeyi durrisa beesinnaran, ta?usub he?iinna ayeesinaran,
18 Habeessal genetisooyi abnnaraan, talagado marzzii got'ameenna duuddo iso lakkomiir?to, genetisonna dhukkubaaleessaal gutii kayinnaraan isona fayyinaraan.»

Yesuusa daruur tos bee
(Luk'. 24:50-53; Ofa. Fe. 1:9-11)

19 Goottaa Yesuusa hikka dubba ayeese abbaabatere daruur tos bee, mergge tawaayi hamas's'ee.
20 Esekko usukko o?agaalssatareen emetengureen, maaman dubbaa haafurakkeessa lallabeen, Goottanna isone wota felaa gire; agaalssiskkisoonna baasakki malaataayi haafurakkeessa ataayisaa gire.

Luk'aasa Kas'aafero
Goottaakkaanki Kayesuusa Kiristoosa Wongala
Tabano

Wongala kaluk'aasa gara kayesuusa t'aye emeeyinara amame kahegerool kasegaamere gees kamooggani kaʔabddii odo kalleere kaʔisiraʔeel gosa ooratara kagire, «Kiristoosa» usumaleenna sannii taʔibaaddo dubba, «Kahaasaro» laano tusanooyiya. Luk'aasa, Yesuusa «Hiyyeessalun wongala goggolallabeeroo» Aabbokkeessakko kafaramero laanona hikki wongala ibaaddo taʔabo kalekaleekki k'arraaluun mala kaʔabo laano mammaakara. Wongala kaluk'aasa orroo kakkaleekkona Yesuusakotti emeeto osegaaran ohoraarjjee foolssijjoolnna abbaabayi Yesuusakokki daruur tos biyaano oʔayyeesaraan ogachchoo foolssijool aaloo addeesame kasegaamere geggelokokki garaye. Kayesuusa daruur tos biyaanokko abbaabatere ammano kakiristaana misii jiinaterona misii balʔaatero taʔaddeesisatta jirtti ofarameeraankokki mas'aafayi orroo hikka mas'aafa kas'aafero ibaaddotiwa segaamera.

Mazamuri kaʔerggichchakokki gara, Yesuusa takkoʔalateree ofoofee emeeyi deyaanokokki taʔayeesatta jirtti, Yesuusa yiisummayi k'ulluukki min kaʔebi seetanokokki gara, kanenʔeeyisatare Samaraawitina baye kahelamero unnukotti jirtti wongala kaluk'aasa kaalaalii ogiraanyan. Wongalakkeessayi k'amakko k'ama taageeroo tanjiin kinttib kakkonsisamera ebikokki garana Ayyaana K'ullukkikokki gara heleel kayesuusa handdaayi orroo taʔabo banʔena Waa c'ubbo haheso amamanokokkiya.

Raattoo Hikki Mas'aafa Kaʔabera

Tabano *1:1-4*
Kat'ammak'aaro Yaannisakokkina kayesuusa Kiristoosakokki alattaan *1:5—2:52*
Kat'ammak'aaro Yaannisakokki handdaano *3:1-20*
Yesuusakokki t'ammak'amanona c'aafamano *3:21—4:13*
Yesuusa handdaano kagaliila ulii *4:14—9:50*
Ul kagaliilakko Iyyerusaalemi tos biyaano *9:51—19:27*
Kagachchoo almmaa Iyyerusaalemiinna gobobkkiseeyi *19:28—23:56*
Goyikko kiyaano kayesuusana usukko oʔagaalssatarawun adiʔadi mutanona daruur tos biyaano *24:1-53*

1 Kakkabajjaantte Tewofiloosa! Noo orroo ofelameraan felo tatusatto jirtti omooggan isoon kadanddaamero gitakki

noon s'aafen kayeeran.
2 Hitta jirtti noon oroorseraan horkkooskko kayeerene ilii
kaddeeraan oʔatotaarenna haafurakkeessa ohandaareenyan.
3 Usumalee aninna ade tatteekko horaarjjekko keesere
kaʔameen dubba laalaan kakkok'ok'k'orro goorata, jirttina
isidebee ani kuun goggos'aafiroon taʔidantti leete iin mutte.
4 Hikkana ani kakkonyelara ati kaʔagaalssattetta ayees kar-
rummii laano goggoʔaddeessonya.

Kat'ammak'aaro Yaannisakokki umulamano t'aye segaame

5 Herodoosa ul kayihudaayi wono kakkoleere geesii,
taʔabya una kalleere Zakkiraasa kaʔamamara tuuk'aamoti
koo gire. Ooritteessa Elssaabeet'ina gosa kaʔaaronikottitte.
6 Lama dubbana ajaja kagoottanna seera dubba ooratereen
tuffi kallayi Waayi horee ogireen k'ulluunʔiyeen.
7 Halleewo kuwaarre Elssaabeet'i maseenttede yelo
lakkoʔabanaayen; lama dubbana ojaarʔomerenyen.
8 Arri too Zakkiraasa jigikkeessayi, Waayi hore tuuk'aamo
lee takkofelaree,
9 Woga katuuk'aamolkokki malee, kagootta k'ulluukki min
kawaa tabire it'aana iyyoosiin hit'aayi assaabame.
10 It'aana kakkoʔiyyooro goorata gosa dubba sarre ebaatare.
11 Kagootta erggichcha taʔit'aana banʔee mina
tamerggeenne aallee usuun mute.
12 Zakkiraasana kokkodiyare goorata nee; aaloonna ab-
ssate;
13 Erggichchana goʔameen usune, «Zakkiraasa! Arooʔabssatte!
Ebikka maalssamera, ooritta Elssaabeet'i babbaartiti umul-
natta, megekeessana ati Yaannisa aminatta.
14 Ati usuu ekkaatanonna geggelaanjjee helayinatta,
kamoogganna umulamanokkeessayi geggelaayinaran.
15 Goottaa horeenna usu kanjinkki linnara. T'amo ka-
woyiniinna leere kakkalee kasetiisiro t'amo lakkot'aminaro;
Aayetteessatti gedeemi orroo giranttii Ayyaana K'ulluukki
ammagaminara.
16 Kaʔisiraʔeel yiiskko kamooggan Goottaa Hedokisoo tos
abbaabinara.
17 Wodana taʔodolaalnna tayiis tos, kaʔajajaamon
ibaaddokotti wodana k'ulluutti k'arumma tos abbaabinara.
KaʔemeetaroGoottawun gosa goggoʔekkaasiroo Eelaasa gutii
kafelero Ayyaana K'ulluukkiinna hunnaayi Goottaa hore
sesseeyinara» ame.
18 Zakkiraasana erggichchane, «Ani hikka meyii malabn-
nara? Ani jaarsaya, oorittina jaarttitta» ame.

19 Erggichchatina abbaabere, «Ani Waayi horee kaʔaallaaro
Gabireelleya, hikka kageggelaayisaro haafura kuun segin ani
Waakko faramera.
20 Hikkima gooratakkeessa ooratere kafelaminaro haafu-
rakkee ati ammanatana mankkowaatte maraan, hikki ani
kasegeera dubba taagudaroo ati hiʔi duudinatta, ayeesinna
lakkodaanddinatto» ame.
21 Hassu goorata gosa Zakkiraasa k'ulluukki min kawaakko
anbbeenoni mewuun adallaatero mameen ooratаa gireen.
22 Kakkobeyaare gooratana usu isone wota ayeesin lakko-
daanddeere. Malaata tusano kuwaarre ayeesin daand-
danawattikko kakkeeyi k'ulluukki min kawaa orroo raaga
usu diyaano addeesen.
23 Zakkiraasana kakkohanddaare almma kakkogudatare
goorata minkkeessa abbaabate seete.
24 Esekko abbaabatere ooritteessa Elssaabeet'i fato
tootaatte; diginni kennun minkiseeyi isiʔoottisee siyamisatte.
25 «Esena, Goottaa shaagakkeessayi tuffamanokakkee
ibaaddo orrokko tirin amere hikka bari hikka ayees iin
felera» antte.

Yesuusakokki umulamano t'aye segaame

26 Elssaabeet'i fato tootaattedde diginni talleyi, Waa
erggichchati Gabireelle Galiilaa tagitte Naazireti katamaa
tos fare.
27 Kakkoonfaramerena sannii tadaawutekokki Yoosefa
kaʔamaraan ibaaddotin taʔeeranttette muumetti deelelititi
tosye; muumetti deeleeltitikkokki megena Mayiraameye.
28 Erggichchatina ese tagitto banʔe tos tabere, «Ati sino
takkoʔammaganttetta, nogodda kuun halleeto! Goottaa kunne
wota gira, atina aaloo tasommaasanttetta» ame.
29 Mayiraamena ayeeskkeessaa aaloo neyitedde, hitti
misitti nogoddatta? Amaa k'oppaano haggaʔabtte.
30 Erggichchatina esene haa ame, «Mayiraame! Ati Waayi
dollee gaashana helattetta arooʔabssatte.
31 Hikkima, tootaayinatta; ere babbaartitina umulnatta;
megena Yesuusa aminnatta.
32 Usuna kanjiinkki linnara, dubbaankko t'okk'i kaʔame ere
kawaanna amaminnara; Goottaa Hedona Aabbokkeessakki
kadaawute korffinjje usuun sisinnara.
33 Sannii tayayik'ooba gutii jiruu jiroommaan reedinnara;
wononnatikkeessa gachcho lakkoʔabo.»
34 Mayiraamena erggichchatine, «Ani muumetti deelelitі-
tiya hikki misii liin daanddaara?» antte.
35 Erggichchatina abbaabe esene haa ame; «Ayyaana
K'ulluukki ku gutii daginara, dubbaankko t'okk'i

1:33 2 Sam. 7:12-13; 16; Isa. 9:7.

kaʔame hunna kawaanna ku gutii girnnara; haanssun kaʔumulaminnara yiittiti k'ulluukki ere kawaa amaminnara.
36 Hikkima, fallitatta Elssaabeet'ina doʔummaʔorroyi ere
babbaartiti tootaattetta. Maseena taʔamanttettena diginni tal-
leyi abttetta;
37 Waawun kalleenon laagiro.»
38 Mayiraamena, «Ani tagootta diyyiiyya;» «Haafurakkaakki
malee halleewo» antte. Esekkona erggichchatina esekko
kalebbee seete.

Mayiraame Elssaabeet'i hoosayin seetano

39 Mayiraamena hassu goorata saantte keetedde wodami-
ilkki ul tayihuuda katamaa too tos seette.
40 Min kazakkiraasa tos tabttedde Elssaabeet'ine nogodda
aatte.
41 Elssaabeet'ina tamayiraame nogodda kakkomaalatte
goorata, yiittitina gedeemi orroo aaʔee; Elssaabeet'ina
Ayyaana K'ulluukki ammagantte.
42 Yaayettiseenna t'ok'k'issegudde haa antte; «Ati heleel
orrokko tasommaasanttetta; gedeemittaakko kaʔumulaminara
yiittitina kasommaasameya.
43 Afo goottakkeetti Aaye in tos emeeyinna ani ayyoyya?
44 Hikkima, nogoddattaatti yaaye nebeteeyi goggotabttee
gedeemitteeyi orroo kagire yiittiti geggelooyi aaʔee.
45 Goottaa dollekko kafaramera haafura gudayinnara antte
taʔammanatte ese tasommaasanttetta!»

Mazamuri kamayiraame

46 Mayiraamena haa antte;
«Neefotti Goottanna t'ok'k'i t'ok'k'iʔisatta.
47 Ayyaanakkina kafayyisaro Waakkeeyi geggelaatara.
48 Usu diyyii teessakki yeraan deera;
Hitta arrikko haggaʔabere alattaan dubba in tasommaasantte
aminnatta.
49 KaʔatiI kalleera usu kanjinkki ayees iin felera
megekkeessana k'ulluukkiya.
50 NenʔeyisatanokkeessaI usu oʔabssataraanun,
alattankko taa alattaan geeroo girnnara.
51 Hunnakakkessayi felo oʔatii felera;
wodanatattisookotti k'ofaa okkooraranna darʔeera;
52 Mootijjol korffinjjeelkko dagisera;
isi oyeraasataraanna ade t'ok'k'iʔisera;
53 Oʔuuʔeeraanna kaʔidanee ayeesi bararisera;
dureessaal goʔameen halaal gafarera;
54-55 NenʔeyisatanokakkessaI shaadaa,

diyyiilkkeessa Isiraʔeel gargaarera; hikkina odolaalkkaani goggoʔayeeseroo Abraamenna sanniitattessaan kaʔamero jiruu jiroomman oorinya.»
56 Mayiraamena diginni seed taalleetoo Elssaabeet'i dollee adallaattegudde minkakkisee abbaabatte.

Kat'ammak'aaro Yaannisakokki umulamano
57 Elssaabeet'inna taʔumullaa arri geete; ere babbaartiti umultte.
58 Ollaattisena fallikkise Goottaa eseen kaʔatii nenʔeyisatano kayelero maalengureen, geggeloʔoottisenna ese wota geggelaaten.
59 Yiittiti takkoʔumulamere arri tasiddeedi yiittiti hamas's'isiin emeeten; Aabbokkeessakki megee Zakkiraasa amin dooteen;
60 Aawottessa adde «Lakkohaayyo Yaannisa amamiin dootisara» antte.
61 Isona «Fallikakkakko hikka megee kaʔuumamara maayyona lakkogiro» ameen.
62 Aabbokkeessa mege ayyo ami beesin dootaro malaataayi hoosaten.
63 Usuna kakkos'aafiraan saleedaa goggosisinawun ebaatere, «Megekkeessa Yaannisaya» ame s'aafe; dubbana hikka ayeenssa saade.
64 Goorsewa hiʔitteessa banantte; errebkeessana furame; Waanna galataa ayeesano haggaʔabe.
65 Ollaattise dubbana abssii ammagantte; hikki ayees dubba wodamiilkki ul kayihudaa dubbaa ayeesame.
66 Hikka kamaale dubbana, «Hikki yiittiti misi liin leera?» amaa ayees wodanatattisooyi abateen. Gene tagootta ogiraan usu wota gitte.

Hegero ozakkiraasa
67 Kayaannisa odo Zakkiraasa Ayyaana K'ulluukki ammagamere haa amaa hegero ayeese;
68 «Kaʔisiraʔeel Hedo, Goottaa hasommaasame; usu kakkoonʔemeetera gosa gargaarinna fayyisiinya.
69 Diyyikkeessakki tadaawute sanniikko, kafayyisaro kaʔatii keesera;
70 Hikkina horkko k'ulluunʔi ohegeroolkotti hiʔii usu goggoʔayeeseroo,
71 Fayyinnana diinajjoolkkaanikkona, no kadidarokkotti genekko goggohenssonya;
72 Usu hikkana kakkoonyelera odolaalkkaanun abddii katabero shaaga tusiinna, k'ulluunʔi ammato shaadisiin,
73 Aabbokkaani Abraamenna otabero ammato shaadiin,
74 Diinajjolkkaanikkotti genekko beesire abssi kallayi usuun goggohanddayinnoon,

75 Geeskakkani dubbaa k'ullummanna rummii usu hore
aalliisinya.
76 Adde ati yiittiti, dubbaankko t'ok'k'i kaʔame hegerooti
kawaa amaminnatta; kagootta raa ekkaasin usu hore seeyin-
natta;
77 C'ubbokkisookko haheso amamano helatanakko kak-
keeyi, gosaan kafayyinna malabano goggosisamiroo,
78 Hedokkaanikki kaʔidanee nenʔeyisatanakko kakkeeyi, tab-
babarisee taffayyinna arri daruurkko noyyen beete;
79 Hikkina mugudii orroo ogiraawunna hoos tagoyi or-
roo ogiraawun goggohank'ayisironna, luk'k'aʔoottanina raa
kanogoddaa tos goggok'ajeelisironya.»
80 Yiittitina jiinate; Ayyaana K'ulluukkinna ataate; gosa
kaʔisiraʔeeliin diidaa bee tamutere arrikko abbaabatere gaadi
gire.

2

Umulamano kayesuusa
(Mat. 1:18-25)

1 Hassu geesii, k'alaadakeessakki gosa dubba
goggotootamironna megekiso goggomazagabamiroo
karoomi wono Awugist'oosikko ajaja bee.
2 Hikkina K'ereneyoosi kasoorya ulkokki mooti lee takko-
giree kahoraarjjee gosakokki tootaamano gire.
3 Haanssun ibaaddo dubba mazgabamiin katamaa tat-
teessatatteessa seete.
4 Yoosefa Daawuten enekki falli mankkoleere maraan,
Galiila awuraajjaayi tagitto Naazireti katamaakko keegure
Daawute takkoʔumulamere katamaa Beteleemi taʔamaraan tay-
ihuuda katamaa tos bee.
5 Mazgabamiin eserraa seeteen; fato tootaatte tagitte Mayi-
raamena ese kaʔeeraterene wota seette.
6 Esee tabetelehemi katamaayi giranttiinna taʔumullaa arri
geete;
7 Ere barkki kalleero babbaartitina umultte; hoc'ooyinna
mammarttedde, martti takkofolssatto banʔee helayiin
mankkowaatene maranttuun awud kassaayeti orroo
huddurisse.

Ofoofeenna erggichchana

8 Usu ulii hemeen giddi oorataa diidaa kabaraare kafoofel
gire.
9 Kagootta erggichchana derʔa emetere isoo dollee aallee;
tagootta kabaja isoon maraamure hank'k'ayise; abssi taʔatii
iso abtte.
10 Erggichcha ade isoon haa ame; «Aroo ʔabssatteen! Gosa
dubbaan geggeloo oʔatii talleeto odu taʔidan ani aate emeey-
era.

11 Hittaari tadaawute katamaayi kafayyisira isinuun umulamera; usuna Goottaa Kiristoosaya.
12 Hikki isinuun malaata halleewo; kic'c'arkki yiittiti hoc'ooyi mammaramere awud kassaayee orroo huddure kagiro helnnatta.»
13 Derʔa erggichchatineta kamooggan kadaruure erggichchaalnna wota mute; Waanna galataa haa ameen;
14 «Kabaja ele daruurii kagiro Waawun nogoddana usu kageelaataro ibaaddon ulii halleeto!»
15 Erggichchati isokko assaabame daruur tos kakkobeyaare goorata ofoofee, «Gootta noon katusero hikka haa kalleero ayees din Beteleemi tos seenna» isiʔisirroo haa ameen.
16 Isona saamen seeteen; Mayiraamena Yoosefa, yiittitina awud kassaayeti huddure kagiro heleen.
17 Kakkodeyaareen gooratana, erggichcha gara kayittitikokki isoon kasegeero addeesisen segeen.
18 Hikkana kafoofee kasegeero ayees kamaale dubba saade.
19 Mayiraame goʔameen hikka dubba wodanattiseeyi abattedde k'ofa geggeesatanna ooratаa gitte.
20 Ofoofee ayees dubbana erggichchati goggosegeerokki malee lee helanoyinna, kamaaleranna kaddeeran dubba marantuun Waa kabajaanna galataa abbaabateen.

Yiittiti Yesuusa k'ulluukki min kaʔebi geesen

21 Arri siddeed leetedde kakkohamas'isamira goorata goggogeeyi fato tootaamanakko horene erggichcha kabeesero megee «Yesuusa» amame uumame.
22 Seera kamuse malee kakkomuc'iʔamaraan almma kakkogudatare goorata, Yoosefana Mayiraame yiittiti Goottawun sisin Iyyerusaalemi tos aateen been;
23 Hikkina seera kagoottayi, «Babbaar kalleera barkki ere dubba Goottawun kak'ullooye linnara» amame goggos'aafameroo felohayisiinna,
24 Adena seera kagoottayi, «Waanos lama goorttun lama kaʔarabee c'uc'uutel jaarsso yeli sisiinye.»
25 Hassu goorata Waa kaʔabssatarena Waayi hore rummii kagire Simoona kaʔamamare ibaaddoti koo Iyyerusaalemii gire; usuna kaʔisiraʔeel fayyinna kaʔooratarena Ayyaana K'ulluukki usu gutii kakkobareere ibaaddotiye.
26 Adena kafayyisaro Kiristoosa Goottaayi kashigidamero anddeenon kagoonnon laano Ayyaana K'ulluukki usuun mute gire.
27 Usuna hassu goorata Ayyaana K'ullukkikokki geggeesanoyi k'ulluukki min kaʔebi tos tabe; Yoosefana Mayiraamena seerakki malee goggokasanayenii usuun

kadootisaro felin yiittiti Yesuusa abeen kakkotabeeren goorata,
28 Simoona yiittiti k'op'atere geegiyottessaa abate; waanna galataa haa ame;
29 «Goottakkee; ammato goggogudissettokki malee gidda diyyikkaa nogoddaa galisi;
30 Fayyinnakkaa Ilʔo ootteyi deera;
31 Usuna ibaaddo dubbaa hore ati kaʔekkaasettoya;
32 Ayihuudi kalleenootun rummi katusaroya; gosa kaʔisiraʔeelinna kabajaya.»
33 Aabbokkeessana Aayetteessana usu maraan kasegaamero ayeesi mameen.
34 Simoonana iso sommaasate; Aayetteessa Mayiraaminee haa ame; «Hikki yiittiti Isiraʔeelii kamoogganun baanowunna fayyaanowun aalantti goggolleeroo, usu odidaraawun malaata goggolleeroo shuumamera;
35 Kamoogganun kotti k'ofa tawodana goggotusiroonya; gadda shiifa aani neefottaa eegginara.»
36 Usumaleenna una taʔaseerkko talleetette tafanuʔeel ere, haanna taʔamamatte hegerooti esee gitte; esena aaloo jaarʔontte gitte; deelellummane kakkeesanttette entter wota gees todoba tahamas's'itettetta.
37 Geeskkisena siddootamkko afar taa leeroon galttaantte leete arriinne hemeenne k'ulluukki min kaʔebikko hahesooni agabuyinna ebii Waawun handdaa galtaantte leete adallaatte.
38 Hassu gooratana gabbalanttedde Waa galatiite; Iyyerusaalemikokki wodoo oʔooratareen dubbaan yiittitikokki ayeesse.
39 Yoosefana Mayiraamena kagootta seeraayi ajaja kasisamero dubba kakkogudisareen goorata, Galiila awuraajjaayi taggitto Naazireti katamaa tos abbaabateen.
40 Yiittitina jiinataanna ataataa seete; k'arumma ammagame; sino tawaa usu gutii gitte.

Yiittiti Yesuusa k'ulluukki min kaʔebii
41 Yesuusa oʔumuleeraanna gees gees faasikkaa baalawun Iyyerusaalemi tos biyaanen.
42 Unnuna gees tomonkko lama kakkolaare goorata, goggokasaanii baala kabajin been.
43 Baala gudiseen abbaabaterene, minkkiso abbaabataa giraan, yiittiti Yesuusa Iyyerusaalemi hese; oʔumuleeraanna hesanokkeessa adeen lakkoʔaddeeseren.
44 Isone wota kagiro aani leere, arri tookki raa sesseeteen abbaabateren adeen fallikkisookkona iso ogeelaatareen dollekkona dootano haggaʔabeen;

45 Dooteen kakkowaatareen goorata dootanna
Iyyerusaalemi tos abbaabateen seeteen.
46 Arri seedkkona abbaabaterene oʔagaalssisareeni t'eʔe
hamas's'eere iso maalaanna hoosin hoosataa giraan
k'ulluukki min kaʔebi orroo usu heleen;
47 Omaaleeraan dubba shaadanokeessayinna abbaabik-
keessayi saadaa gireen.
48 Oʔumuleeraanna kakkodeyaaren goorata mameen; Aayet-
teessana, «Unnukkee; mewuun no haa yelitte? Aabbokkaana
aninna yaandde noo ku dootaa ginne» haa antte.
49 «Usuna in muun dootatteen?» «Aabbokkeekki minii girin
kadootisaro laano lakkokassaanya?» ame.
50 Isona usu kaʔayeesere ayees lakkoshaaderen.
51 Esekkona raattoo Naazireti tos dageen; isoonna ajajaa-
maa gire. Aayetteessana hikka ayees dubba wodanattiseeyi
abatte gitte.
52 Yesuusana k'arummanna jifuu jiinataa gire; Waayinna
ibaaddo hore usu gaashana abanaaye.

3

Kat'ammak'aaro Yaannisakokki handdaano
(Mat. 3:1-12; Mar. 1:1-8; Yan. 1:19-28)

1 Karoomi wono T'ibaryoosa kakkoreedere gees
katomonkko kenni, kap'ent't'iyoosa P'ilaat'oosa kayihuuda
mooti Herodoosa kageelila mooti lee takkogiree, usumalee
abbikkeessa Filp'oosa kaʔit'uriyaasina kat'irakondos mootii,
Lisaniyosina kaʔabilanissa mootii lee giraan,
2 Haannana K'eyaafa tuuk'aamokokki woyichcha leen gi-
ranttii, ere kazakkiraasa Yaannisaan Waa k'alullattokki ulii
ayeese.
3 Usuna c'ubbokkisin haheso goggoʔamamiroon c'ubbokko
kakkogula gallaan t'ink'ata t'ammak'aa Yorddaanosii lagaa
maamanii kagiro gosa dubbaan emeete.
4 Hikkina kahegeroo Isiyaasakokki mas'aafayi haa ame
kas'aafamero maleeye; «Gaadi haa amaa kaʔiyyaaro ibaad-
dotikotti yaaye; ‹Kagootta raa ekkaasa sesseettaninna tukkul
yela;
5 Laga dubba ammagaminara; wodamina gaagajjol dubba
hussi aminara; kawoc'ac'aamera raa tukkul uminara, kar-
shashi kaʔamera muc'c'i aminara;
6 Sannii taʔibaaddo dubba fayyinna kawaa dinnatta.› »
7 Yaannisana genetteessaayi t'ammak'aamin kabeero
ibaaddone haa amaa gire; «Isin yiis kahabeessa taʔemaatto
engge tawaakko goggobak'attaanun ayyoyya isinuun raa
katuse?

8 Goortta c'ubbokko gula gala, c'ubbokko gula galanokkisin
otusaraan felo fela; adena wodanattisinii ‹Abraame Aab-
bokkaani girowa› amanona aroohagga?abtten; Waa hikka
e?emoolkko Abraamen sannii keesin kadaanddero laano ani
isinuun segaara.
9 Gidda masaar gaa hegelkko goosi lugudin ekkaattetta;
ta?idantti il kadubamoon gaa dubba goosamire eleenii
shafaminara.»
10 Gosana, «Hayya no me yelnna?» ameen Yaannisa
hoosaten.
11 Yaannisana «Sarssi lama ka?aba koonna kallikkin hasiso;
babo ka?abana usumalee hayele» ame isoon abbaabe.
12 K'arat'a okukkuyisareenna t'ammak'amin usu tos
emeeteren, «Ka?agaalssisatto! Noo adi me yelnna?» ameen.
13 «Usuna ka?ajajaantteettankko roorisi k'arat'a arookukkuyis-
seen» ame.
14 Wotaadaralnna «Noo adi me yelnna?» ameen hoosaten;
usuna, «Maakkayokki maragadena hunnaa aroosaantteen;
ibaaddona t'araayi aroomootiteen; daamoozakkisin isinuun
halleewo ame.»
15 Hassu goorata gosa Kiristoosa abddii ooratаa gire;
haanssun Yaannisa «Hikki ibaaddoti Kiristoosa leewuna?»
amaa dubba wodanattisooyi k'oppaa gireen.
16 Yaannisa dubbaawun haa ame abbaabe; «Ani isin
bekeeyi t'ammak'aara; ayesuun go?ameen inkko ka?atii
emeeyinara; aninna keferro?oottessakokki shaano furin
kadaanddero lakkoyo; usu Ayyaana K'ulluukkina eleenii
isin t'ammak'inara;
17 Addummaal basin darggammaa gootaraayi orroo kibiin
takkohark'k'isaraan dugud genetteessaa gitta; galabaa ade
tabbaanon eleenii gubnnara.»
18 Usumaleenna Yaannisa raa kamoogganne gosa gorssaa
odu ta?idan segee.
19 Ayesuun go?ameen Yaannisa, kayihuuda mooti kalleere
Herodoosa ade abbikkeessatti tafilp'oosa oori Herodiyaada
atatanona kakkalee kameellan kamooggan ayeesi felanooyi
usu hadise.
20 Herodoosa hikka dubba gutii adere, Yaannisa
minkashaano tabise.

Yesuusakokki t'ammak'amano (Mat. 3:13-17; Mar. 1:9-11)

21 Gosa dubba kakkot'ammak'aamare goorata Yesuusana
t'ammak'ame; ebaataa giranttiinna daruur bananttedde,
22 Ayyaana K'ulluukkina arabe aani usu gutii dage; daru-
urkkona, «Ani kageelaatara erekki atitta; kuyeeyi geggе-
laatara» ta?amatta yaaye emeette.

23 Yesuusa handdaano gohaggaʔabare gees sonddomye;
gosaan Yesuusa ere kayoosefa aani leere; usu Yoosefana
kaʔeeli ere,
24 kamati ere, kallewi ere, kamilikki ere, kayoona ere,
kayoosefi ere,
25 Kamatatiyu ere, kaʔamoos'i ere, kanahomi ere, kaʔeesilimi
ere, kannagge ere,
26 Kamaʔati ere, kamatattiyu ere, kassemmeyi ere, kay-
oosefa ere, kayooda ere,
27 Kayonani ere, karreesi ere, kazerubbabeli ere, kasee-
latiyali ere, kanneri ere,
28 Kamilikki ere, kahaaddi ere, kayosaasi ere, kak'osaami
ere, kaʔelimoodami ere, kaʔeeri ere,
29 kayoseʔi ere, kaʔeeliʔazeri ere, kayoraami ere, kamat'ati
ere, kallewi ere,
30 Kasimooni ere, kayihuuda ere, kayoosefi ere, kayonami
ere, kaʔeliyak'emi ere,
31 kameeliya ere, kamayinani ere, kamat'ati ere, kanatani
ere, kadaawute ere,
32 Kaʔisseyi ere, kaʔiyoobedi ere, kaboʔezi ere, kaselmooni
ere, kaneʔasooni ere,
33 Kaʔaminadabi ere kaʔarami ere, kaʔarooni ere, kaʔeseroomi
ere, kafarees ere, kayihuuda ere,
34 kayayik'ooba ere, kayissaak'a ere, kaʔabrahame ere,
kataara ere, kanakkor ere,
35 kasserogi ere, karagawu ere, kafallik'i ere, kaʔabber ere,
kasala ere,
36 kak'ayinimi ere, kaʔarfakisidi ere, kassemi ere, kanohe
ere, kalamehi ere,
37 kamatosaala ere, kahenokki ere, kayaaredi ere, kame-
laliʔeeli ere, kak'ayinani ere,
38 kahenokki ere, kasseti ere, kaʔaddame ere, kawaa ere.

4

C'aafamano kayesuusa
(Mat. 4:1-11; Mar. 1:12-13)

1 Yesuusa Ayyaana K'ulluukki ammagamere kayorddanosi
lagakko goggoʔabbaabatee Ayyaana K'ulluukki gaa tos usu
k'ajeelise;
2 Esekkona arri afarttam durrisaa c'aafame; hinʔa arrijjool
orroo koonna haʔamooni adallaatere tagachchoo arrii uuʔee.
3 Durrisana alla «Ere kawaa golleete hikka eʔemo babo
goggolleeroo ajajii» ame.
4 Yesuusana, «Ibaaddo babo kaalaalii lakkogiraro; amame
s'aafamera» ame usuun abbaabe.

5 Esekkona durrisa too t'ok'k'i taʔantte wodamii Yesuusa
korisegure kaʔalami wonolaal dubbana kooyikkii tuse;
6 Esekko abbaabatere «Hikka wonolaalkokki odonnatina
kabajja dubba iyyeen sisanttetta; aninna kageelaataroon
mankkosisinaro maraan kuyeen sisinara;
7 Haanssun ati iyyeen gosagadde hikki dubba kakkaa
leerowa» ame.
8 Yesuusana abbaabere, «Goottaa Hedo kaawun sagadi! Usu
kaalaal hedoyisa» amame mas'aafa k'ulluukki s'aafamera
ame.
9 Esekkona durrisa Yesuusa Iyyerusaalemi tos geesere
k'ulluukki min kawaa gutii birt'ee aallisere, alla ere kawaa
golleete issii hegelddee fir ami ii ame.
10 Aalanttina haa amame mas'aafa k'ulluukki s'aafamera;
ku goggoʔoorrawun ade, « ‹Waa erggichchaal ku marantuun
ajajaara;
11 Luk'k'aʔoottana eʔemooyi goggohanduddufannonkko
genettisooyi ku abi keesiraanwa› » ame.
12 Yesuusana abbaabere, «Gootta Hedokkaa arooc'aafite
amame mas'aafa k'ulluukkii s'aafamera» ame.
13 Durrisaa Yesuusa c'aafee gudise abbaabatere kakkalee
kaʔekkaaro goorata taahelaroo usukko kalebbee.

Yesuusa agaalssisanokkonʔi felo Galiilaayi haggaʔabano
(Mat. 4:12-17; Mar. 1:14-15)

14 Yesuusana Ayyaana K'ulluukkikokki hunnaayi Galiila
tos abbaabate; ataankkeessana gobobii kagiro ul dubbaa
maalssame.
15 Usuna Ayihuudikokki min kaʔebii agaalssisaa gire;
ibaaddo dubbana usu galataa gire.

Ul kanaaziretikki ibaaddo Yesuusa neebaatano
(Mat. 13:53-58; Mar. 6:1-6)

16 Esekkona takkojinatero katamaa Naazireti tos
emeete; wogakisookki malee Ayihuudin tafoolissi arri min
kaʔebikakkisoo tos tabe; k'ulluukki mas'aafa nabbabin kee
aallee.
17 Kahegeroo Isiyaasakokki kaduubamero mas'aafa usuun
siseen; kaduubamero mas'aafana kakkofuffurro goorata haa
amamitte tas'aafanttetto banʔe hele;
18 «Kagootta Ayyaana iyyee gutii gira
hiyyeessaalun wongala goggolallabiroon,
usu in shigidera oshaameeraawun furamano,
ilʔo odeyaannootun deyaano goggoʔawwaajiron,
oyaadaranuun balchchumma goggobeesiron,
19 usumaleenna Goottaa gosa kakkohaasiro
kasinoo gees goggoʔaddeesisiroo in farera.»

20 Esekkona mas'aafa duubere kaʔayihuudi min kaʔebikokki
woyichchatin abbaabe sisegure hamas's'ee; Ayihuudikokki
min kaʔebii kagire ibaaddo dubbana tichchise diyaa gire.
21 Usuna, «Hikki nebetattisinii kamaalattan kamas's'aafa
haafura hittaari gudate» amano haggaʔabe.
22 Dubbana garakkeessa taʔidaneeti ayeesaa gireen; adena
hiʔittessakko kabiyaaro kaʔidan ayeesii mamaa, «Hikki la ere
kayoosefayolla?» amaa gireen.
23 Yesuusana, «Odo doobee; alla ati isiʔoottaa fayyiisaa; ul
kak'ifirenaahoomi kafelatte no kamaalnnenno ayees hitta
katamaattaayinna adi feli' taʔamatto masuussa isin iin fer
kamalaataattan hedatano lakkoʔabo» ame.
24 Adena usu haa ame; «Ani rumminaa isinuun haa amara;»
Kahegeroo ulkkeessaayi lakkokabajaamaro.
25 «Ayesuun goʔameen ani rumminaa isinuun haa amara;»
daruur gees seendda minana idaamo waattamere kaʔisiraʔeel
ul dubbaa gutii kaʔatii uʔi kakkogire kaʔeelasa geesii, kamoog-
gan galttaanttejjool ul kaʔisiraʔeelii gire.
26 Eelaasa hinʔa galttaanttejja orrokko too tonssa
lakkofaramere; ayesuun goʔameen kasidoona ulii Serap'ita
kaʔamamaro maamanii tagitte galttaantte tos farame.
27 Usumalee kahegeroo kaʔelssayi geesiinna Isiraʔeelii
kamooggan maarii bar kaʔabanaaye ibaaddo gire; ayesuun
goʔameen kasooriya Niʔimaani kuwaarre hinʔa orrokko
koonna lakkofayyeere.
28 Ayihuudikokki min kaʔebi kagire ibaaddo dubba hikka
kakkomaalaren goorata amaraate.
29 Takkohamas's'eerenkkona keengureen Yesuusa kata-
maakko sarii beesen; katamaattisooyi hegelddeedisi gumbbii
lugudin tafelanttetto wodami k'ark'araa geesen;
30 Usu goʔameen isoo orromare seete.

Yesuusa battiikki ayyaana beese
(Mar. 1:21-28)

31 Esekkona Yesuusa tagaliila awuraajjaayi tagitto katamaa
tos K'ifirenaahoomi dage; eseenna Ayihuudin tafoolssii arri
gosa agaalssisano haggaʔabe.
32 Odonnati haafura ayeesaa mankkogire maraan dubbana
agaalssisanokkeessa saade.
33 Ayihuudikokki min kaʔebinna battiikki ayyaanaa
kaʔabamere ibaaddoti koo kagire; usuna t'ok'k'i taʔantte
yaayee iyyeere,
34 «Woo! Kanaazireti Yesuusa; me taʔeselsatto haajaa
noonne abtta? Kakkoonʔemettetta noo baasinya? Ati ayyotto
ani kasowa; ati kawaa k'ulluukkitta!» ame.

35 Yesuusana, «C'alʔi amidde hikka ibaaddotikko bee!» ame hadise; battiikki ayyaanana ibaaddoti gosa dubbaa hore lugudegure koonna miirʔa angeegison gafare bee.

36 Ibaaddo dubbana mame; isi isiʔorroonna, «Hikki misikki ajajaya? Odonnatina hunnaayi battiikki ayyaanalnna goʔajajiro isona biyaaran» ameen.

37 Yesuusakokki ataan usu ulkokki gobobii dubbaa maalssame.

Yesuusa kamooggan kahawʔamaro ibaaddo fayyiise
(Mat. 8:14-17; Mar. 1:29-34)

38 Esekko abbaabatere Yesuusa Ayihuudikokki min kaʔebikko beegure min kasimoona tos tabe. Tasimoona soddo maar gube gomeellan hawʔaamaa gitte; ese goggofayyisiroo Yesuusa ebaaten.

39 Yesuusana ese tos hussi amere maar kagubare hadise; maar kagubarena gafare goorsewa keetedde marttiisse.

40 Arriti iyaa giraan, kalekaleekki hawʔaami kaʔabanaaye ibaaddo dubba Yesuusa tos keenen. Usuna isoo mete metee genetteessa gutii kayere fayyiise.

41 Durrisana ade, «Ati ere kawaatta!» amaanna iyyaa kamooggan ibaaddokko bee. Usu goʔameen iso hadise; usu Kiristoosa laano addeesen mankkogireen maraan garakkeessa koonna iso goggoʔayeesonkko tire.

42 Ul kakkobaraare goorata Yesuusa too kaletti banʔee seete. Gosana usu dootaa gire; usu takkogiro banʔee emeeten; isokkona kalebiire goggoseennonkko tirin hedeen.

43 Usu goʔameen, «Kakkalee katamaal ani seeyigure wononnati kawaakokki wongala lallabin dootisara; ani kakkonfaramerana hikka halchchaaniya» ame.

44 Kayihuuda maamanii kagiro min kaʔebii dubbaa lallabaano horeddee.

5

Usukko oʔagaalssatarankokki uumamano
(Mat. 4:18-22; Mar. 1:16-20)

1 Gosa Yesuusa mareʔabere isiʔisi shashafataa usu kaʔagaalssisare haafura kawaa maala, tagenssaaret'i labuu girii aallee gire.

2 Usu goorata wolabo lama baga girii taʔaallitetto dee; kunʔub oʔabatareen adeen wolaboolkkona dageeren maarrabil aalisataa gireen.

3 Wolabool orrokko tasimoona talleetetto tos tabere, bagakko badi tos abaraanttii goggofakkisiroo hoosate; esekkona usu wolaboo gutii hamas's'eere gosana agaalssisano haggaʔabe.

4 Ayees gudise abbaabatere Simoonane, «Badi tos fakki amidde kunʔub abayin maarrabjjoolkkisin lugudayeene» ame.
5 Simoonana Yesuusane abbaabere, «Kaʔagaalssisatto! Hemeen duuddo daafuraa barinenne koonna lakkoʔabanenno; ati goʔantte haafurakkaayi adi maarrabjjoolnna lugudaroowa» ame.
6 Kakkolugudatareen goorata aaloo kajiinjjii kamooggan kunʔub abeen, maarrabijoolnna fiilamiin leete.
7 Wolabo takkaleetii tagitte una tattisoo emeeyidde iso goggogarggaarttoo malaataayi uumeen; isona emeeteren wolabo lama kunʔubi ammageen; wolabona lichchimiin leete.
8 Simoona P'et'iroosana hikka kakkodiyaare goorata Yesuusa hore gilbbisere, «Gootta; ani c'ubbaalessakki ibaaddotiya inkko kalebbee» ame.
9 Hikkana kakkonʔamera usuna usune wota ogireen dubba kaʔabeeraan kunʔubikokki moggaanii mankkosaaderen maraanye.
10 Usumaleenna saatilaal tasimoona kalleere yiis kazabddoosa, Yayik'oobana Yaannisana saadeen. Yesuusana Simoonane, «Arooʔabssatte! Goortta ibaaddo in tos kakkeentto leeta» ame.
11 Isona wolaboolkkisoo baga beeseren kaʔameen dubbana iiserene usu debee sesseeteen.

Yesuusa maarii bar kaʔabanaaye ibaaddoti fayyiise
(Mat. 8:1-4; Mar. 1:40-45)

12 Yesuusa katamaalkko tooyi kakkogiree, koo maarii bar kakkonʔammagantttete ibaaddoti ese katamaayi gire; hikki ibaaddoti Yesuusa kakkodeyaare goorata bebbeedtteessaa ul oyeegure, «Goottaa, feʔittaa golleete in muc'c'isin daanddaatta» ame ebaate.
13 Yesuusana gene diriirssategure maar kaʔibaaddoti aʔabegure «Ani feʔi sisera» «Muc'c'iʔami!» ame. Goorsewa bar ibaaddotikko muc'c'iʔantte.
14 Yesuusa ade, «Hikka maayyonna aroosegite; ayesuun goʔameen seedde isiʔoottaa tuuk'aamon tusa; gosaan ato goggolleeronna muc'c'imanokkaa maraan Muse goggoʔajajeerokki malee jaarsso sisi» ame ajajee.
15 Halleewo kuwaarre garakkeessa taʔayeesamatte odu aaloo balʔaataa seette; aaloo kamooggan ibaaddona usu kaʔayeesaro maalinna kaʔabaan maarʔorrookki hawʔaamikko fayyiin kukkuʔamaa gire.
16 Yesuusa goʔameen kamooggan goorata kaletti banʔee ebaataa gire.

Yesuusa Naafaleessakki ibaaddoti fayyiise
(Mat. 9:1-8; Mar. 2:1-12)

17 Arri tooyi Yesuusa gosa agaalssisaa gire; esena Galiilakkona kayihuuda maaman dubbakko usumaleenna Iyyerusaalemikko kaʔemeetera ibaaddo kafarasaawinna seera kamuse kaʔagaalssisara hamas's'ee gire; fayyiisinna ade hunna kagootta usu wota gire.

18 Hassu gooratana ibaaddo naafaleessati koo alggaayi sideen aateen emeeten. Yesuusa horee kayin min orroo tabisin hedeen.

19 Gosa mooggankkona kakkeeyi min orro tabisin mankkowaaten maraan heelinchcho gutii korateenee heelinchcho butto beeseren kahawʔamaro alggaanne wota gosaa t'eʔee tukkulii Yesuusa hore dagiseen.

20 Yesuusa ammanokkisoo deegure, «Ati ibaaddoti c'ubbokka haheso amamera» ame.

21 Seera oʔagaalssisaranna kafarasaawi ibaaddo, hikki «Waa kaʔinggaamara ayyoyya? Waa koo kuwaarre c'ubbo haheso amin kadaanddaara ayyoyya?» ameen k'ofa geggeesatano haggaʔabeen.

22 Yesuusana k'ofattisoo mankkoʔaddeesere maraan haa ame; «Muun wodanattisinii haa k'oppaattan?

23 ‹C'ubbokka haheso amamera› amanokkona ‹Kigudde gali› amanokko eekiya enekki?

24 Ayesuun goʔameen hikka usu kakkoonʔamera ere kaʔibaaddo ul gutii c'ubbona haheso amin odonnati kaʔabo laano goggomalabtaanunya.» Naafaleessa lee kagire ibaaddotine, kigudde alggaattaa sidadde minkakkaa gali ame.

25 Usuna goorsewa keegure isoo hore aallee; huddure takkogire alggaa sidategure Waa galataa minkkeessa gale.

26 Esee kagire ibaaddo dubbana mamano haggaʔabe; Waanna galataa, «Hittaari kasaadisiro ayees deenne» amaa abissii ammagame.

Uumamano kawoyyutii
(Mat. 9:9-13; Mar. 2:13-17)

27 Esekko abbaabatere Yesuusa esekko bee seete; woyyuu kaʔamamere koo k'arat'a kakukkuyisare k'arat'a takkoʔaatanaa banʔee kahamas'eero deegure, «Indebee sessee» ame.

28 Usuna kameen dubbana iise keegure usu debee sesseete.

29 Woyyutina Yesuusaan minkkeessayi aamo kaʔatii ekkaasate; kamooggan k'arat'a kakukkusarena kakkalee ibaaddo iso wota aamoon hamas's'ee gire.

30 Kafarasaawi ibaaddona seera kaʔagaalssisare ibaaddo Yesuusane, «K'arat'a okukkuyisarannenna c'ubbaaliyeelnne wota kakkoonʔaamattaanna kakkoont'amattaan mewuunya?» amaa Yesuusakko oʔagaalssataran gutii gumggumeen.

31 Yesuusana abbaabere isone, «Ohaw?aamaraanun kuwaarre fayyaalessalun akimii lakkodootisaro;
32 Aninna c'ubbaaliyeel c'ubbokko gula galsin kuwaarre k'ulloolee uumn lakko?emeeyero» ame.

Yesuusa gara ka?agabuu hoosame
(Mat. 9:14-18; Mar. 2:18-24)

33 Isona, «Yaannisakko o?agaalssatareen kamooggan goorata agabuyeen, ebaataran; ibaaddo kafarasaawikko o?agaalssatareenna usumalee yelataraan; ootta go?ameen arggetto aamanan t'amanaan» ameen.
34 Yesuusana, abbaabere isone; «Kamashaashee isone wota giraan o?uumameeran goggo?agabuyirawun yelin lakkodaand-daamaro.
35 Ayesuun go?ameen kamashaashee isokko takko?atamira arri emeeyinnatta; hassu goorata agabuyiranwa» ame.
36 Adena haa ame masuussee segee; «Ka?usubkki sarssikko erbbe fiilere kaddo?an sarssii gutii erbbe kakkaatara maayyona lakkogiro haa goyele ka?usubkki sarssi fiilara; ta?usubtti erbbe kaddo?ankki sarssine wota isi lakko?aatatto.
37 Ka?usubkki kawoyinii t'amona kaddo?ankki dinbbitoo muulate kakkaatara maayyona lakkogiro; gomuulate adi ka?usubkki kawoyinii t'amokokki dinbbito ebara; kawoyinii t'amona ubatara; dinbbitona la?o lakko?abo.
38 Haanssun ka?usubkki kawoyinii t'amo ka?usubkki dinbbitoo kibamano dootisara;
39 Goortta, ka?adallate kawoyinii t'amo kakkot'ame goorata, ka?usubkki kadootatara maayyona laagiro; aalanttina, ‹ka?adallate karooraniya mankko?amanan maraanya.› »

6

Tafoolssi arrikokki Goottaa
(Mat. 12:1-8; Mar. 2:23-28)

1 Ayihuudin tafoolssi arri Yesuusa ira orromare rooraa gire; usukko o?agaalssatareenna shawuyee ebiseen aatenee genee honk'ofeen aamaa gireen.
2 Kafarasaawi ibaaddo orrokko kokkoo go?ameen, «Ayihu-udin tafoolssi arri felamiin odootisoon felo muun felattaan?» ameen.
3 Yesuusana haa ame isoon abbaabe, «Daawute kakko?u?eere goorata wota ogireene wota kayelero dubba lakkonabbabit-tetteeniya?
4 Usu min kawaa tabere Waawun kalekki kalleero tuuk'aamol kaalaalun fe?i kakkosisanttetto babo atate aame; usune wota ogireenunna sise.»
5 Adena, «Ere ka?ibaaddo tafoolssi arriin Goottaya» ame.

6 Takkalee Ayihuudikkotti tafoolssi arriinna Yesuusa kaʔayihuudi min kaʔebii tabere agaalssisaa gire; esena gene tamergge kakkonaafattette ibaaddoti koo gire.
7 Seera oʔagaalssisareenna kafarasaawi ibaaddo Yesuusa mootin aalantti dootaa, tafoolssi arrittisooyi usu gofayyisinarona din oora gireen.
8 Yesuusana k'ofattisoo addeesegure gene kakkonnafattette ibaaddotine, «Kigudde t'eʔee aallii» ame; ibaaddotina kee aallee.
9 Esekko Yesuusa, «Alla ayees koo ani isin hoosaro; tafoolssi arriin feʔi kakkonsisanttetta idane feliinya muu meellane feliinya? Neefo haasanoyya muu baasanoya?» ame.
10 Yesuusa ade usuu maraamure kagiro ibaaddo dubbana deegure ibaaddotine, genettaa diriirssa ame; ibaaddotina goggoʔamameroo yele; genena suure fayyiite.
11 Ibaaddo goʔameen aaloo amaraate; Yesuusa gutii me yelin dootisaro isi isiorroo raattoo ayeeseen.

Tomonkko lama ofarameeraankokki assaabamano
(Mat. 10:1-4; Mar. 3:13-19)

12 Hassu arriilkko tooyi Yesuusa ebaayin wodami tos bee; hemeen duuddo Waa tos ebaataa baree.
13 Babbaris usukko oʔagaalssataran uumegure isokko tomonkko lama assaabe; isona ofarameeraan ame mege beese;
14 Isona P'et'iroosa ame kaʔuumera Simoona abbikkeessa Endiraasa, Yayik'ooba, Yaannisa, Filp'oosa, Berttelomeewosa,
15 Matoosa, Toomaasa, kaʔilfoosa ere Yayik'ooba, «Kahaʔusatare» kaʔamamere Simoona,
16 Kayayik'ooba ere Yihuudana Yesuusa roorise kasisere ul kaʔask'oortukki Yihuuda leen gireen.

Yesuusa kamooggan gosa agaalssisanonna fayyisanokokki gara
(Mat. 4:23-25)

17 Yesuusa isone wota raattoo wodamikko dagegure diidatti banʔee aallee; usukko ofarameeraanna aaloo kamooggan ibaaddo ese gire; Yihuuda maaman dubbakkona Iyyerusaalemikko usumalee T'irooskona kasidoona labugirkko kaʔemeetera kamooggan gosana esee gire.
18 Hinʔina kakkoonʔemeteeren usukko maalinna kaʔabanayeen maarʔorrookki hawʔaamikko fayyiinye. Battiikki ayyaanayi abboosaama ogireenna fayyeen.
19 Hunna usukko biyaa dubbana fayyiisaa mankkogire maraan, ibaaddo dubba usu diniin dootataa gire.

Osommaanna gaddakokki aalanttil
(Mat. 5:1-12)

20 Yesuusa usukko oʔagaalssataran tos diyaa haa ame;
Isin hiyyeessa osommaasantteettan
wononnati kawaa kakkisinyya;
21 Isin gidda oʔuʔaattaan osommaasantteettan;
haarre bararinnattaan;
Isin gidda oʔootattaan osmmasanttettan;
haarre osolinnattan!
22 Ibaaddo ere kaʔibaaddo maraan godiide,
isin orrokko goʔassaabeenna gotuffaten,
kameellan mege gosisenna osommaasantteettan.
23 Hittima muraattisin daruurii taʔatiitta; hasse arri isinuun geggeloo halleen; burraak'a; kahorkkoo odojolaalkkiso kahegeroo gutii kayeleraan hikkawaye.
24 Ayesuun goʔameen isin dureessajjol
Aanne isinuun! Goggoʔinna giddawa atatteettan.
25 Isin gidda obbararttettan aanne isinuun!
haarre uuʔinattan.
Isin gidda oʔosolattan aanne isinuun!
haarre gaddinnattaan; ooyinnattaan.
26 Ibaaddo dubba idanettattisin goʔayeese aanne isinuun!
kahoree odojolaalkkiso ot'araa hegerojoolun kayeleeren hikkawaye.

Diina geelatano
(Mat. 5:38-48; Mat. 7:12)

27 «Ayesuun goʔameen isin omaalattanun ani haa amara; diinajjoolkkisin geelayen; isin odiidaraawunna idane fela;
28 Isin kak'anggaarona sommaasayeen; isin kamirʔaroonna ebaayen.
29 Uyyi koo kabbasaroon kakkalee uyyi adi tusi; gashe kukko kaʔataroon k'olo arootirtte.
30 Kaʔebaataron dubbaan sisi; urrawoʔoottaa kaʔaataroon goggoʔabbaabron aroohoosatte.
31 Ibaaddo goggofelloo kadootattaan isinna usumalee fela.
32 «Isin kageelaataro goggeelatten me kaletti laʔo helayinattaan? ‹C'ubbaalessajjoolnna› goʔameen iso ogeelataraan geelataran.
33 Idane isinuun ofelaraawun idane gofeltteen me kaletti laʔo helayinattaan? C'ubbaalessajjoolnna goʔameen hikkamalee felataraan.
34 Amʔaa abbaabirowa antteen kakkohedattaan ibaaddon goʔamʔayisseen me kaletti laʔo helayinattaan? C'ubbaalessajjoolnna goʔameen kaʔamʔayiseraan gitakki abbaabayi atayin c'ubbaalessajjoolunna amʔayisaran.

35 Ayesuun goʔameen diinajjoolkkisin geelayene; idanena fela; abbaabayi atayin abddi hayelannooni amʔayisa; hikkaninna muraatattisin tanjiin leeta; dubbaankko t'ok'k'i kaʔame yiis kawaa linnattaan; usu galata kallikkiwunna kameellan ibaaddo dubbaan kaʔidankkiya.

36 Kadaruure Aabbokkisin isinuun goggonenеʔyisatarokki malee isinna usumalee onenʔeeyisaattan laa.

Kakkalee gutii firddaano kadootisoon laano
(Mat. 7:1-5)

37 «Aroofirdditeen isinuun lakkofirddaamiro; aroobohitteen; lakkobohanttaan; haheso ama; Waa isinuun haheso amirowa;

38 Sisa Waa isinuun sisirowa; kakkoʔekkaasattan huuyi abbaabayi isinuun mankkoʔekkaasaminaro maraan, huc'c'imi aaʔi migllii taaʔubaroo kaʔidankki huuyi ekkaasami isinuun sisaminara.»

39 Adena Yesuusa hikka masuussa haa ame isoon segee; «Ilʔoo kadeyannon iilʔoo kandeyaannon abi geggeeyisin daanddaara? Lama isiʔabateeren gumbbii orroddeen lakkoʔiyaaraniya?

40 Kaʔagaalssatarakaʔagaalssisarokko lakkorooraro; ayesuun goʔameen madaari kaʔagaalssate ibaaddo dubba kaʔagaalssisaro aani linnara.

41 «Abbikkakkatti ilii orroo kagiro huura mewuun diyaatta? Ilttaayi orroo kageeddabamero gaa lakkodiyaattoya?

42 Ilttaayi orroo kagiro gaa handeyaannooni abbikkaanne ‹Abbikkee; ilttaayi orroo kagiro huura kuun beesu› misii amin daanddaatta? Ati ifissaaddaa; horaarjje ilttaayi orroo kageeddabamero gaa beesa; esekko abbaabadde abbikkaatti ilii orroo kagiro huura beesin iidisi din daanddaatta.

Gaanna iltteessana
(Mat. 7:16-20; 12:34-35)

43 «Kaʔidankkigaalеe giranttii tameellantti il kadubamara gaa lakkogiro usumaleenna kameellankki gaa lee giraan taʔidantti il kadubamara gaa laagiro.

44 Gaa dubba takaataro ilii addeesamara; gaa kaʔeʔeenkkona belesi taʔamamatta il lakkoʔabaabamatto; usumaleenna moolaalkko woyinii taʔamamatta il lakkoʔabaabamatto.

45 Kaʔidankkiibaaddowodanatteessaakaʔammagamero kaʔidan ayeeskko idane beesatara; kameellan ibaaddo wodanatteessaa kaʔammagamero kameellan ayeeskko meellane beesara; ibaaddo wodanatteessa ammagame karoorero hiʔitteessayi ayeesara.

K'arookkina gowwakki min omadaarateraan
(Mat. 7:24-27)

46 «Ani kaʔamaro lakkofelattaan hayya muun, ‹Gootta, Gootta› amattaan?
47 In tos kaʔemeetara haafurakkee maalere felooyi kahayisara dubba ayyo aani laaro ani isinuun tusiro;
48 min madaarayiin aaloo gumbbi yele kaʔosherona eʔemoo gutii ukum kaʔukumaatero ibaaddoti aani laara; daad ammagame emeetegure usu min shafe; ataate mankkomadaaramere maraan aaʔisinna lakkodaanddee.
49 Haafura kakkee maalere felooyi kahayisoon goʔameen minkakkeessa ukum kallii erree gutii kamadaaratero ibaaddoti aani laara; daad ammagamanokko kakkeeyi min kakkoshafare goorata goorsewa iyye; iyaanona gomeellan lee.»

7

Wotaadara booluun woyichcha kalleerokokki ammano (Mat. 8:5-13)

1 Yesuusa hikka dubba gosaa hore ayeese gudisere K'ifirenaahoomi tos tabe.
2 Esena karoomi wotaadara booluun woyichcha kalleere gire; usu aaloo kageelaatare usuun kahandaarekki hawʔaamere goyin gabbalame gire.
3 Usuna Yesuusakokki gara kakkomaalare goorata usuun kahandaarekki goggofayyisiroo goggoʔebaanawun ul kaʔayihuudatti jaarsoleekko fare.
4 Handdaa ofarameerenna Yesuusa tos emetengureen haa ameen ataayiseen ebaaten; «Hikka ibaaddotin ati hikka felin dootisara;
5 Aalanttina hikki ibaaddoti gosakkaani geelaatara; min kaʔebikaani noon kamadaarsiserana usuya.»
6 Yesuusa isone wota seete. Usuna min tos kakkogabbalamare goorata, wotaadara boolkokki woyichchati ogeelaatare farere Yesuusane haa ame; «Goottaa; ati minkkee orddi tabin ani kadootisaro ibaaddoti lakkoyo aroohartte;
7 Hikkakko kakkeeyi ku hore gabbalamiin duuddo kadootisaro aani isiʔootte lakkotootataro; haafura koo kaalaal ayeesi; iin kahandaarekki fayyirowa.
8 Ani metekkeewun kaguutee woyichcha aba inkko hegelle ade iin kahandaara wotaadara gira; koonne ati ‹See› goʔamiro seetara; kakkalennena, ‹Koyya› goʔamiro emeetara; iin kahandaarana, ‹Hikka feli› goʔamiro iin ajajaamara.»
9 Yesuusana hikka kakkomaalare goorata usuu saade; kambbal amerena debeesseeta kagire gosane, «Ani isinne haa amara; hitta aanttitti tanjiintti ammano Isiraʔeelii duuddo ani lakkohelero» ame.

10 Handdaa kaseetere ibaaddo min kakkoʔabbaabatare goorata, usuu kahandaarekkina kafayyeero deen.

Yesuusa kagalttantteti ere goyikko keese
(1 Won. 17:17-24; 2 Won. 4:32-37; Mar. 5:21-24,35-43; Yan. 11:1-44)

11 Esekko abbaabatere Yesuusa tanjiin haʔadallaannooni, Naayin taʔamamatto katamaa tos seete; usukko oʔagaalssataranna kamooggan gosa usune wota seete.

12 Katamaa tos kakkotabaraan karra Yesuusa kakkogeyaare goorata, ibaaddoti kookokki rees sideengureen katamaakko been; kagoyerena Aayettessaawun koo kaalaalye; Aanna galttaanttette; kamooggan kakkatamaa gosana esene wota gire.

13 Goottanna ese kakkodeyaare goorata nenʔeyisategure, «Allamandde, arooʔootte!» ame.

14 Gabbalamere takkosideeraan raree dine; kasidere ibaaddona takki ame aallee; Yesuusana, «Ati wodallaati, ani kunne ki amara» ame.

15 Kagoyere ibaaddotina neefo abbaabattedde fayyeere t'ok'k'i ame hamas's'ee; ayeesano haggaʔabe. Yesuusana aatere Aawun sise.

16 Dubbana abssatereen Waa galataa, «KaʔatiI kahegeroo no orrokko keera», «Waa gosakkeessa fayyiisin emeetera» ameen.

17 Hikki Yesuusakokki ataan kayihuuda ul dubbaayinna usu maamanii kagiro ul dubbaa addeesame.

Yesuusana kat'ammak'aaro Yaannisana
(Mat. 11:2-19)

18 Yaannisakko oʔagaalssatareen hikka dubba Yaannisaan segeen. Usuna iso orrokko lama uumere,

19 «Emeetara kaʔamantette atitte? Muu kakkalee ooranna? Ama» ami goggohoosanawun Goottaa tos fare.

20 Ibaaddojjana Yesuusa tos seeteerene, emeetara kaʔamantette atitte? Muu kakkalee ooranna? Ami no ku goggohoosannon «Kat'ammak'aara Yaannisa no ku tos farera» ameen.

21 Goorsewa Yesuusa kamooggan ibaaddo hawʔaamikko, maar orrookki hawʔaamikkona battiikki ayyaanalkko fayyiise; kamooggan ilʔo kandeyaannon ilʔoo denddeeyise.

22 Yaannisaan handdaa oseeterenne Yesuusa haa ame; «Seenguddeen kaddeetettanna kamaaltteettaan Yaannisaan segaa; Iilʔoo kandiyaannon dinnara; oʔeesaraan tukkul sesseyinaraan; maarii bar oʔabana muc'c'iminaraan; nebee omaaloonna maalnnaraan; ogoyeraanna goyikko kinnaraan; hiyyessaalunna wongala lallabaaminara.

23 Iyyee abddatana waatti kahandudufannon ibaaddo dubba kasommaasameya.»

24 Yaannisaan handdaa oʔemeetereen seeteen kakkobowaareen goorata, Yesuusa gara Yaannisakokki ayeesano haggaʔabe; haanna ame; Yaannisa tos gaa kakkoonbeeteetten me diinyye? Ambbal kawolliwollisatto fiik'eya?

25 Hayya me din beeten? Kaʔidan sarssi kasarsatero ibaaddoya? Kaʔiidaro sarssii oʔissaadaraanna giri kaʔekkaate ogiraan min kawonooyi giraanwa.

26 Hayya! Isin me din beeten? Kahegeroo din leewuna? Ii ani isinne haa amara; isin din kabeetetteen kahegerookkona karooraroya.

27 Haa amame kakkoons'aafamerena usuya; « ‹Raakkaanna ku horee kaʔekkaasiro, erggichchakkeenna kukko t'ayisi ani farnnara.›

28 Ani isinne haa amara; heleelkko kaʔumulamero orrokko Yaannisakko karoorara laagiro; wononnati kawaayi goʔameen dubbaankkona kayeraatara usu roorara.»

29 K'arat'a okukkuyisaraanna hahesooni, hikka omaaleen dubba kayaannisa t'ink'ata t'ammak'aamaa Waa k'ulluukkiya ameen atoteen.

30 Ibaaddo kafarasaawilnna seera kamuse okasaan goʔameen tayaannisa genee t'ammak'amana waatti, Waa isoon kaʔabo halchcha neebateen.

31 Yesuusa ade, «Goortta hitta alattankkokki ibaaddo ani meyii masuussira? Me aani laaran?

32 Banʔe tagiyyaayi hamas's'eereen isi isirroo isi uʔuumataa haa kaʔamaro yiisaas aani laanan, ‹Noo sussullee isinuun ufuufinne, lakkoduddurtteen; boochcho isinuun beensse, lakkoʔootteen.›

33 Aalanttina kat'ammak'aara Yaannisa agabuuyi kaami haʔamoonna kawoyinii t'amo hant'amooni goʔemeete, ‹Battiikki ayyaana aba› antteen.

34 Ere kaʔibaaddo adi aamaanna t'amaa goʔemeete ‹Aamoonna t'amoon kagap'igap'aaro, k'arat'a okukkuyisaraanna c'ubbaalessaal kageelaataro› antteen.

35 Goortta k'arummakokki likkii laano kaʔatatero ibaaddo dubbaa dollee addeesantte ame.»

Heleelttiti too Yesuusaan shittoo shigidde

36 Eseenna ibaaddo kafarasaawikko koonne wota babo goggoʔaamiroon Yesuusa uumate, usuna Farasaawitikokki min tos tabegure babo aamin hamas's'ee.

37 Ese katamaayi tagitte too c'ubbaalettii heleelttiti, Yesuusa Farasaawitikokki minii babo aamin hamas's'aano kakkomaalatte goorata koo Alibast'iros kaʔamamaro eʔemokko k'orame kafelamero bilk'aade mig talleetetto shittoo aatte emeette;

38 Mina tahaarenne luk'k'aa dollee aallitede ootaa ilmmi luk'k'aa gutii ubaa metekkiseyinna shakaarano haggaʔabtte, luk'k'aʔoottessana anggataa shittoo shigidde.

39 KaʔuumatereFarasaawitina hikka kakkodeyaare goorata, hikki ibaaddoti kahegeroo lii girewa usu tadintetta heleelttiti maayyotto, adde maamisitti ibaaddotitto addeesi girare; c'ubbaalettiitta ame wodanatteessa hede.

40 Yesuusana, «Simoona, ani kuun kaseginaro ayees aba» ame.

«Usuna kaʔagaalssisatto! Iin segii» ame.

41 Yesuusana haa ame, koo kaʔamʔayisarokko maragade oʔamʔaateeren ibaaddojja lama gireen, koo ken boolee t'agaraa, kallamina ade t'agaraa konttom amʔaateren.

42 Abbaab kasisina kakkowaatareen goorata anzattisoo lama dubbaanna usu isaage. Goortta iso lama dubbakko kaʔamʔayisero roorssate kageelaatara eekiya?

43 Simoonana, «Tammooggan anza kakkoonhesetto aani laara» ame abbaabe. Yesuusana, «Likkii abbaabttetta» ame.

44 Heleelttiti tos kambbal amere Simoonane haa ame, «Ati hitta heleelttiti diyaatta? Ani minkaa gottabe, ati luk'k'aʔoottewun bekena lakkosissette, ese goʔameen luk'k'aʔoottee ilmmittiseeyi aalisedde metekakkiseyi shakaartte.

45 Ati duuddo in anggatte nogodda lakkoʔaattetto, ese goʔameen ani gottabekko haggaʔabittedde luk'k'aʔoottee anggatana lakkoʔaallissetto.

46 Ati metekakkeeyi zayitiinna lakkoshigiddetto; ese goʔameen luk'k'aʔootteyi shittoo shigidde.

47 Haanssun ani haa amara; ese aaloo in geelattetta kanjiin c'ubbo eseen shaaga leera; c'ubbo kic'c'arkki shaaga kakkoonleera goʔameen abaraanttii geelaatara.»

48 Esekko Yesuusa heleelttitine, «C'ubbokka haheso amamera» ame.

49 Usu wota babo aamin hamas's'ite tagitte marttina, «Hikki c'ubbo duuddo haheso kaʔamara usu ayyoyya?» ameen isi isiʔorroo ayeeseen.

50 Yesuusa heleelttitine «Ammanokka ku fayyiisera nogoddaa gali!» ame.

8

Kawut'atarokotti masuussa

1 Esekko abbaabatere Yesuusa wononnati kawaa kageggelaayisiro haafura lallabaa katamaalnnena maamanjolaalnne roore, tomonkko lamana usu wota gireen.

2 Usumalee battiikki ayyaana kakkoonbeerana maar orrookki hawʔaamikkona kafayyeera kookkoo heleeljoolnna

wota gire; isona durrisa todoba takkoberee ul kamegidellakotti Mayiraame,

3 Kaherodoosa minii odonnati kaʔabanaaye takuuza oori Yohaana, Soosinna, adena kamooggan kakkalee gire; hinʔina urrawoʔoottisooyi Yesuusana usukko oʔagaalssatarewuunna ohandaareenyen.

4 Kamooggan gosa koollee kukku ame giranttii, adena ibaaddo kalekaleetti katamaalkko Yesuusa tos kakkokukkuʔamare goorata, hikka masuussa haa amaa isoon segee;

5 «Koo otate kabaraare wut'a wut'ayiin bee; wut'ataa girantтii kookkoo wut'a raadii iyye; lukiinna daddarame; kimbirjolnna aame.

6 Kookkoo wut'a taʔeʔemooltti erree iyye; goggoʔalatee unjjane giranamankkowaatte maraan angage.

7 Kakkalee wut'ana ade eʔeen orroo iyye; eʔeen wota jiinatte marggisse haasse.

8 Kakkalee wut'ana erre taʔidantti gutii iyye; kakkoʔalatare goorata kawut'amerokko bool ambbaanna dubame.» Hikka amere gudisaa yaaye t'ok'k'iʔisere, «Tamaalatto nebe kaʔaba hamaalo» ame.

9 Yesuusakko oʔagaalssatareen hitta masuussakotti fureen usu hoosaten.

10 Usuna haa ame; «Wononnati kawaakotti hool malabano isinuun sisamera okkaleetun goʔameen masuussayi ani ayeesinara; hikkina, diyaagiraan wodanaa goggokokannonkko, maalaa giraani goggoshaadonkoya.»

11 «Goortta tamasuussa fureenna hittatta. Wut'a kaʔamamere haafura kawaayya.

12 Raadii kaʔiyyerena haafura ommaalaraan, ayesuun goʔameen ammanireen goggofayyinonkko durrisa emetere haafura wodanatatteessakko kakkoʔaataroyaan.

13 EʔemooltTi erree kaʔiyyere haafura gomaallan geggelooyi oʔatataraanyan. Hinʔi goorata kic'c'arun ammanaraan kuwaarre hidiid mankkowaatemaraan kac'aafitii goorata bannee okakataraanyan.

14 Eeʔeen t'eʔee kaʔiyyerena haafurakkeessa ommaalananyaan; hayeen bareenen giri kaʔuleekokki k'ofaa, durummayinna barsano oʔidaneeti geggelooyi marggisamene dubamin goggodootisaroo il lakkodubamaran.

15 Erre taʔidanii gutii kaʔiyyera haafurakkeessa taʔidanttinna tukkultti wodanaa maalereen oʔoorataran; obssaanna ataataa il odubamaraaniyan.

Bollanssoo gutii kagiro korroontta
(Mar. 4:21-25)

16 «Korroontta hank'k'ayisatere toossa orroo goorttun alggaa
hegelii kakkaatara maayyona lakkogiro, haa kayelarokko
min orddee katabara ibaaddo ifa goggodiyaro bollanssoo
gutii sowaatara.
17 Kamutoon kasiyamera, ka?addeesamoon ifa tos kan-
beenoon, kagolatera ayees lakkogiro.
18 Goortta isin maamisii maalnnattan isii?oorayeen; kakko-
giroon adamara; kallikki dubbakko ade aankki kagiro aani
kallaara duuddo ataminara.»

Aaye tayesuusana abbilaaltteessana
(Mat. 12:46-50; Mar. 3:31-35)

19 Esekko abbaabatere Aaye tayesuusana abbilaaltteessa
Yesuusa mankkogiro emeeten; isona gosa moogganko kak-
keeyi usu tonssa gabbalamiin lakkodaanddeeren.
20 Hassu goorata, «Aayettana abbilaaltta ku din dootereen
sarre aalleeran» ameen usuun segeen.
21 Usuna isoon abbaabere, «Aayettina abbilaalttina haafura
kawaa maalereen felooyi ohayisataraayan» ame.

Yesuusa gaashimallo c'al?isano
(Mat. 8:23-27; Mar. 4:35-41)

22 Arriilkko arri tooyi Yesuusa usukko o?agaalssataranne
wota wolabooyi koratere, «Bekekko gama nak'ina» ame; es-
ekkona duudaatano horeddeen.
23 Bekee orroo duudaataa giraanttini Yesuusa wolaboo
orroo huddure; usu goorata beke gutii gaashimallo ka?atii
kee, bekena wolaboo k'amakko rooreene mankkotabeene
maraan bayikkotti hi?i geegeen.
24 Yesuusakko o?agaalssatareen usu tos gabbalameeren,
«Goottaa, Goottaa! No lagudannella!» amaa huddurokko usu
nabbaadiseen, usuna nabbaadere ambbalnna, bekekkokki
shalagaamano hadise; usu goorata ambbalnna shalagaa-
mano iisse c'al?eetti leete.
25 Usuna usukko o?agaalsatanaanne, «Ammanokkisin eeko
hayya? Ame. Isona abssiinna saadanoyi, hikki ambbalnna
bekena kakkon ajajaamaraan afo ayyoyya?» ameen isi
isi?orroo ayeeseen.

Durrisa ka?abere ibaaddotikokki fayyaano
(Mat. 8:28-34; Mar. 5:1-20)

26 Esekko abbaabatere Galiilakko gamaa kagiro kagerggе-
sennooni ul tos wolabooyi nak'een.
27 Yesuusa wolabokko deegere baga kakkobeyaare goorata,
durrisa gutii kakkogire koo ese katamaakokki ibaaddoti es-
ele; hikki ibaaddoti kamooggan goorata sarssi ansarssan-
nonii, minna hanttabooni ban?e tahiyyeel min kayelatereya.

28 Yesuusa kakkodeyaare goorata okkaa usu horee iyye; ta?atii yaayee, «Dubbaankko kanjiinkki ere kawaa Yesuusa; ati inne wota tammee esella abtta? In gogg o?abboosisonkko ebaatara» ame.
29 Hikka kakkoon?amere battiikki ayyaanajjol ibaaddotikko goggobeero Yesuusa ajaja sise mankkogire maraanya. Battiikki ayyaanajjol arggetto mankkokeyaaro marantuu ibaaddoti sanssalataanna marc'c'o talukeeti shaami go?ooramirona kakkoshaamero sanssalata goggoosa ka?abere battiikki ayyaanajjol gaa tos aate biyaa gire.
30 Yesuusana, «Megekkaa ayyoyya?» ame usu hoosate. Usuna kamooggan durrisa tabe mankkogire maraan, «Megekkina Lege?ooniya» ame.
31 Durrisanena bowwa orro taba ami goggo?ajajiinoonkko ataayiseen usu ebaaten.
32 Usu maamanii wodami laayuyi jigi talleeta tammooggan booyyee ese foofamaa gitte. Durrisane tammooggan booyyee tos taba ami fe?i goggosisiroo ebaaten; usuna fe?i isoon sise.
33 Durrisana ibaaddotikko beegure booyyee tos tabeen; Booyyelnna bowwa hi?i hegelddee otottoola beke orroddee tabe lichchi ame.
34 Ofoofeenna kalleero ayees kakkodeyaaren goorata, tittiyeen seetereen katamaayinna gat'aree ayeeseen.
35 Gosa kalleero ayees din mankkogirokko beegure Yesuusa tos emeete. Durrisaal kakkobeere ibaaddoti sarssi sarssatere, wodanatteessa abbaabattedde, Yesuusaa lukii hegelii kahamas'eero kakkodeyaaren goorata abssateen.
36 Durrisaa ka?abamere ibaaddoti fayyaa giranttii odeeraanna, misii fayyeero gosaan segeen.
37 Maaman kagerggesennoni ulkokki ibaaddo dubba tanjiin abssategure, esekko goggoseero Yesuusa ebaaten; usuna wolaboo tabere abbaabate seete.
38 Durrisaal kakkobeere ibaaddoti Yesuusa wota seeyin ebaate; usu go?ameen haa ame;
39 «Minkaa abbaabadde, Waa kuun kafelero kanjiinkki ayees ayeesi.» Ibaaddotina Yesuusa usuun kafelero ka?atii ayees katamaa dubbaa mute ayeesa seete.

Tagootette unnutina tahaw?aanttette heleelttiti
(Mat. 9:18-26; Mar. 5:21-43)

40 Gosa dubba emetotteessa oorataa mankkogire maraan, Yesuusa kakko?abbaabatare goorata geggelooyi usu atateen.
41 Usu goorata Iya?irosi ka?amamere ka?ayihuudi min ebikkokki woyichcha emetere, luki tayesuusa gutii iyyegure minkkeessa goggoseero ebaate;
42 Hikka ebi kakkoon?ebaatere gees tomonkko lama takkoleere too unnutti taalaal mankkogitte maraanye; esena

haw?aanttedde goyii hi?i gutii gitte. Yesuusa eserraa seetaa giraan gosa isi?isi shashafataa aaloo harisaa gire.

43 Gees tomonkko lama iigi ubataa takkogire heleelttiti too gitte; ka?abtto dubba odo doobjjoolun gussattedde fayyiisinna kadanddeere maayyona lakkogire.

44 Esena mina tahaarenne gabbalanttedde sarssikotti birt'e dintte; ubataa kagire iigina goorsewa aallee.

45 Yesuusana, «In kadinera ayyoyya?» ame. Dubbana dinanawaattikisoo kakkokakatareen goorata P'et'iroosa Goottaa, gosa dubba maraamure ku harisara ame.

46 Yesuusa ade ibaaddoti, «Koo in dinera; hunnana inkko biyaano kasa» ame.

47 Heleelttitina isi siyamissayi galin daanddaanawaatti kakko?addeesatte goorata, har?aa emeettedde usu hore iite; mewuun dinttettona misii goorsewa fayyitetto gosa dubbaa hore segaatte.

48 Usuna, «Unnuttee; ammanokka ku fayyiisera; nogoddaa gali» ame.

49 Yesuusa ganaa ayeesaa giranttii, ibaaddoti koo Ayihuudikokki min ka?ebii woyichcha kalleere ka?iyaa?iroosi minkko emetere, «Unnutatta gootetta; hittakko danbbeebaan ka?agaalssisaro arooharisse» ame.

50 Yesuusana hikka maalere iyya?iroosine allamandde, «Aroo abssatte; amana kuwaarre unnutatta fayyinatta» ame.

51 Min ka?iyaa?iroosi tos gotabiro P'et'iroosa, Yaannisana Yayik'oobakko usumalee unnutikotti Aanna odona kuwaarre maayyona usu wota goggotabroo lakkodootero.

52 Hassu goorata ibaaddo dubba woo woo amaa eseen ootaa gire. Yesuusa ade, «Aroo ootteen; huddurttetta kuwaarre lakkogootetto» ame.

53 Ibaaddona gowaanokkisee mankkokaso maraan usuun osole.

54 Usu go?ameen genettisee abere, «Te?ati unnu, ki» ame.

55 Neefo ta?unnutinna abbaabatte; goorsewa keete aallite, Yesuusana ese ka?aantto kooko goggosisirawun segee.

56 O?umuleeraanna saadeen; usu go?ameen kalleero ayees maayyonna goggo?ayeesonkko segee.

9

Tomonkko lama ofarameeraankokki faramano (Mat. 10:5-15; Mar. 6:7-13)

1 Yesuusa tomonkko lama ofarameeraan raattoo uumere durrisa dubba goggobeesinawun maar orrookki haw?amkkona goggofayyisinawun hunnana odonnati isoon sise.

2 Adena wononnati kawaa goggolallabirawunna
kahawʔaamaro goggofayyisinawun iso fare;
3 Haanna ame; «Raakkisinuun dama golleete, shile golleenna,
babona gollee, maragade gollee, kakkalee kaʔiggilssattan
sarssi abatano lakkodootisaro.
4 Hassu maamankko taabetaan geegin horaarjje kakkotabt-
teettan kamaakkayyo miniinna adallaayen.
5 Hasse katamaakokki ibaaddona isin hak'op'annooni
hesire katamaattisoo Iisseen takkobeyattaani, seerisano isin-
uun goggolleeroon kalukee gorra hurggufayendden biyaa.»
6 Isona usu malabeengureen wongala lallabaa banʔe
dubbaa dhukkubaleessajjool fayyiisaa maaman maamanii
rooraa gireen.
7 Kagaliila ulkokki mooti Herodoosana, usu goorata
kalleero ayees dubba maalere kalleero ayeesii girddiʔame;
aalanttina ibaaddo kookkoo kat'ammak'aara Yaannisa
goyikko keera amaa ayeesaa gire.
8 Okkaleenna Eelaasa goggomutero, okkalee adene ot'awoo
hegeroolkko koo goyikko keera amaa ayeesaa gireen.
9 Herodoosana, «kat'ammak'aaro Yaannisa ani marggi
goosisere goyera; hayya, usu garakkeessa haa ayeesamaa
kamaalara hikki Ibaaddoti ayyoya?» ame, Yesuusa ilii din
dootaa gire.

Yesuusa ibaaddo kuma ken aamise
(Mat. 14:13-21; Mar. 6:30-44; Yan. 6:1-14)

10 Ofarameerenna abbaabateen kakkoʔemeteeren goorata
kalleero dubba segeen, usuna iso aatere Beetesayida
taʔamamatto katamaayi kaletti banʔe seete.
11 Gosana hikka addeesegure debeesseseeten, usuna
k'op'atere wononnati kawaakokki gara isoon segaa gire,
fayyinna kakkoondootisarona fayyiise.
12 Ul hemeen liin laa giraan, tomonkko lama usu tos
gabbalameeren, «Kakkogginna ul k'alullattokki mankkollee
maraan, gosa usu gobobii k'amanne kagiro maaman tos
seeyireen babo mankkoʔiminaranna tabariisanoo banʔe gog-
godootarawun gafari» ameen.
13 Yesuusa ade, «Kaʔaamiraan isinwa isoon sisa ame. Isona,
hikka gosa dubbaan kalleera babo seeyinne goʔiminne
kuwaarre, noon kagira babo kenkkona kunʔub lamakko
lakkorooraro» ameen.
14 Kuma ken kalleera babbaar esee gire. Yesuusana usukko
oʔagaalssataranne, «Gosa konttom konttomii beesa hamas'iisa»
ame.
15 Usukko oʔagaalssatareenna goggosegaamero malee
ibaaddo goggohamas'iroon yeleen.

16 Yesuusana babo kenna kunʔub lamana abere daruur tos
eleddee diyaa Waa galateere, ebise aatere gosaawun horee
goggoroorisirawun usukko oʔagaalssatarawun sise.
17 Dubbana aameen barareen; usukko oʔagaalssataranna
isokko tahessetto hanbba dugud tomonkko lama mig
keeseen.

P'et'iroosa Yesuusa Kiristoosa kafayyisaro laano atotee
(Mat. 16:13-19; Mar. 8:27-29)

18 Esekko abbaabatere Yesuusa kale ebaataa gire; usukko
oʔagaalssatareenna usu tos emeeten; usuna, «Gosa in ayyoyya
amara?» ame hoosate.
19 Isona, «Kookkoo kat'ammak'aaro Yaannisa, kakkalee Ee-
laasa, kuuki ade kahoree kahegeroolkko koo goyikko keera
amaraan» ameen.
20 Yesuusana, «Isin addeen in ayyoyya amattaan?»
ame. P'et'iroosana, «Ati Kiristoosa kafayyisatto Waayi
kaʔassaabanttettotta» ame abbaabe.
21 Yesuusa hikka maayyoonna goggoʔayeesonkko ataayise
segee.
22 Adena, «Ere kaʔibaaddo rakkoo tammooggan atayin
dootisara; usumalee jaarsoleeyi, tuuk'aamokokki
woyichchaalnna seera oʔagaalssisarani dollee diidaminnara
goyinara, taseedi arrina goyikko kinnara» ame.
23 Esekkona dubbaawun; «Indebee sesseyiin kadootatara
maayyona gogire isiʔoottessa hakakate; mask'aliitteessa
arggetto sidayigure indebee hasesseto.
24 Muun goʔantteen neefoteessa fayyiisayin kadootatara
dubba baasatara; neefoteessa iin amere kabbaasatara ade
fayyisatara.
25 Ibaaddo alami dubba worʔe gohelate neefo adi gob-
baasate goorttun gohank'k'isate laʔo metta?
26 Maayyona iyyeenna haafurakkeeyi gommullee, ere
kaʔibaaddo kabajateessaanna Aabbokeessatti kabajaa
usumaleenna k'ulluukki erggichchakotti kabajaa
kakkoʔemeete goorata mullinara.
27 Ani rumminaa amara; hittanii oʔalleeraan orrokko
wononnati kawaa handdeenoni kagoonnon ibaaddo gira»
ame.

Middi tayesuusa iggilissamano
(Mat. 17:1-8; Mar. 9:2-8)

28 Yesuusa hikka takkoʔayesere arri siddeedkko abbaa-
batere P'et'iroosa, Yaannisana Yayik'ooba aatere ebaayin
wodami tos bee.
29 Ebii gutii giraan horetteessa iggilissantte; sarssina
hank'k'a aani hank'k'aye gumaara lee.
30 Goorsewa ibaaddojja lama, isona Musena Eelaasa usune
wota ayeesaa gireen;

31 Kabajaa muteeren, Iyyerusaalemii liin kagiro hikka
alamikko goyikkeessakki gara ayeesaa gireen.
32 P'et'iroosana wota ogireewun ade hudduro ilʔo isilaat-
tedde huddureen gireen; kakkonnabbadareen goorata kaba-
jatteessaa usune wota oʔaalleeran ibaaddojja lama deen.
33 Ibaaddojjana Yesuusakko assaabameene seetaa
giraan, P'et'iroosana, «Goottakkee, hittanii girnnewa noon
kaʔidankkiye, haanssun daase seed madaarinna; too kuyeen,
too Museen, toonna Eelaasan linnatta» ame; usu ussun
kaʔayeesarena lakkoʔaddeesare.
34 Hikkana ayeesaa giraan duumanchcha emetere iso
hogoogise; duumanchcha tos kakkotabareen goorata ab-
ssateen.
35 Duumanchcha orronna, «Ani kaʔassaabayera erekki
hikkaya. Usuna maala» taʔamatta yaaye maalssantte.
36 Yaayena kakkomaalssanttette goorata Yesuusa kale-
beere mute; usukko oʔagaalssatareenna ayees wodanatatti-
sooyi abateen kuwaarre kaddeeran ayees usu almmaayi
maayyonna lakkoʔayeeseeraan.

Yesuusa battiikki ayyaana kakkogire unnu fayyiise
(Mat. 17:14-18; Mar. 9:14-28)

37 Tallami arrii iso wodamikko kakkodagareen goorata,
kamooggan gosa emetere Yesuusane wota esele.
38 Hassu goorata gosa orrokko ibaaddoti koo yaaye
t'ok'k'isere, «Kaʔagaalssisatto; iyyeen kagira ere usu kaalaal
mankkollee maraan erekkee ati goggoddeeto ebaatara.
39 Battiikki ayyaana gokkeero derʔa okkaara; saanbba gud-
isaa ulle boc'aara; miirʔa kakkogeegisiro goorata rakkoo tan-
jjini isaagara;
40 Kukko oʔagaalssataran battiikki ayyaana usukko gog-
gobeesirawun ebaaye; ayesuun goʔameen lakkoʔiso daand-
deeran» ame.
41 Yesuusana, «Ammano kallitti tawoc'ac'c'aantte alattaan,
hagge taageeroon isinne wota ani girnnara? Hagge
taageeroon obssinara?» esekko ibaaddotine «Alla erekkaa
hittarraa keeni» ame.
42 Unnu emeeto gutii giranttii battiikki ayyaanana ul lugud-
ere ulle boc'ee; Yesuusa goʔameen battiikki ayyaanana hadis-
ere unnu fayyiise; Aabbokkeessaan abbaabe sise.
43 Ibaaddo dubbana hunna kawaayi mame.

Yesuusa goyikkeessakki gara kallami ayeese
(Mat. 17:22-23; Mar. 9:30-32)

Usu kafelero dubbana ibaaddo dubba mamaa giranttii,
Yesuusa usukko oʔagaalssataranne,

44 «Hikka ani kasegaaro ayees duuddo goggo?illonnonkko; ere ka?ibaaddo roori gene ta?ibaaddoyi sisaminara» ame.
45 Iso go?ameen hikka ayees lakko?addeeseren; goggoshaadonkko ayees golate gire; usu abbaab hoosayinna abssateen.

Dubbaankko karoorara ayyo leera?
(Mat. 18:1-5; Mar. 9:33-40)

46 Iso orrokko ayyo rooraro usukko o?agaalssataran orroo dogamaa keete.
47 Yesuusa wodanatattisookki yaada addeesere, yiittiti abegure isi?oottessa dollee aallise;
48 Haanna ame, «Hikka yiittiti megekkeeyi kak'obatara maayyona gogire in k'op'atara. In kak'op'atara ade in kafarerona k'op'atara. Isin orrokko kayeraatara usu dubbaankko roorara.»
49 Yaannisana, «Goottakkee, Ibaaddoti koo megekkaayi durrisa beesa giranttii deenne; noonne wota lee debee mankkosessennon maraan tirin hendde» ame.
50 Yesuusana arootirtteen, isin dubba kadiidoon usu isinne wota gira ame.

Kasamaarya ibaaddo Yesuusa diidano

51 Yesuusa daruur tos kakkobinnare goorata kakkogabbalamare goorata Iyyerusaalemi tos seeyin goosate kee.
52 Usukko t'ayise ohandaareen eserraa fare. Isona ekkaayin kadootisaro t'ayi usuun ekkaasin koo kasamaarya maaman tos tabeen.
53 Gosa ade Yesuusa Iyyerusaalemi tos seetano mankko?addeesere maraan usu lakkok'op'ate.
54 Yesuusakko o?agaalssatareenna Yayik'oobana Yaannisana hikka kakkodeyaaren goorata, «Goottaa, [Eelaasa goggo?ayeeseroo]* eleen daruurkko dagidde goggobaassoon noo goggo?ajajiinnoon fe?i sisinnatta?» ameen.
55 Yesuusa ade kambbal amere hadisere «Isin [misikki ayyaanakkottaan lakkokassaan], ere ka?ibaaddo kakkoon?emeetera neefo ta?ibaaddo fayyisiinya kuwaarre baasin lakkoyo» ame.
56 Esekko keengurene maaman kakkaleenna seeteen.

Yesuusakko ka?agaalssataro laano tamursisaro muraa
(Mat. 8:19-22)

57 Raadii seetaa giraan ibaaddoti koo gabbalamere, «Ati mankkoseyaatto dubba ani ku debee sesseeyinnara» ame.
58 Yesuusana, «Geedalaal gumbbi aba, kimbirjolnna min aba, ere ka?ibaaddo go?ameen mete kakkotabssaro duuddo lakko?abo» ame.

* **9:54** Kahorkkoo mas'aafaalii lakkogiro

59 Kakkalee ibaaddotine ade, «Indebee sessee» ame. Ibaaddotina, «Goottaa, t'ayi seeyire Aabbokkee k'amalaro» ame.
60 Yesuusana, «Kagoyinara kagoyero goggok'amalaroo isaaga; ati goʔameen seegudde wononnati kawaa lallabii» ame.
61 Kakkalee ibaaddoti ade, «Goottaa, debee sesseettan sesseeyinara; ayesuun goʔameen abbaabayirena horaarjje minkkeekki ibaaddo nogoddaa gira goggoʔamiroo iin feʔi sisi» ame.
62 Yesuusa ade, «Ira otiin mat't'a abere haarddee kawochchaara ibaaddo wononnati kawaawun kadootisaro lakkoyo» ame.

10

Yesuusa todobaatamkko lama usukko oʔagaalssataran fare

1 Esekko abbaabatere Goottaa kakkalee todobaatamkko lama ibaaddo assaabegure shuume. Mankkoseetaro katamaanna banʔee dubbaa usukko goggohorehayinawun, lama lama yelere fare,
2 Haanna ame, «kafelamira kaami kamoogganya, ofelaraan adeen uc'c'arriyaan. Haanssun kaamikokki Goottaa ofelaraan takaami banʔe goggofarroon usu ebaayen.
3 Goortta seeyeen, idaad aani hiyyeeyi orro isin farnnara.
4 Korojjoo shile, goorttun keferroo arooʔabatteen; maayyonena raadii nogodda aataa arooʔadallaatteen.
5 Min kamaakkayona gottabtten t'aaddeen, nogodda hikka minuun halleeto ama.
6 Nogoddaa kageelaatara ibaaddo hassee gogire, nogoddatattisin tabttowa. Goorttun nogoddatattisin isinuunwa abbaabayinatta.
7 Isinuun hore karoorsen dubba aamaanna t'amaanna usu minii hamas's'aa; kafelatara daamooza helayiin dootisara. Min kookkoo kakkalee tos aroomaramurtteen.
8 Maaʔeeti katamaa tos gotabtteenna ibaaddo isin gok'obate, kahore rooriseen aama.
9 Ese hawʔaamaa ogiraan fayyiisaa, ‹Wononnati kawaa isin tos gabbalamera› ama.
10 Ayesuun goʔameen katamaa too tos tabaddeene isin gok'obatanawaaten, raadii biyaddeene haa ama;
11 ‹Luk'k'aʔoottani gutii kagiro katamaattisinkki gorra raadii binne isin seerin hurggufayinanna; ayesuun goʔameen wononnati kawaa gabbalamano hikkanii addeesa.›
12 Tamurtti arri ese katamaakko Sodoomiwuun murroo fuffudaattowa amara.»

Ammano waattii tawok'asanttetto katamaa

13 «Aanne kuun Koorazi! Aanne kuun Beetesayida! Isinii kafelamere baasa T'iroosnna Sidoona kafelamero

lii girewa, higaanno kaganbballi sarssi sarssayireen, buluulo kakkabaayireen c'ubbokko gula gali giranewa.

14 Ayesuun goʔameen Waa takkofirddiro arrii isinkko roori T'iroosnna Sidoonaan murroo isoon fuffudaattowa.

15 Teʔati K'ifirenaahoomi, daruur tos t'ok'k'i t'ok'k'i antte? Bowwa orddi innatta.

16 «Yesuusana usukko oʔagaalssataranne isin kamaalara in maalara. Isin kak'op'annon in lakkok'op'ataro, inna kak'obannon in kafarerona lakkok'obataro.»

17 Todobaatamkko lamana geggelaataa abbaabateren, «Goottaa, megekkaayi durrisa duuddo noon ajajaame» ameen.

18 Yesuusa, «S'alaye hank'k'a aani daruurkko iyaa giraan ani dee.

19 Goortta habeessana c'ac'c'abo goggodaddarttawun, diinakkokki hunna dubbaa gutii odonnati ani isinuun sisera; isin kamirrʔa ayees koonna lakkogiro.

20 Halleewo kuwaarre kameellan ayyaanaa mankkoʔajajaamero maraan aroogeggelaatten; megekkisin daruurii mankkos'aafamero maraan usuu geggelaayen» ame.

21 Hassu goorata Yesuusa Ayyaana K'ulluukki geggelaatere, kadaruurenna kaʔulee Goottaa; Aabbokkee; hikka dubba k'arooleekkona okasaankko siyamisedde yiisun mankkotusse maraan ani ku galataara, Ii Aabbokki, hikka felin taʔidan feʔittaa leetetta.

22 «Kameen dubbaa gutii odonnati Aabbokkee dollekko iin sisamera. Adena ere ayyoyyo odo kuwaarre kamalabera kakkalee laagiro. Odo ayyoyyona ere kuwaarre, erena odo tusin feʔi kakkoonsisaro kuwaarre odo kamalabira laagiro.»

23 Usukko oʔagaalssataran tos kambbal amere isoon kale haa ame, «Isin kadeyaattan odeyaaran ilʔo osommaasameenyan.

24 Kamooggan kahegeroolnna wonolaal isin kadeyaattan din dootereen lakkodeenan. Isin kamaaltteettaan maalin dootereen lakkomaaleran» ame.

Kaʔidankki kasamaraawi ibaaddoti

25 Hikkima arri too, seera kamuse kakkasanaaye koo Yesuusa c'aafin dootere, «Kaʔagaalssisatto,» jiruu jiroommakki giri eelin «Me fella?» ame.

26 Yesuusana, «Seeraayi kas'aafamera meyya? Misii nabbabatta?» ame abbaabe.

27 Ibaaddotina abbaabere, « ‹Goottaa Hedokkaa taʔammagantte wodanakko, taʔammagantte neefoo, kaʔammagame hunnakkona taʔammagantte k'ofakko geelaa, ollaattaa isiʔoottaa malee geelana› » amara ame.

28 Yesuusana, «Likkii abbaabttetta, atina usumalee feli, jiruu jiroommakki giri girnnatta» ame.

29 Ibaaddotina isi?ootteessa k'ulluukki yelayiin dootatere,
«Amiinna ollaatti ayyotta» ame.
30 Yesuusana usuun abbaabe, «Ibaaddoti koo
Iyyerusaalemikko Iyyarkko tos dagaa giraan gene tashittaayi
iyye. Sarssina k'aareen boc'c'een, goyi hi?i gutii lugudeen
seeteen.
31 Tuuk'aamo koo der?a hassu raandde metegamatto
hegelddee dagaa deegure fakki ame roore.
32 Adena woyyuuti koo ese ban?e goggogeeyi deegure
usuna fakki ame roore.
33 Koo samaraawiti go?ameen lukitaroorarоo seetaa gi-
raan ibaaddoti takkogiro ban?e gee. Kakkodeyaare goorata
nen?eyisate,
34 Gabbalamere meeggal gutii zayitiinna kawoyinii t'amo
kibere shiye; tatteessa demeer gutii kayegure martti kakko-
baraatto min geese. Eseenna karkkaree.
35 Tallami arri t'agaraa lama beesere martti kakkobaraatto
minkokki odomineetun sisegure, ‹Hikka ibaaddoti hadara
deena. Hikkakko kanjiin ati kabbeesatto maragade ani ab-
baabataa kuun murrowa› ame.
36 «Goortta, hin?a seedkko shittoolee genee ka?iyyero ibaad-
dotin ollaa kalleere eeki aani laara?» ame.
37 Seera kakkasanaayena «Kanen?eeyisateroyolla» ame.
Yesuusana, «Atina seedde usumalee feli» ame.

Yesuusa kamaarttana kamayiraame minii

38 Yesuusana usukko o?agaalssataranne wota raa sesseetaa
giraan, maaman koo tabe. Maartta ta?amanttette too heleelt-
titina min kakkiseeyi usu k'op'atte;
39 eseen Mayiraame ta?amatette abba gitte. Mayiraamena
haafura maalaa tagoottaayi lukii hegelii hamas'ite gitte.
40 Maartta go?ameen felo jiinaanii goorata baasataa gitte,
usu tos gabbalanttedde, «Goottaa, abbatti felo in kaalaalun
lugudidde gohamas's'ito c'al?intte diyaatta? In goggoga-
rggaarttoo segitola» antte.
41 Goottaa go?ameen abbaabere, «Maartta, Maartta, ati
kamooggan ayesuun c'annak'aamatta, jaraanjuratta.
42 Kadootisara go?ameen ayees koo kaalaalya, Mayiraame
ta?idan mina assaabattetta; hikkina esekko lakko?atamiro»
ame.

11

Yesuusa ka?agaalssisero ebi
(Mat. 6:9-13; Mat. 7:7-11)

1 Arri too Yesuusa ban?ee tooyi ebaataa gire. Ebina gog-
gogudisee, usukko o?agaalssatareenkko koo, «Goottaa, Yaannisa,

usukko oʔagaalssatareen ebi goggoʔagaalssisiroon atina ebi no agaalssisi» ame.

2 Yesuusana haa ame, «Isin goʔameen haa ama ebaayen,
« ‹Aabbokkaani,
K'ulluukki megekakka hakabajaame,
Wononnatikka haʔemeeto.
3 Kahittaaritee babokkaani hittaari noon sisi.
4 Baaskkakkani haheso ami nonna no kamiirʔero haheso gog-
goʔamannoo, ati baaskkaani haheso ami, c'aafiti orro no
arootabsse, kameellankko no haasi kuwaarre.› »

5 Adena haa ame, «Isinkko koo kageelaatara gogire, hemeen t'eʔe usu tos seeyire kagelaatattokkee! Babo bit'e seed iin amʔayisi;

6 Saati koo raakko emetere usuu horee kakkayira babo koonna iin lakkogiro» ame ebaate goʔaminne,

7 «Minii orro kagirona, ‹Aroorakkisse! Ufana c'ufamera, yiiskkina inne wota huddurera, goortta kiigure kuun sisin lakkodaanddaaro› ame abbaabara?

8 Usu kageelaataro laanoyi kiigure gosisanawaatena suure, ebaate mankkot'ibero maraan kadootisaro dubba sisara.

9 «Haanssun ani isinne haa amara, ebaayen sisamirowa, dootayeen helattaanwa, ufana babbasayene banamirowa.

10 Aalanttina kaʔebaatara dubba atatara, kadootatarana helatara, ufa kababbasataroonna banamara.

11 Isin orro odo lee giraan ere kunʔubi goʔebaate habeessa kasisara girro?

12 Goorttun buup'p'a goʔebaate c'ac'c'abo sisara?

13 Isin ommeellan leeteen giraan yiiskisinuun kaʔidankki ilabo sisano gomalabtteen, kadaruure Aabbokkisin hayya oʔebaataraawuun Ayyaana K'ulluukkikko misii roorisi isinuun sisanawaatara!» ame.

Goottaa Yesuusana durrisakokki woyichcha
(Mat. 12:22-30; Mar. 3:20-27)

14 Arri too Yesuusa ibaaddotikko hiʔi duudise kaʔabere battiikki ayyaana beesa gire. Battiikki ayyaana kakkobee biyaare goorata hiʔi kaduudere ibaaddoti ayeese, gosana mame.

15 Kookkoo ade, «Durrisakokki woyichcha, kalleero Biʔeelzebulikkokki hunnaa durrisa beesara» ameen.

16 Kookkoo ade c'aafin dootere daruurkko usu malaata goggotusiroo usukko dootaa gire.

17 Yesuusa goʔameen k'ofattisoo addeesere haa ame, «Isi isiorroo kalekalee kabeyaara wononnati dubba bayinara, isi isiʔorroo kalekalee kabeyaara min kookki ibaaddo darʔaaminara.

18 S'alayena isi isiʔorroo kalekalee gobeete wononnatikisee misii ataara? Durrisa durrisakokki woyichcha beesara antteen ayeesattan.

19 Goortta ani durrisa kakkobeesara durrisakokki
woyichchaayi gollee, yiiskisin adi ayyoo beesinnara?
Haannuun iso isin gutii ofirddaaraan linnaraan.
20 Ani goʔameen durrisa kakkoobeesara hunna kawaayi
gollee, wononnati kawaa isin tos emeetano addeesa.
21 «Kaʔatii ibaaddoti huu kajereene goggodootisaroo
mowaatere minkkeessa goʔoorate, urrawo ootteessa
nogoddaa ooramaraan.
22 Ayesuun goʔameen kaʔatii usukko karoorara
ibaaddoti emeeyire basire goʔawoode abddate kagire huu
kajereenekokki mowaano furssisara. Obojaameren urrawo
aatere kakkaleetun hedeedara.
23 «Inneta kalleenon in diidara; inneta kakukkuyisan-
noonna darʔaatara.

Battiikki ayyaana ibaaddo tos abbaabayi tabano
(Mat. 12:43-45)

24 «Battiikki ayyaana ibaaddokko kakkobeero goorata
foolssi dootataa beke kallitti banʔe kafafara; hahelannoni
gohesiro, kakkobeero min tos abbaabayinara amara.
25 Goʔabbaabarona min shashshakarame kaʔekkaatero
helatara.
26 Esekko abbaabate seetere kakkalee usukko aaloo
kameellan durrisa todoba aate emeetara; tabere eseenna
girara; hassu ibaaddotin tahoraarjjeekko roori kahaare
ayees kameellan linnara.»
27 Yesuusa hikka ayeesaa giranttii, gosa orrokko heleelt-
titi too yaaye t'ok'k'issedde, «Ku tasiddetta gedeemina ati
oʔiilattetta naasasso osommaasameenyan» antte.
28 Usu ade, «Osommaasameen haafura kawaa maalereen
feloo ohaysaraanyaan» ame.

Kayoonasa malaata
(Mat. 12:38-42)

29 Kamooggan gosa kukkumaa kakkoseetare goorata Yesu-
usa haa amano haggaʔabe. «Hitti alattaan tameellantta,
baasakki malaata dootatta, ayesuun goʔameen kayoonasa
malaata kuwaarre kakkalee malaata lakkosisaminaro.
30 Aalanttina Yoonasa kanennewe ibaaddon malaata gog-
golleeroon ere kaʔibaaddo hitta alattaanun malaata linnara.
31 Ul kahegeletti oori wono tawaa tafirdda arri hitta alat-
taan wota kiidde firddinatta. Ese tasolomooni k'arumma
maalin ulkotti gachokko emeettetta. Hikkima Solomoonikko
karoorara hittanii gira.
32 Kanennewe ibaaddo firddii tawaatti arri hitta alattaan
wota kiigure iso gutii firddinnaraan. Isona kayoonasa
lallabaano maaleeren c'ubbokko gula galeeran, hikkima,
Yoonasakko karoorara hittanii gira.

Dab kamaaree
(Mat. 5:15; 6:22-23)

33 «Dab hank'k'ayisategure gollatatti banʔe goorttun daachcho girbbisate hegelii kakkaatara maayyona lakkogiro. Min katabara ibaaddo ifa goggoddeero bollanssoo gutii kaatara.
34 Maarkkaakki ifa ilttaatta, iltatta fayyaaleessa golleete maar dubba ifa laara, iltatta tahawʔaamatto golleete adde maarkka mugud laara.
35 Haanssun ku orroo kagira ifa mugud goggolleenoonkko isii oora.
36 Goortta maarkka dubba ifa golleenna mugud talleetetta tamaare banʔe gowaattantte, maar dubba dab waʔame kahank'k'ayisaro gitakki hank'k'aara.»

Kafarasaawi ibaaddowunna seera oʔagaalssisaraawun aanne
(Mat. 23:1-36; Mar. 12:38-40)

37 Yesuusa ayees goggogudisee, kafarasaawi ibaaddoti koo usu wota babo goggoʔaamiroo yesuusa uumate, usuna wota tabere babo aamin hamas's'ee.
38 Kafarasaawi ibaaddotina Yesuusa babo aamaanokko horeene seerakisookki malee gene aalana waatti kakkodeyaare goorata saade.
39 Goottanna haa ame, gidda isin ibaaddo kafarasaawi kaburc'uk'k'onna kasaani gutii muc'c'isseen aalisattaan, orroʔoottisin goʔameen saamanonna meellaneeyi oʔammagameenyaan.
40 Isin gowoolee Kasaree kamet't'eera kaʔorronna lakkomet't'eeroya?
41 Ayesuun goʔameen burc'uk'oo orronna yaalʔaayi orroo kagiro beesaddeen hiyyeessan sisa, usu goorata dubbana muc'c'i kaʔame leera.
42 «Isin ibaaddo kafarasaawi adi aanne isinuun; anuugakkona t'alotekona usumalee akaakiltte dubbakkona barkkintte beesattan. Golleenna karrummii firddana Waa geelatano diidattaan. Ayesuun goʔameen aankki haʔiisooni hikka felin dootisare.
43 «Isin Farasaawiil aanne isinuun Ayihuudikokki min kaʔebii kakkabajjaa barc'uma, giyaa orroo nogodda aatin dootaattan.
44 «Ibaaddo hamalabooni gutii kakkosesseetaro kagolate k'amal aani mankkolaattan maraan, aanne isinuun.»
45 Kamuse seera okasaankko koo Yesuusane, «KaʔagaalssisattoHaa goʔayyesso noo inggamanoyya» ame abbaabe.
46 Yesuusana haa ame; «Isin seera oʔagaalsisattaanna aanne isinuun; ibaaddo sidin tadanddeennon taʔatii sidane sidisattan; isin metekkisinuun feriinna duuddo lakkodinnattaan.

47 «Aabbojjolaalkkisin kalagadeeraan kahegerookokki k'amal
mankko?ekkaasattaan maraan, aanne isinuun.
48 Goortta abjjolaalkkisin?i felo o?ataayisattaan atojjoolttaan.
Iso kahegeroo lagadeen, isinna k'amalkisoo ekkaasattaan.
49 Haasuunna k'arumma tawaa haa antte, ‹kahegeroonna
ofarameeraan isinuun farnnara, isona kookkoo
lagadinanan, kakkaleenna horoorenaan,›
50 Haanssun hitta alattaan alami takkomet'amerokko
hagga?abere ka?ubatero, kahegerookokki iigi dubbaan
tahoosaminnattotta.
51 Ka?aabeela Iigikko hagga?abere, kajaarssona min ka?ebii
orroo ka?ubatero kazakkiraasa iigi taageeroo dootamara, Ii
amara, hitti alattaan hikkanuun tahoosamattotta.
52 «Isin kamuse seera okassaan aanne isinuun,
kamalabano ufa kakkobbanaraan k'ulffi basseen aattettan,
isin metekkisinuun lakkotabtteettan, otabnnaraanna
tirtteettaan.»
53 Yesuusa esekko kakkobeyaare goorata, seera kamuse
o?agaalssisareeninna Farasaawi gomeellan diidaanna hoosinii
hoosataa jeejisano hagga?abeen.
54 Hi?itteessakko kabiyaaro haafuraa usu abin gaadaa
gireen.

12

Kaseerisarona ka?atayisaro haafura
(Mat. 10:26-27)

1 Hassu goorata kuma kamoogganii katootamira gosa
isi isi taadaddararo geegin kukku ame giraan, Yesuusa
usukko o?agaalssataraawuun haa amano hagga?abe; «Farasaaw-
ilkotti meellanekko isi?oottisin oorayeen; hikkina ifissaaddan-
natiya.
2 Kamutoon kagolatera, ka?addeesamoon kasiyamera
koonna laagiro.
3 Haanssun isin mugud ka?ayeesattan dubba ifaa malssam-
inara. Ilffinnii orroo nebee markkaa ka?ayeessettaan diidaabi
segaaminara.
4 «Ogeelaataro?ootte, ani haa amara, soo kalagadaro
esekko abbaabayi adi koonna yelin kadanddeenonkko
aroo?abssatteen.
5 Ayesuun go?ameen isin abssayin kadootisaro ani tusinara,
kakkolagade goorata tabbaanon eleenii lugudin odonnati
ka?abo Waa abssayeen. Ii, usu abssayeen amara.
6 Kimbirjjool kenno santtimii tooyi ladaddalamarolla?
Halleewo kuwaarre esekko too duuddo Waayi dollee
lakko?illottamatto.

7 Mete kakkisinkokki fiit'a dubba katootameya, goortta
arooʔabssatteen. Kamooggan kimbirjolkko isin tarooratto laʔo
abttaan.

Kiristoosan ato laano
(Mat. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

8 «Yesuusana ani isinne haa amara, ibaaddo horee iin
kaʔatotaaro dubbaan ere kaʔibaaddo ade erggichcha kawaa
horee usuun atotinara.
9 Ibaaddo horee in kakkakatarana erggichcha kawaa horee
kakkaaminara.
10 Ere kaʔibaaddo gutii kayeraasiro haafura kaʔayeesara
dubba haheso amamara, Ayyaana K'ulluukki kahabaarara
ade haheso lakkoʔamamaro.
11 «Ibaaddo isin abire Ayihuudikokki min kaʔebii mooti ton-
ssa odonnati kaʔabo tos isin kakkogeese goorata, misii goort-
tun me ami abbaabinattaan arooyaaddeen.
12 Hassu goorata Ayyaana K'ulluukki isin ayeesin kadootis-
aro agaalssisinara.»

Dureessakkotti gowumma

13 Gosa orrokko ibaaddoti koo, «Kaʔagaalssisatto, abbikki
iyyeen eella goggohedeediroo segii» ame.
14 Yesuusana, «Ati ibaaddoti, in isin gutii kafirddaarona
eella kahedeedaro kayelera ayyoyya?» ame.
15 Adena, «Giri kaʔibaaddo durumma jiinaan kaʔukumamero
mankkoleeno maraan, isiiʔoorayeen; gap'igap'aano dubbakko
isiiʔoorayeen» ame.
16 Debeenna Yesuusa haa ame masuussayi segee, «iraa
kaami aaloo kakkondubamere dureessati koo gire.
17 Hikki ibaaddotina, kaami takkokukkuyisara
banʔe mankkoginnoon maraan ‹Ani misi yella? Ame
wodanatteessaa hede.›
18 «Haanna ame, ‹hikkamalee yelinnara kagiro gootaraal
basigure kakkalee kabalʔaan gootaraal madaarnnara. Usuu
gootaraalii kaamina urrawoʔootte dubba kukkuyisayinara.
19 Neefotteenne, neefottee, gees kamoogganun talleeto
durumma kuun kukkuyisera, goortta foolssa, aami, t'ami,
geggelaa› » aminara.
20 «Waa ade, ‹Ati gowwaa! Neefotta hittameen ani kukko
aatin dootara. Goortta ussun kakukkuyisattetta ayyoon
leera?› » ame.
21 Haanssun Yesuusa, «Ussun durumma kakukkuysatara
ayesuun goʔameen waayi dollee dureessa kalleenon ibaad-
dotikotti gachcho hikkamaleetta» ame.

Arooyaaddeen
(Mat. 6:25-33)

22 Esekkona Yesuusa usukko oʔagaalssataranne haa ame,
haanssun ani isinne haa amara, isin girikkisinun me aami-
nanna, goorttun maarkisinuun me sarssayinanna ami arooy-
aaddeen.
23 Giri babokko maarnna sarssikko roorara.
24 K'uurrajjool diyaa lakkowut'atanaan, lakkotagataran,
takkokukkuyisataraan goorttun gootaraa lakkoʔabaan, Waa
goʔameen iso aamisara. Isinna addeen kimbirjolkko aaloo
lakkoroorattaanya?
25 Golleenna isinkko yaadegure geeskakkessa gutii arri too
adayin kadaanddaara ayyoyya?
26 Goortta hikka kic'c'arkki ayees duuddo felin kadand-
deenoon golleeten ayees kakkaleetun muun yaadattaan?
27 «Alla daraaral misii jiinataraan diyaa, lakkodaafuranan,
lakkosuk'k'aataran, ayesuun goʔameen ani isinne haa amara,
wono Solomooni duuddo hassu kabajaal dubbakko koo aani
lakkosarssatero.
28 Goortta Waa hittaari mutere geebbari eleenii tos kasha-
faro kadiida eesii haa kasarsisaro gollee, isin ammano okkon-
hank'atera, isin goʔameen misii roorisi sarssisana waatara?
29 Haanssun me aaminanna me t'aminanna amaa dootataa
wodanattisin arooyaado.
30 Hikka goʔameen kaʔayizaab gosa dubba dootatara.
Kadaruure Aabbokkisin hikki dubba isinuun kadootisaro
laano kasowa.
31 Ayesuun goʔameen wononnati kawaa dootayeen, hikki
dubbana isinuun adami sisaminara.

Ulii gutii durumma kukkuyisatano kadootisoon laano
(Mat. 6:19-21)

32 «Isin gosa uc'c'ar olleetettaan wononnati isinuun sisin
Aabbokkisintti taʔidanee feʔitta arooʔabssatteen.
33 Isinuun kagiro daddaladeen hiyyeessaalun sisa, heto
takkohetooni, fiino takkoʔaamoni kaddoʔannon shile ogudan-
non urrawo daruurii kukkuyisayeen.
34 Wodanattisin, urrawo oottisin takkogiraan banʔee gi-
ratta.

Nabbaadi ooratano

35 «Goortta mowayeeddeen ekkaasayen; dabkkisin ka-
hank'aye halleewo.
36 Goottakiso min kahaassinokko taa abbaabaroon
oʔoorataranna emeeyire ufa gobabbase goorsewa banin
kaʔekkaasatero ibaaddo aani laa.
37 Goottakkiso kakkoʔemeetaro goorata nabbaaden giraan
usu ohelara ohandaaran iso osommaasameenyan. Ani rum-
minaa amara, goottakkiso ekkaasate mowaatere, aamoonna
hamas'isara, gabbalamena aamisara.

38 Hemeen t'eʔena leere lukkale kahoree owaa giraan
emeeyire usumalee nabbaaden ogiraan usu ohelara, hanʔu
ohandaaran iso osommaasameenyan.
39 Hikka ada addeesa; heto eeki goorata emeeyinnatto
odomine addeesi girewa, minkkeessa oshamaa giraan c'alʔi
ami lakkodiyaare.
40 Isinna ekkaasayendden oorayeen; ere kaʔibaaddo isin
kakkoshaadongittaan goorataa emeeyinnara.»
41 P'et'iroosana, «Goottaa! Hikka masuussa
kakkoonʔayeesatta no oolaalunya muu dubbaawunna
addeddeya?» ame.
42 Goottakeessana haa ame usuun abbaabe, «Goortta
babokkisoo isoon kakkodootisaro goorataa goggosisiroo
goottaa kaminee ibaaddo gutii kashuumera kaʔabddamenna
k'arookki hadara kaʔaba ayyoyya?
43 Goottaa mankkoseeterokko abbaabayi kakkoʔemeero
goorata goggoʔajajaamerokki malee felaa kamute usu misikki
kasommaasameya!
44 Ani rumminaa amara, goottaakkeessa hassu kahan-
daaro ogiraan urrawo dubbaa gutii usu shuuminara.
45 Ayesuun goʔameen aankki kadaanddaara, ‹Goottakki
saami lakkoʔemeeyinaro, adallaayinara› ami gohedenna bab-
baarnna heleelnna ohandaaran goboc'ee adena goggogeela-
tee aamano t'amanona setaano gohaggaʔabe,
46 Hassu kahandaarokokki goottaa takkoshaadamon ar-
rina takkohedannon goorata derʔa emeeyinara. Aaloo
usu murrisinara, hit'atteessana Waa kaʔammanon ibaaddone
wota yelinnara.
47 «Tagootta feʔi addeesa giraan kaʔekkaasannoonna
feʔiteessana kafeloon hassu kahandaara usu gomeellan
murrisaminara,
48 Ayesuun goʔameen hikka kaʔaddeesoonna kamurrisisaro
gitakki kaalaal goyele kahandaara usu abaraanttii mur-
risaminara. Kamooggan kasisamerokko kamooggan doota-
mara, tanjiin hadara kaʔatateroko tanjiin ooramatta.

Nogodda anlleennon kalekalee biyaano
(Mat. 10:34-36)

49 «Ani kakkoonʔemeeyera ulii gutii eleen absisiinya, gid-
dawa gobeebete misimisii lakkogeelayinare!
50 Ayesuun goʔameen ani kat'ammak'aaminaro kakkalee
t'ink'ata karakkoo aba, taagudaroo geegin misii lakkoy-
aadere?
51 Ulii gutii nogodda keeniin kaʔemeeyero aani laara?
Lakkoyo. Ani kakkoonʔemeeyera kalekalee beesinya.

52 Giddakko hagga?abere min koo orroo isi isi?orroo kalekaleekki ibaaddo girnnara, lama seed gutii seendda lama gutii kiigureen kalekalee binnaraan.
53 Odona ere babbaartiti gutii ere babbaartitina odokkeessa gutii Aanna ere deeleeltiti gutii, ere deeleeltitina Aayettisee gutii, soddo oori?erettisee gutii oori?erena soddottisee gutii kiigureen kalekalee binnanaan.»

Geesjjool addeesano
(Mat. 16:2-3)

54 Adena gosane Yesuusa haa ame, «Duumanchcha mina ta?iyaankko biyaa godeetaan goorsewa, ‹Idaamo ubayinara amattaan,› usumaleenna laara.
55 Logodo gokkeero, ‹Ul fuurssaara amattaan,› usumaleenna laara.
56 Isin ifissaaddolee, tadaruurenna ta?ulee middi addeesano kassaanwa, hayya hikka kagiddanee gees addeesano misii waatteen?
57 Isin metekisinii likkii kalleero muun firddaanawaattaan?
58 Baragaraakkaanneta daanna horee aallin goseette ganaa raadii giraan wogarin is's'aami, goorttun usu natteere daanna tos geesinara, daannanna Poolisiin ku sisara, poolisina minkashaano tabsinara.
59 Muraa muri taagudissoo esekko lakkobinnatto ame.»

13

C'ubbokko gula galanokotti uumit

1 Usu goorata ibaaddo Yesuusa tos emeetegure, P'ilaat'oosa Iigikisoo jaarssokisonne wota mankkolederaan maraan kagaliila ibaaddokokki gara ka?ayeesere ibaaddo esee gire.
2 Yesuusana haa ame isoon abbaabe, «Hayya hin?i ogaliila ibaaddojja hikki abboosa iso kakkongeegera kakkalee kagaliila ibaaddokko rooreene c'ubbaaleessa mankkoleen maraan aani laara?
3 Lakkoyo ani isinuun haa amara, c'ubbokko gula galanagowaatten dubbana hikkamalee bayinattan.
4 Goorttun ade ul kaselihoomii gimbbe diigamere kagoyere ibaaddo tomonkko siddeed Iyyerusaalemi kagiro ibaaddo dubbaankko c'ubbaaleessa mankkoleen maraan aani laara?
5 Lakkoyo, ani isinuun haa amara, c'ubbokko gula galanagowaatten dubbana hikkamalee bayinattan.»

Il kadubamoon gaakotti masuussa

6 Adena Yesuusa haa amaa hikka masuussa ayeese, «Ibaaddoti koowun ira kawoyinikotti ban?ee ka?abbaramere koo kabalasi gaattiti gire. Usuna il usukko dootayiin emetere koonna lakkohelatere.

7 Kawoyinii akaakiltte kafelarana, ‹Hikkima, il dootayi
helayiin gees seed hikka gaa kabalasi tos ani emeeyere il
lakkohelayero, haanssun goosi, mewuun errekko unjjane
adda t'uuk'atta?› ame.
8 ‹Kafelarena ade; Goottaa! Maraamurisi taa k'ooshironna
kosii taakibiroo hikka gees kaalaalun isaagi.
9 Gees kaʔemeetaro taageetoo godubantte kaʔidankkiya;
goorttun goosinnatta› » ame abbaabe.

Zuurʔo taʔabanayite heleelttiti arri tafoolssi fayyaano

10 Yesuusa Ayihuudin tafoolssi arri koo Ayihuudikokki min
kaʔebii agaalssisa gire.
11 Eseenna battiikki ayyaanayi gees tomonkko siddeed
dubba zuurʔo tabeessette heleelttiti too gitte. Eseenna zu-
urʔo beesanokko kakkeeyi duuddo t'ok'k'i amin lakkodaand-
deetette.
12 Yesuusana ese kakkodeyaare goorata uumegure, «Abbat-
tee, hawʔaamikaakko fayyiitetta» ame.
13 Genetteessa esee gutii kaye, esena goorsewa tukkul aal-
lite, Waanna galatiite.
14 KaʔayihuudiI min kaʔebikokki woyichcha goʔameen, Yesu-
usa Ayihuudin tafoossi arri ese mankkofayyiise maraan
amaraatere gosane, «Felo felayin takkodootisara arri lewo
gittowa. Haanssun iso arrijjoolii emeeyendden fayyaa
kuwaarre tafoolssi arri lakkoyo» ame.
15 Goottanna abbaabere, «Isin ifissaaddolee, isin orrokko
ibaaddoti koo aar goorttun demeer tafoolssi arri awudkko
furatere beke t'amisayin lakkodagssataroya?
16 Hayya, hitti heleelttiti taʔabraame ere leete giraan gees
tomonkko siddeed dubbaa s'alayee shishantte kakkogittekko
hikka shaanokko tafoolssi arri furamiin lakkodootisattoya?»
ame.
17 Hikka kakkoʔayeesare goorata usu odiidareen dubba
mulleen, gosa dubbana ade usu ofelero osaadamiraan felo
dubbana geggelaate.

Il Tasinafic'c'ikotti masuussa
(Mat. 13:31-33; Mar. 4:30-32)

18 Esekkona Yesuusa; «Wononnati kawaa me aani laara?
Menne wota masuussira?
19 Ibaaddoti koo geesere iraa orroo tawut'ero il tasinafic'c'i
aani laatta; jiinatte gaa leete; guuntte kabuubara kimbir-
joolnna ballaalkkise gutii hamas's'ee» ame.

Taʔirshoo masuussa
(Mat. 13:13)

20 Adena Yesuusa; «Wononnati kawaa menne wota masuus-
sira?

21 Heleelttiti too aatede kaami raattoo taa mulaamiroo
t'aamme tanjiinne wota talelleddetto irshoo aani laatta ame.»

Gooc'a kaʔuubaan
(Mat. 7:13-14,21-23)

22 Esekko abbaabatere Yesuusa Iyyerusaalemi seetaa giraan, orromare takkoroorare katamaaliinna maamanjool agaalssise rooraa gire.
23 Ibaaddoti koo gabbalamere, «Goottaa; ofayyaraan ibaaddojja uc'c'arri oolaalyaan?» Ame. Usuna abbaabere haa ame;
24 Gooc'a kaʔuubaanne tabin is'aama; ani haa amara; kamooggan tabin dootatara; ayesuun goʔameen isoon lakkolleero;
25 Odomine kigure gooc'a kakkoc'ufate goorata sarre aalliddeene, ‹Goottaa; ufa noon banina› amaa babbasatano haggaʔabnnattaan. Usu goʔameen, ‹Isin ayyosttaan haggekko emetteettaan› ani isin lakkokaso! Ami isinuun abbaabinnara.
26 Isinna, ‹Noo ku wota raattoo aaminenna, t'aminenna, songooninna no agaalssisetta aminnattaan.›
27 «Usuna, isin ayyosttaanna haggekko emetteettaan ‹Ani isin lakkokaso, isin omeellan dubba inkko fakkima› aminara.
28 Abraamene, Yissaak'ane Yayik'oobanee, kahegeroolnne dubba wononnati kawaa orroo goddeeten, isin adi sarddi shafamiddeen gohesseen hassu goorata oottanna ilkko fooc'ano isinuun leera.
29 Ibaaddo mina tabiyaankko, mina taʔiyaankko, elekkona hegelkko emeeyigure wononnati kawaayi aamoon hamas'iinnara.
30 Haanssun, kahaare hore hayinara, kahoreenna, haar hayinara.»

Yesuusa Iyyerusaalemiin yaade
(Mat. 23:37-39; Luk'. 19:41)

31 Hassu goorata ibaaddo kafarasaawikko kookkoo emetere, «Herodoosa ku lagadin mankkodootaro maraan kigudde hittakko see» ame.
32 Yesuusa ade isone, «Seeyenguddeene hassu k'arumma tadaaʔeer kaʔabo geedalatiwuun, hikkima, ‹Ani hittarina geebbarina durrisa beesinnara, dhukkubaleessalna fayyisinara, arri taseedinna halchchakkee tos geeginara› amara ama segaa ame.
33 Halleewo kuwaarre kahegeroo Iyyerusaalemi orroo kuwaarre maaggeenna goyin lakkodootisaro hittaari, geebbarina gaabbaru eserraa tos sesseettan horeddinnara.
34 «Iyyerusaalemi, Iyyerusaalemi, kahegeroo talagadatta, ku tos ofarameeraanna eʔemoo taʔeeggatta! Lukkale

c'uc'utekkakkisee baalallo?oottiseeyi hegelii goggokukkuyisattoo malee ani yiiskakkaa kukkuyisin miyyaa gale doote, isin addeene laa antteen.
35 Haanssun, minkkisin ona lee hesera. Ani haa amara, ‹Mege kagoottayi ka?emeeyinara usu kasommaasameya haa ta?anttaan arri taageetoo hittakko horenbbaan goortta in lakkodinnattaan› » ame.

14

Yesuusa Farasaawiti kookokki minii
1 Ayihuudin tafoolssi arri tooyi, Yesuusa babo aamin kafarasaawi woyichchaalkko koo kalleere ibaaddotikokki min tos kakkotabare goorata, ibaaddo usuu gutii maraamurisaa gire.
2 Eseenna maarkkokki duddubbeeli ka?abbosamare ibaaddoti koo usu hore gire.
3 Yesuusana, seera o?agaalsisarannena Farasaawilnne, «Ayihuudin tafoolssi arri dhukkubaleessaal fayyiisano dootisara muu lakkodootisaroya?» ame iso hoosate.
4 Isona adeen c'al?i ameen. Usuna ibaaddoti abe fayyisere galise.
5 Adena, «Isinkko koo erekkeessa goorttun aarkkeessa tafoolssi arri gumbbi orroddi go?iyye saami kabeesannon ayyoyya?» ame.
6 Isona hikkanun toonna ta?ami abbaabraan waateen.
7 Yesuusa aamoon o?uumameraan takabaja ban?e o?assaabataraan deegure, haa ama hikka masuussaa isoon segee.
8 «Ibaaddoti koo min kahaassinoo aamoon ku go?uume, takabajaa ban?ee aroohamas's'ite, kabajaayi kukko kanjiinkki ibaaddoti ka?uumamero gollee,
9 Isin lama dubbana ka?uumatere emeeyire, ban?ee ‹Hikka ibaaddotin gafarina› aminara; atina mullidde hussi ta?antte ban?ee dagi hamas's'inatta.
10 Ayesuun go?ameen ati kakko?uumantte goorata hussi ta?antte ban?ee diyaadde hamas's'ii, ku ka?uumatera emeeyire, ‹Ani kageelaatarokkee, koyi hittanii t'ok'k'i ami hamas's'i aminara,› Atina hassu goorata raattoo aamoon kahamas'eero ibaaddo dubba hore kabajaminnatta.
11 Aalanttina isi?ootteessa kat'ok'k'i t'ok'k'i?isatara dubba hussi aminara. Isi?ootteessa hussi hussisatara dubba t'ok'k'i amara.»
12 Yesuusana ka?uumatero ibaaddotine ade, «Kita ka?arri goorttun kita kahemeene aamo kakko?ekkaasatto goorata ofelttetto goggomarttisonkona am?aattaa kuun goggo?abbaabonkko, ku kageelaatarokko goorttun abbilaalttaa fallikkaa goorttun dureessa ollaattaa aroo?uumatte.

13 Ayesuun goʔameen marttina kakkoʔekkaasatte goorata
hiyyeessal oʔeesaraan, naafaleessana ilʔo odeyaannon uumi.
14 Ati sommaasanttowa, hinʔi amʔaa abbaabin
odanddeenon mankkolleen maraan, k'ulloolekokki
keyaanoyi amʔaattaa abbaabattowa» ame.

Marttina oʔatiikokki masuussa
(Mat. 22:1-10)

15 Yesuusane wota aamoon ohamas's'eeran orrokko koo
hikka maalere «Wononnati kawaayi gabbalamere babokko
kaʔaamara kasommaasameya» ame.
16 Yesuusa ade, «Ibaaddoti koo oʔatii marttina ekkaasatere
kamooggan ibaaddo uume.
17 Kaʔaamo gooratana kakkogeyaare goorata taʔuumanttetto
marttijjoolnne, ‹Hikkima, kaʔameen dubbana ekkaatera koy-
een› ami goggoʔuumiroon kahandaarokkeessa fare.
18 «Ayesuun goʔameen dubbana tattisoo tattisoo aalantti
met't'aano haggaʔabeen, kahoree ganaa gidda ‹Erre
mankkoʔiminayero maraan seeyire diyaatano dootisara,
maganne, iin shaaga yelina› ame.
19 «Kakkaleenna, ‹Ani aarar kado ken iminayera; iso abi
dinnara maganne shaaga iin yelina› ame.
20 «Kakkaleenna ade, ‹Ani ganaa kamashaashee mankkollee
maraan emeeyin lakkodaanddeero ame.›
21 «Kahandaarena abbaabate emetere woyichchakeessawun
segee. Hassu goorata kaminee goottaa amaraatere ka-
handaarene, ‹Saamidde raa kabalʔaanii kagirona kaʔuubaan
kagiro dubbaa bee, hiyyeessalnna naafaleessajjool, Iilʔo
kadeyaannonna kaʔeesaro hittarraa tabsi› ame.
22 «Kahandaarena, ‹Goottakkee; ati kaʔajajiitette dubba gudis-
era, giddanna ade banʔe gittowa› ame.
23 «Goottanna kahandaarene, raa kagosa tonssa raa kak'ama
tos beena, ‹Minkkina goggoʔammagamiroon kaheltte dubba
hunnaa keeni gudde tabssina.
24 Aankki uumame giraan kadiidero ibaaddokko aamok-
kee hiʔi kaʔabnara koonna lakkogiro!› ame.»

Yesuusaa debee osessetaran laano tamursisaro muraa
(Mat. 10:37-38)

25 Kamooggan gosa raattoo sesseetaa giraan, Yesuusa
kambbal amere haa ame.
26 «In tos kaʔemeetara dubba Aabbokkeessana Aayetteessa
ooritteessana yiiskkeessa, abbilaaltteessana abbalaaltteessa,
girikkeessa duuddo hahesooni inkko roorisate kageelaatara,
indebee kasessetaro liin lakkodaanddaaro.
27 Mask'aliitteessa sidayire indebee kasessennon inkko
kaʔagaalssataro liin lakkodaanddaaro.

28 «Isin orrokko ibaaddoti koo min kaginbbe madaarayin
godootate, gudisiin daanddaanonna daanddiwaatti t'aye eeg-
gitakki maragade dootisaro hamas's'iire dookki kahedannon
ayyoya?
29 Ukum lugudayigure gussayiin gowaate, kaddee dubba
usu k'ac'c'ifatara.
30 Haanna amaraan, ‹Hikki ibaaddoti min madaarayiin
abategure, gussayiin ade waate› amaraan.
31 «Goorttun wono koo wono kakkalee wota jereen shafayiin
kakkokeero goorata, kuma tomon wotaadaral tabsisere
kaʔemeetaro wono kakkalee kuma lamaattan wotaadara wota
jereen shafayiin daanddaanokkokki hamas's'ire kamakka-
roon ayyoyya?
32 Shafayiin kadaanddeenon gollee, kakkalee wono ganaa
ebbaa giraan, handdaa ogeegiisaraan faregure wogarssi
hoosatara.
33 Usumaleenna, isin orrokko maayyona kakkeessa kaʔabo
dubba kaʔiisoon, inkko kaʔagaalssataro liin lakkodaanddaaro.»

Laʔo kallayitti essebo
(Mat. 5:13; Mar. 9:50)

34 «Essebo taʔidanttitta, essebo onʔomoonje gowaattantte adi
misii abbaabayi taʔesseboo onʔomoonje girin daanddaatta?
35 Uluun leere madabbarawuun laʔo tasisoon laanoyi
sarddi shafaminatta.
«Kamaalara nebe kaʔaba hamaalo.»

15

Baye kahelamero idaadokokki masuussa
(Mat. 18:12-14)

1 Arri too omooggan k'arat'a okukkuyisareenna
c'ubbaaliyeel dubba Yesuusakko agaalssisikkeessa maalin
usu tos kukkumeen.
2 Ibaaddo kafarasaawinna seera kamuse oʔagaalssisaran,
«Hikki ibaaddoti c'ubbaaliyeel k'op'atara, isonetana aamara»
amaa gumggumeen.
3 Yesuusana haa amaa hikka masuussa isoon segee.
4 «Isin orrokko koowun idaad bool gogire usukkona koo
gobaye, saagaalttamikko saagaal diidaa lugudigure kabayero
taahelaroo dootayiin kanbeenoon ayyoyya?
5 Kakkohelate gooratana geggelaataa haankkeessayi si-
datere,
6 Minkkeessa tos abbaabatara. Usu ogeelaatarona ollaat-
teessa raattoo uumegure, ‹Kabayero idaadokkee helayera
inne wota geggelaayen› amara.
7 Ani isinne haa amara, hikkamalee no c'ubbo lakkoʔabnno
k'ullooleenna oʔamaraan saagalttamkko saagalkko c'ubbokko

kagula galaro c'ubbaaleessa kooyi daruurii geggeloo oʔatii linnaraan.»

Tabaatette t'agaraakotti masuussa

8 «Debeenna t'agaraa tomon taʔabanayite heleelttiti t'agaraa tomonkko too kakkobaatte goorata, taa helattoo dab hank'k'ayisatedde, min shakaarattedde, aaloo tadooton heleelttiti ayyotta?

9 Kakkohelatte goorata ese ogeelaataraanna ollaattisenee raattoo uumattedde, ‹Tabatette t'agaraa ani helayera iinne wota geggelaayen› amatta.

10 Ani haa amara, usumalee c'ubbokko kagula galaro c'ubbaalessaati kooyi erggichcha kawaayi horee geggeloo linnaraan» ame.

Baye kahelamero unnutikokki masuussa

11 Adena Yesuusa haa ame, «Ibaaddoti koowun yiis lama gire.

12 Isokkona ere kic'c'ar Aabbokkeessane, ‹Aabbokkee, durummattaakko k'ooba iin sisi› ame. Aabbokkeessana durummatteessakko yiiskkeessawun hedeede.

13 «Arri tanjiin haʔadallaannooni, ere kic'c'ar k'oobakkeessa dubba kukkuyisatere ul kaʔeer seete, eseenna goggogeelatee urrawoʔoottessa adda darʔaate.

14 Usuna kaʔabo dubba kakkogussatare goorata, usu ul dubbaa kaʔatii uʔi lee, rakkatano haggaʔabe.

15 Haanssun hassu ulkokki ibaaddoti koo tos gabbalame, ibaaddotina booyyee usu goggofoofiroo ira fare.

16 Booyyeel kaʔaamaro dink'k'ena aamin halchchaa gire, ayesuun goʔameen hikka usuun kasisira ibaaddo koonna lakkogire.

17 «Wodana usuun kakkoʔabbaabatte goorata ade haa ame, ‹Aabbokkeewuun kafelaro ibaaddo miyyaakko babo hese kamadarraamara? Ani ade hittanii uʔii goyin gabbalamera!

18 Kiigure Aabbokkee, tos seeyire, haa aminara, Aabbokkee, Waayinna ku horee ani baasera.

19 Goortta erekkaa amami uumamin lakkodootisaro. Minii hamas's'eeren ofelaraankko koo aani in tootiina aminara.›

20 Haanssunna keegure Aabbokkeessa tos seete.

«Ayesuun goʔameen usu ganaa ebbaa giraan, Aabbokkeessa usu deegure nenʔeyisate, usu tonssa tiyaa seetegure kabalate abate anggate.

21 «Unnuna, ‹Aabbokkee, Waayinna ku horee ani baasera, goortta erekkaa amami uumamin lakkodootisaro ame.›

22 «Aabbokkeessana goʔameen usuun ohandaareenne haa ame, ‹Saama dubbaankkona kaʔidan kalleero sarssi keenaddeen usu sarssisa, feruun firaantta, lukuun keferroo tabsa.

23 Kak'aabaan kurkkuraa kor keenaddeene enʔaa, aamina,
geggelaanna.
24 Hikki unnukki goyera ame ani gire, gidda goʔameen neefo
helatera, baye gire, helamera.› Esekko geggelaatano hag-
gaʔabeen.
25 «Usu goorata ere kanjiin iraa gire, hassekkona abbaa-
bate min tos kakkogabbalamare goorata, taduddurоonna
tamadarri yaaye maale.
26 Usuna ohandaareenkko koo uumere meya kamisileera?
Ame hoosate.
27 Kahandaarena, ‹Abbikka gamatera,› nogoddanna
fayyaaleessa lee mankkogamatero maraan ‹Aabbokka
kurkkuraakki kor kak'aabaan usuun enʔeera› ame.
28 «Kanjiin abbikkeessa amaraatere, mininna tabin
lakkodootero, Aabbokkeessana sar beegure usu min
goggotabroo ebaate.
29 Usu goʔameen abbaabe Aabbokkeessane haa ame, ‹Hikka,
gitakki gees diyyii aani ani kuun handdayera, ajajaakkaakko
koonna ade lakkohank'isero, ati goʔameen ani kageelaataro
wota goggogeggelaroo c'ibaare too suure lakkosissetto.
30 Ayesuun goʔameen hikki unnu urrawoʔoottaa sharm-
mut'aalnne wota darʔaate baasategure goʔemeete, kak'aabaan
kurkkuraa kor usuun enʔiite.›
31 «Aabbokkeessana usuun haa ame, ‹Unnukkee,› ati arggetto
inne wota gitta, kakkee kalleera dubba kakkaayya.
32 Hikki abbikkakka ade goyera ame gire, neefo helatera,
baye gire helamera; haanssun aaloo geggelaayinna dootis-
ara.»

16

Kaʔabddamoon hadara kaʔabokokki masuussa

1 Yesuusa usukko oʔagaalssataranne haa ame, «Dureessakki
ibaaddoti koo hadara kaʔabo ibaaddoti koo abanaaye, hikki
odo hadara dureessatikonʔi urrawo darʔaanokkokki odu hikka
dureessati geete.
2 Haanssun dureessati odo hadaraa uumsisigure, ‹Hikki
ani kamaalara meyya? Goortta ati iin odo hadaraa liin
mankkodaanddeennon maraan, ati obariisatte urrawoʔootti
kakkotootaminaraan mazggaba iin haggasisi› ame.
3 «Hadara kaʔabanaayekkina wodanatteessa haa ame,
‹Goottakakki ani hadara mankkoʔabokko indagisinara
amara, otayiin hunna lakkoʔabo; ebaatano ade in mulliisara,
haanssun misi yella?
4 Ani hadara mankkoʔabokko kaʔiggilssame gollee ibaaddo
minkakkisooyi in goggok'op'aroo ani kayelnnaro kasowa.›

5 «Haanssun tagootta anza ka?abo ibaaddo mete metee uumegure, kahoraarjjee ibaaddotina ‹Goottakkeetti anza eeggitatti abtta?› ame.
6 « ‹Usuna, zayitii toossa bool aba ame.› Hadara ka?abanaayekkina kawulii worak'atakkaa hikkima ata, saami hamas's'iidde ‹Toossa konttom ami s'aafi ame.›
7 «Esekkona kakkaleenne, ‹Atidde miyyaa abtta?› ame. Usuna, ‹Guul konttom darggammaa aba ame.› Hadara ka?abanaayekkina, ‹ta?am?aaye dabdaabbettaa ah?aay guul afarttam› ami s'aafi ame.
8 «Goottakeessana ammano kakkoonhank'atero hadara ka?abo k'arummatteessawun saadise, hikkina ibaaddo kawaakko rooreen hikka alamikokki ibaaddo barisano o?alamii k'aroolee laano tusara.
9 Haanssun ani isinuun haa amara, hikka alamikokki maragade kakkogudate goorata jiruu jiroommakki min atamano goggogirroon, hikka maragadee isin ogeelataraan isi?oottisinuun ekkaasayen.
10 «Ayees kic'c'arikkiin ka?abddame kallee kanjiinkkinna abddamara, ayees kic'c'arkki ka?abddamoon kanjiinkkinna lakko?abddamaro.
11 Goortta, hikka alamikotti durummaa isin go?ammanamoon, tarummi durumma ayyoyya hadara ami isinuun kasisinara?
12 Kakkalee ibaaddokotti durummaa isin o?ammanamoon golleeten, tattisin talleetetto durummaa ayyoyya isinuun kasisinara?
13 «Kooyikkii Goottaa lama handdayin kadanddeera maayyona diyyii lakkogiro, koo diidegure kakkalee geelaatara, goorttun kooyi gabbalamara, kakkaleenna ade tuffatara. Kawaanna kamaragade diyyii liin lakkodootisaro.»

Wononnati kawaawun kasisamero agaalssisano

14 Maragade kageelaatare ibaaddo kafarasaawi hikka dubba maalere Yesuusaan k'ac'c'ifate.
15 Usuna isone haa ame, «Isin ibaaddo hore isi?oottisin k'ulloolee oyelattaanttaan, Waa go?ameen wodanatattisin kasa. Ibaaddo dollee kakkabajaame, waayi hore kattuffameya.
16 «Seera kamusenna kahegeroolkokki mas'aafanna taa Yaannisa geeroo segaamaa gire. Esekko abbaabatere ade wononnati kawaa kageggeloo lallabaaminara, ibaaddo dubba eserraa tabin lellaaminara.
17 Ayesuun go?ameen seerakko eeggano koo iyaanokko daruurnna ulnna gorooreen ene leera.
18 «Ooritteessa keelkki ame beesegure takkalee ka?atatara dubba sharmmut'aara, entterkkona tabeetetto ka?atatara sharmmut'aara.»

Dureessakki ibaaddotina Alaazari

19 Adena Yesuusa haa ame, «Heela buraaburre aw?allokki
sarssi kasarsatere arggetto barsano o?idan?iinna geggelooyi
kagire dureessakki ibaaddoti koo gire.
20 Eseenna, meegga maar dubba kakko?eelttette Alaazari
ka?amamare hiyyeessati koo usu dureessakki ibaaddotikokki
gooc'aa horee keenen kaaren.
21 Dureessakki ibaaddotikotti dugudkko ta?iyaatto orroontti
aamin halchchaa gire, keroornna emeetegure meeggatat-
teessa hellefataa gire.
22 «Hikki hiyyeessati goye, erggichchaalnna Abraame tos
geesen. Dureessakki ibaaddotina ade goye k'amalame.
23 Bowwa orroonna abboosaama giraan t'ok'k'i amere
ebbaa Abraame dee, Alaazarina dollee ka?abatero dee.
24 Usuna, ‹Aabbokki Abraame, nen?eyisana, ani hikka lac'aa
mankko?abboosamaro maraan, Alaazari fertteessatti birt'ee
beke dinire errebkkee ambbal goggoyelloo maganne fari
amaa iyyee.›
25 «Abraamena ade usune haa ame, ‹Unnukkee, ati girikkaa
ka?uleetii ka?idan kooko goggo?atattettoo, Alaazarina ade
kameellan kooko ka?atatero shaadi, gidda ade usu hittanii
goggeelaaro ati adde abboosa gutii gitta.
26 Hikka dubbakko hittakko isin tos roorin odootataran
odanddeenon laano, aanttinne ogiraanna adeen no tos gogg-
onak'oonkko, noyyenna isin t'e?ee laga ka?atii gira.›
27 «Usuna haa ame, ‹Aabbokkee Abraame, goortta Alaazari
Aabbokkeekki min goggofartton ani ku ebaatara.
28 Abbilaal kenno iin mankkogitto maraan, isona
hitta ta?abboosa ban?e tos goggo?emennoonkko seeyire iso
ha?addeesiso.›
29 «Abraame ade, ‹Isoon kamusena kahegeroolkokki
mas'aafajjol esee giraan isona hamaaleen› ame.
30 « ‹Usuna, Aabbokki Abraame lakkohaayyo;› odo koo
goyikko kiigure seetewa c'ubbokko gula galareenwa ame.
31 «Abraamena ‹Kamusena kahegerookokki mas'aafajjol
ommaaloon golleen, odo koo goyikko kiigure goseetena
lakko?ammannaan ame.› »

17

C'ubbo, ammano, feloo
(Mat. 18:6-7,21-22; Mar. 9:42)

1 Yesuusa usukko o?agaalssataranne haa ame, «Ibaaddo ka-
handdufisira ha?emennonii lakkohesnaro. Ayesuun go?ameen
handdufo kallaroon hassu ibaaddotin aanne.

2 Hikki ibaaddoti hin?a otitiic'c'arkko koo kahanduddufisarokko, riim kabadalaa marggitteessaa shaamigure beke orroo badii goshafame hore laare.
3 Haanssun isi?oottisin oorayeen.
«Abbikka ku gomiir?e hadisi, ani baasera ami goggula gale haheso amina.
4 Arri tooyi todoba gali ku miir?igure todoba gali ‹Ani ku miir?era› amaa ku tos go?emeete usuun haheso ami.»
5 Ofarameeraanna Goottanne, «Ammanokkaani noon adina» ameen.
6 Goottanna, «Il tasinafic'c'i gitakki ammano isinuun girewa, hitta odaa, ‹Tagamigudde bekee orroo abbaramina› go?antteen isinuun ajajaanttowa» ame.
7 Adena Yesuusa haa ame, «Isin orrokko ibaaddoti koo ira ka?otaro goorttun idaad kafoofaro lee kahandaaro ka?abo gollee, usu irakko kagamatero kahandaarokkine, ‹Saami babo tos gabbalami amattaan›?
8 Hikkakko suure, ‹Kahemeene kita kakkee ani goggo?aamiroo ekkaasina, ani taa aamironna taa t'amiroo mowagudde iin handdayi, esekko abbaabayidde ati aaminatta, t'aminatta lakko?amaroya›?
9 Goortta hikki ibaaddoti, kahandaarekki usuun ka?ajajaamero mankkofele abbaabe maraan usu galataara?
10 Haanssun isinna hikkamalee ka?ajajaanttettaan dubba kakkofeltteen goorata, ‹Noo la?o kallayin?i ohandaannonna, felamiin kadootisarona felinne gudinssenna ama.› »

Bar tamaarekko kamuc'c'imero ibaaddo tomon
11 Esekko abbaabatere Yesuusa Iyyerusaalemi tos seetaa giraan mina tasemaryaannena tagaliila maamankokki meessane roore.
12 Maaman koo tos goggotabee maarii bar o?abanaayen ibaaddojja tomonno Yesuusane wota esele, isona ebbaa aalleeren;
13 ta?atii yaaye, «Goottaa Yesuusa, noon nen?eyisa!» ameen.
14 Usuna iso kakkodeyaare goorata, «Seyeenddeen isi?oottisin tuuk'aamolun tusayeen» ame.
Isona eserraa seeto gutii giraan muc'c'imeen.
15 Isokkona koo fayyaanokkeessa kakkodeyaatare goorata yaaye t'ok'k'i ta?anttee Waa kabajaa abbaabate.
16 Luki tayesuusa gutii hore hore iyyegure galatee, hikki ibaaddotina samaraawitiyye.
17 Yesuusana haa ame usu hoosate; «Kamuc'c'imere ibaaddo latomonyella? Hayya, saagallo hagge seete?
18 Hikka kasamaraawi allaggati kuwaarre abbaabateren Waa kagalatara kakkalee lakkogiro amanoya?»
19 Ibaaddotinena, «Kiigudde gali, ammanokka ku fayyiisera» ame.

Wononnati kawaakokki emeeto
(Mat. 24:23-28,37-41)

20 Farasaawilkokki ibaaddo wononnati kawaa goree
emeeyinaro Yesuusa kakkohoosatareen goorata haa
ame isoon abbaabe, «Wononnati kawaa kamutaro raadii
lakko?emeetaro.
21 Ibaaddona, ‹Hittaniiya› goorttun ‹Aanttiiya› amin lakko-
daanddeero, hikkima, wononnati kawaa isinii orroo gira.»
22 Yesuusa usukko o?agaalssataranne haa ame, «Ere ka?ibaaddo
kakko?emeyinaro arrijjoolkko too din kakkohalchchinattaan
goorata emeeyinara. Adina lakkodinnattaan.
23 Ibaaddo, ‹Aanttiiya› goorttun ‹Hittaniiya› aminara, de-
beenna arooseetteen.
24 Aalanttina hank'k'a hank'k'ayegure daruur k'amakko
taa t'amo geeroo goggohank'ayisaro malee, ere ka?ibaaddonna
takko?emetaro arri usumalee linnatta.
25 Ayesuun go?ameen hikki laanakko horene ere ka?ibaaddo
kanjiin abboosamanona hitta alattaanii tuffamano ginnara.
26 «Kannohe geesii goggolleerokki malee, ere ka?ibaaddo
takko?emeyinaro arri usumalee linnara.
27 Nohe markkafaa takkotabero arri taageero ibaaddo aa-
maanna t'amaa, oori atataanna keesataa gire. Obbaasaran
beke emetengureen dubbana baaseen.
28 «Kalloot'e geesnna usumaleeye, ibaaddo aamaanna
t'amaa, iminataanna daddalataa, akaakiltte abbarataanna
min madaarataa gire.
29 Loot'e Sodoomikko takkobeere arri go?ameen eleenna
kagubara boolaalnna daruurkko ubatere iso dubba gubtte
baasse.
30 «Ere ka?ibaaddo takko?emeetaro arriinna usumalee lin-
nara.
31 Hasse arri minkkeessatti heelinchchoo gutii kagira
ibaaddo maayyona minkkeessa orroo ogiraan urrawo atayin
arooddago. Usumaleenna iraa kagira ibaaddona haarddii
aroo?abbaabanno.
32 Talloot'e oori shaada.
33 Neefotteessa haasayiin kadootatara dubba waatara;
neefotteessa roorssate kasisatara go?ameen haasatara.
34 Hasse hemeenii ibaaddo lama alggaa tooyi
huddurnaraan, koo ataminara, koo hesinara.
35 Heleel lama raattoo ritayinaraan, too ataminatta toonna
hesinatta.»
36 [Ibaaddo lama iraa girnnaraan, koo ataminara koo
hesinara.]
37 Isona abbaabereen, «Goottaa, o?atamaraan haggerraaya?»
ameen.
Usuna, «Rak'a mankkogiroo allaattil kukku?amara ame.»

18

Galttaanttetina kameellan daannaakkotti masuussa

1 Yesuusakko oʔagaalssatareen anshishaadoon arggetto
ebaatano kadootisaro laano tusin Yesuusa hikka masuussa
isoon segee.
2 Haanna ame, «Katamaa tooyi kagire Waa kaʔabssannonna
ibaaddo kakkabajjinoon daanna koo gire.
3 Ese katamaayi galttaantteti too gitte. Ese, ‹Baragarak-
keenne wota taʔabo haajaa iin gaafana› amaa usu tos sesseetaa gitte.
4 «Daannanna metekkahoree ese lakkok'op'atere,
danbbenne ade wodanatteessaa haa ame, ‹Koonna Waa
abssatano gowaayena, ibaaddona gokkabajaanawaaye,
5 Hitti galttaantteti in hamas's'i mankkotiratto maraan
eseen firddinara. Goorttun adi arggetto sesseetaa in hi-
fachchisinatta.› »
6 Goottanna, «kameellan daanna taʔamero maala.
7 Waa ade hemeenna arriinna usu tos oʔiyyaaraawuunna
oʔassaabameeraawun lakkofirddaaroya? Allakko roore c'alʔi
amara?
8 Ani isinuun haa amaraan, saame isoon firddaara.
Ayesuun goʔameen ere kaʔibaaddo kakkoʔemeetaro goorata
ulii gutii ammano kahello leewuna?» ame.

Kafarasaawinna k'arat'a kakukkuyisarokokki masuussa

9 Debeenna Yesuusa noo k'ulluunʔinna amaa isiʔoottisooyi
odhadataraanna kakkalee ibaaddona otuffataraawun, hikka
masuussa segee.
10 «Ibaaddojja lama Waa ebaayin k'ulluukki min kawaa see-
teen, koo Farasaawiti kakkalee k'arat'a kakukkuyisaroyeen.
11 Farasaawiti kale aalleere isiʔoottessaawun haa amaa
ebaataa gire. ‹Kawaaye, ani ibaaddo kakkalee dubba aani
kasaamaro, kameellankki, kasharmmut'aaro, hassukona
hikka k'arat'a kakukkuyisaro aani laana mankkowaaye
maraan ani ku galataara;
12 Todoba tooyi lama gale agabuwara, kahelataro dub-
bakko gene tomonkko barkkintte beesara.›
13 «K'arat'a kakukkuyisare goʔameen ebbaa aalleegure,
daruur tos t'ok'k'i ami din duuddo lakkodootero, ayesuun
goʔameen geegiyo bobboc'aata, ‹Kawaaye, in c'ubbaaleessa
maari› amare.
14 «Ani isinne haa amara, Farasaawitikko roore hikkina
Waayi dollee k'ulluukki aani lee tootaame minkkeessa ab-
baabate. Isiʔoottessa kat'ok'k'i t'ok'k'iʔisatara dubba hussi am-
inara, isiʔoottessa kahussi hussiʔisatara goʔameen t'ok'k'i ami-
nara.»*

---

* **18:14** Mat. 23: 12; Luk'. 14:11

Yesuusa yiis kic'iic'c'ar sommaasate
(Mat. 19:13-15; Mar. 10:13-16)

15 Yesuusa gene gutii kayi goggosommaasaroo ibaaddo
yiis usu tos keenatare. Usukko oʔagaalssatareen hikka
kakkodeyaaren goorata hadiseen.
16 Yesuusa ade yiis isitoos uumegure haa ame, «Yiis in tos
goggoʔemeeroo feʔi sisa, arootirtteen, wononnati kawaa hinʔa
aanʔinʔiwunya.
17 Ani rumminaa amara, wononnati kawaa yiis aani
kaʔatannon dubba duuddo lakkotabnaro.»

Dureessakki kaʔayihuudi woyichchati
(Mat. 19:16-29; Mar. 10:17-31)

18 Ayihuudikokki woyichchaalkko koo, «KaʔidankkiI
kaʔagaalssisatto,» jiruu jiroommakki giri eelin ani me fella?
Ame usu hoosate.
19 Yesuusa abbaabere, «Me maraan ati in kaʔidankki amatta?
Waa koo kuwaarre kaʔidankki maayyona lakkogiro.
20 ‹Aroosharmmut'ite, aroolagadde, aroohette, t'araayi
arooʔatotiite, Aabbokkaanna Aayettaa kabajii kaʔamaro ajaja
ati kassowa ame.› »
21 Ibaaddotina, «Hikka ajajaal ani yiisummakko haggaʔabere
oorayeera» ame.
22 Yesuusa hikka kakkomaalare goorata, «Goortta kuun ay-
ees koo kahesera, kaʔabtto dubba daddaligudde hiyyeessalun
sisi, kadaruure mazggabaa ati girttowa. Esekko emeedde
indebee sessee» ame.
23 Ibaaddotina hikka kakkomaalare goorata, tanjiin du-
rumma usuun mankkogitte maraan aaloo hawʔisate.
24 Yesuusana ibaaddoti deegure haa ame. «Tammooggan
durumma kaʔaboowun wononnati kawaa tos tabano misikki
daafurya?
25 Dureessa wononnati kawaa tos tabanokko gaala butto
kamarffi orromari goroore ene leera.»
26 Hikka kamaale ibaaddona, «Hayya, ayyoyya fayyiin
kadaanddaara?» ame.
27 Yesuusana, «Ibaaddo dollee kadandaamoon Waayi dollee
daandaamara» ame.
28 P'et'iroosana, «Hikkima, noo kaʔabnno dubba iinssenne ku
debee sesseennenna ame.»
29 Yesuusana isone, «Ani rumminaa amara,» wononnati
kawaawuun amere «Minkkeessa goorttun ooritteessa goorttun
abbilaaltteessa goorttun oʔumuleeraanna goorttun yiiskkeessa
kaʔiise,
30 hikka geesii kamooggan ambba, kaʔemeetaro geesii jiruu
jiroommakkokki giri kaʔatannon maayyona lakkogiro.»

Yesuusa goyikkeessakokki gara kallami ayeesano
(Mat. 20:17-19; Mar. 10:32-34)

31 Yesuusana tomonkko lama usukko oʔagaalssataranne kale aate beegure haa ame, «Goortta no Iyyerusaalemi tos binnanna, ere kaʔibaaddo maraan ohegerooli kas'aafamera dubba gudayinara.
32 Ayizaabn usu roorisi sisinaraan, isona k'ac'c'ifayinaraan, abi madarrinaraan, hanc'c'ufe tufinaraan.
33 Boc'c'inaraan, esekkona lagadinaran, usuna taseedi arri goyikkona kinnara.»
34 Usukko oʔagaalssataran goʔameen hikka dubbakko koonna iso kaʔaddeesereen ayees lakkogire, ayeenssa isokko siyame gire, me amanoyona lakkoʔaddeeseren.

Iilʔo kabayerekokki fayyaano
(Mat. 20:29-34; Mar. 10:46-52)

35 Yesuusa taʔiyyaarkko katamaa tos kakkogabbalamare goorata, koo Iilʔo kabayere raagriidi hamas's'eere ebaataa gire.
36 Iilʔo kabayerena gosa esene rooraa giraan maalegure, hikki meyya? Ame iso hoosate.
37 Isona, «Kanaazireti Yesuusaya hittanne karoorara» ameen usuun segeen.
38 Usuna, «Ere kadaawute, Yesuusa, in maari!» amaa iyyee.
39 Horehaye kasessetare ibaaddona, c'alʔi usu goggoʔamiroo hadiseen, usu goʔameen, «Ere kadaawutee, in maari!» amaa jiinase iyyee.
40 Yesuusana aalleere ibaaddoti usu tos goggokeennawun ajajee. Usu tonssa kakkogabbalamare goorata,
41 Yesuusana «Ani kuun me goggoyelloo dootatta?» ame usu hoosate.
Iilʔo kabayerekkina, «Goottaa, din dootatara» ame.
42 Yesuusana, «Deena, ammanokka ku fayyiisera» ame.
43 Ibaaddotina goorsewa din daanddee. Waanna kabajaa Yesuusa debee sesseete. Gosa dubba hikka deegure Waa galatee.

19

Yesuusana k'arat'a kakukkuyisare Zakkoosa

1 Yesuusa taʔiyyaarkko katamaa tos tabere esene roore seetaa gire.
2 Mege zakkoosa kaʔamamere ibaaddo koo ese gire, k'arat'a okukkuyisareewun woyichchana dureessanaye.
3 Usuna Yesuusa kaʔamamare eekiyo din dootaa gire, ayesuun goʔameen Jifu tagababbantti mankkolleete maraan, gosa mogganko kakkeeyi usu din lakkodaanddeere.
4 Yesuusa hassu raanne rooraa mankkogire maraan, usu din horehaye tiiyyegure odaa tooyi gutii korate.

5 Yesuusana ese banʔe geegure, t'ok'k'i amere «Zakkoosa, hittaari ani minkkaayi hayin dootisara saami dagi» ame.
6 Usuna saame dagegure Yesuusa geggelooyi k'op'ate min geesate.
7 Ese kagire ibaaddona hikka deegure, «Hikki ibaaddoti min kac'ubbaalessa tos marttina aamin tabe!» amaa dubbana gumggumaano haggaʔabe.
8 Zakkoosa ade kee aalleegure Goottanne «Goottaa, ani taʔabo durumma dubbakko mina hiyyeessawun sisinara. Maayyokona t'araayi kasaamero gollee, ambba afar yeli usuun abbaabinara» ame.
9 Yesuusana abbaabere, «Hikki ibaaddoti ade taʔabraame sannii mankkollee maraan, hittaari fayyinna usuna hikka minuun leera.
10 Aalanttina ere kaʔibaaddo kakkoonʔemeetera kabayero dootinna fayyisiinya» ame.

T'agaraa tomonkokki masuussa
(Mat. 25:14-30)

11 Gosana hikka maalaa giraan, Yesuusa masuussaa ayeesano horeddee, aalanttina Iyyerusaalemi tos gabbalamanona ibaaddoon wononnati kawaa kagabbalamero aani lee mankkomute maraanya.
12 Yesuusana haa ame, «Shuumi koo mege kawononnati atayire abbaabayin ul kaʔeer seete.
13 Ohandaareen orrokko tomon uumere t'agaraa tomon isoon sisegure, ‹Abbaabayi ani taaʔemeeroo hikka maragade daddalayen› » ame.
14 «Ulkkeessakki ibaaddo goʔameen usu mankkodiide maraan, ‹Hikki ibaaddoti noo gutii goggoreediro lakkodootatanno› ameeren usu debee ohandaareen fareen.
15 «Halleewo kuwaarre hikki shuumiti reede ulkkeessa abbaabate, aanʔi ohanddaareenʔi usu kasisero maragade daddaleeren eeggitakki worʔe helateeraan malabiin iso uumsise.
16 «Ohandaareenkko kahoree gabbalamere ‹Goottakkee, ati iin tasissette t'agaraakko t'agaraa tomon worʔe helamissisera› » ame.
17 «Goottanna, ‹Ati kaʔabddantte kahanddaattakki› Goʔidan felttetta, ‹Kooko kic'c'arkkii kaʔabddantte leete mankkomutte maraan, katamaal tomonnii gutii odonnati kuun sisamera› » ame.
18 «Kallamikkina gabbalamegure, ‹Goottakkee, ati iin tasissette t'agaraakko t'agaraa ken worʔe helamissetta› ame.
19 «Goottakkeessana ‹kuun ade katamaal kenni gutii odonnati sisamera› » ame.
20 «Kakkalee kahandaarena gabbalamere haa ame, ‹Goottakkee, hoc'ooyi mammare kaye ani kaʔadallayisera maragadekka hikkima.

21 Ati kakkaannon gitto kaʔataatto, kawut'annon gitto
kamat'araatto, kaʔantte kaʔiisoon ibaaddoti mankkolleete
maraan ani ku abssayera.›
22 «Goottanna haa ame, ‹Ati kameellan kahandaatta haa-
fura kaayiwa ani ku firddinara. Kakkaannon giro kaʔatataro
kawut'annon giro kamat'arataro kaʔame kaʔiisoon ibaaddoti
laanokkee goʔaddeessette,
23 Emeeyire maragadekkee worʔene wota goggoʔataroon
kafelataro ibaaddon muun sisiwaatte?›
24 «Goottakeessana, esee oʔaalleraanne ‹T'agaraa usukko aatad-
dene t'agaraa tomon kaʔaboon sisa ame.›
25 «Isona ‹Gootta, usu t'agaraa tomon aba› ameen.
26 «Yesuusa haa ame, ‹Ani isinuun haa amara, kaʔaboon
dubba adamara. Kallikkikko goʔameen aankki kagirawa
ataminara.
27 Ayesuun goʔame ani isoo gutii goggoreedonkko odoota-
teeran hassu diinajjoolkkee hittarraa keenadeene in hore
enʔaa ame.› »

Yesuusa kabaja taʔatiiti Iyyerusaalemi tabano
(Mat. 21:1-11; Mar. 11:1-11; Yan. 12:12-19)

28 Yesuusa hikka ayeese abbaabatere Iyyerusaalemi tos bin
horehaye sesseetaa gire.
29 Zayitii kabeyaara gaa takkoʔalataro wodamii ogiraan,
Beetefaage tonssa kabittaaniya maaman tos kakkogabbala-
mare goorata, usukko oʔagaalssatareenkko lamanne haa ame
fare.
30 «Isin horee kagiro maaman seeyeen, eserraanna tabaa
giraan maayyona suure takkohamas'iinoon giro tademeeree
darmmee shaantte tagitto helnnattaan, furaddeen hittarraa
keena.
31 Maayyona ‹Muun furattaan?› Ami isin gohoosate ‹Goot-
tawun dootisatta ama.› »
32 Ofarameerenna seeteerene usu goggosegeerekki malee
lee heleen.
33 Kaminee ibaaddona darmmee tademeer isin furaa
giranttii deengureen, isone «Darmmee muun furattaan?»
ameen.
34 Isona «Goottawun dootisatta» ameen.
35 Esekkona darmmee tademeer Yesuusa tos keenen, sarssi
kakkisoo gutii yayeengurene Yesuusana darmmeeyi gutii
hamas's'iiseen.
36 Ibaaddona usu kakkoseetaro raadii sarssikkisoo yaa
gire.
37 Zayitii kabeyaara gaa takkoʔalataro wodamikko metega-
matto kageesaro raa tos kakkogabbalamareen goorata tooto
aaloo onjiin olleeren usukko oʔagaalssatareen kaddeeraan
baasa dubbaa geggelaataa yaayetisoo t'ok'k'iseen haa amaa
Waa galataano haggaʔabeen.

38 «Mege kagoottayi kaʔemeetara wono kasommaasameya!»
«Nogodda Daruurii, kabaja guuntte Waawuun
halleeto!»
39 Gosa orroo kagire kookkoo ibaaddo kafarasaawi
Yesuusane, «KaʔagaalssisattoKukko oʔagaalssataran c'alʔi
goggoʔaminaawun lakkohadisattoya?» ameen.
40 Yesuusana, «Ani isinne haa amara» «Iso c'alʔi goʔameen
eʔemoolnna iyyirowa» ame.

Yesuusa taʔiyyerusaalemi katamaawun ootano

41 Yesuusana Iyyerusaalemi tos kakkogabbalamare
goorata katamaa deegure oote.
42 Haa ame, «Kuun nogodda kalleero meyya ati hittaari
addeesi gittewa! Gidda goʔameen ilttaakko golatera.
43 Diinajjolkka ku maraamure mina mina maraamurisi
ooti kayigure tabanokkaanna biyaanokkaa tiri kakkoyaa-
disira goorata emeeyinara.
44 Te kunna ootittaayi orroo kagiro yiiskkaa errene
wota lelledinaraan, eʔemokko kafelamera gimbbe dubba
diigaminara, Waa ku fayyiisin kakkoʔemetero goorata ati
lakkoʔaddeessetto.»

Yesuusa k'ulluukki min kawaayi
(Mat. 21:12-17; Mar. 11:15-19; Yan. 2:13-16)

45 Esekko abbaabatere Yesuusa k'ulluukki min kaʔebi
tabere odaddalatareen esekko beese.
46 Adena « ‹Min kakki k'ulluukki min kaʔebi linnara› amame
mas'aafa k'ulluukkii s'aafamera isin goʔameen ‹Laga kashitta›
yelatteen» ame.
47 Yesuusa arggetto k'ulluukki min kaʔebii agaalssisaa gire.
Tuuk'aamokokki woyichchana kamuse seera oʔagaalssisareen,
kakkaleenna Ayihuudin horehayeen ofelareen Yesuusa la-
gadin dootaa gireen.
48 Ayesuun goʔameen gosa dubba agaalssisanokkeessayi
boojaame mankkogire maraan felin amaa kaʔemeeteren isoon
ekkaatana waate.

20

Yesuusakokki odonnati Ayihuudiwun kaʔayeesisiro lee
(Mat. 21:23-27; Mar. 11:27-33)

1 Arri tooyi Yesuusa gosa k'ulluukki min kawaayi
agaalssisaanna odu taʔidan lallabaa giraan tuuk'aamolkokki
woyichchaalna seera kamuse oʔagaalssisaranna jaarsolee
kukkuʔameen usu tos emeeten.
2 Isona, «Hikka ayees kakkofelatta eeki odonnatiyo noon
segii. Kuun odonnati kasisera usu ayyoyya?» ameen
hoosaten.

3 Yesuusana, «Aninna hoosiin too isin hoosaro, alla iin abbaaba.
4 T'ink'ata kayaannisa Waakkoya mu ibaaddokkoya?» ame.
5 Isona haa ameeren isi isi?orroo makkareen; «Waakkoya go?aminne, ‹Hayya Yaannisa ka?amero muun isin ammanana waatteen?› aminara.
6 ‹Ibaaddokkoya› go?aminne gosa dubba Yaannisa kahegeroo laanokkeessaa mankko?ammanataraan maraan e?emoo no eeggiranwa.»
7 Haanssun «Eetikkoyo noo laakansso» ameen abbaabeen.
8 Yesuusana, «Goortta aninna hikka ayees eeki odonnati ani felaro ani isinuun lakkoseginaro» ame.

Kawoyinii akaakiltte otateen obaraarankokki masuussa (Luk'. 20:9-18; Mat. 21:33-46; Mar. 12:1-12)

9 Esekko abbaabatere Yesuusa haa ame hikka masuussa gosaawun segaano hagga?abe. «Ibaaddoti koo akaakiltte kawoyinii abbarate, otateen obaraarewun kirayii sisegure ul kakkalee seetegure tanjjiin adallaate.
10 Kaami takkokukku?amaro diginnii, tawoyinii ilkko usu tageyaatto mina goggofarrawun kahandaare otateen obaraareen tos fare, otateen obaraaren adeen kahandaaro boc'c'eeren gene taalaal gafareen.
11 Debeenna kakkalee kahandaaro fare, otateen obaraareen usuna adeen boc'een, yeraasenen gene taalaal gafareen.
12 Giddanna ade kaseedi kahandaarena fare, otateen obaraareen usuna addeen meeggayisen sarddeediseen shafeen.
13 «Kawoyinii akaakilttekkokki odona, ‹Goortta misi yella? Alla adi kageelaataro erekkee farnnara, woddaasa usu okabajiiraan leeraan› ame.
14 «Otateen obaaraaren go?ameen erekkeessa kakkodeyaanne goorata ‹Hikki ka?eelnaroya,› Koyeen ‹Usu lagandda hitti rittiinna tattaani leetowa› ameen malaateen.
15 Kawoyinii akaakiltte ban?ekko sar beeseren lagadeen. Yesuusana.
«Goortta akaakilttekkokki odo misi yelinara?
16 Emeeyire han?u otateen obaraareen lagadinara. Kawoyinii akaakilttekkotti ban?e kakkalee otateen kabbaraaroon sisinara.» Gosana hikka kakkomaalare goorata, «Hikka aankkikki arookkeeno» ameen.
17 Yesuusana iso tos diyaa haa ame,
« ‹Hayya gimbbe omadaarataran kattuffateraan e?emo
felo omineetun mete lee amame kas'aafamerokotti fureenna metta›?
18 Hikka e?emoo gutii ka?iyaara dubba e?ebinara, e?emona usu gutii kakko?iyaara dubba shii?aminara» ame.

Giira murano
(Mat. 22:15-22; Mar. 12:13-17)

19 Seera kamuse oʔagaassisareenna tuuk'aamolkokki woyichchaalna hikka masuussa kakkoonʔayeesere isoon laano mankkoʔaddeeseen maraan, usu goratawa abin dootaa gireen. Ayesuun goʔameen gosa abssateen.

20 Yesuusana karoomi mootiwun roorisi sisin hiʔikko kabiyaaro haafuraa usu abin dootaa gireen. Haanssun karrummii aani lii ogabbalamiraan kimbir kayeen.

21 Kimbir leen oseeterenna haa ameen usu hoosaten. «KaʔagaalssisattoKa, ati likkiikki ayees goggoʔayeesattona goggoʔagaalssisatto usumalee raa kawaa karrummii goggoʔagaalssisattona maayyoonna kaʔululisoon laano noo kanssowa.

22 Amiinna K'eesaariwun giira murano seerakkaani feʔi sisara mu lakkosisaroya?»

23 Yesuusa goʔameen meellanettisoo addeesere haa ame.

24 «Alla dolchchii too iyyeen tusa, gutii tagitta taayyo middina mege kaayyoya?» Isona tak'eesaritta ameen abbaabeen.

25 Yesuusana, «Goortta kak'eesari K'eesaariwun, kawaanna Waawuun sisa» ame.

26 Haanssun usu kaʔayeesero haafuraa gosa horee usu abin lakkodaanddeen, abbaabikkeessaa mameengureen c'alʔi ameen.

Goyikko kiyaanokotti hoosin
(Mat. 22:23-33; Mar. 12:18-27)

27 Goyikko kiyaano laagiro oʔamaraan Sodok'aawilkko kookkoo Yesuusa tos emeetengurene hoosin hoosaten.

28 Haanna ameen, «KaʔagaalssisattoKa,» Ibaaddoti koo oori atayigure yiis haʔumulooni goggoye, abbi ese galttaatteti atayire yiis umuli abbikkeessawun sannii banʔee goggokayiroo «Muse noon s'aafera.

29 Hayya, abbilaal todoba gitte. Kahoree oori atategure yiis haʔumulooni goye.

30 Kallamin usumalee.

31 Kaseedina ade atate, todoba dubba usumalee atatengureene yiis haʔumulooni goyeen.

32 Haarrena heleelttiti goote.

33 Goortta todoba ese mankkoʔatatere maraan, tagoyikko keyaano arri ese oori taayyo linnatta?»

34 Yesuusana abbaabere, «Hikka alamikokki ibaaddo atataraan, keesaran.

35 KaʔemeetaroKa alamiinna goyikko kiyaano okkoondootisara goʔameen lakkoʔatataraan, lakkonakeesamaraan.

36 Erggichcha aani mankkollinnaraan maraan esekko danbbeebaan lakkogoyinaraan, goyikko mankkokeen maraan yiis kawaayaan.

37 Muse gara kahurisekotti tas'aafanttetto jirtti orro Goottanne, kaʔabraame Hedo, kayissaak'a Hedo, kayayik'ooba Hedo amano ogoyeraan kakkinnaraan laano tusara.
38 Dubbana usuun arddonʔi mankkoleen maraan, usu arddonʔikkokki Hedo kuwaarre goyikokki Hedo lakkoyo.»
39 Kookkoo seera kamuse oʔagaalssisareenna «KaʔagaalssisattoKa, taʔidan ayeesse, ameen.»
40 Esekko abbaabateren odo koonna duuddo usu hoosayin lakkodaanddee.

Kiristoosa ere kaayyoya?
(Mat. 22:41-46; Mar. 12:35-37)
41 Esekko abbaabatere Yesuusa haa ame, «Ibaaddo Kiristoosa misii ere kadaawuteya amara?
42-43 Aalanttina daawute metekkeessan mazamurikokki mas'aafayi haa amera,
« ‹Waa Goottakkeewun,
diinakkaa lukittaayi ani taadaddarisiroo
«Merggetteeyi hamas's'ii» › ame.
44 Goortta Daawute, ‹Goottaa› ami usu goʔuumiro misii erekkeessa laara?»

Yesuusa seera kamuse oʔagaalssisaraankko gosa seerisano
(Mat. 23:1-36; Mar. 12:38-40)
45 Yesuusa gosa dubba maalaa giraan usukko oʔagaalssataranne haa ame.
46 «KaʔeerkkiKa sarssi sarssateeren maraamurano ogeelaataran, taggiyyaa banʔee nogodda aatin odootataraanna, Ayihuudikokki min kaʔebii kakkabajaa barc'uma, banʔe taʔaamoyinna takabajaa banʔe, odootataraankko isiʔoottisin oorayeen.
47 Isona kagalttantteel min ohiyyumisaraanyan. Mutin ameeren ebikakkisoo eeraasataran, kameellan firdda iso ooratara.»

21

Galttaantteti kasissetto mus'uwaata
(Mar. 12:41-44)
1 Yesuusa t'ok'k'i ami godeero dureessajjol k'ulluukki min kawaayi mus'uwaata kakkokukkuyisaraan huuyi orddeesen mus'waatakisoo lugudaa giraan dee.
2 Adena hiyyeetti galttaantteti too dolchii lama lugudaa dee.
3 Haanna ame, «Ani rumminaa amara, dubbaankkona roorsse hitti hiyyeetti galttaantteti sissetta.
4 HinʔiAni ibaaddojja kakkosiseeran worʔekisokko golleero, ese goʔameen kasissetta hiyyummattiseekokki jilbbaa oʔabtto barisano dubba sissetta.»

Gees gudatanokokki malaataal
(Mat. 24:1-2; Mar. 13:1-2)

5 Usukko oʔagaalssatarankko kookkoo k'ulluukki min kawaa eʔemo kaʔidankkina Waawun kasisamero ilabo iidanokokki
ayeesaa giraan,
6 Yesuusana haa ame, «Hikki isin kadeyaattan dubba
hadarʔaamooni eʔemo eʔemoo gutii goggokakkaameroo takko-
hesoon arri emeeyinatta.»
7 Isona, «Kaʔagaalssisatto,» goortta «Hikki dubba
kakkollinnara goreeya? Adena hikki haa kakkolinnara
malaata meyya?» ameen hoosaten.

Tagootta emeetokko horeene taginnatto rakkoonna bak'atano
(Mat. 24:3-14; Mar. 13:3-13)

8 Yesuusana haa ame abbaabe, «Goggososoyinonkko isi oot-
tisin oorayeen, kamooggan, ‹Ani Kiristoosayya› amaa, adena,
‹Goorata gabbalamera› amaa megekkeeyi emeeyinaran. Isin
goʔameen iso debeenna arooseetteen.
9 Jereen keyaanokokkina gosakotti engge gomaaltteen
arooneyiteen. Hikki t'ayi liin kadootisaroya, geeskotti gach-
cho ade goorsewa lakkolinnatto.»
10 Adena haa ame, gosa gosaa gutii, wono wonoo gutii
kinnara.
11 Kaʔatii ulkokki aaʔaano linnara, uʔina hinc'c'inne ul dub-
baa linnatta. Kaʔabssisira kooko usumaleenna daruurkko
kaʔatii malaata linnara.
12 Hikki dubba laanokko horene ibaaddo goʔameen isin abn-
naraan. Horoornnara, firddiiwun Ayihuudikokki min kaʔebii
tonssa geesinaran minkashaano tabsinaraan. Wonolaalnna
mootijjol horee geesinnaran, hikki dubbana megekkeekotti
aalanttii isin ginnara.
13 Hikkina megekkee atotiin taʔidantti it'aa isinuun linnatta.
14 Haanssun kamootaminattan mooton me abbaabiti
sinssa amaa tarii goggoyaadonkko wodanaayi abayeen.
15 Diinakkisin isin awodiinna isin diidin kakkodaanddе-
noon haafurana k'arumma ani isinuun sisinara.
16 Isin oʔumuleeraan, abbilaalttisin, fallikkisinna saatijoolk-
isin duuddo hahesooni isin roorisi sisinaran. Isinkkona
kookkoo lagadinaran,
17 Iyyeen mankkoʔammanattaan maraan ibaaddo dubbaa
dollee kadidantteen leetaan.
18 Ayesuun goʔameen metekisinkki fiit'a koonna
lakkobaaro;
19 Ataayi aallanoyi neefotatisin haasayinattaan.

Yesuusa Iyyerusaalemikokki baano t'aye ayeesano
(Mat. 25:15-21; Mar. 13:14-19)

20 Adena Yesuusa haa ame, «Iyyerusaalemi kajereene
wotaadaral marantte ta?abanttetto kakkodeeten goorata,
bayikkakkise gabbalamano addeesa.
21 Hassu goorata ul kayihudaayi ogiraan dubba wodamiil
tos habak'ateen. Katamaayi ogiraanna esekko habeen.
K'amanne ogiraanna katamaa orddi arootabo.
22 Kas'aafamera dubba goggogudaroo hikki kamurroo
goorataya.
23 Ul gutii ta?atii rakkoo linnatta hikka gosa gutii engge
emeeyinatta. Haanssun hassu almmaa heleel kafatowunna
ka?iilisaroon aanne isoon!
24 Shiifaayinna goyinaraan, Ayizaab dubba tos boojaami
ataminaraan, Iyyerusaalemiinna Ayizaab odonnatii kakko-
barisara gees taa gudaroon Ayizaabii odaddarameen lin-
naraan.

Ere ka?ibaaddokokki kallami emeeto
(Mat. 24:29-31; Mar. 13:24-27)

25 «Arri, Diginninna barraajja gutii malaata linnara,
tabekeenna tagaashimallo yaayekko kakkeeyi, ulii gutii
kagira gosa yaadinara, shalagaaminara.
26 Hunna kadaruurenna mankko?aa?inaro maraan, ibaaddo
abssiinna alami gutii me ka?emeeyinara amaa ooratаа hashu-
rukki aminara.
27 Hassu goorata ere ka?ibaaddo hunnaayinna ta?atii kaba-
jaa duumanchchaayi emeetaa giraan dinnaraan.
28 Isinna hikki ayees gudatano kakkohagga?abro goorata,
fayyinnakisin mankkogabbalamero maraan, tukkul uma aal-
laa, t'ok'k'i ama elddaa wochchaa» ame.

Goottakotti emeeto katusaro gaa kabalasikokki masuussa
(Mat. 24:32-35; Mar. 13:28-31)

29 Ade Yesuusa haa amaa hitta masuussa segee, «Gaa kabal-
asina kakkalee gaajjol dubba diyaa.
30 Baalallo?ottisoo hurisaa giraan godeetaan, hassu goorata
bat't'eessa gabbalamano isin kassanwa.
31 Usumaleenna ade hikki ayees gudatano goddeeten,
wononnati kawaa gabbalamano malaba.
32 «Ani rumminaa amara; hikki dubba lii taaroorroo hitti
alattaan lakkoroortto.
33 Daruurnna ulnna roornaraan, haafurakkaakki go?ameen
lakkoroorro.

Ataayi ooratano

34 «Goortta meessa kallikki giri, t'amokokki jiinaanii
barsanokon?i yaadaa wodanattisin goggodillafannonkkona
hasse arri wot'amade aani der?a goggogeenonkko isi?oottisin
oorayeen;
35 Hikki ulii kagiro ibaaddo dubbaa gutii der?a ginnara.

36 Haanssun ka?emeetaro dubbakkona isin milik'i goggohessanunna ere ka?ibaaddo horee aallin goggodanddeetanun arggetto ataayeen ebaayen.»
37 Yesuusana arri arrii k'ulluukki min kawaayi agaalssisaa, hemeen ade zayitii kabeyaara gaa takko?alataro wodamii bee barare.
38 Gosa dubbana Yesuusa maalin bullane k'ulluukki min kawaa tos emeetaa gire.

22

Goottaa Yesuusa gutii kafelamero daba
(Mat. 26:1-5; Mar. 14:1-2; Yan. 11:45-53)

1 Hassu goorata faasikkaa ka?amamare kababoo baala takkokabajaamira arri gabbalantte gitte.
2 Katuuk'aamol woyichchaalnna seera kamuse o?agaalssisaran gosa absataa mankkogireen maraan, Yesuusa tayeli lagadiraan raa dootaa gireen.

Yihuuda Yesuusa roorisi sisin ekkaatano
(Mat. 26:14-16; Mar. 14:10-11)

3 Tomonkko lama ofarameeraan wota katootamere ka?ask'orotu ulkokki Yihuudaa s'alaye tabtte.
4 Haanssun Yihuuda, katuuk'aamol woyichchaal tonssa k'ulluukki min kawaa o?ooraran ka?ajajaarokki tos seetegure Yesuusa misii roorisi sisanaro ayeese.
5 Isona hikka ayeesii geggelaateren maragade sisin ekkaaten.
6 Usuna usu ayeesi ekkaate, Yesuusa roorisi isoon sisin gosa takkoginnootii ka?ekkaaro goorata ooratta gire.

Kafaasikkaa kita kahemeene ekkaasanno
(Mat. 26:17-25; Mar. 14:12-21; Yan. 13:21-30)

7 Esekko abbaabatere kafaasikkaa idaado kakko?en?aamara kababoo baala gee.
8 Yesuusana, «Kafaasikkaa kita kahemeene noo goggo?aaminnoo seyeenddeene ekkaasa» ame t'aye P'et'iroosana Yaannisana fare.
9 Isona, «Haggee no goggo?ekkaansson dootatta?» ameen hoosaten.
10 Usuna, hikkima, «Isin katamaa tos tabaa giraan uulla tabekee kasidatero ibaaddoti helnnattaan, usu kakkotabaro min taageetaanii debee seyeene.
11 Odo mineenne, ‹Ka?agaalssisara, inkko o?agaalssataranne wota kafaasikkaa kita kahemeenee ani takko?aamira tammartti ban?ee eetitta? Haa amara› ama.
12 Usuna fook'ii gutii yaanttedde ta?ekkaattetto taball?aantti kifilii usu isinuun tusinara eseenna iin ekkaasa» ame.

13 Isona seeteerene usumalee Yesuusa isoon goggosegeerokki malee lee helereene, fasikkaanna esee ekkaasen.

K'ulluukki babo kawaa
(Mat. 26:26-30; Mar. 14:22-26; 1 K'or. 11:23-25)

14 Saatinna kakkogeetette goorata Yesuusa ofarameeraanne wota k'ulluukki babo aamin hamas's'ee.
15 Haanna ame, «Ani rakkoo atatanakko horene hikka kafaasikkaa k'ulluukki babo isin wota aamin aaloo halchchaa gire.
16 Ani isinuun haa amara, wononnati kawaayi hikkakkotti fureen taagudattoo, hikka kafaasikkaa k'ulluukki babo kallami ani lakkoʔaaminaro.»
17 T'ugga aate sommaasate abbaabatere haa ame, «Ahʔaay, dubba hikkakko hedeedama,
18 Ani isinuun haa amara, giddakko haggaʔabere wononnati kawaa taa emeeroon, hitta tawoyinii ilkko kafelamero t'amo lakkot'aminaro.»
19 Babona keesere Waa sommaasate, ekkaʔebise sisegure, «Hinʔi isin maraan osisamaraan sooʔootteeyyan. Hikka in shaadiin yelayene» ame.
20 Usumaleenna kita kahemeene aameen abbaabaterene t'ugga keesegure haa ame, «Hitti t'ugga isin maraan kaʔubayinaro iigikkeeyi kallinaro ammato oʔusubyaan.
21 Ayesuun goʔameen in roorisi kasisinarokotti genetteenne wota yaalʔa orroo gitta.
22 Ere kaʔibaaddo t'aye Waa goggomurttessamerokki malee goyinara ayesuun goʔameen usu roorsi kasisinaro hassu ibaaddotin aanne.»
23 Isona, isoʔorrokko hikka haa kayelnnara ayyoyyo isiʔorroo hoosatano haggaʔabeen.

Dubbaankko karoorara ayyoyya

24 Adena iso, no orrokko kanjiinkki ayyoyya amaa usukko oʔagaalssatareen isiiʔorroo dogamaa keeseen.
25 Yesuusana haa ame, «KaʔayizaaЬ wonolaal gosakkisoo hunnaa bariisinaran, isoo gutii odonnati oʔabaan ‹TaʔidanЬ ofelaraan amami uumaminaraan.›
26 Isin dollee adi haa aroolleeno. Gohesoon isinkko kanjinkki kalleera kic'c'aar aani, mooti kalleerana kahandaaro aani halleewo.
27 Ayesuun goʔameen inne wota, aamoon kahamas'eerokkona aallee kaʔaamisarokko eekiya kajiinatara? Aamoon kahamas'eeroyolla? Ani goʔameen isin orroo kagiro kahandaarokko koo aaniya.
28 Isinna rakkootteekki goorataa inkko kale anbbeenoni iyyee dollee oʔaallitetteenttaan.

29 Aabbokki in goggoshuumeroo aninna ade wononnatikkeeyi isin shuuminara.
30 Hikkina wononnatikkeeyi aamokkeekko gog-go?aanttaanunna goggot'anttanun adena korffinjjee gutii hamass's'iiddeen tomonkko lama ka?isira?eel gosa gutii goggofirdditanunya.»

Yesuusa P'et'iroosa usu kakkakayinaro t'aye ayeese (Mat. 26:31-35; Mar. 14:27-31; Yan. 13:36-38)

31 Adena Yesuusa haa ame, «Simoona! Simoona! Gidda, s'alaye isin darggammaa aani baamp'iin Waa hoosatte.
32 Ani ade ammanokka goggobaannonkko ku maraan ani Waa ebaaye, atina kakko?abbaabatte goorata abbilaalttaa ataayisa.»
33 Simoona, «Goottakkee, ani kunne wota shaaminna, goyiin ekkaasayera» ame.
34 Yesuusana, «P'et'iroosa, hittaari lukkale ha?oyinon giraan, ani usu lakkokaso amidde seed gali in kakayinatta amara» ame.
35 Esekkona Yesuusa, usukko o?agalssataraaninne «Koroojjoo kallii, shile kallii, keferroo kallii, isin kakkofarere goorata isinuun kahank'k'atere ayees gire?» ame hoosate. Isona «Koonna noon lakkohank'atero» ameen.
36 Yesuusana haa ame, «Gidda go?ameen korojjoonna, shilena kakkongira ibaaddo ha?abato, shiifa kallikkina sarssikkeessa daddalayire ha?iminato.
37 Ani isinuun haa amara, ‹Ommeellanne wota tootaame› amame kas'aafamere iyyee gudayin dootisara, in maraan kas'aafamera kakkogudayinara goorata addeesame geera.»
38 Yesuusakko o?agaalssatareen, «Goottaa! Hikkima shiifa lama hittanii girowa» ameen. Usuna «Leeraan» ame.

Yesuusa zayitii kabiyaara gaa takko?alataro wodamii ebaate (Mat. 26:36-46; Mar. 14:32-42)

39 Yesuusa goggokasanaaye zayitii kabeyaara gaa takko?alataro wodami tos seete, usukko o?agaalssatareenna usu debee seeteen.
40 Eserraanna kakkogeyaanne goorata, Yesuusana, «Isin c'aafiti orroddi goggotaboonkko ebaayen» ame.
41 Isokkona e?emo shafamere seete kakko?eyaaro gitakki fakki amere gilbbise ebaate,
42 Haanna ame, «Aabbokkee, fe?ittaa golleete, hitta tarrakkoo t'ugga inkko aatina. Ayesuun go?ameen fe?ittee halleenoon giraan fe?itta halleeto.»
43 Erggichcha daruurkko usuun mutegure usu ataayise.
44 Aaloo muddamere ataate ebaataa gire. Foggolo ka?atii Iigikokki c'ac'c'ark'aatano aani ulii ubataa gire.

45 Ebikkona keegure usukko oʔagaalssataran tos emeete,
isona yaadakko kakkokkeeyi ohuddureeraan helere haa
ame.
46 «Muun huddurtteettaan?» C'aafiti orroddi goggota-
boonkko «Kiyaaddeen ebaayen ame.»

Yesuusa abame
(Mat. 26:47-56; Mar. 14:43-50; Yan. 18:3-11)

47 Usuna ganaa ayeesaa giraan, kammooggan ibaaddo
emeete. Tomonkko lamakko koo Yihuuda kaʔamamere ibaad-
doti horehaye geggesaa gire, anggayiinna Yesuusa tos gabbal-
ame.
48 Yesuusana ade, «Yihuuda, Ere kaʔibaaddo anggatanoyi
roorisi sisinatta?» ame.
49 Yesuusa maraamureen ogireen usukko oʔagaalssatareen
ayees tallaaro deengureen «Goottaa, shiifayi goonssu?»
ameen.
50 Isokkona koo katuuk'aamol woyichchaalun
kahandaarokko basegure nebe tamergge goose.
51 Yesuusa ade, «Iisa! Hikka aankkikki ayees aroofeltteen
ame.» Taʔibaaddotii nebena dinegure fayyiise.
52 Esekkona Yesuusa abin oʔemeteeren katuuk'aamol
woyichchaal, k'ulluukki min kawaa oʔooraran kaʔajajaaronena
jaarsoleenne haa ame. «Shittaa kaʔabinaro ibaaddo aani,
shiifana duullaa abtteddeen emeetteen?
53 Arggetto k'ulluukki min kawaayi isin wota takkogiree
in lakkoʔabtetteen. Hikki goʔameen mugud kakkoreedero
goratakkisinya.»

P'et'iroosa Yesuusa kakate
(Mat. 26:57-58,69-75; Mar. 14:53-54,66-72; Yan. 18:12-18,25-27)

54 Esekko abbaabateren Yesuusa abeen geesen.
Tuuk'aamon odonnati kaʔabokokki min tos tabseen.
P'et'iroosana fakkime usu debee sesseetaa gire.
55 Ibaaddo katuuk'aamol woyichchaalkokki awud
orroo eleen beebiseneen koolleen hamas's'eereen giraan,
P'et'iroosana iso wota hamas's'ee gire.
56 Diyyiti too P'et'iroosa eleen dollee kahamas'eero
tichchisse deetedde «Hikki ibaaddoti ade Yesuusa wota gire»
antte.
57 P'et'iroosa ade, «Ati heleelttiti, ani usu lakkokaso» ame
kakate.
58 Abaraan gac'c'imere kakkalee ibaaddoti koo usu deere,
«Atina adde isokko kootta» ame. P'et'iroosa goʔameen, «Ati
ibaaddoti, lakkoʔaniyyo» ame.
59 Saatii too gita gac'c'imere kakkalee ibaaddoti ogiraan,
«Hikki ibaaddoti kagaliila mankkollee maraan hedatano kallii
Yesuusa wota gire» ame.

60 P'et'iroosa ade, «Ati ibaaddoti ati ka?ayeesatto ayees ani lakkokaso» ame. Hikkana ayeesere ganaa hagudisoon giraan lukkale oye.
61 Goottaa Yesuusa kambbal amere P'et'iroosa dee; P'et'iroosana, «Hittaari lukkale ha?oyinon giraan seed gali in kakayinatta» ame, Goottaa usuun ka?ayeesero haafura k'alli ame.
62 P'et'iroosana sar beegure yururu ame oote.

Wotaadaral Yesuusa gutii k'ac'c'ifate
(Mat. 26:67-68; Mar. 14:65; Yan. 18:22-23)

63 Yesuusa abeen oora ogireen ibaaddojja k'ac'c'ifataanna usu basano hagga?abeen.
64 Iil?ona golisereene, «Alla kahegeroo golleete, ku kabase ayyoyya noon segii?» amaa usu hoosataa gireen.
65 Usu habaaraanna yeraasaa gireen.

Yesuusa P'ilaat'oosaanna Herodoosaa horee
(Mat. 26:59-66; Mar. 14:55-64; Yan. 18:19-24)

66 Ul kakkobareere goorata, jaarssa ka?ulee, tuuk'aamokokki woyichchaalnna seera kamuse o?agaalssisareen raattoo kukku?ameen, Yesuusa ta?ayihuudi shonggoo tos geesen.
67 Isona, «Ati kafayyisaro Kiristoosatta? Alla segin» ameen. Yesuusana haa ame. «Ani isinuun gosegeenna isin in lakko?ammanayinattaan.
68 Isin gohoosayena iin lakko?abbaabinattaan.
69 Ayesuun go?ameen hittakko hagga?abere Ere ka?ibaaddo hunnaa kawaakotti merggee hamas's'inara.»
70 Hassu goorata dubbana, «Hayya, ati Ere kawaatta?» ameen. Yesuusana, «Laanokkee hikkima isinwa segaattaan» ame.
71 Isona, «Goortta kakkalee atonnati me dootisara? Noo metekkaanuun hi?iteessakko maalnnenna!» ameen.

23

Yesuusa P'ilaat'oosa tos geesen
(Mat. 27:1-2,11-14; Mar. 15:1-5; Yan. 18:28-38)

1 Esee kukku?amere kagire ibaaddo dubba keegure Yesuusa P'ilaat'oosa tos geesen. Haa amaanna mooto hagga?abeen.
2 «Hikki ibaaddoti gosakkaani sossoyisaa, K'eesaariwun giira goggomuramonkko tiraa, adena, ani Kiristoosa kafayyisaro wonoya amaa giraan helnnenna.»
3 P'ilaat'oosa, «Ati ka?ayihuudi wonotta?» ame Yesuusa hoosate. Yesuusana ii «Ati goggo?amattooya» ame.
4 Esekkona P'ilaat'oosa katuuk'aamol woyichchaalnena gosane, «Ani hikka ibaaddoti gutii baas koonna lakkohelero» ame.

5 Iso adeen, hikki ibaaddoti Galiilakko hagga?abere hitta taageero ul kayihuuda dubba haheesooni gosa agaalssisaa shalagaara ameen ataayiseen ayeeseen.

Yesuusa Herodoosa horee aallano

6 P'ilaat'oosana hikka kakkomaalare goorata, «Hikki kagalila ibaaddotiya?» ame hoosate.

7 Yesuusa kaheredoosa k'alaadakko ka?emetero laano P'ilaat'oosa kakko?addeesere goorata, Herodoosa hassu almmaa Iyyerusaalemii mankkogire maraan Yesuusa Herodoosa tos fare.

8 Heredoosana Yesuusa din kamooggan goorata dootaa mankkogire maraan, Yesuusa kakkodeyaare goorata aaloo geggelaate. Garakkeessakki ayees maale mankkogire maraan usu baasa gofele din abddi yelataa gire.

9 Herodoosa hoosin tammooggan Yesuusa hoosate, usu go?ame toonna lakko?abbaabero.

10 Tuuk'aamokokki woyichchaalnna seera kamuse o?agaalssisaran esee aalleerene ataayiseen mootaa gireen.

11 Herodoosa wotaadaralkeessa wota usu tuffii k'ac'c'ifate, kakkabajaa sarssi sarssisegure P'ilaat'oosa tos fare.

12 Heredoosana P'ilaat'oosa eserri saatintte nak'ateen, t'aye go?ameen iso orroo k'uut't'e abanaayen.

Yesuusa kagoyi firdda firddaame
(Mat. 27:15-26; Mar. 15:6-15; Yan. 18:39-40; 19:1-16)

13 P'ilaat'oosana tuuk'aamokokki woyichchaal, ka?ayihuudi mootijjolnna gosana raattoo kukkuyisere,

14 Haa ame, «Hikki ibaaddoti gosa meellanewuun kekkeesara' antteddeen usu in tos keentteetten, aninna isin horee ayees k'ulleesseere, isin kakkeenttetteen mooton baas koonna lakkohelero.

15 Ade Herodoosa usumalee koonna helano waatti noo tos usu abbaabera. Isin goggodiyaattanii hikki ibaaddoti goyin kageegisiro koonna ayees lakkofelero.

16 Haanssun ani usu boc'c'iire furnnara.»

17 [Hikka usu kakkoon?amere kafaasikkaa baalayi ibaaddoti koo shaanokko goggofuramiroo mankkodootisare maraanye.]

18 Gosana dubba raattoo leere, «Hikka ibaaddoti lagadi! Barbaane noon furi!» amaa iyyeen.

19 Barbaanena katamaa orroo gosa meellaneeyi kekkeesanoyinna neefo lagadanooyi kashaamere ibaaddotiye.

20 P'ilaat'oosana Yesuusa furin mankkodootere maraan, ade abbaabe gosa ayeesise.

21 Gosa go?ameen, «Suyiina! Suyiina» amaa iyyaa gire.

22 P'ilaat'oosana seed gale, «Mewuun? Hikki ibaaddoti kafelera baas meyya? Usu kallagassisiro baas koonna ani lakkohelero, haanssun boc'c'iire furnnara» ame.
23 Iso goʔameen yaayetisoo t'ok'k'iʔiseene Yesuusa goggosuwaamiro ataayiseen usu ebaaten, iyyakisona awodate.
24 Haanssun P'ilaat'oosa iso kahoosateran feloo goggohayiroon firddee.
25 Gosa meellaneeyi kekkeesaanna neefo lagadano shaame kagire, goggofuramiroo kaʔebaatenaan aankki Barbaane fure. Yesuusa ade iso tageelateen goggoyelarawun roorise sise.

Yesuusakokki suwaamano
(Mat. 27:32-44; Mar. 15:21-32; Yan. 19:17-27)

26 Yesuusa abeen geesa giraan, Simoona kaʔamamere kak'ereena ibaaddoti gat'arekko kaʔemeetaro heleengureene masik'alii sidiseeren Yesuusa debee goggoseero abeen hunnoomen.
27 Kamooggan gosana geegiyotattisoo babbasataa kaʔootare heleelnna Yesuusakko haarre debee sesseetaa gireen.
28 Yesuusa ade iso tos kambbal amere haa ame, «Isin kaʔiyyerusaalemi heleel isiʔoottisinuunna yiiskkisinuun ooyeene kuwaarre iyyeen arooʔootteen.
29 ‹Hikkima maseenajjoolnna taʔumuloon gitta gedeemi, haʔiilisooni ogiraan naasasso osommaasameenyan› isin kakkoʔanttaan goorata emeeyinnara.
30 Hassu gooratana, iso ‹Wodamiilnne «No gutii iyaa» gaagajjolunna «No golisa aminnaraan.» ›
31 Goortta gaa unjjanekki haa goyeleen, kaʔangage adi misi yelinnaren?»
32 Usune wota lagadin okkalee baas ofeleraan lama aateen seeteen.
33 K'eraanyo taʔamanttette banʔee kakkogeyaaren goorata suyyeen, baas ofeleraanna koo mina tamerggenne koo mina tabetene suyyeen.
34 Yesuusana, «Aabbokkee! Iso kafelaraanna lakkokasaan isoon haheso amina» ame. Isona sarssikeessa it'aayi hedeedameen.
35 Gosana aalleere diyaa gire. Ayihuudikokki woyichchaalnna, «Kakkalee ibaaddo fayyiisera. Waayi kaʔassaabamero Kiristoosa gollee, alla usu isiʔoottessa hahasato» amaa k'ac'c'ifateen.
36 Wotaadaralnna gabbalamere kaʔokokootaro t'amo kawoyinii sisaanna k'ac'c'ifataa gire.
37 «Ati kaʔayihuudi wono golleete, isiʔoottaa haasa amaa gireen.»

38 Metekkeessakko guuntte masik'alii gutii, «Hikki kayihuuda wonoya» taʔamatta s'uufi gitte.

39 Felo omeellan feleerene osuwaameereenkko koo, «Ati la kafayyisaro Kiristoosattolla? Alla, isiʔoottaanna nonna haasi» amaa habaaraa gire.

40 Kallamikkina goʔameen haa ame usu hadise; «Noo amalekkookki firdda atataa giranttii, ati duuddo Waa lakkoʔabssaattoya?

41 No ofelnnenno felooyi murroo oʔatatanno mankkolleenenno maraan, kadootisaro firdda gutii ginna. Hikki ibaaddoti goʔameen koonna kameellan ayees lakkofelero.»

42 Adena, «Yesuusaa, wononnatikkaayi kakkoʔemeette goorata in shaadina» ame.

43 Yesuusana, «Ani rumminaa amara, hittaari inne wota gannatee girnnatta!» ame.

Goyi kayesuusa
(Mat. 27:45-56; Mar. 15:33-41; Yan. 19:28-30)

44 Hassu gooratana saatii le kalleeroye, saatii saagaal taageetoo ul dubbaayi gutii mugud lee.

45 Arriti mugud leete, k'ulluukki min kawaakokki goggolo fiilame lama banʔe bee.

46 Yesuusana yaaye taʔatiiti iyyee, «Aabbokkee, ayyaanakkee ani genettaayi sisatara!» ame. Haanna amere goye.

47 Wotaadara booluun woyichchana kalleero ayees kakkodeyaare goorata, «Hikki ibaaddoti ogiraan k'ulluukkiye» amere Waa galatee.

48 Hikkana din ese banʔe kukkume kagire ibaaddo dubbana kalleero ayees kakkodeyaare goorata geegiyottiso bobboc'aata min abbaabateen.

49 Ayesuun goʔameen Yesuusa aaloo okasanayeen dubba usumalee Galiilakko kayere debee kasessetare heleel hikka diyaa fakkime aallee gire.

K'amalamano kayesuusa
(Mat. 27:57-61; Mar. 15:42-47; Yan. 19:38-42)

50 Ayihuudikkotti shonggoo una kalleere Yoosefa kaʔamamere kaʔidankkinna k'ulluukki ibaaddoti gire.

51 Hikki ibaaddoti tashonggoo markkaanna ofelareen felo wota lakkolleere. Usuna Armaatiyasi taʔamantette tayihuuda katamaakokki ibaaddoti golleero, wononnati kawaakotti emeeto oorataa gire.

52 Hikki ibaaddotina P'ilaat'oosa tos seetere rees kayesuusa ebaate.

53 Usuun feʔi kakkosisamatte gooratana rees dagisere tak'amal gashee iidisere, eʔemokko k'orame felame

kaʔekkaatero duuddo maayona k'amalamooni takkogiro banʔee k'amale.
54 Arrina takkoʔekkaasatanan arrite. Ayihuudin tafoolssi arri haggaʔabiin laatte.
55 Galiilakko kayere Yesuusa wota kaʔemetere heleelnna debee sesseetaa tak'amal banʔe dee. Reesinna misii k'amaleeran dee.
56 Esekko minkkisoo abbaabateren shittonna k'ibaati reesun ekkaasen, seera goggosegaarokki malee Ayihuudin tafoossi arri foolssateen.

24

Yesuusakokki Goyikko kiyaano
(Mat. 28:1-10; Mar. 16:1-8; Yan. 20:1-10)

1 Almmakko tahoree arrii heleel taʔekkaasateraan shittoo abere ul bullaʔowaa giraan k'amal tos seete.
2 K'amal guukko kaʔotottoolero eʔemo deen.
3 Orroddeen kakkotabareen goorata ade Goottaa Yesusakokki rees lakkoheleen.
4 Usu ayeesii girddi ameen giraan, aaloo kahank'aaro sarssi osarssateeraan ibaaddojja lama derʔa iso dollee aalleen.
5 Heleeljana abssikko kakkeeyi hussi ameen giraan, ibaaddojja haa ameen «Arddokki kalleero usu k'amal orrokko muun dootaattan?
6 Usu keera! Hittanii lakkogiro, adena Galiilaayi takkogiree me usu isinne amero shaada.
7 ‹Ere kaʔibaaddo gene tac'ubbaalessaayi roori sisamin, suwaamiinna taseedi arri goyikko kiin dootisara› ame gire.»
8 Heleelnna hassu goorata haafura kayesuusa shaade.
9 Heleelnna banʔe tak'amalkko abbaabatere hikka ayees dubba tomonkko koowunna kakkalee ibaaddo dubbaan segeen.
10 Hikka ayees ofarameeraawun osegeeraanna, kamegidella ulkotti Mayiraame, Yohaana, Aaye tayayik'ooba Mayiraaminee isone wota kakkalee heleelnna gire.
11 Iso goʔameen heleel kaʔayeesere ayees kadanddowaraan aani isoon mankkollee maraan lakkoʔabddateren.
12 P'et'iroosa goʔameen keegure k'amal tos tiiyye. Eserraa geegurena hussi amere orroddi gowochchiro gashe taalaal girano dee. Kalleero ayesuun mamaa minkkeessa abbaabate.

Raa kaʔemahusi
(Mar. 16:12-13)

13 Ese arri Yesuusakko oʔagaalssatareenkko lama, Iyyerusaalemikko kuma tomonkko koo tallabssi gitakki fakki kaʔame, Emahusi kaʔamamaro maaman tos seetaa gireen.
14 Isona kalleero ayees dubba isi isisiʔorroo ayeesaa gireen.

15 Ayeesaanna sessettaan gutii giraan Yesuusana iso tos
gabbalamere isoneta seetano haggaʔabe.
16 Ayesuun goʔameen iso usu goggoʔaddeesonkko ilʔoʔoottiso
abameen gireen.
17 Yesuusa, «Isin sesseetaa giraan, raadii isi isiʔorroo haa
kaʔayeesatteen meyya?» ame.

Isona aaloo yaada orro tabeen tollimeen aalleen.
18 Isokkona koo, K'eliyoop'a kaʔamamere, «Hinʔa arrijjoolii
hittanii Iyyerusaalemii kalleero ayees kakkasoon, ati uluun
marttitta?» ame abbaabe.
19 Yesuusa, «Kalleera ayees meyya?» ame. Isona haa ameen.
Waayinna ibaaddo dubba hore felooyinna haafuraayi kaʔatii
kahegeroo mankkolleere maraan,

«Hikkina kanaazireti Yesuusa gutii kafelamero ayeesiya.
20 Usu tuuk'aamokokki woyichchaalnna mootijjolkaani
goyikokki firddaan usu rooriseen siseen, suyeen.
21 No andde kaʔisiraʔeel gosaawun wodoo leerowa aminne
abddi kayelannenne usuye. Kakkaleekkona ade, hikki haa
golleekko hittaari arri taseeditta.
22 Adena no orrokko heleel kookkoo no mamise, isona
bullane k'amal tos seetereen.
23 Reesinna kakkowaatareen goorata emeeteren ‹Yesuusa
neefone gira› oʔamaraan erggichchaal raaga deenne amaa
abbaabateen emeeten noon segeen.
24 No orrokko kookkoo k'amal tos seetere, likkii heleel
goggoʔameroo kalleero deen. Yesuusa ade lakkodeeren.»

25 Yesuusa haa ame, «Isin gowoolee ibaaddo, woda-
natisinna kahegerool kaʔayeesenaan dubba ammanatana
waattii adallaatte,
26 Kiristoosa hikka ayeesi hitta rakkoo atatanona kabaja tos
tabano lakkodootisaroya?»
27 Musekkona kahegeroo dubbakko haggaʔabere k'ulluukki
mas'aafajjool garakkeessa kas'aafamero tusaa fure segee.

28 Kaseetaren maaman kakkogabbalamereen goorata,
Yesuusa iisi karoorinaro aani lee.
29 Iso addeen, «Arriti iite buyitetta, ul hemeen laara,
haanssun noonne wota hittanii bari!» ameeren ataayiseen
ebaaten. Haanssun isoneta barin tabe.
30 Isoneta babo aamin kakkohamas's'eere goorata babo
keesere Waa galateere ebise isoon sise.
31 Usu goorata Iilʔoʔoottiso banamereen Yesuusa laano ad-
deesen, usuna isokko siyame.
32 Isona, «No raadii giraan, no ayeesisaa k'ulluukki
mas'aafana bane agaalssisaa, wodanattaani gubataa
lagittella?» ameen.

33 Usu goratawa keengureene Iyyerusaalemi abbaabateen
seeteen. Tomonkko koo usukko o?agaalssataranna okkalee
isone wota koolleen kukkumeen ogiraan heleen.
34 Isona, «Goottaa Yesuusa ogiraan keera! Simoonanna
mutera» amaa gireen.
35 Yesuusakko o?agaalssatareen lama raadii kalleero ay-
eesina Yesuusa babo ebise kakkosisare goorata misii isoon
addeesamero segeen.

Yesuusa usukko o?agaalssatarawun mute
(Mat. 28:16-20; Mar. 16:14-18; Yan. 20:19-23; Ofa. Fe. 1:6-8)

36 Iso hikka ayeesaa giranttii, Yesuusa iso orroo aalleere,
«Nogodda isinuun halleeto» ame.
37 Iso ade neengureene abssateen. Gaari kaddeeran aani
isoon lee.
38 Yesuusana haa ame, «Muun niyattaan? Wodanattisinii
muun hedaattan?
39 Genenno?ootteenna luk'ak'k'o?oottee diyaa, aniwayya.
Ada in dina diyaa, in gutii goggodiyaattanii gaari soonna
lefaalnna lakko?abtto.»
40 Hikka amegure genennona luk'k'ana isoon tusate.
41 Isona geggelokkona mamanokko kakkeeyi ganaa
ha?abddannon giraan, «Hittanii kooko ka?aamiraan abttaane?»
ame.
42 Isona eleenii kadubamero kun?ubkko usuun siseen.
43 Yesuusana atatere iso hore aame.
44 Usuna, «Ani isinneta takkogiree, seera kamuseeyi,
kahegeroolnna mazamurikokki mas'aafayi in maraan
kas'aafamere dubba gudayin dootisara ame ani isinuun
kasegeere haafurakki hikkaya» ame.
45 Usu goorata k'ulluukki mas'aafajjolii goggoshaadinawun
sammuutisoo bane.
46 Haanna ame, «Kiristoosa rakkoo atayinara. Taseedi ar-
rina goyikko kinnara. Haa amame mas'aafa k'ulluukkii
s'aafamera.
47 Iyyerusaalemikko hagga?abere gosa dubbaan c'ubbokko
gula galanona c'ubbo haheso amamano megekkeessayi lal-
labaaminara.
48 Isinna hikkanun atottaan.
49 Aninna Aabbokki tasisero abddi isinuun farnnara. Isin
adi elekko hunna taa?atattaanii Iyyerusaalemii gira.»

Yesuusakokki daruur biyaano
(Mar. 16:19-20; Ofa. Fe. 1:9-11)

50 Esekko abbaabatere Yesuusa usukko o?agaalssataran
katamaakko beesere Bitaanya taageero aate bee.
Genenno?oottessana keesere iso sommaasate.
51 Iso galataa giraanna, isokko assaabame daruur tos bee.

52 Isona sagadeen, geggeloo oʔatiitinna Iyyerusaalemi tos
abbaabateen.
53 Waa galataa arggetto k'ulluukki min kawaayi gireen.

Yaannisa kas'aafero
Goottaakkaanki Kayesuusa Kiristoosa Wongala
Tabano

Kayaannisa wongala Yesuusa kakkotusara ibaaddo lee ibaaddo orroo kamutero arddokki haafura kawaa laano tusinya, mas'aafa metekkeessayi goggotusaroo hikki wongala kakkoons'aafamera onabbabaraan Yesuusa kafayyisaro li emeeyinara kaʔamamere ere kawaa laano iso goggoʔammannawunna usuu ammananokotti aalanttii jiruu jiroommakki giri isoon kagiro laano goggoʔaddeesirawunya (20:31).

Wongalaa tahoraarjjee banʔee jiruu jiroommakki haafura kawaanna Yesuusa raattoo iso koo laano tabano aani tuse abbaabatere Yesuusa kafayyisaro li emeeyinara kaʔamamere ere kawaa laano katusaro kalekaleekki baasakki malataal tusara, esekko hikka baasakki malaataalkko misitti laʔo helanttetto tatusatto jirtti malee giranaan; hitti banʔe tammammaakatta ibaaddo kookkoo Yesuusaayi ammanere usuu debee osessetaran laanokokki gara, okkalee adeen usu misii neebaateraanna iso usuu lakkoʔammananno goggoʔameeran maleeya, foolssi 13-17 Yesuusa takkoʔabamere hemeenii usukko oʔagaalssataranne wota eeki gitatti taʔatii esella usu abanaayena suwaamanokko horeene kaʔisiʔekkaasatanona kagoggoʔinna haafura usu isoon maalssisano iso ayeesaran. Kagachchoo foolssijjool abamano kayesuusakokki garana firddaawun hore aallano, suwaamanokkeessana goyikko kiyaanokkeessakokki gara, usumaleenna goyikko kiyaanokeessakko abbaabatere usukko oʔagaalssatarawun mutanokokki gara otusaraanyan.

Yaannisa gara kayesuusa Kiristoosane kahelamaro jiruu jiroommakki giri addeesise kakkontusara hitti sino hittakko horenbbaan Yesuusa raa aani, rummi aani, giri aani yelateeren oʔatataraawunya. Wongala kayaannisa kalekki kayelara rummijol kaʔayyaana agaalssisin ogeerromeraanna barisano ohittariteetuun laʔo oʔatatanno, hikka amanona bekee, babo, ifa, kafoofee, idaad, akaakiltte kawoyiniinna il tawoyinii hikka aankikki kookojjool masuussa yeli aatanoya.

Raattoo Hikki Mas'aafa Kaʔabera

K'ofa tahoree *1:1-18*

Kat'ammak'aaro Yaannisana ohoraarjjee Yesuusakko oʔagaalssatareen *1:19-51*

Yesuusa handdaanokkeessa haggaʔabano *2:1—12:50*

Iyyerusaalemiinna gobobkkiseeyi kagachchoo handdaanokkeessakkokki arrijjool *13:1–19:42*
Kagoottaa goyikko keyaanona usu oʔagaalssatarawun mutanokeessa *20:1-31*
Gudisanoyi, Galiilaayi adiʔadi usukko oʔagaalssataranuun mutano *21:1-25*

Haafura kagiri

1 Horaarjje haafura gire, haafurana Waa dollee gire, haafurana Waayye.
2 Usuna horaarjje Waanneta gire.
3 Kameen dubbana usu tonsse met't'aame, kamet't'aamero dubbakkona usu kallayii kamet't'taamera koonna laagiro.
4 Neefo usuu gitte, hitti neefona ibaaddoon ifatte.
5 Ifana mugudii hank'k'aara, mugudnna lakkoʔawodaro.
6 Waakko kafaramera Yaannisa kaʔamamare ibaaddoti koo gire.
7 Ibaaddo dubba atonnatikkeessa maalire garakkeessane goggoʔammaniroon, ifa maraan ato liin emeete.
8 Ifa maraan ato liin emeetera kuwaarre usu ussun ifa lakkoye.
9 Ibaaddo dubbaan ifa kasisaro kalleera karrummii ifa alami tos emeetaa gire.
10 Usu alami orroo gire, alami kakkomet't'aamera usuu golleenna, alami ade usu lakkoʔaddeesere.
11 Kakkeessa kalleero tos emeete. Fallikkeessana ade usu lakkoʔatatero.
12 Halleewo kuwaarre oʔatateeraawunna megekkeessaa oʔammanaran dubbaawun ade ere kawaa takkoleeran feʔi sisera.
13 Isona Waakko umulameenan kuwaarre, taʔiige goorttun tasooye feʔi goorttun tababbaar feʔikko lakkoʔumulameraan.
14 Haafurana ibaaddo lee; sinonna rummii ammagame noo orroo baree. Aabbokkeessa dollekko kaʔemeetero, ere kookkotti kabajja noo deenne.
15 Yaannisana, «Inkko haarre kaʔemeetara inkko horeene mankkogire maraan inkko roorara ame ani kakkoonʔatotaare hikkanunya» amaa iyyee usu maraan atotee.
16 Sinottessa ammagamanokko kakkeeyi no dubbana sinoo gutii sino atannenna.
17 Waa seera gara kamusene sisere, sinona rummina adde gara kayesuusa Kiristoosane emeete.
18 Suurewana Waa kaddeera maayyona laagiro, ayesuun goʔameen Waa Odo dollee kagire ere koo kalleera Hedo usu noon addeesise.

1:6 Mat. 3:1; Mar. 1:4; Luk'. 3:1-2

Kat'ammak'aare Yaannisakokki atonnati
(Mat. 3:1-12; Mar. 1:1-8; Luk'. 3:1-18)

19 Ayihuudina, «Ati ayyotta?» ami goggohoosarawun
tuuk'aamolnna woyyuul Iyyerusaalemikko usu tos kakko-
faraneen, goorata Yaannisa kasisera atonnati hikkaye.
20 Atotaanokkona haar lakkogale; «Ani Kiristoosa lakkoyo»
ame addeesise atotee.
21 Isona, «Hayya ati ayyotta? Eelaasatta?» ameen hoosaten.
Usuna, «Lakkoyo» ame.
Isona, «Hayya kahegerootta?» ameen. Usuna, «Lakkoyo»
ame abbaabe.
22 Isona; «Hayya ati ayyotta? Ati kafarttette ibaaddoon
abbaab noo goggosinssoo isi oottaawun mematta?» ameen.
23 Yaannisana kahegeroo Isiyaasaa goggosegameroo,
«Goottawun raa ‹Ekkaasa amaa
k'alullattokki ulii taʔiyyaatte yaaye aniyya› » ame ab-
baabe.
24 Farasaawilkko ofarameeranna,
25 Haanna ameen; «Hayya Kiristoosa goorttun Eelaasa
goorttun kahegeroo golleenon muun t'ammak'aatta?»
ameen hoosaten.
26 Yaannisana, «Ani bekee t'ammak'aara, isin kakkasoonna
ade isin orroo aalleera ame abbaabe.
27 Inkko danbbenne kaʔemeetara, ani keferro oottessakokki
shaano furin kakkodaaddeennoon usuya.»
28 Hikki dubba kalleera Yaannisa t'ammak'aa takkogire
Yorddaanoskko, gamaa tabittaaniya katamaayiyye.

Idaado kawaa

29 Yaannisa tallami arri, Yesuusa usu tos kaʔemeetaro deere
haa ame, «Hikkima! Alamikokki c'ubbo kabbaasara idaado
kawaa,
30 ‹Inkko haarre kaʔemeetara inkko horeene mankkogire
maraan inkko roorara› ani isinuun kaʔamare usuya.
31 Ani metekkeewun lakkomalabere, bekee t'ammak'aa
kaʔemeeyerana usu Isiraʔeel orroo goggomutiroonya» ame.
32 Esekkona Yaannisa, «Ayyaana arabe aani daruurkko
dagere usu gutii hamas's'aa giraan dee.
33 Ani metekkeewun lakkomalabere ayesuun goʔameen
bekee goggot'ammak'iroo kafarerana, ‹Ayyaana K'ulluukki
kat'ammak'aara, Ayyaana dagaanna usu gutii hamas's'aa
kamutara usuya› ame.
34 Aninna hikka deera, usu Ere kawaa laano atotinara» ame
atonnati sise.

Ohoraarjjee Yesuusakko oʔagaalssatareen
(Yan. 1:40-42; Mat. 4:18-22; Mar. 1:16-20; Luk'. 5:2-11)

1:21 Ada. 18:15; 18; Mil. 4:5. **1:23** Isa. 40:3.

35 Tallami arri Yaannisa Yesuusakko o?agaalssatareen
lamane wota ese ban?ee aallee gire,
36 Yaannisa Yesuusa esene rooraa giraan deere, «Hikkima
idaado kawaa!» ame.
37 Lama Yaannisakko o?agaalssatareenna Yaannisa hikka ay-
eesaa giraan maaleeren Yesuusa debee sesseeten.
38 Yesuusana kamabbal amere usuu debee osesseetaran
deere, «Me dootaattan?» ame hoosate.
Isona, «Rabbi, haggee gitta?» Ameen, [«Rabbi» amano
ka?agaalssisaro amanoya.]
39 Usuna, «Koyeen diyaa» ame. «Haanssun seeterene usu
mankkogiro deen,» eserrina usu wota hayeen, arriikkona
saatii tomonkki goorata lee gire.
40 Yaannisa ka?ayeesero maaleen; Yesuusa debee
osesseetaren lamakko koo kasimoona P'et'iroosakokki abbi
Indiraasa gire.
41 Indiraasa horaarjje abbikkeessa Simoona helere, «Noo
mesihi helannenna» ame, [«Mesihi» amano Kiristoosa
amanoya.]
42 Yesuusa tonssa keene. Yesuusana deegure, «Ati kay-
oona ere Simoonatta, kefa amami uumaminatta» ame, «Kefa»
amanona P'et'iroosa goorttun «e?emo» amanoya.

Yesuusa Filp'oosana Naatina?eeli goggo?uumero

43 Tallami arri, Yesuusa Galiila tos seeyin goosate,
Filp'oosana helere, «Indebee sesseena» ame.
44 Filp'oosana Indiraasa P'et'iroosa aani kabeetesayida
katamaakokki ibaaddotiyye.
45 Filp'oosa Naatina?eeli helere, «Musena kaseera
mas'aafayi, kahegeroolnna usu maraan kakkoons'aafeeren
kayoosefa ere kanaazireti Yesuusa helannenna» ame.
46 Naatina?eelina, «Naaziretikko ka?idankki ayees helamin
daanddaara?» ame. Filp'oosana, «Emeedde deena» ame.
47 Yesuusana Naatina?eeli usu tos ka?emeetaro deere,
«Hikkima, meellane kallayikki karrummii Isira?eeltti» amaa
gara keessa ayeese.
48 Naatina?eelina «Ati in misii addeesse?» ame Yesuusa
hoosate. Yesuusana, «Ati gaa kabalasi hegelii giraan, ganaa
Filp'oosa ku ha?uumoon giraan ani ku deera» ame abbaabe.
49 Naatina?eelina abbaabere, «Ka?agaalssisatto! Ati ere
kawaatta, ati ka?isira?eel wonotta» ame.
50 Yesuusana, «Ati Ka?ammanttetta, kabalasi gaa hegelii ani
ku deera mankko amero maraanya? Ganaa hikkakko ka-
roore ayees ati deeta» ame.

51 Adena, «Ani rumminaa rumminaa amara, daruur bananttedde, erggichcha kawaa Ere kaʔibaaddo gutii korataanna dagaa giraan dinnattaan» ame.

2

Yesuusa beke t'amo kawoyinnii tos iggilise

1 Taseedi arri tagaliila awuraajjaa, tak'aana katamaayi haassino gitte, Aaye tayesuusana esee gitte,
2 Yesuusana usukko oʔagaalssatareenna banʔe tahaasinoo uumameen gireen.
3 T'amo kawoyinnii kakkogudatare goorata Aaye tayesuusa, «T'amo kawoyinnii gudatelle antte.»
4 Yesuusana, «Ati heleelttiti ani me goggoyelloo dootatta? Gooratakki ganaa lakkogeero» ame.
5 Aayetteessana esee ogireen ohandaaraawun, «Usu kaʔamaro dubba fela» antte.
6 Kaʔayihuudi kahurufa seera malee, todobaatamkko kenkko taa boolnnee tomonkko ken liitiroo kaʔabara toossa lewo esee gire.
7 Yesuusa ohandaaranne «Toossaalii beke ammaga» ame. Isona toossaalii hiʔi geegiseen ammageen.
8 Usuna, «Guukko hummuusaddene min kahaasinokki aamoonna t'amoon odonnati kaʔaboon sisa» ame. Isona usu goggosegeerokki malee yeleen.
9 Odonnati kaʔabanaayekkina t'amo kawoyinii tos oʔiggilssameraan beke hummuge dee. Golleenna eetikko emeteeraan lakkoʔaddeesero, beke ohummuseraan ohandaareen adeen kasanayenwa; usuna kamashashee kale uumere,
10 «Ibaaddo dubba horaarjje karoorisara kaʔidankki t'amo kawoyiniiyya, ibaaddona aaloo t'ame abbaabatere kadanbbee t'amo kawoyinnii roorisara ati adde kaʔidankki t'amo kawoyinnii gidda gin kayitetta» ame.
11 Yesuusana hikka baasakki malaataalkko kahoree tagaliila awuraajjaa K'aana katamaayi fele, kabajana tuse, usukko oʔagaalssatareenna usuu ammaneen.
12 Esekko abbaabatere Yesuusa Aayetteessanee, abbilaalteessanee, usukko oʔagaalssatarenne wota kak'ifirenaahoomi maaman tos dage, eseenna arri tic'c'ar hamas's'een.

Yesuusa k'ulluukki min kaʔebi ekkaase
(Mat. 21:12-13; Mar. 11:15-17; Luk'. 19:45-46)

13 Kaʔayihuudi baala kafaasikkaa goggogabalamee, Yesuusa Iyyerusaalemi tos bee.

1:51 Met'. 28:12. **2:12** Mat. 4:13. **2:13** Biy. 12:1-27.

14 K'ulluukki min kawaakkotti ali orroo giddijjool,
idaadjjoolnna arabejjool odaddalatareen usumaleenna
hamas's'een maragade iggilissataa kadaddalatare ibaaddo
hele.
15 Hassu goorata t'ork'aaye harʔe ekkaasere idaadjjoolnna
giddijjool dubba min kaʔebikkotti ali orrokko horoore,
maragade oʔiggilissatanenna maragadekisoo darʔee,
t'arap'eezzalnna keese lugude.
16 Arabe odaddalatareenenna, «Hittakko beesa; Aabbok-
keekki min kaddookki min arooyeltteen!» ame.
17 Yesuusakko oʔagaalssatareenna, «Min kaawun tagitta idane
gubatta» amame kas'aafamera isoon shaadame.
18 Ayihuudina, «Hikka dubba felanokaawun me malaata
noon tusinatta?» ameen.
19 Yesuusana «Hikka min kaʔebi basa, aninna arri seed orroo
abbaabi keesinara» ame abbaabe.
20 Ayihuudi, «Hikka k'ulluukki min kaʔebi madaarin gees
afartamkko le gudisera, hayya ati misii arri seed orroo ab-
baabi madaarinnatta?» ameen.
21 Yesuusa k'ulluukki min kawaa goʔamiro ade isi oot-
teessakki maar ayeesanoye.
22 Yesuusa goyikko kakko kee goorata, usukko
oʔagaalssatareen usu me ayeesero shaaden, k'ulluukki
mas'aafanna Yesuusa kaʔamero haafuraa ammaneen.
23 Yesuusa kafaasikkaa baala Iyyerusaalemi katamaayi
giraan, ibaaddo kamooggan usu kafelero malaataal deere
megekeessaa ammane.
24 Yesuusa ade ibaaddo dubba mankkokaso maraan iso
lakkoʔabddatere,
25 Usu wodana taʔibaaddoo orroo kagiro mankkokaso
maraan, maayyona gara kaʔibaaddoo usuun goggoʔatotiroon
lakkodootisero.

3

Yesuusana Nik'odimoosa

1 Tafarasawi unana, kaʔayihuudi woyichchaalkko koo
kalleera Nik'odimoosa kaʔamamare ibaaddoti gire.
2 Usu ibaaddotina hemeen Yesuusa tos emetere,
«Kaʔagaalssisattoʔ Waa usune wota kallee ibaaddoti
kuwaarre ati kafelatto baasakki malaata maayyona
felin mankkodaanddeennon maraan, Waa dollekko
kaʔemettettona kaʔagaalssisatto laano noo kanssowa» ame.
3 Yesuusana abbaabere, «Ani rumminaa rumminaa amara,
maayyona kallami goʔumulame kuwaarre wononnati kawaa
din lakkodaanddaaro» ame.

2:17 Mez. 69:9. **2:19** Mat. 26:61; 27:40; Mar. 14:58; 15:29.

4 «Nik'odimoosana ibaaddo doʔayire abbaabayi misii umulamin daanddaara? Kallami umulamin abbaabayi gedeemi taʔaawoo tos tabin daanddaara?» ame hoosate.
5 Yesuusana haa ame abbaabe; «Ani rumminaa rumminaa amara, maayyona bekekkona Ayyaanakko goʔumulame kuwaarre wononnati kawaa tos tabin lakkodaanddaaro.
6 Ibaaddokko kaʔumulame ibaaddoya, Ayyaanakko kaʔumulamena ayyaanaya.
7 ‹Kallami umulamano dootisara ani mankko ame maraan aroosaadde.›
8 Ambbal mankkogeelaatte kiyaatta, yaayena maalatta, ayesuun goʔameen eetikko emaatto, eetirraa seyattona laakkasso, Ayyaanakko kaʔumulame dubbana hikkamaleeya» ame abbaabe.
9 Nik'odimoosana «Hikki misii liin daanddaara?» ame hoosate.
10 Yesuusana «Ati Isiraʔeel kaʔagaalssisatto» leete giraan hikka ayees laakkassoya?
11 Ani rumminaa rumminaa amara, kakkansso ayeesinanna, kaddeenenno atotinanna, isin addeen atotaanokaanina lakkoʔataattaan.
12 Gara kaʔuleekki ayees ani isinuun gosegiro ammanatana kawattettaan, kadaruuree ayees gosegee misii ammanayinattaan?
13 Daruurkko kadagero Ere kaʔibaaddo kuwaarre, daruur tos kabbeera maayyona laagiro ame abbaabe.*
14 Muse k'alullattokki ulii habeessa goggosuyere malee, Ere kaʔibaaddona usumalee suwaamin dootisara.
15 Hikkina usuu kaʔammane dubba jiruu jiroommakki giri goggogirroonya.
16 «Usuu kaʔammane dubba jiruu jiroommakki giri goggogirroon kuwaarre goggobaannonkko Waa Ere koo taasisiroo alami adda geelatera.
17 Waa Erekkeessa alami tos kakkoon farera alami gutii firddin halleennon giraan, alami usuuyi goggofayyironya.
18 Usuu kaʔammanara dubba lakkofirddaamaro, usuu kaʔammanoon ade koo Ere kawaakki megee mankko ammanoon giro maraan, t'ayewa firddaamera.
19 Firddana hikkaya, ifa alami tos emeete, ibaaddo ade feloʔoottiso omeellan mankkoleen maraan, ifakko roorisate mugud geelate.
20 Tameellan kafelara dubba ifa diidara, felo omeellan ootteessa goggomutoonkko ifa tos lakkoʔemeetaro.
21 Rummii kasesseetara ade felo Waayi ofelameraan laano addeesami mutin ifa tos emeetara.»

* **3:13** Daruurkko kadagero ere aʔibaaddoo kuwaarre daruur tos kabeera koonna laagiro «Kookkoo kahorkkoo mas'aafal» daruuri kagiro ere kaʔibaaddo kuwaarre amara. **3:15** To. 21:9.

Kat'ammak'aare Yaannisa gara kayesuusa atotee

22 Esekko abbaabatere Yesuusana usukko oʔagaalssatareenna
ul kayihuuda seeteen, eseenna iso t'ammak'aa abaraan adal-
laate.
23 Hassu goorata Yaannisa Saalemi dollee Heenon
taʔamamatto banʔee beke onjjiin mankkogireen maraan,
t'ammak'aa gire, ibaaddona t'ammak'amin emeetaa gire.
24 Hikkina kalleera Yaannisa hashaamoon giraanye.
25 Kookkoo Yaannisakko oʔagaalssatareenna Ayihuudi orroo
hurufaamanokokki seeraa dogamaa keete.†
26 Yaannisakko oʔagaalssatareen Yaannisa tonssa
emeetenen, «Kaʔagaalssisatto, Yorddaanoskko gamaa kuunne
wota kagire, garakkeessana ati kakkoonʔatotiitetta ibaaddoti,
hikkima t'ammak'aara, ibaaddo dubba usu tos seetaa gira»
ameen.
27 Yaannisana, «Waakko gosisame kuwaarre maayyona
koonna atayin lakkodaanddaaro ame abbaabe.
28 ‹Ani lakkokiristoosayyo, ayesuun goʔameen usukko
horene faramera› kaʔamero isin metekisiniiwa atotinattaan.
29 Mashaashe kakkongitta usu kamashaasheeya, yaaye
maalin dollee kaʔaallaara saati ade, yaaye tamashaashee go-
maallo aaloo geggelaatara, haanssun hasse geggelaanjjetti,
gidda gudatetta.
30 Usu t'ok'k'i t'ok'k'i amin, ani ade yeraayin dootisara ame
abbaabe.
31 «Elekko kaʔemeetara dubbaankko kanjjiinkiya, ulkko
kalleera kaʔuleeya, taʔuleenna ayeesara, daruurkko
kaʔemeetera dubbaankko kanjjiinkiya.
32 Usu kaddeerona kamaalero atotaara, ayesuun goʔameen
atonnatikeessa maayyona lakkoʔatataro.
33 Atonnatikeessana kaʔatatere ibaaddo, Waa karrummii
laano addeese.
34 Waa ayyaanakkeessa jiinase mankkosisaro maraan, Waa
kafarera usu haafura kawaa ayeesara.
35 Odo Erekkeessa geelaatara, kameen dubbana genet-
teesaa sisera.
36 Erekkeessayi kaʔammanara dubba jiruu jiroommakki giri
aba, Erekkeessaa kaʔammanoon ade engge tawaa usu gutii
laatta kuwaarre giri lakkohelataro.»

4

Yesuusa tasamaraawiti heleelttiti too wota ayeese

3:24 Mat. 14:3; Mar. 6:17; Luk'. 3:19-20. † **3:25** Ayihuudi: kookkoo kahorkkoo mas'aafal Ayihuudi wuc'ariiyi amara. **3:28** Yan. 1:20. **3:35** Mat. 11:27; Luk'. 10:22.

1 Kafarasaawi ibaaddo Yaannisakko roore Yesuusa
omooggan usukko oʔagaalssataran ekkasanona t'ammak'aano
maaleen.
2 Ayesuun goʔameen kat'ammak'eera Yesuusa halleennon
giraan usukko oʔagaalssatarenyan.
3 Yesuusana hikka goggoʔaddeese ul kayihuuda iisere Galiila
tos abbaabate seete.
4 Eserraa seetaa giraan Samaariya orrone roorano dootis-
are.
5 Haanssun Samaariyanne, Yayik'ooba ere keessa Yoose-
faan takkosisero banʔe dollee tagitto Sikaari taʔamamatto
katamaa tos emeete.
6 Eseenna kayayik'ooba gumbbi kabekee gire, Yesuusana
sesseettaankko kakkeeyi hare mankkogire maraan gumbbi
kabekee dollee hamas's'ee, gooratana arrikko saatii lekki
goorataye.
7 Heleelttiti too tasamarawiti beke hummusayin
kakkoʔemaatte goorata Yesuusa, «In beke t'amisina» ame.
8 Yesuusakko oʔagaalssatareen babo iminayin katamaa tos
seeteen gireen.
9 Ese Samaraawitina, «Ati Ayihuuditi leete giraan, in Sama-
raawi heleelttitine misii beke t'amisin amatta?» Antte,
hikka amanona Ayihuudin Samarawijjoolnne wota esella
mankkoginnoon maraanye.
10 Yesuusana abbaabere, «Ilabo kawaa addeessewa in
beke t'amisi kaʔamara ayyoyo addeesi gittewa atiwa usukko
hoosaattewa, usuna beke oggiri kuun sisarewa» ame.
11 Heleelttitina haa antte, «Goottakki, ati kakkohummusinaa
lakkoʔabtto, gumbbina keelddokkiya, hayya hinʔa beke oggiri
eetikko helnnatta?
12 Ayesuun goʔameen, ati hikka gumbbi noon kasisero Aab-
bokaani Yayik'oobakko rooratta? Usuna Yiiskeessa, giddi-
keessana hikka gumbbikko t'ameenan,» antte.
13 Yesuusana «Hinʔa bekekko kat'amara danbbe sugubaayi-
nara,
14 Ani osisaro bekekko kat'amara ade suurewa lakkosug-
ubaaro, ani osisaro beke kat'amara ibaaddo jiruu jiroom-
maan kafulttaaro kagiri bekekkokki fultto laara» ame ab-
baabe.
15 Heleelttitina, «Goottakki, ani goggosugubaanonkkona
beke hummusayin goggosesseenoonkko, maganne hinʔa
beke iin sisi» antte.
16 Yesuusana, «Seedde entterkkaa uumi koyi ame.»
17 Heleelttitina, «Ani entter lakkoʔabo» antte abbaabtte.
Yesuusana, «Entter lakkoʔabo amano garaya.

4:5 Met'. 33:19; Iya. 24:32. **4:9** Iz. 4:1-5; Neh. 4:12.

18 Ogiraan entter ken kuun kagire, gidda kunne wota
kagirana entterkkaa mankkolleennoon maraan, kaʔayeesetta
rummiya» ame abbaabe.
19 Heleelttitina, «Goottakki, ati kahegeroo laano gidda ani
addeese.
20 Odolaalkkaani hitta wodami gutii sagadeen, isin
Ayihuudi addeen ibaaddo sagadin kakkoondootisara
Iyyerusaalemiya amattaan» antte.
21 Yesuusana, «Ati heleelttiti, hitta wodamii leere
Iyyerusaalemiinna Odoon kakkosagadoon goorata emeetaa
girano ammani.
22 Isin ibaaddo kasamaarya kakkasootun sagadattaan,
noo andde fayyinna Ayihuudikko mankkoleero maraan noo
kakkanssoon sagadanna.
23 Rummii osagadaraan; Odoon ayyaanaanna rummii
kakkosagadiraan goorata emeetara, giddanna emeetera,
Odona hikkamalee rummii osagadaraan dootara.
24 Waa ayyaanaya; osagadaraanna ayyaanaanna rummii
sagadano dootisara» ame.
25 Heleelttitina, «Kiristoosa kaʔamamara kashigidame
emeeyin girano kasowa, usu goʔemeete ayees dubba noon
seginara» antte.
26 Yesuusana, «KaʔayeesisaraHayya ani usuyyo» ame ad-
deesise garakkeessa eseen segee.

Samaraawitikokki atonnati

27 Usu goorata Yesuusakko oʔagaalssatareen abbaabateen
emeeten, usu heleelttitine wota ayeesaa giraan deengureen
saadeen, golleenna ade, «Me dootaatta?» goorttun, «Ese
wota kakkoonʔayeesatta mewuunya?» ame usu kahoosatera
maayyona laagire.
28 Heleelttitina uulla iissedde katamaa tos abbaabate,
gosaanna, haa antte.
29 «Ani kafelero dubba iin kasegeero ibaaddoti koyeen
diyaa, usu Kiristoosa leewuna?» antte.
30 Isona katamaakko beeren usu mankkogiro tos seeteen.
31 Usu goorata Yesuusakko oʔagaalssatareen, «KaʔagaalssisattoBabo aami» ameen.
32 Usu ade, «Isin kakkasoon ani kaʔaamaro babo aba» ame.
33 Usukko oʔagaalssatareenna, «Ibaaddo usuun babo keeni
girro?» amaa isirroo ayeeseen.
34 Yesuusana, «Babo kakki in kafarerokotti feʔi felanona felo
oottessa gudisanoya.
35 Isin, ‹Diginni afarkko haarre wut'a giyaara› laa amat-
taanna? Hikkima, wut'a kukkumin gabbalamano ‹t'ok'k'i
maddeene ira diyaa› ame.

36 Katagatara giddanna gollee daamooza kaʔatateya,
jiruu jiroommakki girin talleeto il kukkuyisatara, hikkina
kawut'aterana katagatara wota goggogeggelaanawunya.
37 Haanssun, ‹Koo wut'atara, kakkalee ade tagatara›
kaʔamamera masuussa rummiya.
38 Kandaafuroon gittaan goggotagataawun farera,
kakkalee felooyi hare, isin addeen daafurkkisootti il
kukkuyisatteen» ame.

Kamooggan kasamaraawi ibaaddo Waayi ammane

39 Heleelttiti, «Ani kafelero dubba iin segee» Antte mankko
atotiite maraan ese katamaakko kamooggan kasamaraawi
ibaaddo usuu ammane.
40 Haanssun, kasamaraawi ibaaddo Yesuusa tos
takkoʔemeteree Yesuusana iso wota goggoʔadallaaron
ataayiseen usu ebaaten, usuna arri lama esee adallaate.
41 Haafurakeessakkona kakkeeyi kakkalee kamooggan
ibaaddo ammane.
42 Heleelttitinena, «Goortta noo usuu kakkoon ammananna
ati noon mankko segite kaalaawun lakkoyo, noo issiiwa
maalnenna, hikki ibaaddoti rumminaa alami kafayyiisaro
laano kanssowa» ameen.

Yesuusa ere kashuumi fayyiise

43 Yesuusa arri lamakko abbaabatere Galiila tos seete.
44 «Kahegeroo ulkkeessaa lakkokabajaamaro» ame Yesuusa
issiiwa ayeese gire.
45 Galiila goggogeeyinna kagaliila ibaaddo geggelaanjjee
usu atate, aalantina, iso kafaasikkaa baala Iyyerusaalemi
mankkogire maraanna esee kafelero dubba mankko deeran
maraanya.
46 Yesuusana beke t'amo kawoyinii tos takkoʔiggilsero,
Galiilaa tagitto K'aana katamaa tos kallami emeete,
K'ifirenaahoomina ere kakkoonhawʔaamere koo min
kawonokokki shuumii gire.
47 Hikki ibaaddotina Yesuusa Yihuudakko Galiila tos emee-
tano kakkomaalare goorata, usu tos seetere hawʔaamere goyi
hiʔi kagiro erekkeessa emeeyi goggofayyisiroo ebaate.
48 Yesuusana, «Maagoreenna isin malaatana baasakki ayees
goddeennoon lakkoʔammanattaan» ame.
49 Shuumitina, «Goottakki, erekki gowaanokko horenne ma-
ganne geena» ame.
50 Yesuusana, «Erekka neefo gira see» ame,
Ibaaddotina Yesuusa kaʔayeesero haafuraa ammane seete.
51 Raadii giranttuunna ohanddaaren usu heleeren, «Erekka
fayyeera» ameen usuun segeen.

4:44 Mat. 13:57; Mar. 6:4; Luk'. 4:24. **4:45** Yan. 2:23. **4:46** Yan. 2:1-11.

52 Usuna erekkeessa saatii miyyaayi iidero gohoosaro,
«Maar gubanona usu kakkogafarera kele saatii todobaayiya»
ameen.
53 Kaʔunnuti odona Yesuusa, «Erekka neefone gira»
takkoʔamero saatii laano addeese, usuna kaminee ibaaddo
keessa dubba Yesuusaa ammaneen.
54 Hikkina, Yesuusa Yihuudakko Galiila tos emeete kafelero
kallamikki baasakki malaataye.

5

Beetesayidaa kafelamero fayyinna

1 Esekko abbaabatere kaʔayihuudi baala mankkogire
maraan, Yesuusa Iyyerusaalemi tos bee.
2 Iyyerusaalemiinna, kaʔidaad ufa dollee, karra ken guuntte
kasaarame kakkosesseetaran taʔabtta, heʔi taʔaramayikkii
Beetesayida taʔamamatte banʔee kakkot'ammak'araan
kafultto eela koo gire.*
3 Hikka kakkosesseetaran raajjoolii kamooggan
naafaleessaal, Iilʔoo kadiyannoon, oʔesaraanna naafaleessaal
huddureen gireen. [Bekekokki aʔaanona ooratаа,
4 Roore roore erggichcha kawaa dage beke kakkoʔaaʔisaro
goorata, t'aye eela tos katabe kaʔabo dhukuba
maamisikikkona fayyaa gire.]†
5 Eseenna gees sonddomkko siddeedun dhukubaaleessa
lee kagire ibaaddoti koo gire.
6 Yesuusana hikka ibaaddoti esee kahuddurero deegure,
goorata kamoogganun hikkamalee girano addeesere «Fayyiin
dootaatta?» ame.
7 Dhukubaaleessatinna abbaabere, «Goottaa! Beke
kakkoʔaaʔiraan goorata eela tos in kadagisiro ibaaddo
lakkoʔabo, ani tabin gohediro kakkalee horehaara» ame.
8 Yesuusana, «Ki! Takkohuddurttetto alggaattaa sidadde
gali» ame.
9 Ibaaddotina goorsewa fayyee, takkohudurere alggaana
sidate gale.
Hikkina kalleera Ayihuudin tafoolssi arriiyye,
10 Ayihuudin odonnati oʔabaanna kafayyeero ibaaddotine,
«Tafoolssii arri mankkolleete maraan takkohuddurttetto
alggaattaa goggosidattoon seera kuun feʔi lakkosisaro
ameen.»
11 Usu ade, «Aankki in kafayyisera ibaaddoti, ‹Takkohud-
durttetto alggaattaa sidadde gali› amera» ame abbaabe.

---

* **5:2** Beetesayida: kookkoo kahorkkoo mas'aafal Beetezaata kakkalee ade Beete-
hesida amara; fureenna min kashaaga amanoya. † **5:4** Kahorkkoo mas'aafal
tooto 3 gachchokko haggaʔabere taa tooto 4 gachcho geeroon kagiro lakkoʔadaro.
5:10 Neh. 13:19; Erm. 17:21.

12 Isona, «Takkohuddurttetto alggaattaa sidadde gali kaʔamera
usu ayoyya?» ameen hoosaten.
13 Yesuusana fakkime seete gosa orroo tabe mankkogire
maraan, ibaaddotina maayyo usu fayyisero lakkoʔaddeesero.
14 Esekko abbaabatere Yesuusa usu ibaaddoti min kaʔebi
orroo helere, «Hikkima, fayyiitetta, hikkako karoore ay-
ees ku goggogeennonkko hittakko danbbeebaan adi c'ubbo
aroofeltte» ame.
15 Ibaaddotina usu kafayyisera Yesuusa laano seete Ayihu-
udin segee.

Ere kawaa neefo sisara

16 Ayihuudin odonnati oʔabaan, tafoolsii arrittisooyi hinʔi
felo felamanooyi, Yesuusa horoorano haggaʔabeen.
17 Yesuusana, «Odokki gidda giin felaa gira, aninna adi
felnara» ame.
18 Goortta Ayihuudin odonnati oʔabaan, Yesuusa tafoolsii
arrittisoo mankkoʔiggilise kaalaawun halleennon giraan Waa
Odo yelate, isiʔootteessa Waanneta ekka yelatanooyi, lagadin
ataayiseen dootaa gireen.

Ere kawaakkokki odonnati

19 Yesuusana; «Ani rumminaa rumminaa amara, Odo felaa
giraan kaddeero kaalaal kuwaarre Ere kale iskko koonna
felin lakkodaanddaaro, Odo kafelaro dubba Ere kawaa ade
felara.
20 Odo Ere mankkogeelataro maraan usu issii kafelaro
dubba tusara, goggosaadawunna hikkakko karoore ayees
tusirowa.
21 Aalantina Odo kagoye goggokeesaro malee, neefona gog-
gosisaroo malee, Ere kawaanna ade kadootate dubbaan giri
sisara.
22 Odo maayyo gutiinna lakkofirddaaro, ayesuun goʔameen
firdda dubba Erekkeessaan roorise sisera.
23 Hikkina, Odo goggokabajaana malee dubba
Erekkeesaana goggokabajiinawunya, Ere kawaa
kakkabajjiinoon, kafarero Odona lakkokabajaaro.
24 «Ani rumminaa rumminaa amara, haafurakkee ka-
maalara, in kafareroonna kaʔammanara jiruu jiroommakki
giri aba, goyikko giri tos nak'era kuwaarre firdda tos
lakkoʔemeetaro.
25 Ani rumminaa rumminaa amara, kagoyera ibaaddo
Ere kawaakotti yaaye kakkomaallan goorata emeetara,
gooratana giddaaya, ommaalaraanna neefo girinanaa.
26 Odo issiiwa kagiri fultto goggolleeroo usumalee, Erek-
keessana metekkeesawun kagiri fultto goggolleeroon yelera.
27 Usuna Ere kaʔibaaddo mankkollee maraan firdda gog-
gofirddiroon odonnati sisera.

28 «Hikkanii aroosaaddeen, k'amalameen ogiraan dubba
yaayetteessa kakkomaallaan goorata emeetara.
29 Ta?idan ofeleeran girkokki kiyaanoon, tameellan
ofeleeran adeen kiirene firdda atayinaraan ame.»

Gara kayesuusa kasisamero atonnati

30 «Ani kale iskko koonna felin lakkodaanddaaro, ani
kafirddaara kamaalaro kaalaaya, in kafarerokotti fe?i
kuwaarre fe?ittee mankko dootannoon maraan firddakki
garaya.
31 «Ani isi?ootteewun go?atotee, atonnatikki atamano
lakko?abo.
32 In maraan ka?atotaara kakkalee gira, usu in maraan ka-
sisinara atonnati rummi laano ani kasowa.
33 «Isin Yaannisa tos fartteetten, usuna gara karrummii
atoteera.
34 Ani atotaano ka?ibaaddo ka?atataro lakkoyo, ani hikka
kakkoon?ayeesara ade isin goggofayyitawunya.
35 Yaannisa beebaa ifa kasisaro korroontta aaniyye, isinna
goorata kic'c'arun ifakkeessayi geggelaayin dootatteen.
36 «Ani ade kayaannisa atonnatikko karoore atonnati aba,
goggogudisiroon Odo osisera, aninna ofelara felo odo in
farano atotaaran.
37 In kafarera Odo usuwa garakkee atoteera; isin addeen
yaayetteessa suure lakkomaalttettaan, midditteesana suure
lakkodeeteettaan.
38 In kafareroonna mankko?ammanana waatteen maraan
haafurakkeessa isinii lakkogiro.
39 Isin mas'aafa k'ulluukkiinna jiruu jiroommakki giri
ohelayinnattaan aani mankkollaaro maraan mas'aafal
k'ok'k'orattaan, hikki mas'aafana garakkee ka?atotaaroya;
40 Isin addeen, neefo girin in tos emeeyin lakkodootattaan.
41 «Ani ibaaddokko kabaja lakkodootataro;
42 Ayesuun go?ameen ani isin kasowa; geelanjje tawaanna
wodanattisinii orroo giriwaatti ani kasowa.
43 Ani Aabbokkeekki megee emeeye isin go?ameen in
lakko?atatteettaan; kakkalee megekkeessaa emetewa atatat-
teenwa.
44 Isin isi?isiorroo kabaja osisattaan, ayesuun go?ameen Waa
kookko ta?emaatto kabaja odootannoon golleeten, misii am-
manin daanddaattan?
45 «Kamootarakkisin abddi kakkoonlugudatteettan Muse
kuwaarre, ani odo horee isin kamootaro aani aroolleenno;
46 Muse ka?ammanattaan leeteenwa, in ammanatteenwa;
aalantina usu kas'aafera garakkeeya.

5:29 Dan. 12:2. **5:33** Yan. 1:19-27; 3:27-30. **5:37** Mat. 3:17; Mar. 1:11; Luk'. 3:22.

47 Usu kas'aafero goʔammanannoon, ani kaʔayeesaro haafurakkee misii ammaninnattaan?» ame.

6

Yesuusa ibaaddo kuma ken aamise
(Mat. 14:13-21; Mar. 6:32-44; Luk'. 9:10-17)

1 Hittakko danbbenne Yesuusa T'ibraadoosi taʔamamatte tagaliila labukko gama nak'ere labu girnne seete.
2 Ibaaddo kamoogganna dhukubaaleessaal fayyiisaa kafelero baasakki malaatajjool mankkodeeraan maraan debee sesseeteen.
3 Esekona Yesuusa wodami tos beere usukko oʔagaalsisaraane wota hamas's'ee.
4 KaʔayihuudiI faasikkaa baalana gabbalame gire.
5 Yesuusana t'ok'k'ime gosa kamooggan usu tos emeetaa kagiro deere; Filp'oosane, «Hikki ibaaddo goggoʔaamiroon babo eetikko iminna?» ame.
6 Hikka kakkonhoosatera usu c'aafinya kuwaarre usu ussun felin kahedere kasanaayewa.
7 Filp'oosana, «Mete metee ibaaddo kic'c'ar kic'c'ar goggok'ammasiroon yelin, diinaara lama booleekki buddeena lakkolleero» ame abbaabe.*
8 Yesuusakko oʔagaalssatarenkko koo, kasimoona P'et'iroosakokki abbi Indiraasana haa ame;
9 «KahaʔureeI babo kenna kunʔubI lama kaʔabera unnu koo hittanii gira, hikki ade hikka gosa dubbaan misii geeginara?»
10 Yesuusana, «Ibaaddo goggohamas'iroon yela» ame, ese banʔeeI ees kamooggan gire, ibaaddona hamas's'ee tootoʔoottisona kuma ken kalleeroye.
11 Yesuusa babo ken keese galatee kakkoʔabbaabatare goorata, kahamas'eero gosaan hedeeden, kunʔubna usumaleewwa hedeeden dubbana kadootisaro gitakki helateen.
12 Dubba aame kakkobararare goorata, Yesuusa usukko oʔagaalssatarenne, «Tahessetto hanbbakko toonna goggodarʔaamonkko kukkuyisa» ame.
13 Isona, kaʔaamamero kahaʔureeI babo kenkko tahessetto hanbba dugud tomonkko lama kukkuyiseen ammageen.
14 Ibaaddo Yesuusa kafelero baasakki malaata kakkodiyaaren goorata, «Alami tos kaʔemeetara kahegeroo ogiraan hikkaya» ameen.
15 Yesuusana ibaaddo emeeyire hunnaa usu wono yelayin k'oppaanokisoo addeesere adena kalekalee wodami tos seete.

Yesuusa beke gutii sesseetaa seete
(Mat. 14:22-33; Mar. 6:45-52)

* **6:7** Diinaara: felate kabbaraaroon arri tootti muraatta

16 Ul hemeen kakkollaare goorata usukko oʔagaalssatareen
labu dageen.
17 Wolaboonna koratenee K'ifirenaahoomi tos nak'in
keen. Gooratana hemeen leere, Yesuusana ganaa iso tos
lakkoʔemetere.
18 Ambbal taʔatii mankko kiyaa gitte maraan beke keen.
19 Kilo metira ken goorttun le duudeen giraan, Yesu-
usa beke gutii sesseetaa wolabo tos kaʔemeetaro deenee ab-
ssateen.
20 Yesuusa ade, «Aniya, arooʔabssatteen» ame.
21 Isona usu goggokoraroo dootateen, wolabona goorsewa
mankko seetaraan geete baga abatte.
22 Tallami arri bekekko gamanne kahesera ibaaddo esee
wolabo too taalaal girano addeese, Yesuusa ade wolabooyi
koratanawaattina usukko oʔagaalssatareen kale nak'anona ad-
deese.
23 Esekko abbaabatere, kakkalee wolabool T'ibraadooskko,
Goottaa kasommaasatero babo gosa mankko aamero banʔe
tos emeete.
24 Ibaaddona, Yesuusa goorttun usukko oʔagaalssatareen
esee giranawaatti goggoʔaddeeseenii, Yesuusa dootaa wola-
boolii tabeen K'ifirenaahoomi tos seeteen.

Yesuusa kagiri baboya

25 Bekekko gamanne usu kakkohelareen goorata,
«KaʔagaalssisattO, ati hittarraa goree emeetetta?» ameen.
26 Yesuusana, «Ani rumminaa rumminaa amara in kakkon-
dootattaan babo mankkoʔaantteen maraanna mankkobarart-
teen kuwaarre, malaata mankkodeeten maraan lakkoyo.
27 Kabbaaro baboon aroofeltteen, ayesuun goʔameen Ere
kaʔibaaddo kasisaro jiruu jiroommakki giri kalleero baboon
fela, hikkina Waa Odo kaʔaddeesisaro maatama usu gutii kay-
era.»
28 Isona, «Hayya felo owaa felin me yelano dootisara?»
ameen.
29 Yesuusana, «Usu kafareroyii goggoʔammanttaawun, hinʔi
felo owaayyan» ame abbaabe.
30 Isona, «Noo diigunne ku goggoʔammannoon me malaata
felnatta? Menna yelnnatta? Ameen hoosaten.
31 GoggoʔaaminawUn daruurkko babo sisera amame
goggos'aafameroo, odolaalkkaani k'alullattokki ulii babo
kadaruure aameen.»
32 Haanssun Yesuusana, «Ani rumminaa rumminaa amara,
daruurkko babo kasisara lakkomuseyo, karrummii babo
daruurkko kasisara ade Odokkeeya.
33 Babo kawaa usu daruurkko kadagarona alamiin giri
kasisaroya» ame.

6:31 Biy. 16:4; 15; Mez. 78:24.

34 Isona, «Goottaa, goorttanun hikka babo arri dubba noon
sisi» ameen.
35 Yesuusana haa ame; «Kagiri babo aniya, in tos ka?emeetara
duuddo lakko?u?iro, iyyeenna ka?ammane suure lakkosug-
ubaaro.
36 Ayesuun go?ameen ani isinuun goggosegeeroo, deetettan
gidanna suure lakko?ammanattaan.
37 Odo kasisara dubba in tos emeetara; in tos ka?emeetarona
suure saarddese lakkohorooraro.
38 Daruurkko ani kakkoondagera fe?ittee felayin anlleen-
non giraan, kafarerokotti fe?i feli gudisinya.
39 In kafarerokotti fe?i, kasisero dubbakko koonna hab-
baannon giraan tagachchoo arri goyikko goggokeesironya.
40 Aabbokkeetti fe?i Ere deere usuuyi ka?ammanara dubba
jiruu jiroommakki giri goggogirroniya, aninna tagachchoo
arri goyikko keesinnara.»
41 Ayihuudina «Daruurkko kadagera babo aniya» amanok-
keessaan gumggumaano hagga?abeen.
42 Haanna ameen, «Hikki kayooseefa ere la Yesuusayyolla?
Aabbokkeessana Aayetteessa la noo okanssoyaanna? Hayya
gidda usu misii ‹Ani daruurkko dagera› amara» ameen.
43 Yesuusana abbaabe haa ame, «Isi isirroo aroo gumggu-
miteen.
44 In kafarera Odo isi tos go?abbaabe kuwaarre maayyona
in tos emeeyin lakkodaanddaaro in tos ka?emeetaro aninna
tagachchoo arri goyikko keesinara.
45 Kahegeroolnna, ‹dubba Waakko o?agaalssateen
leeraan› amame s'aafamera, Odo kamaalarana usukkona
ka?agaalssatera dubba in tos emeetara.
46 Waa dollekko ka?emeetero kuwaarre Odo kaddeera
koonna laagiro, Odo kaddeera usu kaalaalya.
47 Ani rumminaa rumminaa amara, ka?ammanara dubba
jiruu jiroommakki giri aba.
48 Kagiri babo aniya.
49 Odojjolaalkkisin k'alullattokki ulii babo kadaruure
aameen halleewo kuwaarre goyeen.
50 Ayesuun go?ameen ibbaaddo goggogoononkko
goggo?aamiroon daruurkko kadagera babo hikkaya.
51 Daruurkko kadagera arddokki babo aniya; hikka
babokko ka?aamara dubba jiruu jiroomman girara; alamiin
giri goggolleeroon ani kasisara babo soo?ootteyaan ame.»
52 Ayihuudina, «Goggo?aaminnoon hikki ibaaddoti soo oot-
teessa misii sisin daanddaara?» amaa isi isirroo ataayiseen
dogamano hagga?abeen.

6:45 Isa. 54:13.

53 Yesuusana, «Ani rumminaa rumminaa amara, Ere ka?ibaaddon?i soo go?aamanawaatten iigina got'amanawaatten isi?oottisinuun giri lakko?abttaan.
54 Soo?oottee ka?aamara, Iigikkeenna kat'amara jiruu jiroommakki giri aba, aninna tagachchoo arri usu goyikko keesinara.
55 Soo?ootti karrummii babo Iigikkina karrummii t'amoya.
56 Soo?oottee ka?aamara, Iigikkeenna kat'amara iyyee girara, aninna usu girnnara.
57 Arddokki Odo in goggofareroo, aninna usukko kakkeeyi giri goggogiro malee, ka?aamarana hikkamalee inkko kakkeeyi giri girara.
58 Daruurkko kadagera babo hikkaya odolaalkkisin ka?aameran babo aankikki lakkoyo, hassu babo o?aamaraan adeen goyeeran, hikka babo ka?aamara ade jiruu jiroomman girara.»
59 Hikka kakkoon ayeesera kak'ifirenaahoomi maamanii Ayihuudikokki min ka?ebii agaalssisaa giraanye.

Jiruu jiroommakki kagiri haafura

60 Usukko o?agaalssatarenkko omooggan hikka maaleen, «Hikki kac'c'annak'isiro haafuraya, ayoyya atayin kadaanddaara?» ameen.
61 Usukko o?agaalssatareenna hikka ayeesii gumggumaano Yesuusa issiiwa addeesere, «Hikki isinuun handuddufo leero maana?
62 Hayya, Ere ka?ibaaddo t'aye takkogire tos biyaa giraan goddeeten me aminye?
63 Ayyaana kawaa giri sisara, soo adeen la?o toonna lakko?abaan, ani isinuun kasegeera haafura ayyaanana girinnaya.
64 Halleewo kuwaarre isinkko ka?ammanoon kookkoo gira» ame. Hikkina, Yesuusa ayyoosi ammanoon giraanna ayyo usu roorisi sisinaro t'ayewa mankkokasanaaye maraanya.
65 Horeddeenna, «Odokko gosisame kuwaarre, maayyona in tos emeeyin lakkodaanddaaro ani kakkoon amera hikkanunya» ame.
66 Hikkakko kakkeeyi Yesuusakko o?agaalssatareen omooggan haararttii abbaabateen, esekko abbaabatene debee lakkosesseeten.
67 Yesuusana tomonkko lamane, «Isinna addeen seeyin dootaattan?» ame.
68 Simoona P'et'iroosana, «Goottakki, ayyo tos seeyinanna? Ati jiruu jiroommakki kagiri haafura abtta.
69 Ati koo kawaa k'ulluukki laano gidda ammanenna, addeenssenna» ame abbaabe.

6:69 Mat. 16:16; Mar. 8:29; Luk'. 9:20.

70 Yesuusana abbaabere, «Isin tomonkko lamana ka?assaabera la aniyolla? Ayesuun go?ameen isinkko koo durrisaya» ame.
71 Ka?ask'orotu Simoona ere kayihuuda, tomonkko lamakko koo goleenna, danbene roorisi mankkosisinaro maraan garakkeessa ayeesanoya.

7

Yesuusa baala kadaasee takkokabajjaamaro ban?e seete

1 Esekko abbaabatere Yesuusa, esee kagire Ayihuudil Yesuusa lagadin mankkodootare maraan, Yihuudakokki awuraajjaayi maraamurano isaagere Galiilaa maraamure.
2 Ka?ayihuudi kadaasee baala kakkogabbalamare goorata ade,
3 Abbilaal tayesuusa, «Kukko o?agaalssatareenna adeen ati ofelatto felo goggodeenawun, hittakko Yihuuda tos see ameen.
4 Isi tusayin dootataa giraan siyame kafelara maayyona laagiro. Atina hikka ayees kafelatto golleete, isi?oottaa alamiin addeesisa» ameen.
5 Abbilaaltteessa suure lakko?ammantette.
6 Yesuusana, «Iyyen likkiikki goorata ganaa lakkogeero, isinuun ade maagoreenna gooratana ka?ekkaateya.
7 Alami isin diidin lakkodaanddaaro, ani ade, felo?ootteessa omeellan laano mankko?atotaaro maraan in diidara.
8 Isin baala tos seyeen, iyyeen likkiikki goorata mankkogeennon giro maraan baala tos lakkoseeyinaro ame.»
9 Hikka isoon amere Galiilaa adallaate.
10 Halleewo kuwaarre, abbilaal baala tos kakkoseetatte goorata usuna mutaa halleenon giraan siyame baala tos seete.
11 Baala gutiinna Ayihuudi, «Usu ibaaddoti haggee gira?» amaa dootaa gireen.
12 Garakkeessa gosa orroo tanjjiin gumggumaano gire. Kookkoonna, «Usu ka?idankki ibaaddotiya» ameen. Okkalee adeen, «Laa, gosa kashirsaroya» ameen.
13 Halleewo kuwaarre Ayihuudi absatanokko kakkeeyi garakkeessa futtise ka?ayeese maayyona laagire.

Yesuusa tabaala ban?ee seete agaalssise

14 Baalana takkot'e?ellaa seetee Yesuusa k'ulluukki min kawaa tos beere agaalssisano hagga?abe.
15 Ayihuudina saadaa hikki ibaaddoti ha?agaalssannoonii hikka agaalssis misii addeesin daanddee? Ameen.
16 Yesuusana, «Ani ka?agaalssisara agaalssisano inkko halleennon giraan in kafarerokko ka?emeeteroya.

7:2 Woy. 23:34; Ada. 16:13.

17 Maayyona fe?i tawaa felin godoote, hikki agaalssisi
Waakko goorttun inkko ka?emeetero laano kalebeese kasa.
18 Iskko ka?ayeesara, hassu kakkoonfelara ussun kabaja
mankkodootataro maraanya, kafarerokotti kabajjaan kafe-
lara ade usu karummiiya, t'arana lakkohelamatto.
19 Muse seera lakkosiseroya? Ayesuun go?ameen koonna
seera lakko?ooratteen. Isin mewuun in lagadin dootaattan?»
20 Gosana, «Ati durrisa ka?abtta!» «Ku ade ayyoya lagadin
kadootara?» ameen.
21 Yesuusa abbaabere isone haa ame, «Ani baasa koo fele,
isin dubbana saaddeen.
22 Hamas's'isamano kakko?emetera odolaalkko kuwaarre
Musekko lakkoyo, golleenna Muse hamas's'isamano
mankkosise maraan Ayihuudin tafoolssi arrina ha?iisoni
yiis hamas'isattan.
23 Seera kamuse goggo?iggilssamonkko yiis Ayihuudin
tafoolssi arri kahamas'iisattan golleeten, ta?ibaaddoo neefo
tafoolssi arri goffayyise mewuun in gutii amaraattan?
24 Bebbeed ta?ibaaddo diyaa firddaano isaagaddeen firdda
karrummii firddaa» ame.

Yesuusa, usu Kiristoosa laano

25 Usu goorata Iyyerusaalemi kagire kookkoo ibaaddo; «La-
gadin kadootaran ibaaddoti la hikkayyolla?
26 Hikkima usu diidaa beese ayeesara, iso ayees koonna
lakko?ayeesaran, hikki ibaaddoti Kiristoosa laano odonnati
o?abaan addeesi girraane?
27 Hikki ibaaddoti ade eetikko emeetero noo kanssowa,
Kiristoosa emeetaa giraan eetikko emeeyinnaro maayyona
laakkaso» ameen.
28 Yesuusa k'ulluukki min kawaa orroo agaalssisaa yaaye
t'ok'k'isere, «Ii, in kassaanwa, eetikko emeeyerona kas-
saanwa, ani hittanii kakkongira isi?ootteeyi lakkoyo, ayesuun
go?ameen in kafarera usu karrummiya, isin addeen lakkokas-
saan,
29 Ani ade usu dollekko mankko?emeeyero maraanna usuna
in mankkofarero maraan ani usu kasowa» ame.
30 Haanssun abin dooteen, ayesuun go?ameen goorata
ganaa mankkogeenoon giro maraan maayyona gene gutii
lakkokaye.
31 Golleenna gosakko kamooggan usuu ammanere, «Hayya,
Kiristoosa emeetaa hikki ibaaddoti kafelaro malaatakko ka-
roore fello?» ameen.
32 Farasaawiilnna, gosa garakkeessa gumggumaa
ka?ayeesaro ayees malee, katuuk'aamol woyichchaalnna

7:22 Met'. 17:10; Woy. 12:3. **7:23** Yan. 5:9.

Farasaawiil goggoʔabinawun isoon k'ulluukki min kawaa oʔooraran fareen.
33 Yesuusana, «Ani isin wota kakkoʔadallaayinara goorata
kic'c'arunya, esekko in kafarero tos seeyinara,
34 Isin in dootinattaan, ayesuun goʔameen lakkohelnnat-
taan, ani mankkogiro tos emeeyin lakkodaanddeetan» ame.
35 Ayihuudin odonnati oʔabaan isi isirroo, «Hikka ibaaddoti,
helin noo kakkowaayinanna eetirraa seeyin gohediroya?
Giriikkijjool orro darʔaameen ogiraan unattaani tos seeyire
Giriikkijjool agaalssisin dootereya?
36 ‹In dootinattaan, addeen lakkohelnattaan adina, ani
mankkogiro tos emeeyin lakkodaanddeetan› goʔamiro me
amanoya?» ameen ayeeseen.

Ogiri bekekkokki fultto

37 Baalan gudatano tallaatto tanjiinti arrii, Yesuusa aalleere
yaaye t'ok'k'isere, «Maayyona kasugubaatera gogire in tos
emeeyire hat't'ame ame.
38 Iyye kaʔammanara, mas'aafa k'ulluukki goggoʔamaroo
ogiri bekekokki fultto orrokko biyaara» ame iyyee.
39 Hikka usu kakkoonʔamera usuu oʔammanaraan
kaʔatayinaraan ayyaanakokki garaye, aalantina Yesuusa
ganaa mankkokabajjaamoon gire maraan Ayyaana
K'ulluukki lakkosisamere.

Gosa orroo kalekalee biyaano lee

40 Gosakkona kookkoo hikka haafura kakkomaalare
goorata, «Hikki ibaaddoti ogiraan kahegerooya» ame.
41 Okkalee, «Usu Kiristoosaya» Ameen. Kuukina ade haa
ame, Kiristoosa Galiilakko «Misii emeeyin daanddaara?
42 Mas'aafa k'ulluukki, Kiristoosa kadaawute hidiidikko,
Daawutena takkogire Beteleemikko emeetano la
ayeesarolla?» ameen.
43 Haannunna Yesuusakotti aalanttii gosa orroo kalekalee
biyaano lee,
44 Kookkoonna usu abin doote, ayesuun goʔameen maayy-
ona gene gutii lakkokaye.

Ayihuudin horehayeen ofelarenkonʔi ammanatanawaatti

45 Esekko abbaabatere k'ulluukki min kawaa oʔoorareen
tuuk'aamokokki woyichchaal tos abbaabateen emeeten,
isona «Muun aati emeennoon isaayiddeettan?» ameen.
46 «Ohandaarenna, hikka ibaaddoti aani, maayyona suure
ayeese laakkaso» ameen abbaabeen.
47 «Farasaawiil ade, isinna sobantteettaan amanoya?
48 Golleenna odonnati oʔabankkona Farasaawilkko usuu
kaʔammanera giro?

7:37 Woy. 23:36. **7:38** Hiz. 47:1; Zak. 14:8. **7:42** 2 Sam. 7:12; Mik. 5:2.

49 Seera kakkasoon hikki gosa ade kak'anggaameya»
ameen abbaabeen.
50 Hittakko horene Yesuusa tos seete kagirena isokko koo
kalleera Nik'odimoosa,
51 «Seerakkaani, horaarjje ibaaddoti koo me felero
hamaaloninna haʔaddeesooni firddaara?» ame.
52 Isona, «Atina adde Galiilakkotta? Kahegeroo Galiilakko
kiwaatti k'ok'k'orina, gachchooggeeta» ameen abbaabeen.
53 [Esekko danbbenne dubba min min seeteen.

8

Sharmmut'ummaa taʔabanttetto heleelttiti

1 Yesuusa ade zayitii kabiyaara gaa takkoʔalataro wodami
tos bee.
2 Tallami arri barbaariinoo k'ulluukki min kawaa orroo
ade mute, gosana maraamure kukku ame; agaalssisinna
hamas's'ee.
3 Seera kamuse oʔagaalssisaranna Farasaawiil sharm-
mut'umaa taʔabanttetto heleelttiti keneen gosa orroona
aalliseen,
4 Yesuusane, «Kaʔagaalssisattoҳ hitti heleelttiti sharmmut'aa
abbanttetta,
5 Musena, hitta heleelttiti aankkikki eʔemoo gog-
goʔeeggamiro seeraa ajajeera, ati adde me amatta?» ameen.
6 Hitta hoosin usu kakkonhosateran, usu takkomootiran
aalantti dootaa c'aafitiniye, Yesuusa ade hussi amere ferii ul
gutii s'aafano haggaʔabe.
7 Hoosiinii kakkojjeerisaren goorata t'ok'k'i amere, «Isin
orrokko c'ubbo kallayikki usu t'ayi eʔemoo haʔeegge» ame.
8 Adena hussimere ul gutii s'aafe.
9 Iso hikkana kakkomaalaren goorata, jaarsoleekko hag-
gaʔabere toottoolli esekko iiseen seeteen, esee usu horee aalli-
ite tagitte heleelttitine wota Yesuusa kale hese.
10 Yesuusana t'ok'k'i amere, «Te heleelttiti; ibaaddo hagger-
raa seete? Ku gutii kafirddeere laagiroya?» ame.
11 Esena, «Goottakki! Koonna laagiro» antte, Yesuusana,
«Aninna lakkofirddinaro, see, goortta hittakko danbbeebaan
adi c'ubbo aroofelte» ame.]*

Atonnati kayesuusa rummi laano

12 Adena Yesuusa ibaaddoon, «Ani kaʔalami ifaya, indebee
kasesseetarana kagiri ifa laara kuwaarre suure mugudii
lakkosesseetaro» ame.

7:50 Yan. 3:1-2. **8:5** Woy. 20:10; Ada. 22:22-24. * **8:11** Kahorkkoo kagalbbaa mas'aafajjolnna kahorkkoo mas'aafal 7:53-8:11 geeroon kagiro lakkoʔadaraan; kookkoo Yan. 21:24kko haarre s'aaferaan; kakkalee ade Luk'. 21:38kko haarre s'aaferaan; koo kahorkoo kagalbbaa mas'aafa ade Yan. 7:36kko haarre s'aaferaan
8:12 Mat. 5:14; Yan. 9:5.

13 Farasaawiilnna, «Ati isi?oottaawun mankko?atotaatto
maraan atonnatikka lakko?atamaro» ameen.
14 Yesuusa, «Ani garakkee go?atotaayena ani eetikko
emeeyerona eetirraa seeyinaro mankkokaso maraan
atonnatikki rummiya, isin addeen eetikko emeeyero
goorttun eetirraa seeyinaro kakkassaan ayees laagiro.
15 Isin yaada ka?ibaaddo aani firddaattan, ani maayyo guti-
inna lakkofirddinaro.
16 Gofirddeenna, kafarero odo wota kuwaarre ani kale
mankkoginnoon maraan firddakki garaya.
17 Ibaaddo lamakki atotaano atamano goggo?abo malee
seerakkisinii s'aafamera.
18 Garakkee ka?atotaatarokko koo aniya; kakkaleenna iin
ka?atotaara in kafarero Odokkeeya ame.»
19 Esekkona, «Aabbokka eetii gira?» ameen. Yesuusana,
«Aabbokkeenna leere inna laakkassaan, in kakkassaan lee-
teenwa, Aabbokkeenna kasattenwa» ame abbaabe.
20 Yesuusa hikka kakkoon?ayeesera k'ulluukki min kawaa
orroo, huu kakkokaamaro min dollee agaalssisaa giraanye,
halleewo kuwaarre gooratakkeessa ganaa mankkogeennoon
giro maraan maayyona usu lakko?abero.

Ammano waattikokki gara kasisamero seerisano

21 Yesuusa adena, «Ani seeyinara, isinna in dootinattaan,
c'ubbokkisiniinna goyinattan, ani mankkoseetaro tos adi
emeeyin lakkodaanddeetan» ame.
22 Ayihuudin odonnati o?abanaayenna, «Ani mankkosee-
taro isin emeeyin lakkodaanddeetan usu kakkoon?amera
isi?ootteessa lagadayinya?» ameen.
23 Yesuusa ade, «Isin hegelkkottaan, ani elekkoya, isin hikka
alamikkottan, ani lakkohikka alamikkoyo.
24 C'ubbokkisinii gowaano segeera, ani usuya go?amiro ani
usu laano go?ammanatana waatteen, c'ubbokkisinii goyinat-
tan» ame.
25 Isona «Ati ayyotta?» ameen.
Yesuusana «Horaarjjewa, ka?ayeesare usu aniye.
26 Ani isin gutii ka?ayeesirona kafirddinnaro kamooggan
ayees aba, ayesuun go?ameen in kafarera ka?abddameya,
usukkona kamaalero alamiin ayeesinara.»
27 Isona gara ka?odoo segaa girano lakko?addeeseeran.
28 Haanssun Yesuusa, «Ere ka?ibaaddo t'ok'k'isi
kakkosuyiteen goorata, aankki ka?amera usu ani laano
odo ka?agaalssisero ayeesano, fe?itteeyi koonna feliwaatti
kassaanwa.
29 In kafarera usu inneta gira, maa?eeki gooratana kageggе-
laayisiro felin kale in lakko?isaagero ame.»

8:13 Yan. 5:31.

30 Yesuusana hikka goggo?ayeese omooggan usu ammaneen.

Yiis ka?abraame

31 Yesuusana usuuyi ka?ammanaro Ayihuudinne, «Isin agaalssisanokkeeyi go?ataatteen rumminaa inkko o?agaalssaattanttaan ame.

32 Rummina kassanwa, rummina isin balchchumma beesinatta ame.»

33 Isona abbaabeen, «Noo yiis ka?abraamenna, maayyoonna diyyii leene laakkansso, hayya noonne balchchumma binnattaan misii amatta?» ameen.

34 Yesuusana «Ani rumminaa rumminaa amara c'ubbo kafelara kac'ubbo diyyiiya,

35 Diyyii eerinnawuna ibaaddo kaminee orroo lakkogiraro ere ade maagoreenna minii girara.

36 Goortta Ere kawaa balchchumma gobeese, rumminaa balchchumma binnattaan.

37 Isin yiis ka?abraame laano ani kasowa ayesuun go?ameen haafurakkee atatana mankkowaattan maraan in lagadin goosatteen keeteettan.

38 Ani Aabbokkee, dollee kaddeero ayeesara, isinna Aabbokkisinkko kamaaltteettaan felattaan ame.»

39 Isona, «Aabbokkaani Abraameya» ameen abbaabeen. Yesuusana «Isin yiis ka?abraame leeteenwa,» Abraame «kafelero felatteenwa.

40 Waakko maalere rummi kasegeero in lagadin dootaattan Abraame ade hikkamalee lakkofelero.

41 Isin kafelattan Aabbokkisin kafelaroya.» Isona, «Noo sharmmut'ummaa o?umulaminenno lakkonno,» «Aabbokkaanina koo Waa kaalaaya» ameen abbaabeen.

Yiis kaddurrisa

42 Yesuusana, «Waa Aabbokkisin lii girewa, ani Waa dollekko mankko?emeeyero maraan geelatattenwa usu in farera kuwaarre ani isi?ootteeyi lakko?emeeyero.

43 Ani ka?ayeesaro mewuun shaadanawaattan? Aalanttina haafurakkee maalin mankkodootannon maraanya.

44 Isin Aabbokkisinkki kaddurrisa yiisttaan. Aabbokkisinkki halchcha felin dootaattan. Usu horaarjjewa neefo kalagadaroye, usu dollee rummi mankkoginnoon maraan rummii lakko?ataatero; usu t'arana kat'araa odo mankkoleewun t'ara ayeesara ka?ayeesarana iskko met't'eereya.

45 Ani ade rummi mankko ayeesaro maraan lakko?ammanattaan.

8:33 Mat. 3:9; Luk'. 3:8.

46 Isinkko ati c'ubbaalessatta ami mootin kadaanddaara
ayyoyya? Rummi kaʔayeesaro gollee, mewuun ammanana
waattaan?
47 Kawaa kallee haafura kawaa maalara, isin addeen
Waakko mankkolleennon maraan lakkomaalattaan ame.»

Yesuusa gara keessa kaʔayeesero

48 Ayihuudina abbaabere, «Ati Samaraawitta, adena dur-
risa ku gutii gira amanokkaan la garayyolla?» ameen.
49 Yesuusana, «Ani Aabbokkee kabajjaara kuwaarre dur-
risa lakkoʔabo,» «Isin addeen in yeraasattaan.
50 Ani kabajattee lakkodootataro, kabajattee kadootara ade
girowa; kafirddaarana usuya.
51 Ani rumminaa rumminaa amara, maayyona haafurak-
kee goʔoorate, goyi suure lakkodeero» ame abbaabe.
52 Ayihuudina, «Durrisa girano giddaa addeensse, Abraame
goyera, kahegeroolnna hikkamaleewa, ati adde maayyona
haafurakkaa goʔoorate suure lakkogooro amatta.
53 Ati Aabbokkaani Abraamekko rooratta? Usu goye,
ohegeroolna usumaleewwa goyeen, hayya ati ayyoyya amin
laatta ameen?»
54 Yesuusana «Ani isiʔoottee gokkabajaaye kabajatti laʔo
kalliittitta, kakkabajinarana ade isinne wota, isin Hedo-
kkaani kaʔamattan Aabbokkeeya.
55 Isin gokasanawaatenna ani kasowa laakkaso goʔame,
ani ade isin aani kat'araa laara, ani ade kasowa haafurana
oorayinara.
56 Aabbokkisin Abraamekokki halchcha arrittee dii geggе-
laayin dootere, deegurena geggelaate, kageggelaatena lee
ame abbaabe.»
57 Ayihuudina, «Ganaa gees konttom kakkoleeno,» «Ati
Abraame deetetta!» ameen.
58 Yesuusana, «Ani rumminaa rumminaa amara» «Abraame
umulamanakko horene ani aniya» ame.
59 Usu goorata usu eeggiin eʔemo aateen, Yesuusa ade go-
late, k'ulluukki min kawaakkona bee seete.

9

Yesuusa Iilʔo baye kaʔumulamero ibaaddoti fayyiise

1 Yesuusa raanne rooraa giraan takkoʔumulamekko hag-
gaʔabere Iilʔo kabbayere ibaaddoti dee.
2 Usukko oʔagaalssatareenna Yesuusane, «KaʔagaalssisattoI
Hikki ibaaddoti Iilʔo bayi goggoʔumulamiron c'ubbo kafelera
ayyoyya? Usuya muu oʔumuleeraanyan?» ameen hoosaten.
3 Yesuusana, «Usu goorttun oʔumuleeraan c'ubbo
lakkofeleeran,» «Hikki kakkoonleera ade felo owaa usuu
goggomutinaawunya.

4 Arri giraan in kafarerokonʔi felo felano dootisara, maayyona felin takkodaanddenon hemeen emaatta,
5 Hikka alamii giraan alamikokki ifa aniya ame.»
6 Hikka ame abbaabatere ulii hanc'c'ufe tufere hanc'c'ufee erre c'awudisere Iilʔo oʔibaaddotii shigidere,
7 «Seedde Selihoomi kaʔamamaro eelaa aalina» ame. (Selihoomi amano «Kafarame» amanoya.) Ibaaddotina seete aale. Deenddaanna abbaabate emeete.
8 Ollaatteessana hittakko horeene usu ebaataa giraan kaddeera ibaaddo, «Hikki ibaaddoti la hamas's'ee kaʔebaatareyolla?» ameen.
9 Kookkoona, «Ogiraan usuya» Ameen, kuukina usu aani laara kuwaarre lakkoʔusuyyo ameen, usu ade, «Aniwayya» amaa gire.
10 Ibaaddona, «Hayya Iilʔoʔootta misii banameen?» ameen hoosaten.
11 Usuna, «Yesuusa kaʔamaraan ibaaddoti erre c'awudisere Iiilʔoʔootteeyi shigide, Selihoomi tos seeyire goggoʔaalloon segee, seeyeerena aale, diyaanona daanddee» ame abbaabe.
12 Isona, «Hayya, usu ibaaddoti eetii gira?» Ameen. Usuna, «Ani laakkaso» ame.

Farasaawiil ibaaddoti misii fayyeero k'ulleessaano horeddeen

13 Isona Iilʔo baye kagire ibaaddoti Farasaawiil tos geesen.
14 Yesuusa c'awudo shigidere Iilʔo oʔibaaddoti kakkobanera Ayihuudin tafoolissi arrite.
15 Haanssun Farasaawiil misii diyaano daanddeero hoosaten. Ibaaddotina, «Usu Iilʔoʔootteeyi c'awudo shigide» aninna «Aale hikkima diyaa gira ame.»
16 Farasaawilkko kookkoo, «Hikki ibaaddoti tafoolssi arri mankkokabajiinon maraan, Waakko lakkoyo» Ameen. Kuukina adeen, «C'ubbaaleessa, hikka aankkikki maalaata misii felin daanddaara?» ameen. Isiʔorroonna isiʔaatiwaatti met't'aantte.
17 Haanssun, Iilʔo baye kagire ibaaddoti tos abbaabatereen, «Iilʔoʔoottaa kabanero ibaaddotikokki gara ati me amatta?» ameen. Ibaaddotina, «Usu kahegerooya» ame.
18 Ayihuudina usu oʔumuleeraan tos farigureen taaʔuumissisiraanii ibaaddoti Iilʔo baye kagire laanona adena diyaanokkeessana lakkoʔammanatereen.
19 Isona, «Iilʔo baye umulamera kaʔamattaan erekkisin hikkaya? Hayya gidda misii din daanddee?» ameen.
20 Oʔumuleeraanna, «Erekkaani laanona Iilʔo bayi umulamano kanssowa.»
21 Gidda ade misii diyaano daanddeero Iilʔoʔootteessa maayyo banero noo laakkansso isi kadanddee ibaaddoti

9:5 Mat. 5:14; Yan. 8:12.

mankkollee maraan, isi?oottessaawun ayeesin daanddaara usu hoosayen ameen abbaabeen.

22 Yesuusa, Kiristoosaya ami ka?atotee dubba min ka?ebi ka?ayihuudikko goggohororamiroo Ayihuudi t'ayeen murittesseen mankkogireen maraan, o?umuleeraan hikka kakkoon?ameeren Ayihuudi abissateerenya.

23 Haanssun o?umuleeraan usu isi kadaanddee ibaaddoti mankkolleero maraan usu hoosayen ameen.

24 Iil?o kabayere ibaaddotina kallami uumeene, «Ati ibaaddoti, Waa kabajiina,» «Hikki ibaaddoti c'ubbaaleessa laano noo kanssowa» ameen.

25 Usuna «C'ubbaaleessa laano ani laakkaso ayesuun go?ameen ani Iil?o baye kagire laanona gidda ade diyaanokkee hikka ayees koo kasa» ame.

26 Isona, «Usu kuun me felera? Iil?o?oottaanna misii banera?» ameen hoosateen.

27 Usuna, «Horaa ani isinuun segeera, lakkoc'ak'assettaan, mewuun adi maaln dootaattan? Isinna addeen usukko ka?agaalssataro liin dootaattan?» ame.

28 Isona, «Ati hikka ibaaddotikko ka?agaalssaattotta, noo Musekko o?agaalssatannonna!

29 Waa Musene wota ayeesano noo kanssowa, hikki ibaaddoti ade eetikko emeetero suure laakkansso» ameen ayeeseen.

30 Ibaaddotina, «Isin usu eetikko emeetero addeesiwatti kasaadisiroya, halleewo kuwaarre usu Iil?o oottee banera.

31 Waa kamaalara, usu ka?abissatarona fe?itteessa kafelaro kuwaarre, c'ubbaalessaal maaliwaatti noo kanssowa.

32 Iil?o baye ka?umulamero ibaaddoti Iil?o kabanera girowa go?ameen, alami aroomet't'aamekko hagga?abere maayyona maale laakaso.

33 Hikki ibaaddoti Waakko lii waatewa hikka felin lakkodaanddaare ame abbaabe.»

34 Isona, «Maar dubbaa c'ubbo baate ka?umulantetta, ati noo agaalssisin misii jaabuu tusaatta?» ameen abbaabeen, horooren.

Ayyaanakokki jaamannati

35 Yesuusana ibaaddoti horooramano maale, usu kakkohelare gooratana, «Ati ere ka?ibaaddoyi ammanatta?» ame.

36 Ibaaddotina, «Goottakki ani usuu goggo?ammannoon usu ayyoyya?» ame hoosate.

37 Yesuusana, «Deetetta, giddana kunne wota ka?ayeesara usuya» ame.

38 Ibaaddotina, «Goottakki ani ammaninnara» ame sagade.

39 Yesuusana, «Odiyaannon goggodeerawun, odiyaaranna goggodiyaannonkko, firddin hikka alami tos emeeyera» ame.

40 Yesuusa wota ogireen Farasaawilkko kookkoo hikka
ayees maaleenguren, «Me amanoya? Hayya noonna Iil?o
odiyaannonna amanoya?» ameen.
41 Yesuusana, «Odiyaannon lii gitteenwa isinuun c'ubbo
lakkolaare, gidda ade diyaanna mankko?amattaan maraan,
c'ubbokkisin goggogiroo girnnara» ame.

10

Kafoofarona Idaadjjolaal

1 Esekkona Yesuusa «Ani rumminaa rumminaa amara,
awud ka?idaad tos ufane anleennon giraan ban?e takkaleenne
firime katabara kahetarona kasaamaroya.
2 Karrane katabara ade usu idaad kafoofaroya.
3 Karra ka?oorara karra banara, idaadkkeessana
yaayetteessa maalara. Idaadkkeessana megekkisooyi uumaa
beesinara.
4 Ootteessa olleeran dubba kakkobeese goorata horehaye
sesseetara idaandda yaayetteessa mankkokaso maraan de-
bee sesseetara.
5 Martti kalleero go?ameen iso yaayetteessa mankkoka-
soon maraan usukko bak'ataran kuwaarre suure usuu debee
lakkosesseetaran» ame.
6 Yesuusa hikka masuussa segee; iso adeen usu me segeero
lakkoshaaderan.
7 Haanssun Yesuusa kallami, «Ani rumminaa rumminaa
amara, ka?idaadjjool karra aniya.
8 Inkko horeene o?eemeteeren dubba hetona ossaama-
raanyan, idaadjjoolnna adeen iso lakkomaaleen.
9 Karra aniya, in tosne katabara dubba fayyaara, tabara,
biyaara, bobbana helatara.
10 Heto hetin, lagadin baasin kaalaawun emaatta, ani ade
kakkoon emeeyera duuddotti neefo goggogirttonya ame.»
11 Adena «ka?idankki kafoofee aniya, ka?idankki kafoofee
neefotteessa idaadjjool maraan roorise sisara.
12 Maragadeen kafoofara ade idaadjjool kakkeessa
mankkolleenon maraan, hiyyeeyi go?emeetto idaad iisere
bak'atara, hiyyeeyina idaad abatta, dar?aatta.
13 Kakkoonbak'atarana maragadeen kafoofaro
mankkollee maraan idaaduun kanen?eeyissannoniya.
14 Ka?idankki kafoofee aniya, kakkee kalleero idaad ani
kasowa, isona in kasaaniwa.
15 Hikkina odo in goggokaso malee aninna odo goggokaso
maleeya, neefotteenna idaadkkee maraan roorisi sisinara.
16 Hikka awudkko kalleennoon kakkalee idaad gira,
isona keenano dootisara, isona yaayettee maalaraan, maate
toonna leeraan, kafoofenna kooyya.

17 «Ani abbaabi atayin neefottee roorssayi mankkosisinaro
maraan Aabbokki in geelaatara.
18 Neefottee fe?itteeyi roorisi sisinara kuwaarre inkko
maayyona lakko?aatiro, roorisi sisininna leere keesin odon-
nati aba, hikka ajaja kakko?atayera Aabbokkeekkoya» ame.
19 Hikka haafurakko kakkeeyi Ayihuudi orroo adena
isi?aatanawaatti met't'aame.
20 Isokko omoogganna, «Usu durrisa aba, k'olamera, muun
maalattan?» ameen.
21 Kakkalee ade, «Hikki ayees durrisa kakkogiro ibaad-
dotikokki ayees lakkoyo, durrisa il?o kabaye banin daand-
daara?» ameen.

Ammanowaatti ka?ayihuudi

22 Iyyerusaalemiinna k'ulluukki min kawaakki
usubaatanokokki baala lee, gooratana bat't'eesaye,
23 Yesuusana k'ulluukki min ka?ebii Solomooni
kakkosesseetarone rooraa gire.
24 Ayihuudina maraamureene, «Hagge taa geetoon
wodanattani rereesi kayinatta? Ati gokiristoosatto addeesisi
noon segii» ameen.
25 Yesuusana, «Ani isinuun segeere, isin addeen
lakko?ammanattaan, Aabbokkeekki megee ani ofelara felo
garakkee atotaaran.
26 Isin addeen idaadkkee mankko laanawaatteewun
lakko?ammanattaan.
27 Idaadkki yaayettee maalara, aninna kasowa, isona inde-
bee sesseetanan.
28 Ani isinuun jiruu jiroommakki giri sisinara, duuddo
lakkobaataan, genetteekkona isin basi aatin kadaanddeera
maayyona laagiro.
29 Iso iin kasisera Aabbokki dubbaankko roorara, Aabbok-
keetti genekko maayyona basi aatin lakkodaanddeero.
30 Aninna Odokkina koonna ame.»
31 Ayihuudi Yesuusa adeen eeggiin e?emo keeseen.
32 Yesuusa ade, «Odo dollekko omooggan ojinjjiin felo o?idan
tusewwa, hayya hikkasikko eekun eegginattan?» ame.
33 Ayihuudina, «No ku kakkoon?eegginanna, gadeekki ibaad-
doti leete giraan, isi?oottaa Hedo yelattedde Waa mankkohab-
aartte maraanya kuwaarre o?idan?i felo?oottaawun lakkoyo»
ameen abbaabeen.
34 Yesuusana, «Seerakkisinii, ‹Isin waalttaan ame amame
lakkos'aafameroya›?
35 Haafura kawaa okkoon?emeetero ‹waalttaan› go?ame
mas'aafa k'ulluukkina iggilissamin kadaanddaamon gollee.

10:34 Mez. 82:6.

36 Hayya, ‹Ani ere kawaayya› mankkoʔamero maraan, Odo
ussun kale yelatere alami tos kafarero, ati Waa inggaamatta
mewuun amattaan?
37 Ani Aabbokkeenʔi felo kafelaro golleennoon
arooʔammanatteen.
38 Kafelaro gollee ade in goʔammanatana waatteenna, Odo
iin girano aninna Odoon girano addeesinna shaadi gog-
golleetawun feloʔootteessaa ammana ame abbaabe.»
39 Adena abin dooteen, usu ade genekko beesate.
40 Esekko Yesuusa t'aye Yaannisa takkot'ammak'are, Yord-
daanosi gama tos abbaabate, eseenna adallaate.
41 Ibaaddo kamoogganna usu tos emeete, isona, «Yaannisa
koonna malaata lakkofelero, ayesuun goʔameen hikka ibaad-
dotikki gara kaʔayeesera dubba rummiya» ameen.
42 Ese banʔe omooggan Yesuusaa ammaneen.

11

Goyi kaʔalaazari

1 Kamayiraamena abbattiseekki kamaartta maamani
Bitaanyaayi kagire Alaazari hawʔaamaa gire.
2 Hitti abbikkise Alaazari takkoon hawʔaamare Mayiraame,
Goottaa gutii shittoo kibttedde lukkitteessa metekkiseeyi
tashaakkaratetta.
3 Abbalaal lama, «Goottaa; ati kageelaatta ibaaddoti
hawʔamara» ameen handdaa fareen.
4 Yesuusa hikka kakkomaalare goorata, «Hikki hawʔaami
Ere kawaa usu goggokabajaamironna kabaja tawaawunya
kuwaarre goyiin kageegisiro lakkoyo» ame.
5 Yesuusana Maartana, abbatisee Mayiraamena
abbikkisoo Alaazari geelataa gire.
6 Golleenna kaʔalazaari hawʔaamano maale giraan takkogire
banʔee arriti lama haye.
7 Esekko abbaabatere usukko oʔagaalssataranne «Ul kayihu-
uda tos abbaabana» ame.
8 Usukko oʔagaalssataranna, «Kaʔagaalssisatto, arri tic'c'arkko
horeene Ayihuudi ku eʔemoo eeggiin dootaa gire, adena eser-
raa seeyinatta?» ameen.
9 Yesuusana «Arri too la saatii tomonkko lammattola?
Hikka alamikokki ifakko kakkeeyi mankkodiyaaro maraan
arrii kasessetara lakkohanduddufataro.
10 Kahanduddufatarana ade hemeen kasesseetaroya,
aalanttina ifa lakkoʔabo ame abbaabe.»
11 Hikka segee abbaabatere, «Noo kageelaattanna Alaazari
huddurera, aninna huddurokko usu keesin seeyinara» ame.*

10:40 Yan. 1:28. * **11:11** Dimoosa: lakku amanoya.

12 Yesuusakko o?agaalssatareen «Gootta! Gohudurero fayyirowa» ameen.
13 Yesuusa hikka kakkoseegera ka?alazaari goyikokki garaye, usukko o?agaalssatareen adeen hudduranokokki gara ka?ayeesero aani leera.
14 Haanssun Yesuusa addeesise, «Alaazari goyera.
15 Isin goggo?ammanttaanun, esee giriwaattikki isin maraan geggelaayisara, gidda adi usu tos seenna.»
16 Esekkona Didimoosa ka?amamare Toomaasa okkalee Yesuusakko o?agaalssatareen, «Noonna seeyinne usune wota goonna» ameen.

Yesuusa abbalaal ta?alaazari goggo?isano

17 Yesuusa eserraa kakkogiyaare goorata Alaazari gok'amalamesikko arri afar leetette.
18 Bitaanya Iyyerusaalemikko kilo metira seed gitakki fakkintte gitte.
19 Kamooggan Ayihuudina Maartana Mayiraamena abbikkisokki goyii goggo?isin emeeten gireen.
20 Maartta Yesuusakokki emeetano maaltedde k'op'ayin beete, Mayiraame adde min hesse gitte.
21 Maartana Yesuusane, «Gootta! Ati hittanii gittewa, abbikki lakkogowaare.
22 Gidda gollee ka?ebaatto dubba Waa sisano kasowa antte.»
23 Yesuusana, «Abbikka goyikko kinnara» ame.
24 Maartana, «Tagachchoo arrii goyikko kakkinnara ani kasowa» antte.
25 Yesuusana; «Goyikko kiyaanona neefona aniya, iyyee ka?ammanara goggoyena neefo girara.
26 Iyyee kagira, ka?ammanarana suure lakkogooro, hikka ammanatta?» ame.
27 Esena, «Ii Goottakki, ati alami tos ka?emaatto Kiristoosa Ere kawaa laano ammanara» antte.
28 Maartta hikka antte abbaabattedde, abbatisee Mayiraame kale uunttede, «Ka?agaalssisara emeetera, ku uumara» antte.
29 Mayiraamena hikka goggomaalttee saantte keetedde Yesuusa tos seette.
30 Usu goorata Yesuusa, Maartta usu takkok'op'attetto ban?e gire kuwaarre, ganaa maaman tos lakkotabere.
31 Mayiraame goggo?isaa min orroo ogireen Ayihuudina, firimi biyaano deenee, k'amal tos seette ka?owatto aani leere debee been.
32 Mayiraamena Yesuusa mankkogiro ban?e tos geete goggodeeteenna, lukii hegelii iitedde, «Goottakki, ati hittanii kagitte leetewa, abbikki lakkogowaare» antte.

33 Yesuusana ese ootaa giraan, debee kaʔemeetera Ayihuudina ootaa giraan deegure ayyaana gaddaa shaalagamere,
34 «Haggee k'amalitteettaan?» ame hoosate, isona, «Goottakki, koyi deena» ameen.
35 Yesuusana ilmmi beesate.
36 Ayihuudina, «Misii usu geelataa gire deetene!» ame.
37 Isokko kookkoo ade, «Ilʔo kabayere ilʔo kabanara, hikki ibaaddoti goggogoononkko usu yelin lakkodaanddaareya?» ameen.

Yesuusa Alaazari goyikko keesano

38 Yesuusa wodanatteessa kallami gaddaa dinanttedde k'amali tos seete, k'amalkkeessana eʔemo kac'ufamero lagaye.
39 Usuna, «Eʔemo keesa» ame. Kagoyerekotti abba Maartta, «Gootta! Usu goyere arri afar mankkoʔadallaatero maraan gidda urmmaatara» antte.
40 Yesuusana, «Ati goʔammanatte kabajja tawaa gachoo deeta ame ani kuun lakkosegeereya?» ame.
41 Haanssun ibaaddo eʔemo keese, Yesuusana elddee deere, «Aabbokki, mankkomaaltte maraan ani ku galataara,
42 Arri dubba ati in maalano ani kasowa hikka ayeesano ade hittanii kaʔaalleera ibaaddona ati in farano goggoʔammannaawun amereya» ame.
43 Yesuusa hikka ame abbaabatere yaaye t'ok'k'iʔisere, «Alaazari, koyi been!» ame uume.
44 Kagoyere Alaazarina genenna lukkiina tamammarantte gashenne wota, bebbeediinna hoc'c'oo goggomammaranttee bee. Yesuusana «Gashe tak'amal furaddeen isaaga haseete» ame.

Yesuusa lagadin ofelameraan felo
(Mat. 26:1-5; Mar. 14:1-2; Luk'. 22:1-2)

45 Haanssun Mayiraame tos kaʔemeetere Ayihuudikko kamooggan ibaaddo, Yesuusa ofelero felo deegure usuu ammane.
46 Kookkoona ade seeteerene Yesuusa kafelero Farasaawilun seegeen.
47 Esekko katuuk'aamol woyichchaalnna Farasaawiil taʔayihuudi songoonii kukkuyisenguren haa ameen, «Hikki ibaaddoti kamooggan malaata felaa mankkogiro maraan noo me goyelne iidira?
48 Adda no goʔiinsse ibaaddo dubba usu ammaninara, karoomi ibaaddona emeeyire ulkkaanina gosakkaani baasinara ameen.»
49 Isokkona koo usu geesii tuuk'aamon woyichcha kalleera K'eyaafa, «Isin koonna laakkasaan!
50 Gosa dubba kabaarokko gosa maraan odo koo goggoye isinuun kaʔidan laano lakkoshaadattaan? Ame.»

51 Hikka kaʔamera iskko lakkoye, ayesuun goʔameen usu geesii usu tuuk'aamon woyichcha mankkolleere maraan, Yesuusa gosaan kagoyinaro laano hinʔa hegero ayeesanoya.
52 Usu kakkoongowara gosa kaalaawun halleenon giraan kadarʔamero yiis kawaa raattoo kukkuyisinya.
53 Ese arrikko haggaʔabereen Yesuusa lagadin makkareen.
54 Haanssun Yesuusa esekko abbaabatere Ayihuudi orroo diidaa bee lakkosesseetero, ayesuun goʔameen ul k'alullattokki dollee tagitto Efireemi kaʔamamaro maaman tos seetere eseenna usukko oʔagaalssatareene wota addallaate.
55 KaʔayihuudiI faasikkaa goggogabbalamee, baala giyaanokko horeene kamuc'c'imano seera felin omooggan ul ulkko Iyyerusaalemi tos been.
56 Yesuusana dootaa gireen, k'ulluukki min kawaayi aalleene, «MeʔaaniI laara? Baalan suure lakkoʔemeeroya?» amaa isiʔisi hoosaten.
57 Katuk'aamo woyichchaalnna Farasaawiil ade Yesuusa abin eetii giro kakkasa ibaaddo goggotusironna goggoʔabroon ajajeen gireen.

12

Yesuusa Bitaanyaayi shittoo shigidamano
(Mat. 26:6-13; Mar. 14:3-9; Luk'. 7:37-39)

1 Kafaasikkaa baalawun arri lewo hesaa Yesuusa, goyikko kakkeesera Alaazari mankkogiro Bitaanya tos seete.
2 Eseenna Yesuusaan kita kahemeenee ekkaasen, Maartta gohandayito, Alaazari usune wota babo aamin kahamas'eerokko kooyye.
3 Mayiraamena dookki awʔallo talleete liitiroo mina tamuc'c'intte tanardoosa shittoo keenttedde luki tayesuusaa gutii kibtte, lukkitteessana metekkiseeyi shakaartte, minna shittookotti urtii ammagame.
4 Yesuusakko oʔagaalssatarankko koo danbbenne roorise kasisera kaʔask'orotu Yihuuda ade neebaataa,
5 «Hitti shittoo seed boolee t'agaraawun daddalamidde maragadena hiyyeessan muun sisiwaatte?» ame.*
6 Hikka kakkoonʔayyeesera kamaragade shile kaʔabare mankkollee maraan kakkaamaro maragadekko ussun atate kahaare heto mankkolleewun kuwaarre hiyyeessan mararere lakkoye.
7 Yesuusaan, «Hitti shittoo tak'amal arriwuun kayelttetto ekkaasano mankkollee maraan isaaga.

12:3 Luk'. 7:37-38. * **12:5** Diinaara: felate kabbaraaroon arri tookki daamoozaya

8 Hiyyeessal maagoreenna isin wota giraan, in addeen arri
dubba lakkohelnnattaan,» ame.
9 Usu goorata kamooggan kaʔayihuudi ibaaddo Yesuusa esee
girano addeeseren usu tos emeeten, oʔemeeteraanna Yesuusa
kaalaa ameen halleenon giraan, usu goyikko kakkeesero
Alaazarina diinyya.
10 Haanssun Tuuk'aamokokki woyichchaal adeen Alaazari
lagadin makkareen.
11 Hikkina aalantti teessaa kamooggan kaʔayihuudi ibaaddo
Yesuusa tos seeteere ammanaa mankkogire maraanya.

Yesuusa kabajaa Iyyerusaalemi tos tabano
(Mat. 21:4-9; Mar. 11:7-10; Luk'. 19:28-40)

12 Babbarinssa baalan kaʔemeetara gosa kamooggan Yesu-
usa Iyyerusaalemi tos emeetaa girano maaleen,
13 baalallo ozanbabaa abeen k'op'ayin been, Yaayettisona
t'ok'k'iseene, «Hoosaʔina!» «Mege kagoottayi kaʔemeetara ka-
sommaasameya!» «Wono kaʔisiraʔeel kasommaasameya!»
ameen.
14 Yesuusana darmmee tademeer helatere hamas's'ee, haa
amamena goggos'aafameroo,
15 «Ere kas'iyoni aroo ʔabssatte!
Hikkima wonokka darmmee tademeer hamas's'eere emee-
tara»
Amameen os'aafameraan hegero goggogudarawunya.
16 Yesuusakko oʔagaalssataranna hikka dubba horaarjje
lakkoshaaderen, usu maraan kas'aafamerana usuna
ofelamereen felo kakkoʔaddeeseraan Yesuusa kabajjaame
kakkoʔabbaabatare goorataya.
17 Yesuusa Alaazari gumbbikko uumegure goyikko kakko-
keesere goorata, usune wota kagire ibaaddo dubba goyikko
kiyaanokkeessa atotaa gire.
18 Ibaaddo kamooggan usu hikka baasakki malaata felano
mankkomaalere maraan k'op'ayin bee.
19 Haanssunna kafarasaawil ibaaddo isiʔisiʔorroo, «Goorta
me yelano dootisara? Deetene! Alami dubba mina abbaabate
usu debee sesseetera» isiʔorroo ameen.

Yesuusa goyikkeessa t'aye ayeese

20 Hedoyisayiin baala tos obeeraan orrokko kagirikki
ibaaddona gire.
21 Isona Galiila tagitto Beetesayidakko kalleero ibaaddoti,
Filp'oosa tos emeetene, «Gootta,» maganne, «Noo Yesuusa din
dootanna» ameen.
22 Filp'oosana, Indiraasaan segin seete, Indiraasana
Filp'oosana seeterene Yesuusaan segeen.

12:8 Ada. 15:11. **12:13** Mez. 118:25-26. **12:15** Zak. 9:9.

23 Yesuusana, «Ere kaʔibaaddo takkokabajaaminara saatii
geetetta.
24 Ani rumminaa rumminaa amara, il taddargammaa er-
ree gutii iide goggoonnon kale hesata, goggoote ade il ta-
mooggan sisatta.
25 Neefotteessa kageelaatara waatara hikka alamiin neefot-
teessa kadiidara ade jiruu jiroommakki giri usu ooratara.
26 Iyyeen handayin kadootara gogire indebee hasesseete,
aninna mankkogiroo iin kahandaarana esee girnnara iin
kahandaarona Aabbokki kabajjirowa.
27 «Gidda neefotti c'annak'aanttetta me amira? ‹Aabbokki
hitta saatikko in haasi amu›? Halleewo kakkoonʔemeeyera
hitta saatiiwunya.
28 Aabbokki! Megekkaa kabajjii» ame.
Esekko abbaabatere, «Megekkeenna kabajaayera, adina
kabajinara» taʔamatta yaaye daruurkko emeette.
29 Esee aallee kagire kamooggan ibaaddo yaaye
kakkomaalare goorata, «Huruuntta» ame; kakkalee ade,
«Erggichchaya kaʔayeesara» ame.
30 Yesuusa, «Hitti yaaye kakkoonʔemeettetta in maraan
halleenon giraan isin maraanya,
31 Hikki alami kakkofirddaaminara goorata giddaaya,
hikka alamkokki mootii gidda sarddi shafaminara.
32 Ani ade ulkko t'ok'k'i t'ok'k'i kakkoʔame goorata ibaaddo
dubba in tos kukkuyisinara.» ame.
33 Hikka kakkoonʔayeesera misikki goyi goyinaro tusinye.
34 Gosana, «Noo Kiristoosa jiruu jiroommaan girano seer-
akko maalnenna, hayya, ‹Ere kaʔibaaddo t'ok'k'i t'ok'k'i amano
dootisara misii amatta›? Hikki ‹Ere kaʔibaaddo ayyoyya›?»
ameen.
35 Yesuusana, «Goortanu goorata kic'c'arun ifa abittaan,
mugud haʔemennon giraan, ifa giraan sesseeyen, mugud
kasesseetara eetirraa seetaro laakkaso.
36 Yiis kaʔifa goggolleetawun ifa girantuun hikka ifaa am-
mana.» ame. Yesuusa hikka ayeese goggogudisee kale bee
golate.

Ayihuudi ammano waattii ataatano

37 Yesuusa hikka malaata dubba iso horee gofelena suure
giddana lakkoʔammanateraan.
38 Hikkina kahegeroo Isiyaasa,
«Goottakki atonnatikkaani ayyoya kaʔammane?
kagoottaa hunnana ayyoon mute?»
kaʔamamera haafura goggogudaroonya.

12:24 Mat. 10:39; 16:25; Mar. 8:35; Luk'. 9:24; 17:33. **12:34** Mez. 110:4; Isa. 9:7; Hiz. 37:25; Dan. 7:14. **12:38** Isa. 53:1.

39 Haanssun ammanin lakkodaanddeeran, hikkina Isiyaasa
banʔe takkaleeyi haa ame goggoʔayeeseroya.
40 «Ilʔoʔoottisooyi goggodiyaannonkko
wodanattisooyinna goggoshaadonkko
abbaabayinna goggofayyinonkko
Waa Ilʔoʔoottisoo baasera,
wodanattisoonna duudisera.»
41 Isiyaasa hikka kakkoonʔamera kabajatteessa
mankkodeero maraanya, garakkeessana ayeese.
42 Golleenna, kaʔayihuudi woyichchaalkkona kamooggan
usuu ammane, halleewo kuwaarre Farasaawiil
Ayihuudikokki min kaʔebikko iso goggobeesonkko
abssateeren ammananokisoo beeseen lakkosegaateren.
43 Hikkina kakkonlleera Waakko taʔemaatto kabajakko
roorssateen ibaaddo dollekko taʔemaatto kabaja mankkogee-
laaten maraanya.
44 Esekkona Yesuusa yaaye t'ok'k'isere, «Maayyona iyyee
goʔammane in kaalaalii halleennoon giraan in kafareroona
ammanara.
45 In kadiyaara in kafarero diyaara.
46 Iyyee kaʔammane mugudii goggogiroonkko ifallee alami
tos emeeyera.
47 «Haafurakkee maalire kaʔoorannoo gutii kafirddinara
lakkoʔaniyyo, ani alami fayyiisin kuwaarre alami gutii firddin
lakkoʔemeeyero.
48 In kaʔatannoonna haafurakkee kayeraasaroo gutii ani
kakkofirddinaro aba, ani kaʔayeesera haafura usuwa tagach-
choo arri firddinara, aalantina
49 Ani iskko lakkoʔayeesaro ayesuun goʔameen in kafarera
Odo me ayeesinarona misii ayeesinaro ajajeera.
50 Ajajakeessa jiruu jiroommakki giri laano kasowa,
haanssun ani kaʔayeesara dubba Odo kasegeero kaalaaya
ame abbaabe.»

13

Yesuusa usukko oʔagaalssatareen luk'k'aa aalise

1 Gooratana kafaasikkaa baalakko horenne gire, Yesuu-
sana hikka alami iisere Odo tos kakkoseeyinara goorata
giyaano addeesere, alami ogireen ootteessa olleeraan geelat-
era, taagachcho geeronna geelate.
2 Kita kahemeene horee roore giraan, Yesuusa roorisi gog-
gosisiroon daabloosa ere kasimoona kaʔask'orotu Yihuuda
wodana kekkeese gire.

12:40 Isa. 6:10.

3 Yesuusana, Odo ayees dubba odonnatikkeesa hegelii
goggoyeleroo, Waakko faramanona Waa tos abbaabatanok-
keessa addeesere,
4 Kita kahemeenekko kee, sarssi kayegure moo?inna hoc'c'o
mowaate.
5 Esekkona kakko?aalisaran huuyi beke kibere usukko
o?agaalssatareenkon?i luk'k'a aalisaa tamuwaatero hoc'c'oo
shakaarano hagga?abe.
6 Simoona P'et'iroosa tos emeete, P'et'iroosana, «Goottakki,
ati lok'ak'k'o?ootte aalisinatta?» ame.
7 Yesuusana abbaabere, «Ani kafelaro ati gidda laakkasso,
haarre adi shaaddowa» ame.
8 P'et'iroosana, «Laa ati lok'k'a?ootte inkko suure
lakko?aalisso ame. Yesuusana ani ku go?aalisanawaaye ati
inne wota esella lakko?abtto» ame.
9 Simoona P'et'iroosana, «Goottakki» goorttanun
«Lok'ak'k'o?ootte oolaal anlleenon giraan genetteenna
metekkeenna aalisina ame.»
10 Yesuusana, «Maar ka?aalero ibaaddotiin kadootisara
lok'ak'k'o oolaal aalanoya; kahesera maar ade
kamuc'c'imeya. Dubbana gollaanawaatteenna isin
omuc'intteenttan» ame.
11 Isin dubbana omuc'intteen lakkottan usu kakkon?amera
usu roorisi kasisinara ayyoyo mankkokaso maraanye.
12 Lok'ak'o?oottisoo aalise abbaabatere, huu sarssate ab-
baabatere ban?ee hamas's'eere, haanna ame, «Ani isinuun
kafelero shaadattaan?»
13 «Isin, in ‹Ka?agaalssisarona› ‹Gootta› amattaan, garaya, gog-
go?amattaani usumaleewwaya.
14 Goortta ani Goottakkisinna ka?agaalssisaro lee giraan
lok'ak'k'o?oottisin go?aalise, isinna hikkamalee isi?isirroo
lok'ak'k'o?oottisin aalssayiin dootisara.
15 Ani goggofelerokki malee isinna hikkamaleewa gog-
gofelttaanun masuussaa segeera.
16 Ani rumminaa rumminaa amara, kahandaara goot-
takko, kafaramerana kafarerokko lakkorooraro.
17 Goortta hikka ayees addeesiddeene felooyi gohayisseen
osommaasantteenttan.

Yesuusa roori sisamano ayeese

18 «Isin dubbaan ayeesano lakkoyo, o?assaabero kasowa,
ayesuun go?ameen, ‹Babokkee iinne wota ka?ebsatera diina lee
kee ka?amara mas'aafa k'ulluukkikokki haafura goggoguda-
roonya.›
19 «Kakkogudate goorata ani laano goggo?ammanttaanun,
hikki laanokko horene gidda segeera.

13:12 Luk'. 22:27. **13:16** Mat. 10:24; Luk'. 6:40; Yan. 15:20. **13:18** Mez. 41:9.

20 Ani rumminaa rumminaa amara, ani kafarero kaʔatatara
in atatara, in kaʔatatena kafarero atatara.»
21 Hikka ame abbaabatere Yesuusa ayyaana shaalagamere,
«Ani rumminaa rumminaa amara, isin orrokko koo in roorisi
sisinara» ame addeesise segee.
22 Yesuusakko oʔagaalssatareen usu ayyo amero girddi
ameeren isiʔisirroo isiʔisii diyaaten.
23 Isokko koo, Yesuusa kageelaatare usukko kaʔagaalssatare
Yesuusaa dollee gabbalame hamas's'ee gire.
24 Simoona P'et'iroosana hikka usukko kaʔagaalssataren
malaata tusere «Maayyo amaro hoosa» ame.
25 Usuna geegiyo tayesuusaa gabbalamere, «Goottakki, ku
roorisi kasisinara ayyoyya?» ame hoosate.
26 Yesuusana «Hikka babo tuwano koo kaneʔaamiraneta
eeggere kakkoonsisara usuya» ame. Esekkona babo
kaneʔaamiraneta eeggere ere kasimoona kaʔask'orotu Yihuuda
tuyise.
27 Yihuudana babo tuwano koo goggotuwatee goorsewa
s'alaye tabtte. Yesuusana,
«Kafelnnatto saami feli» ame.
28 Halleewo kuwaarre Yesuusa mewuun haa amero aamin
ohamas's'eeraankko maayyona lakkoʔaddeesero.
29 Yihuuda maragade kaʔabare mankkollee maraan baalan
kadootisaro kooko goggoʔiminnoon goorttun hiyyeessaan gog-
gosisiroo Yesuusa kaʔayeesero aani leera.
30 Yihuudana usu babo tuwano koo goggotuwatee bee seete
gooratana hemeenye.

P'et'iroosakokki kakatano Yesuusa ayeese
(Mat. 26:33-35; Mar. 14:29-31; Luk'. 22:33-34)

31 Yihuuda kakkobeeboware goorata, Yesuusa haa ame
«Gidda Ere kaʔibaaddo kabajaamewa usuuyina Waa kaba-
jaamewa.
32 Goortta Waa usuuyi gokabajaame, Waa Erekkeessa issii
kabajaatara, goorsewa kabajinara.
33 «Yiiskkee, isin wota kakkoʔadallaayinara goorata
kic'c'arunya, isinna in dootinattaan, Ayihuudine, ani
mankkoseetaro emeeyin lakkodaanddeetan isoon
goggoʔameroo, giddana isinuun hikkawa amara.
34 «Ajaja kaʔusub sisinara, hikkina isiʔisirroo goggogeelat-
tawunya, goortta ani goggogeelayero malee isinna isiʔisirroo
geelayene.
35 Isin isiʔisirroo isiʔisii gogeelatteen, ibaaddo dubba isin
ootte inkko oʔagaalssattaan laano hikkanii addeesinara.»

13:20 Mat. 10:40; Mar. 9:37; Luk'. 9:48; 10:16. **13:33** Yan. 7:34. **13:34** Yan. 15:12; 17; 1 Yan. 3:23; 2 Yan. 5.

36 Simoona P'et'iroosa, «Goottakki haggerraa seeyinatta?» ame. Yesuusana, «Ani mankkoseetaro gidda debee seeyin lakkodaanddeeto; haarre adi indebee sesseettowa ame abbaabe.»
37 P'et'iroosana, «Goottakki, gidda ani ku debee sesseetana kakkoonwaatara mewuunya? Ku maraan neefottee golleetena roorssayi sisayinara» ame.
38 Yesuusana, «Ogiraan neefotta iyyeen roorisi sisinatta? Ani rumminaa rumminaa amara, lukkale haʔoyinnon giraan seed gali in kakayinatta.» ame abbaabe.

14

Yesuusa usukko oʔagaalssatareen ataayise

1 «Wodanattisin arooc'annak'amo, Waayi ammana, iinna ada ammana.
2 Aabbokkeekki minii minjjool kamooggan kagira, hikki liwaatewa ani segarewa, kakkoonseeyinara banʔe ekkaasinya.
3 Ani seeyirena banʔe kakkoʔekkaase goorata, ani mankkogiroo isinna inne wota goggogirttaawun isin aatin kallami emeeyinara.
4 Ani kakkoseetara raa maaʔeekkiyo isin kassaanwa.»

Odo tos kageesaro raa

5 Toomaasana, «Goottakki, eetirraa siyaatto laakkansso, hayya, raa misii addeesin daanddaana?» ame.
6 Yesuusana, «Raa aniyya, rummina girina aniwayya, garakkeenne gollee kuwaarre Odo tos kaʔemeetara laagiro.
7 In kakkassaan leeteenwa Aabbokkeenna addeesattenwa, giddakko haggaʔabiddeene adi addeessanwa, deetettaan.» ame.
8 Filp'oosana, «Goottakki, Odo tusina noon leera» ame.
9 Yesuusana, «Filp'oosa! Gidda gin ani isinne wota gogirro in laakkassoya? In kaddee Odo deera, misii noon ‹Odo tusi amatta›?
10 Ani Odoo goggogiro malee, Odona iyyee girano lakkoʔammanattoya? Ani isinuun kasegeera haafura iskko lakkoyo, ayesuun goʔameen felo kafelara iyyee kagiro Odoya.
11 Ani Odoo goggogiro malee Odona iyyee goggogiro malee ani isinuun kasegaaro ammana, kakkalee gohesena felo ootteessaa ammana.
12 Ani rumminaa rumminaa amara, iyyee kaʔammanara ani ofelaro felo felara, hikkina ade ani Odo tos mankkoseeyinaro maraan, hikkakko karoore felinnattaan.
13 Odo Eree goggokabajaamiro, megekkeeyi kaʔebaattan dubba felinara.
14 Maamisikki ayeesina megekkeeyi goʔebaatteen, ani felinara.

Ayyaana K'ulluukki maraan tasisantetto abddi

15 «Gogeelatteen ajajakkee oorayinattan.
16 Ani Odo ebaayinara, usuna isin wota jiruu jiroommaan
kagirro kakkalee kagoggo?isiro sisinara.
17 Usuna Ayyaana K'ulluukkiya, alami mankkodeennon
maraaninna mankkokasoon maraan atayin lakkodaand-
daaro, isin addeen, isin wota mankkogirnaro maraanna isin
orroo mankkollinnaro maraan kassaanwa.
18 Odo kallayikki yiis aani ani isin lakko?iisinnaro, isin tos
emeeyinara.
19 Goorata kic'c'arkko abbaabayi, alami suure in lakkodin-
naro, isin addeen dinnattaan, ani arddokki mankkollee
maraan isinna arddon?i linnattaan.
20 Ani Aabbokkeeyi goggogiro malee, isinna iyyee gog-
gogittaan malee, aninna ade isinii goggogiro malee ese arri
addeesinattaan.
21 In kageelaatara ajajakkee ka?oorataroya, kageelaatarona
Aabbokki geelaatara, aninna geelaatara, isi?ootteenna tusi-
nara.»
22 Esekkona ka?ask'orotu kalleenon Yihuuda, «Goottakki,
hayya, alamiin halleennon giraan isi?oottaa noyyeen kakko-
tusinatta misiiya?» ame.
23 Yesuusana, «Kageelaatara gogire haafurakkee ooratara,
Aabbokkina geelaatara, usu tos emeeyinanna, usu wotana
girinanna.
24 Kageelaannon haafurakkee lakko?oorataro, hikki ka-
maalattan haafura in kafarero ka?odoya kuwaarre kakkee
lakkoyo.
25 «Gidda isinne wota giraan hikka dubba segeera.
26 Odo megekkeeyi kafarara kagoggo?isara Ayyaana
K'ulluukki ade ayees dubba agaalssisinara, ani kasegeerona
dubba shaadisinara.
27 Nogodda isinuun kayinnara, nogoddatteenna sisinara,
ani tasisara alami tasisaro aanttitti lakkotto, wodanattisin
arooc'annak'amo, aroona?abissano.
28 ‹Ani seeyinara, abbaabayina isin tos emeeyinara›
amanokkee maaltteettan, Aabbokki inkko mankkoroorara
maraan in kageelaattan leeteenwa Odo tos biyaanokkeeyi
geggelaattenwa.
29 Ani kasegeera gogudate goggo?ammanttaanun, hikki
laanokko horee t'aye segeera.
30 Hikka alamikotti mooti s'alaye mankko?emetatto maraan
hittakko danbbeebaan isin wota tanjiin lakko?ayeesinaro,
usuna in gutii odonnati lakko?abo,
31 ayesuun go?ameen ani Odo goggogeelataro, malee Aab-
bokki kasisero ajaja goggofelaroo, alami goggo?addeesiroonya.
Kiyaa, hittakko seenno» ame.

15

Gaa kawoyiniinna ballaal

1 «Karrummii gaa kawoyinii aniya, kaʔabbaraterana Aabbokkeeya.
2 Usuna in gutii tagitto il kadubamoon ballaal dubba Aabbokki goosi lugudinara, il kasisaro ballaal dubba adi aaloo il goggoʔdubanttoon iidisi k'ac'c'isinara.
3 Kasegeero haafurakko kakkeeyi isin gidda omuc'c'intteenttan.
4 Iyyee gira, aninna isinii girnnara, ballaal gaa kawoyinii gutii goleenoon kale il sisin lakkodaanddaaro, isinna iyye goginnoon il sisin lakkodaanddaattan.
5 «Ani gaa kawoyiniiyya, isinna ballaalttaan, maayyona iyyee gogire aninna usuu gogire usu il tamooggan sisara in kallayi koonna felin lakkodaanddeetan.
6 Iyyee kagginon ballaal shafame kaʔangagaro ballaal aankkikkiya, hikka aankkikki ballaal abaabami eleen tos shaafaminare, gubaminara.
7 Iyyee gogitteen haafurakkina isinii gogire, kadootattaan maamisikki kookona ebaayen sisamirowa.
8 Il tamooggan dubamanoo inkko oʔagaalssaattaan ootte laano gottusseen, hikkanii Aabbokki kabajaamara.
9 «Odo in goggogeelateroo aninna isin geelayera, geelanjjetteeyi gira.
10 Ani Aabbokkeekki ajaja oorayeere geelanjjetteessayi goggogiro malee isinna ajajakkee goʔooratteen geelanjjetteeyi girnattaan.
11 Geggeloʔootti isinii goggolleerawun geggeloʔoottisin oʔammagameen goggolleerawun hikka ani isinuun segeera.
12 Ajajakki hikkaya, ani goggogeelayero malee isinna isiʔisi orroo geelayene.
13 Ogeelaataro maraan neefo roorssayi sisatanakko taroortto geelanjje maayyona lakkoʔabo.
14 Ani isin kaʔajajaaro felooyi gohayisseen ani ogeelaatarottaan.
15 Goortanu diyyijjoolkkee lakkoʔaminaro, diyyijjoolnna Goottaa kafelaro laakkaso, ayesuun goʔameen Aabbokkeekko kamaalero dubba mankkoʔaddeesisero maraan ogeelaataro amera.
16 Aniya isin kaʔassaabayera kuwaarre isin in lakkoʔassaabttettaan, seeyiddeene il goggoyelattaanun ilttisinna goggogirttoon ani isin shuumera, haanssun Odo megekkeeyi kaʔebaattan dubba sisara.
17 Isiʔisi orroo goggogeelattawun, ajajakki hikkaya.

15:12 Yan. 13:34; 15:17; 1 Yan. 3:23; 2 Yan. 5.

Alami Yesuusakko oʔagaalssataran diidano

18 «Alami isin godiide, isinkko horeene in diidano addeesa.
19 Isin oʔalami lii gitteenwa, alami oottessa laano addeesire isin geelaatarewa, ani alamikko isin kale yele mankkoʔassaabero maraan oʔalami lakkottaan, alamina kakkondiidara haanssunya.
20 Kahandaara goottakkeessakko lakkorooraro ame ani kasegeero haafura shaada. In horoora gogireen, isinna adi horoornnaran, haafurakkee kaʔoorateran golleen haafurakkisinna oorayinnaran.
21 In kafarero mankkokasoon maraan, megekkeekkotti aalanttii hikka felinnaraan.
22 Emeeyi segiwayewa c'ubbo lakkollaare, gidda ade c'ubbokkisoowun ade aalantti lakkoʔabaan.
23 In kadiidara, Aabbokkeena diidara.
24 Kakkalee ibaaddo kafeloongiro isoo orroo feliwayewa, c'ubbo lakkollaare, gidda ade inna Aabbokkeenna deenan, gidda ade inna Aabbokkeenna diideraan.
25 Hikkina, ‹Aalanttikallayi diideen› amame seerakisooyi kas'aafamera haafura goggogudaroonya.
26 «Ani Odo dollekko isinuun kafarnara, Odokko kabiyaaro kagoggoʔisiro karrummii Ayyaana kakkoʔemeete goorata, usu garakkee atotinara.
27 Isinna addeen, horaarjjewa inne wota mankkogitteen, maraan atotinattaan.

16

1 «Hikka dubba kasegeera ammanokkisinkko goggoshiriʔamoonkoya.
2 Ayihuudi kakkokukkuʔamarekkona, beesinaran suurewa kallagadinara dubba Waawun goggohandaye malee kakkotootamira goorata emeetara.
3 Hikka dubba kakkonyelnanaa, Odo goorttun in mankkokasoon maraanya.
4 Horeene hikka ani isinuun kakkonsegeera goorata gogee goggoshaaddanunya, isin wota mankkogire maraan, t'aye hikka lakkosegeero.

Ayyaana K'ulluukkikonʔi felo

5 «Goortta in kafarero tos seeyinara, halleewo kuwaarre isinkko, ‹Haggerraa seeyinatta?› ami in kahosayinara laagiro.
6 Hikka ayeesanoonna wodanattisin gaddaa ammagantetta.

15:20 Mat. 10:24; Luk'. 6:40; Yan. 13:16.

7 Ayesuun goʔameen ani rumminaa rumminaa amara seetanokki isinuun laʔo sisirowa, ani goseetanawaye kagoggoʔisara isin tos lakkoʔemeetaro, ani goseeye adi Ayyaana K'ulluukki isin tos farnnara.
8 Kakkoʔemeete gooratana alami c'ubbo maraan, gara kak'ulluumaanna gara kafirdda addeesisi tusinara.
9 C'ubbokkisoo addeesise kakkoontusara, ibaaddo iyyee mankko ammanoon maraanya.
10 Gara kak'ullummaa addeesise kakkontusara, Odo tos mankkoseeyinaronna hittakko danbbeebaan in isin mankkodeennon maraanya.
11 Gara kafirdda addeesise katusara hikka alamikokki mooti talleetetta s'alaye mankkofirddaanttetto maraanya.
12 «Ganaa kamooggan ani isinuun kaseginara gira, gidda adi atayin lakkodaanddeetan.
13 Karrummii Ayyaana kakkoʔemeete goorata rummi dubba tos geegeesirowa, usu iskko lakkoʔayeesaro, kamaalero kaalaal ayeesara, usumaleenna horenbbaan kallinaro seginara.
14 Kakkee kalleerokko aatere goggoʔaddeesawun yelaa in kabajinara.
15 Kaʔodo kalleera dubba kakkeeyya, goortta ‹Kakke kallerokko aatire goggoʔaddeesawun seginara› kakkoon amera haanssunya.
16 «Arri uc'c'arkko abbaabayi lakkodinnattaan, halleewo kuwaarre arri uc'c'arkko abbaabayi adi dinnattaan.»

Yaada geggeloo tos iggilissamano

17 Yesuusakko oʔagaalssatareenkko kookkoo, « ‹Goorata kic'c'arkko abbaabayi in lakkodinnattaan, halleewo kuwaarre goorata kic'c'arkko danbbenne adi dinattan usumaleenna, odo tos mankkoseeyinaro› maraan goʔamiro meʔamanoya?» isiʔisi orroo ameen.
18 « ‹Goorata kic'c'ar amano me amanoya?› usu kaʔayeesara ayees lakkotabero» amaa isiʔisi orroo hoosataa gireen.
19 Yesuusana usu hoosayin dootano kakkoʔaddeese goorata, «Ani, goorata kic'c'arkko danbbenne in lakkodinnattaan, ‹Halleewo kuwaarre goorata kic'c'arkko danbbenena adi dinnattaan mankkoʔameroon, me amanoyyo isiʔisi orroo isiʔisi hoosattaan›?
20 Ani rumminaa rumminaa amara, isin ooyinattaan, gaddinattan, alami adi geggelaayinara, halleewo kuwaarre gaddakkisin geggeloo tos iggilisaminara.
21 Heleelttiti arri giidde umulaagiraan c'annak'aamatta, kakkoʔumultte goorata adde ibaaddo alami tos mankkoʔemeetero maraan kac'c'annak'k'aamatte illowaatta.

22 Isinuunna hikkamalee gidda kagadda goorataya, golleenna adi ani isin mankkodinnaro maraan in geggelaayisara, geggelo?oottisinna isinkko ka?aatira laagiro.
23 Eserritti inkko koonna lakko?ebaayinattaan, ani rumminaa rumminaa amara Odo megekkeeyi ka?ebaattan dubba sisinara.
24 Gidda gin megekkeeyi koonna lakko?ebaatteettan, ebaayen atattaanwa, geggelo?oottisinna o?ammagameen goggolleerawun ebaayen.
25 «Gidda gin kasegeera masuussayi golleenna hitakko horenbbaan gara ka?odoo masuussayi halleennoon giraan diidaabbeesi kakko?ayeesira goorata emeetara.
26 Eserri megekkeeyi ebaayinattan, aninna Odo isin maraan lakko?ebaayinaro.
27 Aalanttina odo metekkeessawa isin mankkogeelatero maraana Waa dollekko emeetanokkee mankko?ammantteettaan maraanya.
28 Odokko beere alami tos emeeyera, gidda ade alami iisere Odo tos seeyinara» ame.
29 Esekkona Yesuusakko o?agaalssataran haa ameen, «Goortta gidda ati masuussa kallaayi addeesise ayeesaa gitta.
30 Gidda ayees dubba goggo?addeesattona maayyona ku hoosayin dootisi waatti addeeseeran, hikkina Waa dollekko emeetano goggo?ammannoon yelera» ameen.
31 Yesuusana, «Gidda ammantteettaan amanoya?»
32 «Hikkima isin dubbana rarraanne kakkodar?aaminnattaan goorata emeetera, usu gooratana giddaaya, inna kale isaaginattaan, halleewo kuwaarre Aabbokki inneta mankkogiro maraan ani lakkokale giro.
33 «Iyyee giriddeene nogoddaa goggogirttaanun, hikka segeera, alami girantuun rakkoo abttaan, ayesuun go?ameen allamandde, ani alami awodera» ame abbaabe.

17

Yesuusa isi?oottessaan ebaatano
1 Yesuusa hikka haafura ayeese abbaabatere, daruur tos t'ok'k'imere haa ame ebaate,
«Aabbokki, goorata geera, Erekka ku goggokabajiroo Erekkaa kabajiina.
2 Kakkonkabajaattana ati kasissetto dubbaan erkka jiruu jiroommakki giri goggosisiroon ibaaddo dubbaa gutii odonnati mankkosissetto maraanya.
3 Jiruu jiroommakki girina ati kaalaa karrummii Waa Hedona kafarttetto Yesuusa Kiristoosa addeesanoya.
4 Ati iin osissette felo gudisegure ku ulii gutii kabajee.

5 Goortta Aabbokkee! Alami hamet't'aamoon kunne
wota tagitte kabajaa ku dollee in kabajii.»

Yesuusa usukko oʔagaalssatareewun ebaate

6 «Hinʔa ati alamikko assaabttedde iin osissetto ibaaddoj-
jaan megekkaa addeesisera. Oottayeen, iyyeen sise, isona
haafurakkaa oorateen.
7 Ati kasissetta dubba kukko laano iso giddaa addeeseeran.
8 Aalanttina ati iin kasissetto haafurakkaa ani isoon sise
gollee atateeran, aninna ku dollekko bi emeetano ogiraan iso
addeeseeran, ati in faranona iso ammaneraan.
9 Iso oottaa mankkolleeran maraan isoon ebaayinara,
ati iin osissettoonna oottaa olleeraawun kuwaarre alamiin
lakkoʔebaayinaro.
10 Kakkee kalleera dubba kakkaayya, kakka kalleerana
dubba kakkeeyya, isoonna kabajaamera.
11 Goortta ani alami orroo lakkoʔadallaayinaro, iso adeen
alami orro ginaan, ani ku tos emeetanoya, k'ulluukki Aab-
bokki, noo koo goggolleenennoo, isona koo goggolleenawun
kasissetto megee oori.
12 Ani isone wota takkogiree, ati kasissetto megekkaayi iso
golisera, aninna oorera, kamas'aafa haafura goggogudaroo
koo kabbayi ere kuwaarre isokko maayyona lakkobayero.*
13 Gidda iin ku tos emeetanoya, ayesuun goʔameen
geggeloʔootti isoo dollee oʔammagameen goggolleerawun,
gidda alami giraan hikka ani ayeesara.
14 Ani haafurakkaa isoon sisera, ani alamikko lakkoyo,
isona alamikko lakkoyaan; haanssun alami iso diidera.
15 Kakkoon ebaatarana kameellankko goggoʔoorttoon
kuwaarre, alamikko goggobeesson lakkoyo.
16 Ani alamikko goggolleennon giro malee, isona alamikko
lakkoyyan.
17 Haafurakka rummiya, rummittaayi k'ullooyisina.
18 Ati alami tos in goggofarttettoo aninna alami tos iso
farera.
19 Iso rumminaa goggok'ullooyinawun, isiʔootte iso maraan
k'ullooyisayera.»

Yesuusa usu kaʔammanaro dubbaan ebaate

20 «Agaalssiskkisoo atateeren iyyee oʔammanaraawun adereya
kuwaarre hinʔa oolaalun ani lakkoʔebaayinaro.
21 Hikkina, Aabbo! Ati iyyee goggogittoo, aninna kuyyee
goggogiroo, dubbana koo goggolleenawun, usumaleenna ati
in farano alami goggoʔammanoon, isona noyyee goggogir-
rawunya.

---

* **17:12** Ati iin kasissetto megee ani iso oorera: kookkoo kahorkkoo mas'aafal «Ati iin kasissetto dubba megekkaayi oorera» amara, **17:12** Mez. 41:9; Yan. 13:18.

22 Noo koo goggolleenennoo isona koo goggolleenawun,
tasissetto kabaja sisera.
23 Hikkina ani isoo, atina iyyee laanoya, ati in goggofartet-
tona in goggogeelatetto gitakki isona goggogeelatetto alami
goggoʔaddeesiroon, koonnatikkiso kaʔaddeesame halleewo.»
24 «Aabbokkee! Hinʔi ati iin osissetta, ani mankkogiroo
goggogirraawun alami hamet't'aamooni in mankkogeelaat-
tetto maraan ati iin tasissetto kabajattee iso goggoddeerawun
dootara.»
25 «K'ulluukki Aabbokkee! Alami gokkasanawatena, ani
kasowa, hinʔina ati in farano kasaanwa.
26 Iyyeen tagitta geelanjjetta isoon goggogirttoo, aninna
isoo goggogirroo, megekka goggoʔaddeesinawun yelera, gog-
goʔaddeesinawuna yelinara.»

18

Yesuusa usu odiidareeni abame
(Mat. 26:47-56; Mar. 14:43-50; Luk'. 22:47-53)

1 Yesuusa hikka ebi gudise abbaabatere usukko
oʔagaalssatareene wota kak'edirooni laga nak'eene, t'ayeen
takkogireen taʔakaakiltte banʔe tos tabeen.
2 Goorata kamooggan Yesuusa usukko oʔagaalssatareenne
wota esee mankkoʔeselaro maraan, roorse kasisera Yihuu-
dana banʔe kasanaayewa.
3 Yihuudana wotaadaral usumaleenna katuuk'aamol
woyichchaalkkona Farasaawilkko ofarameeraan k'ulluukki
min kawaa oʔooraneenne wota k'ajeelisaa banʔe taʔakaakiltte
tos emeete, isona dab, faanosina huu kajjereene abateen
gireen.
4 Yesuusana usu kaginnaro dubba addeesere iso tos beere,
«Isin kadootattaan ayyoyya?» ame.
5 Isona, «Kanaazireti Yesuusaya» ameen. Yesuusana, «Usu
aniya» ame. Roorse kasiserana Yihuuda iso wota aallee gire.
6 Yesuusana, «Usu aniya» kakkoʔamare goorata haararttii
gaggabeenguren ul iyyeen.
7 Adena «Isin kadootattaan ayyoyya?» Ame hoosate.
Isona «Kanaazireti Yesuusaya ameen.»
8 Yesuusana abbaabere, «Usu aniya» amera hayya, «In
kadootattaan gollee hinʔi haseeten isaaga ame.»
9 Hikki kakkoleera, «Ati iin osissetto hinʔakko koonna
lakkobayero» ame kaʔayeesera haafura goggogudaroonya.
10 Shiifa abate kagire Simoona P'et'iroosa shiifa miʔate
tuuk'aamokokki woyichchaan kahandaare basere nebe
tamergge goose «Kahandaarekokki megena Malkkoosa
amamare».

11 Yesuusana P'et'iroosane, «Shiifa kofoo tabisina! Odo iin tasisero tarrakkoo t'ugga kat'amoon aani laara?» ame.

Yesuusa tuuk'aamon odonnati kaʔabo Haanna horee aallee (Mat. 26:57)

12 Wotaadarana kaʔajajaaro kakkisone wota Ayihuudin ohandaareenna raattoo leene Yesuusa abeen, shiyeen,

13 Horaarjje, kak'eyaafa soddo kalleero Haanna tos geesen, K'eyaafa usu geesii tuuk'aamon odonnati kaʔaboye.

14 K'eyaafa, gosa marantuun odo koo goggoye kaʔidankkiya amaa Ayihuudin markkasisaa kagire ibaaddotiye.

Kakatano kap'et'iroosa
(Mat. 26:69-70; Mar. 14:66-68; Luk'. 22:55-57)

15 Simoona kaʔamamare P'et'iroosana kakkalee koo Yesu-usakko kaʔagaalssatare Yesuusa debee seeteen, tuuk'aamon odonnati kaʔaboon mankkoʔaddeesamare maraan, Yesuusa wota tuuk'aamon odonnati kaʔabokokki awud tos tabe.

16 P'et'iroosa ade karrakkoo sarre hese. Tuuk'aamokokki woyichchaneta kaʔaddeesamare kakkalee Yesuusakko kaʔagaalssatare abbaabatere karra taʔooratte ayeesisere P'et'iroosa aate tabe.

17 Karra taʔoorattena P'et'iroosane, «Ati hikka ibaaddotikko kaʔagaalssatarokko koo lakkottoya?» Antte.

Usuna «Lakkoʔaniyyo» ame.

18 Gooratana kaʔanbboloolisare mankkollee maraan ohandaareenna eleen beebesateen maraamureen maar kolkkolisayin aalleen gineen, P'et'iroosana iso wota aalleere eleen t'ant'amaa gire.

Yesuusa tuuk'aamokokki woyichcha horee aallee
(Mat. 26:59-68; Mar. 14:55-65; Luk'. 22:63-71)

19 Usu goorata tuuk'aamokokki woyichcha Yesuusa usukko oʔagaalssatareenkokki garana agaalssisanokkeesakokki gara hoosaten.

20 Yesuusana, «Ani alamiin addeesise ayeesera Ayihu-udi takkokukkuʔamarena, k'ulluukki min kaʔebii arri dubba agaalssisera, siyame kaʔayeesera laagiro.

21 Mewuun in hoosata? Ani isoon kasegeero omaaleeran hoosa, hikkima, hinʔi ani kaʔayeesero kasaanwa.»

22 Yesuusa hikka kakkoʔayeesare goorata dollee aalleen ogireen k'ulluukki min kawaa oʔoorareenkko koo, «Tuuk'aamokokki woyichchaan haa abbaabata?» amere balabaanjjoo usu base.

23 Yesuusana, «Tameellan kaʔayeese gollee» «Tameellan ay-eesanokkee atotiin, rummi goʔayeese adde mewuun basatta?» ame.

18:11 Mat. 26:39; Mar. 14:36; Luk'. 22:42. **18:14** Yan. 11:49-50.

24 Esekko Haanna Yesuusa shaame goggogiree
tuuk'aamokokki woyichcha K'eyaafa tos fare.

Kap'et'iroosa kallamina kaseedi kakatano
(Mat. 26:71-75; Mar. 14:69-72; Luk'. 22:58-62)

25 Simoona ka?amamere P'et'iroosa aalleere eleen
t'ant'amaa giraan; kakkalee ibaaddona «Usukko
o?agaalssatarankko koo la atittolla?» ame.
Usuna, «Lakko?aniyyo» ame kakate.
26 Tuuk'aamokokki woyichchaan ohandaareenkko
koo P'et'iroosa nebe kagoosero ibaaddotin falli kalleere,
«Ta?akaakiltte ban?ee ani ku Yesuusane wota lakkodeeya?»
ame hoosate.
27 P'et'iroosana ade kakate, goorsewa lukkale oye.

Yesuusa P'ilaat'oosa horee
(Mat. 27:1-2,11-14; Mar. 15:1-5; Luk'. 23:1-5)

28 Ayihuudi Yesuusa min kak'eyaafakko karoomi mooti
P'ilaat'oosakotti k'aye aateen seeteen, gooratana bariye, Ay-
ihuudina kafaasikkaa baala mankko?aaminnare maraan bat-
towanakko ameeren awud kamootiti tos lakkotabeeran.
29 Haanssun P'ilaat'oosa iso tos beere, «Hikka ibaaddoti gutii
kamootattaan mooto meya?» ame iso hoosate.
30 Isona abbaabeen, «Hikki ibaaddoti felo omeellan feli-
waatewa noo kuun roorisi lakkosisinanne» ameen.
31 P'ilaat'oosana, «Isin issiiwa geesaddeen seerakkisin
malee firddaa» ame.
Ayihuudina, «Noo maayyona goggolaganddon fe?i
lakko?abnno» ameen.
32 Hikkina kakkonleera Yesuusa misikki goyi goyinaro
tusin amere ka?ayeesera haafura goggogudaroonya.
33 P'ilaat'oosana awud tos abbaabatere Yesuusa uumsisere,
«Ati ka?ayihuudi wonotta?» ame hoosate.
34 Yesuusana, «Hikki yaada kakkaayya?» «Goorttun kakkalee
garakkee kasegenanya?» ame abbaabe.
35 P'ilaat'oosana abbaabere, «Ani Ayihuudiya?» «Ku in
tos kafarera gosakkaanna katuuk'aamol woyichchaalya;
ayesuun ati me yelttedeya?» ame abbaabe.
36 Yesuusana, «Wononnatikki hikka alamikko lakkoyo, lii
girewa Ayihuudi goggo?aboonkko ohandaareen jereen shafa-
taneewa, gidda ade wononnatikki hikka alamikko lakkoyo»
ame.
37 P'ilaat'oosana, «Hayya ati wonotta amanoyolla!» ame.
Yesuusana, «Ani wono laano gara anttetta, ani
kakkoon?umulamerana hikka alami tonssa kakkoon emeeyera
gara karrummii atotiinya, rummikko kallee dubba
haafurakkee maalara» ame.

18:32 Yan. 3:14; 12:32.

38 P'ilaat'oosana, «Rummi metta?» ame. Hikka ayeese abbaabatere adena Ayihuudi tos beere haa ame; «Ani hikka ibaaddoti gutii kamootisiro baas koonna lakkohelero,

39 Ayesuun goʔameen faasikkaayi kashaamerokko odo koo furanokokki woga abttaan, ‹Haanssun kaʔayihuudi wono gog-gofurroon dootaattan›?» ame.

40 Isona adeen iyyaa, «Laa lakkoʔusuyo! Barbaane furi!» ameen. Barbaane ade shittaayye.

19

Yesuusa goggosuwaamiron murttesame
(Mat. 27:27-31; Mar. 15:16-20)

1 P'ilaat'oosa Yesuusa haggaʔaatere boc'c'iise.

2 Wotaadaralnna eʔeen mammaren kallachcha aani mete kayesuusaa gutii kayeen, heela buraaburrekki sarssi sarssiseen.

3 Maraamureen «KaʔayihuudI wono geggelaana» amaa bal-abaanjjoo basa gineen.

4 P'ilaat'oosana ade awud tos beere, koonna mooton ogeegisiraan felo omeellan heliwaatti goggoʔaddeessanun, «Goortta ani usu isin tos beesinara» ame.

5 Yesuusa kallachcha kaʔeʔeenee kaatere heela buraabur-rekki sarssi sarssate bee, P'ilaat'oosana, «Hikkima, ibaaddoti!» ame.

6 Katuuk'aamol woyichchaalnna k'ulluukki min kawaa oʔooraneen Yesuusa kakkodiyaareen goorata, «Suuyina! Suuy-ina!» amaa okkeen.

P'ilaat'oosana ade, «Isin geesayendden suwaayen, in tonsse mooton ogeegisiran felo omeellan ani lakkohelero» ame.

7 Ayihuudina, «Noo seera abinna, isiʔootteessa Ere kawaa mankkoyele maraan seerakaani malee goyin dootisara» ameen.

8 P'ilaat'oosa hikka kakkomaalare goorata aaloo abssate,

9 Awud tos abbaabatere Yesuusa, «Ati hayekko emeettetta?» Ame hoosate,

Yesuusa ade koonna lakkoʔabbaabero.

10 P'ilaat'oosana, «Lakkosegaattoya? Ani ku furin goorttun suyin odonnati abano laakkassoya?» ame.

11 Yesuusana, «Waakko sisamiwatewa in gutii odonnati lakkogirare, haanssun kuyeen roorse kasisera ibaaddoti c'ubbokko karoore c'ubbo aba» ame.

12 Esekko abbaabatere P'ilaat'oosa Yesuusa furin doote, Ayihuudi ade, «Hikka ibaaddoti gofurtte K'eesari kageelaatto lakkotto, isiʔoottessa wono kayelatara K'eesari kadiidaroya» amaa okkaano horeddeen.

13 P'ilaat'oosa hikka maalere Yesuusa saarddese beese, eʔemokokki yaamano taʔamamatte banʔee kafirdda barc'umaa

hamas's'ee, hitti banʔena taʔaramayikki heʔii Gebetaa amantte uumamatte.
14 Arri kafaasikkaa baala takkoʔekkaasanatte gooratana arrikko saatii lekki lee gire. P'ilaat'oosana Ayihuudine, «Hikkima wonokkisin» ame.
15 Iso adeen, «Baasina! Baasina! Suuyina!» amaa iyyeen. P'ilaat'oosana, «Wonokkisin suyuu?» ame.

Katuk'aamo woyichchaalnna, «Karoomi wono K'eesari kuwaarre kakkalee wono noo lakkoʔabnno» ameen abbaabeen.
16 Gudisanonna P'ilaat'oosa Yesuusa goggosuyiraawun roorise sise. Wotaadaralna Yesuusa abeen geesen.

Yesuusakokki suwaamano
(Mat. 27:33-44; Mar. 15:22-32; Luk'. 23:33-43)

17 Usuna mask'aliitteessa sidatere taʔaramayikki heʔii «Golggottaa» amantte taʔuumamatto «Buk'k'e taʔmete» taʔamamatte banʔe bee.
18 Eseenna suyeen, usu wotana ibaaddo lama, koo mina tabetene, koonna mina tamerggeenne, Yesuusa t'eʔe yeleene suyeen.
19 P'ilaat'oosana s'uufi s'aafere masik'alii gutii reerese; s'uufina, kanaazireti Yesuusa, kaʔayihuudi wono taʔamattotte.
20 Yesuusa takkosuuwamere banʔe katamaa dollee mankkogitte maraan omooggan Ayihuudi s'uufi nabbabeen, s'uufinna, heʔi taʔibrayist'ii talaatininna, tagiriikkitte.
21 Kaʔayihuudi tuuk'aamolkokki woyichchaalnna P'ilaat'oosa diidaa, «Usu, ‹kaʔayihuudi wonoya› amera ami s'aafi kuwaarre kaʔayihuudi wono ami aroos'aafitte» ameen.
22 P'ilaat'oosana, «Ani kas'aafero s'aafera» ame abbaabe.
23 Wotaadaral Yesuusa suyeen abbaabateen, k'olokkeessa hesaa, huukkeessa aateeren metemetewun koo koo goggogeegeeron benʔe afar hedeedameen, elekko taa hegel geetoon amalekkoo leete haʔiriiramooni tafelanttetta.
24 Haanssun, «It'aa beesayinne kakkoonbeete hageete» kuwaarre «Lakkofiilnno» ameen. Hikkina kakkoonlleera
«Huukkee hedeedameen,
k'olona it'aa beesaten»
kaʔamamera kamas'aafa haafura goggogudaroonya. Wotaadaralna kafeeleran hikkawaya.
25 Tayesuusa masik'alii dollee Aayetteessana Aayetteessakotti abba, tak'elyoop'a oori Mayiraamena ul kamegidellakotti Mayiraame esee aalleen gireen.
26 Eseenna Yesuusa Aayetteessana kageelaatare usukko kaʔagaalssatare dollee aalleen giraan kakkodiyaare goorata Aayetteessane, «Ati heleelttiti, erekka hikkima» ame.

19:24 Mez. 22:18.

27 Usukko kaʔagaalssatarene, «Aayetta hittima» ame.
Usu gooratakko haggaʔabere hikki usukko kaʔagaalssatare
minkkeessa tos atate.

Goyi kayesuusa
(Mat. 27:48-50; Mar. 15:36-37; Luk'. 23:36)

28 Esekko Yesuusa ayees dubba gudatano addeesere, ka-
mas'aafa haafura goggogudaroo, «Ani sugubaayewa!» ame.
29 Eseenna taʔokokaatta woyinii hubuchcho mig leete gitte,
isona isifooniji t'amo kawoyinniitii t'uuk'iseene, ogorro
kaʔabo baalii hiʔi tos gabbaleen.
30 Yesuusana kaʔokokootaro kakkok'k'ammassare goorata
«Gudatewa» ame.
Metekkeessa hussisatere, neefotteessa roorse sise.

Aaranjja tayesuusa jereeni eegamano

31 Esekko abbaabatere arri Ayihuudin tafoolissi arriwuun
takkoʔekkaasatarantte. Ayihuudi, kasuwamero ibaaddokokki
rees tafoolssii arri masik'alii gutii goggohayinonkko
mankkodootateen maraaninna kaletti tafoolssii arri
mankkolleete maraan, osuwaameeran ibaaddojja gilb
ebisereen rees goggodagiroon P'ilaat'oosa ebaaten.
32 Haanssun wotaadaral emetere Kiristoosane wota
suwaame kagire kahoraarjjee ibaaddotikokki gilb ebiseen,
adeen kakkaleekokki gilb usumalee ebiseen.
33 Yesuusa tos kakkoʔemeeteren goorata kagoyero
mankkodeeren maraan gilb lakkoʔebseeren.
34 Ayesuun goʔameen wotaadaralkko koo aaranjja tayesu-
usa jereeni eegge, goorsewa iigina bekena ubate.
35 Hikka kaddeera ibaaddoti atonnati sisera,
atonnatina rummiya, rummi ayeesanona kasowa, isinna
goggoʔammanttaanun atotaara.
36 Hikkina kalleera, mas'aafa, «Lefaalkko koonna
lakkoʔebiro» KaʔamameraGoggogudaroonya,
37 kakkalee k'ulluukki mas'aafana, «Hassu kaʔeeggeran iso
dinnaraan» amara.

K'amalamano kayesuusa
(Mat. 27:57-61; Mar. 15:42-47; Luk'. 23:50-56)

38 Hittakko abbaabatere kaʔarmmatiyasi Yoosefa
kayesuusa rees atayin P'ilaat'oosa ebaate, Yoosefana
Ayihuudi mankkoʔabssatero maraan hetoo Yesuusakko
kaʔagaalssataroye. Usuna P'ilaat'oosa feʔi kakkosisare goorata
emeete rees atate.
39 Esekko horeene hemeen Yesuusa tos emeete kagire
Nik'odimoosa koffichcha sonddom talleeto aaloo awʔallo
pulipulisona kaʔokokootaro baac'u aate emeete.

19:28 Mez. 69:21; 22:15. **19:36** To. 9:12; Mez. 34:20; Zak. 12:10; Rag. 1:7.
19:39 Yan. 3:1-2.

40 Isona rees kaʔyesuusa aateeren kaʔayihuudi rees
ekkaasanokokki seeraa shittoonne wota k'amaluun gashee
mammareen.
41 Yesuusa takkosuwaamera banʔena taʔakaakiltte benʔette,
taʔakaakiltte benʔe maayyona takkok'amalamoon giro kaʔusub
k'amaliye.
42 Ayihuudin tafoolssi arriwuun takkoʔekkaasataraan arri
mankkoleetewun tak'amal banʔe ene mankkoleewun Yesu-
usa esee k'amaleen.

20

Yesuusa goyikko kee
(Mat. 28:1-8; Mar. 16:1-8; Luk'. 24:1-10)

1 Tawoggaa arri, bariinoo ganaa ul dimimmisane giraan,
tamegidella Mayiraame k'amal tos seete, eʔemona k'amalkko
kaʔotottoolero deete.
2 Haanssun Simoona P'et'iroosa tos Yesuusa geelataa kagire
kakkalee usukko kaʔagaalssatare tos tiyaa emeetedde, «Gootta
k'amalkko beesen aateena, eetii kayeeraan laakansso» antte.
3 Esekkona P'et'iroosana kakkalee Yesuusakko
kaʔagaalssatarena beenee k'amal tos seeteen.
4 Lamaa tiyaa giraan, kakkalee Yesuusakko
kaʔagaalssatarana P'et'iroosakko t'aye tak'amal banʔe gee.
5 Hussimere takkok'amalamero banʔe godeero gashe
taalaal girano dee, k'amal tos ade lakkotabere.
6 Debeesseseeta kagire Simoona kaʔamamere P'et'iroosa
geere k'amal tos tabe, usuna tannek'amalereen gashe taalaal
dee.
7 Usumaleenna mete kayesuusa gutii tamamarantte gitte
hoc'c'o dee, hitti hoc'c'ona tak'amal gashekko kale beete ma-
marantte gitte.
8 Esekkona t'aye k'amal tos kageera kakkalee Yesuusakko
kaʔagaalssatare k'amal orroddee tabe, deerena ammane.
9 Hikkina Yesuusa goyikko kiyaano girano ganaa
mas'aafakko lakkoʔaddeeseren.

Yesuusa kamegidella ulkotti Mayirameen mute
(Mat. 28:9-10; Mar. 16:9-11)

10 Esekko abbaabatereen Yesuusakko oʔagaalssatareen
lamana min minkkisoo galeen.
11 Ul tamegiddellakotti Mayiraame adde k'amalkko sarre
aalliitedde ootaa gitte, ootaanna k'amal din hussi antte.
12 Rees kayesuusa mankkogire banʔe, huu gumaara gu-
maarakki osarssateeraan erggichcha lama koo metene koo
luk'k'ane ohamas's'eeran deete.
13 Isona Mayiraamine, «Ati heleelttiti, mewuun owaatta?»
ameen hoosaten.

Esena, «Goottakkee aateena, eetii kayeeraan laakkaso» antte.
14 Hikka anttedde haararttii gowochiito Yesuusa esee
ka?aalleero deete, Yesuusa laano ese adde lakko?addeesetto.
15 Yesuusana, «Ati heleelttiti, mewuun owaatta? Ayyona
dootatta?» ame.
Esena ta?akaakiltte ban?e ka?ooraro aani leere, «Goottakki, ati
go?aattetto, maganne maaggee kayitetto segii ani ataro» antte.
16 Yesuusana, «Mayiraame!» ame. Esena, usu tos ab-
baabattedde ta?ibrayist'i he?ii, «Rebuuni!» antte, fureenna
«Ka?agaalssisatto!» amanoya.
17 Yesuusana, «Ganaa Odo tos mankkobeennon giro maraan,
aroodintte, halleewo kuwaarre abbilaalttee tos seedde, ‹Aab-
bokkee tosna Aabbokkisin tos, Hedokkee tonssa Hedokkisin
tos binnara amera› amidde segii» ame.
18 Kamegidella ulkotti Mayiraamena Yesuusakko
o?agaalssatareen tos seettedde, «Gootta deelle!» Antte usu
ka?amerona segite.

Yesuusa usukko o?agaalssatareewun mute
(Mat. 28:16-20; Mar. 16:14-18; Luk'. 24:36-49)

19 Usu almmaawa, tahoraarjjee arri tawoggaa hemeen,
Yesuusakko o?agaalssatareen Ayihuudi abisateneen ufa
c'ufateen kukku?ameen giraan, Yesuusa emetere iso t'e?ee
aalleere, «Nogodda isinuun halleeto!» ame.
20 Hikkana amere genennona aaranjjana tusate, Yesu-
usakko o?agaalssatareenna Goottaa kakkodiyaaren goorata
aaloo geggelaaten.
21 Yesuusa adena, «Nogodda isinuun halleeto, Odo in goggo-
fareroo, aninna isin farnara» ame.
22 Hikka ame abbaabatere, ufuu amere, «Ayyaana
K'ulluukki atayeen.
23 Isin c'ubbo ka?ibaaddoo haheso go?antteen, c'ubbokkisin
haheso amamirowa, isin c'ubbokkisoo haheso go?amoon, ade
c'ubbokkiso isoon haheso lakko?amamiro» ame.

Yesuusa Toomaasan mute
24 Hassu goorata tomonkko lamakko koo kalleera,
Didimoosa ka?amamare Toomaasa Yesuusa kakko?emeetare
goorata usukko o?agaalssatareene wota lakkogire.
25 Okkalee Yesuusakko o?agaalssatareen Toomaasane,
«Noo Goottaa deennelle!» ameen. Usu ade, «Misimaare
o?eeggameeran genenno?oottessakki malaata goddeenoon,
misimaareeli takko?eeggamero ban?ee fer tabisi goddeenoon,
aaranjjatteessaanna genettee gotabisoon lakko?ammaninaro»
ame.

20:23 Mat. 16:19; 18:18.

26 Arri siddeedkko abbaabatere, Yesuusakko o?agaalssatareen min orroo gineen, Toomaasana iso wota gire, ufaalnna c'ufame gire, Yesuusa ade emetere iso?orroo aalleere, «Nogodda isinuun halleeto!» ame.

27 Esekkona Toomaasane, «Ferttaa hittarraa keeni, genenno?ootteenna deena, gene diriirssadde aaranjjatteyi tabisi, aroohedatte ammana» ame.

28 Toomaasana, «Goottaa! Hedokkee!» ame abbaabe.

29 Yesuusana, «Ati in mankkodeete maraan ammanttetta in haddeennoon o?ammanataraan adeen osommaasameenyan» ame.

Hikka mas'aafakokki halchcha

30 Yesuusa hikka mas'aafaa kas'aafamoon kakkalee kamooggan malaata usukko o?agaalssataran horee felera,

31 Ayesuun go?ameen Yesuusa usu Kiristoosa Ere kawaa laano goggo?ammanttaanunna, ammaniddeen megekkeessaa giri goggohelattaanun hikki s'aafamera.

21

Yesuusakko o?agaalssatareen baasaa kun?ub abatano

1 Esekkona danbbene Yesuusa tat'ibraadosi labuu adena usukko o?agaalssatareewun mute, hikkamaleena ade mute.

2 Simoona ka?amamare P'et'iroosa, Didimoosa ka?amamare Toomaasa, kak'aana Zegaliila Naatina?eeli, yiis kazabddoosana Yesuusakko o?agaalssatareen okkalee lama raattoo gineen.

3 Simoona ka?amamare P'et'iroosana, «Kun?ub abayin daganoya» ame.

Isona, «Noo kunne wota daginanna» ameen. Emeetene wolabo oriddeen tabeen, ese hemeen adeen koonna lakko?abateen.

4 Bariinoo, Yesuusa labu girii aallee gire, usukko o?agaalssatareen adeen Yesuusa laano lakko?addeesen.

5 Yesuusana, «Yiiso, kun?ub abitaane?» ame.

Isona, koonna «Lakko?abino» ameen.

6 Usuna, «Maarrabittisin wolabokko mina tamerggenne lugudayeen, kun?ub helattaanwa» ame. Isona kakkolugudatareen goorata kun?ub mooggankko kakkeeyi maarrabi nattin waateen.

7 Hassu goorata Yesuusa kageelaatare usukko ka?agaalssatare, P'et'iroosane, «Goottayo!» ame. Simoona P'et'iroosana, «Goottayolla!» ka?amaro haafura kakkomaalare goorata, beesate kagire sarssi tabsatere firime bekerro tabe.

8 Okkalee Yesuusakko o?agaalssatareen adeen bagakko badi tos fakkikameeran hisil lama boolee kalleero kuwaarre aaloo

21:3 Luk'. 5:5. **21:6** Luk'. 5:6.

lakkofakkimeenan, kunʔub takkoʔammagamere maarrabi nattaa baga emeeten.
9 Bagana kakkogiyaanee goorata, boolaal kaʔeleenee gutii kagiro kunʔubnna babo deen.
10 Yesuusana, «Gidda kaʔabtteettan kunʔubkko alla keena» ame.
11 Haanssun Simoona kaʔamamere P'et'iroosa wolaboo tabere maarrabi baga tos nattee, 153 kajinjjiin kunʔub ammagame gire, hikka gitakki kunʔub goʔabttena maarrabi lakkofiilanttetto.
12 Yesuusana «Koyeen aama» ame. Isona usu Goottaa laano addeesen mankkogireen maraan usukko oʔagaalssatareenkko koonna «Ati ayyotta?» ami hoosayin kajabaate laagire.
13 Yesuusana emetere babona kunʔubna aate sise.
14 Yesuusa goyikko gokkeekko abbaabatere usukko oʔagaalsaataraawun mutano hikki kaseediye.

Yesuusana P'et'iroosana
15 Wodana oʔwaaten kakkoʔabbaabatareen goorata, Yesuusa Simoona kaʔamamere P'et'iroosane, «Ere kayoona Simoona!, hinʔakko roorise in geelatta?» ame. Usuna «Ii Goottakki!, geelatanokkee atittakkassa» ame. Yesuusana «C'ibaarkkee foofi» ame.
16 Yesuusana kallami, «Ere kayoona, Simoona, rumminaa in geelatta?» ame. Usuna, «Ii, Goottakki, ani ku geelatano atitta kassa» ame. Yesuusana, «C'odeelkkee oori» ame.
17 Gooratta kaseedina, «Ere kayoona, Simoona; in geelatta?» ame. P'et'iroosana goorata kaseedi Yesuusa, «In geelatta?» ame mankkohoosatewun gaddaa tabere «Goottaa ati dubba kassowa goggogeelatarona kassowa» ame. Yesuusana, «Idaadkkee foofi ame.
18 Ani rumminaa rumminaa amara, ati wodallumaa giraan sarssikkaa issii tabissattedde mankkogeelaatte seetaa gitte, gojaaroʔntte adi gene diriirssayinatta, ibaaddo kakkaleenna huukkaa tabisire seeyin mankkogeelaannoon geesinara.»
19 Yesuusa hikka kakkoon amera P'et'iroosa misikki goyii Waa kabajin dootisaro tusinya. Hittakko danbbeebaan P'et'iroosane, «Indebee sesseena» ame.
20 P'et'iroosa haararttii gowochiro, Yesuusa geelataa kagire usukko kaʔagaalssatare iso debee kasessetaro dee, hikki usukko kaʔagaalssatare usu goorata kita kahemeene aamaa giraan geegiyo tayesuusa gabbalamere, «Gootta, ku roorisi kasisinara ayyoya?» amaa kagireya.
21 P'et'iroosana usu kakkodiyaare goorata, «Gootta! Hikki ibaaddoti misi linnara?» ame hoosate.
22 Yesuusana, «ani taaʔabbaabarotii neefo goggogirroo godootate duuddo ku mekat'ibe? Ati metekkawun indebee sesseena» ame.

23 Hikkakkotti aalanttii hikki Yesuusakko kaʔagaalssatare
lakkogooro taʔamatta odu amaniil orroo darʔaantte. Yesuusa
ade, ani «Taaʔabbaabaro geegin neefo goggogirroo godootate
ku mekat'ibe?» ame kuwaarre lakkogoyinaro ame
lakkosegeero.
24 Hikkakokki gara kaʔatotaarana hikka kas'aafera hikka
Yesuusakko kaʔagaalssataroya, atonnatina rummi laano noo
kanssowa.
25 Yesuusa kafelera kakkalee kamooggan ayeesijjool ka-
gira, ayees dubba gos'aafame, kas'aafamero mas'aafa dub-
baan alami talleeto banʔe kaʔabo aani lakkollaaro.

Ofarameeraankonʔi Felo Tabano

Ofarameeran konʔi felo wongala kaluk'aasa debee os'aafameraanyan, mas'aafakokki metekki halchcha ohoraarjjee Yesuusa debee osessetareen Ayyaana K'ulluukkii k'ajeelireen garakkeessa kaʔayeesaro kageggeloo haafura, «Iyyerusaalemi, kayihuuda ul dubbaa, Samaariyayi, taa ulkotti gachcho geeroo» (1:8) wongala misii gambbayiseraan mammakiinya, mas'aafa kakiristaana ammano Ayihuudi orroo haggaʔabamere alami kagiro gosa dubbakki ammano taalleeroo misii balʔaatero taʔayeesatto jirttitta. S'aafiti, Waa kaʔammanara ibaaddo karoomi wonolaalkokki wono wononnatii k'anaatin orromare daba kafelaro ibaaddo laanawaattina kakiristaana ammano kaʔayihuudi ammano hank'k'inna kallayikki laano addeesisin tanjjiin is's'aamera.

Ofarameeraankonʔi felo, gara kayesuusa kaʔayeesara kageggeloo haafura takkogeyaaro banʔe goorata gooratаa balʔaataa seetanona min kawaakki madaaramano otusaraan seeddo mete metenʔi,

1. Kakiristaana ammano kayesuusa daruur tos biyaanokko abbaabatere Iyyerusaalemi haggaʔabamanokokki gara.
2. Ul kaʔisiraʔeel dubbaa geeyaanokokki gara.
3. Ul karoomine adere labu tamedetiraanya gobobii kagiro ul dubbaa balʔaatano.

Ofarameeraan ofelaraan felo orroo gutii been omutaraan Ayyaana K'ullunʔikonʔi felo golleeraan tap'ent't'e k'ost't'e arri Iyyerusaalemi kagire amaniil gutii hunnaa dagano, usumalee mas'aafa orroo osessegaameraan felo dubba mutano Ayyaana K'ulluukki min kawaanna jaarsolee k'ajeelisanona ataayisano adara. Horkkooskko kayere sisamaa kagire kaʔammano handdaa kalekaleekki lallabaanoo orroo, kalekalee bee sisamera, ofarameeraan ofeleraan felo orroo feloo ohayeeraan felo handdaa giri kaʔamaniiliinna min kawaakki raattonati kagire hunna eeki gitakki kaʔatiiyo addeesisara.

Raattoo Hikki Mas'aafa Kaʔabera

Atonnatikkeessakokki ekkaatano *1:1-26*
Yesuusa gudisaa kasisero ajajana abddi *1:1-14*
Banʔe tayihuudayi Matiyaasa assaabamano *1:15-26*
Atonnati Iyyeerusalemii *2:1—8:3*
Atonnati ul kayihudaayinna ul kasamaariyayi *8:4—12:25*
Kap'awuloosa faramanokokki handdaano *13:1—28:31*
Tahoree faramanokotti seeto *13:1—14:28*
Haganaa taʔiyyerusaalemi *15:1-35*
Tallami faramanokotti seeto *15:36—18:22*

Taseedi faramanokotti seeto *18:23—21:16*
P'awuloosa taʔiyyerusaalemi katamaayi, tak'isaarya katamaayinna taroomi katamaayi shaamano *21:17—28:31*

Ayyaana K'ulluukkin tasisanttetto abddi

1 Tewofiloosa! Kahoraarjje mas'aafakkeeyi Yesuusa kafelerona kaʔagaalssisero dubba ani kuun s'aafera; ani kakkoons'aaferana Yesuusa feloʔootteessa kakkohaggaʔabero gooratakko keesere
2 daruur tabeero arri taageeroo kafeleroya; daruur kakkobeerana oʔassaabatero ofarameeraawun Ayyaana K'ulluukkikokki garane ajaja isoon sise abbaabatereya.
3 Rakkoo tammoogganKkona abbaabatere usu issii gabbalamere arddokki laano, hinʔanuun kamooggan atoyii addeesisaa arri afarttam orroo roore roore mutaa wononnati kawaakokki gara isoon segee.
4 Iso wotana babo aamin hamas's'ee giraan haʔame iso ajajee; «Iyyerusaalemikko aroobbeeten; ayesuun goʔameen ani ayeesaa giraan kamaaltteettaan odo tasisero abddi oorayeen.
5 Yaannisa bekeeyi t'ammak'aa gire; isin goʔameen arri uc'c'arkko abbaabayiddeen Ayyaana K'ulluukkii t'ammak'aaminattaan.»

Yesuusakokki daruur biyaano
(Mar. 16:19-20; Luk'. 24:50-53)

6 Isona raattoo kukkumeen giraan, «Gootta! Wononnati Isiraʔeelwun abbaab ati kakkoʔusubaayisinatta goorata giddaaya?» ameen hoosaten.
7 Yesuusana haa ame isoon abbaabe; «Odo odonnatikkessayi kamurtteeseero goratajool goorttun almmaal malabiin isin lakkodaanddeetan.
8 Ayesuun goʔameen Ayyaana K'ulluukki isin gutii kakkodage goorata hunna atayinattaan; Iyyerusaalemi, Yihuudaayinna Samaariyayi dubbaa, ulkotti gachcho taa geetanii atolkkee linnattan.»
9 Usu hikka ayeese abbaabatere iso diyaagiraan daruur bee; duumanchchana iltisookko golise.
10 Usu daruur tos biyaa giranttiin, isona tichchiseen diyaagiraan sarssi gumaarakki osarsatereen ibaaddojja lama derʔa isoo dollee aalleeren,
11 haanna ameen; «Isin ibaaddo kagaliila,» «Daruur diyaa hittanii kakkoonʔaalliteettaan mewuunya? Hikki isin dollekko daruur biyaa giranttii isin kaddeetettaan Yesuusa, daruur tos biyaa goggoddeetettaankki malee usumaleewwa abbaabayi emeeyinara» ame.

Yihuudakotti banʔee Matiyaasa assaabame
(Mat. 27:3-10)

12 Esekko abbaabatere zayitii kabiyaara gaa takkoʔalataro
wodamikko Iyyerusaalemi abbaabateen seeteen, hitti
wodami Iyyerusaalemikko tafoolssi arrii goggosesseerawun
kasisamero raa gitakki fakki amatte.
13 Katamaa tos kakkotabeeren goorata
kakkokukkuʔamareen fook'ii korateen; hinʔina P'et'iroosa,
Yaannisa, Yayik'ooba, Indiraasa, Filp'oosa, Toomaasa,
Berttelomeewosa, Matoosa, kaʔilfoosa ere Yayik'ooba
ulkkeessawun kahaʔusataro Simoonana, ere kayayik'ooba
Yihuudane gireen.
14 Hikki ibaaddo dubba heleel kookkoonne, Aaye tayesuusa
Mayiraamenee, usumalee abbilaaltteessa wota wodana too
leenguren ebi haʔiisooni arggetto ebaataa gireen.
15 Hassu goorata P'et'iroosa boolnna lamattan olleeraan
abbilaal orroo kee aalleere,
16 «Abbilaalttee! Yesuusa kaʔabero ibaaddoon horehaye
kak'ajeelisaro kalleero Yihuudakokki gara, Ayyaana
K'ulluukki t'aye hiʔi tadaawutee kaʔayeesera kamaas'aafa
haafura gudayin mankkodootisaro maraanya.
17 Usu nookko koo aani tootaamere hikka handdaawun
lelledamanokokki iddilii helate gire ame.»
18 Hikki ibaaddoti felo omeellankotti muraayi ul iminate;
hore hore iyye bebbeed ul oyere, t'eʔekko bogi berʔee hubbo
bee ubate;
19 hikkina Iyyerusaalemi kagiro ibaaddo dubbaan
maalssame; usu ulnna heʔittisooyi «Akeldaama» amame
uumame, fureenna «Ul kaʔiigi» amanoya.
20 P'et'iroosana debee, «Kamazamuri mas'aafayi haa ame,
« ‹Usu takkogire banʔee halaal halleeto;
Esee kagirra ibaaddona aroohelamo;›
Adena
« ‹Odonnatikkeessa kakkalee haʔatato› amame s'aafamera.
21 Haannuun Goottaa Yesuusa no orroo takkosesseeta-
ree arggetto noonne wota kagire ibaaddokko odo koo as-
saabamiin dootisara;
22 hikkina, kayaannisa t'ink'atakko haggaʔabere Goottaa
Yesuusa daruur tabeero arri taageeroo noonne wota kagire
hikka ibaaddokko koo noonne wota goyikko kiyaanokokki
ato goggolleeroon dootisara.»
23 Haannuun Iyost'oosa goorttun Berssabaasi kaʔamamere
Yoosefana Matiyaasane iso lama keenen;
24 Haa ameen ebaaten, «Gootta, ati ibaaddo dubbakotti
wodana kassowa; hinʔa lama orrokko kaʔassaabattetto
ibaaddo noon tusi.

25 Kakkoonʔebaatannana Yihuuda iise taseetero banʔetteessaa hikka handdaawunna ofarameeraankotti banʔe noon goggoshuumitonya.»
26 Esekkona it'aa beesen, it'aanna Matiyaasa beesse, usuna tomonkko koo ofarameeraane wota tootaame.

2

Ayyaana K'ulluukkikokki dagano

1 Kap'ent't'ek'ost't'e baala kakkogeyaare goorata, Yesuusakko oʔagaalssatareen dubbana raattoo banʔe tooyi kukkumeen gireen;
2 Derʔana taʔatii huffo aanttitti yaaye daruurkko emeettedde kakkogireen min ammagantte.
3 Lac'a kaʔeleenee aani kallaaro kalekaleekki errebjjool deen; kalekalee beete mete metee ibaaddo gutii dayidde.
4 Dubbana Ayyaana K'ulluukki ammagameen, Ayyaanana goggoʔayeesinawun isoon kasiserokokki jilbbaa takkalee heʔii ayeesano haggaʔabeen.
5 Usu goorata alamii kagiro gosa dubbakko kaʔemetere Waa kaʔabssatare Ayihuudi Iyyerusaalemi gire.
6 Hitta yaaye kakkomaalaren goorata gosa kamooggan raattoo kukkume; kakukkuʔamera gosana, metemeteeyi kakukkuʔamero gosakotti heʔii iso ayeesaa giraan maalere saade.
7 Gosa mamaanna saadaa haa ame, «Hikki kaʔayeesara ibaaddo dubba la kagaliilayolla?
8 Hayya no mete metee kakkoʔalannenno ulkotti heʔitaani iso ayeesaa giraan kamaalanna hikki misiiya?
9 Noo ul kap'arttenayi, ul kameedi, ul kaʔilamiyayi, ul kamesip'et'oomiyayi, ul kayihudaayi, ul kak'ep'edok'iyayi, ul kap'ant't'oosi, ul kaʔisiyaayi,
10 ul Firggiyayi, ul kap'inifiliyayi, ul kagibis's'i, ul kak'ereenayi dollee kagiro taliibiya awuraajjaayi oginnonna; Roomikko oʔemennenno;
11 Ayihuudina kaʔayihuudi ammano tos otabnnena noo, kak'ert't'esina kaʔarebi ibaaddo gollenno, ibaaddona oʔatii felo owaa heʔitttaani goʔayeesiro maalanna.»
12 Haanssun dubba mamaanna girddiʔamenen, «Hikki ayees misi linnara!» ameen.
13 Kookkoo ibaaddo ade, «Habeenoni kagiro t'amo kawoyinii t'amereen seteeraan» amaa k'ac'c'ifate.

P'et'iroosa gosaan ayeese

14 Hassu goorata P'et'iroosana tomonkko koonne wota kee aalleere, yaayee t'ok'k'ise haa ame gosaan ayeese, «Isin ibaaddo kayihuuda Iyyerusaalemii ogittan dubba hikka ayees koo addeesa, madaara c'ak'asa.

15 Goorata ganaa barikko saatii seed mankkollee maraan
isin goggohedattan malee hikki ibaaddo lakkoseteero.
16 Ayesuun goʔameen hikki kahegeroo Iyyuʔeelii haa amame
goggoʔayeesameroya;
17 « ‹Waa haa amara, kagachchoo arrijjoolii haa linnara,
Ayyaanakkee soo kasarsatero ibaaddo dubbaa gutii dag-
isinara,
Babbaar yiiskkisinna deeleel yiiskkisin hegero ayeesnaran;
Wadallakkisinna raaga dinnara,
Jaarsoleettisinna hisilloyinatta.
18 Usu goorata
Iin ohanadaaraan babbaarnna heleelnna gutii
Ayyaanakkee dagisinara,
Isona hegero ayeesinaran.
19 Elenne daruurii kasaadisiro kooko tusinara,
Hegelle ulnna baasana malaataal tusinara,
Iigi, eleenna, iyyoottena linnara.
20 Tanjiinttina takabajaantte tagootta arri emeetokko horene,
Arriti mugud tos
Diginninna iigi tos iggilissaminaran.
21 Kagoottaa mege kaʔuumatara dubba fayyinara.›
22 «Isin kaʔisiraʔeel ibaaddo! Hikka haafura maala; isin
metekkisinuun goggokassaanii, Goottaa isin orroo baasana
kasaadisiro kookona malaataal felanooyi gara kanaazireti
Yesuusakokki ayyonnati addeesisera.
23 Usu metekkeessawun Waa t'aye ohederona omalabero
felokokki malee isinuun roore sisame; isinna, ibaaddo
kameellankotti genee goggosuwaamironna goggogooro yelt-
teen.
24 Waa ade goyikokki abboosa tiregure usu keese, aalant-
tina goyiinna usu abi haasin lakkodaanddee.
25 Daawutena garakkeessa haa amera,
« ‹Gootta arggetto horetteeyi ani diyaara;
Usuna merggetteeyi gira; duuddo ani lakkoshalagami-
naro.
26 Haanssun wodanatti geggelaatte,
Hiʔittina geggelaanjjee ammagantte
Sooʔoottina abddii girnnaraan.
27 Neefotteenna kagoye ibaaddo takkogiro banʔee (Bowwaa)
lakkoʔiisinatto,
k'ulluukkikkaanna shami goggohesiroon lakkoyelatto.
28 Raa kaneefoo ani goggoʔaddeesiroon yelttetta;
In ku hore geggelooyi ammaginatta.›
29 «Abbilaalttee! Odolaal kat'awookko Daawute goye gog-
gok'amalameroo, k'amalkkeessana hittaari taageeroon no
orroo giranokokki jabuuyi ani ayeesin daanddaara.

30 Daawute hikka kakkoonʔayyeesera kahegeroo laanona
Waa sanniitteessakko kaalaal korffinjjekkeessaa gutii
goggohamas'iroon kaʔammatokokki haafura usuun katabero
laano malabe.
31 Hitta aalanttii Kiristoosa goyigure kagoye ibaaddo takko-
giro banʔee kahesoon laanona sooʔoottessana gumbbi or-
roo shami ohesoon laano Daawute t'aye deegure goyikko
keyaanokkessakokki gara ayeese.
32 Hikka Yesuusa Waa goyikko keese, no dubbana hikka
ayesuun atojjoolnna.
33 Haanssun usu mergge tawaayi hamas's'iin t'ok'k'i
kakkoʔamare gooratana, Ayyaana K'ulluukkikotti abddi
odokko atatere gidda kadeyaattaanna kamaalattan dagise.
34-35 Daawute daruur lakkobeero usuna metekkeesswun
ade haa amera,
«Gootta, Goottakkeewun
«Ani diinakkaa lukittaayi taadaddarisiroo
Merggetteeyi hamas's'ii» ame.
36 «Goortta, Waa hikka isin kasuyitettan Yesuusa Goottanna
Kiristoosa yelano Isiraʔeelkokki gosa dubba haʔaddeeso!»
37 Gosana hikka kakkomaalare goorata wodanattiso aaloo
dinanttedde, P'et'iroosana okkalee ofarameeraawun, «Abbi-
laalttee, hayya me yelnna?» ame.
38 P'et'iroosana isone, «C'ubbokko gula gala, c'ubbokkisinna
haheso goggoʔamamiroon, mete metekkisinuun Yesuusa
Kiristoosakokki megee t'ammak'ama; ilabo kawaa kalleero
Ayyaana K'ulluukki atayinattaan.
39 Kaʔabddii haafura isinuunna yiiskisinuun usumaleenna
Goottaa Hedokkaani isiʔootteessa tos oʔuumaro, ebbaa ogiraan
dubbaawunya» ame.
40 Kakkalee kamooggan haafura isoon atotaa, «Hitta
tawoc'ac'c'antte alattaan gutii kaʔemeetaro bayikko isiʔoottisin
haasayeen!» amaa gorssee.
41 Haafura oʔatateeraanna t'ammak'ameen; eserri kuma
seed kalleera ibaaddo tootoʔoottiso gutii adame.

Waa oʔammanaraankokki raattokki giri

42 Isona ofarameeraankokki agaalssisii isiʔaata, raattoo
babo aamaanna ebii ataataa gireen.
43 Ofarameeraankotti genee omooggan osaadamiraanna
baasanʔi feloo felamaa mankkogireen maraan ibaaddo dub-
baan abissi bariite.
44 Amaniil dubba raattoo koollee gire, kaʔabanaayen dubba
rattookki yelateen.
45 Durummattisona urrawoʔoottiso daddalateen ibaaddon
mete metee kadootisaro gitakki sisaa gireen.

46 Arggetto k'ulluukki min kawaayi raattoo eselaa,
minjjolkkisooyinna babo aamaa geggelooyinna taʔidantti
wodanaayi aamaa gireen,
47 Waa galataanna gosa dubbaayi horee gaashana
abanaayen; Goottanna ofayyaraan arri arrii tootoʔoottisoo
gutii adaa gire.

3

Naafaleessa ibaaddotikkokki fayyaano

1 Arri too P'et'iroosana Yaannisana kaʔebi goorata arrikko
saatii saagallii k'ulluukki min kawaa tos biyaa gireen.
2 K'ulluukki min kawaa tos katabaro ibaaddokko kooko
atayin goggoʔebaaroon, ibaaddo arggetto keenen «Taʔidantti»
taʔamanaan k'ulluukki min kawaa kakkotabaraan gooc'a
horee kakkaanen koo taʔumulame arrikko haggaʔabere
naafaleessa kalleere ibaaddoti koo gire.
3 Usuna P'et'iroosana Yaannisa k'ulluukki min kawaa tabaa
giraan deegure kooko atayin isokko ebaate.
4 P'et'iroosana Yaannisa usu tos tichchiseen deengureen,
P'et'iroosana usune, «Alla no tos dee!» ame.
5 Ibaaddotina isokko kooko atayin hedere tichchise iso dee.
6 P'et'iroosa ade, «Ani maragadena work'k'ii lakkoʔabo;
ayesuun goʔameen ani kaʔabo kuun sisinara; kanaazireti Yesu-
usa Kiristoosakkokki megee kingudde sessee!» ame.
7 Gene tamerggetatteessa abe keese; goorsewa luk'k'ana
mikitajjoolnna ataate;
8 Elddee firimere tukkul aallee; sesseetanona haggaʔabe,
hittarraa hasserraa sessetanna firfir amaa Waa galataa isone
wota k'ulluukki min kawaa tabe.
9 Gosa dubbana usu Waa galataa kasesseetaro
kakkodeyaare goorata,
10 Hikki ibaaddoti «Taʔidantti» taʔamamatto banʔee
k'ulluukki min kawaa kakkotabaraan gooc'aa hamas's'eere
kooko ebaataa kagire usu laano malabe; usuun ofelameraan
felokko kakkeeyi ibaaddo saadanonna mamanoyi
ammaggame.

P'et'iroosa k'ulluukki min kawaayi kaʔayeesero ayees

11 Kafayyeera kaʔebaatare ibaaddoti P'et'iroosanena Yaan-
nisane wota kutuutame giranttii gosa dubba mamanoyinna
iso mankkogiraan Solomooni takkosesseetaro taʔamanttetto
banʔe tos tiyaa emeeten.
12 P'et'iroosana hikka kakkodeyaare goorata haa ame; «Isin
gosa kaʔisiraʔeel! Hikka ayees muun saadattaan? Adena hun-
nakkaani goorttun k'ullummataani hikki ibaaddoti fayyiire
goggosesseeroo no kayelnnenno aani yeltteeddeen muun no
tichchisseen diyaattaan?

13 Odolaalkkaanikki Hedo kaʔabraame, kayissaak'ana kayayik'ooba Hedo erekkeessa Yesuusa kabajee; isin addeene usu goggogooro roorsseen sisseen; P'ilaat'oosa furin godootena isin addeen usu horee kakatteen.
14 Isin goʔameen karrummiinna k'ulluukki kakattenddeen neefo kalagadera isinuun goggofuramiroon ebaaten.
15 Giri kakkohelamaro lagadattaan; Waa ade usu goyikko keese; noonna hikkanuun atonna.
16 Hikki isin kadiyaattanna kakkassaan ibaaddoti kaʔataatera mege kayesuusa ammananooyiya; isin dubbana goggodiyaattanii duuddokki fayyinna goggohelaroo kayelara mege kayesuusaanna garakkeessane kahelamaro ammanooya.
17 «Giddanna abbilaalttee! Isin hikka kakkoonyeltteettaan woyichchaalkisin aani malabanawaattiikko kakkeeyi kalleero laano ani kasowa.
18 Waa ade kakkeessa kalleero Kiristoosa rakkoo goggoʔataroo t'aye kahegerool dubbakkotti hiʔii kaʔayeesera hikkamalee goggogudaroo yele.
19 Goortta c'ubbokko gula galaddeen Goottaa tos abbaabayeen;
20 Hikkaniinna Waayi dollee kakkoʔusubaattan geesjjool isinuun emeeyinara; Waa t'aye kaʔassaabero Kiristoosa Yesuusa isinuun farnnara.
21 Usuna daruurii kakkoʔadallayinnara Waa t'aye k'ulluunʔi ohegeroolkotti hiʔi goggoʔayeeseroo alami dubba taaʔusubaaronya.
22 Muse haa amera, «Gootta Hedo in goggokeeseroo usumaleenna abbilaalttisin orrokko in aankkikki kahegeroo isinuun keesirowa; usu isinuun kasegaaro dubba maala.
23 Hassu kahegeroo kamaalon dubba gosa orrokko kale bire habbawo ame.
24 «Ogiraan Saamelakko haggaʔabere kakkeera kahegerool dubba hikka goratajolkkokki ayeeseran.
25 Isin kahegeroolkokki yiisttaan; adena Waa Abraamene ‹Sanniittaayi gosa kaʔulee dubba sommaasaminara› amere odolaalkkisinun otabero ammato oʔeelinattanttan.
26 Waa erekkeessa assaabe kakkokkeesere goorata, isin mete metee meellanetisinkko abbaabigure goggosommaasaron t'aye usu isin tos fare.»

4

P'et'iroosana Yaannisana taʔayihuudi shonggoo horee

1 P'et'iroosana Yaannisana gosaawun ayeesaa giraan tuuk'aamolnna k'ulluukki min kawaa kaʔooraron odonnati kaʔabanaaye usumaleenna ibbaaddo kasodok'aawiil derʔa iso tos emeete.

2 Ofarameeraan lamana Yesuusakokki goyikko kiyaano gosa agaalssisanoyinna goyikko kiyaano girano iso lallaabaanoyi amaraateen.
3 P'et'iroosana Yaannisana abeen; gooratana hemeen mankkoleere maraan ul taabarirooyi minkashaano bariiseen.
4 Halleewo kuwaarre haafura kamaalero ibaaddo orrokko kamooggan ibaaddo Waa ammane, tooto obabbaarenna kuma ken gitanʔi leen.
5 Tallami arri woyichchaalkisona, jaarsoleettiso usumaleenna seera oʔagaalssisareen Iyyerusaalemii kukkuʔameen.
6 Tuuk'aamolun odonnati kaʔabanaaye Haanna, K'eyaafa, Yaannisa, Isikindirosana, katuk'aamool woyichchaatikokki kaminee ibaaddo dubba ese banʔe gire.
7 Isona P'et'iroosana Yaannisana t'eʔe aallisereene, «Hikkana kakkoyelttettaan eeki Hunnaayi goorttun mege kaayyoya?» ameen iso hoosaten.
8 Usu goorata P'et'iroosana Ayyaana K'ulluukki ammagamere haa ame; «Isin kagosa woyichchaalna jaarsolee!
9 Hittaari hikka naafaleessakki ibaaddotin felo oʔidan mankkofelameraan maraan misimisii fayyeero no kahoosattaan gollee,
10 hikki ibaaddoti fayyeegure isin horee kaʔalleera kasuyitetteeninna Waa ade goyikko kakkeeseroo kanaazireti Yesuusa Kiristoosakkokki megee laano isin dubbana, kaʔisiraʔeel gosa dubbana kaʔaddeesame halleewo.
11 Usuna, « ‹Isin oginbbattan kattuffatteettaan eʔemo mina afarruun mete lee.›
12 Haanssun fayyinna usuu kuwaarre kakkalee maayyoonna laagiro; no goggofayyinnon ibaaddon kasisamera hikka megekko kakkalee mege daruurkko hegelle laagiro.»
13 Ibaaddona P'et'iroosana Yaannisa haa jabuuyi ayeesaa giraan kakkodeyaaren goorata, kaʔagaalssannongiro ibaaddo laano addeeseren saadeen; iso Yesuusane wota girano addeesen.
14 Kafayyeera ibaaddotina esee iso wota aallee giranttii mankkodeen maraan kaʔaalaraan waateen.
15 Haanssun iso shonggokko sarre bi goggogirraawun ajajeen; esekkona raattoo kukkumeen makkareen.
16 «Goortta hinʔa ibaaddojja misi yelnna? Hikki kaʔatii baasa genettisooyi felamano Iyyerusaalemi kagira ibaaddo dubba addeesera; haanssun kakayin lakkodaanddaano.
17 Halleewo kuwaarre hikki ayees goortta gosa orroo aaloo goggobalʔaannonkko, hinʔi ibaaddojja adi mege kayesuusa uumaa maayyoonna goggoʔayeesonkko seeriinna.»

18 Esekko iso uumengurene mege kayesuusa duuddo gog-
go?ayeesonkkona goggo?agaalssisonkko ajajeen.
19 P'et'iroosana Yaannisana addeen abbaabeen isone haa
ameen. «Waakko roorinsse isinuun ajajaamano Waayi horee
kadootisaro gollee alla isinwa metekkisinuun firddaa.
20 Noo kaddeenennona kamaalnnenno ayeesanakko haar
lakkogalnno.»
21 Adena manddeen abbaabateenguren gafareen; aalant-
tina gosa dubba kalleero ayeesi Waa galatataa mankkogire
maraan iso murrisin lakkodaanddeene.
22 Hikka baasa kafayyeera ibaaddoti gees afarttamkko ka-
rooreye.

Amaniilkokki ebi

23 P'et'iroosana Yaannisa furameen amaniil tos abbaaba-
teen seetereen tuuk'aamolkokki woyichchaalnna jaarsolee
ka?ameeraan dubba segeen.
24 Isona hikka kakkomaalaren goorata yaayetiso raattoo
Waa tos t'ok'k'iserene haa ameen; «Goottakkaani ati daru-
urnna ul, bekena beke orroo kagiro dubba ati met't'itetta.
25 Ayyaana K'ulluukkikokki garane kuun kahandaaro Aab-
bokkaani Daawutekkotti hi?ii haa antte ati ayeesetta;
« ‹Ayizaab enggee muun kekkee?
Gosana muun t'oye?
26 Ka?ulee wonolaal keegure,
mootijjol raattoo kukkumeengurene,
Goottayinna Kiristoosa gutii keen.›
27 «Ogiraan Herodoosana kap'ent't'iyoosa P'ilaat'oosa
ka?ayizaabna ka?isira?eel gosane wota hitta katamaayi ati
kashigiddetto k'ulluukki kuun kahandaaro Yesuusa gutii
c'aafin kukkumeen.
28 Hikkina kakkoonleera ati t'ayite hunnakkaayinna
fe?ittaayi kahalchchitetto feliinya.
29 Giddanna Goottakkee! Abssisatto ayeesanokisoo dee;
diyyiilkkaa haafura duuddotti jabuuyi ayeesin goggodand-
deerawun yeli.
30 Fayyiisin genettaa diriirssa, k'ulluukki kuun kahandaaro
kayesuusa megee kasaadisirona baasa feli.»
31 Ebaaten kakko?abbaabatareen goorata iso takkogireen
ban?e shalagaantte, dubbana Ayyaana K'ulluukkii
ammagameen; haafura kawaanna jabuuyi ayeeseen.

Ka?amaniil raattokki giri

32 Amaniil dubbana Wodana tooyinna yaada kooyi
isi?aateen gireen; ka?abanayeen dubba raattokkiye kuwaarre
oottessa olleeraan urrawo iskkonʔi aani katootatera
maayyona lakkogire.

33 Ofarameeraanna Goottaa Yesuusa goyikko keyaanokokki gara kaʔatii hunnaayi atotaano horeddeen; iso dubbaa gutii taʔatii sino tawaa gitte.

34 Iso orroo rakkataa koonna lakkogire; aalanttina ulnna leere minii kaʔabanayeen dubba daddalereen maragade keenaren;

35 Maragade keenereen ofarameeraawun sisaa gireen; isona odo odoo goggodootisarokki jilbba malee hedeedaa gireen.

36 Tak'op'irosa oddolaayi kagire Yoosefa kaʔamamare woyyuuti koo gire; ofarameeraanna usu, «Barnnabaasi» ameen uumeen; fureenna «Kagoggo isaro ere» amanoya.

37 Usuna erre daddalere, maragade geese ofarameeraawun sise.

5

Hanaaniyana Sap'iira

1 Hanaaniya kaʔamamere ibaaddoti ooritteessa Sap'erane wota erre daddale,

2 Ooritteessana madaartte addeesa giraan kadaddaleeraankko gamisa haasegure gamisa keene ofarameeraawun sise.

3 P'et'iroosa ade haa ame, «Hanaaniya! Ayyaana k'ulluukki goggosobttonna erre takkodaddalanttetto maragadekko gamisa goggohaassoon s'alaye wodanattaayi muun tabtte?

4 Ati daddalanokko horene erre lakkotattaatteya? Godaddalattena ade maragade lakkogenettaayi gireya? Hayya, hikka ayees misii wodanattaayi k'oppite? Ati kasobittetta Waayya kuwaarre ibaaddo lakkoyo» ame.

5 Hanaaniya hikka haafura goggomaalee ulii iyye goye; hikka kamaale ibaaddo dubba aaloo abssate.

6 Darggageessalnna keegure rees gashee mareenguren; geesen k'amaleen.

7 Saatii seed leete roortte giraan, ooritteessa kalleero ayees hamaalo giraan emeette tabtte.

8 P'et'iroosana, «Erre kakkodaddaltteettan maragade hinʔayaan alla iin segii?» ame. Esena «Ii hinʔayaan» antte.

9 P'et'iroosana, «Kagootta Ayyaana c'aafin misii hikkamalee hiʔi too leeteen? Hikkima entterkkaa kak'amalera ibaaddo abbaabatere gooc'a geera; kunna geesiren k'amalinnaraan» ame.

10 Esena goorsewa luk'k'aʔoottessa hegelii iite goote; darggageessalnna gotabiraan tagootetto deen; sideen geesenguren entterkisee dollee k'amaleen.

11 Min kawaakki ibaaddona hikka ayees kamaalera kakkalee ibaaddo dubba aaloo abssate.

Ofarameeraankotti genee ibaaddo kamooggan fayyee

12 Ofarameeraankokki garane gosa orroo kamooggan
baasakki malaataalnna osaadamiraan felo felameen;
amaniil dubba Solomooni kakkosesseetaro gooc'aa
kukkuʔamaa gire.
13 Iso wota lelledamiin kajabaate maayyona lakkogire;
golleenna gosana iso aaloo kabajaa gire.
14 Waayi kaʔammanara babbaarnna heleelnna arri arrii
tootoʔoottisona aaloo adamaa seeteen;
15 Hikkakko kakkeeyi P'et'iroosa esene rooraa, giraan
abaraanttii hoosinddetteessa uc'c'arri gutii goggoʔaallitoo
amaa kahawʔamaro ibaaddo sarddeediseen beesaa
alggaayinna rareeyi raadii huddurisaa gireen.
16 KaʔiyyerusaalemiI gobobii kagiro katamaalkko
kahawʔaamarona battiikki ayyaana abamere kaʔabboosaro
ibaaddo aate kaʔemeetara ibaaddo kamooggan usu gobob
unʔaa gire; kaʔemeete dubbana fayyaa gire.

Ofarameeran gutii horooramano kee

17 Hikkakko kakkeey tuuk'aamolkokki woyichchatina raat-
too tagitte tasodok'aawil una dubba gaabbii ammagantte.
18 Ofarameeraanna abeeren minkashaano tabiseen.
19 Halleewo kuwaarre erggichcha kawaa ade hemeen t'eʔe
min kashaanokokki ufa bane beesere,
20 «Seeyeen!, k'ulluukki min kawaakki awudii aallaa; hikka
haafura kagiri gosa dubbaan segaa!» ame.
21 Ul goggobareeyi isoon goggosegeerokki malee k'ulluukki
min kawaa tabeeren gosa agaalssisano haggaʔabeen.
Katuuk'aamol woyichchatina usune wota ogireen
emeeteren taʔayihuudi shonggonna taʔisiraʔeeli jaarsolee
dubba raattoo kukkuyiseen; ofarameeraanna iso tos
goggokeennawun ibaaddo minkashaano fareen.
22 Handdaa oseeterenna minkashaano seetereen esee os-
haameereen lakkohelereen; abbaabateen emeeteren haa
ameen;
23 «Minkashaano aaloo c'ufamere, oʔooraraanna gooc'a horee
oʔaallereen deenne; noo ufa baninne gotabnno orroo maayy-
ona lakkogire.»
24 K'ulluukki min kawaa kaʔooraro kaʔajajaare
tuuk'aamolkokki woyichchaalnna hikka kakkomaalaren
goorata ayeesi mamaa girddi ameen.
25 Usu goorata ibaaddoti koo emeetegure, «Isin
minkashaano otabissetteen ibaaddojja k'ulluukki min
kawaayi aalleeren gosa agaalssisaa giraan» ame segee.
26 Goorsewa kaʔooraro kaʔajajaarekki wotaadaralkeessanne
wota seetere abe keene; okeeneraan adeen gosa iso eʔemoo
goggoʔeeggoonkko abssateenguren anhunnomoni keenen.

27 Ofarameeraanna keenenguren shonggoo horee
aalliseen; tuuk'aamolkokki woyichchatinna haa ame iso
hoosate;
28 «Hikka megee isin goggoʔagaalssisonkko no isinuun
ataayinsse seginenne; isin goʔameen Iyyerusaalemi
agaalssisikkisin gambbayisseen; adena hikka ibaaddotikokki
iiguun noo goggohoosaminnoon yelin dootaattan.»
29 P'et'iroosana okkalee ofarameeraan adeen haa ameen
abbaabeen; «Ibaaddokko roorssayi Waawun ajajaamano doo-
tisara!
30 Isinna gaa gutii suyiteen kalagaddeetteen Yesuusa,
odolaaltisinkokki Hedo goyikko usu keesera;
31 Waa gosa kaʔisiraʔeelwun c'ubbokko gula galanona
c'ubbokko shaaga goggoyelloon, Waa dubbaawun Yesuusa
metena kafayyisaro yele merggettessayi kabajaayi
goggohamas'iroon yele.
32 Noonna hikka ayesuun atonna; ade Waa usuun
oʔajajaamaranun kasisera Ayyaana K'ulluukki atoyya.»
33 Kashonggoo maganaalnna hikka kakkomaalareen
goorata gomeellan amaraate lagadin dooteen.
34 Ayesuun goʔameen gosa dubbaa horee kakkabajjaame
koo seera kaʔagaalssisara, usuna Gemaalya kaʔamamara
Farasaawiti shonggoo horee kee aalleegure ofarameeraan
sar beesire goorata kic'c'aruun goggofakkisiranun ajajee.
35 Shonggoowunna haa ame; «Isin kaʔisiraʔeel ibaaddo!
Hinʔa ibaaddojja gutii felin kaheddeettan ayees isin madaari
addeesin dootisara.
36 Hittakko horene Tewodaasi isiʔoottessa kanjinkki yela-
tanokko kakkeeyi afar boolee kalleera ibaaddo usune wota
lee. Ayesuun goʔameen usuna gene taʔibaaddoyi goye; usuu de-
bee kasessetare ibaaddo dubba darʔaame k'ofattessana hesse.
37 Isokko haarre gosa kakkotootamaro almmaa Galiilati
Yihuuda keegure kamooggan gosa aate bee; usu debee os-
esseetaranna helatere; usuna gene taʔibaaddotii goye; debee
osesseetareenna darʔaameen.
38 Haanssun giddanna ani kaʔamara, hinʔa ibaaddojja
isaaga aroodintteen; yaadakiso goorttun feloʔoottiso ibaad-
dokko golleen baanawa.
39 Waakko oʔemeeteran golleen isin iso baasin lakkodaand-
deetan; suurewa Waanneta iinsseʔinggaamano leera.»
40 Isona gorssa kagemaaliya atateeren, ofarameeraan
uumsiseenguren boc'iiseen; kallami mege kayesuusa gog-
goʔayeesonkko ajajeenguren gafareen.
41 Ofarameerenna mege kayesuusa maraan yeraan atayin
mankkodaanddeen maraan geggelaataa shonggookko been
seeteen.

42 Arggetto k'ulluukki min kawaayinna leere min minii tageggeeloo odu kalleera Yesuusa usu Kiristoosa laano agaalssisanokkona lallabaanokko haar lakkogalereen.

6

Daak'oni todobakokki assaabamano

1 Amaniilkonʔi tooto adamaa kakkoseetareen goorata tagiriikki heʔii kaʔayeesare Ayihuudil Yihuudaayi kagire kaʔayihuudi ibaaddo gutii gumggumee; kakkoongungumeeraana arggetto garggaarssan kasisamare kaami hedeedanokonʔi felo gutii unattisookki galttaanttejjolun sisanokko mankkoshokkateen maraanya.

2 Haannuun ofarameeraan tomonkko lama kakkalee amaniil raattoo kukkuyisereen haa ameen; «No babo aamisanokokki handdaa handdayin amaa haafura kawaa handdaano iisin lakkodootisaro.

3 Haannuun abbilaalttee! Isin orrokko Ayyaana K'ulluukkinna k'arummaa kaʔammagamero ato kaʔidan kaʔabo ibaaddo todoba assaaba; hikka odonnati isoon sinssa;

4 No goʔameen ebiinna haafurakkeessa handdaanoyi ataayinanna.»

5 Hikki ayeenssa iso dubba geggelaayise; ammanoonna Ayyaana K'ulluukki kaʔammagamero Isit'ifaanosa, usumaleenna Filp'oosa, P'irokoroosa, Nik'aroona, T'imoona, P'ermmenna kaʔayihuudi ammano kaʔatatere ul kaʔans'ookiyakki Nik'olawosa assaabeen.

6 Isona keenenguren ofarameeraan horee aalliseen; ofarameeraanna ebaaten keengureen genettisoo isoo gutii kayeen.

7 Haafura kawaanna balʔaataa seete; amaniilkonʔi tootona Iyyerusaalemii aaloo moggaataa seeteen; tuuk'aamolkona kamooggan ammane.

Ist'ifaanosakokki abamano

8 Hassu goorata Ist'ifaanosa sino tawaayinna hunnaayi ammagamere gosa orroo kasaadisiro ayeenssa baasakki malaataal felaa gire.

9 Usu goorata, «Balchchumma obeeraan Ayihuudikokki min kaʔebi» amame kaʔuumamaro kaʔayihuudi min kaʔebiwuun una olleeren k'ereenakkona Isikindirakko, usumaleenna Kilk'iyakona Taʔiisiya awuraajjaakko kaʔemeetera ibaaddo neebaategure Isit'ifaanosane wota dogamano haggaʔabeen;

10 ayesuun goʔameen Ist'ifaanosa kakkoʔayeesare k'arummana Ayyaana awodin lakkodaanddeen.

11 Haanssun, «Isit'ifaanosa Musena Waanna habaaraa giraan noo maalnnenna» kaʔamaro ibaaddo siyamiseen ekkaasen.

12 Hikkamalee gosane, jaarssa kaʔuleennee, seera oʔagaalssisaran kekkeesaa Ist'ifaanosa absiseen taʔayihuudi shonggoo horee aalliseen;
13 Hikkanunna t'araa oʔatotaaran atojjool keenenen, «Hikki ibaaddoti hitta k'ulluutti banʔeenna seera inggaamano duuddo lakkoʔiisero.
14 Adena hikki kanaazireti Yesuusa k'ulluukki min kawaa diiginara; noo Musekko kaʔatannenno wogana iggilisinara; ame usu ayeesaa giraan no maalnnenna» ameen.
15 Usu goorata shonggoyi hamas's'ee kagire ibaaddo dubba Ist'ifaanosa tichchisi godderaan bebbeedtteessa taʔerggichcha bebbeed aani leete isoon mutte.

7

Ist'ifaanosa shonggoo horee kaʔayeesere ayees

1 Tuuk'aamolkokki woyichchatina Isit'ifaanosine, «Hikki ani kamaalara ayees rummiya?» ame hoosate.
2 Ist'ifaanosana haa ame abbaabe; «Abbilaalttina odolaalkki maala! Aabbokkaani Abraame ul kakaaraani hamas's'iin biyaanokko horene ganaa Mesop'et'oomiya giraan kakkabajaa Hedo usuun mutegure,
3 ‹Ulkkaakko beegudde, fallikkaakko kalebeegudde,› ‹Ani kuun katusaro ul tos see› ame.
4 Hassu goorata ul kakkeledaawikko beegure ul kakaaraani hamas's'ee. Aabbokkeessa kakkogowaare goorata Waa kakaaraani ulkko beesegure hittaari isin kakkogittaan ul usu keene.
5 Halleewo kuwaarre luki takkokkaaro gitatti rittii usuun lakkosisere; ayesuun goʔameen hikka ul usuna usukko haarre sanniitteessaan rittii yeli kasisinaro Waa usuun abddi sise gire; hitta abddi kakkosiserena Abraame ganaa yiis haʔumuloon giraanye.
6 Adena Waa haa ame ayeese; «Sanniitta ul kanaap'ayi marttinaayi hamas's'iinatta; afar boolee geenssa diyyummaa orroo abboosaminatta.
7 Adena diyyii yele kaʔiminaro gosa ani goʔameen firddinara; esekkona balchchumma biireen hitta banʔee in hedoyisayinaraan» ame Waa ayeesera.
8 Esekkona hamas'isamanokkokki kaʔammatoo haafura sise; haannuun Abraame Yissaak'a umule; takkoʔumulamere tasiddeedi arri hamas'ise; usumaleenna Yissaak'a erekkeessa Yayik'ooba umule. Yayik'oobana kagosa odolaal kalleero yiis tomonkko lama umule.
9 «Kayayik'ooba yiisna abbikkiso Yoosefa k'anaatengurene kadiyyummaa ul kagibs's'in daddaleen; Waa ade usune wota mankkogire maraan,

10 Rakkoo dubbakkona usu beese; kagibs's'i wono Fereʔooni horee gaashanana k'arumma usuun sise. Gibs's'iinna minkkeessa dubbaa gutii kaʔajajaaro yele.

11 «Usu goorata Gibs's'ina kakkeneʔaani ul dubbaa gutii tanjjiin rakkoo kageegisera uʔina emeete; odolaalkkaani kaʔaamiro babo helayiin waate.

12 Yayik'ooba kaami gibs's'ii girano kakkomaalare goorata, odolaalkkaani horaarjje ul kagibs's'i tos fare;

13 kallami kakkoseeraan goorata ade Yoosefa ayyonnatikkeessa abbilaaltteessawun addeesisate; Fereʔoonina falli kayoosefakokki gara addeese.

14 Esekko abbaabategure Yoosefa Aabbokkeessa Yayik'oobana fallikkeessa dubba usu tos keenssise; isona raattoo ibaaddo todobaatamkko kenye.

15 Haanssun Yayik'ooba Gibs's'i seete; usuna odolaalkkaanina esee goyeen.

16 Lefaalkkisoonna ul kaseekkemi tos atamere, Abraame ul kaseekemii kaʔuumeri yiiskko maragadee kaʔiminero hiyeelii k'amaleen.

17 «Waa Abraamen otabero ammato feloo kakkohayisinnara goorata kakkogabbalamare goorata Gibs's'ii kagiro gosakonʔi tooto adamaa seeteen.

18 Esekko abbaabatere Yoosefa kakkaasoon kakkalee wono Gibs's'ii reede.

19 Usuna gosakkaani miiggetteessayi c'annak'ise; yiis goggoʔumulamee goggogooronna sarbeesi goggoshafinaawun, odolaalkkaani gutii hunnoome.

20 «Usu goorata Musena umulame; usuna Waayi horee kaʔidankki yiittiti lee, Aabbokkeessakki min diginni seed kokkobame jiinate,

21 sarddee kakkoshafamere goorata ere taferiʔooni heltte aattegudde erekkakisee aani jiinasse.

22 Musena tagibs's'i k'arumma dubba agaalssate; ayeesinna felooyi kaʔataate lee.

23 «Museen geesii afarttam kakkolaare goorata, abbilaaltteessa kaʔisiraʔeel yiis din wodanatteessayi k'oppaate.

24 Gibs's'iti koo taʔisiraʔeeli unakko koo miirʔa geegisaa giraan Muse deegure usu Gibs's'iti lagade; tamirʔanttetto unatteessawun halo bee.

25 Taʔisiraʔeeli unatteessana Waa genetteessaa balchchumma kabeesinaro iso kashaadaran aani usuun leere; iso goʔameen hikka lakkoshaaderen.

26 Tallami arri ade kaʔisiraʔeel ibaaddo lama iinsseʔinggaamaa giraan helegure; wogarsinna dootere, ibaaddo! ‹Isin la abbilaalttaanna muun isiʔisi mirʔaattan?› ame.

27 «Unatteessa gutii miirʔa geegisaa kagire ibaaddoti goʔameen, Muse shafegure haa ame; ‹ku noo gutii mootina kafirddaatto yele kashuumera ayyoyya?
28 Muu kele Gibs'aawiti goggolagaddettoo inna lagadin dootatta?›
29 Musena hikka goggomaalee bak'atere ul kamidiyami marttinaa hamas's'ee; eseenna babbaar yiis lama umule.
30 «Gees afarttam ammagame kakkoroorare goorata, tasiina wodamikokki gobobii kagitto gaa orroo, kabeebaro hurisikokki lac'a orroo erggichcha usuun mute.
31 Musena kaddeero ayeesi saade; ayees k'ulleessiin eserraa goggabbalamiro tagootta yaaye;
32 ‹Ani odolaalkkaakki Hedo, kaʔabraame, kayissaak'a, kayayik'ooba Hedoya› amaa giraan maalere, Musena abssate; eserraa diinna lakkodaanddee.
33 «Goottanna usune haa ame; ‹Luk'k'aʔoottaanʔi keferroo beesa; ati takkoʔaallitetta banʔe tak'ullooyitetta.
34 Gibs's'ii kagiro gosakkeekkotti rakkoo ogiraan ani deera; kaʔabboosa iyyakkisonna ani maalera; iso haasin dagera. Giddanna koyi; Gibs's'i tos abbaab ani ku farnnara.›
35 «Goortta hanʔu, ‹Mootiinna kafirddaatto yele ku noo gutii kashuumera ayyoyya?› ameen kattuffateraan hikka Muse Waa huura orroo kamutero erggichchakokki garane mootiinna kahaasaro yele gosa kaʔisiraʔeel tos fare.
36 Usuna iso k'ajeelisaa gibs's'ikko beese; gibs's'ii, beke oheelinna k'alulattokki ulii gees afarttamuun kasaadisiro ayeenssa baasakki malaataal fele.
37 «Gootta Hedokisin in goggokeeseroo usumaleewwa isin orrokko kahegeroo keesirowa amere gosa kaʔisiraʔeeliin kaʔayeesere hikka Museye.
38 Usuna tasiina wodamii kaʔayeesere erggichchanenna odolaalkkaanine wota k'alullattokki ulii tagosa haganaa orroo gire; handdaal kawaanna no tos roorisin atate.
39 «Odolaalttaanina adde neebaate kuwaarre usuun ajajaamin mankkodootannon maraan wodanattisooyi Gibs's'i tos abbaabateen.
40 Aaroninenna, ‹Nookko horehayi kasessero waal noon ekkaasina; ul Gibs's'ikko k'ajeelise no kabeesero hassu Muse me usu geeroo no laakanso› ameen.
41 Usu goorata tayayido misilii feleengureen, tolchchaan jaarsso siseen; genetisonʔi felooyina geggelaaten; burraak'een.
42 Waa ade isokko fakkime kadaruure barraajjalun goggohedoyisanawunna roorise iso sise; hikkina kahegerool mas'aafayi haa amame goggos'aafamerokki malee gudate;
« ‹Isin kaʔisiraʔeel ibaaddo olleeteettan

gees afarttamuun k'alullattokki ulii takkoggitteenii
jaarssona meebaa iin sisseetteen?
43 Suurewa hedoyisayiin kafelattettaan tamooloki daasena
tolchchakisinkki kareenfu barraajja
t'ok'k'i t'ok'k'iseen,
Haanssun aninna isin goggobak'attawun yelinnara;›
Baablonikko gama horoornnara.
44 «Waa Museen goggotuserokki maleenna goggoʔajajeerokki
malee tamadaaranttette taʔatoo daase, odolaalkkaanine wota
k'alullattokki ulii gitte.
45 Waa iso horekko kahoroorero Ayizaabkokki ul
kakkoʔeelareen goorata odolaalkkani hitta taʔatateeran daase
Iyyaasune wota eserraa aateen tabeen; kadaawute gees
taageeronna esee gitte.
46 Daawutena Waayi horee gaashana helatanoyi
kayayik'ooba Hedo kakkogirro min goggomadaarroo ebaate;
47 Ayesuun goʔameen kakkogirro min usuun kamadaarere
Solomooniye.
48 «Halleewo kuwaarre dubbaankko t'ok'k'i kaʔame Waa
gene taʔibaaddo kamadaarameroo min orroo lakkobaraaro;
hikkina kahegerooti haa goggoʔamero maleeya;
49 « ‹Daruur korffinjjekkeetta;
ulnna luk'k'aʔootti mankkofoolssataranyan;
Hayya misikki min isin iin madaarnnattaan? Amara Goottaa;
Goorttun iin foolssi tallinnatta eetii banʔetta?
50 Hikka dubba tafelttetta lagenetteettolla?›
51 «Isin wodanattisin okkoonduddettana! Nebebboʔoottisin;
okkoonmaaloon! Odolaalkkisin aani Ayyaana K'ulluukki
arggetto neebaattan.
52 Kahegerool orrokko odolaalkkisin kahororoon
giraan ayyoya kagira? K'ulluukkikotti emeeto t'ayeen
oʔayyeeseraanna lagadattaan; isin gidda usu roorsseen sisseen;
lagadeen.
53 Erggichchakokki garane isinuun kasisamero seera atat-
teettan kuwaarre lakkoʔooratteettan.»

Kaʔist'ifaanosa eʔemoo eeggamano

54 Tashonggoo haganaa gutii kagire ibaaddo hikka kakko-
maalaren goorata aaloo amaraateen; ilkko k'aniinssateen
keen.
55 Ist'ifaanosa goʔameen Ayyaana K'ulluukki ammagamere
daruur tos tichchisi godeero, kabaja tawaa usumaleenna,
Yesuusa mergge tawaayi aallee giraan deegure,
56 «Hikkima diyaa» «Daruur banattedde, ere kaʔibaaddo
mergge tawaayi aallee giraan ani diyaara» ame.
57 Usu goorata taʔatii yaaye okkaa nebebboʔoottiso
huc'c'isateen abateeren usu mankkogiro tos raattoo tiiyyeen;

58 Usu abeeren katamaakko sar beesen shafeen; eʔemoonna eeggano haggaʔabeen. Hikki kakkolaare goorata esee ogireen atojjoolnna sarssikkisoo Saawula kaʔamamare darggageessatikkonʔi luk'k'a hegelii kayeen.

59 Ist'ifaanosana eʔemo eeggamaa giraan, «Gootta Yesuusa neefottee ata» ame ebaate.

60 Esekkona gilbbisegure yaaye taʔatiiyi, «Gootta! Hikka c'ubbo isoon arootootite» ame okkee; hikka ame abbaabatere goye.

8

Amaniilkokki horooramanonna darʔaamano

1 Saawulana goyi kaʔisit'ifanosaa isiʔaate gire. Ese arri Iyyerusaalemi kagire amaniilun kaʔatii horooramano kee; ofarameeraan kuwaarre amaniil dubba Yihuudaanna Samaaryakotti awuraajjaa dubbaa daraʔmeen.

2 Waa kaʔabssatare ibaaddona Ist'ifaanosa k'amale; adena aaloo usuun oote.

3 Saawulana ade amaniil baasin muwaate kee; minkko min maraamuraa babbaarnna heleel giite beese minkashaano tabisaa gire.

Ul kasamaariyayi wongala lallabaamano

4 Kadaʔamere ibaaddona takkoseete banʔe dubbaa haafura kawaa lallabee;

5 Filp'oosana too tasamaarya katamaa tos dagere gara kakiristoosa lallabee.

6 Gosa kamoogganna Filp'oosa kaʔayeesero maalanna usu kafelero malataal diyaa, wodana too lee c'ak'asaa gire.

7 Battiikki Ayyaanalnna iyyaa kamooggan ibaaddokko bee; kamooggan naafaleesalinna kaʔeesarena fayyee;

8 Hikkakko kakkeeyi ese katamaatinna oʔatii geggeloo leen.

9 Ayesuun goʔameen hittakko horene katamaati orroo moraa kasamaarya ibaaddo dubba kamamisere Simoona kaʔamamare ibaaddoti koo gire; usuna isiʔoottessa kaʔatii ibaaddo aani yelate tootaatare.

10 Kic'c'ar kanjiin ibaaddo dubba, «Hikki ibaaddoti kaʔatii amame kaʔaddeesamero hunna kawaayya» amaa wodanakko usu maalaa gireen.

11 Goorata kamooggankko haggaʔabere felo omoruu oot-teessayi mankkomamisare maraan kinttibii abeen usu debee sesseetaa gireen.

12 Ayesuun goʔameen Filp'oosa gara kawaakokki wononnatina gara kayesuusa Kiristoosakokki mege kalallabeero wongala maalereen atatanooyi babbaarnna heleelnna t'ammak'ame;

13 Simoonana metekkeessawun anhesonii, t'ammak'ame;
usuna Filp'oosa debee seete; kafelamaro malaataalnna
kaʔatii baasa deengureen saadeen.
14 Iyyerusaalemii ogireen ofarameeraan tasamaarya kata-
maakki ibaaddo haafura kawaa atatano kakkomaalareen
goorata, p'et'iroosana Yaannisa iso tos fareen.
15 Isona tasamaarya katamaa kakkogiyaaren goorata
Ayyaana K'ulluukki goggoʔatanaawun kasamaarya ibaaddoon
ebaaten;
16 Aalanttina usu goorata kagootta Yesuusakokki megee
t'ammak'ame gire kuwaarre ganaa Ayyaana K'ulluukki
maayyo gutiinna lakkodagere.
17 Haanssun P'et'iroosana Yaannisa genettisoo gutii kay-
een; isona Ayyaana K'ulluukki atateen.
18 Simoonana ofarameeraan genettisoo amaniil gutii
kakkokkareen goorata Ayyaana K'ulluukki isoon sisamano
deegure maragade keenere, isone haa ame;
19 «Genettee ani gutii gokkaye ibaaddo dubba Ayyaana
K'ulluukki goggoʔataroo hikka odonnati iinna sisa» ame.
20 P'et'iroosana ade haa ame, «Ilabo kawaa maragadeeyi
iminin k'oppitetta; atina maragadekkana raattoo baa!
21 Wodanatta Waayi hore tukkultti mankkolaanawaatte
maraan ati hikka handdaanoyi k'ooba goorttun it'aa
lakkoʔabtto.
22 Giddanna hitta meellane iisidde c'ubbokko gula
galigudde Goottaa tonssa ebaa; woddaasa wodanattaakki
yaada haheso kaʔamamiro leera;
23 aalanttina ati ataabee ammaganttedde kameellanee
sanssalataayi kaʔabantetto ku ani deyaara.»
24 Simoonana abbaabere, «Isin kaʔayeessettan ayeeskko
koonna in goggogeennonkko Goottaa iin ebaayen» ame.
25 P'et'iroosana Yaannisa kagootta haafura atoteereenna
addeesisen segeen abbaabateren, kamooggan kasamaarya
maamanii wongala lallabaa Iyyerusaalemi abbaabateen.

Filp'oosana katop'iyaa mureessati

26 Kagootta erggichcha Filp'oosane, «Kingudde mina
tahegeleenne taʔiyyerusaalemi katamaakko tagaaza katamaa
tos kadagisaro k'alullattokki raanne see» ame.
27 Usuna keegure seete. Tatop'iyaa oori wono Henddeekke
taʔamamatteen urrawoʔoottiseewunna durummatisee dubbaan
odonnati kaʔabanaayekki katop'iyaa mureessati hele. Hikki
ibaaddotina sagadin taʔiyyerusaalemi katamaa tos seete gire.
28 Usu ulkkeessa abbaabate seetaa giraan gongge tafaradii
hamas's'eegure kahegeroo kaʔisiyaasa mas'aafa nabbabaa
gire.

29 Ayyaana K'ulluukkina Filp'oosane, «See; hassu farad tos
gabbalami» ame.
30 Filp'oosana saame usu farad tos seete; mureessati ka-
hegeroo kaʔisiyaasa mas'aafa nabbabaa giraan maalere, «Ati
kanabbabatto malabatta?» ame.
31 Mureessatina, «Iin furi kasegira ibaaddo haginnooni
misii addeesin daanddaara?» ame; usuna farad tos emetere
wota goggohamas'iroon Filp'oosa ebaate.
32 Mureessatina nabbabaa tagire haafura kawaakkotti
banʔe hittatta;
«Usuna enʔaamin kawodamaro idaad aaniya;
Ogorro goosaa giraan c'alʔi kaʔamaro idaad aani,
Usuna ayeesin hiʔi lakkobanatere.
33 Isiʔootteessa yeraasate; karrummii firddana usuun lakko-
siseen;
Neefotteessana ulkko baatetta,
Saannitteessa maraan ayyoyya ayeesin kadaanddaara?»
34 Mureessatina abbaabe Flip'oosane, «Kahegerooti hikka
kakkoonʔayeesera ayyo maraanye? Isiʔoottessa maraanya,
muu ibaaddo kakkalee maraanya? Maganne iin segiina»
ame.
35 Filp'oosa ayeese; hikka mas'aafakko banʔe too hag-
gaʔabere kayesuusa wongala lallabee.
36 Iso seetaa giranttii beke mankkogiraan banʔe geen,
mureessatina, «Hinʔiman bekee hittanii giraaniwa; hayya gog-
got'ammak'amoonkko in kattirara meyya?» ame.
37 Filp'oosana, «Duuddotti wodanaa goʔammantte
t'ammak'amin daanddaatta» ame. Mureessatina, «Yesuusa
Kiristoosa ere kawaa laano ani ammanara» ame abbaabe.
38 Farandda goggoʔaalliroo ajajee; esekkona lamaa beke tos
seeteen; Filp'oosana mureessati t'ammak'ee.
39 Bekekko kakkobeyaaren goorata, kagootta Ayyaana
goorsewa Filp'oosa aate; mureessatina esekko abbaabatere
lakkodeero; golleenna geggelaataa sesseettan horeddee.
40 Esekko abbaabatere Filp'oosana Azoot'osi kaʔamamaro
ulii mute; tak'isaarya katamaa taageeroo, katamaal dubba
seetaa wongala lallabaa gire.

9

Waa ammanano kasaawula
(Ofa. Fe. 22:6-16; 26:12-18)

1 Saawula ade Goottakko oʔagaalssataran lagadin manddaa
tuuk'aamolkokki woyichchati tos seete.
2 Kagootta raadii osessetareen babbaarnna leere heleel
esee gohello shiyegure Iyyerusaalemi tos ati seeyin
goggodanddeero, Demaask'oo kagiro Ayihuudikokki min

kaʔebijjoolun dabddaabbee goggosisirawun tuuk'aamolkokki woyichchati ebaate.

3 Demaask'oo tos gin gabbalamaa giraan ifana daruurkko derʔa usu maraamure hank'k'aye.

4 Usuna ulii iyye; hassu goorata «Saawula; Saawula; mewuun in horooratta?» taʔamatto yaaye maale.

5 Saawulana, «Goottakki, ati ayyotta?» ame. Usuna haa ame, «Aninna ati kahorooratto ani Yesuusaya.

6 Gidda kingudde katamaa tos tabi; ati felin kadootisara esee kuun ani segaamirowa» ame.

7 Saawulane wota sesseetaa ogireen ibaaddojja yaayetisoo maalana kuwaarre, maayyona diyaanawaattikko kakkeeyi, iso hiʔittisoo abateen aalleen.

8 Saawulana ulii mankkoʔiyyerekko keegure ilʔoo koonna din lakkodaanddee; haanssun ibaaddojja genetteessa abeen geggesaa Demaask'o geegiseen.

9 Arri seendda ilʔoo baye; babona bekena hiʔi lakkoʔabe.

10 Demaask'oo Hanaaniya kaʔamamare koo Yesuusakko kaʔagaalssatare gire; Goottaa raagayi, «Hanaaniya!» ame uume. Usuna «Yee Goottakkee;» ame.

11 Goottanna, «Kingudde tukkulkki raa kaʔamamaro raadii Yihuuda kaʔamamero ibaaddotikokki min see; eseenna Saawula kaʔamamara koo ul kat'erssesikki ibaaddoti Waa ebaataa gira dooti ame.

12 Ayesuun goʔameen Hanaaniya kaʔamamare ibaaddoti usu mankkogiro tabre genetteessa usuu gutii kakkayinarona ilʔoʔootteessa banamano Saawula raagayi dee.»

13 Hanaaniya abbaabere, «Goottakkee;» «hikki ibaaddoti Iyyerusaalemi kagiro amaniil gutii eeggitatti miirʔa geegisero ibaaddo kamooggankko ani maalera;

14 Hittarranna kakkoonʔemeetera megekkaa oʔuumataraan dubba shiin katuuk'aamol woyichchaalkko odonnati atatereya» ame.

15 Goottanna, «See; hikki ibaaddoti Ayizaablnna wonolaal hore usumaleenna kaʔisiraʔeel gosa horee megekkee goggoʔaddeesisiroo ani kaʔassaabayero huukkeya;

16 Aninna megekkee maraan eeggitatti rakkoo atayin dootisaro ani usuun tusinara» ame.

17 Hanaaniya seetegure, usuun kasegaamero min tabe; Saawula gutii genennoʔootteessa kayere, «Abbikkee Saawula, ati hittarraa emeetaa giraan raadii kuun kamutere Goottaa Yesuusa ilʔoʔootta goggodeenddenawunna, Ayyaana K'ulluukki goggoʔammaganttoo in ku tos farera» ame.

18 Goorsewa iʔo osaawolakko honk'ofi aankkikki kooko iyye; abbaabate diinna daanddee; keenna t'ammak'ame.

19 Babona aamegure ataate. Saawula Demaask'oo ogireen
amaniilnne wota arri uc'c'ar adallaate.

Saawula Demaask'ooyi agaalssisano

20 Goorsewa Saawula Yesuusa ere kawaa laano Ayihu-
udikokki min kaʔebijjoolii lallabaano haggaʔabe.
21 Kamaalera dubbana mamaa, hikki ibaaddoti
«Iyyerusaalemi hikka mege kaʔuumaro dubba kabaasare
lakkoyoya? Adena hittarraa kakkoonʔemeetera iso shiire
tuuk'aamokokki woyichchaal tos geesin lakkoyoya?» ameen.
22 Saawula goʔameen ataataa seete; Demaask'oo ogiraan Ay-
ihuudin Yesuusa usu Kiristoosa laano ato sisaa hiʔi abssisaa
gire.
23 Arri tanjiinkko abbaabatere, Ayihuudi Saawula lagadin
t'oye;
24 usu goʔameen halchchakkisoo addeese; isona usu lagadin
kakkatamaa karraa oora gireen;
25 usu debee osesseetareen goʔameen hemeen emeeteren
takatamaa tagimbbe alikkotti maskotinne daachchooyi usu
dagiseen.

Saawula Iyyerusaalemii

26 Saawula Iyyerusaalemi katamaa tos kokkoʔemetere
goorata, amaniilnne wota lelledamiin hede; iso goʔameen
rumminaa Waa kaʔammanaro laano mankkoʔabddatana
waateen maraan dubbana abssateen.
27 Halleewo kuwaarre Barnnabaasi Saawula ofarameer-
aan tos geesere; Saawula seeto gutii giraan Goottaa misii
deerona Goottaa usuun misii ayeeseroo usumaleenna, De-
maask'ooyi mege kayesuusaa misii jabuuyi lallabeero isoon
segee.
28 Haanssun Saawula iso wota hamas's'ee; Iyyerusaalemii
maraamurara mege kagoottayi jabuuyi ayeesaa gire.
29 Heʔi tagiriikki kaʔayeesare Ayihuudi wota ayeesaanna
dogamaa gire; iso goʔameen usu lagadin dootaa gireen.
30 Amaniilnna hikka kokkoʔaddeesareen goorata; K'isaariya
tos dagiseeren T'ersesi tos usu fareen.
31 Usu goorata Yihuudaa, Galiilayinna Samaariyayi kagira
amaniil dubba nogoddaa girano haggaʔabe; ataate. Adena
Waa abssataa sesseetanna Ayyaana K'ulluukkii goggoʔaa
tootooyina jiinataa seete.

Eeniyanna Dork'k'a

32 P'et'iroosana ulkko ul maraamuraa kakkogire goorata, ul
kaliidatti katamaayi kagire amaniil din dage.
33 Eseenna eeniya kaʔamamare, geesii siddeedun alggaayi
shiile kagire naafaleesakki ibaaddoti koo hele.

34 P'et'iroosana, «Eeniya!» «Yesuusa Kiristoosa ku fayyisirowa; kingudde alggaattaa keesa» ame. Eeniyanna saame fit'a ame kee.
35 Taliida katamaayinna Saaronayi ogireen dubba usu deengureen Goottaayi ammaneen.
36 Taʔiyoop'e katamaayi T'aabta taʔamamatte Waa taʔammanatte heleettiti too gitte; heʔi tagirikkiinna «Dork'k'a» amano golleero fureenna «Siik'ee» amanoya. Esena arggetto felo oʔidan felaanna hiyyeessal gargaaraa gitte.
37 Usu gooratana ese hawʔaantte goote, ibaaddona reesikkise aalisere guuntte taggitto kifilii kayeen.
38 Taliida katamaa ul kaʔiyoop'en enee mankkogitte maraan amaniil P'et'iroosa katamaa taliidaa girano kakkomaalare goorata, ibaaddo lama handdaa fareengureen, «Maganne no tos saami koyya» ameen ebaaten.
39 P'et'iroosana keegure iso wota seete; eserraanna kakkogiyaare goorata guuntte tagitto kifilii tos geesen. Galttaanttejjool dubba dork'k'a isone wota takkogittee, kafelttetto k'amisijolnna huujjol tuttusaa maraamureen ootaa gireen.
40 P'et'iroosana dubba kifiliikko beesegure gilbbise ebaate, rees tos abbaabategure, «T'aabta! Ki!» ame. Esena ilʔoʔoottisee banatte; p'et'iroosana kakkodeyaatte goorata t'ok'k'iʔantte hamas's'iite.
41 Usuna genettisee abe keese; Waa oʔammanaraan galttaanttejjool uumegure neefone tagitto isoon abbaabe sise.
42 Hikki ayeesna Iyop'e dubbaa maalssame; kamooggan ibaaddona Goottaayi ammane.
43 P'et'iroosana Simoona kaʔamamare koo galbba kahok'ook'arene wota Iyop'e arri tanjjiin hamas's'ee.

10

K'ornoloosana P'et'iroosa
1 K'isaariyayi kagire, It'aliyawuun taʔolamatto unakokki kabooloo woyichcha kalleera K'ornoloosa kaʔamamare ibaaddoti koo gire.
2 Usuna kaminee ibaaddokkeessa dubbane wota felo oʔayyaanayi kaʔataatarena Waa kaʔabssatare ibaaddotiyye; hiyyeessan kooko kasisarena arggetto Waa kaʔebaatareye.
3 Arri too, arriikko saatii saagalkokki gita erggichchati kawaa raagayi usu tos emetere, «K'ornoloosa!» amaa giraan tachchaa usuun mute.
4 K'ornoloosana neeminne wota tichchise diyaagiraan «Gootta; meyya?» ame.
Erggichchatina haa ame; «Ebina hiyyeessan ati kasisatta kookokka shaadamano lee Waa tos geera.

5 Giddanna ibaaddo Iyoop'e tos farigudde P'et'iroosa kaʔamamare Simoona keensisi;
6 Usuna labu girii kagiro galbba kahok'ook'aro min kasimoonaa marttinaa hamas's'eera.»
7 K'ornoloosana, kaʔayeesisera erggichchati usukko kale bee kakkoseetare goorata, usuun ohandaareenkko lama, usumaleenna kaʔayyaana ayeesii kaʔataaterona usuun kaʔabddame kalleero wotaadarati koo uumsisere;
8 kalleero ayees dubba segee abbaabatere Iyoop'e tos iso fare.

P'et'iroosa kaddeero raaga

9 Kafaramere ibaaddona tallami arri katamaati tos gog-gogabalameni, P'et'iroosa arrii asasa kakkollaare goorata, ebaayin guuntte kagiro fook'ii bee.
10 Hassu goorata P'et'iroosa mankkoʔuʔeere maraan, kaʔaamiro kooko dootate; babo ekkaataa giraan usu salallisere raaga dee;
11 Daruurnna banattedde too tanjiintti hoc'c'o aani kallaara mina afarinne abamere ulii dagaa giraan dee.
12 Hoc'c'o gutii luk'k'a afar kaʔabo kalekaleekki sulaale, ulii tagiitamatto met't'ana kabuubare kimbirjol gire.
13 Usu goorata, «P'et'iroosa! Ki; hinʔa enʔaa aami» taʔamatta yaaye usuun maalssantte.
14 P'et'iroosana ade, «Goottakkee; hikki haa liin lakkodaand-daaro; ani k'ulluukki kalleenon goorttun battiikki ijjii aame laakkaso» ame.
15 Hasse yaaye ade kallami usuun maalssantteedde, «Waa kamuc'c'isero ati battiikki aani arootootite» ame.
16 Hikkina usuun seed gale segaame; hoc'c'ona goorsewa daruurii tos atantte.
17 P'et'iroosana taddeero raagakotti fureenun aaloo c'annak'aamere ele hegel hedaa giraan, K'ornoloosa ofarere ibaaddojja min kasimoona dooteen kakkohelareen goorata ufa dollee aalleen;
18 Yaayettisona t'ok'k'iseenguren, P'et'iroosa kaʔamamare Simoona esee girano hoosaten.
19 P'et'iroosa karaaga gara ele hegel hedaa giraan, Ayyaana K'ulluukki usuun haa ame; «Hinʔima; ibaaddojja seeddo ku dootaraan;
20 Haanssun kingudde dagi; iso kafarerana ani mankkollee maraan anhedannoonii isone wota see.»
21 P'et'iroosana dagegure; «Hikkima; isin kadootattaan ibaaddoti aniyya; hayya isin takkonʔemetteettan haajaa metta?» ame.
22 Ibaaddojjana; «Noo kakkoonʔemeennenna K'ornoloosa kaʔamamare kabooloo woyichchati dollekkoya; usuna

k'ulluukkina Waa kaʔabssataro, gosa kaʔayihuudi dubba dollee kakkabajaame ibaaddotiya. Ku min tos goggokeenonna ati kaʔamatto goggomaallo k'ulluukki erggichcha usuun segeera» ameen.

23 P'et'iroosana ibaaddo marttisayin minkkeessa tabssate.

P'et'iroosa tallami arri keegure iso wota seete; ul kaʔiyop'ekko taʔemettette abbilaal toottoonna usune wota seette;

P'et'iroosa min kak'ornolewosaa

24 Arri tallamii tak'isaarya katamaa tabeen. K'ornoloosana fallikkeessana saatilaaltteessa kukkuyisere P'et'iroosas oora gire.

25 P'et'iroosa min kakkotabare goorata K'ornoloosa usu k'op'ate; luk'k'aʔoottessaa gutii iyyere sagade.

26 P'et'iroosa goʔameen, «Aninna ku aankikki ibaaddoya» «Ki aallii!» ame keese.

27 P'et'iroosa ayeesisaa usune wota gotabro ibaaddo kamooggan kukkume giraan dee;

28 haa ame; «Ayihuuditi koo takkalee una wota goggolleeroo goggogabalamiroo seerakkaani feʔi kasisoon laano isinwa kassaan; ayesuun goʔameen ani maayyona battiikki goorttun k'ulluukki kalleenonya ani goggoʔamoonkko Waa iin tusera;

29 Haanssun ani kokkoʔuumamere goorata, anhedannoonii emeeyera; goortta, mewuun isin in uumtteettaan addeesin dootara» ame.

30 K'ornoloosana haa ame; «Arri afarkko horeene hikka goorata arriikko saatii saagallii minkkeeyi hamas's'eere Waa ebaataa gire; derʔana kahank'k'aaro sarssi kasarsatera ibaaddoti koo in horee aalleegure,

31 Iinne haa ame ‹K'ornoloosa! Ebikka malssamera; Waawun kasisatto shaadamanoon Waa tos geera.

32 Ibaaddo ul kaʔiyop'e tos farigudde P'et'iroosa kaʔamamero Simoona keensisi; usuna labu giridii kagiro galbba kahok'ook'aro kasimoona minii marttinaa hamas's'eera.›

33 Aninna goorsewa handdaa ogeegisareen ku tos fare; atina emetanooyi taʔidan felttetta. Goortta no dubbana Goottaa ku kaʔajajeero ati noon gosegiite maalin Waayi horee ginna.»

P'et'iroosa min kak'ornolewosaa kaʔayeesero ayees

34 P'et'iroosana haa amaa ayeesano haggaʔabe; «Waa maayyoonna kaʔululisoon laano rumminaa ani addeesera;

35 Ayesuun goʔameen Waa usu oʔabssataraawunna k'ullummaa ofelaraan dubba maaʔeeti unakko goleenna atatara.

36 Kadubbaa Goottaa kalleero Yesuusa Kiristoosaa nogodda lallabaa hikka haafura yiis kaʔisiraʔeel tos fare.

37 Yaannisa kalallabeero t'ink'atakko abbaabatere ul kagalilakko haggaʔabere Yihuuda dubbaa kalleero isin kassaanwa;
38 Waa kanaazireti Yesuusa Ayyaana K'ulluukkiyinna hunnaa shigidde; usuna Waa usune wota mankkogire maraan mankkogee dubbaa taʔidan felaa kaddurrisa odonnatii hegelii ogireen dubba fayyiise.
39 «Usuna kaʔayihuudi uliinna Iyyerusaalemii kafeleroon noo atonna; adena ibaaddo gaa gutii usu suye lagade.
40 Waa goʔameen taseedi arrii goyikko usu keese; ibaaddon goggomutiroonna yele;
41 Usu kakkomuterana ibaaddo dubbaan anlleennon giraan goyikko kee abbaabatere no usune wota oʔaaminnennona ot'aminnenoon, Waanna t'aye oʔassaabatero usuun ato olleenenno noyeniya.
42 Gosaawun goggolallabinnoonna arddonʔinna ogoyeraan gutii goggofirddiroon Waa kashuumera Yesuusa laano goggoʔatotinnoon usu no ajajeera;
43 Usuu kaʔammanara dubba megekkeessayi c'ubbokkokki shaaga goggohelaroon kahegerool dubba usuun atotaara.»

Ayizaab Waa ammanere Ayyaana K'ulluukki atatano

44 P'et'iroosa hikka ayeesaa giraan, haafurakkeessa omaaleeraan dubbaa gutii Ayyaana K'ulluukki dage.
45 P'et'iroosane wota kaʔemeetere, kahamas'iisamero unakko kalleere amaniil, Ayyaana K'ulluukikkokki ilabool Ayizaab gutii dagano kakkodeyaare goorata mame.
46 Aalanttina heʔi taʔusubii ayeesaa giraanna Waa galataa giraan mankkomaaleen maraanya. Usu goorata P'et'iroosa haa ame;
47 «Hinʔi ibaaddojja no aani Ayyaana K'ulluukki mankkoʔatateeran maraan goortta bekee goggot'ammak'amoonkko kattirra ayyoyya?»
48 Haanssun kayesuusa Kiristoosakokki megee goggot'ammak'amnawun ajajee. Esekko abbaabateren ot'ammak'ameerenna P'et'iroosa arri wuc'c'ar isone wota goggohamas'iroon ebaaten.

11

P'et'iroosa min kaʔayizaab mewuun tabero addeesisano

1 Ofarameeraanna Yihuudaayi kagire amaniil, Ayizaab ade haafura kawaa atatano maaleen.
2 Haanssun P'et'iroosa Iyyerusaalemi tos kakkoseeteree, tahamas'isanttetto una olleeren usu tuffateen;
3 «Muun kahamas'iisamoon giro ibaaddo tos tabttedde isone wota aantte ameen usu wok'aseen.»

4 P'et'iroosa ade isone haa ame ayees raaraadii addeesisano
haggaʔabe;
5 «Ani taʔiyoop'e katamaayi ebaataa giraan salallisere raaga
dee; tanjiintti hoc'c'o aani kallaara kooko mina afarnne iinsse
abatere daruurkko ani takkogiro banʔene dagaa giraan dee.
6 Ani tichchisi hikka maammes kakkodeero goorata
luk'k'a afar kaʔaba, sulaale kagaadoo, ulii tagiitamatto
met't'aajjolnna kabuubaro kimbirjol dee.
7 Hassu goorata, inne ‹P'et'iroosa! Kingudde enʔaa aami›
taʔamatto yaaye ani maale.
8 «Aninna, ‹Goottakkee! Hikki haa liin lakkodaanddaaro
ani battiikki goorttun k'ulluukki kalleenon giro kooko ijjii
hiʔiitteeyi ani abe laakkaso› ame.
9 «Hasse yaayena kallami, ‹Waa kamuc'c'isero ati battiikki
aani arootootite› amaa daruurkko iin maalssantte.
10 Hikkina seed gale iin mute; esekko dubbana ade daruur
tos atame.
11 «Goorsewa, ibaaddojja seeddo K'isaariyakko in tos
farameen emetengureen ani kakkogiro minii gooc'aa
aalleen;
12 Ayyaana K'ulluukkina koonna haggatola anlleennon ani
isone wota goggoseero segee. Hitti abbilaal lewo inne wota
seette; min kak'oronolewosana tabnne.
13 Usuna erggichchati minkkeessa orroo aallee
kamuterona usuun kaʔamero noon segee; ‹Ul kaʔiyoop'e tos
ibaaddo faridde P'et'iroosa kaʔamamero Simoona uumsisi;
14 Usuna atina minkaakki ibaaddo dubba kakkofayyitaan
haafura kuun segirowa› usu kaʔamero noon segee.
15 «Aninna ganaa ayeesano haggaʔabaa giraan, Ayyaana
K'ulluukki, horaarjje no gutii goggodageree iso gutiinna dage.
16 Usu goorata, ‹Yaannisa bekee t'ammak'e; isin addeene
Ayyaana K'ulluukki t'ammak'anttaawa› ame Goottaa
kaʔayeesera haafura k'alli ame iin shaadame.
17 Goortta Waa Goottaa Yesuusa Kiristoosakokki garane no
arooʔammannenne noon kasisero ilabo isoonna gosise, hayya,
Waa neebaayin ani ayyoyya?»
18 Isona hikka kakkomaalareen goorata taʔamraan
waatereene, «Hikki haa gollee, Ayizaabna giri tos
goggoʔemeeroon, Waa c'ubbokko gula galano isoon sisera
amanoyolla» amaa Waa galateen.

Ans'ookiyaa kagiro amaniilkokki gara

19 Isit'ifaanosa eʔemoo eegame takkogoyeree kakkeero
horooramanokkotti aalanttii kadarʔaamera amaniil haafura
kawaa Ayihuudi kaalaalun sessegaa Fink'k'ekkona,
K'op'iroosakko taa Ans'ookiya geraawun seeteen.

20 K'op'iroosikkona, K'ereenakko ibaaddo kookkoo ade Ans'ookiya tos seetereen tagiriikki heʔii kaʔayeesare ibaaddone adere haafura kawaa sessegaa kagootta Yesuusa wongala isoon lallabeen.

21 Hunna kawaanna isone wota gire; tootooyinna aaloo onjiin kalleere ibaaddo ammanere Goottaa tos emeete.

22 Oduna Iyyerusaalemi kagiro amaniilun geete; amaniilnna Barnnabaasi Ans'ookiya tos fare.

23 Barnnabaasina eserraa geere Waa sinotteessaa kafelero kakkodeyaare goorata geggelaate; dubbana duuddotti wodanaa Goottaayi ataayi goggogirraawun iso gorssee.

24 Usuna Ayyaana K'ulluukkina ammanoo kaʔammagame kaʔidankki ibaaddotiye; tootooyi kamooggan kalleere gosana Goottaa tos emeete.

25 Esekko abbaabatere Barnnabaasi, Saawula dootiin T'ersesi tos seete;

26 Kakkohelare goorata Anis'ookkiya tos aate emeete. Iso lama dubbana esee kagiro amaniilne wota leene gees koo muume aaloo kamooggan gosa agaalssiseen; Yesusakko oʔagaalssatareenna horaarjje Ans'ookiyaayi «Amaniil» amameen uumameen.

27 Usu goorata kookkoo kahegerool Iyyerusaalemikko taʔans's'ookiya katamaa tos dageen;

28 Isokkona koo Agaaboosa kaʔamamare keegure alami dubbaa gutii kaʔatii uʔi kallinnaro Ayyaana K'ulluukkikokki kekkeesanooyi ayeese; hikkina karoomi wono K'elaawudoosakokki geesii gudate.

29 Amaniil mete metekkisooyi hunnakisookki jilbbaa maragade beeseren Yihuudaayi kagiro amaniil gargaarin hiʔi too leen;

30 gargaarssana gene tabarinnabaasinna tasaawulaa min kawaakotti jaarsoleewun faranoyi, hikkawa feleen.

12

P'et'iroosa min kashaanokko baasayi bee

1 Usu geesii wono Herodoosa kookkoo min kawaakokki maganaal horooraanna c'annak'isaa gire;

2 Abbi kayaannisa Yayik'ooba shiifayi lagadississe.

3 Hinʔa feloʔoottessana Ayihuudi geggelaayisano kakkodiyaare goorata, P'et'iroosa ade absise; hikkina kakkoleera Ayihuudi babo aamaa kakkabajjare baalaye.

4 P'et'iroosa minkashaano kakkotabisareen goorata wotaadaral afar afar liireen goggoʔoorrawun jigi afarruun kakkaamero wotaadaralun sise; hikkana kakkoonyelera kafaasikkaa baala kakkoroorare goorata gosa horee beesire murtteesiin hedereya.

5 P'et'iroosana usumalee minkashaano tabe; amaniil ade
usu maraan aaloo Waa tos ebaataa gire.

Erggichchati p'et'iroosa min kashaanokko beesano

6 Herodoosa P'et'iroosa gosa horee aalliisin hede giraan,
p'et'iroosa ese hemeen sanssalata lamaa shaamere
wotaadara lama t'eʔe huddure gire; minkashaano oʔooraran
minkashaanokki gooc'aa aalleen gireen.

7 Kagootta erggichchati derʔa isoon mute, kifilii orroonna
ifa hank'k'aye; erggichchatina tap'et'iroosa aaranjja dine
nabbaadisere, «Saami ki!» ame; usu goorata sanssalataal
genetteessakko furame iyye.

8 Erggichchana, «Sarssikkaa sarssa; keferroʔoottana tabssa»
ame. P'et'iroosana usuun goggosegame yele. Erggichchatina
horeddeere, «Sarssi gutii kootii sarssadde indebee sessee»
ame.

9 P'et'iroosana debee sesseetaa min kashaanokko
bee; ayesuun goʔameen usuun raaga kadiyaaro aani
laare kuwaarre erggichcha kafelare ayees rummi laano
lakkoʔaddeesere.

10 Kahoreenna kallami minkashaano kaʔoorare ibaaddokko
roorere katamaa tos kageesaro raadine kagiro kamarc'c'oo
ufa tos gee. Ufa issii isoon baname; isona been seeteen;
t'urrekki raa koonne goggorooreni goorsewa erggichcha
usukko kale bee.

11 P'et'iroosaan wodana kakkoʔabbaabatte goorata, «Gootta
erggichcha faregure gene taherodoosakkona Ayihuudi usu
gutii kahedeeren dubbakko in beesano gidda ani hedatano
kallayi addeesera» ame.

12 Hikka addeese abbaabatere, ibaaddo kamooggan
kukkuʔamere raattoo Waa mankkoʔebaataree, Mark'oosa
kaʔamamare Yaannisakotti Aaye kamayiraame min seette.

13 Eserraanna geegure kasaree karra kakkobabbasare
goorata, Roodda taʔamamatte too minii tafelatte maayyoyo
addeesin ufa tos seette.

14 Tap'et'iroosa yaaye laano kakkoʔaddeesatte goorata, aaloo
geggelaatanokko kakkeeyi ufa habanooni tiite abbaabat-
tedde, «P'et'iroosa ufa dollee aalli girano segiite.»

15 Ibaaddona, «Te k'olanttetta!» ameen, ese adde hikka
abbaabitte abbaabitte kakkosegaatte goorata, «Goortta hikki
erggichchakkeessaya» ameen.

16 P'et'iroosa ade ufa babbasano horeddee, iso adeen ufa
baneen deengureen mameen.

17 Usuna iso c'alʔi goggoʔaminaawun genee malaata tusere,
Goottanna usu min kashaanokko misii usu beesero isoon
segee, «Kalleero ayeeskkokki garana Yayik'oobana kakkalee
amaniluun segaa» ame; esekkona banʔettakkalee iise seete.

18 Tallami arri bari watadaraal, «P'et'iroosa hagge tabe?» amaa hittarraa hasserraa tiittaano haggaʔabe.
19 Herodoosana P'et'iroosa dootise kakkowaatare goorata minkashaano oʔooraneen aaloo k'ok'k'ore abbaabatere iso goggogoorawun ajajee. Esekkona Herodoosa Yihuudakko K'isaariya tos dagere esee hamas's'ee.

Goyi kaherodoosa

20 Herodoosa kat'iroosina kasidoona ibaaddone wota iinsseʔinggaame gire; ulkkisona babo kakkohelatareen k'alaada kawonokko mankkollee maraan, wonoon kahandaare kabilasit'oosa gargaarssa kakkohelatareen goorata raattoo leereen wononne wota wogarin hoosaten.
21 Tak'at'aroo arrii Herodoosa kawono sarssi sarssate korffinjje gutii hamas's'eere gosaan ayeese.
22 Gosana, «Hitti yaaye tahedotta kuwaarre taʔibaaddo lakkotto!» ame okkee.
23 Herodoosana Waawun kabaja sisana mankkowaatemaraan kagootta erggichcha goorsewa hawʔaami kameellan usuun lugude; hiskkiinna aamame goye.
24 Haafura kawaa ade jiinataanna balʔaataa seete.
25 Barnnabaasina Saawula handdaakkisoo gussateereen Iyyerusaalemikko abbaabataa giraan Mark'oosa kaʔamamare Yaannisa isone wota aateen emeeten.

13

Barnnabaasina Saawula farameen

1 Ans'ookiyaayi kagiro min kawaayi ohegeroolnna oʔagaalssisareen gireen; isona, Barnnabaasi, gambballakki ibaaddoti kaʔamamare Simoona, kak'eerenna Lukkiwoosa, mooti kalleero Herodoosane wota kajiinatere Minahenna Saawula gireen.
2 Hinʔina Goottaa hedoyisatanna agabuwaa giraan, Ayyaana K'ulluukki, «Barnnabaasina Saawula ani okkoonʔuumero feloon iso iin kale beesa» ame.
3 Isona agabuuyen ebaatengureen genetisoo iso gutii kayeen ebaaten iso fareen.

Barnnabaasina Saawula oddola tak'op'iroosaa

4 Barnnabaasina Saawula Ayyaana K'ulluukki farameene Selewuk'iya dageen; esekkona wolaboo tak'op'iroosa oddola tos seeteen.
5 Silamisi katamaa tos kakkogiyaaren goorata Ayihuudikokki min kaʔebii haafura kawaanna lallabeen; Yaannisana isone wota leere gargaaraa gire.
6 Tak'op'iroosa oddola k'amakko taak'ama geeranun goosen tap'aafa katamaa kakkogiyaare goorata, Beryesuus

kaʔamamare Ayihuuditi koo kamorarena kat'araa hegerooti heleen;

7 Usuna Sergiyoosa P'awuloosa kaʔamamare wodanaamena
ul kabariisare mootinne wota gire. Hikki ul kabariisare
mootitinna, haafura kawaa maalin dootere Barnnabaasina
Saawula uumsise.
8 Heʔi tagirikkii Elmmaasa amame kaʔuumamare moruuti
Baryesuus ade, ul kabariisare mootiti goggoʔammanoonkko
handdudufisiin mankkodootere maraan iso neebaate.
9 P'awuloosa kaʔamamare Saawula Ayyaana K'ulluukkii am-
magamere, tichchise ibaaddoti deegure haa ame;
10 «Ati k'ullumma dubbakokki diina, miiggena meellane
dubba kakkoʔammaganttetta kaddurrisa ere! Kagootta
tukkulkki raa woc'ac'aanakko lakkoʔabbaabattoya?
11 Giddanna tagootta gene ku bassowa; jaama linnatta;
goortta kaʔaritii ifa goorata kic'c'aruun suure ati lakkodin-
natto.»
Goorsewa iyyoottena mugud usu gutii dage; gene abi
kageggeyisiro ibaaddona dootataa hittarraa hasserraa
amano haggaʔabe.
12 Ul kabariisare mootitinna kalleero ayees kakkodeyaare
goorata, agaalssisano kagoottaa saadaa Waa ammane.

Barnnabaasina P'awuloosa ul kap'esidiyayi

13 P'awuloosa saatilaaltteessane wota P'afakko wolabooyi
keengureen, P'infiliya tagitto tap'erggeen katamaa tos see-
teen; Mark'oosa kaʔamamare Yaannisana isokko kalebeere
Iyyerusaalemi tos abbaabate seete.
14 Iso adeen tap'erggeeni katamaakko keengureen P'isidiya
orroo tagitto Ans'ookiya tos seeteen; tafoolssii arrina Ayihu-
udikokki min kaʔebi tabeerene hamas's'een.
15 Kaseerana kahegerool mas'aafajjol nabbabame
kakkoʔabbaabatare goorata, kaʔayihuudi min kaʔebikokki
woyichchaal, «Abbilaaltte; gosa kakkogorssitaan haafura
goʔabttaan ayeesaa» ameen P'awuloosaas tos handdaa fareen.
16 P'awuloosana keegure genee malaataa haa ame; «Isin
kaʔisiraʔeel ibaaddo; adena isin Waa oʔabssaattaan Ayizaab
dubba c'ak'asa.
17 Hikka kaʔisiraʔeel gosakokki Hedo odolaalkkani as-
saabe; kagibs's'i ulii giraan gosa kaʔatii yele; kaʔatii hun-
nakkeessaanna esekko iso beese.
18 Gees afarttamuun k'alullattokki ulii iso obssee;
19 Ul kakkeneʔaanii kagire aaniil todoba baasere, ulkkisoo
gosakkeessawun rittii yele iso eelise.
20 Hikki dubbana kakkogudatera gees 450 orrooya.

«Esekko abbaabatere kahegeroo Saamelakokki gees
taageeroo ul tabariisso daannolee isoon sise.

21 Esekkona kaʔisiraʔeel gosa wono isoon goggosisamiroon
hoosaten; Waanna tabiinami unakko kak'iisi ere Saaʔola
isoon sise; usuna gees afarttam bariise.
22 Saaʔola wononnatikko dagisegure, Daawute isoon
reedise; Waanna garakkeessa, «Wodanattee aani kalleerona
ani kadootataro dubba iin kafelaro kaʔisseyi ere Daawute
helaye ame gara kadaawute atotee.»
23 «Waa otabeero ammattokki haafura malee hikka ibaad-
dotikotti sanniikko kafayyisaro Yesuusa gosa kaʔisiraʔeeliin
keese.
24 Yesuusa emeetanokko horene, Yaannisa kaʔisiraʔeel gosa
dubba c'ubbokko gula galire goggot'ammak'amiroon lal-
labaa gire.
25 Yaannisa fareentteessa gussataa giraan, ‹Isin in ayyoyya
antteen k'oppaattan? Ani lakkoʔusuyo*; ayesuun goʔameen
luk'k'aʔoottessanʔi keferrokokki shaano ani furin kadaand-
deenon inkko haarre emeeyinara› amaa gire.
26 «Isin abbilaaltti; Abraamekko oʔumulanttettaan, addeene
Waa oʔabssaattaan dubba hikki kafayyinna handdaa kakkon-
faramera no dubbaanya.
27 Iyyerusaalemi kagire ibaaddona woyichchaalkiso
Yesuusana, Ayihuudin tafoolissi arri kanabbabamaro
kahegeroolkokki mas'aafa addeesana mankkowaatten
maraan murttitisooyi hegero goggogudarawun yeleen.
28 Goyiin tageegisso aalantti gohelanawaateenna
P'ilaat'oosa Yesuusa goggolagadisisiroon ebaaten.
29 Garakkeessa kas'aafamero dubba guddiseen abbaa-
bateren kakkosuwaamero gaakko dagiseerene k'amaleen.
30 Waa ade usu goyikko keese.
31 Galiilakko haggaʔabere taa Iyyerusaalemi geeroon usune
wota ogireewunna goorata kamooggan mute; isona gidda
gosa horee usuun atoyyaan.
32 «Noonna Waa odolaalkkaanun abddii kasisero
kageggeloo haafura isinuun lallabaanna.
33 Waa Yesuusana goyikko keesin isoon otabeero ammato
no yiiskisoowun felera; hikkana kamazamuri mas'aafayi
foolssi lamaa, ‹Ati erekkeetta; ani hittaari ku umulera;›
amame s'aafamera.
34 Adena, usu kashamoon girona, Waanna goyikko
usu keesano addeesisin haa amera; ‹Kak'ullooyerona
kaʔabddaamero, kadaawute uuso isinuun sisinara.›
35 Adena takkalee banʔee,
« ‹K'ulluukkikkaanna shami goggohesiroon lakkoyelatto›
ame.

* **13:25** Ani lakkoʔusuyo taʔamatta banʔe Kiristoosa laano tusatta.

36 «Daawute geeskkeessa dubbaayi feʔi tawaa handdaaye
abbaabatere goyera; odolaalkkessanne wota k'amalame;
maarkkeessana shamera.
37 Goottaa goyikko kakkeesera Yesuusa ade lakkoshame.
38-39 «Goortta abbilaalttee! C'ubbokkokki shaaga kakkohe-
lamara gara kayesuusane laano isinuun kalallabaamero ad-
deesa. Haanssun usuu kaʔammanara dubba seera kamuseeyi
helayiin tadaanddeennon k'ullumma helatara.
40 Haanssun kahegerool haa ameen kaʔayeeseran isin gog-
gogeenonkko isiʔoorayeen.
41 « ‹Isin ok'ac'ifaattaan, deyaa! Saadaa! Baa!
maayyona isinuun goʔayeese
Isin oʔabddannoon felo ani geeskkisinii felinnara,› »
42 P'awuloosana Barnnabaasi kaʔayihuudi min kaʔebikko
biyaa giranttii, ibaaddona hikka ayees kaʔemeetaro almmaa
goggosegiro ebaayen.
43 Haaganaanna kakkodarʔaamatte goorata, kamooggan
Ayihuudilnna ammano kayihuuda tos tabeeren ayees
kaʔayyaanaa oʔataateeraan ibaaddojja P'awuloosana
Barnnabaasi debee sesseeteen; isona ayeesiseren sino
tawaayi ataayi goggogirraawun gorsseen.
44 Taʔemaatto tafoolissi arrii kakkatamaa gosa, ibaaddo
uc'c'ar oolaal gohesiraan gosa dubba haafura kawaa maalin
kukkume.
45 Ayihuudina gosa kamooggan kukkuʔamano
kakkodeyaare goorata, k'anaate ammagameen; ayees
kap'awuloosa neebaataa inggaamano haggaʔabeen.
46 P'awuloosana Barnnabaasi jabuuyi haa ameen; «Ho-
raarjje haafura kawaa isinuun segaamiin dootisara, isin ad-
deen tuffatteen; hikkaniinna jiruu jiroommakki giri isinuun
kadootisoon aani isiʔoottisinii gutii mankkomurtteesitteen
maraan noonna Ayizaab tos abbaabayinanna.
47 Usumaleenna Goottaa, ‹Fayyinna ulkotti gachcho gog-
gogeegissoo ani ku Ayizaabn ifa yelera› ame Goottaa no aja-
jeera» ameen.
48 Ayizaabiilna hikka kakkomaalaren goorata geggelaaten,
haafura kawaawunna kabaja sisa; jiruu jiroommakki giri-
wun oʔassaabameeraan dubba ammaneen.
49 Kagootta haafurana gobobii kagiro ul dubba gee.
50 Taʔayihuudi jaarsso lee ade kaʔayihuudi ammanoo
kagiro ibaaddo dureessaal heleelnna kakkatamaa kajiinjji
ibaaddo kakkeeseeren P'awuloosana Barnnabaasi gutii
horooramano goggokeero yeleen; ulkkisookona iso beesen.
51 P'awuloosana Barnnabaasi isoon seerisano
goggolleeroon luk'k'aʔoottisookko gorra hurgufateren
Ik'ooniyoni tos seeteen.

52 Waa oʔammanareenna geggelooyinna Ayyaana K'ulluukki ammagameen.

14

P'awuloosana Barnnabaasi taʔik'ooniyoni katamaayi

1 Katamaa taʔik'ooniyoni P'awuloosa Barnnabaasine wota Ayihuudikokki min kaʔebi tabeen; eseenna madaareen mankkoʔagaalssiseen maraan, Ayihuudikkona Giriikkikko aaloo kamooggan ibaaddo Waa ammane.

2 HaʔammanoniI kahesere Ayihuudi ade Ayizaab kekkeesere amaniil goggodidiraawun yele.

3 P'awuloosana Barnnabaasi gara kagootta jabuuyi ayeesaa tanjjiin esee adallaaten; Goottanna kaʔayeesaran kasinoo haafura baasakki malaataalnna osaadamiraan felo iso gargaaraa iso addeesisaa gire.

4 Kakkatamaa gosana kalekalee bee; gamisa Ayihuudine wota, gamisa ade ofarameeraanne wota lee.

5 Hassu goorata Ayizaabna Ayihuudi woyichchaalkisoonne wota raattoo isiʔaateren P'awuloosana Barnnabaasina ele hegel jaraanjurisinna eʔemoo eeggiin dooteen.

6 Isona adeen hikka goggoʔaddeeseenii Lisit'irana Derbbee kaʔamamaro katamaal kalik'aaʔoniya gobobii kagiro ul tos bak'ateen;

7 eseenna wongala lallabaano horeddeen.

P'awuloosana Barnnabaasi Lisit'irayinna Derbbeeyi

8 Maaman kalisist'iraayi, luk'k'a kakkonaafateeren takoʔumulamero arrikko haggaʔabere duuddo luk'k'aa sesseeyi kakkasoon ibaaddoti koo hamas's'ee gire.

9 Hikki ibaaddotina P'awuloosa kaʔayeesaro maalaa gire. P'awuloosa usu tos tichchise deegure fayyiisin kadanddeera ammano usuun girano kakkodeyaare goorata,

10 yaaye taʔatiiyi, «Tukkul umi aallii!» ame; hassu goorata firime keegure sesseetano haggaʔabe.

11 Gosana P'awuloosa kafelero kakkodeyaare goorata, talik'aʔooniya heʔii, «Waal ibaaddo aani lee noo tos dagera!» ameen okkeen.

12 Barnnabaasina «Diyyaa» ameen; P'awuloosa kaʔayeesare mankkollee maraan «Hermmeeni» ameen.

13 Katamaalkko sarre kagire, k'ulluukki min kadiyyakokki tuuk'aamoti kormmolee taʔaarareenna daraara kakkatamaa karra tos keenegure gosane wota raattoo leegure P'awuloosanna Barnnabaasiin jaarsso sisin hede.

14 Ofarameeraan Barnnabaasina P'awuloosa hikka kakkomaalaren goorata gaddaayi sarssikisoo fiilatengureen gosa orro tiyyeengureen, iyyaa haa ameen.

15 «Ulee! Hikka muun felattaan? Noo andde isin aani ibaaddonna; isin addeen hikka kamaaddinoon ayees dubbakko fakkimaddeen daruurnna ulnna, bekena iso orroo kagiro dubba kamet't'eero arddokki Hedo tos goggoʔabbaabattawun wongala isinuun lallabiiniya.

16 Waa taroorttetto alattaanun, gosa dubba kageelaate raakkeessaa goggosesseeron isaage;

17 Halleewo kuwaarre daruurkko idaamo usumaleenna il kakkohelattaan goratajool isinuun, sisano adena wodanattisin aamoonna geggelooyi bararisanoyinna taʔidan felanooyi isiʔoottessa ato kallayi lakkoʔiisinaro» ameen.

18 Hikka dubba iso ayeesaa giraan ade, gosa isoon jaarsso goggosisoonkko kattirsiseeran rakkoo tammoogganiya.

19 Ayihuudi goʔameen Ans'ookiyakkona Ik'ooniyonikko emetere, gosa meellanee kakkeeseerene, P'awuloosana eʔemoo eeggeen; esekko abbaabaterene usu kagoyero aani kakkolaare goorata takkogireen katamaakko sarii beesen.

20 Goleenna amaniilnna usuu maraamureen kakkoʔaallaren goorata P'awuloosa keegure katamaa tabe; tallami arrii Barnnabaasine wota darbbee seeteen.

P'awuloosana Barnnabaasi Soriyaa tagitto Ans'ookiya abbaabateen

21 P'awuloosana Barnnabaasi Darbbeeyi wongala lallabeeren, ibaaddo kamooggan Waa kakkoʔammanare goorata, Lisit'ira, Ik'ooniyonena P'isidiyayi tagitto Anis'ookkiya tos abbaabateen seeteen.

22 Usu uliinna amaniil ammanokkisooyi goggoʔataarawun isoon gorssa sisaa «Wononnati kawaa tos tabin rakkoo tammooggan atatano dootisinara» amaa agaalssiseen.

23 Esekkona kamooggan min kawaayi jaarsolee shuumeen kakkoʔabbaabateeren goorata, agabuyinna ebi iso kaʔammanareen Goottawun hadara sisateen.

24 P'isidiyane rooreen P'infiliya tos emeeten;

25 P'erigeninna haafura kawaa lallabeen abbaabateren, At'aaliya tos dageen.

26 Esekkona iso ofeleraan feloowun sino tawaawun hadara takkosisanttetto tasoorya katamaayi tagitto Ans'ookiya tos walaboo seeteen.

27 Ans'ookiya tos kakkogeyaaren goorata, amaniil dubba raattoo kukkuyisereen, Waa garakkisoonne kafelero dubba, adena Ayizaabn misii kaʔammano raa isoon banero segeen.

28 Eseenna amaniilnne wota raattoo tanjjiin hamas's'een.

15

Taʔiyyerusaalemi haganaa

1 Kookkoo ibaaddo Yihuudakko Anis'ookkiya tos dagere,
«Kamuse seerakki malee gohamas'isamoon fayyiin lakko-
daanddaattan» amere amaniil agaalssisano haggaʔabe.
2 Hikkina P'awuloosana Barnnabaasina isone wota taʔatii
enggenna dogamaa orro tabse. Haanssun P'awuloosana
Barnnabaasi kakkalee amaniilnne wota Iyyerusaalemi tos
beenne hitta haajaawun ofarameeraanna jaarsolee gog-
gohoosaranun murtteessame.
3 Haanssun min kawaa iso fare; isona adeen Fenk'enena
Samaariya tonsse rooraa giraanna Ayizaab Waa tos emee-
tanona ammananokisoo segeen; hitti odona amaniil dubba
geggelaayisse.
4 Iyyerusaalemi kakkogeyaaren goorata min kawaakki
ibaaddona ofarameeraan usumaleenna jaarsoleenne
k'op'ateen; handdaa oseeterenna Waa isone wota leere
kafelero dubba isoon segeen.
5 Tafarasaawi unakko kaʔammanera ibaaddo kookkoo kee-
gure, «Ayizaab goggohamas'isamironna kamuse seera gog-
goʔooraroon yelano kadootisaroya» ameen.
6 Ofarameeraanna jaarsolee hikka ayees k'ulleessiin
kukkuʔameen.
7 Dogamaa tanjiinkko abbaabatere P'et'iroosa keegure
isone haa ame; «Abbilaalttee; Waa goorata kic'c'arkko horeene
isin orrokko in assaabatera; Ayizaab kawongala haafura
hiʔitteekko maaliren goggoʔammannaawun kayelnnaro kas-
saanwa.
8 Wodana taʔibaaddo kakkasa Waa noon goggosiserokki
malee, isoonna Ayyaana K'ulluukki sisanooyi iso kaʔatatero
laano isoon atotee.
9 Wodanattisoo ammanooyi mankkomuc'c'isero maraan
noonna isoo t'eʔee kaleenna lakkokaye.
10 Goortta, odolaalkkaanina leere noo sidin daandaana
kawaannenno hark'k'oota kaʔamaniil haan gutii kaa gidda
muun Waa c'aafattaan?
11 Nonna kafayyinenna likkii iso aani Goottakkaani Yesu-
usakotti sinoo laano ammananna.»
12 Kakukkuʔamere gosa dubba c'alʔi amere Barnnabaasina
P'awuloosa Waa garakkisoonne Ayizaab orroo kafelero
baasakki malaataalnna kasaadisiro ayees goʔayeesiro maalaa
gire.
13 Isona ayeeseen kakkogussatareen goorata Yayik'ooba
haa amaa ayeesano haggaʔabe; «Abbilaalttee! Maala;
14 Waa taʔayizaab unakko usuun kalleero gosa t'aye misii
deero Simoona noon segeera.
15 Haa amame kas'aafamera kahegerool haafura hikkanne
wota isiʔaatara.

16 « ‹Hittakko horenbbaan ani abbaabayinara kadiigamero
kadaawute min madaarinara. Kabututerona abbaab
aalliisinara;
Abbaab madaarinara;
17 Hikki kahesera ibaaddona, unattee kalleera
Ayizaabin Waa goggodootironya;
Hikka kafelera Goottaa haa amara;›
18 Isona horkkooskko haggaʔabereen oʔaddesameenyaan.
19 «Haanssun Waa tos kaʔabbaabatero Ayizaab noo gog-
goc'annak'isonkko hikki yaadakkeeya.
20 Ayesuun goʔameen tolchchaayi kabattoyero ayeeskko,
kasharmmut'umma battowanokko, c'uulʔeen kalagadeeraan
giddi aamanokkona iigi t'amanokko fakki goggoʔamiraanun
noo isoon s'aafiin dootisara.
21 Seera kamusena horkkooskko kayere Ayihuudin
tafoolssii arri Ayihuudikokki min kaʔebii nabbabamaanna
katamaali lallabaamaa adallaatera.»

Kaʔammanero Ayizaabn gosakko tafaranttetto dabddaabbee

22 Hassu goorata ofarameeraanna jaarsolee kamooggan
min kawaanneta raattoo leereen iso orrokko ibaaddo as-
saabereen, P'awuloosanena Barnnabaasine wota Ans'ookiya
tos farin murtteesseen; amaniil orrona oʔaddesameeran Bers-
sabaasi kaʔamamaro Yihuudana Sillaase assaabeen.
23 Tas'aafanttetto dabddaabbee isoo gutii fareen; dabd-
daabbeenna haa taʔamattotte; noo ofaramnnennana jaar-
solee olleenenna abbilaalttisin, una taʔayizaabkko ammant-
teedden Ans'ookiyaayi, Sooriyaayinna Kilk'iyayi ogittanun
nogodda no farramanna.
24 Kookkoo ibaaddo feʔittaan kallayi no orrokko beere ay-
eeskkisooyi wodanattisin haggatola yelanona shalagaano no
maalnnenna.
25 Haanssun ibaaddojja uc'c'arri assaabinenne no ogee-
laatanno Barnnabaasinena P'awuloosane wota iso isin tos
farin no dubba isiʔaanttenna;
26 Barnnabaasina P'awuloosa Goottakkaani Yesuusa Kiris-
toosakkokki mege maraan neefotisoo roorssateen osisater-
aanyaan.
27 Haanssun noo kas'aafinnennona hiʔii segii
goggoʔaddeesisiranun, hinʔima Yihuudana Sillaase no isin
tos farnnenna.
28 Hikka kadootisaro ayees kuwaarre takkalee
tagujjummaa sidane, no isinuun goggosidsoonkko, Ayyaana
K'ulluukkiinna noon kaʔidankki lee mutera; hikkina,
29 Tolchchaan kaʔenʔaamero kooko, iigikko, c'uulʔaame
kagoye giddikonʔi soo usumaleenna sharmmut'ummaa
battowanokko fakki goggoʔanttaanunya. Hikka aankkikki
ayeeskko gofakkintteen isinuun kaʔidaniya; nogoddaa gira.

30 Handdaa kafaramere ibaaddona nogoddaa gira
ameeren Ans'ookiya tos dage; eseenna kaʔammanaro gosa
raattoo kukkuyisereen dabddaabbee isoon siseen.
31 Gosana dabddaabbee nabbabe abbaabatere kaʔataayisaro
ayeesii geggelaate.
32 Yihuudana Sillaase iso metekkisoowun ohegerool
mankkolleen maraan amaniil kanjiin haafuraa gorsseen;
ataayiseen.
33 Eseenna abaraan adallaateren taʔammanatto abbilaalt-
tisokko nogodda susukkaameeren iso kafarero ibaaddo tos
abbaabateen seeteen. [
34 Sillaase ade esee hesiin goosate.]*
35 P'awuloosana Barnnabaasi kakkalee kamooggan ibaad-
doneta leereen kagootta haafura agaalssisaanna lallabaa
Ans'ookiyaayi hamas's'een.

P'awuloosana Barnnabaasi k'ofaa isiʔaatanawaatti

36 P'awuloosa arri tic'c'arkko abbaabatere Barnnabaasine,
«Kingudde kagootta haafura no kakkolallabinenno katamaal
dubba seenno; esee kagira amaniil misimisii giro addeesin
seeyi deenna» ame.
37 Barnnabaasina Mark'oosa kaʔamamera Yaannisa isone
wota goggoseero doote;
38 P'awuloosa ade usu aati seeyin lakkodootere; aalanttina,
hittakko horene Mark'oosa isokko kalebeere kap'inifiliiya
ulii mankkohesere maraanna isone wota feloon seetana
mankkowaatere maraanye.
39 Hikka aankkikki isiʔaatanawaatti isoo orroo
mankkomet't'aame maraan iskko darʔaameen; haanssun
Barnnabaasi Mark'oosa aatere wolabooyi kak'op'iroosi ul
seete.
40 P'awuloosa ade Sillaase assaabate; amaniilnna
P'awuloosa sino tagoottawun hadara siseenguren iiseen
galeen.
41 Kamooggan min kawaa ataayisaa ul kasooriyannena
kakilik'iya tonsse roore.

16

T'imotoosa P'awuloosanena Sillaasene wota kee

1 P'awuloosa darbbeenna List'ira tos seete. Eseenna Aayet-
teessa Ayihuuditi Waa taʔammanatette; odokkeessa goʔameen
kaʔayizaab ibaaddo kakkoonlleere T'imotoosa kaʔamamare
Yesuusakko kaʔagaalssatare koo gire.
2 Usuna List'irayinna Ik'ooniyoyi kagiro amaniil dollee
kaʔidan ato abanaaye.

* **15:34** Tooto sonddomkko afarrii kagira haafura kahorkkoo mas'aafaalii laa-
giro.

3 P'awuloosana hikki ibaaddoti usune wota goggoseeron doote; haanssun usu gobobii kagire Ayihuudikkotti aalanttii goggohamas'isamiroon yele; hikkana kakkonyelera kat'imatoosa odokkeessa kaʔayizaab ibaaddo laano mankkokasanaayeen maraan isoon amereya.
4 P'awuloosas katamakatamaalnne rooraa giraan Iyyerusaalemii tagitto jaarsoleeyinna ofarameeraani kamurtteessamero woga amaniilun addeesisaa gire; feloo gutii goggohayisiraanunna shaadisaa gire.
5 Kamooggan min kawaa ammanooyi ataate; tootoʔoottisona arri arrii adamaa seetaa gireen.

P'awuloosa kamek'edooniya ibaaddokokki gara kaddeero raaga

6 P'awuloosana unatteessana haafura kawaa Isiyaayi goggolallabinoonkko Ayyaana K'ulluukki iso mankkotirere maraan ul kafirggiyanena kagalaatiyanne rooreen seeteen.
7 Kamisiiyami ul tos kakkogabbalamareen goorata kabittaaniya ul tos seeyin hedeen; ayesuun goʔameen kayesuusa Ayyaana iso goggoseerawun feʔi lakkosise.
8 Haanssun mina tamisiiyanne T'iroʔaada tos dageen.
9 P'awuloosana hemeen raagayi koo kamek'edooniya ibaaddoti aalleere, «Kamek'edooniya ul tos nak'idde no gargaarina» amaa ebaataa giraan dee.
10 P'awuloosa hikka raaga kakkodeyaare goorata, Waa no wongala goggolallabinnon uumera aminenne mankkomurtteessannenno maraan goorsewa Mek'edooniya tos seeyin dootanne.

Liidiya ul kafilip'isiyoosaa Waa ammantte

11 Ul kat'iroʔaadakko markkafaa keennegunne tukkul duudaataa ul kasamutiraak'e geenne; tallami arri duudaataa Naap'ule seenne;
12 Esekkona keennenne Roomii hegelii tabaraatte ul kamek'edooniyakokki gobobii taggitte metetti tafilip'isiyoosa katamaayi teek'anne; eseenna arri tic'c'ar hamas's'ine.
13 Tafoolssii arri, taʔebi banʔe dootataa, ese katamaakki karakkoo beennenne laga koo tos dayinne; esee no hamas's'iinegunne kukkume kagire heleeluun haafura kawaa segaano haggaʔabnne.
14 Maalaa kagire heleel orrokko Liidiya taʔamamatte heleeltiti too gitte; esena Waa tahedoyisaattena tatiyaat'irooni katamaakko taʔemettetto kagashe ooga tadaddalaattette. Goottanna, P'awuloosa kaʔayeesero ayees shaadaa goggomaaltto Waa wodanattisee bane.
15 Esena kaminee ibaaddokise kakkot'ammak'amare goorata, «Ani Goottaayi ammananokkee ogiraan

goʔaddeesseen» «Minkkee emeeyiddeen abaraanttii hamas's'aa» amaa ataayisse ese no ebaatte.

P'awuloosana Sillaasena min kashaanoyi

16 Arri too no banʔe taʔebi tos seetaa giraan, kamoruu Ayyaanayi hegero taʔayeesatte diyyiti heleelttiti too no heltte; esena hinʔa omoruu feloʔoottiseeyi ese kabariisaroon maragade kamooggan tattabsattetta.

17 Hitti diyyiti P'awuloosanna noo debee sesseetaa, «Hikki ibaaddo kafayyinna raa isinuun kasegaarona dubbaankko t'ok'k'i kaʔame Waawun ohandaaranyan!» amaa okkaa gitte.

18 Hikkana arri tamooggan abbaabtte abbaabtte amaa gitte; P'awuloosa goʔameen amaraatere kambbal ame hassu Ayyaana, «Kagootta Yesuusa Kiristoosakokki megee ati esekko goggobeeto ani ku ajajaara!» ame; usu Ayyaanana goorsewa esekko bee.

19 Ese kabariisarena maragade kakkohelatareen abddi baa seetano kakkoʔaddeesareen goorata P'awuloosana Sillaasena abeen giitaa odonnati oʔabaan mankkogiraan songoon geesen.

20 Mootijjol horee aallisereene, «Hinʔi ibaaddojja Ayihuudi leen giraan katamaattaani shalageeraan;

21 No taroomi katamaakki ibaaddo atayin goorttun felin kadootisoon woga gosa orroo ayeesaran» ameen.

22 Gosana raattoo isiʔaatere P'awuloosanna Sillaasee gutii kee; mootijjolnna sarssikisoo k'aarigureen damaayi goggoboc'irawun ajajeen.

23 Akamalee boc'een abbaabaterene minkashaano tabiseen; minkashaano kaʔoorarena ataayi goggoʔoorroo ajajeen.

24 Usuna hikka aankkikki ajaja atate abbaabatere, min kashaanoo taʔorroo kifilii tabisere luk'aʔoottisoo gaanne wota ataayise abe shiye.

25 Hemeen t'eʔe P'awuloosana Sillaase ebaataanna zammaraa Waa galataa gireen; oshaameeren kuunʔina adeen c'ak'asaa gireen.

26 Derʔa min kashaanokki ukum kaʔaaʔisiro kaʔatii ulkokki aaʔaano lee; goorsewa min kashaanokokki ufa baname; dubbakokki shaano furame.

27 Minkashaano kaʔoorare ibaaddotina huddurokko nabbaadere min kashaanokokki ufa banamano kakkodeyaare goorata, kashaamera ibaaddo iise kabeero aani usuun leere isiʔoottessa lagadayin shiifa miʔate.

28 P'awuloosa ade yaaye t'ok'k'isere, «No dubba hittanii ginna; isiʔoottaa gutii tameellan aroogegisatte» ame okkeen.

29 Minkashaano kaʔoorare ibaaddotina dab ebaate atatere tiiyye orroddee tabe; harʔaa Op'awuloosaanna Osillaase luk'k'a hegelii iyye;

30 Iso sar aate beegure, «Goottolleettee! Ani fayyiin me fella?» ame.

31 Isona, «Gootta Yesuusayi ammani; atina kaminee ibaaddokkana fayyitaanwa» ameen.

32 Kagootta haafura usuna minkkeessaa kagiro ibaaddo dubbaawun segeen.

33 Minkashaano kaʔoorare ibaaddotina hemeen ese saatiiwa geesere meeggatisoo aalise; goorsewa usuna minkkeessakki ibaaddona t'ammak'ame.

34 Min kashaanoo kaʔoorare ibaaddotina minkkeessa aate seetere babo horee kaye; kaminee ibaaddokkeessane wota Waa ammananooyi aaloo geggelaate.

35 Ul kakkobaraare goorata, mootijjolnna, «Hanʔu ibaaddojja furi gafari» ameeren foolisijool fareen.

36 Minkashaano kaʔoorarena, «Mootijjol isin goggofuranttanun ajajeeran; Haanssun biyaddeene nogoddaa gala» ame P'awuloosaan segee.

37 P'awuloosa ade, «Noo karoomi ulkokki ibaaddo leene giraan, gosaa hore firdda kallayii boc'eerene minkashaano no tabiseen; hayya gidda siyamisi beesin dootaraan? Hikki haa liin lakkodaanddaaro; iso issii emeeyiren no habbeeseen!» ameen.

38 Foolisijjolnna hikka ayees mootijjolul segeen; isona P'awuloosana Sillaase karoomi ibaaddo laano kakkomaalareen goorata neen;

39 Iso isi emetengureen baanssenna ameengureen min kashaanokko beesen; isona ese katamaa gafari goggobeerawun ebaaten.

40 P'awuloosana Sillaase min kashaanokko beengurene min kaliida seeteen; esena amaniil heleeren ataayisereen, esekko abbaabateen seeteen.

17

P'awuloosana Sillaase Teselonk'eeyi

1 P'awuloosana Sillaase Anfip'olinena Ap'olooniyane rooreneen tateselonk'k'e katamaa tos seeteen; eseenna Ayihuudikokki min kaʔebi gire.

2 P'awuloosa goggokasanaaye Ayihuudikokki min kaʔebi tabe; Ayihuudin kafoolssii almma seed k'ulluukki mas'aafajjolkko banʔe tusaa agaalssisaa gire;

3 Kiristoosa rakkoo atayiinna goyikko kiin kadootisaro laano addeesise agaalssisaa gire; «Hikki ani isinuun kalallabaara haafura Yesuusa usu Kiristoosaya» ame.

4 Ayihuudikkona kookkoo ibaaddo kamaalero haafura atatere P'awuloosanena Sillaasene wota koo leen; usumaleenna Waa kahedoyisatara aaloo kamooggan kagirikki ibaaddona katamaayi kaʔaddeesamera heleel haafura atatere isone wota koo lee;

5 Ayihuudi ade gaabbeere felo kafelannon ibaaddo raa raakko kukkuyisereen kekkeeseen. Katamaa orroo shalago goggokeeroon yeleen; P'awuloosana Sillaase gosaan beesi sisin kaʔiyyaasooni minkokki ufa ebiseen tabeen.

6 Ayesuun goʔameen iso helin waateengurene Iyyaasoninaa amaniil kookkoo katamaayi odonnati oʔabaawun roorisi sisin abeen giitaa aateen seeteen; haa amaa okkaa gireen; «Hinʔi ibaaddojja alami dubba oshalagaareen gidda adeen hittarraa emeteeraan;

7 Iyyaasonina minkkeessaa iso k'op'atera; hinʔi dubbana ‹Yesuusa kaʔamamara kakkalee wono girowa› amaa karoomi wono k'eesarikokki ajaja oneebaataraanyan.»

8 Gosana katamaayi odonnati oʔabanaayen hikka kakkomaalaren goorata shalagaameen.

9 Esekko Iyyaasoninaa kakkalee usune wota kagire ibaaddo waasi uumsiseeren gafareen.

P'awuloosana Sillaase kabbeeriya ulii

10 Amaniilnna banneewa P'awuloosana Sillaase hemeen t'eʔe ul kabbeeriya ajajeere; isona eserraa kakkogeyaaren goorata; Ayihuudikokki min kaʔebi tos tabeen.

11 Beeriyayi kagira ibaaddo Teselonk'eeyi kagiro ibaaddokko wodanaamekki mankkolleen maraan haafura kaʔatiitii halchchaayi atateen; haafurana rummi laano addeesin ameeren arggetto k'ulluukki mas'aafaal k'ok'k'oraa gireen.

12 Haanssun iso orrokko kamooggan ammane; ul kagirikkii durummaa kaʔaddeesamere kamooggan heleelnna babbaarnna ammane.

13 Ayesuun goʔameen Teselonk'eeyi kagira Ayihuudina, P'awuloosa Beeryayina haafura kawaa lallabaano kakkoʔaddeesareen goorata eserraa seeteen gosa shalageen.

14 Usu goorata amaniil P'awuloosa banneewa labu tos fare; Sillaasena T'imotoosa adeen esee heseen.

15 P'awuloosa osussukkareen ibaaddojja ul kaʔateena geegiseen; esekko «Sillaasena T'imotoosa haʔadallaannooni saami in tos haʔemeteen» kaʔamaro ajaja atateeren Beeriya tos abbaabateen seeteen.

P'awuloosa taʔateena katamaayi

16 P'awuloosa taʔateena katamaayi hamas's'eere Sillaasena T'imotoosa ooraa giranttii katamaa orroo tolchchaal ammagamano deegure ayyaanakkeessa c'annak'ame.

17 Haanssun Ayihuudikokki min kaʔebii Ayihuudinena
Waa kahedoyisataro Ayihuudine wota songoonii arggetto
kaʔeselaro ibaaddone wota hoolttootaa gire.
18 Eppikkorosojjolnna Isttokkijjol oʔamamareen met't'een
oʔayyeesareenna usu tos emeeten dogamaa gireen. Kookkoo
ibaaddo, «Hikki henttefelleti me amin dootera?» goʔamiro,
kakkaleenna ade «Kaʔusubwaalkokkigara kaʔayeesaro
aani laara» amaa gireen; hikkana kakkoonʔameeren
aalantti P'awuloosa kayesuusa goyikko kiyaanokokki gara
mankkolallabere maraanye.
19 Haanssun P'awuloosa abeeren Aryosffagosi taʔamamatto
banʔee kukku kaʔamaro gosa tos keenenguren haa ameen;
«Hikki ati kaʔagaalssisatta kaʔusubkki agaalssis meyyo addeesin
daanddaanna?
20 Kookkoo kaʔaddeesamoon ayees maalnnenna; Haanssun
hikki ayees meyyo addeesin dootanna.»
21 Iso hikka kakkoonʔameeran kaʔateena ibaaddona sarkko
emetere taʔateena katamaayi kahamas'eera ibaaddo dubba
ayees kaʔusub ayeesanoyiinna maalanoyi goorata roorssayiin
mankkodootatareen maraanya.

22 Haanssun P'awuloosa Aryosffagosikotti banʔee
kakukkuʔamero gosaa hore aalleere haa ame; «Isin kaʔateena
ibaaddo! Mina dubbane aaloo kahedoyisaattaan laano ani
addeesera;
23 Katamattisinii ani haggatola sesseetaa takkohedo-
yisaattaan banʔejjool godeero ‹KaʔaddeesamoonHedoon›
amantte tas'aafanttetto tafala banʔe hele; goortta ani isinuun
kasegaara hikka haʔaddeesooni isin kahedoyisattaan Hedo
maraanya.
24 «Usu alamina alamii orroo kagiro dubba kamet't'eeroya;
kadaruurenna kaʔulee Goottayya; usu gene taʔibaaddoyi ka-
madaarameroo minii lakkogiraro;
25 Girina neefona, kakkalee ayees dubba ibaaddoon
kasisara usu mankkollee maraan koonna usuun
lakkohank'k'ataro; gargaarssa kaʔibaaddonna usuun
lakkodootisaro.
26 Usu sannii dubba ibaaddoti kookkoo met't'eera; ulii
dubbaa gutiinna goggogirroon yele; gamisaan geesjjolnna
takkogirraan banʔe isoon kaye.
27 Hikkana usu kakkoonyelera ibaaddo Hedo
goggodootaronna k'ok'k'oratanoyinna usu dootayi helayiin
goggodanddeeronya; golleenna usu mete metee nookko
fakki kaʔameya amano lakkoyo.
28 ‹Noo giri kakkohelatannana kakkoʔaaʔanna, kakkogirn-
nananna usuuya,› hikkina ayesuun obebbeeraan oottisin
‹Noo dubba yiiskkeessanna;› goggoʔameeraniya.

29 «Goortta noo yiis kawaa golleene, Waa k'arumma taʔibaaddoyinna k'ofa taʔibaaddoyi work'k'iikko goorttun brrikko goorttun eʔemokko kafelamero aani laara ami k'oppiin noon lakkodootisaro.

30 Goortta ibaaddo horkko malabanawaattii kafelero Waa isaage roorera; gidda goʔameen ul ulii kagira ibaaddo dubba c'ubbokko goggogula galloon ajajeera.

31 Usu kaʔassaabatero ibaaddotikokki garane alami dubbaa gutii rummii takkofirddinaro arri murtteessaatera; hikkana dubbaawun kakkoʔaddeesisera hassu kaʔassaabatero ibaaddoti goyikko keesanoyiya.»

32 «Goyikko keyaano» kaʔamaro haafura kakkomaalareen goorata gamisa k'ac'c'ifate; kakkalee ade «Hitta haajaakokki gara arri takkalee ati ayeesaa giraan no maalnanna» ameen.

33 Esekko P'awuloosa gosa orrokko bee seete;

34 ibaaddo kookkoo ade gara kap'awuloosa tos leere agaalssisikkeessa ammane; kaʔammanero ibaaddo orrokko kaʔaryofagosi haaganaawun una olleeren Diyonasiyosi kaʔamamere ibaaddotina Demaaresi taʔamanttette heleelttiti toonna, kakkalee ibaaddo isone wota gire.

18

P'awuloosa k'orontoosaayi

1 Esekko abbaabatere P'awuloosa Ateenakko keere ul kak'orontoosa seete.

2 Esee ul kap'ent't'iyoosakki kalleere Ak'ila kaʔamamare koo kaʔayihuudi ibaaddoti hele; karoomi wonolaalkokki wono K'elaawudoosa Ayihuudi dubba Roomikko goggobeeranun ajajee mankkogire maraan Ak'ila ooritteessa P'irisk'k'illane wota It'aaliyakko ganaa emeetanoye; Haanssun P'awuloosa iso tos seetegure isone isiʔaddeesisateen;

3 Feloʔootteessa iso aani dunkkaanii iriirano mankkollee maraan isone wota hamas's'eere raattoo iriiraa gire.

4 Ayihuudin tafoolssii arrii Ayihuudikokki min kaʔebii ayeesaa Ayihuudina Giriikki ammanchchisiin is's'aamaa gire.

5 Sillaasena T'imotoosa Mek'edooniyakko kakkoʔemeetereen goorata P'awuloosa ataayise lallabaa «Yesuusa usu Kiristoosaya» amaa Ayihuudin atotaa gire.

6 Ayesuun goʔameen Ayihuudi kakkoneebatareenna kakkohabaarareen goorata isoon seerisano goggolleeroon sarssikko gorra hurggufatere «Goortta isin gofirddaantteenna baaskkisiniiyya! Ani odonnati lakkoʔabo; goortta hittakko horenbbaan Ayizaab tos seeyinara!» ame.

7 Haanssun isokko kalebeere Tiitoosa Iyyost'oosa kaʔamamare ibaaddotikokki min seete; hikki ibaaddoti Waa

kahedoyisatareyye; minkkeessana Ayihuudikokki min kaʔebi dollee gire;

8 K'ersip'oosa kaʔamamare kaʔayihuudi min kaʔebikokki woyichchati kaminee ibaaddokkeessane wota Goottaayi ammane; kamooggan kak'orontoosa ibaaddona P'awuloosa ayeesaa giraan maalere ammane t'ammak'ame.

9 Goottanna P'awuloosane hemeen raagayi haa ame, «Aroo ʔabssatte; ayeesi; c'alʔi aroo ʔantte;

10 Ani kuunne wota gira; hitta katamaayi ani ibaaddo kamooggan aba; ku gutii miirʔa kageegisira maayyona lakkogiro.»

11 Haanssun P'awuloosa haafura kawaa gosa agaalssisaa gees koonna minana isone wota esee adallaate.

12 Galiyoosa ul kaʔakkaayakokki mooti lee takkoshuumameree Ayihuudi raattoo leere P'awuloosa gutii kee; tafirdda shonggoo tos geesenguren,

13 «hikki ibaaddoti seera feʔi kakkosisoon raadii ibaaddo Waa goggohedoyisaroo yelara!» ameen.

14 P'awuloosa abbaab sisin ekkaasate giraan Galiyoosa Ayihuudine haa ame; «Isin taʔayihuudi una! Baasi goorttun kaʔatii wonjjala isinii gutii kafelamero lii girewa mootokkisin obssii ani maalarewa;

15 Ayesuun goʔameen haafura kaʔibaaddo maraan, megejjol maraanna seerakisinun kadogamattaan gollee haajaattisintta; ani hikka ayees gutii firddin lakkodootaro.»

16 Haa amerena tafirdda shonggookko iso beese.

17 Hassu goorata dubbana Ayihuudikokki woyichchati Sostteneesi abeenguren shonggoo hore boc'c'een; hikki dubba haa laa giranttii Galiyoosa hikka ayesuun kinttib lakkosisero.

P'awuloosa Ans'ookiya tos abbaabatano

18 P'awuloosa amaniilnne wota tanjjiin arri K'orontoosaayi adallaatere isone nogoddaa gira amere esekko keere Sooriya tos seete; P'irisk'k'illana Ak'ila usune wota gireen; ayesuun goʔameen usu gefaa mankkoʔabanaaye maraan seetanakko horene Kinkkiriya taʔamamatto banʔee mete hoolate.

19 Taʔefesooni katamaa kakkogeyaaren goorata P'irisk'k'illana Ak'ila esee iise; usu goʔameen Ayihuudikokki min kaʔebi tabere Ayihuudin ayeesaa gire.

20 Usu isone wota tanjjiin goggoʔadallaaron goʔebaatenna isoon iin lakkoʔame.

21 Ayesuun goʔameen, «Feʔi tawaa golleete arri takkalee isin tos abbaabayi emeeyinara» amegure Efesoonikko markkafaa koratere seete.

22 K'isaariya tos kakkogiyaare goorata esekko
Iyyerusaalemi seetere min kawaakki ibaaddone nogodda
aate abbaabate Ans'ookiya dage.

23 Eseenna abaraan gac'c'ime; esekko abbaabatere ul
kagalaatiyayinna kafirggiyayi ulkko ul tos maraamuraa
amaniil ataayise.

Ap'iloosa ul kaʔefesooninna ul kak'orontoosa

24 Alattaanun ul kaʔisikkiddirakki kalleere Ap'iloosa
kaʔamamare Ayihuuditi koo taʔefesooni katamaa emeete;
usu k'ulluukki mas'aafaal madaare kaʔagaalssaterona ayeesi
kakkaso ibaaddotiyye.

25 Usu raa kagootta kaʔagaalssaterona Ayyaanaa
ammagamere gara kayesuusa likkii lallabaanna agaalssisaa
gire; halleewo kuwaarre usu kakkasanaaye kayaannisa
t'ink'ata kaalaalye.

26 Usu Ayihuudikokki min kaʔebii jabuuyi ayeesano hag-
gaʔabe; ayesuun goʔameen P'irisk'k'illana Ak'ila kakkomaala-
reen goorata, minkkisoo geesenguren raa kawaa kahoreekko
rooriseen likkii fureen usuun segeen.

27 Ap'iloosa ul kaʔakkaaya tos seeyin kakkohedatare goorata
amaniil k'ofatteessa gargaareen; Akkaayayi kagira amaniil
goʔidan usu goggok'op'aroo dabddaabbee s'aafen. Eser-
raa kakkogeyaare goorata sino tawaakko kakkeeyi ammane
ogireenun gargaarissa kaʔatii lee.

28 Yesuusa Kiristoosa laano k'ulluukki mas'aafaalkokki
haafura agaalssiisaa dogamaa taʔatiiti Ayihuudi awodaa gire.

19

P'awuloosa ul kaʔefesooni

1 Ap'iloosa K'orontoosaa takkogiree, P'awuloosa ul
kaʔeleenne roorere ul kaʔefesooni gee; esee amaniil kookkoo
helegure,

2 «Waa kakkoʔammantteetten goorata Ayyaana K'ulluukki
atatteetten?» ame. Isona, «Lakkoʔatanenne; suurewa Ayyaana
K'ulluukki giranowa noo lakkomaalnenno» ameen.

3 P'awuloosana «Hayya, meyii t'ammak'antteettaan?» ame.
Isona «Kayaannisa t'ink'ataya» ameen.

4 P'awuloosana, «Kayaannisa t'ink'ata goʔameen c'ubbokko
gula galanokkokki t'ink'ataya; gosaawuunna usu kaʔayeesere
‹Inkko haarre kaʔemeetaroo ammana› amaa gire; usuna Yesu-
usaya» ame.

5 Isona hikka kakkomaalaren goorata mege kagootta Yesu-
usaa t'ammak'ameen.

6 P'awuloosana genetteessa isoo gutii kakkokkaare goorata, Ayyaana K'ulluukki isoo gutii dage; heʔi takkaleetinna ayeeseen; hegero ayeesanona haggaʔabeen.
7 Ibaaddona raattoo tomonkko lama kalleeroye.
8 P'awuloosana Ayihuudikokki min kaʔebi tos tabere diginni seed wononnati kawaakokki gara dogamaanna gosa jabuuyi agaalssisaa gire.
9 Kookkoo too kayelate kagootta raa gosaa hore inggaamaa lakkoʔammaninanno kakkoʔamareen goorata isokko fakkime; amaniilnna kale beesere kat'iraanosi adaraasha arggetto agaalssisaa gire.
10 P'awuloosa hikka kakkofelaagire gees lamawunye; usu goorata Isiyaayi kagire Ayihuudina Ayizaab dubba haafura kagootta maalin daanddeen.

Waa gene tap'awuloosaa katusero baasa

11 Waa gene tap'awuloosa aaloo kasaadamiro baasa felaa gire;
12 hikkakkotti aalanttii maar kap'awuloosa tadinte hoc'c'o leetette maarrabii kahawʔaamaro ibaaddo godinnaan hawʔaamikko fayyaa gire; battiikki ayyaanajjolnna isokko biyaa gire.
13 Durrisa ibaaddokko beesaa banʔe dubbaa kamaraamurare kookkoo Ayihuudi «P'awuloosa kakkolallabaaro Goottaa Yesuusakokki megee goggobeetanun no isin ajajaanna» amaa durrisa ibaaddokko beesin is's'aamaa gireen.
14 Ayihuudin tuuk'aamokokki woyichchati kalleere yiis kaʔask'k'ewa babbaar todobana usumalee yelataa gire.
15 Ayesuun goʔameen battiikki ayyaanajjol, «Yesuusa ani kasowa gara kap'awuloosana ani kasowa; ayesuun goʔameen isin ayyoosttaan?» ame.
16 Battiikki ayyaana kakkogire ibaaddoti koo firime kee iso abe; isoo gutiinna ataate; awode; meeggaaterene hawʔayii minkko bak'ateen been.
17 Hikkina Efesooni kagiro Ayihuudinna Ayizaab dubbaa dollee kakkoʔadesamare goorata, dubbana abisatteen; hikkaniinna kagootta Yesuusa mege kabajaame.
18 Waa kaʔammanero ibaaddokkona kamooggan felo omeellan oottisoo addeesisaten c'ubbokko gula galeen;
19 Moraa ogireenkkona omooggan mas'aafaalkkisoo kukkuyiseen keeneguren gosa horee gubeen; mas'aafakokki dookkina gohedamiro t'agaraa kuma konttom kalleeroye.
20 Hikka garaayi kagootta haafura aaloo hunnaa jiinataanna awodataa seete.
21 Hikki dubba kakkolaare goorata P'awuloosa, ul kamek'edooniyannena kaʔakkaayane roori Iyyerusaalemi

tos seeyin ayyaanayi k'oppeere, «Eserraa kakkogee goorata adi Roomi tos seeyin iin dootisara» ame.

22 Haanssun usu kagarggaararo ibaaddokko lama, T'imotoosana Ersit'oosa, Mek'edooniya tos farere usu ade Taʔiisiya awuraajjaayi arri tic'c'ar adallaate.

Katamaa taʔefesooni kakkeero shaalago

23 Hassu goorata, raa kagootta maraan kaʔatii shaalago kee.

24 Dimet'iroosa kaʔamamare bir taʔamamatto marc'c'o katumare kaʔart't'emisi min katolchchakotti misiliil biri taʔamamatto marc'c'okko felaa otumananuun kanjjiin worʔe helamissisaa gire.

25 Haanssun hikki ibaaddoti bir taʔamamatto marc'c'o otumaraanna feloʔoottisoo aanʔinʔi kaʔabo kakkalee ibaaddona kukkuyisereen haa ameen; «Wo ibaaddo! Noo durumma kakkohelattanna hikka raadii laano isin kassaanwa.

26 Hikki P'awuloosa ‹gene taʔibaaddotii kafelamero misilijjool waal lakkoyaan› amaa ul kaʔefesooni kaalaali anleennon giraan ul gamisa hesaa Taʔiisiya awuraajjaa dubbaa kagiro gosa kamooggan eeki gitakki koo yelerona ammanchchisaro isin issii kaddeetettaanna kamaaltteettaanya.

27 Hikka gara felo oottaanun tuffamanoya; hikka kaalaal anlleennon giraan Isiyaayinna alami dubbaa ibaaddo tahedoyisataro tanjiintti hedo kaʔart't'emisi min katolchcha laʔo kallayikkiya ami ibaaddo hedinara; jiinaankisena iggilissaminara.»

28 Ibaaddona hikka kakkomaalare goorata aaloo amaraatere, «Kaʔefesooni ibaaddokotti Art't'emisi tanjiinttitta!» amaa okkeen.

29 Goorsewa katamaa dubbaayi shalago kee; gosana raattoo keere alattaanun kamek'edooniya ibaaddo kalleerana P'awuloosa wota sesseetaa kagire saatilaalkkeessa, Gaayosana Arsit'irokoosa aaterene madarri takkotusaraan banʔe raattoo tiittaa tabeen.

30 P'awuloosa gosa tos bin dootatere; amaniil goʔameen usu goggobeenonkko tireen.

31 Taʔiisiya awuraajjaayi odonnati oʔabaankko kookkoo P'awuloosa ogeelaatareen, madarri takkotusaraan banʔe tos jabuuyi usu goggotaboonkko ibaaddo fareengureene usu ebaaten.

32 Gosana shalagaamere, koo ayees koo goʔayeesiro kakkalee ade takkalee ayeesaa okkaa gireen; gama kahori ibaaddo mewuun eserraa kukkuʔamero duuddo lakkokasanaaye.

33 Kookkoo taʔayihuudi una kalleere Iskindiri kaʔamamare ibaaddoti gosa orrokko shafeen beesen gosa hore kakkoʔaallisaren goorata; kookkoo ibaaddo usu madaari

goggodogamiroon gorssee; Iskindiri isone wota dogamin dootere gosa c'alʔi goggoʔamiroo malaata tuse.

34 Ayesuun goʔameen usu Ayihuudi laano ibaaddo dubba kakkoʔaddesare goorata, «KaʔefesooniI ibaaddokotti Art't'emisi tajjintitta!» amaa saatii lamakki gita yaaye tooyi okkeen.

35 Ese katamaatikokki Waanna s'aafiti gosa c'alʔisere haa ame; «Isin kaʔefesooni ibaaddo! Katamaa taʔefesoonikki ibaaddo kanjjiinkki kaʔart't'emisi min katolchchana daru-urkko tadayiddetto misiliittisee kaʔoorataro laano dubbaa dollee kaʔaddeesameya.

36 Haanssun, hikka kakkakatara maayyona mankkogginno maraan c'alʔi goggoʔanttaanunna jejjeraa ayees kameellan fe-lanakko isiʔooratano dootisara.

37 Min katolchchana ansaamoon ogiraanna hedokkaanina anhabaaroon ogiraan ibaaddojja hittarraa aatteen emetteet-taan.

38 Goortta, Demet'iroosana usune wota ogiraan bir taʔamamatto marc'c'o otumaraan kamootaraan ibaaddo gogire min kafirdda gira; odonnati oʔabaanna giraan; esee hatamaaggateen.

39 Hikkakko kakkalee isin hoosayin kadootteettaan ayees gogire, taseera shonggoyi diyaaminara.

40 Goorttun hittaari kalleero ayesuun, ‹Shalago kekkeeseran› amaminne goggomootamonkko no abssisara; ‹Hikki shalago mekkotti aalanttii keera› amami gohoosamnne kasinsso abbaab lakkoʔabnno.»

41 Hikka ayeese abbaabatere gosa goggodarʔaamiroo yele.

20

P'awuloosa Mek'edooniyanna Giriikkii tasesseetero sessettaan

1 Shalago c'alʔi kakkoʔamare goorata P'awuloosa amaniil uumegure gorssee; susukkaamere ul kamek'edooniya tos seeyin bee.

2 Usu tarooraro banʔe dubbaa haafura kamoogganii ibaaddo gorssaa ul kagiriikki gee;

3 eseenna diginni seed hamas's'ee. Ul kasooriya seeyin ekkaasataa giraanna Ayihuudi daba usu gutii fele mankkogire maraan, ul kamek'edooniyane abbaabayin goosate.

4 Kap'ayirihusa ere Sop'at'irosa tabbeeriya katamaakko, Ast't'irokkosina Sikonddusa tateselonk'k'e katamaakko, ul kaderbbeekokki Gaayoosa, Tikik'oosana T'irofmoosa T'imotoosa TaʔiisiyaI awuraajjaakko usune wota seeteen.

5 HinʔiI ibaaddojja hore seeteerene T'iroʔaadayi no ooreen.

6 Noo goʔameen kababoo baala roore giraan kafilip'isiyoosa ulkko markkafaa keennenne arri ken iso takkogiraan banʔe

T'iroʔaada tos geennenne esee iso wota eselnnenne arri todoba hamas's'iine.

P'awuloosa Awut't'ekkiisi ul kat'iroʔaadayi goyikko keesano

7 Almmakko tahoraarjjee arrii babo aamin raattoo kukkuʔamnne giraan, P'awuloosa tallami arri seeyin mankkohedere maraan, isone wota ayeesaa gire; ayeenssa hemeen t'eʔe taageeroo eeraase.

8 Noo kakkokukkuʔamnnenne fook'ii gutii kamooggan korroontta gire.

9 Awut't'ekkiisi kaʔamamere wodallaati koo maskootii gutii hamas's'ee gire; P'awuloosa ayees kakkoʔeerasare goorata dutisegure gafarate huddure isaage; fook'ii kaseedikko hegelddee iyye; kakkokeesiraan goorata kagoyero deen.

10 Ayesuun goʔameen P'awuloosana dagegure unnu tos hussi amere kabalate abategure, «Neefo lakkobeetetto arooshalagantten» ame.

11 Abbaabategure ade fook'ii tos bee; babona ebsate amanilnne wota aame; ul taabariroo ibaaddone wota tanjjiin ayeese abbaabatere kee seete.

12 Ibaaddona hassu wodallaati goyikko kahesero min geese; hikkaniinna aaloo goggoʔinna helateen.

P'awuloosa T'iroʔaadakko Miliit'i tos seetano

13 No andde P'awuloosa k'op'ayin t'ayine markkafa tos seenne; esekkona markkafaa taʔasoosi katamaa tos seenne; hikka noo kakkoonyelnnenna P'awuloosa bagane taʔasooni katamaa taageeroo lukii seeyin mankkok'oppeere maraanye.

14 Taʔasoosi katamaa usune wota kakkoʔeselanne goorata usu aanttegunne wota markkafaayi ul kamit'iliini seenne.

15 Tallami arri esekko keennenne Kiyoosi horee tagitto oddola araanjjaa abanne. Geebbari keene ul kasaammosi nak'inne; tallami arri andde ul kamilit'ini geenne.

16 P'awuloosa taʔiisiya awuraajjaayi goorata goggobaannonkko amere taʔefesooni katamaa anttabooni iisi roorin doote; usu hikka kakkoonyelera kap'ent't'ek'ost't'e baala Iyyerusaalemi mutin mankkok'oppeere maraanye.

P'awuloosa taʔefesooni jaarsoleenne wota ayeesano

17 P'awuloosa kamiliit'i ulkko taʔefesooni katamaa tos ibaaddo farere min kawaatti jaarsolee uumsise;

18 Iso usu tos kakkoʔemeetareen goorata, «Taʔiisiya awuraajjaa ani takkotabe arrikko haggaʔabere arggetto isinne wota misii ani gire isin kassaanwa;

19 Kaʔayihuudi dabakko kakkeeyi rakkoo in gogeetena, taʔammagantte obssiinna aaloo ootaa Goottawun handdaa gire.

20 Agarii horeenna leere min minkkisinii isin agaalssisaa giraan kamaaddiro dubba ani isinuun segeere kuwaarre, ayees koonna lakkohaasero.
21 Ayihuudina leere Giriikki c'ubbokko gula gali Waa tos goggoʔabbaabanawunna Goottakkaani Yesuusaa goggoʔammannaawun ani iso seerera.
22 Giddanna eserraa goggee in kaginnaro haʔaddeesoonii Ayyaana K'ulluukkii ajajaamere iin Iyyerusaalemi tos seetanoyya.
23 Halleewo kuwaarre takkoseeye katamaa dubbaa Ayyaana K'ulluukki inne wota seetara; shaanona rakkoo in kaginatto laano iin segeera.
24 Halleewo kuwaarre kawaa kasinoo wongala agaalssisin Goottaa Yesuusakko ani kaʔatayeero handdaa goggussaye girikkeewun ani lakkoyaadinaro; neefotteewunna ani lakkonenʔeyisayinaro» ame.
25 «Gidda gin isin dubba orroo maraamurara wononnati kawaa lallabaa gire; goortta hittakko horenbbaan bebbeedttee kaddeennon laano ani addeesara.
26 Haanssun isinkko odo koo gobbayena ani odonnati kaʔaboon laano hittaari isinuun ani addeesisara.
27 K'ofa tawaa dubba ani isinuun segeera kuwaarre koonna ani kahaasera ayees lakkogiro.
28 Ayyaana K'ulluukki isin Ep'p'is k'op'p'oosi yele shuumera; goortta isiʔoottisinuunna maateewun isiʔoorayeen; Waa erekkeessakki iigi kawodaatero amaniil foofa.
29 Ani kokkoseeye goorata maateewun kanenʔeeyisannon hiyyeeyi aani bogikaʔatii ibaaddo isin orro katabnnaran ani kasowa.
30 Usumalee ibaaddo kookkoo isin orrokko kiigure kawoc'ac'aame agaalssisi agaalssisanoyi amaniil kamooggan isi tos aatinara.
31 Haanssun isin mete metee gees seeddun arriinna hemeenna ani ootaa kagorsseero shaadaa isiʔoorayeen.
32 «Giddanna isin t'aabbisinna k'ulloolee orroo rittii isinuun sisin kadaanddaro Waawunna sinotteessakki haafuraan ani hadara sisayera.
33 Ani tamaattaayyotti birnna, work'k'ii goorttun sarssi lakkohalchcheero.
34 Genetteeyi felayinnara; isiʔootteenna leere saatilaalttee gargaaraa girano isin metekkisinuun kassaanwa.
35 ‹Atatanokko kasisara kasommaasameya› kaʔamaro kagootta Yesuusa haafura shaadaa, genettaani felataa kawaate gargaarin kadootisaro raa kamooggan ani isinuun tusera.»
36 Hikka ame abbaabatere P'awuloosa dubbane wota gilbbisere Waa ebaate.

20:24 2 T'im. 4:7.

37 Dubbana ooterene P'awuloosa kabalateen abateeren anggateen.
38 Kakkaleekkona aaloo kakkogaddeeran, «Hittakko horenbbaan bebbeedttee lakkodinnattaan» mankkoʔamere maraanye; markkafa takkogiro banʔe taageraaninna usu sussukkeen.

21

P'awuloosa Iyyerusaalemi tos seetano

1 Noo isokko kale beennenne markkafaa koranne K'oosi taʔamamatto oddola tos abanne; tallami arrina taruudi oddola tos gene; esekkona tap'at'ira katamaa tos seenne.
2 Esee ul kafink'k'e kaseetaro markkafa helannenne usuu tabinne seeto horeddeene.
3 Tak'op'iroosi oddola mina tabete haanssenne ul kasooriya duudaannenne kat'iroosi markkafa takkoʔaallaro seenne; markkafa c'aana esee mankkodagisinare maraanye.
4 Esee amaniil dootanne helannenne isone wota arri todoba adallaanne. Isona Ayyaana K'ulluukkii k'ajeeleren P'awuloosane «Iyyerusaalemi arooseette» ameeren segeen.
5 Noo esee kakkoʔadallaayinanne goorata kakkogudatare goorata, iso iinssenne seetottaani horeddeene; dubbana oorijoolkisoonnena yiisaaskkisonne wota taa katamaakko sar beesinanii no sussukkeen; labugiridiinna gilbbinsse ebaanne;
6 Nogoddaa gira aminnenne noo markkafaa tabnne; isona minkkisoo abbaabateen.
7 T'iroosko keennegunne P'et't'ellemayisi tos gene; esee amaniilnne wota eselnne nogodda aantte abbaabanenne isone wota arri too hayine.
8 Tallami arri esekko beennenne K'isaariya gene; daak'oni todobakko koo kalleere wongalaawi P'ilp'oosakokki minii tabinenne usune wota hamas's'ine.
9 Usuun hegero kaʔayeesare deelelumma kaʔabanaaye deeleel afarro gire.
10 Eseenna arri tammooggan kakkohamas's'aane goorata Agaaboosa kaʔamamare kahegeroo kayihuuda ulkko emeete.
11 Hikki kahegerooti noo tos gabbalame; kap'awuloosa mowaano aatere issii isiʔootteessa genennona luk'k'ana shaategure «Ayyaana K'ulluukki hikka mowaanokokki odo Iyyerusaalemi kagira Ayihuudi hikkamalee usu shiigureen Ayizaabn roorisi usu sisinaraan amara» ame.
12 Hikka kakkomaalanne goorata noonna esee kagire ibaaddona P'awuloosa Iyyerusaalemi tos goggoseenonkko ebaanne.

13 P'awuloosa goʔameen, «Isin haa ootaa wadanattee muun c'ubuc'ubuʔisattan? Ani shaamano iisaddeene Goottaa Yesu-usakokki megeen Iyyerusaalemi goyiinna kaʔekkaasayeroya» ame.
14 Gorssakakkaani ani lakkoʔatayinaro usu mankkoʔame maraan, «Goortta tagootta feʔi halleeto» aminenne isaayinne.
15 Esee arri tic'c'ar adallaanenne huukkaani ekkaasanenne Iyyerusaalemi tos seenne.
16 K'isaariyayi kagire amaniil kookkoo noonne wota emeete; isona min kaminaasoni goggofoolssannon usu tos k'ajeeliseen; hikki ibaaddotina t'aye kaʔammanere, alattaanun ul kak'op'iroosikkiye.

P'awuloosa Iyyerusaalemi gee

17 Iyyerusaalemi kakkogiyaanne goorata amaniilnna geggelooyi no k'op'ate.
18 Talamii arri P'awuloosana noonne wota Yayik'ooba tos seete; min kawaatti jaarsolee dubbana esee gitte.
19 P'awuloosa dubbane nogodda aate abbaabatere, Waa garakkeessane Ayizaab orroo kafelero dubba toottoolli isoon sessegee.
20 Isona hikka kakkomaalareen goorata, Waa galateen; P'awuloosanena haa ameen; «Abbikkaani! Kuma kamooggani katootamira amaniil Ayihuudi orroo ogiraan dubbana seeraan owudettaamaranyan.
21 Ayizaab orroo kagira Ayihuudi dubba yiiskkisin aroohamas's'issen goorttun wogaal aroofeltteen antte ati agaalssisaa seera kamuse goggoʔiggilsiranun yelatta amaa kaʔayeesamaro maaleeraan.
22 Goortta misi goyeleen iidira? Emeetottaa isoon maalano kahesooniya;
23 Haanssun noo kuunne kaʔamanno feli; noo orroo gefaa kaʔaba ibaaddo afarro gira.
24 Iso aati seedde isone wota leedde isiʔoottaa muc'c'isa; metekkisoo goggohoolaranun k'ulluukki min kawaawuun kasisamaro maragadekko isoon muri; hikka gofeltte ku gutii kaʔayeesamera dubba laʔo kallayikki laanona atina isiʔoottaa seeraan kaʔajajaamatto laanokkaa dubba iso kasaanwa.
25 Taʔayizaab unakko oʔammaneeraan adeen, tolchchaan jaarssamegure kabattoyero babo arooʔaantteen; iigina arooʔaantteen; c'uulʔaame kagoyero giddikonʔi soo arooʔaantteen; sharmmut'ummakko fakkima; taʔamatto murtti taʔabttetto dabddaabbee s'aafinne isoon farnnenna.»
26 Esekko abbaabatere P'awuloosa tallami arri ibaaddo-jja aate seetere isone wota isiʔoottessa muc'c'isate; kakko-muc'c'imaraan arrijjool maagoreeyyona metemetekisookki

jaarsso maagoree sisaminaro addeesisin k'ulluukki min kawaa tabe.

P'awuloosa k'ulluukki min kawaayi abamano

27 Arri todobana gudayin kakkogabbalamatte goorata, taʔiisiya awuraajjaakko kaʔemeetere kaʔayihuudi ibaaddo P'awuloosa k'ulluukki min kawaayi mankkodeen maraan, gosa dubba kekkeesengureen usu abeen;

28 «Ibaaddo kaʔisiraʔeel no gargaaraa! Gosakkaanina seer-akkaani usumaleenna hitta banʔe inggaamaa mankkoseete dubbaa kaʔeselaro ibaaddo dubba kaʔagaalssisara hikka ibaaddotiya; hikkakkona karoore Giriikkiil k'ulluukki min kawaa tabisaa hitta k'ulluutti banʔe kabattoyisara usuya» haa amaa okkeen.

29 Hikka kakkonʔamerana t'aye katamaa taʔefesoonikki ibaaddoti T'irofmoosa P'awuloosane wota katamaayi orroo mankkodeeraan maraan, P'awuloosa usuna k'ulluukki min kawaa aate katabero aani isoon mankkollee maraanya.

30 Katamaa dubbana shalagaantte; gosana Minaminakko tiittaa emetere, P'awuloosa abere nattaa k'ulluukki min kawaakokki awudkko beesen; k'ulluukki min kawaakki ufaalna goorsewa c'ufeen.

31 Iso P'awuloosa lagadin kakkodootareen goorata «TaʔiyyerusaalemiKatamaa dubba shalagaantte» kaʔamara handdaa ul karoomikki wotaadara kajereene kaʔajajaaro ibaaddoti gee.

32 Haanssun kaʔajajaarekkina wotaadaralnna kabooloo woyichchaal debee abere banneewa tiyaa ibaaddo tos seete. Ibaaddona kaʔajajaarekkina wotaadaral kakkodeyaare goorata P'awuloosa boc'aano iiseen.

33 Kaʔajajaarekkina gabbalame P'awuloosa abere sanssalata lamaa goggoshaamiro ajajee; esekko abbaabatere ayyo laanona usu me felero addeesin dootere hoosate.

34 Gosana gamisa ayees koo goʔayeesiro, gamisa ade takkalee ayeesare; kaʔajajaarekkina gosa iyyaanakko kakkeeyi kak'ulleesamero ayees addeesin mankkowaatemaraan P'awuloosa kawotaaddara kambbi goggogeesirawun ajajee.

35 P'awuloosa gaagatti banʔe kakkogeyaare goorata gosa dubba amara tameellanii kekkeengureen danoo geegisin mankkodootene maraan wotaadaral usu side seete.

36 Debee kasessetare gosana, «Hagoye!» amaa okkaa gire.

P'awuloosa gosaan kaʔabbaab ayeesi ayeese

37 Kajereene wotaadaralkokki kambbi usu tabisin kakko-gabbalamereen goorata P'awuloosa jereenun kaʔajajaarekkine «Ayees koo ani kuun goggosegiroon feʔi sisatta?» ame. Kaʔajajaarekkina, «Ati tagiriikki heʔi kasso?»

38 «Hayya, gidda enee shalago keesisegure kuma afar neefo
kalagadero ibaaddo aattedde gaa kabak'attette ati Gibs's'iti
lakkotteya?» ame.
39 P'awuloosana, «Ani goʔameen Kilk'iyaa tagitto
taʔaddeesantte tat'ersesi katamaayi kaʔumulamero
Ayihuuditiya; ani gosaan goggoʔayeesiroo maganne feʔi sisi»
ame.
40 Goggoʔayeesiroon feʔi kakkosisare goorata P'awuloosa
gaagatti banʔee gutii aalleere gosa c'alʔi goggoʔamiroo gene
wolli wolli ise; gosana c'alʔi kakkoʔamare goorata taʔibrayist'i
heʔii haa amaa ayeesano haggaʔabe:

22

1 «Abbilaalna Aabbolaalkkee! Hikkima ani gidda isi guukko
tirataa ani isinuun kaʔayeesaro ayees maala!»
2 Isona heʔi taʔibrayist'i usu ayeesa giranttii kakkomaala-
reen goorata aaloo c'alʔi ameen; P'awuloosana ayees
horediyaa haa ame;
3 «Ani Kilk'iyayi tagitto tat'ersesi katamaayi kaʔumulamero
Ayihuuditiya; takkojiinayera ade hitta taʔiyyerusaalemi
katamaayiya. In kaʔagaalssiserana Gemaaliyaye; seera
kaʔodolaal madaare kaʔagaalssayerona hittaari isin
goggofelattankki malee Waawun haʔusaye kahandaareya.
4 Ani amaniil dubba taalagadiroo kahoroorare
ibaaddotiyye; babbaarnna heleel shiyaa minkashaano
goggotabranun yelaa gire.
5 Hikki rummi laano tuuk'aamokokki woyichchatina
tajaarssolee shonggoo dubba iin atotaatta. Usumaleenna
tademask'o katamaayi ogiraan hinʔa ibaaddojja shiire
Iyyerusaalemi tos keeniinna murrisin kadaanddeyisiro
Demaask'ooyi tagitto unattisoo tos tas'aaferan dabddaabbee
kakkoʔaatera isokkoya.

P'awuloosa Kiristoosa tos misii abbaabatero segaatano
(Ofa. Fe. 9:1-19; 26:12-18)

6 «Ani seeye tademask'o katamaa tos gabbalamaa gi-
raan arrii asasa derʔa kaʔatii ifa daruurkko in maraamure
hank'k'aye.
7 Hassu goorata ani ulii iyye; ‹Saawula! Saawula! In muun
horooratta?› taʔamatto yaaye maale.
8 «Aninna, ‹Gootta! Ati ayyotta?› ame.
«Usuna ‹Ati kahoroorattо ani kanaazireti Yesuusaya› ame.
9 Iinne wota kagire ibaaddo kaʔifa hank'k'a deeran
kuwaarre usu inne wota ayeesaa giraan yaayetteessa
lakkomaaleran.

22:3 Ofa. Fe. 5:34-39. **22:5** Ofa. Fe. 8:3; 26:9-11.

10 «Aninna, ‹Gootta! Ani me fella?› ame. «Goottanna, ‹Kingudde tademask'o katamaa see; ati kafelnnatto kooko dubba esee kuun gachchosegaamira› ame.

11 Ifa kahank'ayerokko kakkeeyi ani din mankkowaayere maraan iinne wota kagire ibaaddo genettee abere geggesaa tademask'o katamaa tos geegiseen.

12 «Eseenna Hanaaniya kaʔamamare ibaaddoti koo gire; hikki ibaaddotina tademask'o katamaayi kagiro Ayihuudi dubbaa orroo kakkabajaame, seera kakkabajjaarena kaʔayyaana ibaaddotiyye.

13 Usu in tos emeete dollee aalleere, ‹Abbikki Saawula! Ilʔoʔootta haddeen!› ame; goorsewa ilʔoʔootti deen; ani usuna dee.

14 «Usuna iinne haa ame; ‹Ati odojolalkkaanikki Hedokotti feʔi goggoʔaddeesson k'ulluukkina goggodeetonna yaayetteessana ati goggomaaltton t'aye ku assaabatera.

15 Hikkana kayelero ati kaddeetettona kamaalttetto maraan ibaaddo dubbaa hore ati usuun atokkeessa goggolleetonya.

16 Hayya, gidda ati me ooraatta? Kingudde megekkeessa uumaa t'ammak'ami; c'ubbokkaakkona aalissami.›

17 «Esekko abbaabaye Iyyerusaalemi tos seeyeere k'ulluukki min kawaayi ebaataa giraan in salallisere raaga dee.

18 Goottanna iin mutere ‹Ati in maraan kaʔatotiinnatto ato iso atatana mankkowaayinnaran maraan haggac'c'imooni saami Iyyerusaalemikko bee› ame;

19 «Aninna haa ame; ‹Gootta!› ani Ayihuudikokki min kaʔebi dubba seeyeere kuyeeyi kaʔammanero ibaaddo dubba ani iso kashiyerona kaboc'eero kasaanwa.

20 Atokkaa kalleere Isit'ifaanosa kakkolagadareen goorata ani metekkeewun kalagadero ibaaddo dollee aalleere ayeeskkisooyi isi aate gire; ani sarssikisoonna ooraa gire;

21 «Goottanna, ‹Ul kaʔeerii kagiro Ayizaab tos ani ku mankkofarnnaro maraan kingudde see!› ame.»

P'awuloosa ul karoomikki ibaaddo laano addeesamano

22 Hitta taageeroo gosa dubba kap'awuloosa ayees c'ak'asaa gire; «Hikka aankkikki ibaaddo ulkko habbawo! Hikka aankkikki ibaaddo neefone girin lakkodootisaro!» amaa okkeen.

23 Isona okkaanna sarssikisoo k'aareen shafaa gorra eleddeesen darʔaa gireen.

24 Iso kaʔajajaara hikka kakkodeyaare goorata P'awuloosa kambbi kawotaaddaraal goggogeesirawun ajajee; gosana usuu gutii muun hikkamalee okkaaro addeesin amere boc'aamaa goggok'ok'k'oramiroo ajajee.

25 Ayesuun goʔameen giiyi shishiyeeren boc'iin iso ekkaasataa giraan P'awuloosa usu dollee kaʔaalleere kabooloo woyichchatine, «Alattaanun ul karoomikki kalleero ibaaddoti tasisanttetto murtti kallayi isin usu goggoboc'itawun feʔi sisanttetta?» ame.
26 Kabooloo woyichchatina hikka maalere, iso kaʔajajaare tos seetere «Misi yelinya?» «Hikki ibaaddoti la karoomi ulkokki ibaaddotiyolla!» ame.
27 KaʔajajaarenaP'awuloosa tos gabbalamere «Alla iin segii; ati ul karoomikki ibaaddotitta?» ame; usuna «Ii haayya;» ame.
28 KaʔajajaarekkinaP, «Ani hikka ul karoomikki ibaaddoti laano maragade kamoogganii iminayera» ame; P'awuloosana «Ani ade taroomi sanniikko alayera» ame.
29 Haanssun esee usu k'ok'k'orin ekkaasate kagire ibaaddo goorsewa usukko fakkime; kaʔajajaarekkina alattaanun ul karoomikki kalleero ibaaddoti sanssalataa shaamano kakkoʔaddeesare goorata abssate.

P'awuloosa taʔayihuudi shonggoo horee aallano

30 Arri tallami kaʔajajaarekkina Ayihuudi P'awuloosa kakkomootera tarummi aalantti metto addeesin doote; haanssun katuuk'aamol woyichchaalnna tashongoo una dubba goggokukkuyisiranun ajajee; P'awuloosana min kashaanokko beesere iso horee aallise.

23

1 P'awuloosa shonggooyi kagiro ibaaddo tichchise deegure, «Abbilaalttee! Ani hitta arri taageero Waayi horee kakkogire sammuu taʔidanttiye» ame.
2 Tuuk'aamolkokki woyichchati Hanaaniya ade tap'awuloosa hiʔi goggobasinaawun usu dollee kaʔalleero ibaaddo ajajee.
3 Hassu goorata P'awuloosa Hanaaniyane, «Ati barssayi tashigidantte goda aani kallaatta! Waa ku basirowa! Seerakki malee haajaattee firddin hamas's'ite giraan seera kallayi in goggobasinaawun ajajaattola?» ame.
4 Esee kagire ibaaddo ade P'awuloosane, «Kawaa tuuk'aamolkokki woyichchati habaaratta?» ameen.
5 P'awuloosana, «Abbilaalttee! Usu tuuk'aamolkokki woyichcha laano ani lakkoʔaddeesero; aalanttina ‹Kagosa woyichcha gutii tameellan arooʔayeesse› kaʔamara kaseera mas'aafaa s'aafamera» ame.
6 P'awuloosa esee kagire ibaaddokko gamisa Sodok'aawiil gamisana ade Farasaawiil laano addeesere, «Abbilaalttee; ani Farasaawilkko kaʔalayero Farasaawitiya; hikkima! Gidda

23:3 Mat. 23:27-28.

firddi horee kakkonʔaallera tasisanttetto abddiinna goyikko kiyaanokokki aalanttiiya» ama yaayettessa t'ok'k'iʔisere shonggoyi kakukkumero ibaaddo orroo ayeese.

7 P'awuloosa hikka kakkoʔayeesare goorata, Farasaawiilnna Sodok'aawil t'eʔee engge keetedde shonggoonna banʔe lama beete.

8 Sodok'aawilnna «Goyikko kiyaano laagiro; erggichchaalnna laagiro, ayyaanana laagiro» goʔamiran Farasaawiil ade «Hikki dubba gira» ameen ammanaraan.

9 Usu goorata kaʔatii shalago kee; tafarasaawi una kalleere kookkoo seera kamuse oʔagaalssisareen keengureen, «No hikka ibaaddoti gutii koonna baas lakkohelnenno; ayyaana goorttun erggichcha usuun ayeesi girra; no me kanssa?» amaa dogameen.

10 Engge ataataa mankkoseette maraan ibaaddo P'awuloosa goggotatarshinnonkko kaʔajajaarekki abssatere wotaadaralnne «Dagaddeene P'awuloosa ibaaddo orrokko beesaddeen kawotaaddaraal kambbi tos aata koyeen» ame ajajee.

11 Tallami hemeen Goottaa P'awuloosa dollee aalleere, «Allamandde Iyyerusaalemii garakkee goggoʔatotitettoo, usumaleenna taroomi katamaayi garakkee atotiin dootisara» ame.

P'awuloosa lagadin kafelamero daba

12 Ul kakkobaare goorata Ayihuudi kukkuʔamere, P'awuloosa noo anllagadoon giraan kaamina lakkoʔaaminanno; bekena lakkot'aminanno; ameen ammateen.

13 Hikka dabaa isi kaʔaatere ibaaddo tootooyi afarttamkko kanjjiinye.

14 Isona tuuk'aamokokki woyichchaal tonssa jaarsolee tos seeteengureen haa ameen isoon segeen; «noo P'awuloosa anllagadoon giraan kaami ilkkii lakkoʔabnno aminne ataayinsse ammanttenna.

15 Haanssun isin shonggooyi kagiro ibaaddone wota isiʔaatteddeene ataayisseen kak'ok'k'oraattan ayees kagiro aani masuussisaa P'awuloosa isinuun goggokeennon kaʔajajaarokki hoosayen; noonna hittarraa usu haggeennon giraan usu lagadin ekkaasannenna.»

16 Ayesuun goʔameen tap'awuloosa abbakokki ere hikka daba mankkomaalere maraan kawotaddaraal kambbi tabere P'awuloosaan segee.

17 P'awuloosana kabooloo woyichchaalko koo uumegure, «Hikki unnu jereenun kaʔajajaarokkiin ani kaseginnara ayees gira mankkoʔamaro maraan usu tos geesii» ame.

18 Kabooloo woyichchatina unnu kaʔajajaarekki tos aate
tabere, «Kashaamere P'awuloosa in uumere hikki unnu kuun
kaseginaro ayees mankkoʔabo maraan ani ku tos goggogees-
iron in ebaate» ame.
19 KaʔajajaarekkinaTaʔunnuu gene abe aate seetere, «Ati iin
kaseginatta ayees meya?» amaa usu kalebeese hoosate.
20 Unnuna, «Ayihuudi kap'awuloosa ayees aaloo
kak'ok'k'orro aani ligure geebbari shonggoo tos
goggogeesirawun ku hoosayin hiʔi too leera.
21 Haanssun ati isoon ii aroʔantte; ‹Noo usu anlagadoon
giraan babo lakkoʔaaminanno; bekena lakkot'aminanno›
ame kaʔammatera afarttamkko karoorara ibaaddo usu
lagadin mowaatera; gidda iso kaʔooratarabbaabikkakkaa
kaalaalya» ame.
22 KaʔajajaarekkinaHikka ayees ati iin segaano maayyonna
aroosegite» amere unnu gafare.

P'awuloosa kaʔulee mooti Filkkiisi horee aallano

23 Esekko abbaabatere jereenun kaʔajajaarekki kabooloo
woyichchaalkko lama uumegure, «Hemeenkko saatii seed
golleete tak'isaarya katamaa tos kaseero lama boolee
wotaadaralnna faraddeelii kaʔolamaro todobaatam, lama
boolee jereen kashafaro ibaaddo ekkaasen.
24 P'awuloosana farad ekkaasenguren kaʔulee mootii
Filkkiisi tos nogoddaa goggogeeron yela» ame.
25 Haa taʔamatto dabddaabbeenna s'aafe:
26 K'elaawudoosa Lusiyoosakko;
Kakkabajaantte kaʔulee mootii Filkkiisi!
Nogodda kuun halleeto!
27 Hikka ibaaddoti Ayihuudi abire lagadin dootere; ani
ade usu taroomi alattaan laanokkeessa mankkokaso maraan
wotaadaralne wota geere haase.
28 Iso usu takkomootaraan aalantti metto addeesin dootere
shonggotisoo tos ani farere.
29 Iso kakkomooterenna seerakisookokki garaan laano ani
addeesera; ayesuun goʔameen goyiin goorttun shaanoon usu
kageegisira ayees koonna laagiro.
30 Hikka ibaaddoti lagadin kafelamero daba kakkomaalare
goorata ani usu ku tos fare; usu omootareenna usuu gutii
kaʔabaan mooto ku horee goggoʔayeesirawun isoon segee.
31 Haanssun wotaadaralnna goggoʔajajaamerankki malee
P'awuloosa hemeen t'eʔe abeen taʔantip'at'iresi katamaa tos
geesen.
32 Tallami arri wotaadaral kafaraddeel ibaaddo
P'awuloosane wota goggoseenawun yeleengureen
kajereenee kambbi abbaabateen seete.

33 Kafaraddeel ibaaddona tak'isaarya katamaa tos kakkogeyaaren goorata dabddaabbee kaʔulee mootiwun siseengureen P'awuloosa usuu horee aalliseen.
34 Kaʔulee mootinna dabddaabbee nabbabere P'awuloosane ati eetii awuraajjaakottitta? Amaa hoosate; kakiliik'iya ibaaddo laano kakkoʔaddeesare goorata,
35 «Ku omootaran kakkoʔemeteen goorata hitta haajaatta ani maalinnara» ame. Kaherodoosa min kawonoo orroo usu goggoʔooramiron ajajee.

24

P'awuloosa Filikiisi hore aallee

1 Takken arrikko abbaabatere, tuuk'aamokokki woyichchati Hanaaniya jaarsolee toottookkona T'ert'elusi kaʔamamare waabii wota tak'isaarya katamaa tos seete; isona mooti kaʔulee Filikiisi tos seetereen P'awuloosa mooteen.
2 P'awuloosa uumame kakkoʔemetere goorata, T'ert'elusi haa amaa mooto haggaʔabe; «Kakkabajantte Filikiisi! Garakkaanne nogodda tanjjiin no helannenna; bariisanokkaa kaʔidankkii gosakkaanun iggilissamano helamera.
3 Aaloo kakkabajjaantte Filikiisi; hinʔa oʔidan feloʔoottaa banʔe dubbaa goorata goorata kakkoʔatatanna galata kaʔatiitiiya.
4 Gidda goʔameen gooratakkaa habbaasonii giraan gabaabbinnaa ani kuun kasegaaro idanee no goggomaaltton ani ku ebaatara.
5 «Hikki ibaaddoti noon dhukkuba kameellan leera, alami kagiro Ayihuudi dubbaa gutii shalago keesara, Naazirawi kaʔamamaro ibaaddo kak'ajeelisaroya.
6 K'ulluukki min kawaanna battoyisin usu hedaa giraan no abnnenna; [seerakkaani malee no usu firddin henddenne;
7 Ayesuun goʔameen jereenun kaʔajajaarekki Lusiyoosa emeetegure hunna kaʔatiitii genettaanikko beese aatere usu omootareenna ku tos goggoseenawun ajajee;]
8 Hikka noo usu gutii kamootinenno mooto dubba rummi laano ati metekkaawun usu k'ok'k'origudde addeesin daanddaatta.»
9 Ayihuudi «Hikki ayees dubba rummiya» ameen mootokkeessaa isiʔaateen.

P'awuloosa Filikiisi horee kaʔabbaab ayees ayeesano

10 Ul kabariisare Filikiisi gene malaatere P'awuloosa goggoʔayeesiroon feʔi sise; P'awuloosana haa ame abbaabe;

Gees kamoogganun ati hikka gosaan kafirddaatto laano ani mankkokkaso maraan kakkomootamero mooton abbaabkkee ku horee ani gosisiro aaloo geggelaataya;

11 Waa hedoyisayiin taʔiyyerusaalemi katamaa tos goseeyekko arri tomonkko lamakko roori waatti ati metekkaawun addeesin daanddaatta;
12 K'ulluukki min kawaayinna leere Ayihuudikokki min kaʔebii goorttun katamaa orroo maayyo wotana dogamaagiraan goorttun gosa meellaneen kekkeesaa giraan in lakkoheleeran;
13 Gidda in kakkomooteeren mooto dubbaan ato koonna keeniin lakkodaanddaaran.
14 Ayesuun goʔameen ani hikka kuun addeesisin dootara; iso raa kat'araa kaʔamaraan ammanokotti rummi kalleero odojolaalkkaanikokki Hedo ani hedoyisatara; kahegeroolnna seerakokki mas'aafajjolii kas'aafamero dubbana ani ammanara.
15 Isona abddi goggoyelatarankki malee aninna k'ullooleenna c'ubbaalessaal goyikko kakkinaraan laano ani Waayi abddi yelatara.
16 Haanssun Waayinna ibaaddo hore tamuc'c'intte sammuu iin goggogirttoon arggetto ani is's'aamara.

17 «Taʔiyyerusaalemi katamaakko bee gees kamoogganko abbaabayere, unatteewun kalleero kagarggaarssa maragadena Waawun kasisamaro meebaa ani aate emeeyera.
18 K'ulluukki min kawaayinna iso in kakkoheleraan hikkawa felaa giraanya; usu goorata kamuc'c'imano seera ani gussaye gire; inne wota gosa kamooggan lakkogire; shalagona lakkokeero.
19 Ayesuun goʔameen ul kaʔisiyakko kaʔemeetera Ayihuudi esee gire; iso in takkomootiran aalantti goʔabaan ku horee emeeyiren haʔayyeseen.
20 Goorttun shonggoo tos takkoseyeree ani kabaasera baasi gogiro hinʔi hittanii ogiraan ibaaddojja haʔayyeseen.
21 Ogiraan iso orroo ani aalleere, ‹Goyikko kiyaano girowa mankkoʔame maraan hittaari firddaan isin horee aalleera› amere yaayettee t'ok'k'ise ayeesera; hikka kuwaarre kakkalee ani kafelera ayees laagiro.»

22 Filikiisi ade ammanokokki gara aaloo mankkokasanaaye maraan «Jereenun kaʔajajaarekki Lusiyoosa kakkoʔemeete goorata; haajaatisinun murtti ani sisirowa» amere iso gafare.
23 P'awuloosa ooraa kagire kabboolo woyichchatine, «Aaloonna balchchumma hattirooni madaari oori; usu ogeelaataranna usuun kadootisaro dubba aatkakkoʔemeteen goorata aroottirtte» ame.

P'awuloosa Filikiisina Durssilla horee aallano

24 Arri tic'c'arkko abbaabatere, Filikiisi Durssilla taʔamamatte Ayihuuditi ooritteessane wota emeete;

usu P'awuloosana uumsisegure Yesuusa Kiristoosa ammananokokki gara usu ayeesaa giraan maale.

25 P'awuloosa gara kak'ullummaanna isiʔawodatanokokki gara emeeyin kagiro firddakokki garana kakkoʔayeesare goorata Filikiisi absatere, «Gidda see; iin taʔekkaatte arri ani ku gachooʔuumisisira» ame.

26 Filikiisi P'awuloosa usuun gene goggoʔambbayiroon abddi yelataa gire; haanssun arggetto P'awuloosa uumsise ayeesisaa gire.

27 Gees lamakko danbbenne P'ork'k'iyosa Fist'oosa banʔe tafilikisii tabe; Filikiisi Ayihuudi geggelaayisin dootere P'awuloosa goggoshaamee iise.

25

P'awuloosa K'eesari tos abeet amano

1 Fist'oosa awuraajaatteessa takkotabere arrii seedkko abbaabatere K'isaariyakko Iyyerusaalemi tos bee.

2 Eseenna katuuk'aamol woyichchaalnna kookkoo tajinjjiin una taʔayihuudi P'awuloosa mootite; esekko Ayihuudi Fist'oosane,

3 «P'awuloosa Iyyerusaalemi tos keensisigudde ayees kaʔidan noon feli» ameen ebaaten; hikkana kakkonʔameeren P'awuloosa raadii ooriguren lagadin mankkodooten maraanye.

4 Fist'oosa ade «P'awuloosa kak'k'iisaariya min kashaanoo ooramaa gira; aninna gidda saami eserraa abbaabayi seeyinara;

5 Isin obariisaraan inne wota K'isaariya tos haseeten; P'awuloosa kabaasera baasi gogire esee hamooteen» ame.

6 Fist'oosa arri siddeed goorttun arri tomonkko karooron goorata iso wota adallaatere K'isaariya tos dage; eserraa kakkogeyaare goorata tallami arri kafirddii arjjaata hamas's'eere P'awuloosa goggokeennawun ajajee.

7 P'awuloosa kakkoʔemeete goorata, Iyyerusaalemikko kaʔemetere Ayihuudi maraamureen aalleenguren iso ato yelayiin kakkodaanddenoon mooto kaʔatii usu mooteen;

8 P'awuloosana, «Ani kaʔayihuudi seera gutiinna leere k'ulluukki min kawaayi goorttun karoomi kawonolaal wono gutii ani kageegisera baas lakkogiro» amaa abbaab usuun sise.

9 Fist'oosa ade Ayihuudi geggelaayisin dootere P'awuloosane «Ati Iyyerusaalemi tos seeyidde hitta haajaa esee iin horee firddaamin dootatta?» ame.

10 P'awuloosa ade haa amaa abbaab usuun sise, «Hikkima! Firdda tukkulkki helayiin iin takkodootisaroo karoomi wonolaalkokki wono kafirddii arjjaata horee ani aalleera;

atina aaloo goggokassoo ani Ayihuudi gutii kafelara baas koonna laagiro;

11 Ani kabaasero gollee goorttun goyiin kageegisiro baas feli gogire goyikko hesinnara lakkoʔamaro; ayesuun goʔameen mootokiso laʔo kalliikki gollee maayona in isoon roorisi sisin lakkodaanddaaro; ani karoomi wonolaalkokki wono tos abeet amera.»

12 Hassu goorata Fist'oosa usuun markka osisaraanne wota ayeesere, «Karoomi wonolaalkokki wono tos abeet goʔantte wonolaalkokki wono tos seeyinnatta» ame.

P'awuloosa Agirip'ana Berneek'e horee aallano

13 Arri tic'c'arkko abbaabatere, wono Agirip'ana Berneek'e Fesit'oosane haballe nogoddaa emeette amin K'isaariya tos seeteen.

14 Esee arri tammooggan mankkohamas's'ee maraan Fist'oosa tap'awuloosa haajaa haa amaa wono Agirip'ana segee; «Filikiisi shiye kaʔiisere ibaaddoti koo hittanii gira;

15 Ani Iyyerusaalemi takkogiree katuuk'aamol woyichchaalnna kaʔayihuudi jaarsolee hikka ibaaddotikotti haajaa iin abeet ameen abbaabateren ani usuu gutii goggofirddiroon in hoosaten.

16 «Ani goʔameen ‹kamootamara kamootaro horee aallire kakkomootamare ayesuun abbaab ansisoon giraan kamootaamarekki roorisi sisano karoomi woga lakkoyo› ame ani isoon abbaab sise.

17 Haanssun omootareen kukkumeen hittarraa kakkoʔemeetaren goorata haʔadallaannooni tallami arrii kafirddii arjjaataayi ani hamas's'eegure P'awuloosa iyye hore goggoʔaallisirawun ajajee;

18 Omootareenna ayeesin usuu dollee kakkoʔaalliraan goorata ani usu ayees kameellan felera ame goggohederee kamootisiro ayees koonna lakkokeenen.

19 Ayesuun goʔameen iso usune wota dogamaa kakkogireen ammanokkisookokki garana kagoyere ibaaddoti ‹Arddokkiya› ame P'awuloosa kaʔayeesere Yesuusakokki garayiye.

20 Aninna hikka aankkikki ayees k'ok'k'orin in mankkot'ibaro maraan P'awuloosane ‹Iyyerusaalemi tos seeyidde esee hikka ayees firddaamin dootaatta?› ame.

21 Usu ade haajaattessa karoomi wonolaalkokki wono goggodiyanttoon dootatare wonolaalkokki wonoon abeet usu mankkoʔamere maraan eserraa taafarroon min kashaanoyi goggogirroon ani usu ajajee.»

22 Agirip'ana Fist'oosane, «Aninna hikki ibaaddoti ayeesaa giraan maalin dootara» ame. Fist'oosana «Geebbari maaltuna» ame.

23 Haanssun tallami arri Agirip'anna Berneek'e kawonoo
sarssikkisoo sarssateenguren taʔatii kabajjaayi kajereenee
woyichchaalnena kakkatamaa ibaaddo kajinjjiinne wota
abeen emetengureen kafirddii min tos tabeen; esekko abbaa-
batere Fist'oosa P'awuloosa uumsise.
24 Haanna ame; «Wono Agirip'a! Isin no wota ogit-
tan ibaaddo dubba maala! Ayihuudi ‹Hikki ibaaddoti hit-
takko horenbbaan neefone girin lakkodootisaro› amaa iyyaa
Iyyerusaalemiinna, hittanii usu goggofirddaamiron in ka-
hoosatereen isin kadeyaattan hikka ibaaddotiyye.
25 Ani goʔameen usu kakkogooro baas koonna lakkohelero;
usu karoomi kawonolaalkokki wono tos abeet mankkoʔamere
maraan eserraa farin ani murttessaye.
26 Halleewo kuwaarre garakkeessa Goottakkee tos ani
kas'aafiro kaʔaddeesame ayees koonna lakkoʔabo; haanssun
gok'ok'k'ore kas'aafiro ayees hellowa amere isin horee su-
urewa wono Agirip'a! Hikkima ani ku horee aallisera.
27 Kashaamero ibaaddo kat'ok'k'ime odonnati kaʔabo tos
faraa giraan usu takkomootamero aalantti segaanawaatti iin
gowumma aani leete mutatta.»

26

P'awuloosa Agirip'aa horee ayees isi guukko tiratataa kaʔayeeseroo ayees

1 Agirip'a P'awuloosane, «Isiʔootta maraan goggoʔayeesson
kuun feʔi sisanttetta» ame; P'awuloosana genetteessa diri-
irssatere haa amaa isi guukko tiratataa abbaab sise.
2 «Ati wono Agirip'a! Ayihuudi in kakkomooteeren ayees
dubbaa hittaari ku hore isi guukko kattirataraan abbaab
gosisiro in geggelaayisara.
3 Kakkaleekkona ati kaʔayihuudi wogana dogamaa dubba
madaartte kassa; haanssun obssii goggoc'ak'assoo ani ku
ebaatara.
4 «Ani yiisummaa kaye misii gire Ayihuudi in kasowa;
horaarjjekko keesere gosakkee orroonna Iyyerusaalemii
kakkogire girikkee kasaanwa.
5 Adena goorata kanjiinkko haggaʔabere in mankkokasaan
maraan ammanokkaanikokki woga taʔataayisatto una or-
roo leere Farasaawilkko koo aani lii giranokkee atotiin
godooteen atotiin daanddaaran.
6 Gidda mootamere firddiiwun hittanii kakkoonʔaallera
Waa odolaalkkaaniwun kasisero kaʔammatoo haafura abddi
yelatanoyiyya.
7 Hitta abddi tos geegin aaniitattaani tomonkko lama Waa
arggetto hedoyisataa ooratara gireen; ati wono! Aninna
kakkonmootaamere hitta abddikkotti aalattiiya.

8 Waa ogoyeraan goyikko kakkeesinaro laano isin dollee
muun kaʔabddamoon lee mute?
9 «Ani metekkeewun kanaazireti Yesuusakokki mege
hegakkeeyi neebaatano dootisara ame hedaa gire.
10 Iyyerusaalemi ani kafelerana hikkawaya; katuuk'aamol
woyichchaalkko kaʔatayeera odonnati amaniil kamooggan
minkashaano goggotabroon yelera; aninna iso olagadaraane
wota isiʔaate gire.
11 Kamooggan Ayihuudikokki min kaʔebii ani iso murriisaa
Goottaa goggohabaarrawun isoo gutii hunnoomaa gire; iso
gutii aaloo amaraayere kakkalee sarre kagiro katamaal tos
beere iso horooraa gire.

P'awuloosa Kiristoosa tos misii abbaabatero segaatano
(Ofa. Fe. 9:1-9; 22:6-16)

12 «Hitta haajaawun katuuk'aamol woyichchaalkko odon-
natina ajaja dubba atayere ani Demaasik'o seetaa gire;
13 Ati wono! Ani raadii giraan arrii asasa kakkolaare
goorata kaʔaritii ifakko karooran ifa ani dee; hikki ifa iyy-
eenna inne wota kasessetaro ibaaddo daruurkko hank'k'aye.
14 Noo dubba ulii iinne giraan taʔibrayist'i heʔii ‹Saawula!
Saawula! Muun in horooratta? Taʔeeggatto dukutto gutii
goʔaallite isiʔoottaa miirʔaatta› taʔamatto yaaye ani maale.
15 «Aninna, ‹Gootta! Ati ayyotta?› ame.
« ‹Goottanna, ani ati kahorooratto Yesuusaya› ame.
16 ‹Gidda goʔameen ki aallii; ani kuun kakkoonmutera gidda
in takkodeetettoonna horenbbaanna ani kuun katusinaro
kooko kahandaayinattona ato iin goggolleeton ani ku shu-
umera.
17 Kaʔisiraʔeel gosakkaakona ani ku kakkonfararo taʔayizaab
genekko ani ku haasirowa.
18 Ati Iilʔoʔoottisoo goggobbanttoonna mugudikko ifa
tos iso goggobeesson k'alaada kas'alayeekko Waa tos
goggoʔabbaabttoo yelnnara; isona iyye ammananokotti
aalanttii c'ubbokkisookko shaaga helayinnaraan;
oʔassaabameeraan orroonna rittii helayinnaraan.›

P'awuloosa feloʔoottessakokki gara segaatano

19 «Haanssun ati wono Agirip'a! Daruurkko iin kasisamero
raaga ani lakkodiidero.
20 Ayesuun goʔameen t'ayi Demaask'ooyi kagira ibaaddo,
debeenna Iyyerusaalemiinna kayihuuda ul dubbaayi kagira
usumaleenna Ayizaabne adire c'ubbokko gula galigureene
Waa tos goggoʔabbaabaranun ani agaalssisera; c'ubbokko gula
galanokkisoo otusaraan felo goggofellaawun agaalssisera.
21 Hikkakkotti aalanttii Ayihuudina k'ulluukki min
kawaayi giraan abeeren in lagadin hedeen.

22 Hittaari gin gargaarssa kawaa inkko lakkofakkimere;
haanssun kic'c'arkkiwunna kanjjiinkkiwun atotaa hittanii
ani aalleera; kahegeroolnna Musena t'ayi haa linnara
kaʔameeraan ani ayeesera kuwaarre kakkalee koonna ani
lakkoʔayeesero.
23 Isona kaʔayeeseran ‹Kiristoosa rakkoo atayinara; goyikko
keyaanoyinna kahoraarjjee lee kafayyinna ifa kaʔisiraʔeel
gosaanna kaʔayizaab gosaan tusinara› amereya.»

P'awuloosa wono Agirip'a Waa goggoʔammannoon ebaate

24 P'awuloosa hikka ayeesaa giraan Fist'oosa, «P'awuloosa!
Giddaa k'olanttetta;» «Kamooggan agaalsatano k'olamano tos
ku geegisera!» amaa okkee ayeese.
25 P'awuloosa ade haa ame abbaabe «Kakabajjantte
Fist'oosa! Karrummiinna garakki ayeesara kuwaarre ani
lakkok'olamero.»
26 Addeesise usuu horee ani kakkoon ayeesera wono hikka
ayees kasowa. Hikki hetoo kafelamero mankkolleenon
maraan wono kaʔaddeesinaro ani kasowa.
27 Wono Agirip'a! Ati kahegerool la abddaattolla?
Kaʔabddaatto ani kasowa.
28 Agirip'ana P'awuloosane, «Ati hikka kagababbankki
gooratаa orroo in amanii yelisiisin laatto» ame.
29 P'awuloosana, «Goorata kagababbanna leere goorata
kaʔeerii ati kaalaa anlleennon giraan hittaari ayeeskkee ka-
maalera dubba hikka shaanokkee kuwaarre in aani gog-
golleerawun ani Waa ebaatara!» ame.
30 Esekko abbaabatere wono, mootinna Berinik'k'e, isone
wota hamas's'ee kagire ibaaddo dubbana kee.
31 Esekko been seetaa giraan, «Hikka ibaaddoti goyin goort-
tun shiisisiin kageegisiro ayees koonna lakkofelero» ameen.
32 Agirip'ana Fist'oosane, «Hikki ibaaddoti wonolaalkokki
wonowuun abeet amiwaatewa adda kafuramihaayeyya»
ame.

27

P'awuloosa markafayi Roomi tos seete

1 Noo It'aaliyaa tos goggoseennon kakkomurttessamere
goorata P'awuloosana kakkalee min kashaanoo kagire
ibaaddo kaʔawugist'osa kajereenee ibaaddo orroo kagire
Yuulyoosa kaʔamamare kabooloo woyichchatiwun siseen.
2 Isiyaayi labu giri abe obaalnne kaseetaro
kaʔadiraamit'iyoni markkafaa tabnenne duudaanne;
Teselonk'ee kagire kamek'edooniya ibaaddoti
Arst'irokoosina noonne wota gire.

26:23 Isa. 42:6; 49:6; 1 K'or. 15:20.

3 Tallami arri Sidoona tos gene, Yuulyoosa P'awuloosaan kaʔidankki mankkolleere maraan usu ogeelataraan tos seetere kadootisaro gargaarssa goggoyellawun isoon feʔi sise.
4 Esekko keennenne irggado foffol mankkokeyaa gire maraan tak'op'irosi oddola eeloo tabnenne markafa duudaatano horeddenne.
5 Kilik'iyana P'infiliya enemarnne duudaanne kakkorooranne goorata kaliik'iya ulii tagitto Mura taʔamamatto katamaa tos geenne.
6 Esee kabooloo woyichchati It'aaliyaa kaseeyinnare kaʔiskindira markafa helegure usu markafaa no goggotabnnon yele.
7 Arri tammooggan laalaan duudaattaa abboosa kaʔatiitii K'enddoosi taʔamamatto katamaa geenne; irggado no horddi goggoseennonkko mankkotire maraan tasilmoona katamaakotti bood enemarnne roornnenne tak'ert'eesi oddola eeloo yelanenne seenne.
8 Abboosa kaʔatiitii giri giri abnenne kakkorooranne goorata talaasiya katamaa dollee tagitto, «Taʔidantti obaa» taʔamamatto banʔe geenne.

9 Duudaataa arri tamooggan mankkorooritetto maraanna kaʔagabuu goorata mankkoroore maraan hassu goorata beke orroo duudaatano kameellan mankkollee maraan P'awuloosa ibaaddo haa amaa seerise;
10 «Isin ibaaddo! Hittakko horenbbaan duudaatanokkaani danoo kaʔabo laano iin mutara; sidanee gutiinna markafaa gutii kaalaal anlleennon giraan neefo taʔibaaddoo gutii taʔatii danoonna bayi ginnara.»
11 Kabooloo woyichchati goʔame gorssa kap'awuloosakko suure markafa kaʔajajaarana odo markafa kaʔayeesaran ayees maalaa gire.
12 Hasse obaa bat't'eessa roorissayiin mankko ekkaatanawaatte maraan gama kahori ibaaddo «Horddi duudaayin kadanddeenno golleene mina taʔelee iyaannena mina tahegelee iyaanne tagitta obaa Fink'k'e taʔamamatto tak'ert'eesi obaa geennenne bat't'essa esee roorssanna» ameen k'ofa keenen.

Gaashimallo kiyaano

13 Abaraanttii tallogodoo ambbal basaa giraan kakkodiyaaren goorata iso goggohedatereeni kalleero aani isoon leere marc'c'o keeseengureen duudaayin keen; markkafa takkoʔaallerokko keengureene tak'ert'eesi oddola tonsse giri giri abateen rooreen.

14 Ayesuun goʔameen haʔadallaannooni, «Iyurakuloon kaʔamamare irggado» taʔatii ambbalne wota oddolaatikko keegure beke keesse emeete.
15 Markkafana ambbali foffol shafi seeyin mankkowaatemaraan c'alʔi aminnenne ambbalii shafamaa seenne.
16 K'eda taʔamamatto tic'c'artti oddola eeloo yelanne seetaa giraan abboosa kaʔatiitii markkafane wota taggitte wolaboti abnenne haasin daanddeene.
17 Markkafa oduudaren wolabo markkafa tos giiteen koriseengurene markkafaa wodaro mareen; markkafa Surttisi taʔamamatto c'eekamasttotti banʔee goggoʔoyinonkko abssatereen sharaa dagiseerene ambbalii shafamaa seeteen.
18 Irggado ataataa mankkoseete maraan tallami arrii markkafaa kac'aanamero huu orrokko kookkoo beke orddeesen lugudano haggaʔabeen.
19 Taseedi arri huu kamarkkafa genettisooyi aateen beke orro shashafeen;
20 Arri tanjjiin aritina barraajja mankkomutanawaaten maraan ambbalnna ataataa mankkoseette maraan goortta hesiin noo lakkodaanddaanno aminnenne ajubbaanne.
21 Ibaaddo babo koonna haʔaamoonii tanjjiin arri adallaate; haanssun P'awuloosa isoo orroo aalleere haa ame; «Isin ibaaddo! Ani isinuun kaʔamare isin maaligittenwa K'ert'eesikko kiiwaattenwa hitti miirʔana bayi dubba isin lakkogiyaare.
22 Giddanna markkafa kaalaalya kamiirʔaminara kuwaarre isinkko maayyo gutiinna miirʔa lakkogeeto; haanssun allamandde aroʔabssatteen ame ani isin gorssaara.
23 Ani kakkeessa kakkonlleerana ani kahedoyisatara Hedo kafarera erggichchati hemeenkka iyyee dollee aalleere,
24 ‹P'awuloosa! Aroʔabssatte! Karroomi wonolaalkokki wono horee ati aallin dootisara! Hikkima! Kuunne wota kasesseetaro dubba Waa kuun amire iso goyikko haasirowa› ame iin segeera.
25 Haanssun isin ibaaddo allamandde! Waa hikka iin kasegeero kafelnnaro laano ani ammanara.
26 Golleenna ambbal oddola too tos geesii no shafinatta.»

Markafa tageetetto danoo

27 Hemeen tatomonkko afarrii beke oʔadiriyaayi giridii ambbalii shafamaa seetaa giraan hemeen t'eʔe markkafa oduudatareen baga kageeran aani lee.
28 Haanssun eʔemo wodaroo shiyeereen bekee lugudi kakkoderaan goorata hisil siddootam lee; abaraan gac'c'imeeren wodaro abbaab kakkolugudiraan goorata hisil lootam gumbbi laano deen.

29 Markkafakkaani bagaa girii kagiro eʔemoo goggob-asamoonkko abssatereen markkafakko haarre markkafa kakkoʔaallisaraan marc'c'o afar beke orro lugudeen; esekko abbaabaterene ul goggobariroo ebaatano haggaʔabeen.

30 Markkafa oduudatareen markkafa lugudi iisi bin mankkodootereen maraan markkafaa mina tahoreenne marc'c'o kalugudaraan aani leereen markkafa gutii tagitte wolabo beke orroo lugudeen.

31 Hassu goorata P'awuloosa kabooloo woyichchatinena wotaadaralnne, «Hikki ibaaddo markafa kaduudatara markkafaa gutii adabayi gohamas's'inoon isin hesiin lakkodaanddeetan» ame.

32 Haanssun wotaadaral wolabo kaʔabero wodaro gooseren goggofelk'itoo iiseen.

33 Ul barin kakkoʔabbaabatare goorata dubba babo goggoʔaamiroo P'awuloosa ebaate; «Isin koonna kaami ilkkii haʔabooni arooʔadallatteenkko hittaari arri tatomonkko afaritta.

34 Haannuun babo goggoʔaanttaanun ani ebaatara; hikkina isinuun hunna sisirowa; koonna miirʔa isin lakkogeeto» ame.

35 Hikkana ame abbaabatere babo keesere dubbaa hore Waa galateere ebisate aamano haggaʔabe.

36 Hassu goorata dubbana ataateeren babo aameen.

37 Markkafaa orroo oginne noo raattoo lama boolennee todobaatamkko lenne.

38 Dubbana aame kakkobararare goorata takkaantette darggammaa beke orro lugudeerene markkafa fuffudaayiseen.

Eʔebano kamarkkafa

39 Ul kakkobaraare goorata takkogeeraan banʔe lakkoʔaddeeseeran; ayesuun goʔameen baga giridii c'eekamasttotti eeloo girano deen; isoon godaanddaame markkafa esene baga beesin hedeen.

40 Markkafa takkoʔaallisareen marc'c'o bekee orroo fureen gafareen; usu goratawa kashankkala wodarool fureen; sharaa mina taʔambbalee tos t'ok'k'iserene baga bin seeteen.

41 Ayesuun goʔameen markkafa eʔemo wota basamere muki ame horekko hegelddee k'amalamere kaʔaaʔinoon lee; mina tahaarenne ade gaashimallokko kakkeeyi eʔebano haggaʔabe.

42 Oshaameeraankko koonna girisi bi goggobeenonkko wotaadaral iso dubba lagadin hede.

43 Kabooloo woyichchati goʔameen P'awuloosa haasin mankkodootere maraan k'ofattisoo lakkoʔatatere; duuddowa giriso kakkasa t'ayi markkafakko beke orro iʔigure girisi baga goggobeeron ajajee.

44 Oheseereen adeen kaʔeʔebero markkafaa gutii hamas's'ireen goggobeerawun ajajee; hikka garaayi dubbana nogoddaa baga been.

28

P'awuloosa Tamaltta oddolaa

1 Noo nogoddaa baga kakkoʔabatanne goorata baga takkoʔabanenne oddola Maltta taʔamamatto laano addeensse.

2 Ese oddolaa kagire ibaaddo tasaadantto idane noon fele; hassu goorata idaamo ubatere ambbal mankkogitte maraan eleen bebbeesen no k'op'ateen;

3 P'awuloosa taʔoroo sharffi kukkuyisere eleenii kakkolugudare goorata hoʔo kaʔeleeneekko kakkeeyi habeessa koo beere genetteessa iddeere gutii reere;

4 Kamaltta ibaaddo habeessa gene tap'awuloosa iddeere gutii kareerero kakkodiyaare goorata «Ogiraan hikki ibaaddoti neefo kalagaderoyya! Gaashimallokko nogodda gobeenna firdda kawaakko fallaadayi hesiin lakkodaanddeero» ameen.

5 P'awuloosa ade habeessa eleen orroddeese hurggufe lugudere danoo toonna usu haggeennoni hese.

6 Ibaaddo ade «Usu giddaa maar duddubire, goorttun derʔa ulii ii goorowa» amaa wochchaa gire. Ayesuun goʔameen iso goorata kamooggan c'ak'asaa giraan danoo toonna usu haggeennon tagitto kakkodeyaaren goorata k'ofattisoo iggilissateenguren «Hikki waalkko kooyya!» ameen.

7 Ese no takkoginne banʔee dollee ese oddolaatikokki mooti Pupiliyosaawun erre gitte; hikki ibaaddoti minkkeessa no k'op'atere arri seed no goʔidan marttise.

8 Hassu goorata kapupiliyosa odo maar gubaanna erjjeetaa hawʔaamaa huddure gire; P'awuloosa usu tos tabere Waa ebaate; gene usuu gutii kayere fayyiise.

9 Hikki kakkolaare goorata ese oddolaa kagire kakkalee dhukkubaleessaal emetere fayyee.

10 Ibaaddona noon ilabo kamooggan keenen; kabajjana tuseen; markafayi tabnenne seeyin kakkokeyaanne goorata noon kadootisaro dubba markafa gutii kayeen.

P'awuloosa malttakko Roomi tos seetano

11 Diginni seed malttaayi adallaannenne bat't'eessa ese oddolaatii kaʔadallaatere kaʔiskindira markkafaayi tabnenne duudaanne keene; usu markafanna Diyosik'orosi kaʔamamare lakkuu waal kaʔabo malaata abanaaye.

12 Noo Siraakusii taʔamamatto katamaa geennenne esee arri seed hayine.

13 Esekkona badine maraamurnne Regiyu taʔamamatto
katamaa geenne; esee arri too hayinenne logodo mankko-
keere maraan tallami arrii taputtiyolusi katamaa seenne.
14 Esee amaniil helannenna no isone wota arri todoba
goggohamas'iinnon ebaaten; esekko abbaabanenne taroomi
katamaa tos seenne.
15 Taroomi katamaayi kagire amaniil garakkaani kakko-
maalaren goorata taʔafiyoosi giyya goorttun seed tabari-
isanoo* taʔamamatto banʔe taa geeranii no k'op'ayin emeeten;
P'awuloosa iso kakkodeyaare goorata Waa galategure gog-
goʔinna helate.

P'awuloosa taroomi katamaayi

16 Taroomi katamaa kakkotabanne goorata P'awuloosa usu
ooraa kagire wotaadarane wota kalekkalee esee goggogir-
roon feʔi siseen.
17 Arrii seedkko abbaabatere P'awuloosa taroomi
katamaayi kagiro kajiinjjiin kaʔayihuudi ibaaddo uumsise;
kakkokukkuʔamare goorata, «Abbilaalttee! Ani kaʔisiraʔeel
gosaanna kaʔodolaal seera gutii ani tageegisera miirʔa
laagitto; halleewo kuwaarre Iyyerusaalemi shaamegure
karoomi ibaaddon roorssame sisame.
18 Karoomi ibaaddo in k'ok'k'oreen abbaabatereen goyiin
kageegisiro baas helana mankkowaateen maraan in adda
gafarin hedeen.
19 Ayihuudi ade adda furamanokkee kakkoneebaataren
goorata ani ade wonolaalkokki wono tos abeet amano iin
kahesoon lee; golleenna ani gosakkee kakkomootira ayees iin
laagire.
20 Giddanna ani isin kakkoʔuumssisera isin diinna isinuun
segin amereyya; ani hikka sanssalataayi kakkoshaamera
gosa kaʔisiraʔeeliin tasisanttetto abddikkotti aalanttiiya» ame.
21 Isona, «Kayihuuda ulii garakkaakotti haajaawun
tas'aafanttetta dabddaabbee no lakkogeetetto; hittarraa
kaʔemeetero ibaaddokko koonna garakkaa tameellan odu
kaʔayeesera laagiro.
22 Hikka ati kahedoyisatto ammanokka banʔe dubbaayi
ibaaddo kaneebaataro no kanssowa; haanssun k'ofatta metto
noo maalin dootanna» ameen.
23 K'at'aro abeen abbaabaterene raattoo leen minkkeessa
tos emeeten; Usuna barikko haggaʔabere taa hemeen geeroo
wononnati kawaa atotaa k'ofatteessa isoon segee; iso am-
manchisiin kamuse seerakkona kahegerool mas'aafajjolkko
beesi tusaa gara kayesuusa iso agaalssise.
24 Kookkoonna usu kaʔayeesero haafura ammaneen; kuuki
ade lakkoʔammane.

* **28:15** Seed tabarisanoo kaʔamara haafura martti kakkobaraatto min seed amanoyya.

25 Isona isiʔisirroo hiʔittoo anlleennon darʔaameen.
Golleenna iso darʔaamanakko horene P'awuloosa ayeeskkotti
yeepa goosaa, «Ayyaana K'ulluukki kahegeroo Isiyaasakokki
garane odojolaalkkisinun kaʔayeesere rummiye!
26 « ‹Usu kaʔayeesere haafurana hikkaya,
Hikka gosa tos seegudde isin maalano maalattanwa,
halleewo kuwaarre lakkoshaadattaan;
diyaannonna deetaanwa, halleewo kuwaarre
lakkokokaattan, ami isoon segii.
27 Hikka ibaaddokotti wodana dillaafattetta;
nebettisona duuddetta, ilʔoʔoottisona t'ip'imeeraan,
hikkamalee lii waatewa,
Ilʔoʔoottisooyi diigureen,
nebetisoyiinna maaligureen,
wodanattisooyinna shaadigureen,
Iso in tos abbaabayi gireenwa aninna iso fayyisi girare› »
ame.
28 «Goortta fayyinna kawaakokki handdaa Ayizaabn ka-
faramero laano isin goggoʔaddeessanun ani dootara; isona
maalnnaraan»†
29 P'awuloosa hikka kakkoʔayyeesare goorata Ayihuudi
aaloo dogamaa esekko been seeteen.
30 P'awuloosa safo mure kakkohamas's'eere minii gees
lama duuddo hamas's'ee; usu tos kaʔemeetaro ibaaddo dub-
bana k'op'atare;
31 Wononnati kawaa lallabaa gara kagootta Yesuusa Kiris-
toosa jabuuyinna balchchummaayi agaalssisaa gire.

† **28:28** Kookkoo kahorkkoo galbbaa kas'aafamera mas'aafajjol tooto 29 lakkoʔadaro.

Kafaramero P'awuloosakkoki Handdaa Karoomi Ibaaddo Tos Tabano

Kafaramera P'awuloosa handdaa karoomi ibaaddo tos kas'aafera p'awuloosa Roomii kagiro min kawaa din halchcha mankkoʔabanaaye maraan isiʔekkaasayi goggoʔooranawun yelinya. Kap'awuloosa halchcha Roomi kagiro amaniil wota goorata kic'c'ar feligure gargaarssakisoyi kasifeeni ul tos seeyiinye; ammano kakiristaanakokki gara addeesaanna Kiristaanajjol girikkisooyi ofelaraan felo kakiristaana agaalssisikkokki gara kalekalee beese sessegaa s'aafera, kap'awuloosa handdaa gama kanjiin kakkogira hikka handdaayiya.

P'awuloosa Roomii kagiro min kawaakki amaniilun nogoddatteessa farrame abbaabatere isoon kaʔebaayinarona abddi sise abbaabatere handdaakkeessawun mete tallaatto k'ofa (1:17) «Waakko tahelamatto k'ullumma ammanooyi, ammanoon laano wongalaayi mutera» kaʔamara haafura laano tusara.

Esekko horenbbaan P'awuloosa hitta k'ofawwa balʔaasaa s'aafara, Ayihuudina leere Ayizaab dubba c'ubbo hegelii kabbaraaro mankkollee maraan Waanne wota wogarin dootisara, ibaaddo Waanne wota wogarin kakkodaanddaara Yesuusa Kiristoosaa ammananooyiya, hikki Waanneta kat'aabbatara kaʔusubkki raattonatikotti laʔo giri kaʔusub laano P'awuloosa balʔaase agaalssisara. Amaniluun Waanne wota nogodda girttowa, Ayyaana kawaakokki garane c'ubbokkona goyikokki hunnakko balchchumma beesara, foolssi 5 taa 8 geeroo P'awuloosa seera kawaanna amaniilkokki girii kafelara Ayyaana kawaakokki hunna halchcha meyyo tusara, hikka debee P'awuloosa Waa sannii taʔibaaddotun kaʔabo halchcha orroo Ayihuudinna Ayizaab misii iinsse k'urannaamin daanddaaran? Taʔamamatto hoosiinun abbaab sisin is's'aamara.

Abbaabe P'awuloosa goggotuseroo, Ayihuudi Yesuusa haʔatannooni hesano halchcha kawaayya, hikki kalleera Yesuusa Kiristoosakokki garane Waa tatusero sino taffayyinnaa sannii taʔibaaddo dubba wota abiinya. Halleewo kuwaarre Ayihuudi Yesuusa takkoʔataraan arri taʔemeeyinnatto laano P'awuloosa abddatara, gudisaa P'awuloosa kakiristaana giri misii girin dootisaro kakkaleekkona Waa kaʔammanara ibaaddo isiʔisii orroo tagitto esellaa raa kageelaanjjee sesseyiin isoon kadootisaro laano agaalssisara, Waawun handdaanokkokki gara, kiristaanajjol

ulkkisoowunna isiʔisi orroo kaʔabaan odonnatina tasammuu aalanttii takeyaatto hoosiinun kalekalee beese agaalssisara.

Raattoo Hikki Mas'aafa Kaʔabera

Hikka mas'aafaa mete tallaatto k'ofa tos tabano *1:1-17*
Fayyinna ere kaʔibaaddowun kadootisaro laano *1:18—3:20*
Kafayyinna raa kawaa *3:21—4:25*
Kiristoosaa kahelamaro kaʔusubkki giri *5:1—8:39*
Isiraʔeel halchcha kawaati *9:1—11:36*
Takiristaana yadalii *12:1—15:13*
Gudisanona nogodda *15:14—16:27*

1 Kayesuusa Kiristoosa diyyiinna kafaramero liin kaʔuumamerokkona wongala kawaatun woyyuu kalleero P'awuloosakko kafaramero handdaaya.

2 Haanssun wongala kahegeroo tonsse k'ulluukki mas'aafayi t'ayite Waakko abddi sisanttetta.

3 Hikki wongalana ere maraan sooyi sannii tadaawutekko mankkolleewun,

4 K'ulluukki Ayyaanakkeessayi ade goyikko kiyaanokokki kaʔatii hunnaayi ere kawaa lee mankkomute maraan Goottakkaani Yesuusa Kiristoosa maraanya.

5 Usu kakiristoosa megeeyi Ayizaab dubbaa goggoʔammannoonna goggoʔajajaamiroon yelin usukokki garane kafaramero tayelssisso sino no atannenna.

6 Isin metekisinuun oyesuusa Kiristoosa goggolleetawun Waa oʔuumero orrokkottan.

7 Waayi ogeelaantteettanna k'ulloolee liin oʔuumanttettan Roomii ogittan dubbaan,

Waa Aabbokkaani, Goottaa Yesuusa Kiristoosa sinonna nogodda isinuun halleeto.

P'awuloosa Roomi din kaʔabanaaye halchcha

8 Dubbaankko t'aye, ammanokkisin alami dubbaa mankkomaalssamero maraan isin dubbaan ani Waa Hedokkee kayesuusa Kiristoosa garane galataara.

9 Arggetto ebikkeeyi ani isin goggoshaadaroo, kaʔere wongala lallabaanoo wodanakko ani kakkonhanddara Waa usu atokkeeya.

10 Arggetto ebikkeeyi ani isin shaadara, gidda ade feʔi tawaayi ani isin tos goggoʔemeeroon raa iin goggobanamiro ebaatara.

11 Goggoʔataattaanun isin kayello ayyaanakkokki ilabo belʔeesi sisininna din haalchara.

12 Hikkina isinna aninna metemetekaani ammanoo isiʔisiʔorroo goggoʔataannonya.

13 Abbilaalttee!* Ayizaab orroo Waa ka?ammanaro ibaaddo
goggohelayeroo, isin orroo usumalee Waa ka?ammanaro
ibaaddo helayiin dootere, ayesuun go?ameen kamooggan
goorata isin tos emeeyin k'oppee giraan, gidda gin geg-
gaanawaattikkee goggo?addeessanun dootara.
14 Kagirikki ibaaddowunna leere koonna kakkasootun,
k'arooleewunna leere oshaadootun wongala agaalssisin ani
anza aba.
15 Roomii ogittaan isinuunna wongala lallabin ani kakkon-
halchchaara haanssunya.
16 Ani wongalaayi lakkomullaaro; hikkina horaarjje Ay-
ihuudin debeenna Ayizaabn ka?ammanaro dubbaan hunna
kawaayya.
17 Wongalaayi k'ullumma tawaa muttetta; k'ulluukki am-
manoo girara amame goggos'aafamerooya; «k'ullummana
horaarjjekko taagachcho geeto kakkohelamatta ammano
kaalaaliya.»

Engge tawaa ibaaddo gutii

18 Meellaneeyi rummi buk'een o?aberaan, Waa abssiwaatti-
tisoyinna meellanettiso dubbaa gutii engge tawaa daruurkko
emeeyinatta.
19 Gara kawaa addeesano kadaanddamara isoo dollee
ka?addeesameya; aalanttina Waa isoon addeesisera.
20 Alami aroomet't'aamekko hagga?abegure tamutoon
yadalii tawaa hikkina jiruu jiroommakki hunnana Hedo
laanokkeessa usu tamet'eero met't'a dubbaa gutii mutara;
haanssun ibaaddo kabbaasaro baasuun kakko?aalaro
lakko?abo.
21 Iso Waa gomalabeenna duuddo Hedo laanokkeessa
lakkokabajeen; galatana lakkosiseen; ayesuun go?ameen
yaadakiso il kallayikkina tashaadon wodanattiso taduudde
leete.
22 K'aroonna go?ameenna gowoolee leen;
23 Arddokki Waakotti kabaja kagowaaro ibaaddonna kim-
birijool, sulaalenna ulii tagitamatto met't'akotti middi aani
kamet't'aameroon kabaja siseen.
24 Haanssun Waa c'ubboo ta?ammaganttetto wodanatti-
sookokki halchcha isi isirroo maarkkiso goggobattoyis-
arawun k'ullumma kallayitti esella tasooyetun roorise sise.
25 Hikkina kakkonlleera rummi tawaa t'araa
mankko?iggilisseen maraan, kamet't'erokotti ban?ee
kamet't'amero mankkohedoyisateen maraanna mankko-
handdayeen maraan, kamet't'eera jiruu jiroommaan
kasommaasameya; hamiin?i.

* **1:13** Abbilaalttee ka?amara haafura abbalaalnne adereya. **1:16** Mar. 8:38.

26 Hitta aalanttii Waa iso kamulliisiro halchchakkisoowun roorise sise, heleelkisona ade yadaliittisoowun tadootisatto esella yadaliittisoo talleennoon eseellaan iggiliseen.
27 Usumaleenna babbaar yadaliittisoowun kadootisaro heleelne wota eselano iiseengureen isi isirroo halchcha kasooyetii gubateen; babbaar babbaarnne wota huddure; omeellan felo?oottisowun tadootisatto murro metekisooyi gutii keenateen.
28 Hikkakkona karoore yaadakisooyi Waa malabano la?o lakko?abo amanokko kakkeeyi, felin kandootisoon goggofellaawun Waa la?o kallayitti sammuuwun roorise iso sise.
29 Haanssun baasi, meellanee, gap'igap'aano, miigge, t'iibbe, neefo lagadano, enggee, sobano, kameellanee halchcha dubbaa o?ammagameeraan, usumaleenna ohamataraanyan;
30 Ibaaddo mege obaasaraan, Waa odiidaraan, ohabaararan, koorameessana ifissaaddoleyan; meellane kakkofelaraan raa odootaran, o?umuleeraawun o?ajajaamoon,
31 Oshaadoon, ta?ameen ofuraraan, geelanjje kallayin?ina shaaga kallayin?iyan;
32 Hikka ofelaraan dubbaan goyi dootisara; ka?amaro likkiikki kalleero seera kawaa addeesa giraan hikka ayees felano kaalaal anlleennon giraan hin?a aan?in?i felo kafelaro ibaaddona ataayisaran.

2

Firdda kawaa
1 Haanssun kakkalee ibaaddo gutii kafirddatta ati, kakko?aalatto lakko?abtto; kakkalee ibaaddo gutii firddaa isi?oottaa gutii firddaatta; hassu ati kafirddiitetta ibaaddoti kafelero atina mankkofelatto maraanya.
2 Hikkamalee ofelaraan gutii firdda kawaa likkii laano kanssowa.
3 Goortta ati ibaaddoti kakkalee gutii firddaa, usuwa kafelatto golleete firdda kawaakko kahesso aani laara?
4 Muu anjjire tawaa c'ubbokko gula galano tos tageggeesatto laano an?aaddeson idanena daanddaanona, obssikkotti durumma tuffaatta?
5 Ayesuun go?ameen taduuddena c'ubbokko gula tagaloon wodanattaakotti aalanttii likkiikki firdda takko?emetaro ta?enggee arri tawaayi isi?oottaayi gutii engge goggojiinaatto yelatta.
6 Waa ibaaddon mete metee felo?ootteessakki malee sisinara.
7 Ka?idan kalleero ataayi felanoo kabajana, gaashana odootatarawun jiruu jiroommakki giri Waa sisinnara.

8 Ayesuun go?ameen isi ogeelataraan rummi iiseen meellane felaa osesseetaran gutii firdda kawaanna engge ginnatta.
9 Meellane kafelero ibaaddo dubbaa gutii t'ayi Ayihuudin esekko Ayizaab gutii rakkoonna c'inik'k'ii leeta.
10 Ayesuun go?ameen ta?idan kafelaro ibaaddo dubbaa gutii t'ayi Ayihuudin esekko Ayizaabn galata, kabajjana nogodda leeta.
11 Waa maayyoonna lakko?ululisaro.
12 Seera kamuse kallayii c'ubbo kafele dubba seera kallayii bayinara, seera isoon giraan c'ubbo ofelaraan seeraayi firddaaminaran.
13 Aalanttina Waayi horee k'ulloolee o?amamaraan seeraan o?ajajaamaraan kuwaarre seera omaalaraan lakkoyaan.
14 Seera kamuse kallayikki Ayizaabl goggokasanayenii seera kasegaaro ayees felaraan hitta aalanttii seera gowaattamena kakkiso kakkasanaayen seera mankko?abaan maraan felin kadootisaro kasaanwa.
15 Hikkina yadaliittisooyi seera kamuse kasegaaro ayees dubba wodanattisooyi kas'aafamero laano tusara; adena Samuuttiso isoon ato laatta; sammuutiso arri toottoo wok'asaatta; arttoottoonna gargaaratta.
16 Hikkina kakkolinnara ani ka?agaalssisero kawongala haafura malee Waa Yesuusa Kiristoosa tonsse ibaaddo kafelero siyame kagiro ayees gutii takkofirddinaro arrii ka?addeesame leera.

Ayihuudina seerakisoo

17 Ati ani Ayihuudiya go?antte, seera kamuse ka?ammanattona Waanne wota tagitto esellaa kakkooraatta,
18 Ati fe?i tawaa addeesatta; Seera mankko?agaalssattetto maraan ta?idan felano kassowa.
19 Ati il?o odeyaannotun horehayite kageggeesatto golleete, mugud ogiranunna ifa laanokkaa isi?oottayi ka?ammanaatto golleete;
20 Seeraayi tahelattetto k'arummakkona rummikko kakkeeyi kakasootun gorssa sisaa, yiis Ka?agaalssisatto golleete.
21 Goortta ati kakkalee ka?agaalssisatta isi?oottaa lakko?agaalsissaattoya? Aroohette antte kasegaatta ati metekkaawun hetatta.
22 Ati ibaaddone sharmmut'aano lakkodootisaro ka?amatta atiwa sharmmut'aatta; ati tolchcha kadiidatta min ka?ebi saamatta.
23 Ati seeraayi kakkooraatta seera baasaa Waa yeraasatta.
24 Hikkina, «Aalantti tattisinii mege kawaa Ayizaab dollee habaaraminara» amame goggos'aafamerooya.

25 Ati seera kamuse kaʔooraatto golleete hamas's'isamano laʔo abowa, seera kamuse kabbaasatto golleete ati adde kahamas'iisamoon giro aani laatta.

26 Anhamas'iissamooni ogiraan seera kamuse kaʔajajaaro kaʔoorataraan golleen, kahamas'iisamero aani lakkotootamaranya?

27 Ati, kas'aafamera seera kamusee giraanna kahamas'iisanttetto leete giraan seera gobaasse sooyi kahamas'iisamoon giro leete seera taʔooraatta taʔayizaab una ku gutii firddinnatta.

28 Ibaaddoti koo oguute oolaali ani Ayihuudi leera goʔame Ayihuudi lakkollaaro, karrummii hamas's'isamano kasaree kasooye seera lakkoyo.

29 Ayesuun goʔameen ibaaddoti koo Ayihuudi kakkollaara kaʔorroo ayyonnati Ayihuudi lii gomuteya; hamas's'isamano karrummii hamas's'isamano kakkollaara kas'aafamero seera kamuseeyi anlleennon giraan ayyaanaa wodanakko hamas's'isamano golleeya, hikka aankkikki ibaaddokko galata kakkohelatara Waakkoya kuwaarre ibaaddokko lakkoyo.

3

Ayihuudikokki abddiwaatti

1 Hayya Ayihuudi laanokkotti laʔo metta? Hamas'issamano me laʔo aba?

2 Maamisikki raadiinna Ayihuudi laano laʔo tammooggantta, dubbaankko t'aye haafura kawaa hadaraa kakkonsisamera isoonya.

3 Ayihuudikko kookkoonna ammano gowaayigireen ammano waattikkiso abddamano kawaa laʔo kallayikki yelara?

4 Duuddo lakkoyello! Ibaaddo dubba t'araameessa golleenna, Waa goʔameen karrummiya;

«Haafurakaakko kakkeey karrummii laatta;
Diinakkaanna firddaa awodinatta» amame goggos'aafamerooya.

5 Meellanetaani k'ullumma tawaa aaloo tatusatto golleete me amin daanddaanna? Waa noo gutii enggetatteessa keenano rummi kafirddaro lakkoyo amanoya? Yaada kaʔibaaddo aani ayeesara amanoya.

6 Ogiraan haa liin lakkodaanddaaro; hikkamalee lii girewa Waa alamii gutii misii firddin daanddaara?

7 «Ani t'araameessa laano Waakkotti rummi katusarona, kabaja kaʔadaro gollee, c'ubbaaleessa amame gidda gin misi firddaamara?»

8 «Idane goggoʔemeettoon meellane felnna amaraan amaa
ibaaddo kookkoo goggoʔayeesareeyya;» hinʔa ibaaddojja gutii
kaginnara firdda likkiiya.

Maayyona k'ulluukki lakkogiro

9 Goortta me aminanna noo isokko rooranna? Duuddo
lakkorooranno; Ayihuudina leereen Ayizaab, c'ubbo orroo
girano t'ayine addeesinsse seginenna.
10 Haa amame goggos'aafameroo,
«Koonna duuddo k'ulluukki lakkogiro;
11 Kashaadara laagiro,
Waa kadootara koonna laagiro.
12 Dubbana shirmeraan
Raattoo laʔo kallayinʔi leeraan,
Taʔidan kafelara maayona duuddo laagiro.»
13 Hiʔittisona kameellan ayees ayeesin kabbaaname gumbbi
kak'amal aanitittitta;
Errebkisona sobaanje jiinaatara,
Hiʔitisookko kabeyaara ayees marzzii tahabeessa
aankkikkiya;
14 Hiʔittiso k'anggoonna kaʔokokootaro ayeesii
taʔammaganttetta;
15 Luk'k'aʔoottiso ibaaddo lagadin ojjeeraranyan;
16 Kakkoseetaraan raakkisoo dubbaa baanowunna
rakkoowun aalanttiyaan.
17 Kanogoddaa raanna lakkokasaan.
18 «Waa abissatano suure isoo dollee lakkomutaro.»
19 Kaseera ajaja kakkondootisara seera hegelii
obaraarawun laano kanssowa; hitta aalanttii ibaaddo
kaʔaalaro waatere c'alʔi amara; alami dubba firdda kawaayi
kabbaasero linnara.
20 Haanssun seera kamuse ooratanooyi maayona Waayi
horee k'ulluukkiya amamiin lakkodaanddaaro; seera
ibaaddo dubba c'ubbaaleessa laano tusara.

Ammanoo tahelamatto k'ullumma

21 Gidda goʔameen Waa ibaaddo kakkok'ullooyisara seera
kamusekko kalekki raayi laano tusara; hikki Museyinna ka-
hegerooyi atotaamera.
22 Hitti tawaa k'ullumma assaabnjje kallayi Yesuusa Kiris-
toosaa ammananooyi tahelamatto k'ullummatta.
23 Aalanttina ibaaddo dubba c'ubbo felera, isona kabaja
tawaa waateraan.
24 Yesuusa Kiristoosaa talleete wodooyi adda sinotteessayi
k'ulloyeeran,
25 Waa Yesuusa Kiristoosa jaarsso yele kakkoonkeenera
usuu kaʔammanara dubba, iigikkeessaa c'ubbokko haheso
amamano goggohelaronya; Waa hikka yelano obssitteessayi

kat't'awwoo c'ubbokkisoo kaginnon aani yelere kakkeessa firdda tusinya.

26 Hikka geesii Waa metekkeessawun k'ulluukki laano katusara Yesuusayi kaʔammanaro dubba k'ulloyisanoyiya.

27 Hayya no kakkodhaadanna meya kagira? Maamesinna lakkodhaadatanno! Goggodhaadannon aalantti metta tagitta? Seera kamuse mankkoʔooratanno maaranya? Lakkoyo; ayesuun goʔameen nonna kakkodhaadatanna ammanoyiyya.

28 Haanssun Waa ibaaddo kakkok'ulloyisara, ibaaddo seera ooratano anlleennon giraan ammano laano kanssowa.

29 Waa kaʔayihuudi Hedo kaalaalya? La kaʔayizaab Hedoneeyolla? Ii Ayizaabwunna Hedoya.

30 Aalanttina kahamas'iisamenna kahamas'iisamoon giro ammanoo kak'ullooyisara Waa koo kaalaalya.

31 Hayya haa gollee ammanokko kakkeeyi seera laʔo kallayikki yelin daanddaanna? Ijjii lakkodaanddaanno, suurewa seera ataayisiin kuwaarre.

4

Abraame ammanoo k'ullooye

1 Goortta sooyi kahoree odokkaani kalleere Abraame hikka garane me helate?

2 Abraame felooyi kak'ullooye lii girewa, kakkodhaadara girewa; ayesuun goʔameen waayi hore dhaadayin lakkodaanddeero.

3 Mas'aafa k'ulluukki me amara? «Abraame waayi ammane, k'ulluukki lee tootaame» amara.

4 Ibaaddoti koo felo gofelate kafeloo daamooza ilabo aani anlleennon giraan feloʔoottessan kadotisaro aani tootaamara.

5 Ibaaddo felo oʔidan felin gowaatena duuddo, c'ubbaaliyeel kak'ullooyisaro Waa goʔammane ammanokkeessa k'ulluukki lee tootaamara.

6 Daawutena k'ullumma felo kallayi kakkontootamatta ibaaddoti kasommaasame laano tusin,

7 «Baasikkiso haheso kakkonʔamamerana
C'ubbokkisona haheso kakkonʔamamera ibaaddo kasommaasameya.

8 Goottaa c'ubbo, duuddo kakkoon tootinon ibaaddo
kasommaasameya!» ame ayeesera.

9 Hinʔi somma ohamas'iisameeraan olaalunya muu ohamas'iisamotunneeya? Kaʔabraame ammano k'ulluukki lee tootaame aminenna.

10 Hayya misii tootaame? Hamas'isamanakko danbbenneya muu hamas'isamanakko horeneya? Usuun kakkotootamera hamas'isamanakko danbbenne anleennon giraan hamas'isamanakko horeneya.

11 Abraame ganaa hamas's'isamanokko horene ammanokkeessaa k'ulluukki lee goggotootameroo malaata usuun goggolleeroon hamas'isame; haanssun Abraame, hahamas'isamooni oʔammaneeraanunna ammanokkisoo k'ulluukki lee kakkoontootamaro dubbaan odoya.

12 Usu ohamas'iisameraanunna odoya; odo kakkonleerana hamas's'isamano kaalaal anlleennon, Aabbokkaani Abraame hamas's'isamanokko t'aye kagire ammanokokki raadii osesseetaraawunnee adere odoya.

Gara kaʔammanoo tasisanttetto abddi

13 Abraamena sannitteessa alami goggoʔeelttoon Waa abddi kakkosisera ammanoo tahelamatto k'ullummaaya kuwaarre seera ooratanooyi lakkoye.

14 Seera kamusee ogiraan abddi oʔeelaraan golleen, ammano laʔo kallayikki, abddina addatti lii giratte.

15 Seera kamuse engge tawaa keenara; seera kamuse giri waatewa adi baasi lakkogirare;

16 Haanssun abddi kakkodhaabbattetta ammanoo gutiiye; hitti abddi taʔabraame sannii talleetetto dubbaan Waakko sinooyi tasisanttetto laano hikkanii addeesamera. Hikki seera kamusee kasesseetaro ibaaddo dubbaan anlleennon giraan Abraame aani kaʔammanero dubbaaniya; hikkaniinna Abraame kadubbaa odoya.

17 Gara kaʔabraame, «Kamooggan gosaan ani ku odo yelera» amame goggos'aafamerooya; usuna kagoyero goyikko kakkeesaro, kaginnonna kagiro aani kayelaro, kaʔammanero Waayi horee usu odokkaaniya.

18 «Sanniittana hikkamalee linnatta» amame usuun kasegaamerokki malee, koonna abddi mankkoginnooti, Abraame ammanere kamooggan gosaan odo lee.

19 Abraame gees boolkki jaarssa, maarkkeessa kawaatena, tasaara gedeemi taʔumuloon laano addeesaa giraan ammanokkeessaa lakkohare.

20 Golleenna ammanoo ataatere Waawun kabaja sise kuwaarre tawaa abddi lakkohedatere.

21 Waa usuun tasisero abddi kafelnnaro laano wodana taʔammaganttee abddataa gire.

22 Haanssun ammanokkeessa k'ulluukki lee tootaame.

23 «K'ulluukki lee tootaame» kaʔamamera haafura kakkos'aafamere usu kaalaalun lakkoyo.

24 Ayesuun goʔameen Waa k'ulluukki yele no katootaaroon, Goottakkaani Yesuusa goyikko kakkeeserooyi usu oʔammananno noyyeenneya.

25 Usu c'ubbokkaan maraan goyiin roore kasisamerona nonna k'ulluunʔi yelin goyikko kee.

5

Ammanoo tahelamatto nogoddana wogarssi

1 Goortta no ammanoo mankkok'ullooyine maraan Goottakkaani Yesuusa Kiristoosa tonsse Waanne wota nogodda abnna.
2 Usu tonsse gidda takkoʔallinnenno hitta sinoo ammano tos tabin daanddeenenna; kabajja tawaanna abddi yelataa geggelaatanna.
3 Hikka kaalaalii anlleennon giraan rakkoo obssi helamisano mankkokkansso maraan rakkoottaani orroo giraanna dhaadatanna.
4 Obssikkona c'aafitii ataatano, ataankkona abddi helamatta.
5 Kasisamero Ayyaana K'ulluukkikokki garane geelanjje tawaa wodanattaani mankkoʔammagantte maraan abdditteessa lakkomullisatto.
6 Ganaa laafanʔi leene giraan Kiristoosa geeskkeessa kakkogeyaare goorata c'ubbaaliyelun goyera.
7 K'ulluukki ibaaddotikotti banʔee kagooro helano aaloo kat'ibroya; usumaleenna kaʔidankki ibaaddoti maraan goyin kadootara woddaasa kahelamiro leera.
8 Ayesuun goʔameen no ganaa c'ubbaaleyi leene giraan Kiristoosa noo maraan goyera; hikkina Waa noon taʔabo geelanjjetteessa tusera.
9 Goortta no kakkok'ulloyinenna kayesuusa Kiristoosa iigii gollee duuddona no engge tawaakko kakkohesinanna usu tonsseya!
10 No Waawun diina leenne giraan erekkeessakokki goyii Waanne wota wogarnnenna; gidda Waanneta wogari goʔabbaabanne erekkeessakki giri tonsse suure fayyinnanna.
11 Hikka kaalaal lakkoyo; Waanne wota wogarssi kakkohelannenno Goottakkaani Yesuusa Kiristoosakkotti minane Waa noon kafeleroon geggelaatanna.

Goyi gara kaʔaddaamene giri gara kakiristoosane

12 Haanssun c'ubbo ibaaddoti kookkotti aalanttii alami tos tabe; c'ubbokotti aalanttii goyi emeete; usumaleenna ibaaddo dubba c'ubbo mankkofelero maraan goyi ibaaddo dubbaa gutii emeete.
13 Seera kamuse sisamanokko horeene c'ubbo alami gire; halleewo kuwaarre Seera mankkoginnooti c'ubbo issii c'ubbo aani lakkotootamare.
14 Halleewo kuwaarre Addaame aani seera kawaa baasi c'ubbo anfeloon ogiraan gutii ade goyi Addaamekko haggaʔabere taa Muse geeroo ibaaddo dubba gutii reede.

Hikki Addaame horenbbaan kaʔemeeyinaro Kiristoosan masuussaye.

15 Ayesuun goʔameen sino tawaakokki ilabo c'ubbo kaʔibaaddotikokki jilbba aani lakkoye; ibaaddoti koo kafelero c'ubbokotti aalanttii kamooggan ibaaddo goye; usumalee sino tawaayinna ibaaddoti koo Yesuusa Kiristoosakkotti aalanttii kahelamera kasinoo ilabo kamoogganun ammagame roore sisamera.

16 Usumaleenna dannabakki ilabo kawaa takeenera sinokotti laʔo, ibaaddoti kookokki c'ubbo takkeenaro laʔo aani lakkoyo. Ibaaddoti koo kafelero c'ubbokotti aalanttii kasisamera firdda murroo keene; kamooggan c'ubbokkokki aalanttii dannabaa kasisamera ilabo k'ullumma keene.

17 Ibaaddoti koo kafelero c'ubbokotti aalanttii goyi ibaaddo dubbaa gutii goreede taʔammagantte sino tawaanna dannabakki ilabo atatere kak'ullooye dubba ibaaddoti koo Yesuusa Kiristoosakokki garane kaʔameen dubba awode neefone girara.

18 Goortta Addaame kookki c'ubbo, kamurroo firdda ibaaddo dubbaa gutii goggokeeneroo, usumalee Kiristoosa koo konʔi k'ulluunʔi felo kammooggan ibaaddo murrookko balchchumma beeseren giri sisaraan.

19 Addaame ajaja diidanokokki aalanttii kamooggan ibaaddo c'ubbaaleessa goggolleeroo usumaleenna Kiristoosa ajajaamanokkotti aalanttii kamooggan k'ullowara.

20 Seera kamuse emeetanokko kakkeeyi baasi moggate; ayesuun goʔameen c'ubbo takkojiinatee, sino tawaa noon jiinatte.

21 Hikkina kakkoonlleera c'ubbokotti aalanttii goyi goggoreedero malee, Yesuusa Kiristoosakkokki garane jiruu jiroommakki giri goggohelamiroo sino tawaa k'ullooyisanoyi reedinatta.

6

C'ubbokko fakkimi Kiristoosane wota girano

1 Goortta me amina? Sino tawaa goggomoggaattoon c'ubbo felaa girinno?

2 Lakkohaayyo! No goonenne kale beenne owoyyuyinenno aani leene giraan, misii c'ubbooyi ataayi girnnanna?

3 Kiristoosane wota koo goggolleennon ot'ammak'aminennona, goyikkeessane wota koo liin kat'ammak'aaminenno lakkokassaanya?

4 Haanssun Kiristoosa taʔodoo kabajaa goyikko goggokeero noonna usumalee kaʔusubkki giri goggogirnnonya; goonenne usune wota k'amalaminnenna.

5 Goyikkeessaa usune wota koo golleene kiyaanokkeessana
adi ogiraan usune wota koo linnanna.
6 C'ubbaalessakki maarkkaani goggobaaronna
c'ubbokkokki diyyiil laanokaani goggohesiroon taddoʔan
yadaliittaani Kiristoosane wota suwaamano kanssowa.
7 Aalanttina kagoye ibaaddo c'ubbokko balchchumma
beera.
8 No Kiristoosane wota goggoonne usune wota kagirinanno
ammanatanna.
9 Kiristoosa goyikko keera; kallami gowaanawatti goyi
goortta usu gutii odonnati waatano kanssowa.
10 Usu kakkogowaare goorata, goyi koo kaalaal c'ubboon
goyera; ayesuun goʔameen neefone gogirro Waawun girara.
11 Goortta isin kagootettan aani c'ubbokko fakki gog-
goʔanttettanna kayesuusa Kiristoosa garane ade Waawun nee-
fone goggogittani heda.
12 Haanssun halchcha kameellan feliguddeen kagowaaro
maarkkisin gutii c'ubbo goggoreediron arooyeltteen.
13 Maarkkisin kameellan massaara yelayi c'ubboon
aroossisseen; hassukkona goyikko giri tos kanak'ero ibaaddo
yelayenddeen isiʔoottisin Waawun sisa; maarkkisinna
k'ulluukki huu yeladdeen Waawun sisa.
14 Gidda isin kakkogittaan sinokko hegelle kuwaarre seer-
akko hegelle mankkoleenon maraan c'ubbo isin iminin
lakkodootisaro.

Kak'ullummaa diyyiil

15 Goortta me aminna? Seera kamusekko hegelii anleen-
non giraan sinokko hegelle mankkoginno maraan c'ubbo
felinno? Duuddo lakkodootisaro.
16 Ibaaddoti koowun kahandaaro lii ajajaamin isiʔoottisin
gosisattan hassu kakkoʔajajaamattan ibaaddotin diyyii laanok-
isin kassanwa; usumalee c'ubboon goʔajajaantteen goyi kak-
keenaro c'ubboon diyyiil laattan; waawun goʔajajaantteen adi
k'ullumma helayinattaan.
17 Isin t'ayteen kac'ubbo diyyitteen; gidda ade
kaʔatatteettaan agaalssisii wodanakko ajajaamanoyi Waawun
galata haggeewo.
18 C'ubbokko balchchumma beetedden kak'ullummaa
diyyiil leeteettan.
19 Ani hikkamalee ibaaddon tattabatto heʔii
kakkonʔayyesara yaadakisookki laafummakko kakkeeyiyya.
T'aye kamaaree mikitajjoolkisin kabbattiinna kameellanee
diyyijjool yeltteeddeen goggokeentteetteen malee usumalee
gidda kamaaree mikitajjolkisin goggok'ullooyiro k'ulluukki
kahandaaro yeladdeen sisa.

20 C'ubboon diyyii leeteen arooggitten k'ullummakko sarre gitteen.
21 Gidda isin kakkomullitettaan ayeeskko ese arrii me laʔo helatteetten? Hassu ayeeskkokki worʔe goyiya.
22 Gidda goʔameen c'ubbokko balchcha beeten diyyiil kawaa leeteettaan; hikka handdaanooyi k'ullumma helayinattaan; k'ullummakkotti gachcho jiruu jiroommakki giriya.
23 Kac'ubbo daamooza goyiya; kawaa ilabo ade Goottakkaani Yesuusa Kiristoosaa kahelamaro jiruu jiroommakki giriya.

7

Kaseera shaanokko balchchumma biyaano

1 Abbilaalttee! Seera kakkaso ibaaddon ayeesinara; seera ibaaddoti kooyi gutii odonnati kakkoʔaba ibaaddoti neefone giraan kaalaal laano lakkokassaanya?
2 Takeesanttetta heleelttiti too entterne wota seeraa tashaantte kakkolaatta usu neefone giraan kaalaalya; entter goggoye ade kakeessunee seerakko sarii biyaatta.
3 Ayesuun goʔameen entter neefone giraan kakkalee ibaaddoon gokkeesantte sharmmut'itetta amamatta entter goggoye adde kakkalee ibaaddoon gokkeesantte hassu seerakko tafurantte laatta; kakkalee babbaarun gokkeesantte sharmmut'aa lakkoʔamamatto.
4 Haanssun abbilaalttee! Isinna okiristoosa mankkolleeten maraan goyere kalekabbee aani seerakko fakkintteettan; hikkina kakkaleetun goyikko kakkeero usuu liiddeen Waawun il goggoyelannoonya.
5 Halchcha kasooyeti takkosessetannee seeraayi kakekkeesare kameellan halchcha tagoyi il goggoyelanno maarkkaanikokki mikitaal orroo felaa gire.
6 Gidda goʔameen t'aye k'ik'k'ise shiye kagireen goonenne seerakko balchcha beenenna. Hikkina kakkoonlleera kaddoʔankki kalleero kas'aafamero seera kamusen anlleennon giraan kaʔusubkki kaʔayyaana raadii goggohanddayinnonya.

Seera kamusena c'ubbo

7 Goortta me aminna? Seera metekkeessan c'ubboya? Duuddo lakkoc'ubboyyo! Ayesuun goʔameen seera tonsse liwaatewa, c'ubbo meyyo lakkoʔaddeesare; seera «Aroohalchchiite» amiwaatewa, halchcha meyyo ogiraan ani lakkomalabere.
8 C'ubbo seerakko kaʔemeetero ajaja hit'aa helatere halchcha dubba iyyee orroo goggokekkeeroon yele. Seera gowaattame ade c'ubbo kagoye ayeesiya.

9 Seera anginnoon ani neefone gire; ajaja goʔemetekko abbaabatere ade c'ubbo arddokki lee; ani ade goye.
10 Giri sisirowa amamere kasisamere kaseera ajaja iyyee gutii goyi keenera.
11 C'ubbo kaseera ajaja aalantti yelatere in sobera; ajajakkokki garanena in lagade.
12 Haanssun seera metekkeessan k'ulluuya; ajajana k'ulluukki karrummiinna kaʔidankkiya.
13 Hayya hikki kaʔidankki kalleere ayeesi iin goyi keenera amanoya? Duuddo lakkohaayyo; ayesuun goʔameen c'ubbo c'ubbo lii goggoʔaddeesamiroon kaʔidan kalleero ayeeskkokki garane goyi keene; hikkina c'ubbo ajajakkokki garane aaloo c'ubbaaleessa lee.

Giri kaʔibaaddoti orroo kagiro kac'ubbo moʔabatano

14 Seera kaʔaayyana laano kanssowa; ani goʔameen c'ubboon diyyii aani kadaddalamerona soo kasarsayeroya.
15 Ani metekkeewun kafelaro lakkokaso; ani kadootamaro ayees felano iisegure katiramaro ayees felara.
16 Ani felin kadootoon kafelaro gollee seera kaʔidankki laano atotaara.
17 Haa gollee hikka kayelara ani ussun metekkeeyi anlleennon giraan iyyee orroo kagiro c'ubboya.
18 Iyyee goorttun c'ubbaaleessa talleetetto met't'a orroo koonna kaʔidankki ayees giranawaatti ani kasowa; kaʔidan kalleero felin halchcha aba; ayesuun goʔameen felin lakkodaanddaaro.
19 Ani gidda felaa kagira felin kadootisaro kaʔidankki ayees lakkoyo; ayesuun goʔameen ani felin kadootisoon kameellan felara.
20 Ani felin kaddootisoon ayees kameellan kafelaro gollee hassu kafelara ani metekkeeyi anlleennon giraan iyyee orroo kagiro c'ubboya.
21 Haanssun ani hikka seera felaa kagiro laano addeesayera; hikkina ani kaʔidan ayees felin dootaa giraan meellane iyyee orroo gitta.
22 Orroʔootteyi seera kawaayi geggelaatara.
23 Ayesuun goʔameen maarkkeeyi orroo kafelara kac'ubbo seera in kashaame yelisise, sammuutteekki seerane wota kaʔolamara kakkalee seera maarkkeeyi orroo felaa giraan deyaara.
24 Ani misikki laafakki ibaaddotiya! Hikka goyin kasisamero maarkkeekko ayyoya in haasin kadaanddaara?
25 Goottakkaani Yesuusa Kiristoosakkotti minane galata Waawun haggeewo!

Goortta ani sammuutteeyi seera kawaawun diyyii golleero tasooye yadaliitteeyi seera kac'ubboon diyyii leera.

8

Giri ka?ayyaananna kasooye

1 Haanssun Yesuusa Kiristoosaa ogiraan gidda k'anggo lakko?abaan.
2 Aalanttina giri kasisaro Ayyaana K'ulluukkokki seeraayi Yesuusa Kiristoosa c'ubbokkona kagoyi seerakko balchchumma beesera.
3 Ta?ibaaddo c'ubbaalessatti yadaliikko kakkeeyi seera kamuse felin kawaatere Waa felera; erekkeessa c'ubbaaleessa ibaaddokokki masuussayi c'ubbokotti aalanttii farere soo?oottessaa c'ubbo firddeere baase.
4 Hikkana kakkonyelera fe?i tasooye anleennon giraan Ayyaana K'ulluukki osesseetanno noyyeen seera kamusekokki ajaja feloo goggohayirooya.
5 Soo kasarsatero ibaaddo orroo tagitto fe?i tameellan malee ogiraan wodanattisoo sookokki halchcha gutii kaataran; adeen Ayyaana K'ulluukki malee ogiraan wodanattiso Ayyaana K'ulluukki halchcha gutii kaataran.
6 Kameellan kasooye halchcha k'oppaano goyi keenara; ka?ayyaana ayees k'oppaano ade girina nogodda sisara.
7 C'ubbo ta?iminamatta sammuu waanne wota diinatta, seera kawaatuunna lakko?iminatto iminamiinna lakkodaanddaatto.
8 Kameellan halchcha kasooyetii ka?iminamara Waa geggelaayisin lakkodaanddaaro.
9 Isin addeen Ayyaana kawaa isin orroo kagiro gollee, kameellan halchcha kasooyetun anleennon giraan Ayyaana gittaan. Maayyona kakiristoosa ayyaanaa goginnoon usu kakiristoosa lakkoyo.
10 Ayesuun go?ameen Kiristoosa isin orroo gogire, maarkkisin c'ubbokko kakkeey kagoye golleenna, Ayyaanakkisin isin Waayi k'ulluukki laanokko kakkeey arddokkiya.
11 Yesuusa goyikko kakkeesera Ayyaanakkeessa isinii kagiro gollee, Kiristoosa goyikko kekkeesere isin orroo kagira ayyaanakkeessa kagowaaro maarkkisinunna giri sisinara.
12 Haanssun abbilaalttee! No anza abnna; hitti anza kameellan kasooye halchchakotti fe?i malee girin lakkoyo.
13 Kameellan halchcha kasooyekotti fe?ii kagittaan golleeten goyin gittaan; omeellan felo osooye ayyaanayi gollagadeen adi neefone girinattaan.
14 Ayyaana kawaayi osesseetaran dubba yiis kawaayyaan.

15 Haanssun, «Aabbo! Aabbokkaani» ami kakkoʔuumanno
kayiisummaa ayyaana atatteettan kuwaarre abssii girin ad-
deen kallami kadiyyi ayyaana lakkoʔatatteettan.
16 Ayyaana kawaa ayyaanakkaaninne wota leere yiis
kawaa laanokkaani noon atotaara.
17 Goortta noo yiis kawaa golleene andde usu noon
kaʔekkaasero atayinanna; Kiristoosane wotana atayinanna;
gidda kiristoosane wota rakkoo oʔatatanno golleene ab-
baabayinne kabajatteessakko oʔatatanno linnanna.

Emeeyin tagitto kabaja

18 Tagiddanee rakkoo horenbbaan noyyeen tamutinatto
kabajane wota goherreginsso maamensse wotana beel-
lamisiin kadaanddaamon yele tootaara.
19 Met't'a dubba yiis kawaakkotti mutano kaʔatii
halchchanoyi ooratatta.
20 Met't'a dubba addatti goggolleeton firddaamera; hikkina
feʔitteessa anlleennon giraan, abddii goggoʔoorannon kayelera
feʔi tawaayiyya.
21 Abdditteessana met't'a issii kabbayi diyyinatikko
balchchumma bidde yiis kawaanne wota balchchumana
kabaja tahedeedamato goggolleetonya.
22 Gidda gin met't'a dubba kaʔummullaa goorataayi kagiro
abboosa aani muddamaa gutii girano kanssowa.
23 Ayesuun goʔameen muddamaa gutii tagitta met't'a
taalaal lakkotto; kahorarijjee, Ayyaana K'ullukkikokki
ilabo oʔatannenna nonna maarkkaanikki wodoo kalleeroon
yiis kawaa laanokoti abddi ooratara kaʔorroo maarkkaani
muddam gutii ginna.
24 No kafayyinenna hitta abddiiya. Ayesuun goʔameen no
abddi kayelatanna kamutaro ayees gollee abddi lakkotto;
kamutaroonna abddi kayelatara ayyoya?
25 Ayesuun goʔameen ganaa anddeenon giraan abddi goye-
lanne andde obssii ooratanna.
26 Usumaleenna no misii ebaayin dootisaro mankkokasoon
maraan Ayyaana K'ulluukki haranokkaani garggaarara; haa-
furaayi mutin kadaanddaamon muddama noon horehaye
gargaarara.
27 Wodana taʔibaaddo kak'ok'k'orara Waa kaʔayyaana
yaada kasowa; aalanttina Ayyaana Waakkotti feʔi malee
k'ullooleewun horehaye gargaarara.
28 Waa ogeelaataraawunna yaadakkeessakki malee
oʔuumameraanun, ayees dubba idaneen kafelamero laano
kanssowa.
29 Waa t'aye oʔaddeesero erekkeessatti middi aani gog-
golleerawun t'aye murtteessera; hikkina abbilaal tammoog-
gan orroo unnu barkki goggolleeronya.

30 Usu t'aye omurtteesseero uumera; oʔuumerona dhaabbisera; odhaabbiserona kabajeera.

Kiristoosaa tamuttetto geelanjje tawaa

31 Goortta hikka meʔamina? Waa noonne wota gogire, ayyoyya kaneebaatara?

32 Waa koo Erekkeessaan hanenʔeyisannoni, no dubbaan roorise kasisera misii erekkeessane wota kameen dubba noon adda sisanawaatara?

33 Waa oʔassaabatero kamootara ayyoyya? Kak'ullooyisara Waayya.

34 Hayya kafirddara ayyoya? Kagoyera, usumalee goyikko kakkeera, mergge tawaayi kahamas'eera Kiristoosa Yesuusa no maraan horehaye gargaarara.

35 Takiristoosa geelanjjekko no tirin kadaanddera ayyoyya? Rakkootta muu abboosa? Horooramanoya mu uʔiya? Haawʔayitta mu danootta? Mu jereenya?

36 Hikkina,

«Ku maraan, arri dubba goyine wota moʔabatanna;
Kaʔenʔaaminaro idaad aani tootaame.»

amame goggos'aafamerooya.

37 Goortta no kageelaatero Kiristoosaa oʔawodataraankko no rooranna.

38 Ani hikka addeesera, goyi golleenna, giri golleenna, erggichcha golleenna, odonnati oʔabaan golleenna, neefoone kagiro golleenna, kaʔemeetaro golleenna, hunnajjool golleenna,

39 T'ok'k'i kaʔame golleenna, ri kaʔame golleenna, maamisitti met't'ana golleete, Goottakkaani Yesuusa Kiristoosaa tahelannenno geelanjje tawaakko no tirin kadaaddera ayees koonna giriwaatti ani addeesera.

9

Waa kaʔisiraʔeel gosa assaabano

1 Ani Kiristoosaa leere rummi ayeesara; t'ara lakkoʔayeesinaro; Ayyaana K'ulluukki tasesseeyaatta sammutti ani t'ara kaʔayeeson laano atotaatta.

2 Kanjiin gaddana kaʔiisoon yaada wodanatteeyi gira;

3 Sooyi fallikkee olleeraan maraanna unatteewun amere ani Kiristoosakko kale bire k'anggo kawaa in geewa geelaatarenwa.

4 Isona gosa kaʔisiraʔeelya; Waa iso yiiskkeessa yelatera; kabajatteessa tuse; kaʔammatoo haafura tabe; seerana isoon sise; k'ulluukki min kawaakkokki seera isoon tuse; kaʔabddii haafura isoon sise.

5 Isona alattaanttisoyi kagosa odolaakko oʔemeeteraanyan; Kiristoosana soo sarssate kaʔemeetera sanniitattisookkoya;

usu dubbaankko kaguuteeyya; jiruu jiroommaan kasommaasame Waa Hedoya! Hamiinʔi.

6 Ayesuun goʔameen haafura kawaa iggilissamera amano lakkoyo; taʔisiraʔeeli sannii dubba karrummii Isiraʔeel lakkoyaan.
7 Usumaleenna taʔabraame sannii dubba yiis kaʔabraameya amano lakkoyo. Waa Abraamene, «Sannii kuun kakkobinnatta Yissaak'aya» mankoʔame maraanya.
8 Haanssun soo sarssate kaʔalatera dubba yiis kawaa lakkoyo; ayesuun goʔameen sannii leere katootamara kaʔabddii haafura kakkontabero yiis kaalaalunya.
9 Hikki Waa kasisera kaʔabddii haafura, «Kaʔemeetaro geesii hikka goorata ani emeeyinara; Saarana babbaartiti umulnatta» kaʔamaroye.

10 Hikka kaalaal anleennon giraan, Irbbik'a, kagosa Aabbokkaani kalleero Yissaak'akko lakkuu yiis kakkotoottette goorata,
11 Assaabano kawaa felooyi anleennon giraan uumitii laano tusin yiis lama umulamanokko horenenna meellane leetette idane felanokko horene,
12 Waa Irbbik'ane «Kanjiin kic'c'aruun kaʔajajaaminaro leera» ame.
13 Hikkina «Yayik'ooba geelaye; Eesawu ade diide» amame goggos'aafamerooya.

14 Goortta me aminna? Waa ululisara amin daanddaanna? Waa ijjii lakkoʔululisaro.
15 Waa Musene «Ani shaaga yelin kakkodootaroon shaaga yelnnara; ani nenʔeyisayin kadootaroon nenʔeyisayinara» amera.
16 Haanssun assaabano kawaa kakkohelamara feʔi taʔibaaddoyinna felo oʔibaaddoyi anleennon giraan shaaga kawaayiyya.
17 Hitta aalanttii k'ulluukki mas'aafaa kagibs's'i wonokokki gara «Kuyeeyi hunnakkee tusiinna megekkina alami dubbaa gutii goggoʔaddeesamiroo yelin ku reedisera» kaʔamara haafura s'aafamera.
18 Haanssun Waa shaaga yelin kadooten shaaga yelara; halo abayin kadooteenna ade kahaloo yelara.

Engge tawaanna shaaga

19 Haanssun, «Feʔi tawaa neebayiin maayyona lakkodaanddaaro; hayya Waa ibaaddo omeellan feloʔoottisowun muun iso wok'asaara?» ami in kahoosatto leeta.
20 Ati ibaaddoti! Waanne wota dogamin me feʔi abtta? Errekko kafelamera huu kafelorone, «Mewuun haa yeltte in felttetta?» amin daanddaara?

21 Errekko huu kafelara middi tootti kaʔerree c'awudokko
huu koo kabajaan, kakkalee laafanʔi feloon yeli felin odon-
nati lakkoʔaboya?

22 Waa enggetteessa tusiinna, hunnana addesisayin
dootere bayin oʔekkaateraawun tanjiin kaʔobsseero laano me
kassa?

23 Hikkana kakkonyelera t'aye kabajaan oʔekkaasero, shaaga
okkoonyelnnaro kabajakokki jiinaan tusinya.

24 No kashaaga huu Ayihuudi kaalaalkko anlleennon gi-
raan Ayizaabkona no uumera.

25 Hikkina kahegerooti Hosee,

«Gosakkee kalleenon, ‹Gosakkee!› ami uumnara;
kadootamoon giro Gosana, ‹Kadootamaro!› ami uum-
nara;
26 Iso, ‹Gosakkee lakkottaan› takkoʔamameen banʔee ‹Ard-
dokki yiis kawaa› amami uumaminaraan» amamera.

27 Isiyaasana gara kaʔisiraʔeeli ayeesaa, «Yiis kaʔisiraʔeelkonʔi
tooto talabu giridee c'eekale aani gomooggatena isokko
ofayyinaraan uc'c'arriyaan.

28 Goottaa aʔadallaannonii saami alami gutii firddinnara»
amaa yaaye t'ok'k'ise ayeesera.

29 Adena Isiyaasa, «Kadubbaa mooti Goottaa noon sannii
haasi waatewa tasodoomina tagomoraa katamaal goggobay-
eraani nonna bayi giranne» amaa t'aye ayeesera.

Isiraʔeelkokki ammanana waatti

30 Goortta me aminanna? K'ullummaa helayiin kadootan-
non Ayizaab k'ullumma helate; hitti k'ullummana am-
manokko tahelamattotta.

31 Ayesuun goʔameen seerakko tahelamatto k'ullumma
helayiin odaafureraan Isiraʔeeljjool seera kamuse oorayin
daanddaana mankkowaaten maraan k'ullumma tos lakko-
geeraan.

32 «Mewuun iso k'ullumma tos giyaanawaateen?» goʔamame
iso k'ullumma helayiin kadootateran ammanooyi anlleen-
non giraan felooyi mankkollee maraanye; haanssun kahan-
duddufoo eʔemooyi handuddufateen;

33 Hikkina;

«Goortta; ibaaddo kahanduddufisaro eʔemo S'iyoonii ani
kayinnara;
Hikki eʔemona ibaaddo handudufise kalugudaro eʔemoya;
Usuu kaʔammanara ade lakkomulliro» amame gog-
gos'aafamerooya.

9:28 Isa. 10:22-23. **9:29** Isa. 1:9.

10

1 Abbilaalttee! Wodanatteeyi kagira kanjiinkki halchchana
Waa tos ani kaʔebaatara Isiraʔeeljjool goggofayyiranunya.
2 Likkiikki malabanokko laanawaatti kuwaarre iso
Waawun taʔabaan kaʔidanee yaada isoon girano ani
metekkeeyi atotaara;
3 Waa ibaaddo kakkok'ulloyisaro raa iso malabanawaat-
tii k'ullummattisookki raa sesseeteen kuwaarre k'ullumma
tawaayi lakkosesseeten.
4 Ibaaddo dubba ammanoo goggok'ullooyiro seera kamuse
Kiristoosaa gudatera.

Fayyinna dubbaan laano

5 Seera kamuse ooratanooyi tahelamatto k'ullumma
Muse kas'aafera, «Seera kaʔooratara dubba neefone girara»
kaʔamaroya.
6 Waa ibaaddo ammanoo k'ulloyisanokokki gara, haa
amame s'aafamera, «Wodanattaayi daruur tos ayyoyya kabin-
nara?» arooʔantte; hikkina Kiristoosa dagisinya;
7 «Goorttun wodanattaayi ‹Bowwa tos ayyoyya kadaginara?›
» arooʔantte; hikkina Kiristoosa goyikko keesinya.
8 Adena, «Haafura kawaa ku dollee gira; suurewa
hiʔittaayinna wodanattaayi gira;» hikki haafurana no
kalallabaanno kaʔammano haafuraya; amame s'aafamera.
9 «Yesuusa Goottaa laano» hiʔittaayi goʔatotite Waa goyikko
keesanona wodanattaayi goʔammantte fayyitowa.
10 Ibaaddo wodanatteessayi goʔammanno k'ullowara;
hiʔitteessayi goʔatotiro fayyaara.
11 K'ulluukki mas'aafa goggoʔamaroo, «Usuu kaʔammanara
dubba lakkomullaaro.»
12 Goortta koo Goottaa kadubbaa Goottaa mankkolleeyi
Ayihuudinna Ayizaab orroo assaabinjje toonna lakkogitto;
usuna usu oʔammanaraawun dubbaan uusokkeessa jiinase sis-
ara.
13 «Kagootta mege kaʔuumatara dubba fayyaara» amame
s'aafamera.
14 Ayesuun goʔameen haʔammanooni giraan misii uumamin
daanddaaran? Garakkeessa anmaalooni misii amman-
naraan? Kalallabaara anginnoon misii maalin daand-
daaran?
15 Kaʔagaalssisira gofaramoon misii haafura agaalssisin
daanddaaran? Hikka «Wongala kageggeloo okkeenaraankotti
emeeto misii iidatta!» amame goggos'aafamerooya.
16 Ayesuun goʔameen Isiyaasa, «Goottaa! Noo kaʔayeenssenno
haafura ayyoya kaʔatate?» ame goggoʔayeeseroo, dubbana
kageggeloo haafura lakkoʔatateeraan.

17 Goortta ammano kakkohelamara kageggeloo haafura maalanokko kakkeeyiyya; kageggeloo haafurana kakkohelamara gara kakiristoosa kaʔayeesaro haafura kawaakkoya.

18 Alla ku hoosaro; hayya haafura lakkomaalaran amanoya? K'ulluukki mas'aafaa, «Yaayetiso alami dubbaa maalssantte; haafurakisona ulkotti gachcho gee;» ogiraan maaleeraan amame goggos'aafamerooya.

19 Adena hoosatara, Isiraʔeelijjool anshaadon giraan amanoya? T'aye Muse haa amera, «Gosakkee kalleenon gosakkee yelire c'oolsinara, kashaadoon gosa goggoshaadiroon yelire amaraayisinnara» amera.

20 Isiyaasanna, «In odootannotun mute; ohoosannotun isiʔoottee tusaye» ame jabuuyi ayeesera.

21 Isiraʔeelijjool maraan goʔameen «kaʔajajaamoonna kameellan gosa in tos goggoʔemeeroon arri dubba genennoʔoottee faaye» amara.

11

Waa Isiraʔeel iisi waatti

1 Goortta Waa gosakkeessa iisera? Ijjii lakkoʔiisero! Ani metekkeewun kaʔisiraʔeelya; taʔabraame sannii kalleera ani tabiiniyaame aaniikkoya.

2 Waa t'aye kamalabero gosa lakkoshafero. Eelaasa Isiraʔeeli gutii mooto Waa tos misii geegisero, mas'aafa garakkeessa me amaro lakkokassaanya?

3 Hassu goorata, Eelaasa, «Goottaa! Kahegeroolkkaa lagadeeran; banʔe tajaarssona diigeen; ani kaalaal hese; inna lagadin dootaraan» amere.

4 Ayesuun goʔameen Waa kasisere abbaab meyye? «Baʔaaliʔkaʔamamaro tolchchaan kasagadon kuma todoba ibaaddo ussun haasayera» amera.

5 Gees kaʔarkkaneetii hikkamalee sino tawaayi assaabameeren oheseeran uc'c'arri Isiraʔeeljja giraanwa.

6 Goortta assaabamano sino tawaayi gollee, felooyi lakkoyo; felooyi lii girewa sino tawaa laʔo kallayitti lii giratte.

7 Goortta laʔo metta? Isiraʔeeljjool kadootateeran lakkohelateeraan; oʔassaabameeren adeen kadootatereen helateenwa; oheseerawunna wodanattisoo duudise.

8 Hikkina «Waa wodanattisoo duudise; haanssun hittaari taageeroon ilʔoʔoottiso lakkodiyaraan nebebboʔoottiso lakkomaalaran amame goggos'aafamerooya.»

9 Daawutena,

«Dugudittiso kaʔabaro wot'amade,
Kalugudaro gumbbi lii haʔabboosise!
Iso tafeleraan meellane isoo gutii hahayito!
10 Ilʔoʔoottiso goggodeenonkko mugud halleewo;

Mooʔoottiso arggetto rakkooyi zuurʔo habeeseen» ame.
11 Alla, kallami hoosaro; Ayihuudikokki iyaano kallami
takkokkeenoniiyya? Lakkoyo! Baasi kaʔayihuudikkotti aalant-
tii Ayizaab fayyinna helate; hikki kakkolleera Ayihuudi Ay-
izaabii gutii goggogaabbiroon yelinya.
12 Kaʔayihuudi baasi alamiin kamooggan uuso helamissis-
era; iyaanokkisona Ayizaabwun uuso leera; Ayihuudi fayyi
girewa uuso misimisii jiinayi girnare.

Fayyinna kaʔayizaab

13 Gidda ani isin Ayizaabn ayeesara; Ayizaabn kafarame
laanokkee malee handdaanokkee kabajaatara.
14 Hikkina unatti goggohalchchitoon kekkeesegure isokko
kookkoo fayyiisin abddi yelataayya.
15 Waa Ayihuudi kakkoshafere goorata kakkalee kaʔalami
gosa usune wota gowogarro iso kakkok'op'ataro goorata misi
kallinnaro aani laara? Hikki goyikko kakkeyaaro aaniya!
16 Kaami kaʔabamera minattoo tak'ullooyite golleete kaami
dubba kak'ullooye laara; usumaleenna gaakokki hididi
k'ulluukki gollee ballaal dubba kak'ullooye* laara.
17 Miraari kagiro kaʔejjerssa gaawun ballaal kalleera Ayihu-
udijjool goosami goʔiyyeen isin addeen kagaado ejjerssakokki
ballaal olleeteettan Ayizaab banʔettisooyi hamas's'iddeen ur-
rawo oottisoonna uusokisoo kahedeedamattan golleeten,
18 Hassu hidiid gutii arookkooriten; gokkooriten adi hikka
addeesa; hididi isin sidara kuwaarre isin hididi lakkosidat-
taan.
19 Ayesuun goʔameen «Ballaal eʔebe takkoʔiyyeeroo
banʔettisooyi ani goggokaamiiroyya» kaʔanttaan leetaan.
20 Garaya; isoo kakkonberaan ammananawaattikko kak-
keeyi golleero isin ataatteen kakkoʔaalliteettan ammantteed-
denya; abssayeen kuwaarre koorameessa aroolleeten.
21 Waa met't'aa ballaal olleeraan Ayihuudin
gonenʔeyisannon isinuun lakkonenʔeyisaro.
22 Goortta tawaa idanena bogi ataankkeessa diyaa; bogi
ataankkeessa oʔiyyeeraan gutii golleero idane kakkotusara
ade isinunya; hikkina kalinnara usu ammananooyi ataayi
gogirtteenya; goʔataannoon ade goosamiddeen iinnattaan.
23 Ayihuudi ammanatanawaatti tattisoo goʔiiseen tat'awoo
banʔetisoo abbaabayinaran, Waa iso abbaab tabisin daand-
daara.
24 Isin Ayizaab addeen met't'aayi kagaado ejjerssakokki
ballaal leeteen giraan banʔe kallayi kamiraaree kaʔejjerssa
gaa gutii abbaranttettan. Haa gollee hinʔi met't'aayi

* **11:16** Kak'ullooye amano hitta banʔee kalekallee goorttun woyyuukki amanoya.

ejjerssa kamiraarekokki ballaal olleeraan Ayihuudi tabbari ban?ettisoo tos abbaabayi abbaramin misii daanddanawaataran!

Shaaga kawaa dubbaan laano

25 Abbilaalttee! «Noo okanssonna» amiddeen arookkooriten; ani taseginaro hool too gitta; hikkina Isira?eeljjoolkokki diidano eerinnan alleenon giraan Ayizaab dubba raattoo Waa tos taa emeeranunya.
26 Goortta haaya; Isira?eeljjool dubba fayyinara. Haanssun «Kafayyisara S'iyoonikko emeeyinara;
tayayik'ooba sannii dubbakko meellane baasinara;
27 C'ubbokkisoonna kakkobbaase goorata isone wota ani otabinnara ammato o?usubkokki haafura hikkaya» amame goggos'aafamerooya.
28 Isira?eeljjool kawongala haafura atatanawaattii la?ottisin ta?ayizaab maraan waakkokki diina leeraan; ayesuun go?ameen assaabamanokkokki garane ani ta?odolaalkotti aalanttii Waa ogeelaataraanyan.
29 Waa assaabi sinotteessa kakkosise goorata ofelero felo?ootteessaa yaadakkeessa lakko?iggilisaro.
30 Isin Ayizaab t'ayiteen Waawun o?ajajaamoontteen; gidda addeen Ayihuudi ajajaamiwaattikkotti aalanttii isin shaaga kawaa helatteettaan.
31 Isin shaaga goggohelattettaankki malee isona shaaga goggohelaranun iso gidda Waawun o?ajajaamoon leeraan.
32 Waa shaagakeessa ibaaddo dubbaan tusin amere ibaaddo dubba diidanooyi kashaamero goggolleeroon yele.

Waawun tasisanttetto kabaja

33 Waakotti durumma, k'arummana malabano misii keeldoya! Firddakkeessa kak'ok'k'oramoonya; raakkeessana ka?addeesamoonya.
34 «Tagoottaa k'ofa tawodanaa kakkasa ayyoyya?
Usuun gorssa kasisara ayyoyya?»
35 «Waa abbaab goggosisiroon Waawun
ka?am?ayisarana ka?am?ayisero ka?atatarana ayyoya?»
36 Ayees dubba kakkohelamera usukkoya; usuunna usuunya;
jiruu jiroommaan kabaja usuun halleeto! Hamiin?i.

12

Arddokki jaarsso

1 Goortta abbilaalttee! Maarkkisin k'ulluukkina Waa kageggelaayisiro arddokki jaarsso yelayiddeen goggosissaanun nen?eyisatano kawaayi ani isin ebaatara; hikkina Waawun isin kasisattaan tukkulkki hedoyisatanokisinya.

2 Kaʔidanna kageggelaayisiro duuddotti talleetetto feʔi tawaa metto goggomalabttaanun sammuuttisinii usubaatano iggilissama kuwaarre hikka alamikotti meellane aani aroolleeten.
3 Adena Waa isinuun mete metee kasisero ammano malee idane shaada kuwaarre kadootisarokko roori isiʔoottisinun kooraayi arooddeeten amere iin tasisanttetto sinoyi segaara.
4 Maarkkaani kamooggan mikitajjool gira; metemeteenna maarkokki mikita kalekaleenʔi felo aba.
5 Usumalee no omooggan leene giraan Kiristoosaa mikita koonna; maar koo konʔi mikitajjool goggolleenenno malee isi isiʔorroo k'urannaaminenna.
6 Haanssun Waa sinotteessaa noon kasisero kalekaleekki ilabo felooyi hayinsso; ilaboolkkaani hegero owaa segaano gollee ammanokkaankki jilbbaa hegero owaa seginna.
7 Ilabokkaani kakkaleetun handdaano gollee ataayi handdayinna; ilaboolkkaani agaalssisano gollee goggodootisaroo agaalssinssa;
8 Ilaboolkkaani gorssaano gollee gorssa sinssa; ilaboolkkaani sisano gollee wodanakko talleete idanee sinssa; ilaboolkkaani odonnatii bariisano gollee ataayi odonnatii bariinssa; ilaboolkkaani nenʔeyisatano gollee hikkawa geggelooyi felnna.

Isi saadisatano kallayitti geelanjje

9 Isisaadisatano kallayitti tarummi geelanjje isinuun hagirtte; ayees kameellan diidaa; ayees kaʔidan geelayen.
10 Isi isisiiʔorroo abbilaalkkotti geelanjje geelayen; isiʔisirroo isiʔisi kabajin dootayeen;
11 Aharooni wodanakko kallee ayyaanakkisinkki kekkeyaanoyi Goottawun handdaa.
12 Abddii geggelaayen; karakkoo goorata obssaa; arggetto ebaayen.
13 Waayi oʔammanaraanun rakkoottisooyi kaʔabttaankko sisa gargaaraa; marttinaayi oʔemeeteran k'op'ayeen.
14 Isin ohoroorараan sommaasayene; kuwaarre arook'anggiteen.
15 Ogeggelaataranne wota geggelaayen; kaʔootarone wotana ooyeene.
16 Isiʔisiʔorroo yaada kooyi isiʔaata gira; isiʔoottisin t'ok'k'isatanona koorano isaagaddeen isikayeraasataro ibaaddone wota raattoo gira; isiʔoottisinii no okanssonna amiddeen arookkooriten.
17 Ibaaddo dubbaa hore kaʔidan kalleero ayees fela kuwaarre, ibaaddo ayees kameellan isin gutii gogeegise, isinna abbaabddeen ayees kameellan aroogeegissen.

18 Isinuun godaanddaame ibaaddo dubbane wota nogoddaa girin minatisinne kadootisaro dubba fela.

19 Abbilaalttee! Halo Waawun iisa kuwaarre issii halo aroobbeeten; «Halo kabeyaarana halokotti amʔaa kamurnnara aniya amara Waa Goottaa» amame s'aafamera.

20 Haanssun halo biyaanokko suure diinakka goʔuʔee aamisi gosugubatena t'amisi; hikka gofeltte mulli hiʔi goggoʔabaroo yelatta.

21 Haanssun ayees kameellan idanee awodin kuwaarre ayees kameellan arooʔawodantte.

13

Odonnati oʔabaawun ajajaamano

1 Maamisikki odonnati kakkohelamara feʔi tawaakko mankkollee maraan gidda ogiraan odonnati oʔabaan kakkoshuumameeran Waayi mankkollee maraan, ibaaddo dubba odonnati kaʔaboon ajajaamano dootisara.

2 Haanssun odonnati oʔaabaan kaneebaatara dubba ajaja kawaa neebaatara; kaʔajajaamon dubba isiʔootteessa gutii kamurroo firdda keenatara.

3 Mootijjol abssisiin kakkodaanddaaran felo omeellanee ofelaraan kuwaarre idane ofelaraan lakkoyo; odonnati oʔabaan abisatanawaatti dootatta? Goorttanun ayees kaʔidan feli; felo oʔidankko galata helattowa.

4 Odonnati kaʔaba kuun taʔidan goggofelloon kashuumamera Waawun kahandaaroya; odonnati kaʔaba shiifa kakkonmoowatera adda mankkoleenon maraan ati kameellan kafelatto golleete odonnati kaʔabo abissa; usu meellane ofelaraan murrisanona halo tawaa tusaa Waawun handdaara.

5 Haanssun min kawonooyi odonnati oʔabaawun ajajaamano dootisara; kakkoonʔajajaamattanna murroo owaa abssatano kaalaal anleennon giraan, sammuutisin mankkowok'asatto maraan laano dootisara.

6 Giira kakkomurattaanna haanssunya; odonnati oʔabaan hinʔa feloo felaa ogiraanna Waawun handdayinya.

7 Goortta odonnati oʔabaawun felin kadootisaro dubba fela; giira kakkodootisaroon giira mura; k'arat'a kakkondootisaroon k'arat'a mura; abssayin kadootisaro abssatano, kabaja kakkodootisarona kabaja sisa.

Isiʔisiirroo isiʔisii geelatanokokki gara

8 Tamaayyo anzana isinuun arooggginno; girin tadootisatta anza isiʔisii geelatano kaalaal halleewo; ibaaddo kageelaatara seera ooratara.

9 «Aroo sharmmut'iite, aroolagadde, aroohette, ibaaddo kakkaleekki kalleero kooko aroohalchchitte» ka?amara ajajaalnna kakkaleenna ajajaal dubba «Ibaaddo isi?oottaa aani yela geelaa» ka?amaro ajaja kooyi orroo gira.

10 Ibaaddo kageelaatara dubba kageelaataro ibaaddo gutii ayees kameellana lakkofelaro; haanssun ibaaddo kageelaatara seera dubba ooratara amanoya.

11 Goortta huddurokko kakkonabbaaddan goorata gidda giyaano addeesa; hore kakko?ammannenno gooratakko suure gidda no kakkofayyinna goorata aaloo no tos gabbalamera.

12 Hemeen rooraa gitta; arrina gabbalanttetta; Haanssun mugudii ofelamaraan felo iinssa; ka?ifa huu kajereene sarssanna.

13 Arri goggosesseetannoo maaragee girnna; dudduroyinna setiinna, sharmmut'aano, rarragatanooyi, dogamanooyinna, gaabbanooyi aroolleenno.

14 Ayesuun go?ameen Goottaa Yesuusa gira kuwaarre soo?oottisinkokki halchcha bin arooheddeen.

14

Ibaaddo gutii aroomurtteesite

1 Isinii orroo ammano laafakki kalleero ibaaddo kadogamisiro yaadakkeessa gutii hatuffannoonna hafirddinooni atayeen.

2 Masuussaan ibaaddoti koo ammanoo ka?ameen dubba aamin kadaanddeyisiro ammano girrowa; ammanoo ka?ataannon gira kakkalee ibaaddo go?ameen akaakiltte kaalaal aamara.

3 Haanssun maammena ka?aamara ibaaddo ka?aamoon aroottuffanno; ka?aamoonna ka?aamaro ibaaddo gutii aroofirdino; Waa ammanokkeessa atatera.

4 Hayya, kakkalee kahandaaro gutii kafirddatta ati ayyotta? Usu go?aallenna goorttun go?iyyena tagootta haajaatta. Suurewa Waa aalliisin mankkodaanddaaro maraan ataate aallara.

5 Usumaleenna arri too takkalee arrikko aaloo takabajaanttetta ame kahedara girrowa; kakkalee ade arri dubba amalekkootti kabaja abtta kuwaarre arriil orrokko kaleenna lakkogitto ame hedara. Goortta hikka aankkikki ayees mete metee ibaaddo wodanatteessaa ka?ammanero hafelo.

6 Arri too takkaleekko kale yele kahedara ibaaddoti, haa kakkonyelara Goottawun amereya, soo ka?aamarana Goottawun amere aamara Waawunna galata sisara, ka?aamoonna Goottawun amaa lakko?aamaro Waawun galata sisara.

7 Nookko maayyona isi?oottessaan kagirara, isi?oottessaanna kagowaara maayyona lakkogiro.

8 Gogirnnena Goottawun girinanna; goggoonena Goottawun gowaanna; haanssun gogirnnena goggoonena ogoottanna.
9 Haanssun Kiristoosa goyere goyikko kakkokkeera neefone ogiraawunna ogoyeraanun Goottaa liinya.
10 Hayya, ati abbikkaayi gutii muun firddaatta? Goorttun abbikkaa muun tuffaatta? No dubbana kafirdda arjjaata kawaa horee aallinanna.
11 Aalanttina, «Ani arddokkiya; amara Waa; ibaaddo dubba gilbkkeessaayi in horee gilbbisinnara; hiʔitteessana ani Waa laano in atotinnara» amame s'aafara.
12 Haanssun no metemetekkaani feloʔoottaankokki gara Waayi horee aallinne abbaab sisinanna.

Ibaaddon handuddufo laanakko isi ooratano

13 Haanssun koo kakkalee gutii aroofirddinno; ayesuun goʔameen maamisikki ibaaddona abbikkeessakokki raadii handdudufo goorttun kahanduddufisiro laanakko isiʔoottessa haʔoorate.
14 Ayees koo battiikkiya ame kahedaro ibaaddon hassu ayees usuun battiikki laara kuwaarre maamisikki ayeesina metekkeessayi battiikki liwaatti ani Goottaa Yesuusaayi malabere addeesisara.
15 Ati kaʔaamatto babokkokki aalanttii abbikkaawun handuddufo golleete geelanjjeeyi kagitto lakkotto; Haanssun Kiristoosa kakkongoyero ibaaddo, kaʔaamatto babokkokki aalanttii goggobaaron arooyeltte.
16 Goortta isin dollee kaʔidankki kalleero ayees kakkalee goggot'ik'aroon arooyeltteen.
17 Wononnati kawaa Ayyaana K'ulluukkii tahelamatto k'ullumma, nogoddana geggelooyyaan kuwaarre taʔaamona tat'amo haajaa lakkotto.
18 Hikkakokki gara Kiristoosan kahandaara ibaaddo Waa geggelaayisara; ibaaddo dolleenna kagalataameya.
19 Haanssun nogodda kakkohelamattona isiʔorroo isi isi kakkodhaabbisanno ayees felnna.
20 Babokkokki aalanttii felo owaa lakkodiiginno. Babo dubba kamuc'c'imeya; ayesuun goʔameen kakkalee ibaaddo kahanduddufisiro babo aamano lakkogarayo.
21 Haanssun abbikkaa goggohandudufisoonkko soo aamanawaatti, t'amo kawoyinii t'amanawaatti, goorttun maamisikkina kahanduddufisiro kooko felanawaatti kaʔidankkiya.
22 Goortta hikki ammano kuyyeenna Waayi t'eʔee halleewo; tukkulkkiya ame kaʔammanaro ayees gofele sammuutteessa kawok'asinoon ibaaddoti kagalataameya.
23 Hedataa kaʔaamara ibaaddoti ade feloʔootteessa ammanooyi gutii dhaabbannoon kagiro mankkollee maraan

usuun firddaaminara; ammanooyi kafelamoon ayees dubba c'ubboya.

15

Isi geggelaayisatanakko kakkalee ibaaddo geggelaayisano

1 No ammanoo oʔatii olleenenna, ammanooyi ohararaankokki harano sidano dootisara kuwaarre isiʔoottaani oolaal ogeggelaayisatanno laano lakkodootisaro.

2 No metemeteeyi kakkalee ibaaddo ammanoo goggoʔataaroon usu kagarggaarrona kageggelaayisiro ayees felinna.

3 Kiristoosa isiʔoottessa lakkogeggelayisatere; suurewa, «Ibaaddo ku kahabaarera habaar iin gutii gee» kaʔamara k'ulluukki mas'aafakokki haafura usu gee.

4 K'ulluukki mas'aafakko noo tahelatanno obssiinna goggoʔinnaayi abddi goggogirttoon t'aye kas'aafamera dubba noon agaalssis goggolleeroon s'aafamera.

5 Obssiinna goggoʔinna kasisara Waa Hedo isin isiʔisiʔorroo tayesuusa Kiristoosa masuussa debee sesseetaa usune wota raattoo kakkogittaan giri isinuun hasiso.

6 Usumaleenna Goottakkaani kayesuusa Kiristoosa odo kalleero Waa*, wodana tooyinna haafura kooyi isin usu goggokabajiitaan hayelo.

Kawongala haafura Ayizaabn lallabaamano

7 Kiristoosa tawaa kabajaawuun isin goggok'op'ateroo isin dubbana kookkoo isiʔorroo geggelooyi k'op'ayeen.

8 Hikka ayeesaa giraan Waa kat'awoo odolaalun tasisera abddi felooyi goggohayitoonna rummi tawaa goggoʔaddeesanttoon Kiristoosa Ayihuudin kahandaaro lee amanoya.

9 Kiristoosa Ayihuudin kahandaaro kakkolleeree takkalee aalantti Ayizaab gara kashaaga Waa goggogalatiroonya; hikkina,

«Haanssun ani ku Ayizaab orroo galatiinara;
Megekkaawun mazamurii galata sisinara»
amame goggos'aafamerooya.

10 Adena,

«Isin Ayizaab,
Gosa kawaanne wota geggelaayen!» amame s'aafamera.

11 Adena,

«Ayizaab dubba! Goottaa galataa;
Gosa dubba Waa galataa!» amame s'aafamera.

12 Usumaleenna Isiyaasa

---

* **15:6** Kahorkkoo kagiriikki mas'aafayi kayesuusa Kiristoosa odona Hedona amara. **15:9** 2 Sam. 22:50; Mez. 18:49.

«Taʔisseeyi sanniikko kaʔumulaminara emeeyinara;
Ayizaab horehayi geggeesin kinnara;
Isona abddittisoo usu gutii kaataran» amara.
13 Abddittisin Ayyaana K'ulluukki hunnaa jiinataa gog-
goseettoon abddi kasisara Hedo isin usuu mankoʔabddatteen
maraan geggelona nogoddana aaloo isinuun hasiso.

P'awuloosa jabuuyi kakkos'aafero aalantti

14 Abbilaalttee! Idanee oʔammagantteettan, malabanoo odu-
rummatteettanna isin mete metee kakkalee gorssiin kadand-
deetan laanokkisin ani addeesera.
15 Ayees kookkoo ani isin shaadisiin dootere hikka handdaa
Waa iin tasisero sinookki malee jabuuyi isinuun s'aafera.
16 Hitti sinona iin kakkonsisanttetta kageggeloo haafura
kawaa Ayizaabn lallabaa tuuk'aamo aani liire Yesuusa
Kiristoosaan handdayiniya; haanssun Ayizaab ayyaana
K'ulluukkii kak'ullooyena Waa kageggelaayisaro jaarso lii
goggogabalamirawun handdaara.
17 Hitta aalanttii Yesuusa Kiristoosaayi Waawun hand-
dayin daanddaanokkeyi ani t'aadatara.
18 Ayizaab kaʔajajaamaro goggolleeroon yelin Kiristoosa
haafurakkeeyinna feloʔootteekokki garane kafelero ayees
gollee kuwaarre ayees koonna ayeesin lakkojabaayinaro.
19 Usumaleenna kajinjiin baasana omamisiraan felooyi,
Ayyaana K'ulluukkikokki hunnaanna Iyyerusaalemikkona
usu gobobkko haggaʔabere kaʔiliwaark'ooni ul taageeroon
kakiristoosa wongala agaalssisera.
20 Arggetto halchchakki ibaaddo kakkalee kadhaab-
bisero haggaʔabano anlleennon kakiristoosa mege
takkomaalssamoon giro banʔe dubba kaʔidankki wongala
lallabaanoya.
21 Hikkina,
«Hittakko horene garakkeessa koonna kakkonsegaamoon gira
ibaaddo dinara;
Garakkeessa amaalon kagirana shaadinara»
amame goggos'aafamerooya.

P'awuloosa ul Roomi tos seeyin k'oppaano

22 Gidda gin ani isin tos emeeyin kakkowaayara t'aye isin-
uun kaʔayeesere ayeeskkokki aalanttiiya.
23 Gidda ade hikka gobobii kagiro ulii takkofellaan banʔe
mankkoginnoon maraan, usumaleenna gees kamoogganko
haggaʔabere isin din halchcha kaʔatii mankoʔabo maraan,
24 Ul kaʔisifeeni tos kokkoseeye goorata usu raanne isin
din hedera. Goorata kic'c'arun isinne wota geggelooyi
kakkoʔadallaye goorata sesseettanttee horeddi seeyin

kadaanddeeyisiro isin in kagarggaarnnattan ani abddi yelatara.

25 Gidda ade Waa oʔammanaraanun kasisaminnaro maragade abire ul kaʔiyyerusaalemi tos seeyinnara.

26 Hikkina ul kamek'edooniyayinna ul kaʔakkaayayi kagira ibaaddo kawaa Iyyerusaalemi kagiro hiyyeessaalun maragade kagarggaarssa feʔitisooyi farin mankkodootateen maraanya.

27 Hikki gargaarssana feʔitisooyi kakkoonsiseeran kadootisaro mankkollee maraanya; Ayizaab Ayihuudine wota somma oʔayyaana ohedeedamaraan gollee isona somma osooyeti Ayihuudi garggaarin mankkodootisaro maraanya.

28 Haanssun hikka kakukkuʔamero maragade Iyyerusaalemi tos geesi sisigure feloʔoottee kakkogussaye goorata ulkisinne emeeyire isin diire ul kaʔisifeeni seeyinara.

29 Isin tos kakkoʔemeeye goorata uuso kakiristoosa mig yeli aati emeetanokkee addeesara.

30 Abbilaalttee! Garakkee Waa tos ebaataa, felone wota mooʔabatanokkeeyi in goggogarggaarttanun Goottakkaani Yesuusa Kiristoosaanna Ayyaana K'ulluukkikotti geelanjjee ebaatara.

31 Isin iin kakkoonʔebaayinattaan ul kayihuuda kagiro Waa kaʔammanoon ibaaddokotti genekko ani goggohesiroonna Iyyerusaalemi ogiraan feloʔootti Waa oʔammanaraan dollee atamano goggogirrawunya.

32 Hikkina kakkollee goorata feʔi tawaa golleete geggelooyi isin tos seeyigure isinne wota goorata kic'c'aruun adallaayin dootara.

33 Kanogoddaa Waa Hedo isin dubbane wota halleeto! Hamiinʔi.

16

Tap'awuloosa nogodda ul karoomii kagiro amaniilun

1 Febeni takinkira katamaayi min kaʔebii tahanddatto taʔabddantte abbattaani laano goggoʔaddeessanun dootara.

2 Ese inna kakkalee kamooggan ibaaddo tagarggaarttetto mankkolleete maraan amaniilun martti k'op'atano kadootisarokki malee mege kagoottayi k'op'ayiddeen eseen kadootisaro kooko dubba goggogarggaarttanun ani hadara amara.

3 Felo oyesuusa Kiristoosa inne wota ofelaraan P'irisk'k'illanna entterkisee Ak'ilaan nogodda geegisa

4 Isona in maraan goyiinna duuddo oʔekkaasateerenyan; hikkanunna arggetto iso galataara; ani kaalaal anlleennon giraan Ayizaabkko abddittisoo tos kaʔabbaabatero amaniilna kamooggani min kaʔebinee leere raattoo galataraan.

5 Minkkisooyi ebiin kakukkumaro amaniilun nogodda geegisa.

Kaʔisiya ul horaarjje Waayi kaʔammanero ani kageelaataro Ep'enet'oosiin nogodda geegisa.

6 Isinuun tanjiin tadaafurttetto Maaryameen nogodda geegisa.

7 Iine wota shaameen ogireewunna ofarameeraan orroo addeesamen ogireen Ayihuudi olleeren fallikkeewun, Andirok'oosana Yuulyaan nogodda geegisa; isona Kiristoosa ammananoo inkko t'aanan.

8 Mege kagoottayi ani kageelaataro Anp'iliyat'osin nogodda geegisa.

9 Felo okiristoosa noonne wota kafelaro kalleero Urbbaanosaanna ani kageelaataro Ist'aak'usaan nogodda geegisa.

10 Kiristoosa giranoo c'aafamere kakkoʔatotaameroo Ap'ilisiinna, usumalee Arsit'obulosakokki kaminee ibaaddon nogodda geegisa.

11 Ayihuuditi fallikkeewun Herodiyoninna kanarssisi kaminee ibaaddokko Gootta kaʔammaneroon nogodda geegisa.

12 Kagoottaa handdaawun odaafuraran abbajolaalkkaani Tiruufaynaawunna Tiruufoosan, usumaleenna ade kagoottaa handdaawun aaloo tadaafurttettona mege kakiristoosa ani tageelataro persisin nogodda geegisa.

13 Goottawun handdaanoyi aaloo kaʔaddeesamero Rufoosiina ade in erekisee aani geelataa tagitte Aayetteessanna nogodda geegisa.

14 Asnikirtoosana Felenggon, Hermmesin, Pattirobaasiinna, Hermmaasiin, isone wota tagitto abbilaalun nogodda geegisa.

15 Fillegoosaan, Yuulya, Neriyaanna abbatteessaan usumaleenna olumppaasinna isone wota ogiraan Waa oʔammanaraan dubbaan nogodda geegisa.

16 K'ulluukki isiʔanggatanoyi nogodda aata. Kakiristoosa kamooggan min kaʔebi dubba nogodda isinuun farramera.

Kagachchoo gorssa

17 Abbilaalttee! Isin kaʔagaalssatteettan agaalssisi neebaataa isin orroo kalekalee beeyanona rakkoo kakkeenaro ibaaddokko isiʔoorayeen; isokkona fakkima!

18 Hikka aankkikki ibaaddo isiʔoottisso kuwaarre Goottakkaani Kiristoosaan lakkohanddaaran. Ayees onʔomooyisaa fayyankkakki ibaaddokotti wodana sobaraan.

19 Handdaanokkisin dubba maaleeran hikkaniinna ani aaloo geggelaayera; golleenna kaʔidan kallee

ayesuun k'aroolee, kameellan kalleewun fayyankkanʔi goggolleetanun dootara.
20 Hikka gofeltteen nogodda kasisara Hedo saami s'alaye luk'k'aʔoottisin hegelii c'anc'c'anara,
Tagootta Yesuusakotti sino isinne wota halleeto.
21 Inne wota kafelara T'imotoosa usumaleenna ade Ayihuudi fallikkee olleeraan Luk'iyoosa, Iyosonina Sosip'at'irosa nogodda farrameeran.
22 Hikka handdaa kas'aafera ani T'ert'iyoosina mege kagoottayi nogodda farramara.
23 Inna hittanii kagiro min kaʔebi dubba kamarittiisara Gaayoosa, usumaleenna, ade katamaakokki odonnati kaʔabanaaye Eerasit'oosi, abbikkaani K'uwart'oosi nogodda farramaraan.
24 [Goottakkaani Yesuusa Kiristoosakkotti sino isin dubbane wota halleeto! Hamiinʔi.]

Kasommaa ebi

25 Ani kalallabaaro kageggeloo haafura gara kayesuusa Kiristoosa kasegaamaro handdayinna gees kat'awookko haggaʔabere siyyame kaʔaddallaatero, gidda ade kamutero tarummi hoolkkotti garane Waa ammanokkisinii goggoʔaallitanun isin yelin daanddaara.
26 Gidda adde hitti rummi muttetta; jiruu jiroommakki Hedokokki ajaja dubba ammanire goggoʔajajaamiroon kahegerool mas'aafakokki garane gosa dubba goggoʔaddeesiroon leera.
27 Usu kaalaal k'arumma kaʔabo Hedo koo, Yesuusa Kiristoosakokki garane jiruu jiroommaan galata haggeewo! Hamiinʔi.

Kafaramero P'awuloosakkoki Handdaa Kagalaatiya Ibaaddo Tos Tabano

Fayyiisano kayesuusakokki gara kaʔayeesara kawongala haafura banʔe banʔee lallabaamaa Ayihuudi kallenoon gira ibaaddo atataa kakkoseetenkokki jilbbaa «Amanii liin kaʔooriti seera feloo hayisiin dootisara mu lakkodootisaroya?» taʔamatta hoosiin wota keete, tic'c'artti Isiyaayi k'alaada karoomi talleetette Galaatiyayi kagiro kamooggan min kawaa orroo «Ibaaddo Waayi horee goggok'ullooyiro Yesuusa ammananokisoo kaalaal anlleennon giraan gara kamusene kasisamero seera feloo hayisiin dootisara» amaa P'awuloosa kak'uk'amare ibaaddo gire.

P'awuloosa hikka kagalaatiya handdaa kakkoons'aafera hikka agaalssis kabitattoyero ibaaddo likkiikki ammano tonssa kakiristaana giri tos abbaabinya, P'awuloosa Yesuusa Kiristoosaan kafarmero laano addeesisaa haggaʔabara, faramanowun kaʔuumera Waayya kuwaarre ibaaddo laanawaattina fareentteessa Ayihuudi kalleenon giro ibaaddo tos laano kalekalee beese agaalssisara, kagachchoo foolssijjool orroo kakiristaana giri Yesuusa ammananoo tahelamatto geelanjjekko kabeyaaro laano agaalssisara.

Raattoo Hikki Mas'aafa Kaʔabera

Tabano *1:1-10*
Kap'awuloosa faramanokokki odonnati *1:11—2:21*
Sino tawaakki wongala *3:1—4:31*
Balchchumma takiristaanana ammano *5:1—6:10*
Gudisano *6:11-18*

1 Ibaaddokko goorttun gara kaʔibaaddonne kafaramero anlleennon giraan Yesuusa Kiristoosana goyikko kakkeesero Waa odooyi kafaramero in P'awuloosakko.

2 In wota tagitto abbalaal dubbakko Galaatiya kagiro Waa taʔammanatto abbilaal dubbaan.

Galaatiyayi kagiro k'ulluukki min kamoogganun

3 Aabbokkaani Waakko, Goottaa Yesuusa Kiristoosakko sinona nogodda isinuun halleete.

4 Waa Hedo kaaninna Aabbokkaanitti feʔi, hikka kameellan alamikko no haasin c'ubbokkaan maraan isiʔoottessa sisate.

5 Jiruu jiroommakko taa jiruu jiroomma geeroon Waawun kabaja halleeto! Hamiinʔi.

Wongala kooyya

6 Takiristoosa sinoo isin kaʔuumero Waa Hedo iisseddeene, kakkalee wongala tos hikkamalee jeertteen abbaabatanokkisin in saadisara.
7 Rummi malee gollee kakkalee wongala laagiro. Isin kasossoyisarana kakiristoosa wongala woc'ac'iin kadootara kookkoo ibaaddo gira.
8 Ayesuun goʔameen no goleenenna goorttun kadaruure erggichcha no kalallabinenno Wongalakko kakkalee wongala isinuun kalallabee usu jiruu jiroommaan kak'anggaame halleewo.
9 T'ayine no goggoʔaminnennoo giddanna ade ani amara, maayyona kaʔatatteettaankko kakkalee kalekki Wongala kalallabee usu jiruu jiroomman kak'anggaame halleewo.
10 Gidda ani kaʔidankki amamiin kadootisara ibaaddo dolleeya muu Waa dolleeya? Muu ibaaddo geggelaayisin dootatara? Ibaaddo geggelaayisin kadootataro leewa Kiristoosan kahandaaro lakkollaare.

P'awuloosa waayi uumamano

11 Abbilaalttee, ani isinuun kalallabeera wongala ibaaddo kamet't'eero liwaatti goggoʔaddeesawun dootara.
12 Maamisikki ibaaddokkona lakkoʔatayero; maayyokkona lakkoʔagaalsayero; hikkana Yesuusa Kiristoosakko atayera katuserana usuya.
13 Ani t'aye kaʔayihuudi ammanooyi misimisii gire, Waa kaʔammanaro ibaaddo misii aaloo horoorare baasin misimisii dootere maaltteettan.
14 Kaʔayihuudi ammano ooratanooyi geeskkeeyi haryaattee lee kagire kamooggan Ayihuudi dubbakko roorare; woga kaʔodolaalnna aaloo hawʔisataa gire.
15 Ayesuun goʔameen; Aayetteetti gedeemikko haggaʔabere kaʔassaabera sinotteessaa kaʔuumera Waa,
16 Ayizaab t'eʔee garakkeessa goggolallabiroon Waa erekkeessa iin tusin kakkodootere goorata; maamisikki ibaaddone wotana lakkomakkarero.
17 Inkko horene ofarameeraan olleeren tos taʔiyyerusaalemi katamaayi ogiraanne wota eselin lakkobeere; ayesuun goʔameen goorsewa ul kaʔaarabi tos seeye; adena demaasik'o tos abbaabaye.
18 Esekkona gees seedkko abbaabatere P'et'iroosane wota eseli ayeesin taʔiyyerusaalemi katamaa tos seeye; usu wotana arri tomonkko keen adallaaye.
19 Ayesuun goʔameen kagootta Yesuusa abbi Yayik'ooba kuwaarre; ofarameeraankko maayyona lakkoddeero.

1:13 Ofa. Fe. 8:3; 22:4-5; 26:9-11. **1:14** Ofa. Fe. 22:3. **1:16** Ofa. Fe. 9:3-6; 22:6-10; 26:13-18. **1:18** Ofa. Fe. 9:26-30.

20 Isinuun ani kas'aafaro ayees Waa horee t'ara ayeesi-
waatti addeesise segaara.
21 Esekko abbaabayere; ul kasooriya tonssa kakkilik'iya tos
seeye.
22 Kiristoosaayi kaʔammanare Ayihuudikokki min kaʔebii
ibaaddo kamooggan in dee lakkokaso.
23 Iso goʔameen; «T'aye noo horoora kagire ibaaddoti, hit-
takko horeene baasin dootaa kagire ammano gidda lallabaa
gira» taʔamatto odu taalaal maaleen gireen;
24 Aalantti teeyi Waa galataare.

2

Ofarameeraan p'awuloosa atateen

1 Gees tomonkko afarkko abbaabayere, ani kallami
Iyyerusaalemi katamaa tos bee, usu goorata Barnnabaasi
in wota gire, Tiitona in wota aate seeyeere.
2 Ani kakkoseeyera Waa goggotusekki maleeya; hittakko
horene kafelerona leere gidda kafelara addakki lii goggohe-
soonkko amere Ayizaabn kalallabaaro wongala ojiinjjiin
olleeraan horehayeen ofelaraawun ani metekkeewun iso
addeesisera.
3 Inneta kagire Tiito kagirikki ibaaddo golleenna gog-
gohamas'isamiroon ani usuu gutii lakkohunnoome.
4 Hikki ayees kakkoonkeera toottoo tat'araa abbilaal Kiris-
toosa Yesuusaa no tahelanneno balchchumma basi aati
diyyumma tos abbaabin hulluk'een tabeen.
5 Hikka ibaaddon kookkiinna duuddo lakkoʔiminaminneno;
haanssun hikkina tawongala rummi isinne wota ataayi gog-
gogirttonya.
6 Horehaye kageggeesaro aani lee kamutaro ibaaddokokki
ayyonnatiin in lakkot'ibaro; Waa bebbeedi taʔibaaddoo dee-
gure lakkofirddaaro; hikki ibaaddona handdaakkeewun
kaʔadera ayees laagiro.
7 Ayesuun goʔameen P'et'iroosa Ayihuudin wongala gog-
golallabiroon hadara usuun goggosisanttettokki maleenna
Ayizaabn wongala goggolallabiroon hadara sisamano ad-
deesen;
8 P'et'iroosa Ayihuudin kafaramero lii goggohanddayiroon
kayelera Waa Hedo, inna Ayizaabin kafaramero lii gog-
gohanddayiro in yelera.
9 Mete leen omutaraan Yayik'ooba, P'et'iroosana Yaan-
nisa iin tasisanttetto sino kakkoʔaddeesareen goorata, inna
Barnnabaasi gargaarin hiʔi too leen keen; esekkona noo
Ayizaab tos, iso adeen Ayihuudi tos seeyin hiʔi too leenne.

2:1 Ofa. Fe. 11:30; 15:2. **2:6** Ada. 10:17.

10 Ataayiseen hadara ka?ameeraan hiyyeessa gargaarano
goggo?isoonkko kaalaalya; aninna hikkawa felin halchcha
abanaaye.

P'awuloosa P'et'iroosa hadise

11 P'et'iroosa anis'ookkiya tos kakko?emeetere goorata, ad-
deesame shirme mankkogire maraan usu horee hadise.

12 Kookkoo ibaaddo Yayik'ooba kafarera ul
ka?anis'ookkiyakko emeetanokko horeene, Ayizaabne
wota aamaa gire; iso kakko?emeteen goorata ade
tahamas'isanttetto una abssatere Ayizaabkko isi?ootteessa
kale yelatere haargalano hagga?abe;

13 Kookkoo ta?ayihuudi una kalleere Waa ka?ammanara
ibaaddona kap'etiroosa ifissaaddanati usune wota lee,
Barnnabaasina hahesooni ifissaaddanatikisooyi tabe gire.

14 Handdaanokiso tawongala rummi aani liwaatti
kakko?addeese goorata, ani Ans'ookiyaayi Waa ka?ammanaro
ibaaddo dubbaa hore p'et'iroosane haa ame; «Ati
Ayihuudi laa giraan, seera ka?ayizaab kuwaarre seera
ka?ayihuudi lakkogiratto; hayya Ayizaab seera ka?ayihuudii
goggosesseerawun misii isoo hunnoomatta?

15 «Noo alattaanun Ayihuudi kuwaarre, ‹C'ubbaaleyi olleer-
aan Ayizaab aani lakkonno.›

16 Ibaaddo Yesuusa Kiristoosa ammananooyi k'ullowara
kuwaarre, seera kamuse ooratanooyi k'ullooyiwaatti
kanssowa. Haanssun seera kamuse ooratanooyi halleenon,
Kiristoosa ammananooyi goggok'ullooyinno noonna andde
Yesuusa Kiristoosaa ammanenna; seera kamuse ooratanooyi
maayyona Waa horee lakkok'ullowaro.

17 «Kiristoosa amaniilnne k'ulloyiin godootannon, noo
isi?oottaanii c'ubbaaleessa leene mutanna; hayya Kiristoosa
c'ubbo goggobal?aaron yelara? Ijjii lakkoyelaro!

18 Ani kadiigero kaseera woga abbaabe kafelaro gollee, ani
metekkeewunwa seera kabaasaro laano addeesisara.

19 Waawun girin, gara kaseerane goye ka?assaabamero aani
seerakko kalebeera.

20 Ani Kiristoosane wota kasuwamerokki malee goyera,
goortta ani isi?ootteewun lakkogirnnaro; ayesuun go?ameen
Kiristoosa in orroo girnnara. Giddana sooyi kagirnnara
giri in kageelaateronna in maraan isi?ootteessa roorissate
kasisatero ere kawaa gutii ka?abo ammanooya.

21 Ani sino tawaa lakkoyerasinaro; k'ullummaa gara
kaseerane tahelamatto golleete, Kiristoosa adda kamaaddi-
nootun goye amanoya!»

2:16 Mez. 143:2; Rom. 3:20,22.

3

Ammano muu seera ooratano

1 Isin oshaadoon ul kagalaatiya ibaaddo! Ayesuun go?ameen ayyoya isin kagoyyate? Yesuusa Kiristoosa kasowame malee horettisini addeesame misilii aani mutaa gire.

2 Ani isin dollekko ayees koo kaalaal addeesin dootara; Ayyaana ka?atatteettaan seera kamuse ooratanoya muu wongala kallalabamero ammananooyiya?

3 Hikkamalee isin oshaadoonttan? Ayyaana hagga?abtteedden k'ofa ta?ibaaddoyi gudisin dootaattan?

4 Wongala maraan ta?atatteettan rakkoo ogiraan tamaaddinon golleete, hitta gitatti rakkoo ka?atatattan addaya?

5 Waa ayyaanakkeessa kakkosisera, isin orroo baasa kafelara seera kamuse mankko?oorattewuniya muu kamaaltten mankko?ammanatteewuniya?

6 Alla Abraame heda; «Usu Waa ammane; k'ulluukki lee tootaame.»

7 Goortta hin?i o?ammanaraan yiis ka?abrahame laano addeesa.

8 Waa Ayizaab Yesuusaa ammananoo kak'ullooyisinaro k'ulluukki mas'aafa t'aye deegure, «Ayizaab dubba kuyyeeyi sommaasaminara» amaa wongala t'aye Abraamen addeesise.

9 Haanssun Waa ka?ammanara ibbaaddo dubba Waa ka?ammanero Abraamene wota kasommasameya.

10 Seera kamuse ooratanoo o?abddataraan dubba k'anggo orroo giraan; aalanttina «Kaseera mas'aafa kamusee kas'aafamero dubba kafeloon kak'k'anggaameya» amame s'aafamera.

11 «K'ulluukki ammanoo neefo girara» mankko?amameroon, maayyona Waa horee seeraa k'ullooyiwaatti ka?addeesameya.

12 Seera ammano gutii ka?ukumamero lakkoyo; ayesuun go?ameen, «Ibaaddo seeraa girin kadaanddaara ajaja kaseera dubba gogudisiroya» amame s'aafamera.

13 «Gaa gutii kasuwamara dubba kak'k'anggaameya» amame mankkos'aafamero maraan, Kiristoosa noo maraan kak'k'anggaame leere kaseera k'anggokkona wodoo lee beesera.

14 Abraamen osisameeraan somma, gara Yesuusa Kiristoosane Ayizaabin goggogeerawunna wodoo lee beesera; hikkina Waa sisanara ka?amero Ayyaana K'ulluukki ammanoo goggo?atannoonya.

Ka?ooriti seerana ka?abddii haafura

3:6 Met'. 15:6; Rom. 4:3. **3:7** Rom. 4:16. **3:8** Met'. 12:3. **3:10** Ada. 27:26. **3:11** Inb. 2:4. **3:12** Woy. 18:5. **3:13** Ada. 21:23.

15 Abbilaalttee; ka?arri arrii ka?ibaaddoo girii ka?addeesamero masuussa yeli ani isinuun segiiro, o?ibaaddo ammato kooyikkii go?abateen abbaabayi maayyona iggilisin goorttun usu gutii adin kadanddaamoonkki malee, hitta haajaayi golleenna usumaleewwaya.

16 Ka?abddii haafura kasegaamera Abraamena sannitteessawunye, k'ulluukki mas'aafa, ibaaddo kamoogganun goggosegamaroon, «Saannitteessan» lakko?amaro; ayesuun go?ameen ibaaddo koowun goggosegamaro, «Saannittawun» amara; usuna Kiristoosaya.

17 Goortta ani ka?amera hikkaya; gees afar boolenna sonddomkko haar abbaabatere kasisamera seera, t'aye Waayi o?ataateeraan ammato baasire ka?abddii haafura lakko?iggilisaro.

18 Rittii eelano seeraayi lii girewa, ka?abddii haafura lakkohelamare; Waa ade sinotteessa ka?abddii haafurane wota Abraamen sisera.

19 Hayya seera kakkonsisamera aalantti metta? Seera kakko?adamera Abraamen abiddii tasisanttetta sannii taa?emeetto giiniya; felo omeellan tusinya, seerana kakko?emeetera Waayinna ibaaddo t'e?ee kagiro ibaaddotin gara ka?erggichchane segaamereya.

20 Halleewo kuwaarre t'aye kawogarisara una too taalaal lakkoyo; Waa ade kooyya.

Seera kakkonsisamero aalantti

21 Hayya seera kawaa ka?abddii haafura kadiidaroya? Ijjii lakkoyo; seera kakkoonsisamera neefo helamissisiin lii girewa, ogiraan k'ullumma gara kaseerane helami girattewa.

22 K'ulluukki mas'aafa ade alami dubba c'ubboo kashaame laano awwaajjara; hikkina Yesuusa Kiristoosaa tahelamatta abddi o?ammanaraan dubbaan goggosisanttoya.

23 Hikki ammano emeetanokko horeene seera tonsse oshaaminenno leenne, ammano taa addeesamiroon ginnoon c'ufame gire.

24 Haanssun ammanoo goggok'ullooyinno seera Kiristoosa tos kageegisaro raa lee.

25 Gidda ade hassu ammano mankko?emeete maraan goorttanun taseera rakkoo hegelii lakkonno.

Yiis kawaa

26 Dubbana Yesuusa Kiristoosaa ammananooyi yiis kawaattan;

27 Kiristoosane wota koo goggolleetanun ot'ammak'anttettan dubbana Kiristoosa sarssatteettan.

3:16 Met'. 12:7. **3:18** Rom. 4:14.

28 Ayihuudina giriikki, diyyiinna balchchakki ibaaddo,
babbaarnna heleelttiti t'eʔee assaabinjje laagitto; dubbana
Kiristoosa Yesuusaa koottaan.
29 Kakiristoosa golleeten, isin taʔabraame sannittaan;
kaʔabddii haafurakki malee oʔeelinattanttan.

4

Yiis kawaa

1 Giddanna ani kaʔamara hikkaya; kaʔeelnara yiittiti
talleertti, durmma dubba tatteessa golleetena, diyyikko
kalekallee lakkoyo.
2 Aabbokkeessa kamurtteessera goorata taageeroon
oʔooraraanna ojiinaasaraan hegeliiya.
3 Nonna usumalee Ayyaanayi ganaa yiis leene takkogin-
nee alamikokki agaalssisi hegelii leenenne diyyinnati imi-
namnne ginne.
4 Ayesuun goʔameen Waa kamurtteessera gees kakkogee
goorata, Waa heleelttitikko kaʔumulamerona, seera kamusen
kaʔajajaamero Erekkeessa fare.
5 Hikkina kalleera seera kamusee ajajaamaa ogiraan
wodoo liinna noonna yiis kawaa goggolleenon yelinya.
6 Aalanttina Yiiskkeessa mankkoleewun Waa, «Aabbo Aab-
bokkee» ami kakkoʔiyyinno erekkeessakki Ayyaana wodanat-
taani tos fare.
7 Haanssun hittakko horenbbaan eretta kuwaarre diyyii
lakkotto; ere mankkolleete maraan, Waa ku kaʔeelnnatto yel-
era.

P'awuloosa ul kagalaatiyakki ibaaddon shaadano

8 Waa addesanokko horeene, yadalii tisooyi Hedool
olleenootun diyyijjool leeteen gitteen.
9 Gidda goʔameen Waa ayyoyyo addeessettaan; suurewa
ade Waayi addeesanttettan. Hayya kallami laafakkina ka-
maaddinoon hedool tos misii abbaabattan? Abbaabayinna
usuun diyyii liin dootaattan?
10 Kalenʔi olleeraan arrijjool, diginnijjol, almmajolnna
geesjjool kabajjattaan.
11 Isin maraan felooyi adda kaharero aani leere ani abssa-
tara.
12 Abbilaaltti; ani isin ebaatara; ani isin aani goggolleeroo
isinna in aani laa. Isin koonna in lakkomiirʔitteettan.
13 Isin goggokassaanii horaarjje isinuun wongala kalal-
labeera, hawʔamkokki aalanttiye.
14 Hawʔaamikki isinuun c'aafitii lee giranttuunna duuddo
lakkohifatteettan; goorttun lakkot'ik'attettan; ayesuun

3:29 Rom. 4:13. **4:5** Rom. 8:15-17.

goʔameen erggichcha kawaa aani, suurenna usu Yesuusa Kiristoosa aani yelatteen k'op'atteettan.

15 Ayesuun goʔameen hanʔu geggeloʔoottisin hagge seeteen? Daanddamewa ilʔoʔoottisin golleenna suure beesi osissaan aani lii giranokkisin ani metekkeeyiwa atotinara.

16 Ani rummi isinuun mankkosegeero maraan diinakkisin aani lee mute?

17 Aakki ibaaddo isin isiʔoottisoo tos aatin is's'aamaraan; lakkoʔidaneenyo; isin kakkondootaraan nookko kale goggobeetanunna isoon ataayi goggoyaaddawunya.

18 Idaneen talleertti kawudittaamaro laano kaʔidankkiya; hikkina liin kadootisara arggetto kuwaarre ani isinne wota girantuun kaalaal lakkoyo.

19 Ani kageelaataro Yiiskkee; Kiristoosa isin orroo taamutiroon gin isin maraan adena taʔumullaa c'ink'k'ii orroo gira;

20 Isin maraan girddi amere c'annak'aamera; gidda isinii orroo mutire kaletti heʔii ayeesin misii geelayere!

Taʔaggaarina tasaara masuussa

21 Isin kaʔooriti seerakko hegelle girin kahalchchattan alla segaa; seera me amaro lakkomaalttettaanya?

22 Abraame yiis lama abanaaye; koo diyyitikko kakkalee ade balchchatti heleelttitikko umulamano mas'aafa k'ulluukkii s'aafamera.

23 Usuun tahanddaatto talleetette heleelttitikko kaʔumulamere ere babbaartiti, feʔi taʔibaaddoo maleeye; balchchatti heleelttitikko kaʔumulamera ade abddi tawaakki haafura maleeye.

24 Hinʔi heleeljja ammato lama mankkotusanaan maraan, hikki ayees masuussa aani kadiyamaroya. Ammato ohoraarjjee tasiina wodamikko golleenna, diyyummaan kalleero yiis taʔumulattotta; esena Aggaartta.

25 Goorata Aggaari kaʔarabi ulii taggitto tasiina wodamii masuussamatta, gidda taggitto Iyyerusaalemi aani laatta; yiiskkiseenneta diyyummaa gitta.

26 Elekko talleetetta Iyyerusaalemi ade balichummaa giratta; esena Aayettaanitta.

27 «Ati yiis taʔumuloon maseena; geggelaa!
ati umullaa abami takkasoon, ‹Illillii› ami iyyii,
Entter taʔabtto heleelttitikko roortte,
entterkalliitti heleelttiti yiis kamooggan abtta» amame s'aafamera.

28 Goorata abbilaaltti; isinna Yissaak'a aani kaʔabddii haafurakokki yiisttaan.

4:24 Met'. 16:15; 21:2. **4:27** Isa. 54:1.

29 Usu goorata feʔi taʔibaaddoo malee kaʔumulamera ere babbaartiti, hunna kawaakkokki Ayyaana kaʔumulamero horoore; giddanna usumaleewwaya.

30 Ayesuun goʔameen k'ulluukki mas'aafa memara? «Diyyiti erekkisee wota beesina; ere kadiiyyitii kabalchaati erene wota lakkoʔeelaro» amara.

31 Haanssun abbilaaltti; noo balchchanʔi kuwaarre kadiiyyiti yiis lakkonno.

5

Kiristoosa tahelamatto balchchumma

1 Kiristoosa no balchchumma kabeesera balchchummaa goggogirnnonya. Haanssun tahelatteettan balchchummaa ataayeen gira; kallami kaddiyyumma hark'k'oota aroʔabantteen.

2 Ani P'awuloosa isinuun kaʔamara hikkaya; isin «Hamas'isamin dootisara» amiddeen gohamas'iisantten Kiristoosa isinuun ijjii isinuun laʔo lakkoʔabo.

3 «Hamas's'isamano iin dootisara» amere kahamas'iisamara dubbaa «Seera kamuse dubba gudisano kahesoon laano» adena kallami addeesise ani segaara.

4 Isin seera kamuseeyi k'ulloyiin odootattaan, Kiristoosakko kalebeetettan, sino tawaakkona fakkintteettan.

5 Noo goʔameen kawaa Ayyaana tak'ullummaa abddi ammanooyi oorayinanna.

6 Kiristoosa Yesuusaa abddayi gogirnne, hamas's'isamano goorttun hamas's'isamano waatti laʔo lakkoʔabo; laʔo kaʔaba geelanjjee katusamaro ammano kaalaalya.

7 Hittakko horene Kiristoosa wota kagitteen girikkisin kaʔidankkiye; hayya gidda isin kahanduddufise, rummiwunna goggohanddayinonkko kattire ayyoyya?

8 Hikka aankkikki sossobano isin kaʔuumero Waakko kaʔemetero lakkoyo;

9 «Irisho uc'c'ari kamuulaamero kaami dubba keesatta.»

10 Goottaayi kaʔabttaan koonnatikko kakkalee yaada isinuun giriwaatti ani abiddatara. Isin girddi kaʔisara maayyona gollee, maayyo firdda atayinara.

11 Abbilaaltti; hittaari gin gara kahamas'iisamano kalallabaaro gollee, hayya gidda gin Ayihuudi in mewuun horooranan? Usumalee lii girewa, takiristoosa masik'alii handuddufo laano hesi girattewa.

12 Isin kagirddisara ibaaddo kakkiso hamas's'isamano kaalaa halleenoon giraan isiʔoottisoo hasangoomisateen!

4:29 Met'. 21:9. **4:30** Met'. 21:10. **5:9** 1 K'or. 5:6.

13 Abbilaaltti; balchchanʔi goggolleetawun uumantteettaan; balchchummattisin adde kasooye halchchakisin kakkobiyaattan arooyelatteen; usukko koo kakkaleetun geelanjjee hahanddawo.
14 Seera kamuse dubba haafura kooyi raattoo abamera; hikkina, «Ibaaddo dubba isiʔoottaa aani geelaa» kaʔamaroya.
15 Ayesuun goʔameen isi isirroo isi oddishattaanna isiʔorroo isiʔisi omirʔaattan golleeten, goggobaannonkko isiʔoorayeen.

Ayyaanaa sesseetano

16 Goortta Ayyaana K'ulluukki gira amara; halchcha kasooyena aroofeltteen.
17 Aalanttina, halchcha kaʔibaaddo Ayyaana K'ulluukki kadootannon, Ayyaana K'ulluukkinna halchcha kaʔibaaddo kadootannon halchchara; hinʔi isiʔisirroo mankkodiidaraan maraan, kadootattaan felin lakkodaanddaattan.
18 Ayyaana gosessetten ade, seera kamusekko hegelle lakkottaan.
19 Halchcha kaʔibaaddo kaʔaddeesameya; isona shaarmmut'umma, battinnati, rarragatano,
20 Tolchcha hedoyisatano, moru, isidiidano, engge, t'iibbe, amaraanjje, isi geelatano, kalekaleebeyano, adumaa;
21 Gaabbi, setaano, c'ubbo tos ogeesaraan duddurano, adena hikka aankkikki kalleeya. T'aye ani goggosegeeroo, giddana ade seerisara; hikka ofelaraan dubba wononnati kawaa lakkoʔeelinnaran.
22 Ayyaana K'ulluukkikotti il ade geelanjje, geggeloo, nogodda, obssi, anjjire, idane, abddi,
23 ibaaddoon neyaano, isiʔooratanoya. Hikka aankkikki kattirra seera laagiro.
24 Kiristoosa Yesuusa ogiraan halchcha kaʔibaaddo kameellan halchchana dootikkeessa wota suwaateraan.
25 Ayyaana K'ulluukkii ogiranno golleene, Ayyaana K'ulluukki goggogeggeesaro sesseenna.
26 Isiʔisirroo nanattaatanna gaabbaa adda kamaadinooni lakkodhaadanno.

6

Ibaaddo dubbaan taʔidan felano

1 Abbilaaltti; ibaaddoti koo c'ubbo orroo tabi gomute, Ayyaana K'ulluukki osesseyaattan isin anjjiree abbaabin dootisara. Ayesuun goʔameen atina goggoc'aafamonkko isiʔoottaa oora.
2 Koo kakkaleekkotti sidane haside; hikkaniinna kakiristoosa seera felooyi hayisattaan.*

5:14 Woy. 19:18. **5:17** Rom. 7:15-23. * **6:2** Feloo hayisattaan: kookkoo kahorkkoo mas'aafal «Feloo hayisa» amara.

3 Ibaaddoti koo koonna kallayi «Ani kakkaleekko rooraa» ami gohede, isi?ootteessa sobatara.
4 Ibaaddo mete metee felo?ootteessa hak'ok'k'orato; eseko horenbbaan, ibaaddo kakkalee wota isi?oottessa haherregannoni, isi?oottessaan kat'aadaro helatara.
5 Aalanttina mete metee ibaaddo sidanetteessa sidayin dootisara.
6 Maayyona haafura kawaa ka?agaalssatara, ka?idankki kalleero ayees dubba ka?agaalssisarone wota hahedeedame.
7 Isi?oottisin aroosobatteen; Waa lakkok'ac'ifamaro. Ibaaddo kawut'atero usuwa tagatara.
8 Halchcha ka?ibaaddonyi kawut'atara, halchcha ka?ibaaddokokki goyi ginnara; Ayyaana K'ulluukki geggelaayisin kawut'atara ade Ayyaana K'ulluukkikko jiruu jiroommakki giri helayinara.
9 Haanssun ka?idankki kooko felanakko lakkoharanno; abddi gogoosannon likkiikki goorata gogee wut'a kukkuyisayinanna.
10 Haanssun iddilii gohelanne ibaaddo dubbaan adena Waa ka?ammanaro ibaaddon min olleeraawun kooko ka?idan felnna.

Gorsana nogoddana

11 Kajiinjjiin fidaleel ani misimisii genetteeyi goggos'aafero diyaa.
12 Kasaree kalleero ayeesi mutin kadootatara ibaaddo goggohamas'isanttaanun hunnoomin dootaraan; hikkana kakkonyelaraan masik'alii gutii kagoyero Kiristoosa maraan goggohorooramonkoya.
13 Iso soo?oottisinii hamas's'isanoyi dhaadayin amaa goggohamas'isanttaanun dootaraan kuwaarre, ohamas'iisameeraan isona duuddo seera o?oorataran lakkoyaan.
14 Ayesuun go?ameen ani kakkalee kakkodhaadataro lakko?abo; Goottakkaani tayesuusa Kiristoosa masik'alii kuwaarre kakkaleeti dhaadatano inkko hafakkime; hitta masik'alii alami kagoye aani inkko kalebeera aninna kameellan alamikko kalebeera.
15 Hamas'issamanona leere hamas'isamanawaatti la?o lakko?abo, la?o ka?aba Yesuusa Kiristoosaa met't'a ta?usub laanoya.
16 Hitta fareen debee kasessetaro dubba, gosa kawaa kalleero Isira?eel gutii nogoddana shaaga halleewo.
17 Ayees gudisaanna, ani Yesuusa Kiristoosa maraan ka?atayeero karakkoo maatama soo?ootteeyi sidayera, hittakko horenbbaan maayyona in lakkorakkisiro.
18 Abbilaalttee; Goottakkaanitti tayesuusa Kiristoosa sino isin wota halleeto; hamiin?i.

Kafaramero P'awuloosakkoki Handdaa Kaʔefesooni Ibaaddo Tos Tabano

P'awuloosa Kaʔefesooni ibaaddon kas'aafera handdaa dubbaankkona hore kinttib kakkosisara «Halchcha kawaa goggolleeroo daruurnna uliinna kagira met't'ajjool dubba isiʔaatire koo kakiristoosa odonnati hegelii tagirraan arri kakkogeete gorataayya» (1:10) taʔamatto k'ofaayiya. Adena Yesuusa Kiristoosane wota koo liigureen sannii taʔibaaddo dubba too goggolleeto hikka kaʔatii halchcha felooyi goggohayisiraanun gosa kashaadisaroyya.

Handdaa kaʔefesoonii tahoraarjjee banʔee s'aafiti raattonatikokki gara tahaggabero metetti k'ofa balʔaasaa, Waa odo gosakkeessa misii assaabatero, erekkeessa Yesuusa Kiristoosaa c'ubbokkisoowun haheso amamano helateeren misii iso balchchanʔi leeraan, kaʔatii kaʔabddii haafura kawaa Ayyaana K'ulluukkokki garane misii addeesamero tusara, tallami banʔee ade s'aafiti onabbabaraan raattokki girikisooyi Kiristoosaayi kaʔabaan raattonati karrummii goggolleeroo iso misii girin dootisaro shaadisara.

Ibaaddo Kiristoosane wota taʔabo esella misii raattonati abo kalekaleekki lefikko bee kaʔayeesamaro ayeesii mutera, min kawaa maar malee golleero Kiristoosa ade maarkokki mete maleeya, min kawaa gimbbe aani golleero Kiristoosa ade minuun mina afarruun metekki eʔemoyya, min kawaa oori malee golleero Kiristoosa ade entterya, s'aafiti gara kakiristoosane tamuttetto sino tawaa aaloo saadisaa kakkoʔayeesiro goorata golate kagiro ayees tusara, ayees dubba usu kakkodeyaara takiristoosa geelanjjee, jaarsso laanokkeessa, haheso amano, sinonna nogoddakokki garaneya

Raattoo Hikki Mas'aafa Kaʔabera

Tabano *1:1-2*
Kiristoosana min kawaanna *1:3—3:21*
Kiristoosaa kahelamaro giri kaʔusub *4:1—6:20*
Gudisano *6:21-24*

1 Feʔi tawaayi Yesuusa Kiristoosayi kafaramero P'awuloosakko, Yesuusa Kiristoosaa oʔabddameeraan,

Taʔefesooni katamaayi ogiraan k'ullooleewun,

2 Waa Aabbokkaani Goottaa Yesuusa Kiristoosakkotti sinonna nogodda isinuun halleeto.

Kiristoosaa ohelamaraan somma oʔayyaana

1:1 Ofa. Fe. 18:19-21.

3 Daruurii ogiraan somma oʔayyaana dubbaa Kiristoosaa no
kasommaasatera Goottakkaanikki Yesuusa Kiristoosakkokki
Hedona odo kalleera Waa hagalataamo.
4 K'ulluunʔina tuffi kallayinʔi linne geelanjjee usu hore gog-
gomunttoo alami hamet'amoon giraan horaarjje Kiristoosa
no assaabe.
5 Feʔi tawaa taʔidan leetedde Yesuusa Kiristoosan yiis gog-
golleennon t'aye murttessee.
6 Hikkina kageelaamero erekeessakki garane dannabaa
noon tasisero takabajaanttetto sino goggosommaasanttoya.
7 Sino tawaakokki ammagamanokko kakkeeyi
erekkeessakki iigi wodoo leenenne c'ubbokkaanikkona
haheso amamano helanne.
8 Sinotteessa k'arummana malabano dubba jiinase noon
sise.
9 Waa anjjirettessaa Kiristoosakokki garane t'aye gog-
gohalchcherokki malee feʔitteessatti hool goggoʔaddeensso
yele.
10 Goorata goggee Waa felo gutii kahaayisinara halchcha
daruurnna ulii taggitta met't'a dubba raattoo koo kakiris-
toosa odonnati hegelii goggogirttonya.
11 Ayees dubbana feʔitteessa kafelara Waa t'aye
goggohedero malee kakiristoosakokki garane unatteessa
goggolleennon no assaabera.
12 Hikkina kakkonlleera Kiristoosa abddi yelataa ohoree
olleenenna kabaja tawaa galataanooyi goggotunssonya.
13 Isinna fayyinnakkisinkotti odu taʔidan kalleero haafura
karrummii kakkomaaltteen gooratta Kiristoosa ammantteet-
taan, adena, usu isinuun sisin abddi goggosiseroo Ayyaana
K'ulluukki attamantteettan.
14 Hikkina ayyaana kabajatessaawun galata goggogeeron
Waa oottessa olleeraan dubbaan taa wodoo leeroo helayiin
taginno rittittaaniwun k'abdoottaaniya.

P'awuloosa ibaaddo kaʔefesoonin ebaate

15 Haanssun Goottaa Yesuusaa isin kaʔabttan ammanona
k'ulloolee dubbaawunna taʔabttaan geelenjje takkomaale ar-
rikko haggaʔabere,
16 Ani isin ebii shaada isin maraan Waawun galata sisano
lakkoʔiisero.
17 Kabajja kakkoondootisaro Goottakkaani kayesuusa
Kiristoosakokki Hedo kalleero Waa aaloo goggoʔaddeessanun
Ayyaana kawaakko talleetetto k'arummana muteen isinuun
goggosisiroo ani ebaatara.
18 Isin misitti abddii uumantteettaanna k'ullooleel
taʔeelinnara takabajjaa rittii eeggitatti tammooggantto isin

1:7 K'ol. 1:14.

goggoʔaddeessanun wodanatisinkkonʔi ilʔo goggodeenddenawun ani ebaatara.
19 No Waa oʔammanannoon dubbaankko kaʔatii kalleero
hunnakkessa goggomalabttaanun ani ebaatara, hikki hunnana usu aani kaʔatii ataankkeessakki felooyi,
20 Kiristoosaa goyikko keesere tadaruuree banʔee mina
tamerggee hamas'isaa mutera.
21 Waa odo Kiristoosa daruurii merggetteessayi
kahamas'iisera maamisikki k'alaadakkona odonnati
hunnakkona Goottanatikko usumaleenna hikka kagiddanee
gees kaalaal anlleennon kaʔemeeyinaro geesii golleenna mege
dubbakko karooraro kakkabajaame mege sisanooyiya.
22 Waa ayees dubba odonnatikkeessa hegelii bariise, min
kaʔebinna dubbaankko karooraro goggolleeroo mete yele
shuume.
23 Min kaʔebi kakiristoosa maarya, Kiristoosana min
kaʔebiinna banʔe dubbaa kameen dubba kaʔammagaro
ammagamanokkeessaya.

2

Kiristoosaayi arddonʔi laano

1 Isin baasikkisininna c'ubbokkisinkkotti aalanttii gootteen
gitteen.
2 Usu goorata hikka alamikkokki raa kameellan sesseetaa gitteen, usumaleenna ambbali gutii ogiraan ayyaanajjol kameellankokki hunnajjool kabariisaroon ajajaama gitteen, usuna kaʔajajaamon ibaaddo gutii kafelaro battiikki
ayyaanaya.
3 Noo dubbana hittakko horeene iso t'eʔee feʔi tasooyetinna
sammuuttanikokki yaada debee sesseetaa halchchakkaani
kasooyeti ginne, noonna kakkalee aani met't'ataani engge
tawaa hegelii ginne.
4 Ayesuun goʔameen shaagakkessaa dureessa kalleera Waa
noon taʔabo taʔatii geelanjjekko kakkeeyi,
5 Baasikkanii ogoone leenne giraan, Waa Kiristoosa arddonʔi yele; isin kakkofayyiteettan sinotteessayiya.
6 Waa kiristoosane wota no goyikko keesera; Kiristoosa
Yesuusaa banʔe tadaruureti no usuneta hamas'iisera.
7 Hikkina kaʔemeetaro geesii Kiristoosa Yesuusaa noon tattusero meessa kallayitti sinokotti durumma tusinya.
8 Isin kakkofayyiteettan kaʔammano garane sinooyiya,
hikkina ilabo kawaayya kuwaarre isinkko lakkoyo.
9 Maayyona goggot'aadanonkko taffayyinna sino kakkohelanttetta felooyi lakkoyo;

1:19 Mez. 110:1. **1:22** Mez. 8:6. **1:23** K'ol. 1:18. **2:5** K'ol. 2:14.

10 Aalanttina, Waa t'aye noon oʔekkaasero felo oʔidan goggofelnno Kiristoosa Yesuusaa omet't'aaminenno met't'a tawaanna.

Kiristoosa koo laano

11 Haanssun isin t'ayteen alattaanii Ayizaab olleeteettan, Ayihuudi gene taʔibaaddoyi hamas'iisamanoo dhaadataa isin ohamas'iisamoongittan amaa isin habaaraa kagireen shaada.

12 Usu geesii Kiristoosakko kalebeeteddeen, Isiraʔeelne wota unallaanakko fakkintteeddeen taʔammattoo abiddiin allagggatteen; alami gutii abddi kallayinna Waa kallayi goggogitten shaada.

13 Gidda goʔameen isin hitakko horeene fakkintteen ogitteen Yesuusa Kiristoosa leeteddeen iigikkeessa gabbalantteettan.

14 Ayihuudina Ayizaabna koo kayelara, kalekalee yeltte tagitte taʔenggee gimoo* kadiigera nogoddakkaani usuya.

15 Ajaja kaseera wogane wota sooʔootteessa tire. Yaadakkeesana gosa lamakko koo kaʔusubkki ibaaddoti issii met't'ire nogodda kayiinya.

16 Masik'alii gutii gowaanoyinna diinannati tire, lama dubbana maar koo yelere Waanneta wogarise.

17 Emeetegure fakkintteen ogitteen isinuunna, gabbalame kagire Ayihuudin kanogoddaa wongala lallabee.

18 Noo dubbana garakkeessne ayyaanakkooyi odo tos gabbalamiin daanddeenenna.

19 Hikkakko kakkeey isin k'ulloolee wota ul kookki ibaaddottan, Waawun kaminee ibaaddottan kuwaarre, goortta hittakko danbbeebaan ul kaʔibaaddokokki ibaaddona martti lakkottaan.

20 Ofarameeraaniinna kahegeroolkokki ukumii dhaabbattettaan. Mina afarruun libe kalleera Kiristoosa Yesuusaya.

21 Libeenna min dubba raattoo iinsseʔabayire kagootta k'ulluukki min kawaa liin jiinatara.

22 Isin addeen Waa ayyaanakkeessayi kakkobaraaro min liin raattoo Kiristoosa gimbbamattan.

3

Ayizaabn kafarame P'awuloosa

1 Hitta aalanttii ani p'awuloosa Yesuusa Kiristoosan kashaame kakkoonlleera isin Ayizaabn maraanya.

2 Laʔo tattisin maraan iin tasisantetto sino tawaa handdaanokkee ogiraan maaltteettan.

---

* **2:14** Taʔenggee gimoo kaʔamara haafura katusara Ayihuudina Ayizaab t'eʔee kagire ammanokokki kaleenna tusara. **2:16** K'ol. 1:20. **2:17** Isa. 57:19.

3 T'aye gabaabbinnaa ani goggos'aaferoo; Waa hoolttеessa
addeesise raagaayi iin tusera.
4 Goortta isin hikka nabbabbaa giraan, takiristoosa hool
ani misi?misii shaadaro addeesin daanddaattan.
5 Hitti hool k'ulloolee ofarameeraawunna kahegeroolun
gidda kamutero gitakki kahorkkoo ibaaddon lakkomutere.
6 Hitti hool, Ayizaab gara kawongalane Isira?eelne
wota raattoo o?eelinaraan, maar kookki mikitaal liireen
usumaleenna Yesuusa Kiristoosa talleetetto abddii raattoo
ohedeedamaraan laanoyiya.
7 Waa hunnakkeesan?i felooyi iin kasisero kasinoo ilabo
aninna hikka wongalaan kahandaaro leera.
8 Maamisiinna ani ade k'ullooleel dubbakko kayeraataro
goleenna, tak'ok'k'oramoon durumma takiristoosa Ayizaabn
goggolallabiroon hitti sino iin sisantte.
9 Usumaleenna dubba kamet't'eero Waayi karoorero geesi-
jjool siyameen ogiraan hin?a felo kon?i hool dubbaan gog-
gotusiroo iin sisame.
10 Yaadakkeessana gees ka?arkkaneetii min kawaakokki
garane middi tammooggan ta?abtto k'arumma tawaa ban?e
tadaruureti ogiraan woyichchaalunna odonnati o?abaawun
goggo?addeesanttoonya.
11 Hikkina Yesuusaa Kiristoosa Goottakkaani kafelero jiruu
jiroommakki halchcha maleeya.
12 Usuna usuu gutii kagiro ammanokokki garane,
balchchummana jabuu ta?abtto wodanaa Waa tos
gabbalamiin daanddaanna.
13 Haanssun kabajjattisin kalleero isin maraan in
tageetetto rakkooyi abddi goggogoosannonkko hadara
amara.

Ul ka?efesoonikki ***amaniilun ka?****ebaamero* ***ebi***

14 Goortta ani Waa Odo horee gilbkkeeyi gilbbisere
kakkoon?ebaatara hitta aalanttiinya.
15 Daruurnna ulii kagira min kookki ibaaddo mete metee
Waakko mege helayinara.
16 Maar ka?orroo kakkisinii goggo?ataattaanun,
ayyaanakkeessakkokki garane kabajatteessatti durummana
hunna isinuun goggosisiroo ebaatara.
17 Hikkina ammanoo Kiristoosa wodanattisinii goggob-
arirooya. Adena hidiid dagisideene geelanjjee dhaabbayid-
deene,
18 Takiristoosa geelanjje bal?aanna, eeraanna,
t'ok'k'imanona boollana eeggitakkiyo k'ulloolee dubbane
wota kakko?addeesankokki hunna goggohelataawunya.

3:6 K'ol. 1:26-27.

19 Hikka malabano ka?ibaaddokko taroorttetto geelanjje
takiristoosa goggo?addeessawun ammagamano kawaayi am-
magamiin goggo?ekkaattaawun ani ebaatara.
20 Goortta no orroo goggofelaroo hunnakkeessakokki jilb-
baa malee ka?ebaatannokko goorttun kahedatanno dubbakko
aaloo roorisi felin kadaanddaro,
21 Min kawaa orroo usumaleenna Yesuusa Kiristoosaayi,
geesjjool dubbaa jiruu jiroommakko taa jiruu jiroomma
geeroon kabaja usuun halleeto hamiin?i.

4

Kiristoosaayi maar koo laano

1 Goortta Goottawun handdaanoyi kashaame kalleera ani,
isin takko?uumantteettan uumitii kadootisaro giri goggogirt-
taanun ani isin ebaatara.
2 Geelanjjee isi?isirroo obssaa arggetto fayyankkan?ina
o?idan laa; geelanjjee isi?isirroo daanddaano gira.
3 Kanogoddaa shiyaamano ayyaanakkokki raattonati
oorayin ataayeen.
4 Kakko?uumantteetten goorata abddi toowun
goggo?uumanttettaan malee maar koonna Ayyaana kooyya
kagira.
5 Usumalee Goottaa koo, ammano koonna t'ink'ata kooyya
kagira.
6 Adena dubbaankko karoorara, dubbaa gutii kafelara,
dubbaa gutii kagira, dubbaan Odo kalleera, Hedo kooyya
kagira.
7 Ayesuun go?ameen Kiristoosa sisin gog-
gomurttesserokokki jilbbaa mete metee sino noon
sisanttetta.
8 Haanssun,
«Eleddee kakkobeere goorata, obojaameeraan boojee,
ibaaddowunna ilabo sise» goggo?amamerooya.
9 Hayya hikki, «Eleddee beera» amano ade ul tos hegelddee
dagera amano gollee kuwaarre kakkalee me amanoya?
10 Hegelddee kadagera, met't'a dubba alamii gog-
go?ammaganttoo ele daruurkko ka?emeetera usu usuwaya.
11 Usuna kookkoo ofarameeraan, kookkoo hegerool,
kookkoonna wongala olallabaraan, kakkalee ade ibaaddo
kawaa ofoofaraanna o?agaalssisaran goggolleerawun ilabool
kasisera usuya.
12 Hikkina kakiristoosa una kalleere min kawaa goggodhaab-
baro, ibaaddo kawaa handdaa kawaatuun ekkaasinya.

4:2 K'ol. 3:12-13. **4:8** Mez. 68:18.

13 Hikkina kakkoonllinnara, no dubbana ere kawaa ammananonna malabanon kahelamaro raattonati tos emeetanona kanjjinkki ibaaddo laano, Kiristoosaa kahelamaro ammagamano tos taageennoonya.
14 Goortta taʔibaaddo miiggeeyi shirsanona sobaanjee kaʔekkaatero kashirisaro agaalssisii ambbal iriggadoyi hasserraa hittarraa shafamere kaʔiyaaro yiis aani lakkolleenno.
15 Haa kallaarokko rummi geelanjeeyi ayeesaa kaʔameen dubbaan mete kalleero Kiristoosa tos jiinayinanna.
16 Kalekaleekki kamaaree mikitajjool kakkoʔeselara Kiristoosaya; maar dubba kakkoʔabamera mikitaalkeessayiya; haanssun mete metee kamaaree mikita usuun osisameeraan felo gofello maar dubba jiinatara; geelanjjeenna dhaabbatara.

Kiristoosa kahelamaro kaʔusubkki giri

17 Goortta yaadakiso addakki kalleero Ayizaab aani aroogirtten ame mege kagoottayi seerara;
18 Sammuutiso duuddetta; malabanowaattinna t'iibbettisookotti aalanttii Waa kasisaro girikko fakkimeraan.
19 Iso mulla mankkowaaten maraan battiikki ayees dubba felin isiʔoottisoo halchcha kasooyetun roorissateen sisateen.
20 Isin goʔameen Kiristoosa kakkoʔaddeesseettan hikka aankkikki raadii lakkoyo.
21 Ogiraan garakkeessa maaltteettan; Yesuusa tagitto rummina usukko agaalsattettaan.
22 Haanssun sobere c'ubbo tos kageesaro halchcha kameellan t'ayteen kakkogitteen, tadoʔantti met't'akotti yadalii tira.
23 Sammutisinna wodanattisin haʔusubaatto.
24 Karrummii muc'c'iʔamanona k'ullummaa masuussa kawaayi kamet't'aamero kaʔusubkki maar sarssayeene.
25 Haanssun t'ara arooʔayeesseen; no dubbana maarkokki mikitaal mankkolleeren maraan isiʔisiʔorroo rummi ayeenssa.
26 Hadisa! Ayesuun goʔameen, «C'ubbo aroofeltteen» goggoʔamameroo, isin iʔootteen giraan arriti arooʔiinno.
27 Durrisa kakkotabiro banʔe aroossisseen.
28 Hetaa kagire hittakko horenbbaan arooheto; haa kallaarokko karrakkatewun sisin maragade goggowaattamonkko genetteessa kaʔidankki ayees hafele.
29 HiʔittisinkkoC kameellan ayees duuddo aroobbeenno; ayesuun goʔameen omaalaraawun kageggelaayisirona muc'c'isin kagarggaarro ibaaddowunna kadootisaro haafura ayeesaa.

4:16 K'ol. 2:19. **4:22** K'ol. 3:9. **4:24** Met'. 1:26; K'ol. 3:10. **4:25** Zak. 8:16. **4:26** Mez. 4:4.

30 Wodoo takkobeyaattan arrii ato isinuun goggolleeroo
kakkoʔattamantteettan Ayyaana kawaa arook'uk'amisseen.
31 Okokonjjee, amaraan, iʔoo, iyya, habaarnna, maamisitti
meellanena dubba isinkko fakki haʔantto.
32 Haa kallarokko isin isisiʔorroo oʔidanʔina shugonʔi
onenʔeeyisaattan laa; Waa Kiristoosaa haheso isin
goggoʔamiroo isinna isiʔisiʔorroo haheso ama.

5

Ifaa orroo girano

1 Goortta kageelaamero yiis aani isinna masuussa kawaayi
sesseen.
2 Kiristoosa no goggogeelateroo Waa kageeggelayisiro
taʔidantti urit kaʔabo meebaanna jaarsso yele girikeessa no
maraan roorisate goggosisateroo isinna geelanjjee gira.
3 Hikka aankkikki ayees k'ullooleewun mankkodootisoon
maraan sharmmut'umma goorttun maamisikki kabattoye
kookona goorttun gap'igap'aano duuddo isin dollee
aroomaalssamo.
4 Haa kallaattankko Waawun galata sisa kuwaarre
kak'uk'amisirona kagowummaa ayees, goorttun kak'oos
ayees ayeesano lakkodootisaro; hikka aankkikki ayees
isinuun lakkodootisaro.
5 Sharmmut'umma golleetena, maamisikki battiikki
ayees kafelero gollee, goorttun tolchcha hedoyisatanona
gap'igap'aano gollee, Kiristoosaanna wononnati kawaayi
rittii kahelannon laano addeesa.
6 Hikka ayeeskkotti aalanttii kaʔajajaamon ibaaddo
gutii engge tawaa mankkoʔemeeyinatto maraan maayona
kamaaddinon ayeesii isin aroosobo.
7 Haanssun hikka kaʔajajaamon ibaaddone wota aroo lee-
teen.
8 T'ayteen isin mugudii gitteen; gidda goʔameen ogootta
mankkolleeten maraan ifattaan; Haanssun ifaa kagiro
ibaaddo aani sesseeyene.
9 Taʔifa il idanee, k'ullummanna rummii dubba dollee gitta.
10 Haanssun Goottaa kageggelaayisira ayees meyyo
k'ok'k'ora.
11 Ifa tos beesaddeen tusa kuwaarre il kallayinʔi omugudi
felone wota maamisitti esellana aroogginno.
12 Mugudii kagira ibaaddo siyame kafelaro ayees ayeesin
mullaara.
13 Kaʔameen dubba ifaa tos gobeero tarummi middi diidaa
bee mutatta.
14 Aalanttina ayees dubba goggomutiroo kayelara ifaya;
haanssun,

4:32 K'ol. 3:13. **5:2** Biy. 29:18; Mez. 40:6.

«Ati kahudduratta nabbaadina!
Goyikko ki Kiristoosa kuun haank'ayisinara» amamera.
15 Goortta misii girnnattaan isi?oorayeen shaada; k'arumma ka?abo aani kuwaarre gowolee aani aroogirtten.
16 Hikki gees kameellankki mankkollee maraan maagoreenna ta?eselatto esellaa la?o biyaa.
17 Haanssun fe?i tawaa metto shaada kuwaarre gowolee aroolleeten.
18 Ayyaanaa ammagama kuwaarre t'amo kawooyiniiti aroosetiteen, hikkina dar?aatanoya.
19 Mazamurinna hedoyisatanoo, ka?ayyaana yaaye isi isi?orroo ayeesaa; wodanattisinii Goottaa galataa.
20 Goottakkaani Yesuusa Kiristoosakokki megee ka?ameen dubbaawun Waa odo arggetto sommaasayeen.

Ka?oorinna ka?enttereekokki gara

21 Takirisitoosa kabajaan amaddeene isi?isi orroo koo kakkaleetun ajajaama.
22 Isin oorijool! Goottaa Yesuusaan goggo?ajajaamattaan malee entterjjoolkkisinunna ajajaama.
23 Kiristoosa min kawaa mete goggolleeroo entternna oriwun meteya; adena Kiristoosan maar kakkoleeron min kawaakokki fayyinnaya.
24 Min kawaa Kiristoosan goggo?ajajaamaroo usumalee oorijool ka?ameen dubbaa entterjjolun ha?ajajaame.
25 Isin entterjjolnna! Kiristoosa min kawaa goggogeelateronna isi?oottessa roorisate goggosisateroo isinna oorijoolkisin geelayene.
26 Kiristoosa hikka kakkoonyelera min kawaa muc'c'isin dootereyya; kakkomuc'c'iserana gara kahaafurane bekeeyi aalisereya.
27 Hikka garaayi min kawaa t'ork'k'e goorttun hore meelilisano goorttun hikka aankkikki kakkalee kameellan ayees hamutooni k'ulluutti, koonna ayees kallayittina ta?idantti yelate isi tos gabbalatara.
28 Usumaleenna entterjjol isi?oottisoo goggogeelatarankki malee oorijoolkisoo geelatano dootisara; ooritteessa kageelaatara isi?oottessa geelaatara.
29 Maarkkeessa kadiidara maayona laagiro; duuddowa Kiristoosa min kawaatun goggoyelarokki malee isi?oottessa aamisatara; karkkaraatara.
30 Noonna kakiristoosa maarkokki mikitajjoolnna.

5:16 K'ol. 4:5. **5:20** K'ol. 3:16-17. **5:22** K'ol. 3:18; 1 P'et. 3:1. **5:25** K'ol. 3:19; 1 P'et. 3:7.

31 Haanssun ibaaddo Aabbokkeessana Aayetteessana iisere, oorine wota k'urannaamaran; lama dubbana maar koo laaran.
32 Hitti hool taʔatii hooltta; hikkana kaʔamara Kiristoosa maraanna min kaʔebi maraan masuussa yelereya.
33 Ayesuun goʔameen hikki ayees isinna fakkaatara; haanssun entter oori isiʔoottessa aani yelayire hageelaato; oorina entterkisee hakabajiito.

6

Oʔumuleeraanna yiiskokki gara

1 Yiiso! Isin oʔumuleeraawun Goottaayi ajajaama; hikki kadootisaroya.
2 «Aabbokkaanna Aayettanna kabajiina» kaʔamara ajaja kaʔabddii haafura kakkogira kahoraarjjee ajajaya.
3 Hikka kaʔabddii haafurana, «Kaʔameen dubba ekkaarowa; hikka uliinna geeskakka eeraarowa» kaʔamaroya.
4 Oʔumultteettaanna! Isinna Goottaa Yesuusaa woga agaalssisanoyi, tukkul umisaanna hadisaa jiinasa kuwaarre yiiskisin iʔooyi aroomararisseen.

Goottajjoolnna diyyijjoolkokki gara

5 Isin diyyijjool! Kiristoosan goggoʔajajaamattaani ulii goottolee olleeraanun kabajaayinna abssii, wodana tukkulttii ajajaama.
6 Isitusayinna isoo dollee saadamiin alleenon giraan kakiristoosa diyyijjool aani feʔi tawaa wodanakko felin ajajaama.
7 Ibaaddo anlleennon giraan Goottawun kahandaattan laano addeesaddeen feʔittisinii wodanakko handdaa;
8 Aalanttina, diyyina leere balchchakki ibaaddo kafelaro kaʔidankki ayees dubba barʔaara Goottakko kaʔatayinnaro laano kassanwa.
9 Isin goottolee! Ibaaddo hore kaʔululisoon kakkisinna kakkiso Goottaa daruurii kagiro shaadaa; abissiisano iisaddeene diyyiilkisinun idane fela.

Kawaa huu kajereene

10 Goortta kagootta kaʔatii hunnaa ataayeen.
11 Odurrisa felo omiiggee neebaayin goggodanddeetawun kawaa huu kajereene dubba sarssayeene.
12 No jereen kanneshafayinanna ibaaddone wota anlleennon giraan hikka kamugudi geesii ofelaraan mootijjolnnee,

5:31 Met'. 2:24. **6:1** K'ol. 3:20. **6:3** Biy. 20:12; Ada. 5:16. **6:4** K'ol. 3:22-25. **6:9** Ada. 10:17; K'ol. 3:25; 4:1.

odonnati oʔabaannena hikka alamikokki hunnajjoolnne goorttun hikka amano daruurii ogiraan battiikki ayyaanajjolnne wotaya.

13 Haanssun tameellan arri hunna kadiina awodayiin goggodanddeetanunna kaʔameen dubbana gudisiddeene ataayi aallin goggodanddeetanun kawaa huu kajereene dubba abayeen.

14 Goortta rummi zinnaara aani mooʔootisin mowayeeddeene, k'ullumma laala aani sarssayenddeene,

15 kanogoddaa wongala keferro aani luk'k'aʔoottisinii tabssayeenddeen ekkaasayen aallaa.

16 Hikka dubbakkona eleen aani baldabalda taʔamatto tadurrisa dukutto dubba baasin kakkodaanddetaan ammano wontte aani k'eenffayeen.

17 Fayyinna tamete gulle aani metekisinii kaayen; usumaleenna Ayyaana K'ulluukikko kahelamaro shiifa usuna haafura kawaa abayeen.

18 Arggetto Ayyaana K'ulluukki k'ajeelaa ebina galata sisa. Hikka garaayinna Waa kak'ullooyisero ibaaddo maraan nabbaadaddeenna ataayeenddeen ebaayen.

19 Hool tawongala abissi kallayi goggofurroo, kakkoʔayeesaro gooratana kadootamara haafura goggosisamiroo iinna ebaayen.

20 Giddanna sanssalataa shiyaamere ani hikka kawongala handdaa kageggeyisaroya. Haanssun iin goggodootisaroo abissi kallayi goggoʔayeesiroo iin ebaayen.

Gudiskotti nogodda

21 Meyii orroo girona me ani felaro goggoʔaddeessawun kageelaamera abbikkaanina Goottaayi kaʔabddamera kahandaaro kalleera Tikik'oosa kaʔameen dubba isinuun segirowa.

22 Haanssun no misii ginno goggomalabttanunna isinna goggoʔataayisiroon amere usu isin tos ani farera.

23 Waa odokkona Goottaa Yesuusa Kiristoosakko nogoddana, geelanjje, ammanone wota abbilaalun halleeto.

24 Tanbbaanon geelanjjee Goottakkaani Yesuusa Kiristoosa ogeelaataraawun dubbaan sino isoon halleeto.

6:14 Isa. 11:5; 59:17. **6:15** Isa. 52:7. **6:17** Isa. 59:17. **6:21** Ofa. Fe. 20:4; 2 T'im. 4:12. **6:22** K'ol. 4:7-8.

Kafaramero P'awuloosakkoki Handdaa Kafilip'isiyoosa Ibaaddo Tos Tabano

P'awuloosa hikka handdaa kakkoons'aafera, Mek'edooniya kaʔamamaro karoomi k'alaadayi kagiro tafilip'isiyoosa katamaakki min kawaawunya; hikki min kawaanna, P'awuloosa horaarjje ul kaʔawuropaa kaʔalliiseroye; hikki handdaa kakkos'aafamera P'awuloosa min kashaanoyi takkogiree, kakkalee kahandaare amaniilko neebaanjje usu kakkogeyaatte gooratana kafilip'isiyoosa min kawaayi kagire kat'araa agaalssisikkotti aalanttii wodanatteessa yaadaayi ashurukki antte kakkogitte almmaayiye. Halleewo kuwaarre P'awuloosa Yesuusa Kiristoosaa gutii kaʔabanaaye ammano aaloo kaʔataate mankkollee maraan hikka handdaayi aaloo kamutara geggelona kaʔatii abddatanoye.

P'awuloosa hikka handdaa kakkoons'aafera tahoraarjjee aalantti usu kakkorrakkatere goorata usu gargaarin ilabo kafarere kafilip'isiyoosa amaniil galatinye; usuna leere isoo gutii kalekaleetti rakkoo gogeetenna suure jabuunna kaʔatii abddatano isoon goggogirroon hitta esellaayi iso ataayisara. Koorana t'aadatano baasiguren Yesuusa Kiristoosakokki isi yeraasatanoyi goggoʔammagamirawun ataayise iso shaadisara; Yesuusa kiristoosane wota ayyaanayi koo laanoyi kahelateraan giri kawaa kasinoo ilabokko kaʔemeeterona ammanooyi kaʔatateeranya kuwaarre seera ooratanoyi kahelamero lakkoyo amaa iso shaadisara; Yesuusane wota laanoyi kagira dubba Waa isoon tasisinaro nogoddana geggelona usu isoon s'aafera.

Hikki handdaa kakkoʔaddeesamera geggeloo, abddatanoo, raattoo laanona amaniilkokki ammanoonna giri ataatano addeesise mankkotusero maraanya, adena kafaramere P'awuloosa kafilip'isiyoosa min kawaawun taʔabo taʔatii geelanjje tusara.

Raattoo Hikki Mas'aafa Kaʔabera

Tabano *1:1-11*
P'awuloosa kakkogire girikkeessa gara *1:12-26*
Kaʔammano girikokki masuussa *1:27—2:18*
T'imotoosaanna Ep'afiroditusan P'awuloosa kaʔabo halchcha *2:19-30*
Ammano oneebaataraankko isiʔooratano *3:1—4:9*
P'awuloosa kafilip'isiyoosa amaniilun kasisero gorssana galata *4:10-20*
Gudisano *4:21-23*

1 Yesuusa Kiristoosan diyyijjool olleeraan
P'awuloosakkona T'imotoosakko;
Min kawaakki jaarsoleenna daak'oni wota tafilip'isiyoosa
katamaayi ogiraan Yesuusa Kiristoosaayi k'ulluun?i olleer-
aan dubbaan,
2 Waa Aabbokkaankko, Goottakkaani Yesuusa
Kiristoosakko sinonna nogodda isinuun halleeto.

Galatana ebi

3 Isin takkoshaadiro tooto Waakkee galataara.
4 Arggetto isin dubba maraan go?ebaaro, geggelooyi
ebaatara;
5 Tahoraarjjee arrikko hagga?abtteedden taa gidda geetanii
wongala handdayin iinne wota feltteettaan.
6 Isinii felo o?idan?i kahagga?abera usu Kiristoosa Yesuusa
ta?emeetaro arri taageeroon feli kagudisinaro ani addeesara.
7 Wodanatteeyi mankkogittaan maraan, isin dubbaan haa
k'oppaano iin garaya; shaamanokkeeyinna leere tawongala
rummiin jereen shafatanoyinna ataayisanoyi dubbana inne
wota sino tawaa o?atatteettaan leeteettan.
8 Kakiristoosa Yesuusa nen?eyisanoo ani isin dubbaan eeg-
gitakki halchcha abo Waa iin atokkeeya.
9 Geelanjjettisin k'arumma ta?atiiyinna shaadano dubbaa
jiinayi goggobala?atton ani ebaatara,
10 Hikkina dubbaankko karooraro assaabi gog-
go?addeessawun, Kiristoosa takko?emetaro arri gin muc'c'i
o?antteenna tuffi kallayin?i goggolleetawunya.
11 Waawun kabajjanna galata Yesuusa Kiris-
toosakokki garanne tahelamatto tak'ullummaa ilii
goggo?ammaganttawunya.

Shaamano kap'awuloosa wongala bal?aatano

12 Abbilaalttee! Iin gutii kageera ayees wongala aaloo
goggobal?aaron gargaarano goggo?addeessawun ani dootara.
13 Hikkakko kakkeeyi shaamanokki Kiristoosa maraan
laano, min kawono ka?ooraroyinna kakkalee dubbaa dollee
addeesamera.
14 Shaamanokkeekkotti aalanttii Goottaayi tagitto abbi-
laalkko tammooggan haafura tawaa abissikkallayi, jabuuyi
ayeesin ataan helatatta.
15 Kookkoo beellamanokko kakkeeyi okkalee adeen fe?i
ta?idankko kakkeeyi Kiristoosa lallabaanan.
16 Hin?i fe?i ta?idanii Kiristoosa olallabaraan, ani wongalaan
moo?abayin minkashaano girano mankkokasaan maraan,
geelanjjee hikka felaraan;

1:1 Ofa. Fe. 16:12. **1:13** Ofa. Fe. 28:30.

17 Aan?i beellamanokko lellaamanokko kakkeeyi wongala olallabaraan adeen ani shaame giraan rakkoo iin gutii ataayisiin k'oppeereen idaneeyi alleenon giraan halchcha kakkisoo maraan Kiristoosa lallabaana.
18 Hayya k'arra meya? Metekki ayees idaneeyi leere fakkeessanoyi maa?eeki raadiinna Kiristoosa lallabaanoya. Hikkaniinna ani geggelaatara; in kageggelaayisarana,
19 In gutii kageera ayees, ebikkisin maraaninna kayesuusa Kiristoosa ayyaanakko tasisanttetto gargaarummana fayyinnakkeewun laano ani kasowa.
20 Maamisikki raadiinna mulli goggomutoonkko ka?atii halchchana abddi aba; ayesuun go?ameen kahorkkoo aani hittaari giriinna leere goyi Kiristoosa soo?ootteeyi goggokabajaamiro ta?atii jabuu aba.
21 Haanssun iin giri amano Kiristoosaa giranoya; goyi amanona wor?e kakkohelamaro ayeesya.
22 Halleewo kuwaarre anggonnon go?addallaye, tamutatta il girnnatta; ayesuun go?ameen eeki assaabayinaro ani laakaso.
23 Hin?a lamaa c'annak'aamara; seeyire Kiristoosane wota girin halchchara; hikki aaloo ka?idankkiya.
24 Ayesuun go?ameen anggonnon giranokki isinuun aaloo ka?idankkiya.
25 Hikka shaadaa ammanoo goggojiinattawunna goggogeggelatawun isin dubbaa dollee ani ka?adallayinarona kagirnnaro addeesera.
26 Adina emeeyire isin dollee kakkogirnnaro goorataayi aalantti teeyi Kiristoosa Yesuusa o?abttaan geggelo?oottisin jiinayinaraan.
27 Kakiristoosa wongala kaalaalun goggodootisaroo gira; hikki gollee emeeyi ani isin goddeenna goorttun fakkime giraan garakkisin gomaale, kawongala ammanooyi ibaaddo koo aani liideen jereen shafataa ayyaana kooyi ataayi aallanokkisin kasowa.
28 Maamisikki raadiinna isin odidaraan arooshalagantten; hikki iso kakkobbayinnaraanna, isin adi kakkofayinattaan Waakko kasisamero malaatayya.
29 Kiristoosa goggo?ammanttaawun kaalaa anleennon giraan usu maraan rakkoo goggo?atattaawun hitti sino isinuun sisanttetta;
30 Haanssun gidda iinne wota rakkoo o?atatteettaan leeteettan. Hitti rakkoonna hittakko horeene in giyaano kaddeetettaanna giddana in giyaa girano kamaalattanyya.

2

Fayyankka laano Kiristoosakko agaalisatano

1:30 Ofa. Fe. 16:19-40.

1 Kiristoosane wota kaʔabttaan koo laanokko kakkeeyi
maamisikki ataatano, geelanjjekko kallee goggoʔisano,
ayyaanaa koo laano, shaagana anjjire isinuun gogireen,
2 Yaada kooyi, geelanjje tooyi, ayyaana kooyinna halchcha
koo laanoyi, geggeloʔoottee addeesisa.
3 Anjjiree ammagamaddeen kakkalee ibaaddo isinkko ka-
rooraro aani tootaa kuwaarre, isi geelatano goorttun, «Inkko
kakkalee ayyoya kagira» amaa laʔo kallayikki galata helayiin
koonna aroofeltteen.
4 Metemetekisinii kakkaleetun laʔo kasisiro shaada
kuwaarre, isiʔoottisin oolaalun laʔo kasisiro arooddeeten.
5 Kiristoosa Yesuusaa tagitte hasse k'ofa, isin dolleenna
hagirtte.
6 Usu yadaliittessaa Waa laa giraan,
Waa laanokkeessa usukko kasaamamero aani yelate
lakkotootatero;
7 Ayesuun goʔameen diyyii aani leere,
middi taʔibaaddo malee alatere,
isiʔootteessa halaal yelate.
8 Ibaaddo lee emetere, isiʔootteessa hussisate,
taa gooron,
hassuwana masik'alii gutii taa gooron kaʔajajaame lee.
9 Haanssun Waa aaloo t'ok'k'ise;
mege dubbakko karoore mege usuun sise.
10 Hikkina daruurnna ul, ulkkona hegelle,
gilb dubba
mege kayesuusaan goggogilbbisironya,
11 Erreb dubba
Waa odoon kabaja sisin,
Yesuusa Kiristoosa Goottaa laano goggoʔatotiroonya.

Barraajja aani hank'k'aano

12 Haanssun, ogeelaataro oottee! Arggetto oʔajajaamattaan
goggolleetettan malee, giddana ani isin dollee giraan kaalaa
anlleennon giraan, suurewa gidda ani kakkoginnon goorata
abssiinna harʔaanoyi fayyinnakkisinun felayeen;
13 Taʔidan feʔitteessa maraan Waa ajajaamano isinuun sisaa,
halchchakkeessa feloo hayisiin isin orroo felara.
14 Maamisikki kookona hagumiguminoonna hadogamooni
fela;
15 Hittina tawoc'ac'c'aantte tameellan alattaan orroo mul-
lanna tuffi kallayinʔi, omuc'c'intteen yiis kawaa liidden, bar-
raajja aani alami dubbaan goggohank'ayitawunya.
16 Hikkina kakkonliinnara giri kakkohelamaro haafura
haʔiisooni ataayisayi abatanooyya; hikkamalee tiyaanokkee
leere feloʔootti laʔo kallayinʔi lii goggohesoonkko Kiristoosa

2:11 Isa. 45:23. **2:15** Ada. 32:5.

abbaabate takkoʔemetaro arrii ani kakkodhaadara aalantti iin gittowa amanoyya.

17 Waawun ammanooyi kasisattaan jaarssona handdaano gutii girikki kaʔadamara jaarsso lii gosisamena in geggelaayisara; isinna iine wota ogeggelaattaan leetaan.

18 Usumalee isinna geggelaayidden inna isinne wota geggeloʔoottisinii kageggelaataro yelnnattaan.

T'imotoosana afiroddit'ukokki faramano

19 Garakkisinkki ayees maalire geggelaayin, T'imotoosa isin tos saami farin Goottaa Yesuusa abddi yelatara.

20 Wodanakko isin kashaadira T'imotoosa aankkikki kakkalee ibaaddo ani lakkoʔabo.

21 Dubbana kayesuusa Kiristoosa halchcha anlleennon giraan feʔittisookki halchcha ammagayiin otittaaraanyan.

22 Ayesuun goʔameen goggokasaanii T'imotoosa isiʔootteessa atotisatera; ere odone wota goggohanddaarokki malee, inne wota felo owongala handdayera.

23 Goortta horenbbaan kallinnaro gok'ulleessaye T'imotoosa isin tos farin abddi yelatara.

24 Ani metekkeewun saami isin tos emeeyin Goottaayi abddatara.

25 Usumaleenna abbikkee, kafeloo saatikkeena iine wota wotaadara kalleero liin kadootisaro dubbaa goggogarggarron isin iin kafartettan isinuun kahandaarekkisin Afiroddit'u abbaabi goggofarroon kadootisaro lee iin mutera.

26 Usu isin dubba halchchara; hawʔamanokkeessa isin mankkomaalttettaan maraan yaadara.

27 Rumminaa usu hawʔaamere goyin gabbalamere; Waa ade shaaga yelera; gadda gadda gutii goggoʔadamoonkko, iyyeenne kuwaarre isin olaalun lakkoyo.

28 Haanssun usu kallami goddeeten goggogeggelatawunna yaadakkina iin goggofuffudaaron farin aaloo halchcheera.

29 Geggeloo oʔidanii kagootta megee atayeen; usu aankkikki ibaaddona kabajaa.

30 Usuna, isin sisin kadaanddeenon handdaa ammagiin amaa neefotteessana hahaʔusanooni, felo okiristoosan goyi hiʔi gabbalame gire.

3

Tarummi k'ullumma

1 Goortta abbilaalttee! Goottaayi geggelaayen; usuwa abbaab gos'aafe in lakkohifachchiisaro; isinuunna laʔo sisirowa.

2 Hassu keroorkko isiʔoorayeen; meellane kafelarokkona kat'araa hamas's'isamano oʔagaalssisaraankko isiʔoorayeen.

3 Noonna, Ayyaana kawaayi ohedoyisatannonna sarre
kamutaro seeraa alleenon giraan Yesuusa Kiristoosa
kaalaali odhaadatanno mankkolleene maraan rummii
hamas's'iisaminnenna.
4 Godootise aninna sooyi kakkot'aadaro aba; maayyona
sooyi kakkot'aadaro ayees kaʔabo aani golleenna, ani ade
roorara.
5 Ani alayere arri tasiddeedi hamas'isamera, alattaanii
ade tabiiniyaame aaniikko kaʔumulamero kaʔisiraʔeel ibaad-
doyya. Hikkakko kakkeeyi ani kaʔaddeesame kaʔibirawwii
ibaaddotiyya. Kaʔayihuudiseera ooratanokokki garaayi ade
kafarasaawi ibaaddoyya.
6 Gara kak'anaateeyi gollee, ibaaddo kawaa kahoroorar-
eye; seera ooratanooyi tahelamatto rummiin goʔameen ani
tuffi kallayi gire.
7 Ayesuun goʔameen iin laʔo kasisare dubba gidda Kiristoosa
maraan laʔo kallayikki aani tooteera.
8 Hikkakkona roorise usuun amere ayees dubba
kakkoonʔiisero kanneʔabiraan kakkoginnon Goottakkee
Kiristoosa Yesuusa malabanokokki jiinaanne wota
goherregisiro, ayees dubba laʔo kallayikki aani tooteera; usu
maraan amere dubba waayera; Kiristoosa yelayiin amere
dubba kamaaddinoon shakaar aani tooteera.
9 Iin seera ooratanooyi tahelamatta k'ullumma girttedde
alleenon giraan, Kiristoosa ammananooyi hikka Waakko
kaʔemeetaro, ammanokko tahelamatto rummi usu dollekko
goggohelanttonya.
10 Kiristoosana goyikko kiyaanokkeessakokki hunna gog-
gomalabron, aboosakkessa kahedeedamaro liin, gowaanoyi-
ina usu aani liin halchchaara;
11 Goyikko keyaano tos gin halchchaara.

Gachcho tos gin tiyaano

12 Ani hikka dubba helayera goorttun likkiikki leera amano
lakkoyo; ayesuun goʔameen Kiristoosa Yesuusa in kakkeessa
kakkoyelero, aninna kakkee yelayin ataayinara.
13 Abbilaalttee, ani ganaa kaʔabayero aani yelayere isiʔoottee
lakkotootataro; ayesuun goʔameen ayees koo felinnara; ka-
haaree illootaa horeene kagiro abin ataayinara.
14 Waa Kiristoosa Yesuusaa in elddeese mankkoʔuumeron,
barʔaara mankkohelayinnaro gin horddofinnara.
15 Goortta giri kaʔayyaana oʔataannenna noo ayees
dubba hikkamalee diyaano dootisara; ayees kookkooyi
kalekaleekki yaada gogire, Waa usu ayeenssa isinuun
tusirowa.
16 Golleenna gidda kakkogeennenno usuuyi girnna.

3:5 Ofa. Fe. 23:6; 26:5; Rom. 11:1. **3:6** Ofa. Fe. 8:3; 22:4; 26:9-11.

17 Abbilaalttee! Masuussakkeeyi girin inne wota laa; noo
katunsseno masuussa malee ogiraanna shaada.
18 Aalanttina hittakko horeene ade ade goggosegeeroo, gid-
dana adera suurewa ootaa segaara; omooggan takiristoosa
mask'aliiwun diina leen sesseetaraan.
19 Gachchottisona bayiya; bogikkisona Hedokkisoya; kaba-
jjattisona yerankkisotta; wodanattiso kakkongitta ayees
ka?uleetunya.
20 Noyeen ade ulkkaani daruuriya; esekko ka?emeetarona
kafayyisaro, Goottaa Yesuusa Kiristoosa halchchaa
ooratanna.
21 Usuna dubba ussun kakko?iminssisero hunnaa okaba-
jaameen soo?ootteessa aani goggolleerawun oyeraateraan
soo?oottani iggilisinara.

4

1 Haanssun ani ogeelaataronna ohalchchaaro abbilaalttee!
Geggelo?oottenna kallachchakkee olleetettaan, usumaleenna
ogeelaataro?oottee! Hikkamalee Goottaayi ataayeen aallaa.

Markka tap'awuloosa

2 Ewodiyanana Sint'eekki isi?isirroo mege kagoottaayi k'ofa
tooyi isi?aati goggogirraawun ani iso ebaatara.
3 Ii, ati ka?abddantte feloon una kalleetetta; wongala
geggeesanokokki garaayi innenaa k'elmit'osine wota,
usumaleenna megekkiso kagiri mas'aafaa os'aafameraankko
okkalee ofeloo unatteenne wota oddafureraan hin?a heleeljja
goggogarggaarttawun ebaatara.
4 Arggetto Goottaayi geggelaayen; adena amara geggе-
laayen.
5 Idanettisin ibaaddo dubbaa dollee ta?addeesantte halleete;
Goottaa eneya.
6 Ayees dubbaa ebiinna, koo kakkaleetun ebaataa gala-
tane wota hoosiinttisin Waawun sisa kuwaarre maamisikki
ayesuunna arooc'annak'antteen.
7 Malabano ka?ibaaddokko tarooratto nogodda tawaa,
wodanattisiniinna k'ofattisin Kiristoosa Yesuusa oorara.
8 Goortta abbilaalttee! Rummi kalleero dubba, kabajja
kalleero dubba, likkiikki kalleero dubba, kamuc'c'ime dubba,
kageggelaayisaro kalleero dubba, ka?idankki kalleero dubba,
idane golleetena goorttun galata, hikka aankkikki ayees
dubba shaada.
9 Inkko ka?agaalssattettaan goorttun ka?atatteettaan woga, ka-
maaltteettaan goorttun kaddeetettaan maamisikki ayeenssa
fela; kanogoddaa Hedo isinne wota linnara.

P'awuloosa usuun kafaramero ilaboon galataano

3:17 1 K'or. 4:16; 11:1.

10 Goorata kamooggankko abbaabattedden addeen isin
garakkee shaadano mankkohaggaʔabtteen maraan, in Goot-
taayi aaloo geggelaayisara; ogiraan felooyi tusin iddilii
lakkoʔabanaayiten kuwaarre shaadano shaadaa gitteen.
11 Hikka kakkonʔamara mankkorakkaye maraan lakkoyo;
aalanttina maamisikki ayees orroonna iin kagira leera
amano agaalssayera.
12 Helatanona leere waattiina ani kasowa, gobararena
leere goʔuʔeenna, gohelayenna leere gowaaye maaʔeeti
banʔeenna leere maaʔeeki gooratana iin kagira leera
amanokotti hool agaalssayera.
13 Hunna iin kasisaro usuu dubba felin daanddaara.
14 Golleenna rakkootte ohedeedamattan mankkoleeten
maraan taʔidan feltteettaan.
15 Hikkakkona karoore, isin taflip'isiyoosa katamaakokki
amaniil isin goggokassaanii, horaarjjewa wongala
kakkoʔatattetteen goorata Mek'edooniyakko ani
kakkokkiyaare goorata, isinkko kuwaarre sisanoyinna
atatanooyi kakkalee min kaʔebinna koonna lakkosise.
16 Tateselonk'k'eeyi katamaayi kakkogiree duuddo,
rakkootteyi giddagiddaa iin gargaarssa faratteettan.
17 Hikkina laʔo isinuun adamaa goggoseetton kuwaarre
ilabo halchcheere lakkoyo.
18 Kadootisaro dubba, kadootisarokkona roorssaye atay-
era; kafarttettan ilabona gene taʔafiroddit'ukko ataye iin
ammagamera; hikkina urit taʔidanii kaʔammagamero, waayi
dollee atamano kaʔabona kageggelaayisiro jaarssoya.
19 Hedokkina tanjiintti durmmatteessakki jilbbaa isinuun
kadootisaro dubba Kiristoosa Yesuusaa sisirowa.
20 Hedokkanuunna Aabbokkanuun jiroommakko taa ji-
roomma geeroon kabajja usuun halleeto, hamiinʔi.

Tagachchoo nogodda

21 K'ulloolee dubbaan Kiristoosa Yesuusa nogoddattee
geegisa. Iine wota ogiraan abbilaalnna nogodda farrama-
raan.
22 K'ulloolee dubba kakkaleekkona karoomi wonolaalun
wono kallerekokki kaminee ibaaddo nogodda isinuun farra-
maraan.
23 Tagootta Yesuusa Kiristoosa sino isinne wota halleeto;
hamiinʔi.

4:15 2 K'or. 11:9. **4:16** Ofa. Fe. 17:1. **4:18** Biy. 29:18.

Kafaramero P'awuloosakkoki Handdaa Kak'ollasiyaasi Ibaaddo Tos Tabano

Hikki handdaa kakkons'aafamera tic'c'arttitti isiyaayi taʔefesooni katamaakko mina tabiyaanne tagitto tak'ollasiyaasi katamaayi kagiro min kawaatunyya, hikki min kawaa kakkoʔaallera P'awuloosaa laana gowaatena k'alaada karoomi talleetette Isiyaawun mete talleetette katamaa Efesoonikko wongalaa kahandaaro ibaaddo geggesaa mankkogire maraan k'ollasiyaasinna odonnati abanaaye, kak'ollasiyaasi min kawaayi «Waa malabiinna kaʔammagame fayyinna helayiin mete metee ibaaddo kaʔayyaana hunnalunna odonnatiwun gilbbiisin dootisara» oʔamaraan t'ara oʔagaalssisaran girano P'awuloosa maale gire, hinʔi oʔagaalssisaran iso kaʔamaraan ayees kakkalee, «Mete metee ibaaddo hamas's'isamano aankkikki wogaaluun hegelii baraanona kababoonna kakkalee wogaal oorayin dootisara» kaʔamaroye.

P'awuloosa hikka handdaa kakkons'aafera karrummii kakiristaana handdaa tusaa kat'araa agaalssisikkiso neebayiniyye, usu aate kaʔemetero handdaalkko metekki, «Yesuusa Kiristoosa kaʔammagame fayyinna sisara, hikki kakkalee ammanojjolnna felojjol goʔameen usukko fakkisaraan» kaʔamaroya, Waa Kiristoosaayi alami met't'ee, minatteessanena isiʔoottessa tos abbaabe keenara, alami fayyiin abddi kakkogirinatta Kiristoosa wodanakko ammananokisoo kaalaalya, hikka garaayi P'awuloosa hikka kaʔatii agaalssis amaniilkokki girii misii furamiin daandaaro addeesisara.

Hikka handdaa P'awuloosakko atatere K'ollasiyasi tos geegisin kafaramero Tikik'oosa wota kagire Anasmoosa laano diyaano laʔo kaʔaboya, P'awuloosa hikka Anasmoosa kaʔamamaro diyyitikokki gara keesere Filmonaawun kakkalee handdaa s'aafere.

Raattoo Hikki Mas'aafa Kaʔabera

Tabano *1:1-8*
Takiristoosa yadaliinna felo *1:9—2:19*
Kiristoosaayi giri kaʔusub *2:20—4:6*
Gudisano *4:7-18*

1 Feʔi tawaayi Yesuusa Kiristoosakko kafaramero P'awuloosakkona abbikkaani T'imotoosakko;

2 K'ollasiyaasii ogiraan; Kiristoosaayi k'ullooleenna taʔabddantte abbilaalun Waa Aabbokkaanikko sinonna nogodda isinuun halleeto.

Kagalata ebi

3 No Isin maraan Waa kakkoʔebaatanno goorata
Goottakkaani Yesuusa Kiristoosakokki Waa Odo arggetto
galataanna.
4 Aalanttina Yesuusa Kiristoosa isin kaʔabttaan ammanona
k'ulloolee dubbaan taʔabttaan geelanjje maalnnenna.
5 Hikkina kakkonlleera daruurii isinuun ekkaatte tagitto
abddikko kakkeeyiyya, haanssun ammano karrummii won-
galakokki haafuraayi t'ayteen maaltteettan.
6 Hikkina isin tos geera. Hikka wongalana kakkomaalt-
teettenkkona sino tawaa rummii takkoʔaddeessetten arrikko
haggaʔabere alami dubba maraamure felaa goggogiroo malee
isin dolleenna il yelatanna jiinaataa gira.
7 Hikkana no maraan Kiristoosan abddii kahandaaro
kalleera, noonne wota felooyi kagira ibaaddo dubba kagee-
laatara Ep'afira isin agaalssisera.*
8 Adena isin Ayyaana kawaayi taʔabttaan geelanjje usu noon
segeera.
9 Hikkakko kakkeeyi noo andde hikka takkomaalnenno
arrikko haggaʔabnenne Waa feʔitteessakki malabano taʔayyaana
k'arummaanna addeesano dubba isinuun goggoʔammagiroon
isin maraan ebiinna kakkaleetun ebaatano lakkoʔinssenno.
10 Kakkoonʔebaatannana Goottawun goggodootisaroo lii
goggogirttawunna dubbaayi usu goggogeggelaayissawu-
niyya. Hikkinna feloʔoʔidan dubbaayi il yelataa Waa
malabanoyi jiinaataa;
11 kaʔatii ataanna obssi goggogirttoon; kakkabajaame hun-
nakkeessakokki jilbbaa hunna dubbaayi ataataa, geggge-
laataa,
12 Tak'ulloolee rittii ifaayi oʔatatanno goggolleennon
kayelero odo goggogalatitawunya.
13 Usu kamugudi mootiikko beesere, usu kageelaataro
erekkeessakokki wononnati tos no tabise.
14 Wodoo laanokkeessakkokki iigi c'ubbokkaaniwun
shaaga helanne.

Kiristoosa dubbaankko t'ok'k'i kaʔameya

15 Kiristoosa kamutoon waawun karrummii masuussaya;
usu met't'a dubbakko t'ok'k'i kaʔame kaʔatiinna barkkiya.
16 Kameen dubba usuuyi met't'aamera, daruurnna ul ka-
gira, kamutarana kamutoon, korffinjje golleenna goorttun
hunnaal, mootijjol golleenna goorttun odonnati obariisa-
raan, kameen dubba usukkona usuunwa met't'aamera.
17 Usu kameen dubbakko kahoreeya, kameen dubba raat-
too isiʔabate kakkot'aabbatera usuuyiya.

---

* **1:7** Noonne: kookkoo kahorkkoo mas'aafal «Isinii» amara. **1:7** K'ol. 4:12. **1:14** Efe. 1:7.

18 Usu maarkkeessa kalleero min kawaawun meteya; ka?ameen dubbaan kahoree goggolleeroon goyikko keyaanoon barkkiya.
19 Waa kameen dubba usuuyi goggolleeroon geelatera.
20 Masik'alii gutii ka?ubatero iigikkeessa nogodda sinoyi ulnna leere daruurii kagiro dubba garakkeessane isi?ootteessane wota wogarise.
21 Tameellan k'ofattisinkko kakkeeyi t'ayteen Waakko fakki antteen fe?itisinii diina leeteen gitteen.
22 Gidda go?ameen mullanna tuffi kallayin?i k'ulloolee yeli isin isitoos gabbaliin amere goyi kakiristoosakokki garane isin wogarise.
23 Hikkina kakkollinnara isin ammanokkisinii t'aabbayiddeenna ekkaayidden aallanoyi tamaalttettan tawongala abddikko anshalagaamon ataayi gogirtteenya. Isin kamaaltteettaanna daruurkko hegelle tagitto met't'a dubbaan kalallabaamero wongala hikkaya; ani p'awuloosana hikka wongalaan kahandaaro leera.

P'awuloosa min kawaa maraan katusero ataan

24 Isin maraan ta?atayero rakkoowun giddanna ani geggelaatara, Kiristoosa maarkkessa kalleero min kawaa maraan ta?atatero rakkookko iin tahank'attetto isi?ootteyi ammaginara.
25 Ani haafura kawaa isinuun aaloo goggosegiroon Waakko iin tasisanttetto hadaraayi min kawaawun kahandaaro leera.
26 Hikki haafurana karoorero geesjjolnna alattaan ta?ibaaddokko siyame hool lee adallaate gire, gidda go?ameen k'ullooleewun mutera.
27 Isoon Waa hitta hoolkkotti kabajjana durumma Ayizaab orroo eegitattitto addeesisin assaabe, takabaja abddi kalleera isin orroo kagira usu Kiristoosaya.
28 Noonna ibaaddo metemeteeyi Kiristoosaa k'ulluukki yeli keeniin goggodanddeenon; ibaaddo dubbaan k'arumma dubbaa markkasisaanna agaalssisaa gara kakiristoosa lallabaanna.
29 Aninna ataanii iyye orroo kafelaro hunnakkeessayi mo?abataa hikka halchchaan is's'aamara.

2

1 Isin maraanna Lodok'iyaayi kagiro ibaaddo maraan usumaleenna bebbeedttee dii kakkasoon ibaaddo dubbaan eeki gitakki daafuraro isin goggo?addeessawun dootara.
2 Ani kakkondaafurarana wodanattiso goggo?isinna geelanjjeeyi isi?aatireen, ta?idan shaadano dubbaayi wor?e helatanoyi hool tawaa kalleero Kiristoosa goggomalabnawunya.

1:18 Efe. 1:22-23. **1:20** Efe. 2:16.

3 Golatte tagitta tak'arummaanna tamalabano durumma
kakkohelamatta Kiristoosaayiyya.
4 Hikkana ani kakkoonʔamara maayona kasossoyisaro
kameellan ayeesi isin goggosoboonkko amereyya.
5 Sooyi isinkko gofakkiʔamenna suure ayyaanayi ani
isinne wota gira; woga kaʔidanii giranokkisinna Kiristoosaa
kaʔabttan kat'aabbate ammano oʔabttaan isin kakkodeyaare
goorata ani geggelaayera.

Kiristoosaa kahelamaro kaʔammagame giri

6 Goottaa Yesuusa Kiristoosa goggoʔatatteettaanii usuu gira.
7 Usuu t'aabbayiddeenna muc'c'imaddeen gog-
goʔagaalsattettaan malee ammanokkisinii ataayeen gira.
Ammagami karoorro galata Waawun sisa.
8 Kiristoosa gutii kat't'aabbatero alleenon ibaaddo
kakkayero wogaanna hikka alami kamaadinoon seera gutii
kat'aabbatero kamet't'aanna addakki ayeesii maayona isin
booji goggoʔaatonko isiʔoorayeen.
9 Hedo laanokkeessakokki ammagamanoo ibaaddo lee ad-
deesame kakkogirara Kiristoosaayiyya.
10 Isin kaʔammagame giri kakkohelatteettaan, met't'a dub-
baa, mootinna odonnati oʔabaan dubbaan gutii mete kalleero
Yesuusaayiyya.
11 Isin usu ammananoo hamas'iisanttettan; hikki
hamas'iisamanokisin c'ubbaaliyekkotti tasooye yadalii
baasin Kiristoosaayi kafelameroyya kuwaarre gene
taʔibaaddoyi kafelamero lakkoyo.
12 Kakkot'ammak'antteen goorata isin Yesuusane wota
k'amalantteedden usune wota goyikko keteettaan. Goyikko
kakkoketeettanna Kiristoosa goyikko kakkeesero hunna
kawaayi ammananooyiya.
13 Isin c'ubbo felanoyiinna c'ubbaaleyi sooʔoottisin
hamas's'iisatanawaattikotti aalanttii gooten gitteen; gidda
goʔameen Waa isin kiristoosane wota arddonʔi yelera;
c'ubbokkisin dubbana haheso amera.
14 Usu hasse no mootaanna neebaataa seeraayi tagitte
taʔanzaa s'uufii baase; masik'alii gutii misimaare owaamere
nookko baase.
15 Oʔatiinna odonnati obariisaraan mask'aliyi awodere
muwaanokisoo furssise abbaabatere obojaameeraan lii di-
idaabi goggomutinawun yele.
16 Goortta aamooyi goorttun t'amooyi, baala goorttun
kadiginnii wogaa, goorttun tafoolssi arri kabajaanokotti
aalanttii maayyona isin aroofirddinno.

2:12 Rom. 6:4. **2:13** Efe. 2:1-5. **2:16** Rom. 14:1-6.

17 Hikki dubba horenbbaan emeeyin kagiro ayesuun
hoosiya; rummi kakkohelamatta adde Kiristoosaayiyya.
18 Akamaleetti idaneeyinna erggichchaal hedoyisatanoyi
kadhaadatara maamisikki ibaaddona isin laʔo kallayi
goggohaasonkko isiʔoorayeen. Hikka aankkikki ibaaddo
kadeyaaro raagayi isk'ulloyisataa laʔo kallayikkinna tasooye
k'ofaayi koorara.
19 Hikka aankkikki ibaaddo mete kalleero Kiristoosane
wota esella toonna lakkoʔabo; maar dubba mikitaalii iinsse
eselisere kaʔaamisaro meteya. Waa maar dubbaan jiinaan
kasisara hikkamaleeyya.

Kasossoyisiro agaalssisikko isiʔooratano

20 Kiristoosane wota gootedden hikka alamikokki ka-
maaddinoon wogaalkko duuddo fakki oʔantteen golleeten,
hayya gidda alamikko kafakkimoongittaan aani leeteddeen
muun hikka aankkikki ajajaalun iminamattaan?
21 Hikki ajajaalnna, «Arooʔabtte, arook'ammasite, arood-
intte» kaʔamaroya.
22 Hikki dubba hiʔi taʔibaaddoo ajajaalnna agaalssis
gutii kat'aabbatero mankkollee maraan feloo gutii hayi
kakkoʔabbaabate goorata bayin oʔekkaateraanyan.
23 Hikki ajajaal feʔittessakko kakkeeyi hedoyisatanona
akamaleetti idanee maarkkeessa nugulaayisatano kinttibii
mankkoʔabataraan maraan k'arumma oʔabaan aani
isoon laara. Ayesuun goʔameen kasooye amalakkisoo
awodatanokokki garaayi laʔo kallayinʔiyan.

3

Kiristoosaayi kahelamaro giri kaʔusub

1 Goortta kiristoosane wota goyikko gokketeen Kiristoosa
mergge tawaayi hamas's'ee takkogiroo ele daruurii kagiro
ayees dootayeen.
2 Arggetto ele daruurii kagiro ayeeskkokki k'oppaa
kuwaarre ulii kagiro ayees arook'oppiteen.
3 Isin gootettaan; girikisinna kiristoosane wota waayi or-
roo golatera.
4 Girikisin kalleera Kiristoosa abbaabayi kakkoʔemeete
goorata isinna usune wota kabajaa mutinnattaan.

Kaddoʔaninna kaʔusubkki giri

5 Haanssun isinii kagiro kaʔulee halchcha lagada; isona
«Sharmuut'umma, battowano, yorano, halchcha kameellan,
tolchcha hedoyisatano kalleero halchchaanoya».

2:19 Efe. 4:16. **3:1** Mez. 110:1.

6 Hikka ayeesjjolkkotti aalanttii kaʔajajaamon ibaaddo gutii
engge tawaa emeeyinnatta.
7 Isin metekisiniwa hittakko horenne kaʔajajaamon ibaaddo
orroo takkoggitteenii usu ibaaddo malee gitteen.
8 Gidda goʔameen engge, amaraanjje, miigge, mege baasano
orroʔoottisinkko tirayeen; kamulliisira ayeenssa hiʔitisinkko
aroobbeenno.
9 Tadoʔan yadaliittisin k'aartteen mankkoshafittettaan
maraan isiʔisii orroo t'ara arooʔayeesseen.
10 Kamet't'erokotti middi kaʔusubaatero malabanoo
taʔiggilsanttetto yadalii sarssayeen.
11 Hikka garaayi Giriikkiinna Ayihuudi, ka-
hamas'iisameroonna kahamas'iisamoon giro, kaʔagaalssatero
Ayizaabna kaʔagaalssannongiro Ayizaab, balchchkkinna
diyyikki ibaaddo orroo kaleenna laagitto; Kiristoosa
dubbayya; dubbaa orroo gira.
12 Goortta Waayi oʔassaabantteettaanna k'ulloolee, ogeelaant-
teettan mankkolleeten maraan anjjiree, idanee, isi yeraasa-
tanoyi, nenʔeyisatano, obssi sarssayeen.
13 Isiʔorroo isiʔisii obssaa; isinkko koo kakkalee gutii k'uut't'e
kaʔaba gogire haheso ama; Kiristoosa isinuun haheso gog-
goʔameroo isinna haheso ama.
14 Kameen dubbakko rooritte dubba hank'k'inna kallii
raattoo yeltte kukkuyisse shiite taʔabttetto geelanjje sarssay-
eeen.
15 Isin maar kookki mikitaal leeteddeen
kakkoʔuumantteettan hitta nogoddaan mankkollee maraan
takiristoosa nogodda wodanattisinii harreeddo; Waa
ogalatattaan laa.
16 Kakiristoosa haafura ammagame wodanattisinii or-
roo hagire; k'arumma dubbaayi isiʔisirroo agaalssayeen,
hoolttoyeen, mazamurinna saadisaa, taʔayyaana yaayeeyi
wodanakko Waa galataa zammara.
17 Gara kayesuusane Waa odo galataa heʔiinna leere felooyi
kafelaattan dubba kagootta Yesuusakokki megeeyi fela;
usuna Waa odo galataa.

Waa kaʔammanaro kaminee ibaaddokokki woga

18 Isin oorijool! Goottaayi dollee kadootisaro mankkollee
maraan entterjjoolkkisinun ajajaama.
19 Isin entterjjol! Oorijoolkisin geelayen; oʔokokowattaan
aroolleeten.
20 Yiiso! Hikki Goottaa kageggelaayisaro mankkollee
maraan kameen dubbaan isin oʔumuleeraawun ajajaama.

3:9 Efe. 4:22. **3:10** Met'. 1:26; Efe. 4:24. **3:12** Efe. 4:2. **3:13** Efe. 4:32. **3:17** Efe. 5:19-20. **3:18** Efe. 5:2; 1 P'et. 3:1. **3:19** Efe. 5:25; 1 P'et. 3:7. **3:20** Efe. 6:1.

21 Yiis oʔumulttettaan isin! Yiiskkisin abddi goggogoosan-
nonkko enggeeyi arooʔamarayissen.
22 Diyyummakokki seeraayi ogittan isin! Kaʔulee
goottoleettisinun kameen dubbaawun ajajaama;
kakkonʔajajaamattaanna iso isin mankkodeyaaraan maraanna
ibaaddo mankkogeggelayisattaan maraan, ibaaddon
mutin anlleennon giraan Goottaa abssatanoyinna taʔidantti
wodanaayi halleewo.
23 Kafelattaan dubba ibaaddon kafelattan aani anlleennon
giraan Goottaa Yesuusaan kafelattan aani wodanakko fela.
24 Hikkanunna Goottaa tadaruuree rittii isinuun barʔaara
yeli kasisinaro kassaanwa; isin kakkoonhanddattanna Goot-
taa Kiristoosaanyya.
25 Goottaa dollee ululisano mankkogginno maraan tameel-
lan kafelara omeellan feloʔootteessa maraan murroo atayi-
nara.

4

1 Isin goottolee! Isinna daruurii Goottaa kaʔabttaan ad-
deesaddeen isinuun kahandaaro ibaaddo idaneeyinna ilt-
tooyi diyaa bariisa.

Kaʔadamero gorssa

2 Waa galataa haʔiisoon ataayeen ebaayen;
3 hikkanne wota Waa haafurakkeessan noon ufa goggoban-
noonna ani usu maraan shamere takkogiro takiristoosa hool
ataayisiin no goggodanddeennon noyeen ebaayen.
4 Aninna goggodootisaroo haafurakkeessa addeesisi gog-
goʔayeesiroon ebaayen.
5 Maamisitti esellaanna laʔo helataa kaʔammanon ibaad-
done wota k'arummaa gira.
6 Ibaaddo dubbaan mete metee tadootisatto abbaab sisin
goggoʔaddeessanun arggetto ayeeskkisin essebo kakkokibant-
tetto babo aani onʔomoonje kaʔabo halleewo.

Tagachchoo nogodda

7 Tikik'oosa garakkeetti haajaa ayees dubba isinuun segi-
irowa; usu kageelaame abbi, handdaawun kaʔabddamena
ogoottaa felo iinne wota kafelare kafeloo saatikkeeya.
8 Usuna ani isin tos takkofarera aalantti noo takkoginno
isinuun goggosegironna isin goggogoggoʔisiroonya.
9 Usune wota unattisin kalleero kaʔabddamenna kageelaame
abbi Anasmoosa isin tos emeeyinnara; isona hitta banʔee
kagiro ayeeskkokki gara dubba isin agaalssisirowa.
10 Iinne wota kashaamere Arsit'irokoosana isinuun
nogodda farramaraan; arttoo «Isin tos kakkoʔemeete

3:21 Efe. 6:4. **3:22** Efe. 6:5-8. **3:25** Ada. 10:17; Efe. 6:9. **4:1** Efe. 6:9. **4:7** Ofa. Fe. 20:4; 2 T'im. 4:12. **4:8** Efe. 6:1-22.

goorata goggok'op'attanun» amere isin shaadisaa kagire kabarnnabaasi ere kaʔanna Mark'oosa isinuun nogodda farramara.
11 Iyost'oosa amame kaʔuumamara Iyyaasu nogodda farramara. Ohamas'iisameeraan orrokko wononnati kawaa inne wota ofelaraan hinʔa olaalyaan; isona in goggoʔiiseraan.
12 Unattisinko kalleera Yesuusa Kiristoosan kadaanddaara Ep'afira nogodda isinuun farramara, isin giri kaʔayyaana jiinataa ataayi goggoʔaallitanunna feʔi tawaa dubba goggofelttaanun usu isin maraan arggetto ebikkeessayi ebaatara.
13 Isin maraan Lodok'iyayiinna tahiraffoli katamaali kagiro ibaaddon aaloo kadaafurara ani metekkeewun usuun atotaara.
14 Kageelaame akimii luuk'aasana Deemaasi nogodda farramaraan.
15 Lodok'iyaayi tagitto abbilaalun Linfunanna minkiseeyi kagiro min kawaatun nogodda geegisa.
16 Hikka handdaa isin gonabbabitten esekko Lodok'iyaayi kagiro min kawaayinna adi goggonabbabamiro yela; isinna ada Lodok'iyakko isinuun kafaramaro handdaa nabbaba.
17 Arkkip'p'asiwunna «Kagootta handdaawun kuun osisameeraan felo maaragee goggofelttoon usu haa amara ama segaa.»
18 Hitta nogodda genetteeyi kas'aafera ani P'awuloosaya. Shaamanokkeenna shaada. Sino tawaa isinne wota halleeto.

4:10 Ofa. Fe. 19:29; 27:2; Film. 24; Ofa. Fe. 12:12,25; 13:13; 15:37-39.

Kafaramero P'awuloosakkoki Handdaa Tiito Tos Tabano

Tiito Ayizaab lee giraan ammano tos kaʔabbaabatero golleero P'awuloosa fareen tawongalaayi enee kagarggaararo kafeloo saatiye, P'awuloosa hikka handdaa kakkoons'aafera kic'c'arkki hikka kafeloo saatikkeessa kalleero Tiitoon golleero Tiito hasse arri min kawaakonʔi felo felissisaa ul kak'ert't'eesi gire. Handdaakkeessa kinttib kakkosisara mete kalaaro ayees seed gutiiyya.

Kahoree, min kawaatti jaarsolee kakkaleekkona ul kak'ert't'eesikokki ibaaddo felo omeellankokki gara misitti yadalii isoon girin dootisatto Tiitoon k'ofa sisara, kallami min kawaayi orroo kalekaleetti una hikka amaa giraan jaarttilnna jaarsoleel, usumaleenna wodallaalnna ohandaareen misii agaalssisin dootisaro Tiito usu gorssaara, gudisaanna, taʔamaniil yadaliikokki gara kakkaleekkona nogoddaanna geelanjjee giranokokki gara, usumaleenna min kawaa orrokko isidiidano, dogamano, kalekalee biyaano tiranokokki gara, usu Tiitoon gorssana geggees sisara.

Raattoo Hikki Mas'aafa Kaʔabera

Tabano *1:1-4*
Min kawaatti jaarsolee *1:5-16*
Min kawaayi adda addatti unakonʔi felo *2:1-15*
Gorsana hadisano *3:1-11*
Gudisano *3:12-15*

1 Waa oʔassaabatero ammanona karrummii giri kaʔayyaana tos kak'ajeelisiro karrummii malabano jiinasiin, diyyii kawaanna Yesuusa Kiristoosan kafaramero P'awuloosakko,

2 Ammanokkeessana malabanokkeessa kakkodhabbatera kasoboon Hedo geesjjoolkko horeene tatabero jiruu jiroom-matti tagiri abddi gutiiyya.

3 Usu kakkomurtteesseero goorata no kafayyisaro Waakkaanikki ajaja iyyeen hadaraa kakkosisamero kalallabaano garane haafura iin tuse.

4 Raattokki kalleero karrummii ammanoo erekkee kalleero Tiitoon Waa Odokko, no kafayyisaro Kiristoosa Yesuusakko sinonna nogodda kuun halleeto.

Tiito k'ert'eesi kaʔabanaaye odonnati

5 Ku tak'ert'eesi oddolaa kakkonʔiiseera ganaa kaʔekkaannon giro ayees goggoekkassoonna ani

1:4 2 K'or. 8:23; Gel. 2:3; 2 T'im. 4:10.

ajaja goggosisero malee katamaa dubbaa jaarsolee goggoshuumitonya.

6 Min kawaakki jaarssa kattuffamoon, oori too kaʔabo, yi-iskkeesana Waa kaʔammanaro rarragatanooyi goorttun ajaja atatanowaattii megekkiso kaʔuumamoon halleewo.

7 Ep'is k'op'os lee (horehaye kafelara) felo owaakotti hadara goggoʔabo malee kattuffamoon laano dootisara. Hikkinna ifissaaddaa, saame kaʔamaraatarona, kasetaaro, kadogamaro, raa kallii tahelamatto laʔoon kattiyaaro laano lakkodootisaro.

8 Hikkakko suure martti kak'op'ataro, kaʔidankki kalleero kageelaataro, isikaʔawodataro, tukkulkki, k'ulluukkina isikaʔoorate laano dootisara.

9 Kakkalee karrummii kalleero agaalssisi gog-goʔataayisiroonna hikka agaalssis odidaraan goggowok'asiron goggoʔagaalsateroo kaʔabddame haafuraa kaʔataataro laano dootisara.

10 Kadiidara, kallafilafara kasobara kamooggan ibaaddo gira, suurewa hikki kahamas'iisamera taʔayihuudi unakkoya.

11 Hinʔa c'alʔi isano kadootisaroya, aalanttina likkiikki kalleenon raandde laʔo helayiin amaa agaalssisin kadooti-soon ayees agaalssisanoyi kaminee ibaaddo dubba shala-gaaran.

12 Kakkiso kahegeroolkko koo garakkisoo ayeesaa giraan, «kak'ert'eesi ibaaddo arggetto t'ara oolaalnʔi, kameellan su-laalena laafanʔi ganchenʔiyan» amera.

13 Hikki atonnati rummiya, haanssun aaloo k'odiina, hikkina likkiikki ammano goggogirttoonna,

14 Taʔayihuudi maammaa goorttun rummikko ofakkimer-aan ibaaddokotti ajaja goggoc'ak'asonkkoya.

15 Kamuc'c'imewun kameen dubba kamuc'c'imeya, batti-ikkina Waa kaʔammanotun ade kamuc'c'imera kooko koonna laagiro; suurewa sammuuttisona shaadanokkiso kabbat-toyeya.

16 Waa kanssowa amaraan, ayesuun goʔameen feloʔoottisooyi kakataraan, omeellan, oʔajajaamonna felo oʔidanuun olleenonyan.

2

Kaʔidan agaalssisi kaʔidan giriwuun

1 Ati ade likkiikki agaalssisine wota kaʔisiʔaataro agaalssisi.

2 Kajjaarʔome babbaar oʔisil okkabajameen, isiʔoottisoo oʔoorataran ammanoo geelanjjena obssanoyi fayyaaleessanʔi goggolleerawun gorssii.

3 Usumaleenna jaarttilnna girikkisooyi okabajaameen gog-golleerawun, kaʔidan kalleero ayees goggoʔagaalssisirawun

1:9 1 T'im. 3:2-7

kuwaarre mege kaʔibaaddo obaasaraan goorttun kasetiisaro t'amokokki araada oʔabameen goggolleenoonkko agaalssisa.

4 Haa golleen iso kaʔimakki heleel entterkisona yiiskkiso goggogeelarawun agaalssisin daanddaaran.

5 Haafura kawaa maayyo dolleenna goggoʔinggaamamonkko isiʔoottisoo oʔooratarannа omuc'imeen, min orroo felooyi oʔaddeesameen, oʔidanʔi, entterkkisowunna oʔajajaamaraan goggolleenawun agaalssisi.

6 Usumaleenna kaʔimakki babbaarnna isiʔoottisoo goggoʔooranawun gorssiin.

7 Maamisikki ayeesinna kaʔidan ayees yelanooyi isiʔoottaa masuussa yela tusa, kaʔagaalssisatto agaalssisanoyina kaʔisil laanona, kaʔabddame,

8 Kattuffamoon kaʔidankki ayees tusina, hikkana kadiidara garakaani taʔamiʔayeesro kameellan ayees waayire goggomullironya.

9 Diyyijjool goottakkisowun maamisikki ayeesinna goggoʔajajaamirawun goggogeggelaayisinawun haafura kameellan goggoʔabbaabonkko agaalssisi.

10 Arooheto, hikkina raa dubbane kafayyisaro agaalssisi kawaayi goggogeelaroon duuddo oʔammanameen laanokkisoo goggoʔatotisirawunya.

11 Fayyinna takkohelamara sino tawaa ibaaddo dubbaan muttetta.

12 Hitti sinonna c'ubbo giranona alamikokki halchcha kakayinne, hikka geesii isiʔoottaani ooratanna k'ullummaa, karrummii giri kaʔayyaanaa goggogirnnon no agaalssisara.

13 Hikki kasommaasame abdditaani kalleero kanjjinkki Hedokkaanina taffayyisatto tayesuusa Kiristoosa kabajjakotti muteen ooratanna.

14 Usuna meellanekko beesin kaʔidankki kalleero felin kaʔataataro kakkeessa kalleero gosa ussun muc'c'isin isiʔootteessa no maraan roorssate sisatera.

15 Goortta agaalssisin kadootisara hikkaya; odonnati duuddokki gorssiin, hadisiin, maayyona aroottuffanno.

3

Kaʔidankki kalleero felano

1 Ibaaddo mootijjolunna odonnati oʔabawuun goggoʔajajaamiroon, ajaja goggoʔataraawun kaʔidan kalleero dubba felin oʔekkaateen goggolleerawun shaadisi.

2 Usumaleenna maayyo gutiinna tameellan goggoʔayeesonkko, onogoddaa goggolleerawun, ibaaddo dubbana wodanakko talleete anjjire goggotusirawun addeesisi.

2:14 Mez. 130:8; Biy. 19:5; Ada. 4:20; 7:6; 14:2; 1 P'et. 2:9.

3 Hittakko horeene no metekkaanuun shaadano kakkonhank'atero, oʔajajaamon, osobamnnenno, kalekaleekki halchchayinna ekkaatanon diyyii leene oʔiminamnnennonne, insseʔinggamanna isiʔisi diidaa meellaneenna k'anaatee ginne.
4 Ayesuun goʔameen kafayyisarokkaanitti anjjire tawaanna geelanjje kakkomutte goorata,
5 Ofelnnenno k'ulluunʔi feloowun anlleennon, shaagakkeessakko kakkeeyi fayyiisera; kafayyiserana kallami umulamano kalleero aalanonna Ayyaana K'ulluukki usubaatanoya.
6 Hikka ayyaanaa kafayyisaro Waakkaani Yesuusa Kiristoosa garane noon c'abac'abayise sisera.
7 Hikkina sinoyi k'ullooyinne jiruu jiroommakki giri abddi abayinne oʔeelanno goggolleenonya.
8 Hikkina kaʔabddame haafuraya. Waayi oʔammanaran kaʔidankki ayees felin isiʔoottisoo roorisayi goggosisarawuun hikka ayees addeesisi ati goggoʔayeesson ani dootara. Hikki kaʔidankkina maamisikki ibaaddona kamaadiroya.
9 Ayesuun goʔameen kamaaddinnoon dogamanonna alattankkokki hidiid tootaano dogamanokkona gara kaseera takiyaatto enggekko fakkimi, hikki laʔo kallayikkina kamaadinnonya.
10 Kalekalee laano kakkeenaro ibaaddo horaarjje gorssii, kallami adi seerii, esekko goroore usune wota kuun esella toonna aroogginno.
11 Hikka aankkikki ibaaddo kashirmena c'ubbaalessaya, isiʔootteessa gutii kafirddaataro laano addeesi.

Tagachchoo markka

12 Art't'imoosi goorttun Tikik'oosa ku tos goggofareroo ani mankkogiro tos Nik'op'iliyooni tos emeeyin kuun kadanddame dubba feli; bat't'eessa esee roorisin goosayera.
13 Seera okasaan Zeemasana Ap'iloosa sessettanttisooyi gargaarin kuun kadanddame dubba feli; isoon kadootisaro dubbana ammagi.
14 Unattaankko olleeraawun arri tahittaariteewun kadootisaro goggohelarawunna barsanoʔoottisoyinna il kallayinʔi goggolleenoonkko felo oʔidanuun ataatano goggoʔagaalssanawun dootisara.
15 Iinne wota ogiraan dubba kuun nogodda farramaraan. Ammanokko kakkeeyi no ogeelaataraawun nogodda geegisa. Sino tawaa isin dubbane wota halleeto.

3:12 Ofa. Fe. 20:4; Efe. 6:21-22; K'ol. 4:7-8; 2 T'im. 4:12. **3:13** Ofa. Fe. 18:24; 1 K'or. 16:12.

Kafaramero P'awuloosakkoki Handdaa Filmoona Tos Tabano

Filmoona kaʔaddeesame amaniiye, kak'ollasiyaasi min kawaakokki maganaalkko kooyya amame hedamara. Filmoona Anasmoosa kaʔamamaro diyyiti abanaaye, hikki diyyitina goottakeessakko iise baye takkobeere minkashaano kagire P'awuloosane wota eseleen, gara kap'awuloosane Anasmoosa kakiristtinnaa ammano atate, P'awuloosa Filmoona tos kas'aafere handdaa Filmoona abbaabate usu tos emeeto gutii kagiro diyyiti Anasmoosa wota goggowogarroo kashaadisaroye, adanoyinna gidda Anasmoosa amanii mankkollee maraan hittakko horenbbaan kaʔammano abbi aani usu goggok'op'aroon kuwaarre diyyii aani usu goggotootinonkko segaara.

Raattoo Hikki Mas'aafa Kaʔabera

Tabano *1-3*
Kap'awuloosa galata Filmoonaan *4-7*
P'awuloosa gara kaʔanasmoosa kaʔebaatero kaʔatii ebi *8-22*
Gudisano *23-25*

1 Yesuusa Kiristoosa maraan kashaamero P'awuloosakkona abbikkaani T'imotoosakko, aaloo no kageelaatannona noonne wota kafelaro Filmoonaan.

2 Abbattaani Afibiyaan, noonne wota wotaadara kalleeron Arikkip'aan minkkaayi kakukkumaro amaniluun,*

3 Waa Aabbokkaanikkona, Goottaa Yesuusa Kiristoosakko sinonna nogodda isinuun halleeto.

Tafilmmona geelanjjeenna ammano

4 Ku ebikkeeyi shaada arggetto Hedokkee galataara.

5 Aalanttina Goottaa Yesuusaan kaʔabtto ammanona k'ulloolee dubbaan taʔabtto geelanjje maalera.

6 Kiristoosaa mankkoginno maraan ayees kaʔidan dubba aaloo goggoʔaddeesson, ammanokkaa kakkaleetun geegisaa goggoʔataattoon ebaatara.

7 Abbikkee! K'ulloolekotti wodana mankkofolssisseewun geelanjjettaakko geggeloo oʔatiinna goggoʔinna helayera.

P'awuloosa Anasmoosa maraan wogarssi ebaate

8 Haanssun felin kadootisaro ati goggofelttoon ku ajajin Kiristoosaayi jabuu iin gogirtena,

---

* **1:2** «Minkkaayi kakukkumaro amaniiluun»: heʔi tagiriikkii «Minkkaayi kagiro min kawaawun» amara. **1:2** K'ol. 4:17.

9 Goortta jaarsana gidda ade Kiristoosa Yesuusaan
kashaamera ani P'awuloosa geelanjjee ku ebaatara.
10 Minkashaano giraan ka?umulero erekkee Anasmoosa
maraan ebaatara.
11 T'aye kuun la?o kallayikkiye; gidda ade kuunna leere
iyyeen la?o ka?abo leera.
12 Wodanattee malee kalleero usu abbaabe ku tos farera.
13 Wongala maraan ani takkoshaameree ban?ettaayi liire
iin goggohanddayiroon haasayiin dootere.
14 Ayesuun go?ameen ati kafelatto ka?idankki ayees dubba
geelanjjee kuwaarre hunnaa goggolleenoonkko kunne
hamakkarooni koonna felin lakkodootaro.
15 Woddaasan Anasmoosa goorata kic'c'aruun kukko
kakkoonkalebeera, usu k'op'ayidde eerinnawun ku dollee
goggo?adallaayissonya.
16 Hittakko horenbbaan ade diyyii aani halleennoni giraan
diyyikko karooraro aw?allokki abbiya; iin kageelaameya,
halleewo kuwaarre sooyi usu handdaanokkeessa ku
mankkomaaddinaro maraan ayyaanaa ade Kiristoosaa abbi
kuun mankkollee maraan kuyeen ade aaloo kageelaameya.
17 Goortta in saatii aani gotootite in goggok'op'aattoo malee
yela usu ata.
18 Usu ku kakkomiir?era ayees gogire goorttun am?aatatta
usu gutii goggitte in gutii tootii.
19 Ani P'awuloosa hikka genetteeyi s'aafera, usu ta?abo anza
ani murnnara. Ati metekkawun kakkee mankkoleetewun
koonna lakko?ayeesinnaro.
20 Abbikki Goottaayi in goggomaaditon dootara, Kiris-
toosaa wodanattee foolssisi.
21 Iin ka?ajajaamatto laano abddataa, ani kahoosatarokkona
roorisi kafelnnatto addeesere s'aafara.
22 Hikkakkona kakkalee, ebikkisin abbaab helayire ani isin
tos emeeyin abddi mankkoyelataro maraan takkofoolssaro
ban?e iin ekkaasa.

Tagachchoo nogodda

23 In wota Kiristoosa Yesuusaa kashaamera Ep'afira no-
godda farramara.
24 Usumaleenna inne wota ofelaraankko Mark'oosa, Ar-
sit'irokoosa, Deemasana Luk'aasana nogodda farramaraan.
25 Tagootta Yesuusa Kiristoosa sino isin wota halleeto.

1:10 K'ol. 4:9. **1:23** K'ol. 1:7; 4:12. **1:24** Ofa. Fe. 12:12; 25; 13:13; 15:37-39; 19:29; 27:2; K'ol. 4:10,14; 2 T'im. 4:10,11.

Ka?ibirawwii Ibaaddo Tos Kafaramero Handdaa Tabano

Hikki handdaa kakkons'aafamera ibaaddo iso godiide ammanokkisoo iisin kagabbalamero amaniiluwunye; s'aafiiti Ibirawijjoluun ka?addeesisera Yesuusa Kiristoosa karrummiinna kagachchoo mutano kawaa laano tusinya. Hikki amaniil ammanokkisooyi goggo?ar?arawun ataayisara; hikka kakkofele goorata rummi seed addeesise tusara,

1. Ta?atatero rakkookotti garane karrummii odoon ka?ajajaamaro kalleera Yesuusa jiruu jiroommakki ere kawaayya; Ere kawaa laanoyi ammato ohorkkokki kahegeroolkko, Musekkona erggichchalkko aaloo karooreya.
2. Yesuusa ammato ohorkkookokki tuuk'aamolkko aaloo karoore jiruu jiroommakki tuuk'aamo laano Waa issii ayeesera.
3. Gara kayesuusane amaniil c'ubbokko, abssikkona goyikko fayyinnara; Yesuusa tuuk'aamolkokki woyichcha laanoyi ka?ibirawwii ibaaddokokki ammano seerana kagiddi jaarsso hoos aani mutaa kagire fayyinna rummi goggolleeroon yelera.

S'aafiti ta?isira?eeli jirtti ka?addeesame ibaaddokokki ammano masuussa yelatereyya, (Foolssi. 11) onabbabaraan ammanokkisooyi goggo?ataarawun addeesisara; usumaleenna (Foolssi. 12) ammana Iil?o?oottisoo Yesuusaa gutii kaanoyi ammanokkisooyi goggo?ataarawunna maamisitti rakkoonna abboosa goggeenna goggo?obssiraawun gorssaara, gudisaanna kagorssa haafura sisaa gudisara.

Raattoo Hikki Mas'aafa Ka?abera

Tabano, Waa Kiristoosaayi mutano *1:1-3*
Kiristoosa erggichchakko karooran laano *1:4—2:18*
Kiristoosa Musekkona Iyyaasukko karoore laano *3:1—4:13*
Tuuk'aamo laano kakiristoosa dubbaankko karooraro laano *4:14—7:28*
Kakiristoosa haafura ammatokko karooraro laano *8:1—9:22*
Kakiristoosa jaarssamanokokki jiinaan *9:23—10:39*
Ammanokokki jiinaan *11:1—12:29*
Waa geggelaayisano *13:1-19*
Kac'ufano ebi *13:20-21*
Gudisano *13:22-25*

Waa Erekkeessakokki garane ayeesano

1 Horkkooskko kayere Waa raa kamoogganinna goorata
kamoogganii gara kahegeroolnne odojoolkkaanuun
ayeesere;
2 gidda go?ameen kagachchoo geesii kameen dubba gog-
go?eelloon kayelero erekkeessakokki garane noon ayeesera;
alami dubba kakkomet't'eera usuuya.
3 Usu kabaja tawaa hank'k'ayise katusaroya; yadaliit-
teessana Waanne wota ta?ekkaattotta, haafurakokki hunnaayi
alami dubba isikkise abera, ibaaddo c'ubbokko k'ullooyise
abbaabatere daruurii ka?atii Waakotti merggee hamas's'ee.

Ere kawaa erggichchalkko karooraro laano

4 Usuun kabeera mege ka?erggichcha megekko karooraro
mankkollee maraan, ere kawaa erggichchakko aaloo ka-
rooraroya.
5 Waa duuddo erggichchaal orroo,
«Ati erekkeetta, ani ku hittaari umulera»
goorttun
«Ani odo leerowa, usuna erekkee linnara»
kakkoon?amere maayyona laagire.
6 Waa barkki erekkeessa alami tos kakkofarare goorata,
«Erggichcha kawaa dubba usuun hasagade» amera.
7 Erggichchakokki gara,
«Erggichchaalnna ambbal aani,
ohandaaranna lac'a ka?eleenee aani yelinnara» amara.
8 Erekkeessakokki gara ade;
«Hedo! Korffinjekka jiruu jiroommakko taa jiruujiroomma
geeroon girnnara;
wononatikkaanna rummii bariisatta;
9 Ati k'ullumma geelatta; meellaneenna diidatta;
Hikkakkotti aalanttii Waa Hedokka ku assaabate;
Saatilaalttaakko roorise geggeloo tasisatto zayitii kuun
shigide» amara.
10 Usumaleenna,
Goottakkee! «Ati horaarjje ul met't'iite;
Daruurjjolnna genettaayi met't'iite;
11 Iso dubba bayinnaraan;
Ati adde girnnatta;
Iso dubba sarssi aani do?ayinnaran.
12 Gashe aaninna ati duubinnatta;
Isona sarssi kaddo?an sarssi ka?usubii goggo?iggilssamaro
malee iggilissaminaran.
Ati arggetto atitta,
Geeskkaawun gachcho laagitto» amara.
13 Waa erggichchaal orroo;

1:5 Mez. 2:7; 2 Sam. 7:14; 1 Od. 17:13. **1:6** Ada. 32:43. **1:7** Mez. 104:4. **1:9** Mez. 45:6-7. **1:12** Mez. 102:25-27.

«Diinakkaa odonnatikkaa hegelii taa yellooyi
Merggetteeyi hamas's'ii» kakkoon?amera maayyona laagiro.
14 Erggichchaal dubba Waa ammani kafayyinnaro ibaaddon handdayin ofaramaraan Waawun ohandaaran ayyaanalyyaan.

2

Ka?atii fayyinna

1 Haannuun kamaalnnenno ayeeskko fallaaddayinne goggo?iinnoonkko kamaalnnenno ayesuun aaloo isi?ooratano dootisara.
2 Erggichchalkokki garane kasegaamera haafura rummi leera; hikka haafurakko kashirmarana hikka haafuraan ka?ajajaamon tadootisatto murroo atatara.
3 Hayya noo hikka ka?atii fayyinnaan donnaa ollaanno golleene, misii hesiin daanddaanna? Hikka fayyinna noon kasisera Goottaa issiiyya; usukkona kamaalera ibaaddo hikkawa addeesisera.
4 Waa isoon ade malaataal, kasaadisiro ayees, kamooggan baasa felanoyiinna fe?itteessakki malee oddannabameraan Ayyaana K'ulluukki ilaboolkokki garane atotaanokkisoo ataayisera.

Yesuusa kafayyinna sooressa laano

5 Waa horenbbaan ka?emeeyinnaron, hikka gidda noo kakko?ayeesanno alami erggichcha odonnati goggobarisiroo lakkoyelero.
6 Usumaleenna k'ulluukki mas'aafajjool ban?e tooyi haa amara;
«Ati goggok'offitoon ibaaddo meya?
Ati usuun goggomararttoo ere ka?ibaaddo meya?
7 Abaraan erggichchalkko yeraasse,
Kakkabajjaanna kasommaa kallachcha usu gutii kayite;
Genetta ofelttetto felo gutii shuumiite;*
8 Dubbana odonnatikkeessa hegelii kayite.»
Kameen dubba odonatikkeessakko hegelle kakkokkayite goorata, odonatikkeessakko hegelii ankkayinooni ati kahaassetta ayees koonna laagiro. Ayesuun go?ameen gidda goggogirooyi kameen dubba odonnatikkeessa hegelii kagiro ganaa lakkodeenenne.
9 Gidda ade erggichchalkko goorata kic'c'arun hussintte tagitte, tagoyi rakkoo atatanokotti aalanttii kakkabajjaanna kasommaa kallachcha kakkaatero Yesuusa dinnanna; usuna sino tawaayi no maraan goyera.

1:13 Mez. 110:1. * **2:7** Fureen toottooyi «genettaakon?i felooyi shuumite» ka?amaro lakko?adaraan. **2:8** Mez. 8:4-6.

10 Kameen dubba usuuyina usuun kamet't'aamera Waa yiis
kamooggan kabaja tos keeniin fayyinnakisookki sooressa
kalleero Yesuusa rakkoo orromarise roorsanoyi duuddokki
goggolleeroon hikki ayees kadootisaro mankkollee maraan
Waa felera.
11 Ibaaddo Waawuun kak'ullooyisarana garakkeessane
Yesuusaa ok'ullowaaraan odo kookki yiisyaan; hikkakkotti
aalanttii usu iso, «Abbilaalttee» ami uumn lakkomullaaro.
12 Haannuun k'ulluukki mas'aafajjool
«Megekkaa abbilaaltteewun segiinnara,
gosa kawaa orroo hiʔitteeyi galatinnara» amara,
13 Usumaleenna, «Abdditteenna usuu gutii kayinnara» amara,
Adena, «Hikkima aninna Waa iin kasisera yiinssa hittanii
ginna» amara.
14 Haanssun yiiskkeessa soonna iigi kaʔabo ibaaddo
mankkoleeraan maraan Yesuusana iso aani ibaaddo lee,
hikka kakkoonyelera goyikokki garane goyi gutii odonnati
kaʔabo durrisa baasinya;
15 Usumaleenna goyi abssatanokkotti aalanttii ulii kakko-
giraan gees dubbaayi diyyummaa iminameen ogireenun
wodoo liinya.
16 Ogiraan Yesuusa kakkoonʔemetera erggichcha gargaarin
anlleennon giraan taʔabraame sannii gargaarinya;
17 Haannuun kameen dubbaayi abbilaal aani laano
mankkodootisaro maraan abbilaal aani lee; hikka
kakkoonyelera c'ubbo kaʔibaaddo haheso amin amere
Waawun handdayin kaʔabddamena kanenʔeeyisataro
tuuk'aamolkokki woyichcha lee.
18 Usu issii c'aafamere rakkoo mankoʔatatero maraan
oc'c'aafamaraan gargaarin daanddaara.

3

Yesuusa Musekko karooraro laano

1 Haannuun isinna addeen uumit tawaayi oʔuumanttettan
k'ulluunʔi amaniil! Ammanokkaanun kafaramerona
tuuk'aamolkokki woyichcha Yesuusa shaada.
2 Muse min kawaa dubbaan kaʔabddame goggolleerekki
malee Yesuusana usu kashuumero Waawun kaʔabddameye.
3 Min kamadaarara minkko taroortte kabaja goggoʔabo
malee Yesuusana Musekko taroortte taʔatii kabaja
mankkodootisaro maraan kabajaame.
4 Ogiraan min dubba metemeteeyi kamadaararo ibaaddo
aba; kameen dubba kafelera ade Waayya.

2:12 Mez. 22:22. **3:3** To. 12:7.

5 Horenbbaawun amamiin kadootisaro ayees dubbaan
atotaa Muse min kawaa dubbaayi kahandaaro aani
ka?abddameye.
6 Kiristoosa ade min kawaayi ka?abddame kakkolleera ere
aani leegureyye. Minkkeessana nonna; minkkeessa kakkon-
liinanna kakko?abddatanno ayeesinna takkodhaadatanno ab-
ddi ataayisayi go?abanneya.

Abddatanawaattikokki gara kasisamero seerisano

7 Haannuun Ayyaana K'ulluukki goggo?amaroo,
«Hittaari Yaayetteessa gomaaltteen,
8-9 K'alullattokki ulii odolaalkkisin in goggoc'aaferankki
maleenna meellanee iin gutii goggokeerankki malee
isinna wodanattisin ta?ajajaamon arooyelatteen;
Esee iso in c'aafeen; inne wota tamaaggaten;
Gees afarttamuun ani kafelerona deen» amara Waa.
10 Haannuun ani hasse alattaanii amaraayegure,
«Wodanattiso arggetto shirmatta;
Raakkeenna lakko?addeeseeran ame.»
11 Adena
« ‹Ani tasisinaro tafoolssi ban?ettee tos lakkotabnaraan!› ame
Amaraantteeyi ani ammatera.»
12 Abbilaalttee! Isin orrokko maayyona arddokki Waakko
tafakkisso tameellanna ta?ammanoon wodana isinuun gog-
goginnonkko isi?oorayeen.
13 Ayesuun go?ameen isinkko c'ubbooyi sobamire wodanat-
teessa ta?ajajaamon goggoyelannonkko, «Hittaari» amame
ka?uumamara goorata giraan arggetto isi?isi?ataayisayen.
14 Horaarjje ka?abannenno ammanokkaani tagachchoo
arri taa geennoon ataayisayi go?abanne kiristoosane wota
o?eelinnanno linnanna.
15 Hikkina, «Hittaari yaayetteessa kakkomaalttaan goorata
abjjolaalkkisin meellane kakkokekkeeseren goorata gog-
goyeleraan malee wodanattisin ta?ajajaamon arooyelat-
teen» amame goggos'aafamerooya.
16 Golleenna han?u yaayetteessa maaleen abbaabateren
omeelileren ayyosyyeen? Iso la Muse horehaye k'ajeelisaa ul
kagibs's'ikko obeereenyenna?
17 Gees afarttam dubba Waa amaraayisaa ogireen ayyosyy-
een? Lahan?u c'ubbo ofeleraanna iso goyereen reeskkiso
k'alullattokki ul iyye okkoonheseroyenna?
18 Adena han?u ajajaamano odiideeren kuwaarre,
«Isin tafoolssii ban?ettee tos lakkotabnattaan» ame usu
kakkoon?ammatera ayyosyyeen?
19 Goorttanun iso tabin kakkowaateraan ammananawaat-
tikkotti aalanttii laano addeesanna.

3:7 Mez. 95:7-11.

4

1 Haanssun Waa tasisinaro tafoolssi banʔe tos tabin no taʔatannenno abddi ganaa tat'aabbatetto mankkolleete maraan isinkko maayyona hitta tafoolssi banʔe tos takkotabro iddilii anhelannon goggohesoonkko no dubbana isiʔooranna.
2 Wongala isoon goggolallabaameroo noonna lallabaamera; ayesuun goʔameen isoon kalallabaamero haafura ammanooyi atatana mankkowaateen maraan isoon laʔo lakkosise.
3 Feloʔootteessa alami takkomet'amerokko haggaʔabere ogudateeraan golleenna, «Ani tasisaro tafoolssi banʔe tos lakkotabiraan ame amaraayere ammatera» goggoʔameroo giddanna noo kaʔammananna eserraa Waa noon tasisero tafoolssi banʔe tos tabnanna;
4 Tatodobi arrikotti gara mas'aafa k'ulluukkii banʔe tooyi, «Waa feloʔoottessakko tatodobi arrii foolssate» amame s'aafamera.
5 Usumaleenna hitta banʔee ade
«Ani isoon tasisinaro tafoolssi banʔe tos suure iso lakkotabnaraan» amara.
6 Hikka wongala horaarjje omaaleeraan ajajaamana waattikko kakkeeyi Waa tasisinaro tafoolssi banʔe tos lakkotabeeran; golleenna eserraa goggotabraawun feʔi kakkoonsisanttetta ibaaddo kookkoo girowa.
7 Hikkina t'aye goggoʔamameroo
«Hittaari yaayetteessa gomaaltteen,
Wodanattisinii taʔajajaamon arooyelatteen.»
Amaa Waa gees kamoogganko abbaabatere gara kadaawutene kaʔayeesero haafuraa arri «Hittaari» amami goggoʔuumanttoo addeesisera.
8 Iyyaasu gosaan foolssi isoon kasise lii girewa Waa adi, «Hittaari» amaa arri takkaleekokki gara lakkoʔayeesare.
9 Goorttanun gosa kawaawun taʔayihuudi tafolssi arri aanittitti foolssi ganaa gitta.
10 Waa felokko goggofoolssateroo usumalee Waa tasisinaro foolssi tos katabara felokko foolssatara.
11 Haannuun hassu ibaaddo ajajaamana waattikko kakkeeyi goggoʔiyyeraankki malee maayyona debee seeyire goggoʔiinnoonkko tawaa tafoolssi banʔe tos tabin ataanna.
12 Haafura kawaa arddokkina kafelaroyya; mina lamane enenaan kaʔabo maamisikki shiifakkona roore kaʔenenaateyya, neefona ayyaana, mikitaalnna lefaal kalekalee taa beesiro kagoggoosaroya; wodanaa orroo tagitto k'ofana halchcha k'ok'k'ore kafirddaroya.

4:3 Mez. 95:11. **4:4** Met'. 2:2. **4:5** Mez. 95:11. **4:7** Mez. 95:7-8. **4:8** Ada. 31:7; Iya. 22:4. **4:10** Met'. 2:2.

13 Hore tawaakko tagolattetta met't'a toonna laagitto; ilt-
teessaa horee kameen dubba diidaa bee haw?ayi lee kamu-
taroya; noonna abbaab sisin kakkodaanddanna usu horeeya.

Yesuusa ka?atii tuuk'aamolkokki woyichchaya

14 Goortta daruurjjol orromare elddee kabeero ka?atii
katuuk'aamol woyichcha mankko?abnno maraan hi?ittaanii
ka?atotiinnenno ammanokkaani ataayisayi abanna;
katuuk'aamol woyichchana Ere kawaa Yesuusaya.

15 Noo ka?abnna katuuk'aamol woyichcha haranokkaani
nen?eyisayin kadanddeenoon lakkoyo; Yesuusa c'ubbo
lakkofelero kuwaarre kameen dubbaayi no aani c'aafamera.

16 Goortta noo shaaga helayiinna gargaarssa noon
kakkodootise goorata sino goggohelannon sino
kakkohelanno kawaa korffinjje horee abissi kallayi
gabbalamiinna.

5

1 Katuuk'aamol woyichcha dubba ibaaddo orrokko
assaabamere Waanne wota ta?eselsatto haajaayi
ban?e ta?ibaaddoyi meebaanna jaarsso Waawun sisin
shuumamaraan.

2 Hassu tuuk'aamo woyichchati metekkeessawun
harano ka?abo mankkolleero maraan koonna okasoonna
oshiri?amaraan nen?eyisayi iso din daanddaara.

3 Usu metekkeessawun haranokokki aalanttii c'ubbokko
haheso amamano kahelamissisaro jaarsso sisin kaddootis-
ara gosa kaalaalun anlleennon giraan isi?oottessanee adereya.

4 Aarooni aani Waayi ka?uumamero ibaaddo gollee
kuwaarre maayyona hitta kabaja issii metekkeessayi
lakkohelataro.

5 Usumaleenna Kiristoosa katuuk'aamol woyichcha
laanokotti kabaja issii metekkeessayi lakko?atatero; ayesuun
go?ameen katuuk'aamol woyichcha laanokotti kabaja
kakkohelatera,

«Ati erekkeetta;
Ani ku hittaari umulera» ka?amero Waakkoya.

6 K'ulluukki mas'aafaa ban?e takkaleetii Waa;
«Kamelkes'edek'i tuuk'aamolkokki shuumata aani
Ati jiruu jiroomman woyichchatta» amara.

7 Yesuusa ibaaddo lee hikka ulii kakkogire goorata goyikko
haasin kadaanddaaro Waa tos ka?atii iyyaanoyinna tanjiin
ilmmii ubaa ebi ebaate; isi yeraasatanoyinna ka?ajajaame
mankkollee maraan Waa ebikkeessa maale.

5:3 Woy. 9:7. **5:4** Biy. 28:1. **5:5** Mez. 2:7. **5:6** Mez. 110:4. **5:7** Mat. 26:36-46; Mar. 14:32-42; Luk'. 22:39-46.

8 Usu maamisii ere kawaa golleenna ta?atatero rakkooyi
ajajaamano agaalssate.
9 Duuddokki lee kakkomutare goorata usuun ka?ajajaamaro
dubbaan jiruu jiroommakokki fayyinnaan isoon aalantti lee.
10 Usuna Waa kamelkes'edek'i shumata aani
tuuk'aamolkokki woyichcha yele shuume.

Ammanokkisoo goggo?iisonkko kasisamero seerisano

11 Hitta haajaakokki gara noo ka?ayeesinanna kamooggan
ayees gira; ayesuun go?ameen bogi malabaa giraan wudettaa-
mana mankkowaatte maraan isin agaalssisano t'ibara.
12 Gidda gin kakkogitteen goorataayi isin ka?agaalssisaro
lii giratteen; gidda go?ameen haafura kawaa kahoraarjjee
agaalssis ibaaddo kakkalee isin kallami goggo?agaalssisiroon
dootisara; hitta aalanttii isinuun odootisaraan eenooyyan
kuwaarre ka?atii babo lakkoyo.
13 Eenoo olaal kat'amara dubba yiis mankkollee maraan
k'ullummakokki gara ganaa lakko?agaalssatero.
14 Ka?atii babo kakkoondootisara ade ka?idanna kameel-
lanna kale beesi addeesin ka?is's'aamaro kajiinjjiin ibaad-
doyya.

6

1 Goortta Kiristoosa maraan kasisamero kahoraarjjee
agaalssis abbaab abbaab keesano iisigunne agaalssis
dubamano; goyi tos ogeesaraan felo, c'ubbokko gula
galanokkokkina Waa ammananokokki gara abbaabi abbaabi
agaalssisaa kahoraarjjee ukum lakkot'aabbinsso.
2 Usumaleenna t'ink'ata, gene gutii kaano, goyikko kiyaano,
kajiruu jiroomma firddakokki agaalssis adi lakkot'aabbinsso.
3 Waa noon fe?i gosise horenbbaan agaalssisii dubamano
tos jiinayinanna.
4 Ammanokkisoo kakkaatero ibaaddo c'ubbokko gula
galano tos abbaabin lakkodaanddaamaro. Hikka ibaaddon
hittakko horenne ifa isoon hank'k'aye gire, kadaruure
ilabona k'ammassereen; Ayyaana K'ulluukkikko k'ooba
o?atateeren,
5 Ka?idankki haafura kawaanna emeeyin kagiro jiruu ji-
roommakki k'alaada kawaakokki hunna ok'ammassereen,
6 Hikka dubbakko abbaabayi ammanokkisoo gokakateen
iso metekkisoowun ere kawaa abbaabeen mankkosuwaaran
maraanna diidaa beesen mankkoyeraasanan maraan iso
c'ubbokko gula galisin lakkodaanddaamaro.
7 Arggetto usuu gutii ka?ubataro idaamo kat'amara akaak-
iltte ka?abbaratero ibaaddotin la?o tasisatta erre Waakko uuso
helaatta;

5:13 1 K'or. 3:2.

8 E?eenna k'iinc'c'ona go?alisse adde la?o kallayitti laatta;
enee k'angaaminnatta; esekko eleenii gubaminnatta.
9 Ani ogeelaataro oottee! Noo isinuun hikka go?ayyeenssena
suure fayyinnakkisinun kalleero ka?idankki ayees gutii gira-
nokkisin no abddatanna.
10 Waa ta?idan kafirddaaroya; haannuun felo?oottisin
t'ayena leere giddana megekkeessa maraan amaniil
gargaarin isin tattusseettan geelanjje lakko?illooro.
11 Isin dubba abddii ka?oorattan ayees taa gene geegis-
sattaanii ataankisin taagachcho geetanii goggotussawun no
halchchaanna.
12 No kakkoonhalchchaannana ammanoyinna obssii
ataayigunne Waa abddii kasisero ayees ka?eelnaro ibaaddo
aani goggolleetanun kuwaarre laafan?i goggolleetanun
lakkoyo.

Abddi tawaa ta?abddantte laano

13 Waa Abraamen abddi kakkosisare goorata usu
kakko?ammatira usukko karoorara kakkalee maayyona
mankkogginnon maraan haa amaa usu issii ammate.
14 «Ogiraan ani ku sommaasayinnara, sanniittaanna mog-
gaasinnara ame Waa ayeese.»
15 Abraame obssee oorategure Waa abddii usuun katabero
ayees helate.
16 Ibaaddo ammato gotabiro metekkeessakko karoore
megeeyi ammatara; ayeeskkisoonna ammatooyi ataayisaa
isoo t'e?ee tagitto dogamaa dubba baasaran.
17 Hikkamalee murtti tawaa ta?iggilsamoon laano aaloo
addeesisin dootegure abddii eelin abddi ammatooyi isoon
ataayisera.
18 Hikkamaleenna Waa o?iggilssamoonna kat'araa
kalleenoon ayees lama, hikkina abddina ammato noon
sisera; hikka ayees lamakokki garane noo horee taggitto
abddi ataayisayi abayin goggodanddeennon kakko?iskkanno
helayiin usu tos o?emeennenna noo ka?atii goggo?inna
helannenna;
19 Hitti abddi girikkaaniwun ka?aa?inoon ka?abddame
markkafa badii ta?aalliisatto marc'c'o aantittitta; Yesuusaa
ta?abnna abddi goggolokko rooritte k'ulluukki min tos tabatta.
20 Hikka k'ulluukki min tos Yesuusa kamelkes'edek'i
tuuk'aamokokki shuumata aani jiruu jiroomman
katuuk'aamol woyichcha lee no maraan t'aye tabe.

7

Tuuk'aamoti Melkes'edek'i

6:8 Met'. 3:17-18. **6:14** Met'. 22:16-17. **6:19** Woy. 16:2.

1 Melkes'edek'i kasaalemi katamaakokki wonona
dubbaankko t'ok'k'i kaʔame tuuk'aamo kawaaye; hikki
Melkes'edek'ina, Abraame wonolaal awode abbaabataa
giraan raadii eselere sommaasate.
2 Abraame kaʔabo dubbakko usuun hora sise;
Melkes'edek'ikotti fureen tahoree, «Kak'ullummaa wono»
kakkalee ade, «Tasaalem katamaakokki wono» haa amano
«Kanogoddaa wono» amanoyya.
3 Melkes'edek'i kaʔaddeesame odona Aanna goorttun alat-
taankokki hidiid lakkoʔabo; geeskkeessawuun horaarjje,
girikkeessawunna gachcho lakkoʔabo; hikki Melkes'edek'i ere
kawaa aani masuussa ligure jiruu jiroomman tuuk'aamo lii
girnnara.
4 Hikki ibaaddoti misikki kaʔatiiyo deyaa; aanii taʔisiraʔeelin
odo kalleera Abraame boojee kaʔaaterokko hora beese usuun
sise.
5 Aanʔi tuuk'aamolkonʔi feloo orroo okkameeraan tawoyy-
ole sannii gosakona taʔabraame sanniikko hikkina abbilaaltti-
sokko hora goggoʔaatirawun seeraayi ajajeera.
6 Hassu Melkes'edek'i tawoyyole sannii laana gowaatena
ade Abraamekko hora aate; kaʔabddii haafura kakkon-
sisamere Abraame sommaasate.
7 Kic'c'arkki kanjiinkkikko somma kaʔatayinaro laano he-
datano laagiro.
8 Mina toonne hora oʔaataraan ogoyinnaraanyan; mina
takkaleenne ade hora kaʔaatara arddokki lii girnnara amame
kakkoonʔatotaamera Melkes'edek'iya.
9-10 Goorttanu Melkes'edek'i Abraamene wota
kakkoʔeselare goorata woyyuuti Aabbokkeessa Abraamekko
ganaa haʔalannoon mankkogire maraan hora aatin
kadootisara woyyuuti metekkeessawun Abraamekokki
garane hora murera amanoyya.
11 Goorttanun gosaan seera kakkosisamera kawoyyu
tuuk'aamo laanokki maleeya; hikka kawoyyul tuuk'aamo
likkii laano kahelamaro leenna kaʔaarooni tuuk'aamo
laanokokki shumata alleenon Melkes'edek'i tuuk'aamo
laanokokki shumata aankkikki kaʔabo kakkalee tuuk'aamo
emeetano kadootisoon lii girare.
12 Felo otuk'aamool goʔiggilssamiraan seerana wota iggilis-
samano dootisara.
13 Hikki dubba kakkoonsegaamera tuuk'aamoti aanii
takkaleekkoyya. Hitta aaniikko maayyona huu kafala tos
gabbalame kahandaayera laagiro.
14 Goottakkaani tayihuuda aaniikko laano kaʔaddeesameya;
golleenna Muse tuuk'aamolkokki gara ayeesaa giraan tayihu-
uda aaniikkokki gara kaʔayeesera ayees koonna laagiro.

7:5 To. 18:21.

Kiristoosa Melkes'edek'i aani tuuk'aamo laano

15 Hikki ayees aaloo muti kakkoʔaddeesaminnara
Melkes'edek'i aankkikki kakkalee tuuk'aamo kakkokkee
gooratayya;
16 Kiristoosa tuuk'aamo laanokokki shumata kakkoʔatatera
girikkeessa meessa kallayikki mankkollee maraanya
kuwaarre sannii taʔibaaddokko kaʔemeetero wogaanna
seeraayi lakkoyo.
17 «Ati kamelkes'edek'i tuuk'aamo laanokkokki shumata
aani jiruu jiroomman tuuk'aamotta» amame k'ulluukki
mas'aafaal atotaamera.
18 Usumaleenna kat'awoo ajaja laafana laʔo kallayikki
mankkollee maraan hesera;
19 Seera kamuseeyi koonna likkiikki liin lakkodaanddee;
gidda goʔameen noo Waa tos takkogabbalaminna takkaleekko
taroortte abddi noon sisanttetta.
20-21 Hittakko horene tuuk'aamo olleeren ammato kallayi
tuuk'aamo leeraan;
«Waa ade Yesuusane ati kamelkes'edek'i shumata
‹Ati jiruu jiroomman tuuk'aamotta,› ame ammate; lakko-
gaabbiro; amame usuun osegaameraan ammatone
wota tuuk'aamo leera;»
22 Hinʔa ammatokotti aalanttii Yesuusa oʔidan ohaafura am-
matowun noon waabii leera.
23 Tuuk'aamol mankkogowaaro maraan tuuk'aamo koo
haʔiggilssamooni feloo gutii jiruu jiroomman girin mankko-
danddeenon maraan ohoree tuuk'aamolkonʔi tootoʔoottiso
onjiiyyen;
24 Yesuusa ade jiruu jiroomman kagiraro mankkollee
maraan tuuk'aamo laanokkeessa kaʔiggilssamoonyya.
25 Haannuun oottessa olleeraawun kakkalee maraan hore-
hayi ayeesano jiruu jiroommaan arddokki lee mankkogiraro
maraan garakkeessane Waa tos kaʔemeetaro ibaaddo dubba
duuddo fayyiisin daanddaara.
26 Hikka aankkikki k'ulluu, kattuffamoon, kamuc'c'ime,
c'ubbaalessalkko woyyuu kallee, daruurkko t'ok'k'i kaʔame
katuuk'aamol woyichcha noon dootisara.
27 Usu kakkalee katuuk'aamol woyichchaal aani
horaarjje c'ubbokkeessa maraan, abbaabayi c'ubbo kagosa
maraan arggetto jaarsso sisin lakkodootisaro; isiʔoottessa
jaarsso yelate kakkosisatere goorata hikki ayees kallami
takkoʔadamooti yele gudisera.
28 Seera katuuk'aamol woyichcha yele kashuumaara
tuffamano kaʔabo ibaaddoyya; seerakko abbaabatere
kaʔemeetara kaʔammatoo haafura ade jiruu jiroommaan tuffi
kallayikki kalleero ere kawaa shuumera.

7:17 Mez. 110:4. **7:20-21** Mez. 110:4. **7:27** Woy. 9:7.

8

Yesuusa ammato oʔusubkokki katuuk'aamol woyichcha laano

1 Goortta no kaʔayeesinanno ayeeskko kahoree ayees
hikkaya; daruurii kaʔatii kawaakkokki korffinjjeeyi mina
tamerggee kahamas'eero hikka aankkikki katuuk'aamol
woyichcha no abnna.
2 Usu kakkohanddaara tarummi dunkkaanii talleetetto
k'ulluukki min kawaayiyya; hikka minkokki madaaramano
gene taʔibaaddoyi alleenon giraan Goottayiyya.
3 Metemeteeyi tuuk'aamolkokki woyichcha kakkoshuuma-
mara mebaanna jaarsso Waawun sisiinya; haannuun hikki
tuuk'aamo kasisinara kooko koo girin dootisara.
4 Seerakokki malee meebaa kasisara tuuk'aamol mankko-
giro maraan usu ulii kagiro lii girewa tuuk'aamo lii lakkogi-
rare;
5 Hikki tuuk'aamol takkohanddaraan dunkkaanii
daruurii tagittowun masuussana hoos taalaaltta; hikkina
kakkonlleera Waa Musene ati min kakkomadaaratto goorata,
«Wodamii gutii ani kuun goggotuserokki malee kameen dubba
isiʔoora feli» ame goggoʔajajeerokki maleeya.
6 Gidda ade Yesuusa Waayinna ibaaddonna t'eʔe tabe
hiʔi too kayelero kaʔammatoo haafura oddoʔan ammatokko
taroorttettona taʔidantti abddi gutii kat'aabbatero
mankkolleero maraan usumaleenna usuun osisameeraan
felo dubbaankko orooraraanyyan.
7 Ohoree ammato ohaafura otuffamoon lii gireenwa
kallami kaʔammatoo haafura lakkodootisare.
8 Waa gosa gutii otuffamiraan felo girano tusin amere haa
amara,
«Ani kaʔisiraʔeel gosanenna kayihuuda gosane wota
Ammato oʔusubkokki haafura kakkotabinnara goorata
emeeyinnara amara Goottaa.»
9 Hinʔi ammato ani iso kagibs's'i ulkko genettisoo abere
kakkobeesare goorata odojjolaalkkisoone wota
otabere ammato aanʔinʔi lakkoyyan; isona hinʔa
ammato ohaafurayi ataatana mankkowaateen
maraan aninna isokko bagagole, amara Goottaa.
10 «Goortta ani hittakko abbaabayire kaʔisraʔeel gosane wota
ani otabinnara ohaafura ammato hinʔayaan amara Goot-
taa;
Ani seerakkee sammuutisini kayinnara;
Wodanattisooyinna s'aafinara;
Waakkisoonna linnara,
Isona gosakkee linnaraan ame.
11 ‹Goottaa addeesi› ami ollaatteessanna leere

8:1 Mez. 110:1.

Abbikkeessa maayyona kaʔagaalssisiro lakkodootisaro.
Kic'c'arkko haggaʔabere taa ibaaddo kajiinjjiin geeroo dubbana
In addeesirowa;
12 Baaskkisoonna haheso aminara;
C'ubbokkisoonna hittakko horenbbaan lakkoshaadinaro.»
13 Goorttanun «Usubnʔi ammato ohaafura» goʔamiro ohaafura ammato ohoree laʔo osisoon yelera amanoya; haannuun felaa kagirena kaddoʔan kooko dubba kakkobayinnara goorata gabbalamera.

9

Kaʔulee k'ulluukki min kaʔebikokki handdaano

1 Ohoree ammato ohaafura Waa hedoyisatanokokki seeranna kaʔulee k'ulluukki min kawaa abanaaye;

2 Kifilii lama kaʔaba min gire. Bollanssona t'arap'eezaa, Waawun kasisamara babo takkogire tahoraarjjee kifilii «K'ullittii» amamatte.

3 Kallami goggolokko orrohayite tagitta taʔorroo kifilii «aaloo k'ullichchaatti»* amamatte.

4 Hitta kifilii orroo work'k'iikko kafelamero it'aana kakkoʔiyyoosaraan ese banʔe gire; work'k'ii kakkosarssisamera ammato ohaafurakokki saat'ine esee orroo gire; hikka ammato ohaafurakokki saat'ine orroo manna takkogire tawork'k'ii uulla, hursse taggitte taʔarooni dama, ajaja tomonno kakkos'aafamere t'alp'aakki eʔemo gire.

5 Haafura kaʔammatokokki kataabota saat'ine gutii kagiro c'ubbo haheso kakkoʔamamaro nuub baalalloʔoottisoyi goliseen oʔabaraan okabajaameen Kirubeeli oʔamamaraan met't'ajjolyen; ayesuun goʔameen hikka ayees dubbakokki gara gidda balʔaasi ayeesin lakkodaanddaanno.

6 Kameen dubba hikkamalee kakkoʔekkaaro goorata tuuk'aamol Waawun handdayin arggetto minkko tahoraarjjee kifilii tos tabaraan.

7 Tallami taʔorroo kifilii tos katabara ade tuuk'aamolkokki woyichcha kaalaalya; katabarana geeskko arri too taalaalya; usuna c'ubbokkeessawunna gosa haʔaddeeson kafelero c'ubboon kasisamaro iigi haʔabooni lakkotabaro.

8 Dunkkaanii tahoree kakkogitto gitakki k'ulluu aaloo k'ulluutti taʔamamatto tos katabsara raa ganaa hamutoon kagiro laano Ayyaana K'ulluukki hikkamalee tusara.

8:12 Erm. 31:31-34. * **9:3** Aaloo k'ulluutti banʔe taʔamamatta, k'ulluukki min kawaayi orroo taseedi kifiliitta. Biy. 26:31-36. **9:4** Biy. 30:1-6; 25:10-16; 16:33; To. 17:8-10; Biy. 25:16; Ada. 10:3-5. **9:5** Biy. 25:18-22. **9:6** To. 18:2-8. **9:7** Woy. 16:2-34.

9 Hikkina hikka gooratawun masuussaya; hikkamalee kasisamara meebaanna jaarsso kasisaro ibaaddotikotti sammuuyi kamaalssamaro baaskko suure k'ulloyisin lakkodaanddaaro.
10 Hikki kamooggan ayees kakkoʔusubaayinnara goorata taa emeeroo felooyi gutii kagira kasaree kamutaro wogaalya; isona aamanona t'amanokokki garana kalekaleekki kamuc'c'isaro wogakokki gara kaalaalun kafelameroya.

Kakiristoosa iigi

11 Ayesuun goʔameen Kiristoosa emeetaa kagiro kaʔidan ayesuun katuuk'aamol woyichcha lee mutera; usu takkotabera dunkkaanii tajjinttina duuddottitta; hitti dunkkaanii gene taʔibaaddoyi tafelamoon gittona hikka alamikotti met't'a lakkotto.†
12 Usu aaloo k'ulluutti taʔamamatto banʔe tos kooyikkii kallami takkoʔadamooyi iigikkeessa abere tabera kuwaarre kaʔoreenenna kakkorjjoolee iigi abe lakkotabero; hikkamalee jiruu jiroomman noon wodoo lee.
13 Kaʔoreenenna kakkorjjoolee iigi jaarssoon tagubanttetto dabbaalokkokki buluulo kabbattoyero ibaaddo gutii goʔarac'c'iraan battinnati kasooyekko muc'c'imeen ok'ullowaaraan gollee,
14 Jiruu jiroommakki ayyaanakkokki garane isiʔoottessa mulla kallayikki jaarsso yelate Waawuun kasisatera kakiristoosa iigi arddokki Waawuun noo goggohanddayinnoon sammuttaani goyi tos ogeesaraan felokko aaloo no muc'c'isin lakkodaanddaaroya?
15 Oʔuumameeranhanʔu Waa tasisero abddi jiruu jiroomman rittii goggoʔatanaawun Kiristoosa ammato oʔusubkokki iigii no hiʔi too kayello lee; hikkina kakkonleera usu horaarjje ammato ohaafurakko hegelle leere ibaaddo hidiidikko keesi c'ubbokko fayyiisin mankkogoye maraanya.
16 Bazza gogire kabbazzaaterokokki goyi addeesano dootisara;
17 Kabbazza ayees feloo kakkohaara kabbazzaatera kakkogoye goorataya; kabbazzaatera neefone giraan kabbazza ayees laʔo lakkoʔabo.
18 Hikkakkotti aalanttii ohoraarjjee ammato ohaafura suure iigi kallayi oʔataateeraan lakkoyyan.
19 Horaarjje Muse kaseera ajaja dubba gosa dubbaan segee; hikkakko abbaabatere iigi kaʔoreenenna kakkorjjoolee bekene wota ledere kaseera mas'aafanna gosa dubba hisoop'i oʔamamaraan baalalloyinna ogorro oʔidaadikko kafelamero kirrii arac'c'ee;

† **9:11** Emeetaa ogiraan gutii kaʔamaro kookkoo mas'aafajjol, «gidda ogiraawun» amara. **9:13** Woy. 15:16; To. 19:9,17-19.

20 Kakkonʔarac'c'erana, «Waa isinuun kaʔajajeera ammato
ohaafurakokki iigi hikkaya» amereyya.
21 Usumaleenna dunkkaanii orroonna kakkofelataraan
huu dubbaa gutii iigi arac'c'ee.
22 Ogiraan seera kamuse malee ayees kic'c'ar kuwaarre
kameen dubba iigi muc'c'imara; iigi goʔubannon c'ubbo hah-
eso amamano lakkohelamaro.
23 Goorttanun hikki kadaruuree ayees masuussa
kakkoonlleera hikka aankkikki wogaa muc'c'imano
dootisare; daruurkko kalleera ayees ade hikkakko karoore
jaarssoyi muc'c'imano dootisara.
24 Kiristoosa karrummii k'ulluukki min kawaawun ma-
suussa talleetettona gene taʔibaaddoyi tafelanttetto aaloo
k'ulluutti banʔe tos lakkotabero; gidda usu no maraan Waayi
horee mutin daruur tos bee tabe.
25 KaʔayihuudiI tuuk'aamolkokki woyichcha kakkeessa
kalleenon iigi abere gees geesii aaloo k'ulluutti banʔe tos
tabe gire; Kiristoosa ade isiʔoottessa jaarsso yelayi sisayin
goorata kamooggan lakkotabero.
26 Haa kalleero lii girewa alami takkomet'amerokko
haggaʔabire goorata kamooggan rakkoo atayin kadootisaro
lii girare; gidda goʔameen geesjjolkotti gachooyi c'ubbo
nookko baasin isiʔoottessa jaarsso yelate kookki kallami
takkoʔadamooyi mutera.
27 Ibaaddon goyi kooyya; goyikko abbaabaterena firdda
gira.
28 Usumaleenna Kiristoosa kamooggankokki c'ubbo baasin
goyi koo goyera; adena c'ubbo sidayin alleenon giraan usu
oʔoorataran fayyiisin kallami adi emeeyinara.

10

Jaarsso laano kakiristoosa kallami takkoʔadaamooti

1 Seera kamuse horenbbaan kaʔemeeyinaro kaʔidan ayesuun
masuussa goorttun hoosiya kuwaarre tarummi middi
lakkoʔabanaaye; haannuun gees geesii arggetto kasisamaro
jaarssojjool abateeren Waa tos kaʔemeetaro ibbaaddo
duuddokki yelin suure lakkodaanddaaro.
2 Seera kamuse iso duuddonʔi yelin kadanddeero
leewa Waa hedoyisayin kaʔemeetaro ibaaddo kallami
takkoʔadamooni c'ubbokko mankkomuc'c'imerawunna
c'ubbo kallayinʔi aani sammuuttisooyi baas mankkomaalas-
samaro maraan jaarsso sisano iisi giraneen.
3 Hassu jaarssojjool ade gees geesii iso c'ubbo kashaadis-
aroyya.

9:20 Biy. 24:6-8. **9:21** Woy. 8:15. **9:22** Woy. 17:11.

4 Aalanttina kakkorjolnna kaʔoreen iigi c'ubbo baasin
lakkodaanddaaro.
5 Haannuun Kiristoosa alami tos takkoʔemeteree haa ame;
«Jaarssona meebaa ati inkko lakkodoottetto;
maarkkaa goʔameen iin ekkaassetta;
6 Kagubataro jaarssona
Kac'ubbo haheso amanokokkiin kaʔenʔaamaro jaarssoyi
ati lakkogeggelaattetto;
7 Hassu goorata ani
‹Hedokkee! Mas'aafa k'ulluukki garakkee goggos'aafameroo
Feʔittaa gudisin ani emeeyera› » ame.
8 Hanʔu seera kaʔajajaaro goleenna, «Jaarssona meebaa, kagu-
bataro jaarssona c'ubbokko haheso amamano kaʔenʔaamaro
jaarsso ati inkko lakkodoottetto; isoonna adde ati lakko-
geggelaattetto» ame;
9 Debeenna, «Hikkima, ani feʔittaa felin emeeyera» ame; hikka-
maleenna kallamikki jaarssokotti banʔee t'aabbisin kahoree
jaarsso iggilisera.
10 Hikkaniinna «Feʔii» kaʔamaro haafurakokki malee Yesuusa
Kiristoosa sooyi kookkii kallami takkoʔadamooti jaarsso lee isi
sisatanokotti aalanttii noo k'ulloyinnenna.
11 Tuuk'aamo metemeteeyi c'ubbo baasin kadanddeenoon
aanʔi jaarssojjool arggetto sisaa arri arri aallee handdaaraan.
12 Kiristoosa ade arggetto kalleero jaarsso koo sise abbaa-
batere Waa odokotti merggeeyi hamas's'eera.
13 Hittakko horenbbaan diinakkeessa odonnatikkeessaa
hegelii taa barinaanii oorara;
14 Hikkina kakkonlleera hanʔu ok'ulloyeraan jaarsso
kookokki garane jiruu jiroomman duuddonʔi mankkoyelero
maraanya.
15 Ayyaana K'ulluukki ade hikka ayees noon atotaara; ho-
raarjje,
16 «Hanʔu arrijjoolkko abbaabayire
Isone wota ani otabinnara ammato ohaafura hinʔayaan
amara Goottaa;
Seerakkee wodanattisooyi kayinnara;
Sammuuttisooyinna s'aafinara.»
17 Adena «C'ubbokkisoonna omeellan feloʔoottisoo
Hittakko horenbbaan ani lakkoshaadinaro» amara.
18 Haannuun c'ubbo dubba haheso kakkoʔamame goorata
c'ubbo haheso amanokokki garaan kasisamara jaarsso hit-
takko horenbbaan laagiro.

Waa tos gabbalamano kadootisaro laano

10:7 Mez. 40:6-8. **10:11** Biy. 29:38. **10:17** Erm. 31:34.

19 Goorttanu abbilaalttee! Iigi kayesuusakokki garane
aaloo k'ulluutti banʔe tos tabin kakkodaanddenno
kaʔabddisiro helannenna.
20 Noo kakkotabnanna goggolokeessayiya; haa amanona
sooʔootteessakokki garane noon kabanero kaʔusubkkiinna ard-
dokki kalleero raadiiya.
21 Daruurii kagiro min kawaayi gutii odonnati kaʔabo kan-
jiinkki tuuk'aamo abnna.
22 Haannuun sammuu orroo kamaalssamaro baas
kameellankko goggomuc'c'iminnon wodanattaani
muc'c'isayinne, maarkkaani beke omuc'c'imeenii aaligunne,
tukkultti wodananna karrummii ammano abayigunne Waa
tos gabbalamnno.
23 Kaʔabddii haafura noon kasisera kaʔabddame mankkollee
maraan gidda ammaninne kaʔatotiinnanno abddii haggattola
anlleennonii ataayisayi abanna.
24 Geelanjjeeyinna felo oʔidanii ataayigunne goggogirnnon
koo kakkalee haʔatayiso;
25 Arggetto raattoo iinsse eselaa isiʔisiʔorroo isiʔisi ataay-
isanna kuwaarre kookkoo kukkuʔamano goggoʔiseraan malee
noo adi kukkuʔamanokkaani lakkoʔiinsso; haa laanakko Goot-
taa kakkoʔemeeyinnara arri gabbalamano shaadaa hikka ay-
ees aaloo fela.
26 Rummi addeensse giraan abbaabayinne bogi malabaa
giraan c'ubbo gofelnne hittakko horenbbaan c'ubbo maraan
kasisamara jaarsso koonna laagiro.
27 Goortta no kaʔootara ade horenbbaan kalliinnara
kaʔabssisaro firddana, kaneebaatara tagubatto taʔabssisso
eleentta.
28 Seera kamuse kabbaase gutii ibaaddo lama goorttun
seeddo goʔatotee shaaga kallayi goyin murttessaamara.
29 Hayya, ere kawaa kattuffate, kakkok'ullooyero
kaʔammatoo haafurakokki iigi kafaanchchoyisarana, kasinoo
Ayyaana kahabaarara, misitti hittakko taroortte murroo
atayin kadootisaro aani laara!
30 «Halo biyaano kakkeeyya; ani tadootisatto muraa murin-
nara» kaʔamera maayyoyo no kanssowa; usumaleenna, «Waa
gosakkeessa gutii firddinnara» amara Goottaa.
31 Haannuun arddokki Waakotti genee iyaano aaloo
kaʔabssisaroya.
32 Ifa isinuun kakkohank'k'aare goorata rakkoo
tammooggan atatteenddeen takkoʔobssitetten hasse tat'awoo
arri shaada.
33 Arri toottoo ibaaddo horee habaaranttettan;
abboosanttettaan; toottoo goʔanttaan isin hikka

10:22 Woy. 8:30; Hiz. 36:25. **10:27** Isa. 26:11. **10:28** Ada. 17:6; 1:15. **10:29** Biy. 24:8. **10:30** Ada. 32:35-36.

aankkikki abboosa kakkogeero ibaaddone wota saatilaal mankkoleetettaan maraan rakkoo atatteettan.
34 Isin ta?idanttina tagudannoon durumma daruurii girano
mankkokkassaan maraan oshaameeraawun kooko sisa; ur-
rawo?oottisinna isinkko kakko?atamereen goorata obssiited-
deen geggelooyi atatteen.
35 Goortta, ka?atii bar?aara kakkohelayinattaan
kakko?abddaattan arooshafatteen.
36 Fe?i tawaa gudisaddeen Waa isinuun sisin ka?ammatoo
haafuraayi katabero kooko atayin obssii ooratano dootisara.
37 Aalanttina haa amame s'aafamera,;
«Emeeyin kagira usu goorata kic'c'arkko abbaabayire
emeeyinnara;
lakko?adallaayinaro;
38 Kakkee kalleera k'ulluukki ibaaddoti ade ammanooyi giri
helayinnara;
Haar goggale ani usuu
lakkogeggelaayinaro.»
39 Noo go?ameen ammanere kafayyaarone wota unanna
kuwaarre haar galegure kabaaro ibaaddokotti una lakkonno.

11

Ammanokokki gara

1 Ammano amano abddii ka?ooramaro kooko, «Ii rumminaa
leerowa» ami atatanoyya; il?oo kamutoon kooko kamutaro
aani yeli atatanoya.
2 Waa kahorkkoo ibaaddoon kakko?atoteera ammanokokki
aalanttiiya.
3 Alami haafura kawaayi met't'aamano kakko?addeesanna
ammanooya. Haannuun kamutara kooko dubba kamu-
toonkko kafelamero laano kanssowa.
4 Aabeela kak'aayeeli jaarssokko karoore jaarsso Waawun
kasisera ammanoyya; Waa ka?abeeli jaarsso geggelooyi
kakko?atatare goorata Aabeela ammanokkeessa k'ulluukki
laano atotaame. Aabeela goggoyena ammanokkeessakokki
garane giddana ayeesamara.
5 Heenokka goyi usu goggogeenonkko daruur tos
kakko?atamera ammanoyiyya; Waa mankko?atatero
maraan lakkomute; atamanokko t'aye ade Waa
geggelaayisanokkeessa atotaamera.
6 Ammano kallayi Waa geggelaayisin lakkodaanddaa-
maro; Waa tos kagabbalamara ibaaddo Waa giranona usu
odootatarawun ilabo kasisaro laano ammanatano dootisara.

10:38 Inb. 2:3-4. **11:3** Met'. 1:1; Mez. 33:9; Yan. 1:3. **11:4** Met'. 4:10. **11:5** Met'. 5:24.

7 Nohe ganaa il?oo kamutoon ayesuun Waa kakkoserisere goorata Nohe Waa abssataa kaminee ibaaddokkeessa haasayiin markkafa kakkofelera ammanoyye; Nohena ammanooyi alami dubba c'ubbaaleessa laano tuse; Nohena ammananooyi tahelamatto k'ullumma eele.

8 Abraame bigure rittii yelayi ta?atayinaro ban?e goggoseeron kakko?uumamere goorata eetirraa seeyinnaro koonna suure go?addeesiwaatena seeyin kakko?ajajaamera ammanoyya.

9 Usune wota ka?abddii haafura o?eelleeraan Yissaak'anena Yayik'oobane wota ka?abddii ul martti lee dunkkaanii kakkohamas's'eere ammanoyiyye.

10 Hikkana usu kakkoyelera kat'aabbame ukum ta?abtto, Waa ta?ekkaaserona tamadaarero katamaa ooratara mankkogire maraanya.

11 Saarana eseen abddi kasisera Waa ka?abddame laano mankko?addeessette maraan jaar?omanokko kakkeeyi suure umulin tadanddeennon golleetena fato kakkotootaatto hunna kakkohelattetta ammanooya.

12 Haannuun kagoyero ibaaddo aani katootamere Abraame kookkoo kadaruuree barraajja aani kamooggaaterena talabu giridee c'eekale aani tatootaamon sannii helantte.

13 Hin?i dubba ammanooyi goggogireeni goyeen; Waa isoon sisin ammato katabere ayees lakko?atateen; ayesuun go?ameen ebbaa deengureen ka?atateeraan aani yelateen geggelooyi atateen. Ulii gutii marttina usu ulkki ibaaddo laanawaattikkisoo malabateen.

14 Hikkamalee ka?ayeesara ibbaaddo kakkisoo kalleero ul ka?ooratanan laano addeesise tusara.

15 Hassu iso iiseen kabbeeraan ul kashaaderan leenna eserraa abbaabayin daanddaarenwa.

16 Gidda go?ameen hikkakko karoore daruurii kagiro ul halchcharaan; haannuun Waa isoon katamaa mankko?ekkaasero maraan, «Hedookkiso» amami uumamin isoo lakkomullaaro.

17 Abraame kakkoc'aafaamere goorata Yissaak'a jaarsso yele Waawun kakkosisera ammanoyya; Hassu ka?abddii haafura ka?atatera Abraame erekkeessa koo jaarsso yelinye.

18 Hayya Waa, «Sanniitta Yissaak'ayi uumaminatta» ame usuun segeere.

19 Waa goyikko keesin kadaanddaaro laano Abraame ammananooyi goyikko kakkeero aani Yissaak'a kallami helate.

20 Yissaak'a horenbbaan kalliinnaro ayees hedegure Yayik'oobana Eesawu kakkosommaasatera ammanoyya.

11:7 Met'. 6:22. **11:8** Met'. 12:5. **11:11** Met'. 18:14; 21:2. **11:12** Met'. 15:5; 22:17; 32:12. **11:13** Met'. 33:4; 1 Od. 29:15; Mez. 39:12. **11:17** Met'. 22:14. **11:18** Met'. 21:12. **11:20** Met'. 27:29,40.

21 Yayik'ooba kakkogoyinnara goorata kakkogabbalamare goorata kayoosefi yiis metemeteeyi iso kakkosommaasaterana damakkotti brt't'ee iskkatere kakkosagadere ammanoyya.

22 Yoosefa kakkogoyinnara goorata gabbalamaa kakkoʔemeetare goorata kaʔisiraʔeel ibaaddo Gibs's'ikko goggobinaraan usu kaʔayeesere iso lefaal misi yelin dootisaraan ajaja kakkosisera ammanoyiyya.

23 Muse oʔumuleeraan Muse kakkoʔalatare goorata middi kaʔidan laano mankkoʔaddeeseren maraan ajaja kawono haʔabssannooni diginni seed kakkosiyamiseeren ammanoyya.

24 Musena kakkojiinatare goorata, «Ere taferiʔoonikokki ere» amami uumamin feʔi sisana kakkowaatera ammanooya.

25 Haannuun usu c'ubbooyi ohelamaraan ogiddanee geggelokko suure gosa kawaanne wota rakkoo atayin dootate.

26 Usu horenbbaan taʔatayinaro muraa mankkodeero maraan urrawo ogibs's'ikko suure Kiristoosa maraan yeraatano karooraro laano aaloo k'oppee.

27 Usuna engge tawono haʔabssannooni Gibs's'ikko kakkobeera ammanoyya; ilʔoo kamutoon Hedona kaddeero aani lee halchchakkeessayi t'aabbate.

28 Yiis barkki lagadin kaʔajajaamere erggichcha kaʔisraʔeel yiis barkki goggogoononkko amaa Muse kafaasikkaa baalana iigi arac'c'aamanokkokki woga kakkofelera ammanoyya.

29 Kaʔisiraʔeel ibaaddo ul kaʔangagee kasesseeteran aani heelanʔi bekekko gama kakkonak'eeraan ammanoyya; kagibs's'i ibaaddo ade hikkamalee liin kakkodootareen goorata iso dubba bekeeyi ennegameen.

30 Kaʔisiraʔeel ibaaddo taʔiyyaarkko ali tagimbbe arri todoba maraamurengureen kaʔiyaarkko gimbbe kakkoʔeʔebseeran ammanoyya.

31 Tasharmut'aatte Reʔaabi kasalalaro ibaaddo nogoddaa mankkok'op'attetto maraan oʔajajaamoonne wota gowaanokko kakkohessetta ammanoyiyya.

32 Goortta kakkalee ani me amira? Geedonakkotti, Baraak'ikkotti, Samisoonakotti, Yofitahekotti, Daawutekkotti, Saameelakottinna kahegeroolkotti maammakiin goorata iin yeraatara.

11:21 Met'. 47:31—48:20. **11:22** Met'. 50:5; Biy. 13:1. **11:23** Biy. 2:2; 1:22. **11:24** Biy. 2:2. **11:27** Biy. 2:15. **11:28** Biy. 12:30. **11:29** Biy. 14:31. **11:30** Iya. 6:21. **11:31** Iya. 2:21; 6:25. **11:32** Mas. 6:11—8:32; 4:6—5:21; 13:2—16:31; 11:1—12:7; 1 Sam. 1:1; 1 Won. 2:11.

33 Iso ammanoo Wonolaal awodeeraan; firdda karrummitii gosa bariiseen; isoon tasisantette abddi helateen; taluubaan hiʔi c'ufeen;
34 Kaʔeleenee hunna baaseen; kaʔenennan shiifakko heseen; laafummattisookko ataan tos iggilissameen; jereen shafayiin oʔatii leeraan; isone wota jereen kashafatare diinakkokki wotaadaral horoorenaan;
35 Heleeljjool kagoyero fallikkisoo goyikko kee giraan dee. Kuukina hikkakko karoore goyikko kiyaano helayiin hedeengureen rakkoo tammoogganki abboosa atateen; hikka aankkikki shaanokko balchchumma bin lakkodootateen.
36 Kookkoo kakkaleetun k'ac'c'ifamano leen boc'aameen, kuunʔi adeen talukee marc'c'oo shishaameen gureen minkashaano tabeen.
37 Eʔemoo eeggameen, magaaziinna ekka belʔeen, shiifayi goyeen, taʔidaadnna taʔoreen c'ala sarssateenguren kafafeen; hiyyeessalnna ul kaʔibaaddoo ibaaddo leen abboosameen;
38 Gaadii, wodamii, ulii kagiro lagajjoolnna maddaal maraamureen. Hikka garaayi alami isoon kadootisaro lakkoye.
39 Hikki dubba ammanokkisookokki gara Waa kaʔatoteero golleenna isoon tasisanttetto abddi ganaa lakkohelateeran.
40 Waa noon kaʔidan kooko halchcheera, haannuun iso noonne wota kuwaarre kale duuddonʔi liin lakkodaanddaanan.

12

Waa yiiskkeessa murrisara

1 Duumanchcha aani no maraamure kaʔabero hikka dubba atojool no mankkoʔabnno maraan sidane aani noon kalleero ayees dubba noo gutii kak'urannaamero c'ubbo baasigunne nookko horene kagiro tiyaanokokki lellaamano obssii tiinno.
2 No kakkoontiyaannana ammanokkaani kahaggaʔaberona kagudisero Yesuusa diyaanoyiyya; Usu horetteessaa ogiraan geggelokotti aalanttii masik'alii gutii gowaanokokki yeraan koonna aani hatootinoonii tamask'alii rakkoonna goyi obssee; mergge tawaayinna korffinjje hamas's'ee.
3 Goorttanu ahifannoninna abddi angoosannon hikka dubba usu oneebaatareen c'ubbaalessaal usu neebaataa giraan iso kaʔobsseero Yesuusa diyaa.
4 Isin c'ubbo diidanooyi ibaaddo isin taalagadiroo gin lakkoneebatteetten.
5 Waa isin yiiskkeessa aani haa amaa kagorssaatere illootteettaan;
«Erekkee! Hadisano kagootta arooyerasse;

11:33 Dan. 6:27. **11:34** Dan. 3:30. **11:35** 1 Won. 17:4; 2 Won. 2:4. **11:36** 1 Won. 22:26-27; 2 Od. 18:25-26; Erm. 20:2; 37:15. **11:37** 2 Od. 24:21.

usu ku kakkomurrise gooratana abddi aroogoosatte;
6 Goottaa kageelaatarokkeessa hadisatara;
Erekkeessa aani yelate kadiyaataro murrisatara.»
7 Waa isin yiiskkeessa aani mankkototaataro maraan murroʔoottessa obssaa; odo kamurrisannoon ere ayyoya?
8 Yiis kalleera dubba taʔatataro murroo isinna goʔatannoon kosichchattaan* kuwaarre yiiskkee lakkottaan.
9 Hikkakko kakkalee no dubba kamurrisaro kaʔumulero odolaal abnna, noonna iso kabajaa ginne; hayya, neefo girin kaʔayyaana odokkaanun misii aaloo ajajaamana waatanna!
10 Iso idane aani leen isiʔoottisowun goggomutee goorata kic'c'aruun no murriseraan, Waa ade k'ullummatteessa ohedeedamanno goggolleennon laʔottaanun no murrisara.
11 Murroo dubba kakkomurrisamanno almmaa ogaddisiraaniyaan kuwaarre ogeggelaayisaraan aani lakkollaaran; haar abbaabatere ade murroo kaʔagaalssiseraan ibaaddoon nogodda takkoʔammaganttetto tak'ullummaa il helamissisaraan.

Gorssana seerisano
12 Haannuun oharggaac'eeraan genennoʔoottisinna ohareraan gilbboʔoottisin ataayisayeen.
13 Kaʔeesara goggofayyiroon kuwaarre mikitakko goggoshirmonkko luk'k'aʔoottisinun raa kaʔidan ekkaasayen.
14 K'ullumma kallayi maayona Goottaa din mankkodanddeenon maraan ibaaddo dubbane wota nogoddaa girin kadaanddeten dubba fela; k'ullummatteessaanna girin ataayeen;
15 Isinkko maayona sino tawaa goggohank'annonkko isiʔoorayeen; usumaleenna koonna taʔokokaatto il kadubamisira akaakiltte isin orroo goggoʔalannoonkona isin goggot'iboonko kamoogganna isin goggobattoyisonkko isiʔoorayeen.
16 Kasharmmut'aaro goorttun kooyikkii kaʔaaminnaro baboon amere barkkinttetteessa kadaddalero Eesawu aani Waa kaʔabssannon ibaaddo isin orrroo goggoginnonkko isiʔoorayeen.
17 Haar abbaabatere Eesawu somma atayin kakkodootaro goorata hinʔi somma usukko otirameeraan kassaanwa; ootaa hanʔu somma atayi godootatena suure atayin lakkodaanddee. C'ubbokko gula galin iddilii suure lakkohelate.†

12:6 Mas. 3:11-12. * **12:8** Kosichcha amano odo kaʔaddeesamoon ere amanoyya. **12:12** Isa. 35:3. **12:13** Mas. 4:26. **12:15** Ada. 29:18. **12:16** Met'. 25:9-34. † **12:17** *Helin lakkodaanddee,* amano c'ubbokko gula galin iddilii lakkohelate amanoyya. **12:17** Met'. 27:30-40.

18 Isin genee kadinamaro goorttun eleenii tagubaatto tasiina wodami tos lakkogeetettaan; iyootte tos, mugud tos, huffo tosna,
19 Tat'urunbbaa yaaye goorttun kasegaamara haafura takkomaalssamaro tos lakkogeetettaan; hassu haafura kamaalera ibaaddo, «Hittakko horenbbaan kakkalee haafura noon aroosegaamo» amaa taa ebaaranii geeran.
20 Aalanttina «Giddina suure wodami godaddare
E?emooyi eeggamire hagoye»
Ka?amara ajaja isoon mankko?isilaate maraan oorayin lakkodaanddeen.
21 Esee kaddeero ayeeskko kakkeeyi Muse suure
«Ani abssayera, har?eewa» ame.
22 Isin go?ameen tas'iyooni wodami tos gabbalantteettan. Esena arddotti tawaa katamaa talleetetto tadaruuree Iyyerusaalemitta; geggelooyi kakukkumero kamooggan kumaayi katootaamiro erggichchaal tos gabbalantteettan.
23 Megekkiso daruurii kakkoons'aafamero, min kawaawun barkki olleeraan amaniilkotti haganaa, dubba gutii kafirddaaro Hedona duuddon?i olleeraan k'ullooleekotti neefool tos gabbalantteettan.
24 Ammato o?usubuun t'e?ee aallee kawogarisaro kalleeroo Yesuusa tos, ka?aabeela iigikko karoore ka?ayeesarona ka?arac'c'aamero iigi tos gabbalantteettan.
25 Hassu ka?ayeesaro noo lakko?atayinnanno goggo?amoonkko isi?oottisin oorayeen; han?u Waa gara ibaaddonne uluun go?ayeesiro lakkomaalnanno o?ameeraan iso gohesanawaateen, hayya no daruurkko ka?ayeesaro go?atatanawaanne misii hesiin daanddaanna?
26 Hassu goorata yaayetteessa ul aa?issette; gidda go?ameen, «Ul kaalaal alleenon giraan kooyikkii daruurnna adire aa?isinara» ame abddi sisera.
27 Hikki, «Kooyikkii adire» ka?amara haafura katusara ka?aa?inoon kooko t'aabbayi goggogirroon ka?aa?ara goorttun kamet't'aamera kooko baanoya.
28 Goortta noo ka?aa?inoon wononnati mankko?eelnnanno maraan Waa galatiinna; usu takkogeggelayisso kabajaayinna abssii handdayinna.
29 Aalanttina Hedokkaani tagubatto eleen aaniya.

13

Waa kageggelaayisiro handdaano

1 Arggetto isi?isirroo ta?abbilaal geelanjje isinuun haggitte;

12:19 Biy. 19:16-22; 20:18-21; Ada. 4:11-12; 5:22-27. **12:20** Biy. 19:12-13. **12:21** Ada. 9:19. **12:24** Met'. 4:10. **12:25** Biy. 20:22. **12:26** Hag. 2:6. **12:29** Ada. 4:24.

2 Martti k'op'ayiddeen marttisano aroo?illootteen;
hikkamalee martti k'op'ataa ibaaddo kookkoo ha?addeesoonii
erggichcha k'op'ateengureen marttiseeran.
3 Isone wota kashaanttettan aani laaddeen min kashaanoyi
oshaameeran shaada; isinna iso aani rakkoo ka?ataattan aani
laaddeen rakkoo o?atataraan shaada.
4 Isi?atatano ibaaddo dubbaa dollee kakkabajaame
halleewo; olayimaraanna osharmut'araan Waa mankkofird-
dinaro maraan oorinna entternna isi?isii abddatana
waattikko kakkeeyi isi?atatanokkisin aroobattoyisatteen.
5 Tamaragade geelanjjekko fakkima; isin ka?abttanwa isi-
nuun halleewo; Waa «Ani ku suure lakkoshafiro, duuddo ku
lakko?iisiro» amera.
6 Haannuun abddii,
«Goottaa kagarggaararoyya ani lakko?absataro;
Ibaaddo iin me yelin daanddaara?» amanna.
7 Haafura kawaa horaarjje isinuun osegeeraan min
kawaayi horehayeen ogeggeesaraan aroo?illootteen;
girikkisoonna felo?oottisokotti la?o shaadaa ammanokkisoo
abayeen.
8 Yesuusa Kiristoosa kelena hittaari jiruu jiroomman usu
usuya; lakko?iggilssamaro.
9 Ka?addeesamoon kamooggan martti kallaaro agaalssis
aroobbojaantten; wodanattaani ka?aamo woga ooratano
halleenon giraan sinoyi ataatano ka?idankkiya; hikka
kababoo wogaayi debee kasesseetara ibaaddo la?o toonna
lakko?atatero.
10 Noo ban?e tafala abnna; golleenna dunkkaanii orroo
ohandaaran tuuk'aamol hitta ban?e tafalaa kagiro babo aati
aamin isoon fe?i lakkosisamatto.
11 Ayihuudikokki katuuk'aamol woyichcha c'ubbokko
haheso amamano kahelamisaro kagiddi iigi abeenguren
aaloo k'ulluutti ban?e tos tabara; usu giddikon?i soo adeen
dunkkaanii tattaanikko sar beeseren eleenii gubaran;
12 Usumaleenna Yesuusa iigikkeessayi gosa k'ullooyisiin
kakkatamaa karakkoo sarre rakkoo atate goye.
13 Noonna dunkkaanii tattaankko sar bigunne usu tos
seenno; yeraankkeessana o?atatanno leenna.
14 Noo ganaa ta?emeeyinnatto katamaa ooratanna kuwaarre
ataayi tagirnnatta katamaa hikka ulii noon laakkogitto.
15 Goorttanu Yesuusa Kiristoosakkokki garane kasom-
maa jaarsso arggetto Waawuun sinsso; hikkina megek-
keessa maraan usuun ta?atotaatto hi?ii kasisamaro kasommaa
jaarssoyya.

13:2 Met'. 18:1-8; 19:1-3. **13:5** Ada. 31:6,8; Iya. 1:5. **13:6** Mez. 118:6. **13:11** Woy. 16:27.

16 Ayees kaʔidan felanona kaʔabttaankko kakkaleetun sisano arooʔillootteen; Waa kageggelaayisara hikka aankkikki jaarssoyya.
17 Isinuun horehayeen ofelaraawun ajajaama; odonnatikkisoyi hegelii gira; iso kakkohoosamaraan odonnati mankkoʔabaan maraan girikkisin maraan ataataraan; isin isoon goʔajajaantteen isona feloʔoottisoo geggelooyi felinnaraan; goorttun iso feloʔoottisoo k'uk'amaa felaraan; hikkina isinuun laʔo kasisiro lakkoyo.
18 Noon ebaayen; tamuc'c'intte baas takkomaalssamoon sammuu noon girano addeesatanna; raa dubbaayi taʔidantti yadaliiyi girin halchchaanna;
19 Hassukkona isin ataayi goggoʔebaattanun ani isin ataayise kaʔebaatara ani isin tos saami goggoʔabbaabaroonya.

Kagachchoo ebi
20 Kaʔatii idaad kafoofaro Goottakkaani Yesuusa jiruu jiroommakokki kaʔammatoo haafurakokki iigii goyikko kakkeesera kanogoddaa Hedo,
21 Feʔitteessa feloo hayisiin goggodanddeetawun ayees kaʔidankki dubbaa usu isin hamuyiso; No kageggelaayisiro gara kayesuusa kiristoosane no gutii hafelo; Yesuusa Kiristoosan jiruu jiroommakko taa jiruu jiroomma geeroon kabaja halleeto; hamiinʔi.

Gudisano
22 Abbilaalttee! Hikki ani isinuun kas'aafera handdaa kagababban mankkolleero maraan hikka kagorssa haafura obssii goggoʔatattaawun ataayise ebaatara.
23 Abbikkaani T'imotoosa min kashaanokko biyaano isin goggoʔaddeessawun dootara; usu saami hittarraa kakkoʔemeete goorata ani usune wota emeeyire isin dinnara.
24 Horehayeen isin obariisaraawunna k'ulloolee dubbaan nogodda segaa; kaʔit'aaliyaa ulkko emeeten hittanii ogiraan amaniil nogodda isinuun farramaraan.
25 Sino isin dubbane wota halleeto; hamiinʔi.

Handdaa Kayayik'ooba Tabano

Hikki kayayik'ooba handdaa barsano ohittariteewun seera talleeto k'ofa kaʔabero golleero kakkoons'aafamerana alami dubbaayi darʔaantte tagitto tomonkko lama aaniiwunye; s'aafitina k'arumma felooyi noo kakkohayisinnanno malakokki gara, amaniilkokki k'op'atanonna yadaliikokki seera kalleero ayees addeesise misilii kaʔabo ayees roorisara. Hiyyummakokki garana durummakokki gara, c'aafitiikokki gara, amala kaʔidankokki gara, haʔusatanokokki gara, ammanokokkina taʔidan yadaliikokki gara, hiʔikotti idanena meellanekkokki gara, k'arummakokki gara, isiʔisirroo isidiidanokokki gara, koorakokkina anjjirekkokki gara, kakkalee gutii firddaanokokki gara, dhaadatanokkokki gara obssikokkina ebikokki gara, amaniil felin kadootisaro dubba kalekalee beese s'aafera.

Hikki handdaa amaniilkokki girii ammano felooyi tusanokokki gara aaloo addeesise tusara.

Raattoo Hikki Mas'aafa Kaʔabera

Tabano *1:1*
Ammanona k'arumma *1:2-8*
Hiyyummana durumma *1:9-11*
C'aafiti *1:12-18*
Haafura kawaa maalanonna felooyi hayisano *1:19-27*
Ululisi goggoʔayeesonkko kasisamero seera *2:1-13*
Ammanona feloo *2:14-16*
Amaniilnna hiʔittisoo *3:1-18*
Amaniilnna hikka alami *4:1—5:6*
Kalekaleekki ayeeskkokki garaan kasisamero gorssa *5:7-20*

1 Waawunna Goottaa Yesuusa Kiristoosan kahandaara, Yayik'ooba, alamii darʔaantteen ogittan aanii tomonkko lamaawun:

Nogodda isinuun halleeto.

Rakkoo orroo kadootisaro ammanona k'arumma

2 Abbilaalttee, kalekaleetti rakkoo isin gogeete oʔatii geggeloo aani tootaa;

3 aalanttina ammanokkisinkokki c'aafamano obssi sisano kassaanwa.

4 Koonna kakkoonhank'k'annon k'ulluunʔina kameen dubba likkiinʔina oʔammagantteen goggolleetanun obssi feloʔoottisee hafeltto.

5 Isinkko maayona k'arumma gohank'katte, hattuffannon dubbaan adda kasisaro Waa haʔebaato; usuna sisamirowa.

1:1 Mat. 13:55; Mar. 6:3; Ofa. Fe. 15:13; Gel. 1:19.

6 Ayesuun goʔameen hahedannooni ammanoo haʔebaato;
aalanttina kahedatara ibaaddo anbbal kaʔaaʔisattona
kakkeyaaro gaashimallo kabekee aaniya.
7 Hassu aankkikki ibaaddoti, Goottakko kooko koo helayin-
nara ami aroohedanno.
8 Usu k'ofa lamaa kaʔabamena raakkessa dubbaa haggattola
kalaalʔaamaroya.

Hiyyeessakki ibaaddotina dureessakki ibaaddoti

9 Bariisanoyi kakkonyeraateraan abbi Waa t'ok'k'i
mankkoʔisaro maraan hageggelaato.
10 Durumma taʔibaaddo daraara taʔeese aani
mankkoʔubaatto maraan bariisanoyi t'ok'k'i kaʔame abbi
Waa bariisanoyi goyeraasena hageggelaate.
11 Arriti gubanokko kakkeeyi fuurssaayi eesii angagisatta;
daraarana ubaatta; middina baatta; usumaleenna
dureessakki ibaaddoti feloʔootteessaa haggattola raankkaa
baara.

Ibaaddo gutii taggiyatto c'aafitii

12 C'aafitii orroo kaʔataatara ibaaddoti kasommaasameya;
aalanttina c'aafitii kakkodaanddee goorata Waa ogeelata-
roon tasisero abddii, kagiri kallachcha helayinara.
13 Maayyona goc'aafame, «Waa in c'aafee» arooʔamo; aalant-
tina Waa meellaneeyi lakkoc'aafamaro; usu ade maayyona
lakkoc'aafaro.
14 Ayesuun goʔameen metemeteeyi ibaaddo
kakkoc'aafamara kameellanee halchchakkeessa
gobboojaamirona gosobamiroya.
15 Halchchana kakkojiinaro goorata c'ubbo umulara,
c'ubbona kakkojiinate goorata goyi umulara.
16 Ogeelaantteen abbilaalttee, aroosobantteen.
17 Kaʔidan ilabona duuddonʔi somma dubba Waakkoyyaan;
hikkina kaʔemeetara hoosindde aani maraamuraa goorttun
iggilissama kakkoginnon kaʔifa odo Waakkoya.
18 Waa no met't'a dubbakko ohoree goggolleennon
feʔitteessaa karrummii haafuraa no umule.

Kamaaleen felo gutii hayisano

19 Ogeelaantteen abbilaalttee! Hikka shaada; ibaaddo
dubba maalin kajejjeree, ayeesin kaʔisilaate, iʔokkona
kaʔobssee halleewo.
20 Iʔo oʔibaaddo k'ullumma tawaa lakkokeenaran.
21 Haanssun battowanona meellanekkokki jiinaan
tirayenddeene neefottisin fayyiisin kadanddaro,
wodanatattisini kadhaabbatero haafura idanee atayeen.
22 Haafurakkeessa kaʔamaro fela kuwaarre kamaalaro
kaalaa liddeene isiʔoottisin aroosobatteen.

1:11 Isa. 40:6-7.

23 Haafurakkeessa kamaalara, ayesuun go?ameen ka?amaro
ka?oorannon ibaaddoti bebbeedtteessa daaw?itii kadiyaataro
ibaaddo aaniya.
24 Isi?ootteessana diyaate seetara, goorsewa me aani laaro
illootara.
25 Ayesuun go?ameen balchchumma kabeesaro likkiikki
seera deere ka?ataatara, kamaalero kafelarana ka?illoonno
ibaaddo felo?ootteessaa kasommaasame laara.
26 Hi?itteessa ha?oorannoni, wodanatteessa shirsataa am-
mano aba ka?amara ibaaddoti, isi?oottessa sobatara, am-
manokkeessakon?i felona la?o kallayin?iyan.
27 Waa Odooyi horee kamuc'c'imena meellane kallayikki
ammano hikkaya; odona Aanna okkoongoyeraan yiinssa
entterjjol kakkongoyero heleel rakkoottisooyi gargaaranona
alamikokki battinatikko isi ooratanoya.

2

Hiyyeessa tuffatano kadootisoon laano

1 Abbilaalttee, kabaja kalleero Goottakkaani Yesuusa Kiris-
toosa o?ammanattaan mankkoleeten maraan aroo?ululisse.
2 Tawork'k'ii firaantta kakkaaterena ka?idankki sarssi
kasarsatere ibaaddoti ta?amaniil haganaa tos kakkottabe
goorata usumaleenna t'ork'k'e ka?aate sarssi kasarsatera
hiyyeessakki ibaaddo gottabe,
3 Ka?idankki sarssi kasarsateen kaletti kabaja tusaa, «Kuyeen
kadootisara ka?idankki barc'uma hikkima» go?antteen hiyy-
eessatine adi, «Ati hassee aallii» goorttun lukittee hegelii
«Hamas's'ii» go?antteen,
4 isin orroo ululisano lakkoyoya? Adena k'ofa tameellani
o?abantteettanna ofirddaattaan laano lakkoyoya?
5 Ogeelaantteettan abbilaalttee, maala, Waa ammanoo
dureessa goggolleenawunna usu ogeelaataraawun abddii
kasisamero wononnati goggo?eellawun hikka alamikki hiyy-
eessal lakko?assaaberoya?
6 Isin adeen hiyyeessal yeraasseen; isin oc'annak'isaran
dureessaal lakkoyeenya? Min kafirddii tos isin ogeesaraan la
isoyaanna?
7 Isinii ka?uumamero kabaja kalleero mege o?inggaamaraan
lakko?isoyaniya?
8 Mas'aafayi k'ulluukkii, «Ollaattaa isi?oottaa malee yela gee-
laa» amame kas'aafamero seera kawaa go?ooratteen ta?idan
felaagittaan.
9 Go?ululisseen adi c'ubbo felaagittaan, seera horeenna
seera kabaasaro aani tootaamattaan.

2:8 Woy. 19:18.

10 Aalanttina seera dubba kaʔooratara ayesuun goʔameen
seera kooyi kahanduddufatara gogire, dubbana baasano
aani tootaamara.
11 «Aroosharmmut'ite» kaʔamera Goottaa usumaleenna
«Aroolagadena» amera. Gosharmut'anawatte, ayesuun
goʔameen gollagadde, seera kabaasatto leetetta.
12 Ayeesaanna leere felataa gogitteen balchchumma kasis-
aro seeraa horee kafirddaaro ibaaddo aani leen.
13 Aalanttina shaaga kayeloon dubba shaaga kallayi fird-
daaminara, shaaga firdda gutii ataayinara.

Ammanona felo

14 Abbilaalttee, ibaaddoti koo ani ammano aba goʔame felo
adi gowaate me laʔo aba? Hikka aankkikki ammano fayyiisin
daanddaara?
15 Abbi koo goorttun abba too kasarssataraan sarssina
leere kaʔaamiraan babo waayigogireen,
16 Isin orrokko koo, «Nogoddaa seeyeen, arooʔambbollotteen,
barara» goʔame, maarkkisowun ade kadootisaro gosisoon,
me laʔo aba?
17 Usumalee felo kallayikki ammano metekkeessawun
kagoyeya.
18 Ayesuun goʔameen Ibaaddoti koo «Ati ammano abitta,
ani felo aba» amara. Ammanokka felokko kaleyelidde tusi,
aninna ammanokkee felooyi tusinara.
19 Ati «Waa koo girano» abddaatta; kaʔidankkiya,
durisaalnna hikka abddatanan, abisiinna harʔanan.
20 Ati gowwakki ibaaddoti! Ammano felo kallayi laʔo
kallayikki laano addeesin ato dootatta?*
21 Aabbokkaani Abraame erekkeessa Yissaak'a banʔe ta-
jaarsso gutii kakkokayere goorata kakkok'ullooyere felooyi
lakkoyeya?
22 Hikkaniinna ammano felonne wota felaa girano
diyaatta, ammanona felooyi kaʔammagame lee.
23 «Abraame Waayi ammane, k'ulluukkina lee tootaame»
kaʔamara mas'aafa k'ulluukkikokki haafura gudate, usuna
Waa kageelaataro amame.
24 Goortta ammano kaalaalii halleenon feloʔoottessaayi gog-
gok'ullooyero diyaattaan.
25 Usumaleenna tasharmut'aatte Raʔaabi ohandaareen
k'op'attedde raa kakkaleenne goggoseerawun kakkoyeltte
goorata feloʔoottiseeyi lakkok'ullooyitetteya?
26 Maar neefo kalli kagoyeya; usumaleenna ammano felo
kallii kagoyeya.

2:11 Biy. 20:13-14; Ada. 5:17-18. * **2:20** Laʔo kallayikki: kookkoo kahorkkoo mas'aafal «kagoye» mara. **2:21** Met'. 22:1-14. **2:23** Met'. 15:6; 2 Od. 20:7; Isa. 41:8. **2:25** Iya. 2:1-21.

3

Erreb ooratano

1 Abbilaalttee, isinkko kamooggan ka?agaalssisaro aroolleenno, aalanttina o?agaalssisanno olleenenna noo dubbakko taroortte firddii ka?atayinanno kassaanwa.

2 Dubbana ayees kamoogganii handuddufatanna; ayeesii kahanduddufannon maayyona gogire usu maarkkeessa dubba oorayin kadanddaro likkiikki ibaaddotiya.

3 Faraddeel goggo?ajajaamiroon bit'aala munjetisooyi gotuyinsse, mankkogeelanne dubba geggeesin daanddaanna.

4 Goorttun markkafajjool diyaa, maamisii aaloo kanjjinkkina anbbal ta?atiiti kashafamaro golleenna markkafa kaduudara kic'c'arkki motooree mankkodootate geesara.

5 Usumaleenna erreb kic'c'arkki kamaaree mikita laa giraan kajinjjiin ayeesii koorara, gaa ta?atii eleen tic'c'artti misii gubitte baasatto shaada.

6 Erreb eleenya, kamaaree kifiliittaani orroo kagiro kameellan alamiya, maar dubba battoyisara, adena gahaanamekko tabeyaatto eleenii aani alattaankokki tiyaano gubara, metekkeesawunna tanbaanno eleenii gubayinnara.

7 Maamisikki giddi, kimbirjol usumaleenna ul gutii kaggitamaranna, beke orroo taggitta met't'a dubba ajajin daanddeera, ibaaddoyinna ajajaamera.

8 Ayesuun go?ameen erreb oorayin kadaanddaara maayyona laagiro, tallagadda marzzii kakko?ammaganttetto foolssi kallayikki kameellan ayeesiya.

9 Errebkkaani Waa odokkaani galataanna, usu errebiinna middi tawaayi kamet't'aamero ibaaddo k'angaanna.

10 Hi?i tookko sommana k'anggona biyaaran; abbilaalttee, haa laano lakkodootisaro.

11 Fultto kookkoo beke omuc'c'imeenna ogorra biyaaran?

12 Abbilaalttee, balasi ejjerssa, woyinniinna balasi dubamin daanddaara? Usumaleenna ogorra bekekko o?on?omootaraan bin lakkodaanddaaran.

Ta?uleenna tadaruuree k'arumma

13 Isin orrokko k'arookkina kashaadaro kalleera ibaaddoti ayyoyya? K'arummaanna idaneeyi ofelero felo?ootteessa girikkeessaa hattuse.

14 Ayesuun go?ameen ta?okokaatta gaabbina isi geelanjje wodanattisinii goggitte arookkooriten, rummi gutii t'ara aroo?ayeesseen.

15 Hitta aanttitti k'arumma elekko lakkotto, ayesuun go?ameen alamikko, sookkona durrisakkotta.

3:9 Met'. 1:26.

16 Gaabbina isi geelatano takkogiraan ese ban?e shalagaamanona felo omeellan dubba giraan.
17 Daruurkko talleetetta k'arumma ade horaarjje tamuc'c'inttetta, esekkona nogodda tageelatto, ta?obssaatto, ta?idantti, shaagana il ta?idan takko?amaganttetto, ululisanona ifissaaddanati takkoginnontta.
18 Nogodda kageelaatara nogodda wut'atere tak'ullummaa il kukkuyisatara.

4

Alamikotti meellane aroogeelatten

1 Isin orroo kagira jereenna engge eetikko ta?emeetettotta? Isin orroo ka?olamara halchchakkisinkko lakkoyoya?
2 Kooko helayiin halchchaattan, ayesuun go?ameen lakkohelayinattaan; lagadattaan; aaloo halchchaattan, helayiinna lakkodaanddaattan. Iinsse inggaamattaan, jereen shafatattan, lakko?ebaattan kadootattaan kooko lakkohelayinattaan.
3 Ebaayinnattan; ayesuun go?ameen lakko?atayinattan, ka?ebaattanna metekkisinuun geggeloo osooyeti k'oppaa kameellannee halchchaa mankkollee maraanya.
4 Osharmut'attan, alamine wota geelanjje kaatano Waanne wota diina laano lakkokassaanya? Haanssun alamine wota geelanjje kaayin kadootatara dubba diina kawaa laara.
5 Goorttun noo orroo Waa kabariisera ayyaana «Aaloo ha?usatara» amaa mas'aafa k'ulluukki ka?ayeesera adda kahesiro aani laara?
6 Ayesuun go?ameen sino jiinase sisara, mas'aafa k'ulluukkinna, «Waa koorameessajjool diidara, fayyankkan?i go?ameen sino sisara» kakkoon?amera hikkanunya.
7 Goortta isi?oottisin Waawuun sisayeen, durrisana diidaa, isinkkona fakkimirowa.
8 Waa tos gabbalama, usuna isin tos gabbalamirowa. Isin c'ubbaalessaal genenno?oottisin muc'c'isayeen, isin k'ofa lamaa haggattola ollaattan wodanattisin muc'c'isayeen.
9 C'annak'ama; gaddaa; ooyeen; osolkkisin oottan tos, geggelo?oottisinna gadda tos ha?iggilssameen.
10 Goottaa horee isi?oottisin yerasayeen, usuna isin t'ok'k'i t'ok'k'i isirowa.

Ibaaddo gutii aroofirdditeen

11 Abbilaalttee, isi?isirroo aroohimatteen, abbikkeessa kahimataranna abbikkeessa gutiinna kafirddaara seera gutii tameellan ayeesara, seera gutiinna firddaara. Seera gutii gofirddite kafirddatto kuwaarre seera ka?ooratto lakkotto.

12 Seera kasisarana kafirddara Waa koo kaalaalya, usuna haasinna baasin kadanddaroya, ayesuun goʔameen ollaattaa gutii kafiddatta ati ayyotta?

Koora maraan kasisamero seerisano

13 Isin «Hittaari goorttun geebbari hitta goorttun aantti katamaa tos seeyinanna, eseenna gees koo adallaayinanna, daddalayinanna, worʔe helayinanna» oʔamattaan goortta maala.

14 Geebbari kalinnaro laakkasaan. Giriikkiin meya? Goorata kic'c'aruun mutere abbaabate kabaaro iyyootte aanittaan.

15 Suurewa, «Tagootta feʔi golleete girinanna, hikka goorttun aankki felinanna» amano isinuun dootisara.

16 Gidda ade koorakkisinii dhaadaattan, hikka aankkikki koora dubba kameellanya.

17 Goorata kaʔidankki ayees felin addeesaa giraan kafeloon ibaaddo felanawaatti usuun c'ubbo laara.

5

Dureessajjolun kasisamero seerisano

1 Goortta isin dureessajjol maala, isin tagginnatto rakkoowun ooyeen, woo woo ama.

2 Durummattisin buuk'ittetta, sarssikkisinna k'ook'anna aamera.

3 Work'k'iikisinna maragadekkisin ododootera, ododootanonna isin gutii atotaara, sooʔoottisinna eleen aani aaminnara, kagachchoo geesun durumma kukkuyisattettaan.

4 Wodanaa abayeen, irakkisini tagataa ohayeeran ofelataraawun hamuroon kagittan daamooza isin gutii iyyaara; otagataraankokki iyya dubba kadaanddaaro kalleero Goottakotti nebe tos geera.

5 Ul gutiinna taʔumanii burraak'aa gitteen, taʔenʔo arriin wodanattisin uʔurayisatteen.

6 Isin kaneebaannon k'ulluukki ibaaddoti gutii murtteesiteettan; lagaddeettan.

Rakkoo orroo obssaano

7 Goorata abbilaalttee, Goottaa taaʔemeeroo obssaa. Otate kabaraare erre il taʔidantti taasissoon misii obssaaro, kahoreenna kahaare idaamo misii oorataro shaada.

8 Isinna hikkamaleewa obssaa, wodanattisinna ataayissayeen, aalanttii tagootta emeeto gabbalanttetta.

9 Abbilaalttee; isiʔisirroo aroogunggumiten, goorttun isin gutii firddaamirowa, hikkima kafirddaara gooc'aa aalleera.

10 Abbilaalttee; mege kagoottayi kaʔayeesera hegerool rakkoo obssii atatanooyi masuussa laanokkisoo addeesa.

4:14 Mas. 27:1. **5:3** Mat. 6:19. **5:4** Ada. 24:14-15.

11 Adena obssii oʔataateeraan osommaasameen yelinne no
katootanno kassanwa, Iyoobi misii obsseere ataatero maal-
teettan; Goottana gudisanooyi kayelero deetettan. Goottaa
aaloo kanenʔeeyisataronna shaaga kayelaroya.
12 Abbilaalttee; dubbaankko roore daruurii goorttun ul
goorttun maamisikki ayeesinna gollee arooʔammatteen, «Ii»
gollee ii halleewo, «Laa» gollee laa halleewo, goorttun murtte-
saminara.

Ammanokko kallee ebi

13 Isin orrokko rakkoo orroo kagira giro? Usu haʔebaate,
kageggelaatera giro? Kagalata mazamuri hazammaro.
14 Isin orrokko kahawʔamera ibaaddoti gogiro? Min
kawaakki jaarsolee haʔuumate, isona mege kagoottayi zayitii
shigidi haʔebaateen.
15 Ammanokko kallee ebi kahawʔamero ibaaddoti fayyis-
ara; Goottana keesara, c'ubbo feli gogirenna, haheso ama-
mara.
16 Haanssun c'ubbokkisin isiʔisirroo beesayen; goggofayy-
itawunna koo kakkaleewun haʔebaate; k'ulluukki ibaad-
dotikokki ebi hunna aba, kaʔatii ayeesinna felara.
17 Eelaasa noo aankkikki ibaaddotiye; idaamo
goggoʔubannonkko ataayise ebaate; ul gutiinna gees seendda
minana idaamo lakkoʔubatero.
18 Adena ebaate, idaamona daruurkko ubate; errenna il
sissee.
19 Abbilaalttee, isinkko koo rummikko goshirme kakkalee
goʔabbaabe,
20 hikka shaada; c'ubbaaleessa kakkoshirmero raakko
kaʔabbaabara ibaaddo neefotteessa goyikko haasara, c'ubbo
kamoogganna haheso amsisara.

5:11 Iyo. 1:21-22; 2:10; Mez. 103:8. **5:12** Mat. 5:34-37. **5:14** Mar. 6:13. **5:17** 1 Won. 17:1; 18:1. **5:18** 1 Won. 18:42-45. **5:20** Mas. 10:12; 1 P'et. 4:8.

Handdaa Kayihuuda
Tabano

Kayihuuda handdaa kakkoons'aafamera amaniil alleenon giraan ammani aani leenguren kat'araa agaalssis kaʔagaalssisaro ibaaddokko amaniil seerisinyya. Handdaa roorisanooyi kallamikki P'et'iroosa aani hikka kagababban handdaa kas'aafera kallami takkoʔadamooti Waa gosaan kooyikkii kasisero ammano ataayi goggoʔaallirawun onabbabaraan aaloo shaadisara.

Raattoo Hikki Mas'aafa Kaʔabera

Tabano *1-2*
T'ara oʔagaalssisaraankokki agaalssis, yadaliinna iyaano *3-16*
Ammano goggoʔooranawun kasisamero gorssa *17-23*
Somma *24-25*

1 Yesuusa Kiristoosan kahandaarona kayayik'ooba abbi Yihuuda,
Waa odooyi ogeelaantteettanna Yesuusa Kiristoosaa uumantteeddeen oʔoorantteettaan dubbaan,
2 Shaaga, nogoddana geelanjje isinuun hajiinaatto.

T'ara oʔagaalssisaraankotti murtti

3 Ogeelaataro oottee; raattokki fayyinnakkaaniwun isinuun s'aafiin aaloo dootaa gire; gidda goʔameen kaʔabbaabannon raadii Waa gosaan kookki kasisero ammanoo ataayi moo goggoʔabattaanun gorssiin ani isinuun goggos'aafiron kahesoon lee.
4 Goorata kamoogganko horene hitta murttiin kas'aafamera kookkoo ibaaddo luuk'e isin tos tabera; isona abissi tawaa kallayinʔi, Waa Hedokkaanitti sino battiikki ayyaanayi oʔiggilssaraanna usu kaalaal dubbaankko kanjiinkki, mootikaanina Goottakkaani kalleero Yesuusa Kiristoosa okakataraanyan.
5 Hikka dubba t'ayteene kooyikkii kaʔaddeessettan golleenna, Goottaa gosakkeessa kagibis's'i ulkko beesere goggohaaserona oʔammanoon giraan haar abbaabatere ade goggobaasero ani isin shaadisiin dootara.
6 Usumaleenna jiininnatisoo ooratanawaattii kahesero erggichchaal shaada; Waa iso tafirdda arri taageetoo jiruu jiroommakki shaanoyinna, t'illinggakki mugudii orroo adallaayisera.
7 Hikkamalee Sodoomiinna Gamoraayi, ade gobobkisooyi kagira katamaal sharmmut'umman kajaarʔaro lee; seerakko

1:1 Mat. 13:55; Mar. 6:3. **1:5** Biy. 12:51; To. 14:29-30.

sar beeren isiʔisirroo sharmmut'umma feleen; haanssun iso jiruu jiroommatti eleenii omurrisamaraanun masuussa leen.

8 Usumaleenna hikki ibaaddo hisilloʔoottiso kasegaaran raadii sesseetaa isiʔoottisoo battoyisataraan; odonnati oʔabaanna neebaataraan; daruurii kabaja oʔabaanna habaararaan.

9 Erggichchalun woyichcha kalleera Mikaʔeel ade rees kamuse maraan durrisane wota dogamaagiraan, «Goottaa hahadiso» amera kuwaarre lakkohabaarero.

10 Hikki ibaaddo ade isoon kaʔaddeesamoon ayees dubba habaararaan; sammuu kallayikki giddi aani goggomet't'aamenii kakkasaan ayeesi baaran.

11 Aanne isoon! Raa kak'aayeeli seeteeran; maragadeen gap'igap'aa shireenna tabaalamii iyyeeraan; meellane tak'ooreyi bayeraan.

12 Hinʔi ibaaddojja kageelaanjjee aamokkisin gutii mulla koonna kallayi isinne wota gabbalameeren oʔaamaraan sallinnajjolyaan; ade isiʔoottisoo oolaalun oʔaamaraanyaan; isona ambbalii kawodamaro idaamo kallayikki duumanchchaalyyan; wut'a takkokukkuʔamaro diginni il kakkohelamoon hidiidikko tagamere lama gale kaʔangage gaa aaniya.

13 Omullisaraan feloʔoottisooyi saanbba ogudaraan, gomeellan kakkeyaaro gaashimallo aaniyyaan; t'illinggakki mugud jiruu jiroommaan iso kaʔooratarona, adda kakkafafaro barraajjalyaan.

14 Addaamekko haggaʔabere alattaan tatodobi kalleera heenokki ayeesaa «Hikkima Waa tootaami kaheleelamoon k'ulluukki erggichchalkkeessane wota leere dubbaa gutii murtteessin emeeyinara;

15 Hassu Waa kahedoyisannon ibaaddo kafelero kameellan ayeeskkotti aalanttii murrisinara, Waanna rumminaa hinʔa usu ohedoyisannon c'ubbaaliyeel kaʔayeeseran kameellan ayees dubbaa iso firddinara» amera.

16 Hikki ibaaddo arggetto ogungumaaranna maamisikki ayeesiinna ogeggelaannonyan; kameellan raakkisooyi halchchaa osesseettaranyan; hiʔittiso kakkoora ayeesii taʔammaganttetta, laʔottisoo dootataa ibaaddo sossobaraan.

Seerisanona gorssa

17 Ayesuun goʔameen ogeelaataro oottee, Goottakkaani Yesuusa Kiristoosaa ofarameeren hittakko horene kaʔayeeseran haafura shaada.

1:7 Met'. 19:1-24. **1:9** Dan. 10:13,21; Dan. 12:1; Rag. 12:7; Ada. 34:6; Zak. 3:2. **1:11** Met'. 4:3-8; To. 22:1-35; 16:1-35. **1:14** Met'. 5:18,21-24.

18 Iso «Kagachchoo geesii fe?i tawaakko ofakkimeraan isi?oottisoo halchchaa kameellan osesseetaran ok'ac'ifataraan emeeyinaran» ameen isinuun segeeren.
19 Iso ibaaddo ibaaddokko o?assaabaraan, kasooye halchcha ofelaraan, Ayyaana K'ulluukki kallayin?i ibaaddoyyan.
20 Ogeelaataro oottee isin ada, kakkaleekkona kak'ullooye ammanokkisinii isi?oottisin k'ulloyisayiin ataayeen; Ayyaana K'ulluukkikokki hunnaa aaloo ebaayen.
21 Goottakkaani Yesuusa Kiristoosana shaagakkeessayi jiruu jiroommakki giri tos isin goggogeegisiro ooratara isi?oottisin geelanjje tawaayi orroo oorayeen.
22 Kahedataro ibaaddon nen?eyisayeen;
23 Ibaaddo kookkoo eleenkko beesaddeen haasa; kakkaleetun abssii nen?eyisayeen; golleenna c'ubboo kabattoyero maarkkisoo kadine sarssi dubba hahesooni diida.

Kagalata ebi

24 Isin goggo?iinnoonkko yelina tuffi kallayin?i yelire geggelooyi kabajjatteessaa hore isin aalliisin kadaanddaro,
25 Usu kaalaalii doobkkaani kalleero Hedo, Goottakkaani Yesuusa Kiristoosakki garane horkkooskko kayere, giddanna, jiruu jiroommaan kabajana gaashana, hunnana odonnatina usuun halleewo! Hamiin?i.

1:18 2 P'et. 3:3.

Raaga Kayaannisa
Tabano

Raaga kayaannisa kakkos'aafamera amaniil Yesuusa Kiristoosa Goottakkisoo laano ammananokisookotti aalanttii bak'atanona rakkoo iso giyaa kakkogittee gorataayiye. S'aafiti kinttibii kaʔabatere ayees onabbabaraankotti abddi laʔo taʔabtto goggolleeton ataayisiinna iso kageero bak'atanona rakkoo orroo ammanokkisooyi goggoʔataanawun jajjabeessiinyya.

Mas'aafa gama kahori moggaase kaʔabera isdebeekki raagajol kaʔaberoya; hassu raagajol usu geesii kagire amaniil addeesin kadaanddeero; kakkalee ade hool ligure kaʔadallaayinnaro misiliikokki ayeesii kasegaameroya. Kamazamuri madarri marroo marroo goggoʔabbaabatarokki malee hikka mas'aafakokki mete metekki kamooggan raagajolkokki garane middi tamoogganii isidebee segaamera. Gara kamas'aafakotti fureen k'ofa tamooggan taʔabtto golleetena metetti k'ofa tamutattotta; hikkina Waa, Goottaa Kiristoosakkotti minane kallami takkososoyisootii kooyikkii durrisana adere diinakkeessa dubba awode; awodanokkeessana kakkogudatare goorata taʔabddantte unatteessa taʔusub daruurnna kaʔusub ulkokki uuso iso eelisinnara kaʔamaroya.

Raattoo Hikki Mas'aafa Kaʔabera

Tabano *1:1-8*
Raagakotti fureenna todoba min kawaatun kafaramere handdaa *1:9—3:22*
Mas'aafajjolnna maatamaal todobakokki firdda *4:1—8:1*
Malakata todobakokki firdda *8:2—11:19*
Dobonssa sulaale lama *12:1—13:18*
Raaga kamooggan *14:1—15:8*
Todoba murroo owaanna T'uggaal *16:1-21*
Baas kabbaabilooni, kasulaale, kat'araa kahegerolnna kaddurrisa awodamano *17:1—20:10*
Kagachchoo firdda *20:11-15*
Taʔusub daruur, kaʔusubkki ul, taʔusub Iyyerusaalemi *21:1—22:5*
Gudisano *22:6-21*

1 Hikki raaga enee kallinnaro kooko usuun ohandaraawun goggotusiroo Waa Yesuusa Kiristoosan kasiseroya; Yesuusa Kiristoosana erggichchakkeessa faregure usuun kahandaaro Yaannisaan hikka raaga tuse.

2 Yaannisana haafura kawaakokki garana Yesuusa Kiristoosa taʔagaalssisero rummikokki gara, usumaleenna usu katusero ayees dubbakokki atotee.

3 Hikki dubba kakkollinnara goorata enee mankkollee maraan hikka kahegerolkokki haafura kanabbabara kasommaasameya! Usumaleenna kahegerolkokki haafura omaalaraanna hegero orroo kas'aafamero ofelaraan osommaasameenyan.

Isiyaayi orroo banʔe todobaa kagiro amaniil dubbaan tafaranttetto nogodda

4-5 Yaannisakko Isiyaayi orroo banʔe todobaa kagiro amaniluun; kagira, kagirena kaʔemeeyinara korffinjjekkeessaa horee kagiro ayyaanajjol todobakko; usumaleenna goyikko keyaanoyi barkki kalleero kaʔulee wonolaalkokki mootiikko, kaʔabddame ato kalleerokko, no kageelaatarokkona iigikakkeessayi no c'ubbokkaanikko balchchumma kabeesero Yesuusa Kiristoosakko sinona nogodda isinuun halleeto.

6 Kayesuusa Kiristoosa odo Waawun goggohanddayinnoon no wonona tuuk'aamol kayelero, Yesuusa Kiristoosan kabajana hunnana jiruu jiroommakko taa jiruu jiroomma geeroo usuun halleewo! Hamiinʔi.

7 Hikkima usu duumanchchaayi emeeyinnara; usu kaʔeeggera ibaaddona suure anhesonii dubba usu dinnara; kaʔulee gosa dubba aalantti teessaa ooyinnara; ii hikki ayees rummiya; hamiinʔi.

8 Kagira, kagire, kaʔemeeyinnarana dubba kadaanddaara Goottaa Waa, «Kahoreenna kahaaree aniya!» amara.

Kiristoosa raagayi mutano

9 Yesuusa Kiristoosaa rakkoonna wononnatikkeessa usumalee obssi isinne wota kaʔatayera ani abbikkisin Yaannisa haafura kawaayinna Yesuusaa atotaanokotti aalanttii Fet't'imo taʔamamatto oddolaayi ani shaame gire;

10 Tagoottaa arrii ani k'ofa taʔayyaanaa ammagame giraan tat'urunbbaa yaaye aani tallaatta taʔatii yaaye inkko bagandde haa amaa giraan;

11 «Usumaleenna kamutaro mas'aafayi s'aafidde Isiyaayi orroo banʔe todobaa kagiro amaniluun, Efesooni tos, Semirnesi tos, P'ergaamoni tos, Tiyaat'iron tos, Serddeesi tos, Filadelifiyanna Lodok'iya tos fari» amaa giraan ani maale.

1:4-5 Biy. 3:14; Rag. 4:5; Isa. 55:4; Mez. 89:27. **1:6** Biy. 19:6; Rag. 5:10. **1:7** Dan. 7:13; Mat. 24:30; Mar. 13:26; Luk'. 21:27; 1 Tes. 4:17; Zak. 12:10; Yan. 19:34,37. **1:8** Rag. 22:13; Biy. 3:14.

12 Iinne kaʔayeesere maayyoyo addeesin haar kambbal ame;
haar kambbal kakkoʔamiro goorata todoba kaworik'k'ii bollanssool ani dee.
13 Bollanssool t'eʔe kasesseetaro ere kaʔibaaddoo aani
kallaaro ani dee; usu luk'k'a hegel kageyaaro sarssi
kassarsate; geegiyotteessayi kawork'k'ii moowano
kamoowateroye.
14 Metekkeessanna metekkeessakokki binaana beleetti
aani tallaatto suufii aani gumaarakkiye; ilʔoʔootteessana lac'a
kaʔeleenee aaniyyeen;
15 Luk'k'aʔoottessana kaʔeleenee boolaal orroo kagiro ka-
marc'c'o naasi aaniyyeen; Yaayetteessana lagaayi odagaraan
beke onjiinkotti yaaye aanitte;
16 Tamergge genetteessaa barraajja todoba abe gire; mina
lamane kaʔenennan bibbir hiʔitteessakko biyaa gire; bebbeedt-
teessana waʔantte tahank'k'aatto arriti aanitte.
17 Hikka ani kakkodeyaare goorata kagoye ibaaddo aani
leegure luk'k'aʔoottessa hegelii iyye; Usu ade tamergge genet-
teessa in gutii kayegure haa ame; «Arooʔabssatte; kahoreenna
kahaaree aniya;
18 Ani arddokkiya; goye gire; ayesuun goʔameen hikkima;
jiruu jiroommaan arddokkiya; ani goyi gutiinna bowwa gutii
odonnati aba;
19 Goortta ati kaddeetetto, gidda kagirona haarre
kaʔemeeyinnaro s'aafi.
20 Tamergge genetteeyi kaddeetetto barraajjaal todobana
kawork'k'ii bollanssool todoba hoolkkotti fureen hittatta;
barraajjaal todoba, banʔe todobaa kagiro amaniilkokki
erggichchaalya, bollanssool todobana, banʔe todobaa kagiro
amaniilya.»

2

Kaʔefesooni amaniiluun

1 «Kaʔefesooni amaniilkokki erggichchatin haa ami s'aafi;
Hikki ayees barraajjaal todoba gene tamerggeeyi
kaʔabaterana kawork'k'ii bollanssool todoba t'eʔee
kasesseetara haa amara;
2 Feloʔoottaa, wudettaamanokkaanna obssittaa ani
kasowa; omeellan adde obssiin daandaana kawaattetto,
ofarameeraan anlleenon giraan no ofaramnnenonna
oʔamaraan k'ok'k'orttedde ot'araa olleeraan helanokkaa ani
kasowa.
3 Obssii ataatanokkaanna megekkee maraan ahifannoni
rakkoo atatanokkaa ani kasowa.

1:13 Dan. 7:13; 10:5. **1:14** Dan. 7:9; 10:6. **1:15** Hiz. 1:24; 43:2. **1:17** Isa. 44:6; 48:12; Rag. 2:8; 22:13.

4 Ayesuun go?ameen ani ku kakkotuffayero ayees aba;
hikkina ati tat't'awoo geelanjje iissetta.
5 Goortta ati eerraa abbaabatte iitetto shaadi; c'ubbokko
gula gali! T'ayite ofelaatte felo?oottaa fela; hikka dubba
felana gowaatte ani ku tos emeeyinara; c'ubbokko gula
galanagowaatte bollanssokkaa ban?ekko keesinnara.
6 Ayesuun go?ameen ani ku kakkogalataara ayees koo
gira; hikkina ani oneebaataro kanik'oola ibaaddokon?i felo
diiddetta.
7 «Ayyaana amaniil dubbaan ka?amaro nebe ka?aba hamaalo!
‹Ka?awodinaron gannate kawaayi orroo kagiro kagiri gaakotti
il goggo?aamiroon ani usu yelinnara.›

Kasemernnesi amaniluun kafaramero handdaa

8 «Kasemernnesi amaniilkokki erggichchatin haa ami s'aafi;
Hikki kahoreenna kahaaree kalleero; kagoyerena ard-
dokki kalleera haa amara.
9 Rakkoottaanna hiyyummattaa ani kasowa; halleewo
kuwaarre ati dureessatta; Ayihuudi anlleenon giraan noo
Ayihuudinna o?amaraan tas'alayee una olleeraan, megekkaa
kabaaseran ani kasowa;
10 Horenbbaan ku tagginnatto rakkoowun aroo?abssatte;
gidda isin goggoc'aafanttaanun durrisa isinkko kookkoo
minkashaano tabisinnara; arri tomonnuun rakkoo atayinat-
taan; taaggooton ka?abddantte lee; kagiri kallachcha ani kuun
sisinnara.
11 «Ayyaana amaniil dubbaan ka?amaro nebe ka?aba
hamaalo!
«Ka?awodayinaro goyi kallami lakkomiir?o.»

Kap'ergaamoni amaniluun kafaramero handdaa

12 «Kap'erggaamo amaniilkokki erggichchatin haa ami
s'aafi; hikkina mina lamane ka?enenaatero shiifa ka?abera
haa amara;
13 Ati kas'alaye korffinjje takkogiro ban?ee giranokkaa ani
kasowa; halleewo kuwaarre ati megekkee ataayissatte abat-
tetta; ati iyyee ka?abtto ammano lakkokakattetto; ka?abddame
atokkee kalleere Antip'aasi s'alaye takkogitte katamaattisinii
kakkolagadeeren goorata ati iyyee ammananokkaa suure
lakko?iissette.
14 Ayesuun go?ameen ani ku kakkotuffataro ayees
kookkoo aba; hikkina kabala?aami agaalssis ka?abatera
ibaaddo kookkoo isin orroo gira; hikki Baalaami ka?isira?eel
gosa tolchchaan kajaarssamero babo goggo?aamironna

2:7 Met'. 2:9; Rag. 22:2; Hiz. 28:13; 31:8. **2:8** Isa. 44:6; 48:12; Rag. 1:17; 22:13. **2:11** Rag. 2:14; 21:8.

sharmmut'aanoyi goggohandudufarawun Baalak'iin markka kasiseroya.

15 Usumaleenna kanik'oola ibaaddokokki agaalssis kaʔaba ibaaddo isin orroo gira;

16 Haanssun c'ubbokko gula gali; goorttun ani saami ku tos emeeyigure hiʔitteekko kabeyaaro shiifayi ani iso eegginnara.»

17 «Ayyaana amaniil dubbaan kaʔamaro nebe kaʔaba hamaalo! Kaʔawodayinaroon siyyame kagiro mannakko ani usuun sisinnara; kaʔusubkki mege kakkos'aafamero gumaarakki eʔemo sisinnara; kaʔatayinnaro kuwaarre hikka kakkalee maayyona laakaso.»

Katiyaat'irooni amaniluun

18 «Katiyaat'irooni amaniilkokki erggichchatin haa amidde s'aafi;

Hikkina lac'a kaʔeleenee aani ollaaraan ilʔo kaʔabokkona boolaal kaʔeleeneeyi kadubamero tanaasi marc'c'o aani ollaaraan luk'k'a kaʔabo; ere kawaakko kasegaameroya;

19 Felo oottaanna geelanjjettaa, ammanokkaanna handdaanokkaa obssii ataatanokkaa ani kasowa; ohaaree feloʔoottaa ohoreekko roorano ani kasowa.

20 Ayesuun goʔameen ani ku kakkotuffataro ayees koo aba; hikkinna ‹Ani kahegerooya› taʔamatte heleelttiti Elzaabeli ati donnaa leete obssiitetta; esena iin ohandaaran goggosharmut'irawunna tolchchaan kaʔekkaatero babo goggoʔaamirawun agaalssisanoyi iso sossoyisatta.

21 Ese c'ubbokko gula goggogalttoon ani eseen arri sisere; ese goʔameen sharmmut'aano iisidde c'ubbokko gula galin lakkodootattetto.

22 Haanssun alggaayi gutii huddurisire hawʔaamii ese abboosisinnara; esene wota felo omeellan ofelaraan omeellan felo oottisokko gula gogaleen kuwaarre esene wota osharmut'eeraan dubbaan kaʔatii abboosa ani isoon keeninnara;

23 Yiiskkisee goyii murrisinnara; amaniil dubbana taʔibaaddoo k'ofana halchcha kak'ok'k'orara ani laano iso kasaanwa; metemetekkisoowun feloʔoottisokki malee ani isoon sisinnara.

24 Tiyaat'ironii ogittanuunna hikka kameellan agaalssis oʔatatanawaatteettaan isin dubbaan, usumaleenna kookkoo ‹Tas'alayee taʔorroo hooltta› oʔamaraanne wota debee osessennon isinuun kakkalee ajaja ani lakkosisinaro;

25 Ayesuun goʔameen ani taa emeerooni kaʔabttaan ammano ataayisayeen abayeen.

2:14 To. 22:5,7; 31:16; Ada. 23:4; To. 25:1-3. **2:17** Biy. 16:14-15; 16:33-34; Yan. 6:48-50; Isa. 62:2; 65:15. **2:20** 1 Won. 16:31; 2 Won. 9:22,30.

26 Ka?awodayinaroonna felo?ootteeyi taagachcho geeroo
ka?ataataroon ani Ayizaab gutii odonnati sisinnara;
27 ‹Dama tamarc'c'ooyi usu isin bariisinara errekko kafe-
lamero huu aani c'anc'c'ani usu iso bututisinnara› hikki
odonnatina ani Aabbokkeekko ka?atayero odonnati aaniya;
28 Awodanokokki malaata kalleero kababbarisee
bakkaala ani usuun sisinnara;
29 Ayyaana K'ulluukki amaniil dubbaan ka?ayeesaro nebe
ka?aba hamaalo!»

3

Kaserddeesi amaniluun

1 «Kaserddeesi amaniilkokki erggichchatin haa ami s'aafi;
Hikki, ayyaanajjol kawaa todobana barraajjaal todoba
ka?abera haa amara; ani felo?oottaa kasowa; megeen ard-
dokkitta; ayesuun go?ameen ati gootetta.
2 Nabbaadi; goyiin kagabbalamerona kuun kahesero
kic'c'arkki kooko ataayisa; Hedokkee horee muc'c'i o?ameen
felo?oottaa ani lakkodeero.
3 Goortta ati misikki agaalssis atattettona maalttetto
shaadi; oora; c'ubbokko gula gali; gonnabbaadanawaatte adi
ani heto aani der?a ku tos emeeyinnara; ani eetii saatii ku tos
emeeyinnaro ati laakkasso.
4 Ayesuun go?ameen sarssikkisoo t'ork'k'e ha?aatisannoni
ogiraan ibaaddojja uc'c'arri kuunne wota Serddeesi gi-
raan; isona gumaarakki sarssi sarssayin okkoondootisaro
mankkolleen maraan gumaarakki sarssi sarssayigureen
iinne wota seeyinnaraan.
5 Ka?awodayinara hikkamalee gumaarakki sarssi
sarssayinnara; megekkeessana Aabbokkeeyinna
erggichchalkkeessayi horee ani usu addeesisinara; arddokki
megekkeessana kakkomazaggabamero kagiri mazgabakko
lakkoshakaarnaro.
6 Ayyaana K'ulluukki amaniil dubbaan ka?ayeesaro nebe
ka?aba hamaalo!»

Kafilaadelifiya amaniiluun

7 «Kafilaadelifiya amaniilkokki erggichchatin haa ami s'aafi;
Hikki, k'ulluukkina karrummii kalleero, kadaawute
minkokki k'ulffi ka?abera haa amara; usu kabanaro maayy-
ona lakkoc'ufiro; usu kac'ufaro ade maayyona lakkobanno.
8 Ani felo?oottaa kasowa; hikkima maayyona c'ufin
kadaanddeennoon kabanamero ufa ani ku hore kayera; hun-
nakka kic'c'arkki laano ani kasowa; halleewo kuwaarre haa-
furakkee oorattetta; megekkeenna ati lakkokakattetto.

3:3 Mat. 24:43-44; Luk'. 12:39-40; Rag. 16:15. **3:7** Isa. 22:22; Iyo. 12:14. **3:8** Isa. 49:23; 60:14; 43:4.

9 Goortta Ayihuudi anlleenon giraan Ayihuudinna
o?amaraan han?u tas'alayee una olleeraan ot'araa
emeeyigureen luk'k'a?oottaa hegelii goggo?iiraanun yelnnara;
ani ku geelatanona iso goggo?addeesiraanun yelnnara.
10 Ati ka?obssaatto leen ani kuunne ka?amero haafurak-
kee mankko?oorattetto maraan ani hikka ulii ogiraan c'aafin
alami dubbaa gutii ta?emaatto tarrakkoo arrikko ani ku oor-
rowa.
11 Ani saami emeeyinnara; kallachchakkaa kukko
maayyona goggo?aatonko ka?abtto ataayisa aba.
12 Ka?awodayinaro Hedokkeekki k'ulluukki min kawaayi
ani usu libe yelnnara; esekkona suure usu lakkobinnaro;
Hedokkeekki megena Hedokkeetti katamaakokki mege usuu
gutii ani s'aafinara; hitti katamaa daruurkko Hedokkee
dollekko tadaginnatta ta?usubtti Iyyerusaalemitta; ka?usubkki
megekkee usuu gutii ani s'aafinara.
13 Ayyaana K'ulluukki amaniil dubbaan ka?ayeesaro nebe
ka?aba hamaalo!»

Kalodok'iya amaniil

14 «Kalodok'iya amaniilkokki Erggichchatin haa ami s'aafi;
Hikki hamiin?i kalleero, ka?abddamena karrummii ato
kalleero; met't'a tawaa dubba kakkohelamatto kalleera
haa amara;
15 Ani felo?oottaa kasowa; Ati ambbalkki goorttun kagu-
batto lakkotto; ambbalkki goorttun kagubatto lii gittewa
kuun ka?idankkiyye!
16 Ati ambbalkki goorttun kagubatto anlleenoonii
kolkkol ka?antte mankkolleete maraan ani hi?itteekko ku
beesi tufinnara;
17 ‹Ani dureessayya; urrawo omooggan aba; iin ka-
hank'atera koonna laagiro› amatta; Ayesuun go?ameen ati
kawaatte, aggooye, hiyyeessa, jaamassina haw?ayii kagitto
laanokkaa laakasso;
18 Haanssun dureessa liin eleenii kagubamero
work'k'ii inkko goggo?iminattoonna, haw?ayi laanokkaakokki
mulla golssayiin gumaarakki sarssi sarssayin inkko
goggo?iminattoonna din kakkodaanddeto doob ka?il?oo inkko
iminayidde goggoshigidattoon ani ku gorssaara.
19 Ani kageelaataro dubba gorssinnara; murrisinnara;
haanssun ataa; c'ubbokkona gula gali;
20 Hikkima ani gooc'aa aallire ufa babbasinara; maayy-
ona yaayettee maalire ufa iin gobbane usu tos tabire usune
wota babo ani aaminnara; usuna iinne wota aaminnara;

3:12 Rag. 21:2; Isa. 62:2; 65:15. **3:14** Dan. 8:22. **3:19** Met'. 3:12; Ibr. 12:6.

21 Aninna awodegure Aabbokkeenne wota korffinjje
gutii goggohamas'eeroyi usumalee kaʔawodayinarana iinne
wota korffinjjee gutii goggohamas'iroon yelinnara.
22 Ayyaana K'ulluukki amaniil dubbaan kaʔayeesaro nebe
kaʔaba hamaalo!»

4

Daruurii kagiro korffinjje

1 «Hikkakko abbaabayerena ani dee; daruurii kabanamere
ufa gire; ani horaarjje maale tagire tat'urunbbaa yaaye
aani tallaatta yaaye haa antte; ‹Koyi hittarraa elddee bee;
horenbbaan liin kadootisaro ayees ani kuun tusinara;›
2 Banneewa ani Ayyaana K'ulluukkii ammagame; hikkima
ani daruurii korffinjje dee; korffinjjeeyi kahamas'eera ibaad-
doti koo gire.
3 Korffinjjeeyi gutii hamas's'ee kagirekotti middi
kaʔiyasep'idinna kaserdino awʔallokki eʔemo aani kallaaroye;
korffinjjeeyi maraamure kameregidi awʔallokki eʔemo
aankkikki jereen kaʔidaamo gire.
4 Usumaleenna korffinjjeeyi maraamure lamaattankko
afar korffinjjeel gire; korffinjjeeli gutii gumaarakki sarssi
kasarssaterana metekkisoo gutii kawork'k'ii kallachcha
kakkaatera lamaattankko afarro jaarssa hamas's'ee gire.
5 Korffinjjekko hank'k'ana yaayena dididеennane wota
biyaa gitte; korffinjjee horee kabeebaara dab todoba gire;
isona todoba ayyaanajjol kawaayyaan.
6 «Korffinjje horee tamuc'c'intte mastootii aani wola wola
antte tahank'k'aatta labu gitte;
Korffinjje t'eʔeeyinna maraamure horenenna haarre ilʔo
omooggan taʔabtta neefo taʔabtta met't'a afarro gitte;
7 tahoree neefo taʔabtta met't'a luubaan aani laatte, tal-
lami aar aani laatte, taseedi neefo taʔabtta met't'ana bebbeed
taʔibaaddo aani laatte, taʔafari neefo taʔabtta met't'ana kabu-
ubaro laboobaa aani laatte.
8 Neefo taʔabtta met't'a afarro metemeteeyi baalallo le
abanaayite; usuu maraamurenna orroʔoottisooyi ilʔo am-
magamereen; arriinna hemeen;
«K'ulluukki, K'ulluukki, K'ulluukki
Dubba kadaanddaara Goottaa Hedo,
Kagire; kagirana kaʔemeeyinara» Amano lakkoʔiisareen.
9 Hitti neefo taʔabtta met't'a korffinjje gutii ka-
hamas'eeroonna jiruu jiroommakko taa jiruu jiroomma
geeroon kagirnnaroon jiinaan, kabajjana galata
kakkosisaraan goorata dubba,

4:3 Hiz. 1:26-28; 10:1. **4:5** Biy. 19:16; Rag. 8:5; 11:19; 16:18; Hiz. 1:13; Rag. 1:4; Zak. 4:2. **4:8** Hiz. 1:18; 10:12; Isa. 6:2-3.

10 lamaattankko afarro jaarssa jiruu jiroommaan kagirnnaroon, korffinjjeeyi gutii kahamas'eeroo hore hore bebbeedii ul oyeeren sagadaraan; kallachchakkisoonna korffinjjeeyi horee kayeengureen, haa ameen;
11 «Goottakkaanina Waa Hedookkaani!
Ati kameen dubba mankkomet't'iitetto maraan,
Kameen dubba kakkomet't'aamerana
kakkogirnnara (Giri kahelatera) fe?ittaayi mankkollee maraan,
jiininna, kabajjana hunnana kuun dootisara amaa gireen.»

5

Mas'aafana idaado

1 Korffinjjee gutii kahamas'eera mina tasareennena ta?orroonne kas'aafamero maatamal todobaayi kabasamero kaduubame kagalbbaa mas'aafa gene tamerggeeyi abe giraan ani dee.
2 Ka?atii erggichchati koo ta?atii yaayeeyi, «Maatamaal furininna kaduubamero kagalbbaa mas'aafa banin kadootisara ayyoyya?» ame ayeesaa giraan ani dee.
3 Ayesuun go?ameen daruurinna leere ulii goorttun ulkko hegelle kaduubamero kagalbbaa mas'aafa orro bani din kadaanddee maayyona lakkogire.
4 Kaduubamero kagalbbaa mas'aafa orro bani din kakkondootisare mankkowaattame maraan ani aaloo ooye.
5 Hassu goorata jaarssoleekko koo iinne, «Ati aroo?ootte; hikkima tayihuuda aanii kalleera luubaan tadaawute alattaankokki hidiidikko kakkeera usu awodera; usu kaduubamero kagalbbaa mas'aafana maatamaal todoba banin daanddaara» ame.
6 Hikkakko abbaabatere neefo ta?abtto met't'a afar t'e?ee, kokke kagoosamero aani kallaaro jaarsso lee t'e?ee ka?aalleero idaado ani dee; hikki idaadotina maasha todobana il?o todoba abanaaye; isona hikka alami tos ofarameeraan kawaa ayyaanalyyaan.
7 Hikki idaado emeetegure korffinjje gutii kahamas'eerokotti gene tamerggekko kaduubamero kagalbbaa mas'aafa aate.
8 Kaduubamero kagalbbaa mas'aafa kakko?aatare goorata neefo ta?abtta met't'a afarrona jaarssolee lamaattankko afarro usu idaado horee gilbbiseen bebbeedii ul oyeen; iso metemeteeyi begenaa abateen gireen; usumaleenna k'ullooleekokki ebi kalleera it'aana kakko?ammagamere kawork'k'ii huuyi jaarsso abateen gireen.

5:1 Hiz. 2:9-10; Isa. 29:11. **5:5** Met'. 49:9; Isa. 11:1,10. **5:6** Isa. 53:7; Zak. 4:10. **5:8** Mez. 141:2.

9 Kaʔusub mazamuri haa amaa zammareen;
«Iigikkaayi aani aaniikko, heʔi hiʔikko,
una ʔunakko, gosagosakko
Ibaaddo Waawuun wodoo lii ekkaasin,
ati mankkoʔenʔanttetto maraan
kaduubamero kagalbbaa mas'aafa aatin
Maatamaalkkeessana banin kadootisatto leetetta;
10 Hedokkeewun wonona tuuk'aamol
goggolleeraanun ati iso yelttetta;
ulii gutiinna reedinaraan.»
11 Ani eserraa godeero korffinjjeelii, neefo kaʔaba met't'ajjolnna jaarsoleeyi maraamure kamooggan erggichchalkotti yaaye ani maale; moogganKkisona tootaami kaheleelamoonye;
12 Taʔatii yaayeeyinna,
«Kokke kagoosamero idaado hunna, durumma,
k'arumma, ataan, jiinaan, kabajana
galata atayin kadootisaroyya» ameen.
13 Daruurinna ulii, ulkko hegellena bekee, isoo orroo taggitta met't'a dubba,
«Korffinjje gutii kahamas'eeronna idaaddoon
galata, jiinaan, kabajana hunna
jiruu jiroommakko taa jiruu jiroomma geeroo halleewo!» iso amaa giraan ani maale.
14 Neefo taʔabtta met't'a afarrona, «Hamiinʔi!» antte; lamaattankko afarro jaarssoleenna gilbbisengureen bebbeedii ul oyeen sagadeen.

6

Maatamaalkokki banamano
1 Hikkakko abbaabatere idaado maatamaal todobakko kahoraarjjee banaa giraan ani dee. Neefo kaʔabo met't'ajjool afarkko koo bank'k'aano aani hididi taʔamatto yaayeeyi, «Koyya!» amaa giraan ani maale.
2 Ani farad gumaarakki dee; Farad gutii kahamas'eera dawwee abate giraan ani dee; kallachchana usuun sisame; usuna kaʔawodero leegure awodanokko awodano tos seeyin bee.
3 Idaado kallamikki maatama kakkobanare goorata, tallamitti neefo taʔabtta met't'a, «Koyya!» Amaa giraan ani maale.
4 Kakkalee heelakki farad bee; farad gutii kahamas'eeroon nogodda ulkko goggobaasiroonna ibaaddo isiʔisirroo goggogudaroon yelin odonnati usuun sisame; kaʔatii shiifana usuun sisame.

5:9 Mez. 33:3; 98:1; Isa. 42:10. **5:10** Biy. 19:6; Rag. 1:6. **5:11** Dan. 7:10. **6:2** Zak. 1:8; 6:3. **6:4** Zak. 1:8; 6:2.

5 Idaado kaseedi maatama kakkobanare goorata taseedi
neefo taʔabtta met't'a, «Koyya!» amaa giraan ani maale;
aninna gambballakki farad dee; farad gutii kahamas'eera
kakkoherregisaraan genetteessaayi abate gire;
6 Neefo kaʔabo met't'ajjool afarkko tabeyaatto yaaye aani
tallaatto ani maale; hitti yaayena, kiiloo tookotti mina gitatti
darggammaa arri tookki daamooza, kiiloo toonna minana
kalleero «Haʔuur arri tookki daamooza halleewo; zayitiinna
woyinii aroomirʔitte!» amaa giraan ani maale.
7 Idaado kaʔafari maatama kakkobanare goorata taʔafari
neefo taʔabtto met't'akotti yaaye, «Koyya!» amaa giraan ani
maale;
8 Ani shirinddokki farad dee; usu faradii gutii
kahamas'eerokokki mege goyi amamare; bowwana usuu
debee sesseetaa gire; goyiinna bowwana taʔulee gene afarkko
too jereenii, uʔii, dhukkuba ulii gutii neefo taʔabtto met't'a
goggolagadiraanun isoon odonnati sisame.
9 Kakkeni maatama kakkobanamare goorata, haafura
kawaa maraanna iso kasiseraan ato maraan kagoyero ibaad-
dokotti neefo tajaarsso banʔe hegelii ani dee;
10 Isona taʔatii yaayeeyi, «Dubbaankko t'ok'k'i kaʔantte,
k'ulluukkina karrummii Waa! Ulii kagiro ibaaddoo
gutii kakkoonfirddinoonna iigikkaani maraan halo
kakkobiyaanawaatta ati hagge taa geetoonya? Amaa
okkeen.»
11 Isoon mete metee gumaarakki sarssi sisame; iso aani
ganaa ogoyinnaraawun, iso aani ohanddaaraan saatilaalti-
soonna abbilaalttisokotti tooto taa ammagamiraani goorata
kic'c'ar goggoʔobssiraawun isoon segaame.
12 Esekko abbaabatere idaado, maatama kalleyi
kakkobanare goorata ani iso tos dee; hassu goorata ulkokki
shalagaamano lee; ariti gambballakki sarssi kareesisee aani
gambballa leete; diginnina iigi aani heela leete.
13 Taʔatii ambbal keetegudde kabalasi gaa goʔaaʔisso
tadubanttetta il gaakko goggoʔubaattoo malee daruurkko
barraajjaalnna ubate.
14 Daruurnna kaduubamero mas'aafa aani duubantte
baate; wodamiil dubbana oddolaal dubba banʔettisookko bay-
een.
15 Kaʔulee wonolaal, mootijjol, kajereene woyichchaal,
dureessaal, oʔatii, diyyiil balchchaal dubba lagaalnna
wodamiil eʔemool orroo siyyameen;

6:5 Zak. 6:2,6. **6:8** Hiz. 14:21. **6:12** Rag. 11:13; 16:18; Isa. 13:10; Iyu. 2:10,31; 3:15; Mat. 24:29; Mar. 13:24-25; Luk'. 21:25. **6:13** Isa. 34:4. **6:14** Rag. 16:20. **6:15** Isa. 2:19-21.

16 Wodamiilnna eʔemool, «No gutii iyaa! Korffinjje gutii
kahamas'eero horee, taʔidaadoo enggekko no golisa! Ameen.
17 Taʔatii taʔenggee arri emeettetta; ayyoyya arʔayi aallin
kadanddeera?» ameen.

7

144,000 Kaʔisiraʔeel ibaaddo

1 Esekko abbaabayere erggichchaal afarro ulii gutii mina
afarnne aallee kagiro ani dee; isona uliinna leere bekee orroo
goorttun gaa gutii ambbal suure goggokeenoonkko ulii gutii
mina afarkko taʔemaatto ambbal aalliseen.
2 Arddokki Hedokokki maatama kaʔabera kakkalee
erggichcha mina tabiyaankko emeetaa giraan ani dee; ulnna
bekena goggomiirʔawun odonnati kakkosisero erggichcha
afarruun yaaye t'ok'k'isere;
3 «Hedokkaaniin ohandaaraankotti bebbeed gutii no
maatama taa kayinnooni, ulnna leere bekee goorttun
gaaddol aroomirʔitteen» ame.
4 Maatama kakkokkaamero ibaaddokonʔi tootona maale;
taʔisiraʔeeli aaniikko maatama kakkokkaamero ibaaddokonʔi
tooto 144,000.
5 Tayihuuda aaniikko maatama kakkokkaamera 12,000,
tarobeeli aaniikko 12,000, tagaadi aaniikko 12,000,
6 taʔaseeri aaniikko 12,000, tanifittaleemi aaniikko 12,000,
tamiinase aaniikko 12,000,
7 tasimoona aaniikko 12,000, tawoyyoolee aaniikko 12,000,
tayisakoori aaniikko 12,000,
8 tazablooni aaniikko 12,000, tayoosefa aaniikko 12,000,
tabiniyaame aaniikko 12,000 yeen.

Gumaarakki sarssi kasarssatero kamooggan gosa

9 Hikkakko abbaabayere; maayyona tooti kaheleeloon
ibaaddo dee; iso gosa dubbakkona aanii dubbakko,
una dubbakkona kalekaleetti heʔii kaʔayeesaro dubbakko
kabebbeeroye; hinʔi gumaarakki sarssi sarssateeren;
baalallo ozanbabaa genettisooyi abateenguren
korffinjjeeyinna idaadoyi horee aalleen gireen;
10 Taʔatii yaayee okkaa,
«Fayyinna kakkohelamara korffinjjee gutii kahamas'eero
Hedokkaanikkona idaadokkoyya!» amaa gireen.
11 Erggichchaal dubba korffinjjeeyinna jaarsoleeyi neefo
taʔabtto met't'a afarrii maraamure aallee gire; korffinjjeeyi
horee gilbbiseen bebbeedii ul oyeeren Waawun sagadeen;
12 Haanna ameen;
«Hamiinʔi! Saadisamano, jiinaan, k'arumma,

6:16 Hos. 10:8; Luk'. 23:30. **6:17** Iyu. 2:11; Mil. 3:2. **7:1** Erm. 49:36; Dan. 7:2; Zak. 6:5. **7:3** Hiz. 9:4,6.

galata, kabaja, hunna, ataan
Hedokkaaniwun jiruu jiroommakko taa jiruu jiroomma
geeroo halleewo! Hamiinʔi.»
13 Jaarsoleekko koo in tos kambbal amere, «Hinʔi gumaarakki sarssi osarssateeraan ayyoosyyaan? Haggeekko emeteeraan?» ame.
14 Aninna «Goottaa! Ati kassowa» ame. Usuna inne haa ame; «Hinʔi taʔatii rakkoo orromareen rooreen oʔemeeteraanyan; sarssikkisoonna kaʔidaado iigii aalssateen gumaara yelateraan;
15 Haanssun korffinjje kawaayi horee aalleeren arriinna hemeen k'ulluukki min kawaayi usuun handdaaraan; korffinjjeeyi gutii kahamas'eerana isoon min linnara.
16 Hittakko horenbbaan iso lakkoʔuʔinnaraan, lakkosugubaayinaran, aritina iso lakkobasso; fuurssaanna iso lakkoheltto.
17 Korffinjjeeyi t'eʔee kagira idaado iso kafoofaro linnara; ogiri bekekkokki fultto tos iso k'ajeelisinara; Waa ilmmi dubba ilʔoʔoottisookko shakaarinnara.»

8

Katodobi maatama banamano
1 Idaado maatama katodobi kakkobanare goorata saatii tookotti mina daruur c'alʔintte;
2 Waayi horee kaʔaallinnaro erggichchaal todoba dee; isoonna malakata todoba sisame.
3 It'aana kakkoʔiyyoosaraan kawork'k'ii huu kaʔabatera kakkalee erggichchati emeetegure tajaarsso banʔe dollee aallee; Korffinjjeeyi horee kagiro kajaarsso kawork'k'ii huuyi gutii kak'ulloolee ebine wota kasisamiro kamooggan it'aana usuun sisame.
4 Kaʔit'aana iyyi kak'ulloolee ebine wota gene taʔerggichchatikko Waa tos bee.
5 Hittakko abbaabatere erggichchati it'aana kakkoʔiyyoosaraan abegure tajaarsso banʔekko eleen kibe ammagegure ul tos shafe; dididеenna, taʔatii yaayee, bank'k'aano, ulkokki shalagaamanona lee.

Malakatakokki ufuufamano
6 Malakata todoba kaʔabatera erggichchaal todoba malakatakisoo ufuufayin isi ekkaasateen.
7 Kahoraarjjee erggichchati malakatakkeessa ufuufe; iigi takkolelledamero beleettina eleen lee; ul tonssa shafame,

7:14 Dan. 12:1; Mat. 24:21; Mar. 13:19. **7:16** Isa. 49:10. **7:17** Mez. 23:1-2; Hiz. 34:23; Isa. 49:10; 25:8. **8:3** Amo. 9:1; Biy. 30:1-3. **8:5** Woy. 16:12; Hiz. 10:2; Biy. 19:16; Rag. 11:19; 16:18.

ulkkona gene taseedi gubatte; gaakkona gene taseedi gubatte; kac'ariidera eesii dubbana gubate.

8 Kallami erggichchatina malakatakkeessa ufuufe, tanjiintti wodami aani kallaara maamme beebaa beke orroo iyye; bekena gene taseedi iigi leen;

9 Beke orroo tagitto neefo taʔabtto met't'akko gene taseedi goote; markafalkkona gene taseedi eʔebitte.

10 Kaseedi erggichchatina malakatakkeessa ufuufe; dab aani kabeebaara kanjiinkki barraajja daruurkko iyye; kaʔiyyerana kadagaroo madda gene taseedinna kabekee fulttool gutiiyya.

11 Barraajjakkokki megena Ireetto amamara; tabekee gene taseedikko gene too oʔokokootaraan leen; oʔokokootaraan bekekkotti aalanttii kamooggan ibaaddo goye.

12 Kaʔafari erggichchati malakatakkeessa ufuufe; arriti gene seedkko gene too, diginni gene seedkko gene too, barraajjaal gene seedkko gene too basame; haanssun iso dubbakko gene seedkko gene too mugud leete; usumalee arrii gene seedkko gene toonna hemeen gene seedkko gene too ifa kallayitti leete.

13 Hikkakko abbaabayire ani kakkodeero goorata labooba too daruurkko buubaa taʔatii yaayeeyi, «Oheseeran erggichchajja seeddo malakatakisootti yaaye kakkomaalssisareen goorata ulii kagiro ibaaddoon aanne! Aanne! Aanne!» amaa okkaa giraan ani maale.

9

1 Kakkeni erggichchati malakatakkeessa ufuufe; daruurkko hegelddee ulii kaʔiyyero barraajja koo dee; boollakki gumbbi kakkobanaraan k'ulffi usuun sisame.

2 Usuna boollakki gumbbi bane; iyyina kaʔatii abarkko kabeyaaro iyyi aani lee boollakki gumbbikko bee; gumbbikko kabeyaaro iyyikotti aalanttii aritina daruurii mugud leete.

3 Iyyi orrokko kenttefarrol beegure ul gutii dage; ulii gutii c'ac'c'aboon kasisamero hunna aankkikki hunna isoon sisame.

4 Ulii kagiro eenssa leere maammena c'ariidokki kooko goorttun maamisikki gaa goggomiirʔonkko isoon segaame; miirʔamin kadootisara goʔameen bebbeedii gutii maatama kawaa kakkowaattamero ibaaddo kaalaalye.

5 Isona golleenna diginni kennun abboosisinya kuwaarre lagadin feʔi lakkosisanttetto; kenttefarrolnna kageegisara

8:7 Biy. 9:23-25; Hiz. 3:22. **8:10** Isa. 14:12. **8:11** Erm. 9:15. **8:12** Isa. 13:10; Hiz. 32:7; Iyu. 2:10,31; 3:15. **9:2** Met'. 19:28. **9:3** Biy. 10:12-15. **9:4** Hiz. 9:4.

abboosa c'ac'c'abo ibaaddo goʔabaro goggohawʔisarokki maleeya.
6 Ese arrii ibaaddo goyi halchchinara; ayesuun goʔameen goyi iso lakkohelnaro; goyin halchchiinnaran; ayesuun goʔameen goyi isokko bak'ayinnara.
7 Kenttefarrolnna jereenun kaʔekkaatero farad aani laare; metekkisoo gutii kawork'k'ii kallachcha aani kallaara kooko gire; bebbeedttisona taʔibaaddoo bebbeed aani laatte;
8 Mete kaheleele aani kallaaro mete abanaayen; ilkkoʔoottisona oluubaan ilkko aani laaren;
9 Iso kamarc'c'o laala* aani kallaaro huu kajereen laala abanaayen; baalalloʔoottisokkokki haafura jereen shafayiin kattiyaara Farandda osorggaani tamaalssisaraan yaaye aani laatte.
10 C'ac'c'abo aani debeenna kaʔeeggaro leemma abanaayen; debettisooyi orroo diginni kennun ibaaddo kakkomiirʔaan hunna abanaayen.
11 Iso wono abanaayen; usuna boollakki gumbbikokki erggichchatiya; megekkeessana taʔibrayisit'i heʔii Abadon, tagiriikki heʔii Ap'oliyon amamare.†
12 Tahoree aanne roorttetta; hittakko abbaabayidde takkalee aanne lama ganaa emeeyinatta.
13 Kalleyi erggichchati malakata ufuufe; Waayi hore kagiro work'k'iikko kafelamero kajaarsso maashakko yaaye biyaa giraan ani maale.
14 Ese yaayena malakata kaʔabero kalleyi erggichchatine, «Kanjiinkki lagaa kaʔefiraat'isii oshaameereen erggichchaal afar furi!» antte.
15 Hitta saatiiwunna hitta arriwuun, hitta diginniwunna hikka geesun oʔekkaateraan erggichchaal afarro sannii taʔibaaddo gene seedkko gene too goggolagadiraanun furameen.
16 Kafaraddeel wotaaddaraalkokki mooggan lama boolee miiloni laano ani maale.
17 Faraddeelnna faradii gutii kahamas'eero ibaaddo raagaayi kakkodeera hikkamaleeyye; geegiyottisooyi kagire kajereene laala kaʔeleenee boolaal aani heelakki, kakkabajaame eʔemo gambballakki daruur aani kalaaro, lac'a aaninna heʔakkiye; usu faraddeelkokki mete kaluubaan mete aani laare; hiʔittisookko eleen iyyina lac'a biyaare;
18 Iso hiʔitisookko tabeeseraan eleen, iyyina lac'aa hitta engge seeddii sannii taʔibaaddokko gene taseedi goote.

9:5 Iyo. 3:21; Erm. 8:3. **9:6** Iyo. 3:21; Erm. 8:3. **9:7** Iyu. 2:4. **9:8** Iyu. 1:16.
* **9:9** *Laala (T'irur)* amano marc'c'okko kafelamaro geegiyoo kamuwaataraan huu kajereeneeyya. **9:9** Iyu. 2:5. † **9:11** *Abadon goorttun Ap'oliyon* amano kabaasaro goorttun iigi kaʔabbaabaro amanoya. **9:13** Biy. 30:1-3.

19 Usu faraddeelkokki hunna hi?itisooyinna debettisooyi gire; debettisona habeessa aani laatte; kahabeessa mete abanaayen; ibaaddona kakkomiir?araan usuuya;
20 Hitta enggee goyikko tahessetta sannii ta?ibaaddo genetisokon?i felokko abbaabateenguren c'ubbokko gula lakkogaleen; durrisana work'k'iikko, birkko, naasikko, e?emokkona gaakko kafelamero diyaano goorttun maalano goorttun sesseeyin kadanddeenoon tolchcha hedoyisatano lakko?iiseen.
21 Usumaleenna iso neefo lagadanakko, moranokkisookko, sharmmut'aanokko, hetatanokko, hikka c'ubbokko gula lakkogaleen.

10

Erggichchatina kic'c'arkki kaduubame kagalbbaa mas'aafa

1 Hikkakko abbaabatere duumanchcha kasarsatera kakkalee ka?atii erggichchati daruurkko dagaa giraan ani dee; metekkeessakko guuntte jereen ka?idaamo gire; bebbeedtteessa ariti aani, luk'k'a?oottessa tukkul aallite tabbeebatto eleen aaniyyeen;
2 Kabanamero kic'c'arkki kagalbbaa mas'aafa genetteessaayi abate gire; luki tamergge bekee gutii, luki tabete bagaa kaate;
3 Kahark'k'aaro luubaankotti yaaye aanittitti ta?atii yaayee okkee; kakko?okkaare goorata dididеenna todoba yaayetisoo maalssisse.
4 Hitta todoba tadididеenna yaayetisoo kakkomaalssisareen goorata ani s'aafiin k'oppaaye; ayesuun go?ameen «Dididеennal todoba ka?ayeeseran golisa wodanaa aba kuwaarre aroos'aafitte!» ta?amatto yaaye daruurkko ani maale.
5 Hikkakko abbaabatere beke orroonna bagaa aallee giraan ani kaddeere erggichchati gene tamergge eleddeese daruur tos keesategure,
6 Jiruu jiroommakko taa jiruu jiroomma geeroon kagirnnaro, daruurnna daruurii kagiro, ulnna ulii gutii kagiro, bekena bekee orroo kagiro kamet't'eerokokki megeeyi ammatere usu haa ame, «Hittakko horenbbaan lakko?adallaayinaro!
7 Ayesuun go?ameen katodobi erggichchati malakata ufuufe kakkomaalssisaro arrijjoolii usuun ohandaaran ohegeroolun goggosegeerokki malee hool tawaa feloo hayisinara.»
8 Esekko abbaabayere hasse daruurkko ani tamaalera yaaye, «Bekeenna bagaa ka?aalleero erggichchati tos seegudde

9:20 Mez. 115:4-7; 135:15-17; Dan. 5:23. **10:7** Biy. 20:11; Ada. 32:40; Dan. 12:7; Amo. 3:7.

genetteessaayi kagirona kabanamero kagalbbaa mas'aafa aati» amaa ade iin ayeese.

9 Ani erggichchati tos seeyegure, «Kic'c'arkki kaduubame kagalbbaa mas'aafa iin sisi» ame; usuna «Aatigudde aami; bogikkaayi kaʔokokoote linnara; hiʔittaawun ade malab aani onʔomooyinara» ame.

10 Aninna kic'c'arkki kaduubamero kagalbbaa mas'aafa taʔerggichchati genekko atayere aame; hiʔitteeyi malab aani onʔomoote; aame kakkoʔabbaabatare goorata bogikki kaʔokokoote lee.

11 Esekko ade, «Tammooggan una maraan, gosa maraan, heʔi tammooggani kaʔayeesaro ibaaddo maraanna wonolaal maraan adi ati hegero ayeesin dootisara» amame iin segaame.

11

Ato lama

1 Hikkakko abbaabatere kooko ekkaasin tamaaddaatto dama aankkikki fiik'e koo iin sisame; innenna haa ame, «Kingudde k'ulluukki min kawaanna jaarsso takkosisaraan banʔe hisil oyi; eseenna Waa ohedoyisataraan tootii;

2 K'ulluukki min kawaakko sarre taggitto halaaltti banʔe goʔameen iisi; hasse Ayizaabn tasisanttetto mankkolleete maraan hisilii arooʔoyite; Ayizaabna hitta k'ulluutti katamaa diginni afarttamkko lamaan daddari bariisinnaraan;

3 Atojja lama ootti kareesisee sarssi sarssayigureen kuma koonnee lama boolennee lootam arrijjool hegero goggoʔayeesirawun ani isoon hunna sisinnara.»

4 Iso kaʔulee Goottaayi horee oʔaallaraan kaʔejjerssa gaa lamana bollanssoo lamayaan;

5 Maayyona iso miirʔin godoote eleen hiʔitisookko bigudde diinakkisoo gubinnatta; iso miirʔin kadootara dubba kakkogoyinnara hikkamaleeyya.

6 Iso hegero takkoʔayeesaraan hanʔu arrijjoolii idaamo goggoʔubannonkko daruur c'ufin iso odonnati abaan; usumalee bekena iigi tos iggilisiinna kakkodootateen goorata dubbaayi maamisitti enggena ulii gutii keeniin odonnati abaan.

7 Atotaanokkisoo gudiseen kakkoʔabbaabatareen goorata boollakki gumbbikko kabeyaara sulaaleti isone wota jereen shafayigure iso awodinara; lagadinnara;

8 Reeskkisoo masuussakotti uumituun Sodoomi goorttun Gibs's'ii taʔamamatto taʔatii katamaakotti agariiyi huddurnnara; hitti katamaa Goottakkiso takkosuwaameretta.

10:10 Iz. 2:8-33. **11:1** Zak. 2:1-2. **11:2** Luk'. 21:24. **11:4** Zak. 4:3,11-14. **11:6** Biy. 7:17-19; 1 Sam. 4:8. **11:7** Dan. 7:7,21; Rag. 13:5-7; 17:8. **11:8** Isa. 1:9-10.

9 Kalekaleetti unana aanii kalekaleetti he?ii ka?ayeesara
ibaaddona gosa arri seendda minana reesikkisoo dinnaraan;
reeskkisona goggok'amalamoonkko tirnnaraan.
10 Hin?i ohegerool lama ulii kagiro ibaaddo dubba
mankkoc'annak'iseren maraan ulii kagira ibaaddo hikka
hegeroolkokki goyin geggelaayinnaran; kageggeloo baalana
kabajaayinnaraan; ilabona isi?isirroo sisayinnaraan.
11 Ayesuun go?ameen hitti arri seendda minana kakko-
rooratte goorata giri tasisatta neefo Waakko emeettedde
reesjool tos tabtte; luk'k'a?oottisooyi aalleen; iso kaddeera
ibaaddona aaloo abssatte.
12 Hittakko abbaabateenguren ohegerool lama, «Hittar-
raa elddaa koyeen!» ta?amatto ta?atii yaaye daruurkko
iso maaleen; diinakkiso iso diyaagiraan duumanchchaayi
daruur tos been.
13 Goorsewa hasse saatii ul aa?ee; ese katamaayi gene
tomonkko gene too baate; ka?atii ul aa?aanokkotti aalanttii
kuma todoba ibaaddo goye; goyikko oheseeran aaloo ab-
ssateen; kadaruure Hedo galateen.
14 Tallami rakkoo roorttetta; adde taseedi rakkoo saami
emeeyinnatta.

Malakata katodobi

15 Katodobi erggichchati malakata ufuufe; daruurinna,
«Ka?alami wononnati Goottaa Hedokkaanikkina kakiristoosa
leera; usu jiruu jiroommakko taa jiruu jiroomma geeroo
reedinnara;» ta?amatta ta?atii yaaye maalssantte.
16 Waayi horee korffinjjekkisooyi gutii tahamas's'itetta
jaarsso lee lamaattankko afarrona bebbeedii ul oyitedde
Waawun sagadde;
17 haanna antte,
Kagittana kagitte;
«Dubba kadaanddaatta Goottaa!
kanjiinkki odonnatikkaa genettaayi mankko?abattetto
maraanna;
mankkoreeddetto maraan no ku galataanna.
18 Ayizaab i?ootera;
enggettana emeettetta;
kagoyera firdda kakko?atayinnara goorata geera;
Kuun kahandaaro kahegeroolkkaawunna
k'ullooleewun megekkaa okabajaaranun;
kic'iic'c'arunna kajiinjiinun;
Muraattisoo isoon kakkosisinnatta goorata geera;
ul obaasaraan ati kakkobaasinnatta goorata geera.»

11:11 Hiz. 37:10. **11:12** 2 Won. 2:11. **11:13** Rag. 6:12; 16:18. **11:15** Yan. 15:18; Dan. 2:44; 7:14,27.

19 Daruurii kagira k'ulluukki min kawaanna baname;
ka?ammatoo taabotakkeessa k'ulluukki min kawaayi orroo
mute. Bank'k'aano, yaaye, dididеenna, ulkokki aa?aanona
ta?atii beleetti lee.

12

Heleelttitina dobonssa

1 Hikkakko abbaabatere kajiinkkina kasaadisira
malaata daruurii mute; arriti tasarssattetta, diginni
luk'k'a?oottiseekko hegelle takkaattetta, tomonkko lama
barraajjaal metekkiseeyi gutii kallachcha aani takkaattetta
heleelttiti too mutte.

2 Esena fatone gitte; umulin umullaayi abanttedde
c'annak'amaa iyyaa gitte;

3 Usumaleenna kakkalee malaata daruurii mute; mete
todobana maasha tomon ka?abanaaye kanjiinkki heelakki do-
bos mute; metekkeessaa gutii kallachcha todoba kaame gire.

4 Debetteessayi barraajja gene seedkko gene too daruurkko
nattee uli lugude; dobonssa heleelttiti kakko?umultte goorata
yiittitikkisee ennegin hedere umulin tagabbalantetto heleelt-
titii horee aallee.

5 Heleelttitina gosa dubba hunnaa kabariisiro babbaar-
titi umultte; unnukkise go?ameen Waa tonssa korffinjje tos
atame;

6 Heleelttitina bak'atte k'alullattokki ul beete; esee kuma
koonne lama boolennee lootam arri kokkobami abamidde
takkohamas'iito ban?e Waa eseen ekkaasere.

7 Daruurii jereen kee; Mika?eelinna erggichchalkkeessa
dobonsse wota jereen shafateen; dobonssa erggichchaalnna
wota abbaabateen jereen shafateen. Erggichchalkkeessane
wota jereen shafateen;

8 Ayesuun go?ameen dobonssa erggichchalkkeessa
awodameen; esekko abbaabateren daruurii isoon ban?e
lakkohelantte.

9 Kanjiinkki dobonssa hegelddee uli shafame; usu alami
dubba kasossoyisaro durrisa goorttun s'alaye amame
ka?uumamaro kat'awoo habeessaya. Usu hegelddee uli tos
shafame; erggichchalkkeessana usune wota shafameen.

10 Hikkakko abbaabayere ta?atii yaaye too daruurii haa
amaa giraan ani maale, «Hikkima fayyinna, hunnana,
wononnati Hedokkaaniwun leera! Odonnatina kakiristoosa
leera! Aalanttina abbilaalttaani arriinna hemeen
Hedokkaani horee mootaa kagire shafamera;

11:19 Rag. 8:5; 16:18,21. **12:3** Dan. 7:7. **12:4** Dan. 8:10. **12:5** Isa. 66:7; Mez. 2:9. **12:7** Dan. 10:13,21; 12:1; Yih. 9. **12:9** Met'. 3:1; Luk'. 10:18. **12:10** Iyo. 1:9-11; Zak. 3:1.

11 Isona kaʔidaadoo iigiinna kaʔatoteeraan kaʔato haafuraa awodeeraan; neefottisoowunna hamararooni isiʔoottisoo goyiin roorssayi sisayin ekkaasateen;

12 Haanssun daruurjjolnna esee orroo ogittaan dubba geggelaayen! Arri uc'c'ar taalaal hesano durrisa mankkokaso maraan taʔatii enggee isin tos dagera; ulnna bekena aanne isinuun!»

13 Dobos hegelddee ulii shafamano kakkoʔaddeesatare goorata babbaartiti taʔumulttetto heleelttiti deegure horoore;

14 Heleelttiti k'alullattokki ulii taʔekkaattetto banʔe tos buubaa goggoseettoo oʔatii olaboobaa baalallo aani ollaaraan baalallo lama eseen sisameen; esee habeessakko fakki anttegudde gees seendda minana kokkobami goggoʔooranttonya.

15 Beke olaga heleelttiti aati goggodagirawun amere habeessa beke olaga gitanʔi beke hiʔitteessakko heleelttitikko haar hayisere ube.

16 Ayesuun goʔameen erre heleelttiti gargaartte; errena bananttegudde dobos hiʔitteessakko oʔubere beke t'antte

17 Dobonssa heleelttitii gutii amaraategure tahessetto sanniittiseenne wota jereen shafayiin seete; isona ajaja kawaa oʔooratareenna Yesuusaan abddameen oʔatotaaranyan.

18 Dobonssa labu giridii c'eekalee gutii aallee.

13

Sulaalejja lama

1 Hikkakko abbaabayere ani sulaaleti koo beke orrokko biyaa giraan dee; maasha tomonna mete todoba abanaaye; maasha gutii kallachcha tomonno gire; mete todobaa gutii kahabaar mege gire.

2 Ani kaddeera sulaaleti keebeel aani kallaareye; luk'k'aʔoottessa dib kaʔamamaro sulaaleti aanʔinʔiyyeen, hiʔitteessana taluubaan hiʔi aani laatte. Dobonssa hunnakkeessana korffinjjekkeessa kanjiinkki odonnatikkeessa sulaaletiin sise.

3 Usu sulaaletikokki metekko koo goyiin tageegisatto meegga kaʔabo aani kalleero dee; ayesuun goʔameen goyiin tageegisatta meegga fayyiitetta; alamii kagira ibaaddo dubba saadaa usu sulaaleti debee sesseete.

4 Sulaaletiin odonnati mankkosisame maraan ibaaddo dubba dobosuun sagade; «Sulaaleti aani kallaara ayyoyya? Usune wota jereen shafayiin kadaanddeera ayyoyya?» amaa sulaaletiin sagadeen.

12:14 Dan. 7:25; 12:7. **13:1** Dan. 7:3. **13:2** Dan. 7:4-6.

5 C'oora takkoʔayeesirana takkohabaarra hiʔi sulaaletiin sisantte; diginni afarttamkko lama odonnatikkeessayi goggofelloon feʔi usuun sisantte.

6 Waanna mege kawaa, minkkeessana daruurii ogiraan habaarano haggaʔabeen.

7 K'ullooleenne wota jereen goggoshafaroonna iso goggoʔawodiroon odonnati usuun sisame. Aaniinna unaayi, kalekaleetti heʔii kaʔayeesarona gosa dubbaa gutii odonnati sisame.

8 Alami takkomet'aamerokko haggaʔabere megekkiso kokke kagoosamero idaadokokki kagiri mas'aafayi ans'aafamon kagira kaʔalami ibaaddo dubba sulaaletiin sagade.

9 Nebe kaʔaba gogire hamaalo!

10 «Boojaamiin kaʔekkaatera boojaaminnara; shiifayi goyin kaʔekkaatera shiifayi goyinara;» goortta tak'ulloolee obssiinna ammano kakkodootisara goorata hikkaya.

11 Kakkalee sulaaleti ade ulkko biyaa giraan ani dee; idaad aani maasha lama abanaaye; ayeeskkeessana kadobos ayees aaniyye;

12 Kahoree sulaaletikokki odonnati dubba atatere usu horee odonnati felaa gire; ulnna ulii gutii kagira dubba kahoree sulaaletiin goggosagadiroo yelssise; hikki sulaaletina hasse goyi tageegisatta meegga kakkofayyitetto kahoree sulaaletiya.

13 Hikki kallami sulaaleti ibaaddo horee eleen daruurkko taadagisiroo gin kajiinjjiin baasa felaa gire.

14 Kahoraarjjee sulaaleti horee baasa goggofelloon feʔi takkosisanttetto aalanttii ul kagiro ibaaddo sossoyisaa gire; shiifaayi meeggaatere kafayyeero tasulaaletikotti kabajaan misilii goggofellaawun ulii gutii kagiro ibaaddo ajajaara.

15 Kallamikki sulaaleti kahoree sulaaletikotti misilii neefo sisin odonnati sisame; neefo sisin odonnati kakkosisamerana hitti misilii ayeesin goggodaanddeetonna kahoree sulaaletikkotti misiliiwun kasagadon dubba goggogooron yelinya.

16 Kallamikki sulaaleti kic'ic'c'arnna leere kajinjjiin, dureessalnna leere hiyyeessal, goottoleenna leere diyyiil, dubba tamergge genetisooyi goorttun bebbeedttisoo gutii malaata goggokaanawun hunnoome.

17 Hikkamalee kasulaaletii mege katusara malaata goorttun megekkeessakonʔi tooto kallayikki maamisikki ibaaddotina kooko iminayiinna leere daddalayin lakkodaanddaaro.

13:6 Dan. 7:8,25; 11:36. **13:7** Dan. 7:21. **13:8** Mez. 69:28. **13:10** Erm. 15:2; 43:11.

18 Goortta k'arumma kakkoon dootamatta hikkanii gutiiyya; sammuu kaʔaba tooto osulaaletii hatootee; hinʔi tootona katusaraan ibaaddoyya; tootona 666.

14

Idaadona ibaaddo 144,000

1 Hikkakko abbaabatere ani tas'iyooni wodamii gutii kaʔaalleero idaado dee; usune wota megekkeessana Aabbokkeessakokki mege bebbeedttisooyi gutii kas'aafamera ibaaddo 144,000 ye.

2 Daruurkkona taʔatii yaayee kadagaro maddakotti yaayena kaʔatii dididdeenna aanittitti taʔatii yaaye ani maale; ani tamaalera yaayena kiraan kabasara kiraan basaa tamaalssisaro yaaye aani laatte.

3 Korffinjjeeyinna neefo taʔabtta met't'a afarro, jaarsoleeyi horee ibaaddo 144,000 kaʔusub mazamuri zammareen; hikka mazamuri ulkko owodowaameran ibaaddo 144,000 kuwaarre maayyonna agaalssayin lakkodaanddee.

4 Iso muumenʔi mankkoleeraan maraan heleelnne wota hudduranoyi lakkobattooyeran; idaadoti mankkoseetaro dubba debee sesseetaraan. Iso Waawunna idaaddoon ibaaddo dubba orrokko hora aani leen osisameeraanyan.

5 Iso t'ara ayeeseen laakkokasaan; tuffi kallayinʔiyan.

Erggichchaal seeddo kaʔayeesero ayees

6 Hikkakko abbaabatere ulii kagiro gosaan, aaniiwun, kalekaleetti heʔii kaʔayeesarona una dubbaan lallabin jiruu jiroommakki wongala kaʔabera kakkalee erggichchati daruurii buubaa giraan ani dee;

7 Taʔatii yaayee «Waa abssayeen! Usu kabajaa! Tafirdda saatiitteessa geetetta; ulnna daruurnna, bekena bekekkokki fultto kamet't'eero Hedoon sagada!» ame.

8 Kakkalee kallami erggichchati «Kasharmmut'umma enggekokki kawoyinii t'amokisee gosa dubba tat'amissetta tanjiintti Baabloni iitetta! Iitetta» amaa kahoree erggichchati debee sesseete.

9 Kakkalee kaseedi erggichchati yaaye t'ok'k'isere haa amaa isoo debee sesseete; «Sulaaleyinna misilii osagadaraan, malaata bebbeedttisooyi goorttun genetisooyi okkaataran dubba,

10 engge tawaakokki kawoyinii t'amo t'amaraan; hikki kawoyinii t'amo anlelledamon giraan taʔenggee t'uggaayi kahummusameroyya; usumaleenna k'ulluukki erggichcha horeenna idaado hore eleeniinna boolaal abboosaaminnaran.

14:1 Hiz. 9:4; Rag. 7:3. **14:8** Isa. 21:9; Erm. 51:8; Rag. 18:2. **14:10** Isa. 51:17; Met'. 19:24; Hiz. 38:22.

11 Iso taʔabboosisatto eleenkko kabeyaara iyyi jiruu
jiroommakko taa jiruu jiroomma geeroo elddee
biyaara; sulaaletiinna misiliitteessawun osagadaraan
megekkeessakokki malaata okkaateran dubba arriinna
hemeen foolssi lakkoʔabaan.»
12 Ajaja kawaa oʔoorataraankkona Yesuusa ammananooyi
oʔataataraan k'ullooleekko taʔooramatta obssi hikkaniiyya.
13 Daruurinna haa taʔamatto yaaye ani maale; hikka
s'aafi; «Hittakko horenbbaan ogootta leen ogowaraan
osommaasameenyan!» Ayyaana K'ulluukkina «Ii! Iso
daafurkkisookko goggofoolssarawun feloʔoottiso isoo debee
sesseetaraan» amara.

Engge tawaa ul gutii

14 Hikkakko abbaabayere ani duumanchcha gumaarakki
dee; duumanchcha gutii ere kaʔibaaddo aani kallaara
hamas's'eera; metekkeessa gutii kawork'k'ii kallachcha
kaatera; genetteessaayi taʔenennan baac'aa abatera;
15 Kakkalee erggichchati k'ulluukki min kawaakko bee-
gure duumanchcha gutii kahamas'eerone yaaye t'ok'k'isere,
«Kaami kakkokukkuyisanaan goorata mankkogeero maraan
baac'attaayi taka; kaami angagera ame okkee.»
16 Duumanchcha gutii kahamas'eerekkina baac'aa hegeld-
deese ul tos lugude; ulii kagira kaamina tagame.
17 Kakkalee erggichchatina daruurii kagiro k'ulluukki min
kawaakko bee; usuna taʔenennan baac'aa abate gire.
18 Eleenii gutii odonnati kaʔaba kakkalee erggichchati
tajaarsso banʔekko beegure taʔenennan baac'aa kaʔabero
erggichchatin, «Tawoyinii il dufuri mankkodubanttetto
maraan taʔenennan baac'aattaa fari; tawoyinii il dubba ulkko
goosidde kukkuyisi!» amaa yaaye t'ok'k'isere okkee.
19 Erggichchatina baac'aa hegelddeese uli lugude; taʔulee
woyinnikotti il goose; taʔatii engge tawaakotti woyinii
takkomiic'amatto banʔe tos orroddeese lugude.
20 Katamaakko sarre tagitta woyinnii takkomiic'araan
banʔee miic'antte; woyinnii takkomiic'araankko bit'aala ka-
faradee taageeroo ele t'ok'k'i kaʔamenna eerinna seed boolee
kilo metirii kageera iigi bee ubate.

15

Tagachchoo engge kaʔabero erggichcha

1 Kakkalee kaʔatiinna kasaadamiro malaata daruurii ani
dee; engge tawaa felooyi kakkohaatta tagachchoo talleetetto
engge todoba kaʔabero erggichchaal todoba ani dee.

14:11 Isa. 34:10. **14:14** Dan. 7:13. **14:15** Iyu. 3:13. **14:20** Isa. 63:3; Rak. 1:15; Rag. 19:15.

2 Hikkakko abbaabayere eleen takkolelledanttetto
mastootii aani ollaraan beke aankkikki maamme ani
dee; usumaleenna sulaaletinna sulaaletikotti misilii,
megekkeessakonʔi tootona malaata kaʔawodeero ibaaddo
ani dee; isona Waa kasisero kiraan abeenguren mastootii
aani ollaraan beke dollee aalleen gireen.
3 Waawun kahandaare kamuse mazamurinna kaʔidaado
mazamuri haa amaa zammaraa gireen,
«Dubba kadaanddaatta Goottaa Hedo!
felоʔoottaa oʔatiinna osaadamiraanyan;
Kagosa wono!
raakkana tukkulkina karrummiyya;*
4 Goottaa! Ku kaʔabssannonna
megekkaa kakkabajiinoon ayyoyya?
ati kaalaal k'ulluukkitta;
Karrummii firddaka mankkomutero maraan
gosa dubba emeeyire ku horee sagadinara.»
5 Hikkakko abbaabayere taʔatoo daase kakkogitto
k'ulluukki min kawaa daruurii baname giraan ani dee;
6 Engge todoba kaʔabera erggichchaal todoba k'ulluukki
min kawaakko been; muc'c'i kaʔame kahank'k'aaro gu-
maarakki sarssi sarssateen gireen; geegiyottisoyinna ka-
work'k'ii moowano moowateen gireen.
7 Neefo taʔabtto met't'a afarkko koo jiruu jiroommakko
taa jiruu jiroomma geeroon kagirnnaro Waakotti engge
kakkoʔammaganttetto todoba tawork'k'ii t'uggaal isoon sise.
8 K'ulluukki min kawaanna kabaja tawaakkona hunnakko
kakkeeyi iyyii ammagame; erggichchaal todoba taʔabera
engge todoba taagudattoo maayyona k'ulluukki min kawaa
orroddi tabin lakkodaanddee.

16

Engge tawaa kaʔabero t'uggaal todoba

1 Hikkakko abbaabayere erggichchaal todobane, «Seeyeen!
Engge tawaa kaʔabero t'uggaal todoba ulii uba!» taʔamatta
t'ok'k'i taʔantte yaaye k'ulluukki min kawaakko biyaa giraan
ani maale.
2 Kahoree erggichchati seetegure t'ugga ulii ube; kasu-
laaletii malaata kaʔabowunna tasulaaleti misilii kasagadaro
ibaaddo gutii tameellanna taʔabboosissa meegga beete.
3 Kallamikki erggichchati t'ugga beke orroo ube; bekena
kagoye ibaaddokokki iigi aani leen; beke orroo kagira neefo
kaʔaba dubba goye.

---

* **15:3** *Kagosa wono* kookkoo mas'aafajjol «Kageesijol wono» amara. **15:3** Biy. 15:1. **15:4** Erm. 10:7; Mez. 86:9. **15:5** Biy. 38:21. **15:8** Biy. 40:34; 1 Won. 8:10-11; 2 Won. 5:13-14; Isa. 6:4. **16:2** Biy. 9:10.

4 Kaseedi erggichchati t'ugga lagaayinna fulttool gutii ube;
isona iigi leen;
5 Bekee gutii odonnati kaʔaba erggichchati haa amaa giraan
ani maale; «Kagittenna kagitta k'ulluukki Goottaa! Hikka-
malee ati mankkofirddiitetto maraan ati garatta;
6 ibaaddo k'ullooleekokkina kahegeroolkokki iigi
mankkoʔubero maraan ati iso iigi t'amisse; hikkina isoon
kadootisaroyya;»
7 Tajaarsso banʔeeyi, «Ii! Dubba kadaanddaatta ati Goottaa
Hedo! Firddaka rummina likkiikiya» taʔamatto yaaye ani
maale.
8 KaʔafariI erggichchati t'ugga arriti gutii ube; ariitinna
ibaaddo goggogubttoon hunna eseen sisame.
9 Ibaaddona kaʔatii wobana kaʔariitii gubate; hitta engge
gutii odonnati kaʔaba mege kawaa habaarame; c'ubbokko
gula lakkogaleen; Waanna lakkokabajeen.
10 Kakkeni erggichchati t'ugga korffinjje kasulaaletii gutii
ube; wononnati kasulaaletina mugud lee; ibaaddo ab-
boosakko kakkeeyi muunje fooc'aa gire.
11 HawʔaamiI kisookkona meeggattisookko kakkeeyi
kadaruuree Hedo k'angeen; felo oottisokkona gula
lakkogaleen.
12 Kalleyi erggichchati t'ugga kaʔefiraat'isi kaʔatii lagaa orroo
ube; mina tabiyaankko kaʔemeetaro wonolaalun raa ekkaasin
beke ollaga angageen.
13 Tasulaaleti hiʔikkona tadobosee hiʔikko, kat'araa ka-
hegerookotti hiʔikko googgo aani kallaara battiikki ayyaana
seeddo biyaa giraan ani dee;
14 iso baasa ofelaraan kaddurrisa battiikki ayyaanayyan;
hikki battiikki ayyaana dubba kadaanddaaro Hedokotti
taʔatii arrii kakkinaro jereenun ibaaddo kukkuyisin
alamikokki wonolaal dubba tos seeyinnaran.
15 «Ani heto aani derʔa emeeyinnara! HawʔayiI gog-
golleenonkkona mullakkeessa ibaaddo goggodeenonkko ad-
deesere sarssi kaʔooratara ibaaddo kasommaasameya!»
16 Battiikki ayyaananna wonolaal heʔi taʔibrayist'ii Ar-
maagedoon taʔamamatto banʔee kukkuyise.
17 Katodobi erggichchati t'ugga ambbali gutii darʔee;
k'ulluukki min kawaa orroo kagiro korffinjjekko «Gudatewa!»
taʔamatta taʔatii yaaye beete.
18 Bank'k'aano, yaaye, dididdeenna kaʔatii ulkokki aaʔaano
lee; hikka aankkikki kaʔatii ulkokki aaʔaano ibaaddo hikka uli
gutii aroomet't'aamekko haggaʔabere hikamalee lee laakkaso.

16:15 Mat. 24:43-44; Luk'. 12:30-40; Rag. 3:3. **16:16** 2 Won. 23:29; Zak. 12:11.
16:18 Rag. 8:5; 11:13,19.

19 Taʔatii katamaa banʔe seed beete; kaʔayizaab katamaalnna diigame; Waa tanjiintti Baablooni shaade; taʔatii enggee kawoyinii t'amo takkoʔammaganttetto t'ugga goggot'amirawun yele.
20 Oddolaal dubba toladdeen bak'ateen; wodamiilnna lakkomute.
21 Metemeteeyi afarttamkko ken kiiloo giraami gitatti beleetti daruurkko ibaaddo gutii iite; engge aaloo taʔabboosisatto mankkoleetette maraan ibaaddo tabelettii enggekotti aalanttii Waa habaare.

17

Sharmmut'ummaa taʔaddeesanttetto heleelttitina sulaaleti
1 T'ugga todoba kaʔabere erggichchaal todobakko koo in tos emetere inne haa ame, «Koyi! Beke onjii gutii tahamas'iitetto sharmmut'ummaa taʔaddeesanttetto heleelttiti gutii kaginnaro firdda ani kuun tusinara.
2 Kaʔulee wonolaal esene wota sharmmut'eera; kaʔulee ibaaddona sharmmut'aanokokki kawoyinii t'amooyi seteeran.»
3 Hikkakko abbaabatere erggichchati ayyaanayi in k'alullattokki ul tos beese; usuu gutii kahabaar mege kakkos'aafamere meteel todobana maasha tomon kaʔabo heelakki sulaaleti gutii tahamas'iitetto heleelttiti too ani dee.
4 Hitti heleelttitina daamakkina heelakki sarssi sarssatte gitte; work'k'iiyi, kakkabajaame eʔemona ink'k'uu kaʔamamaroo iidde gitte; genetiseeyi kamulliisiro kookona sharmmut'aanokokki battinnati kakkoʔammagamero tawork'k'ii t'ugga abatte gitte.
5 Bebbeedttiseeyi gutii «Sharmmut'aanna kaʔulee battijjolkkotti Aaye, tanjiintti Baabloni» kaʔamara kahool mege s'aafame gire.
6 Hasse heleelttiti k'ullooleekokki iigina Yesuusa maraan ogoyeraankokki iigii tasetiitetto ani dee; ese kakkodiyaare goorata ani aaloo saade.
7 Erggichchati ade iinne haa ame; «Ati muun saadatta?» taheleelttitii hoolnna ese kakkohamas'iitetto, mete todobana maasha tomon kaʔabo sulaaletikotti hool ani kuun seginara.
8 Ati kaddeetetta sulaaleti t'aye girewa; gidda laagiro; haarre adi bowakki gumbbikko binnara; bayi tonssa seeyinnara; alami takkomet'aamekko haggaʔabere megekkiso kakkogire mazggabaayi ans'aafamon kagira kaʔulee ibaaddo, sulaaletina t'aye kagire, gidda kaginnoon, haarre adi kaʔemeeyinnaro laano goddeen saadinaraan.

16:19 Isa. 51:17. **16:20** Rag. 6:14. **16:21** Biy. 9:23; Rag. 11:19. **17:1** Erm. 51:13. **17:2** Isa. 23:17; Erm. 51:7. **17:3** Rag. 13:1. **17:4** Erm. 51:7. **17:8** Dan. 7:7; Rag. 11:7; Mez. 69:28.

9 «K'arumma taʔabtta sammuu kakkodootamatta hikkanunyya; meteel todoba heleelttiti kakkohamas'iitette wodamiil todobayeen;
10 Usumaleenna wonolaal todobayeen; kenno iyyeeraan; koo gidda girowa; kakkalee ganaa emeeyinnara; usu kakkoʔemeete goorata kic'c'ar kaalaal adallaayin dootisara.
11 Kasiddeedi wono t'aye kagirena gidda kawaattamero sulaaletiye; usu sulaalel todobakko kooyye; bayi tos seeyinnara.
12 «Ati kaddeetetta maashal tomonno ganaa anreedonii kagiro wonolaal tomonya; ayesuun goʔameen saatii too taalaal sulaaletine wota goggoreedinawun reedanokokki odonnati helayinnaraan.
13 Hinʔi wonolaal tomonno k'ofa too abanaayen; iso hunnakkisoonna odonnatikkisoo sulaaletiin sisinnaraan;
14 Iso idaado gutii jereen shafayinaraan; ayesuun goʔameen idaado kagoottolee Goottanna kawonolaal wono mankkollee maraan usu iso awodinara; usune wota ogiraan oʔuumameeran, oʔassabameeraanna oʔabddamenyyaan.»
15 Erggichchatina inne haa ame; «Sharmmut'aati kakkohamas'iitette ati oddeetette bekejjol, gosajjol, ibaaddo, unajjoolnna kalekaleetti heʔii oʔayyeesaraanyen;
16 Sulaaletinna ati kaddeetetta maashal tomonno sharmmut'aati diidaraan; halaal hawʔayii haasiinnaraan; sooʔoottiseenna aaminaran; ese eleeniinna gubnnaraan;
17 Iso halchchakkisoo goggofelanawun hitta k'ofa wodanattisooyi kakkayera Waayya; haanssun haafura kawaa taa feloo hayiroo iso k'ofa tooyi isiʔaatinaraan; reedanokokki odonnatikkisoo sulaaletiin sisinnaraan.
18 «Ati tadeetetta heleelttiti kaʔulee wonolaal gutii tareedinatto tanjiintti katamaatta.»

18

Iyaano kabaabilooni

1 Hikkakko abbaabayere kaʔatii hunna kaʔabanaaye kakkalee erggichchati daruurkko dagaa giraan ani dee; kabajattessakokki hank'k'akko kakkeeyi ul dubba hank'k'aye;
2 T'ok'k'i taʔantte yaayee haa amaa okkee; «Tanjiintti Baablooni iitetta! Iitetta! Durrisakokki min leetetta; battiikki ayyaanaa kakkobaraaro min leetetta! Battiikkina ilii din kameelilaro kimbir kakkobaraaro min leete!
3 Kasetiisaro sharmmut'aanokiseekokki kawoyinii t'amo gosa dubba t'amera; kaʔulee wonolaalnna esene wota sharmmut'eera; daddalate kabaraare kaʔulee ibaaddo

17:12 Dan. 7:24. **18:2** Isa. 13:21; 21:9; Erm. 50:39; 51:8; Rag. 14:8.

bariisanoʔoottisee aaloo ekkaatanokko kakkeeyi dureessa leera.»
4 Takkalee yaaye daruurii haa amaa giraan ani maale;
«Gosakkee! C'ubbokkiseenne wota una aroolleeten;
Ese taginnatto engge ohedeedamattan aroolleeten;
Ese orrokko biyaa!
5 C'ubbokkiseekki tuula daruur geera;
Waa baaskkisee shaadera;
6 Ese kasissettokokki jilbbaa malee eseen sisa;
ese ofelttetto feloon ambba mura;
Ese t'amo kamooggan takkolelleddetto t'uggaa orroo
ambba kaʔatii yeladdeen lelleda;
7 Ese kabajatiseewunna bariisanoʔoottisee iidisayin isiʔoottiseewun kasissetto gitakki
abboosana gadda eseen sisa;
Ese wodanattiseeyi
‹Ani oori wono aani hamas's'eera
galttaantte lakkoyo;
gaddana in suure lakkogeero› amaa t'aadatte.
8 Haanssun ese taginnatta engge dubba arri tooyi ese ginnatta Goyiinna gadda uʔina ese ginnara;
Eleeniinna gubayinnatta;
Esee gutii kafirddaara
Goottaa Hedo kaʔatiiya.»
9 Esene wota kasharmut'eerana giri kaʔidanii kagire wonolaal ese gubataa giraan iyyi kabiyaaro kakkodiyaaren goorata eseen okkaa ootaraan;
10 Abboosakkisee abssatanakko kakkeeyi ebbaa aalleenguren «Te ati tanjiintti katamaati, te ati taʔatii katamaa Baabloni! Firdda saatii tooyi orroo ku tos mankkoʔemetero maraan te aanne kuun! Aanne kuun!» amaraan.
11 Markkafakisootti sidane horenbbaan kaʔiminara mankkowaattamero maraan ulii gutii daddalateen obaraaran ootaraan; eseen gaddaaran;
12 Markkafakiso kasidero work'k'ii, bir taʔamamatto marc'c'o, kakkabajaame eʔemo, ink'uu, kac'imin sarssi, daamakki sarssi, kaharri sarssi, heelakki sarssina taʔidan urit kaʔabo gaa dubba, tadaano ilkki, awʔallokki gaa, nehaasi taʔamamatto marc'c'o, marc'c'okkona c'abbichchokko kafelamero huu dubba,
13 Yaganddo, sawwo, kaʔuraro gaa, fulfuliiso, it'aana, kawoyinii t'amo, taʔejjerssa zayitii, t'aamme, darggammaa, saayee, idaad, faraddeel, kakkogulufaraan farad, diyyiilnna kakkalee ibaaddoneya.

18:3 Isa. 23:17; Erm. 51:7. **18:4** Isa. 48:20; Erm. 50:8; 51:6,45. **18:5** Met'. 18:20-21; Erm. 51:9. **18:6** Mez. 137:8; Erm. 50:29. **18:10** Hiz. 26:16-17. **18:11** Hiz. 27:31-36. **18:13** Hiz. 27:12; 13:22.

14 Daddalateen obaraaranna «Te ati kahalchchaatta kaʔidan kooko dubba kukko fakkimera; durummattaana ku taʔiidisatte kabajatta dubba baatetta; goortta hittakko horenbbaan hikka dubba suure lakkohelayinatto!» aminnaraan.
15 Hikka kooko dubba kukko iminataa dureessa olleeren daddalateen obaraaran abboosakkisee abssatanakko kakkeeyi fakkimi aallinnaraan; ootaanna gaddaa,
16 «Kac'imin sarssi, daamakki sarssina heelakki sarssi sarssataa tagitte, work'k'iinna kakkabajaame eʔemoo ink'uyinna taʔiidatte; tanjiintti katamaa aanne eseen! Aanne eseen!
17 Hanʔu gitanʔi urrawo saatii tooyi bayeen;» amaraan.

Markkafa oʔajajaareen dubba, markkafaayi kasessetare ibaaddo dubba, markkafaayi ofelataren dubba, bekeeyi sesseeteen odaddalataren dubba ebbaa fakkimi aallinnaraan;

18 Ese gubataa giraan kabeyaaro iyyi kakkodiyaaren goorata «Hitta tanjiintti katamaa aani tallaatta takkalee katamaa suure gitto?» amaa okkeen.
19 Isiʔoottisoo gutii gorra kikkibateen; ootaanna gaddaa haa amaa iyyinnaraan; «Bekee gutii kasesseetaro markkafa oʔabaan dubba urrawoʔoottiseyi dureessa olleeraan, hasse tanjiintti katamaa saatii tooyi orroo mankoʔiitetto maraan aanne eseen! Aanne eseen!»
20 Te ati daruurii! Esee geggelaa! Waa isin maraan ese gutii mankkofirddeero maraan isin k'ulloolee, ofarantteettanna hegerool geggelaayen!

21 Hikkakko abbaabatere kaʔatii erggichchati kanjiinkki riim gitakki eʔemo koo keesegure haa amaa beke orroo lugude; «Tanjiintti katamaa Baabloni haa hunnaayi shafami innatta; hittakko horenbbaan suure lakkohelantto;
22 Kiraan obasaranna tadudduroo yaaye, sussullee oʔufufaraanna malakata oʔufuufaraankotti yaaye kallami kuyeeyi orroo lakkomaalssantto; maayyonna felo ogenee nifirtte lee kafelara loomassi ibaaddo hittakko horenbbaan ku orroo lakkohelamiro; kariime eʔemokotti yaaye ku orroo lakkomaalssantto.
23 Kakkorrontta ifa hittakko horenbbaan ku orroo lakkohank'k'ayiro; kamashaasheekottinna tamashaasheeti yaaye hittakko horenbbaan ku orroo lakkomaalssantto; daddalate kabaraare ibaaddokka kaʔalami ibaaddo kajiinjjiinye; murunnakkaayi gosa dubba shirssetta.

18:15 Hiz. 27:31-36. **18:17** Isa. 23:14; Hiz. 27:26-30. **18:18** Hiz. 27:32. **18:19** Hiz. 27:30-34. **18:20** Ada. 32:43; Erm. 51:48. **18:21** Erm. 51:63-64; Hiz. 26:21. **18:22** Hiz. 26:13; Isa. 24:8. **18:23** Erm. 7:34; 25:10.

24 «Esee orroo kahegeroolkokkina kak'ulloolee
ibaaddokokki iigina, ulii kalagadeeraan ibaaddo dubbakokki
iigi helamera.»

19

1 Hikkakko abbaabayere haa taʔamatto ibaaddo kamoog-
gankotti yaaye aani tallaatto taʔatii yaaye daruurii ani
maale; «Halle luyya! Fayyinna kabajana hunnana Hedo-
kkaanikiyya;*
2 Firddakkeessa karrummiinna likkiikkiya; ul
sharmmut'ummaa tabattoyisatto tanjiintti sharmmut'aati
firddaayi usu ese murrisera; ese murrisanoyi usuun
ohandaaraankokki iiguun halo beera.»
3 Adena, «Halle luyya! Esekko kabeyaara iyyi jiruu jiroom-
makko taa jiruu jiroomma geeroo elddi binnara!» amaa
okkeen.
4 Lamaattankko afarro jaarsoleenna neefo taʔabtta met't'a
afarro korffinjjee gutii kahamas'eero Hedoowun bebbeedii
ul oyeenguren «Hamiinʔi, halle luyya!» amaa sagadeen.

Kaʔidaadoo kahaassinoo jila

5 Hittakko horenbbaan, «Usu oʔabssaattaanna usuun
ohandaattan dubba, kic'iic'c'arnna kajiinjjiin Hedokkaani
galataa!» taʔamatta yaaye korffinjjekkeessakko beete.
6 Ibaaddo kamooggankotti yaayee, beke odagaraankotti
yaayena kaʔatii dididdeennakotti yaaye, aani tallaatta yaaye
haa amaa giraan ani maale; «Halle luyya! Dubba kadaand-
daara Goottaa Hedokkaani reedera!
7 Taʔidaadoo haassino mankkogeetetto maraanna
mashaashetteessa mankkoʔisiʔekkaasattetto maraan
geggelaanno! Geggelonna yelanno! Usu kabajinno!
8 Kahank'aarona muc'c'i kaʔame kaʔiidaro sarssi
goggosarssatton eseen sisame; kac'imiinkki sarssi ok'ulloolee
k'ulluunʔi felooyyan.»
9 Hikkakko abbaabatere erggichchati inne, «Taʔidaadoo
haassinokokki jilaan oʔuumameeran osommaasameenyan»
amidde «S'aafi» ame; adena «Hikki karrummii haafura
kawaayya» ame.
10 Aninna erggichchatin sagadin luk'k'aʔoottessa hegelii
bebbeedtteeyi ul oye; usu ade «Isaagi! Hikka aroofeltte! Ani
kunne wotana kayesuusa ato oʔabaan abbilaalttaanne wota
kahandaaroya; Waawun sagadi! Kayesuusa ato hegerkokki
ayyaanaya» ame.

18:24 Erm. 51:49. * **19:1** *«Halle luyya»* amano taʔibrayisit'i hiʔii «Waa ha-
galataamo» amanoyya. **19:2** Ada. 32:43; 2 Won. 9:7. **19:3** Isa. 34:10. **19:5**
Mez. 115:13. **19:6** Hiz. 1:24; Mez. 93:1; 97:1; 99:1. **19:9** Mat. 22:2-3.

Gumaarakki Farad gutii kahamas'eero

11 Hikkakko abbaabayere tabananttetto daruur ani
dee; farad gumaarakki dee; farad gutii kahamas'eere
kaʔammanamena karrummii kaʔamamaroye; usu rummii
firddinnara; jereenna shafatara.
12 Ilʔoʔootteessana kaʔeleenee lac'a aani laaran; metek-
keessaa gutii kamooggan kallachcha gira; usu kuwaarre
kakkalee maayyona kakkasoon usuu gutii kas'aafamere
mege gire;
13 Usu iigi kac'uup'aamero sarssi sarssate gire; megek-
keessana, «Haafura kawaa» kaʔamamaroye.
14 Gumaarakki faraddeelii gutii ohamas's'eeran,
gumaarakina muc'c'i kaʔame kaʔiidaro sarssi osarssateeraan
kadaruuree wotaadaral usuu debee sesseetara;
15 Kakkeessa kalleenon gosajjol kakkobasira kaʔenennan
shiifa hiʔitteessakko biyaara; hunnaa bariisinara; usu dubba
kadaanddaarokotti taʔabssisatto tawaa murroo katusaro ka-
woyinii t'amo kakkomuularan usu daddarinnara.
16 Sarssikkeessayinna reeratteessaa gutii «Kawonolaal wono,
kagoottolee Goottaa» kaʔamara mege s'aafamera.
17 Hikkakko abbaabatere arriti gutii kaʔalleero erggichchati
koo ani dee; usu daruurii kabuubaro kimbirjooluun haa
amaa taʔatii yaayee okkee; «Kaʔatii aamo kawaa tos koyeen!
Kukkuma!
18 Soo owonolaal, jereenuun oʔajajaaraankonʔi soo, kaʔatii
kajireenee ibaaddokonʔi soo, ofaraddeelnna faradii ogu-
lufaraankonʔi soo, ogoottoleelnna ohandaaraankonʔi soo,
kac'iic'arkonʔina kajiinjiikonʔi soo, maamisikki ibaaddokonʔi
soo koyeen aama!»
19 Usumaleenna sulaaletinna kaʔulee wonolaal, wotaadar-
alkisona gumaarakki faradii gutii kahamas'eeronena
wotaadaralnne wota jereen shafayiin okukkumeeraan ani
dee;
20 Ayesuun goʔameen sulaaleti abame; usune wota usuu
horee baasa felaa kagire kat'araa kahegerooti abame; usu
kasulaaletii malaata kakkongirena tasulaaleti misiliiwun
sagadaa kagire ibaaddon baasa felaa iso sossoyisaa gire; hinʔi
lama lac'a kaʔeleenekotti badii neefone giraan shafameen.
21 Oheseeran adeen gumaarakki farad gutii
kahamas'eerokotti hiʔikko kabeyaaro shiifaayi goyeen;
kimbirjol dubba sooʔoottisoo aame barare.

20

Gees kumakokki wono

19:11 Hiz. 1:1; Mez. 96:13; Isa. 11:4. **19:12** Dan. 10:6. **19:15** Mez. 2:9; Isa. 63:3; Iyo. 3:13; Rag. 14:20. **19:20** Rag. 13:1-18.

1 Hikkakko abbaabatere boollakki gumbbi kakkobanaraanna sanssalata genetteessaayi kaʔabatera erggichchati daruurkko dagaa giraan ani dee;

2 Dobos abegure gees kuma shiye; hikki dobonssa durrisa goorttun S'alaye taʔamamatto kahoree habeessaya;

3 Hikki dobos ibaaddo goggosoboonkko gees kuma taa ammagamiroon erggichchati hikka dobos bowwakki gumbbi orroddeese lugude; c'ufegure kakkalee maayyona goggobaannonkko maatama kaye; esekko abbaabayire goorata kic'c'aruun usu furamiin dootisara.

4 Esekko abbaabayere ani korffinjjeel dee; usu korffinjjeeli gutii kakkofirddiiro odonnati kaʔabo kahamas'eero dee; gara kayesuusa mankoʔatoteeran maraanna haafura kawaa maraan metekkiso kakkogoosamero ibaaddokotti neefo ani dee; iso sulaalewunna middi tasulaalen sagadoon ogiraan malaatakkeessa bebbeedttisoyinna leere genetisooyi gutii ankkaannon ogiraanyan; iso goyikko keengureen Kiristoosane wota gees kuma reeden.

5 Kahesere kagoyera ibaaddo ade gees kuma taaʔammagamiroo goyikko lakkokeeran; hikkina kahoraarjjee goyikko keyaanoya;

6 Kahoraarjjee goyikko keyaano ohelateeraan osommaasameenna k'ullooleeyaan; kallami goyi isoo gutii odonnati lakkoʔabo; iso owaanna okiristoosa tuuk'aamol linnaraan; Kiristoosane wota gees kuma reedinnaraan.

S'alayekokki awodamano

7 Gees kuma kakkogudate goorata s'alaye shaanokko furaminnatta;

8 Alami dubbaa gutii kagiro gosa Googina Maagoogi sobiinna jereen tos tabisin emeeyinnara; mooggankkisona labuu tagitto c'eekale aaniya.

9 Iso ul dubba gambbameen kak'ulloolee maamanna tageelaatanttetto katamaa maraamureen abeen; ayesuun goʔameen eleen daruurkko dayidde iso gubtte baasse.

10 Iso kasobere durrisa, sulaaletina kat'araa kahegeroo mankkogiro rees takkogubataro badi taʔeleenetii orroddee shafameen; esee arriinna hemeen jiruu jiroommakko taa jiruu jiroomma geeroon abboosaaminnaran.

Kagachchoo firdda

11 Hittakko abbaabayere ani kanjiinkki gumaarakki korffinjjena korffinjjee gutii kahamas'eero dee; ulnna daruurnna horetteessakko bak'ateen; banʔena isoon lakkohelantte;

20:2 Met'. 3:1. **20:4** Dan. 7:9,22. **20:8** Hiz. 7:2; 38:2.

12 Kagoyero ibaaddo kac'iic'arnna kajiinjjii korffinjjee
horee kaʔaalleero ani dee; mas'aafaalnna baname; kagiri
maas'aafa kalleera kakkalee mas'aafana baname; ogoy-
eraanna mas'aafaa feloʔoottiso s'aafameen goggogiraankki
malee firdda atateen;
13 Bekena isoo orroo kagiro kagoyero siseen; goyiinna
bowwana isoo orroo kagire kagoyero ibaaddo siseen;
ibaaddo mete metee feloʔootteessakki malee firdda atate;
14 Goyiinna bowwana badi tos shafameen; hitti taʔeleene
badi kallamikki goyiya;
15 Megekkeessa kagiri mazggabaayi s'aafami kaginnon
dubba badi taʔeleenee tos shafame.

21

Taʔusub daruurnna ul kaʔusub

1 Hittakko abbaabayere ani taʔusub daruurnna ul kaʔusub
dee; tahoraarjjee daruurnna kahoraarjjee ul rooreneen;
bekena hittakko horenbbaan lakkogirraan;
2 K'ulluutti katamaa, taʔusubtti Iyyerusaalemi, entterii
keesamin tasarssattetto mashaashe aani isi ekkaasattedde
daruurkko Waa dollekko dagaa giraan ani dee;
3 Haa taʔamatta taʔatii yaaye korffinjjekko biyaa giraan ani
maale; «Hikkima! Waa kakkobbaraara min ibaaddone wota
gira; isone wotana girnnara; isona gosakkeessayyan; Waa
ussun isone wota Hedokkisoonna linnara;
4 Ilmmi dubba ilʔoʔoottisookko shakaarara; kat't'awwoo
seera mankkoroorero maraan goyi goorttun gadda goorttun
oottan goorttun abboosa hittakko horenbbaan lakkogiro.»
5 Korffinjjee gutii kahamas'eerenna, «Gidda ani kameen
dubba usubaayisinara!» ame; debeenna, «Hikki haafura
kaʔabddamenna rummi mankkollee maraan iinne s'aafi» ame.
6 Esekko abbaabatere iinne haa ame, «Gudatewa!
Kahoreenna kahaaree, aniyya; kasugubaateroon ogiri
bekekkokki fulttokko muraa kallayi dannabaa ani sisinnara.
7 Kaʔawodara hikka eelinnara; aninna usuun Hedo linnara;
usuna erekkee linnara.
8 Ayesuun goʔameen oʔabssataraan, ammano kallayinʔi, bat-
toolee, neefo olagadaraan, osharmut'araan, goyyo oʔabaan,
tolchcha ohedoyisataraan, t'ara kaʔayeesara dubba iddiliittiso
muramidde rees takkogubataro taʔeleene badii orroo girn-
nara; hikkina kallami goyiya.»

Taʔusubtti Iyyerusaalemi

20:12 Dan. 7:9-10. **21:1** Isa. 65:17; 66:22; 2 P'et. 3:13. **21:2** Isa. 52:1; 61:10; Rag. 3:12. **21:3** Hiz. 37:27; Woy. 26:11-12. **21:4** Isa. 25:8; 35:10; 65:19. **21:6** Isa. 55:1. **21:7** 2 Sam. 7:14; Mez. 89:26-27.

9 Todoba ta?atii murroo kakko?ammaganttetto t'uggaal
todoba ka?abero erggichchaal todobakko koo emetere, «Koyya!
Ta?idaado oori talleetetto mashaashe ani kuun tusinara» ame.
10 Ayyaanayi tanjiinttina ta?eertti wodami tos in beesegure
k'ulluutti katamaa Iyyerusaalemi daruurkko Waa dollekko
dagaa gira iin tuse.
11 Kabaja tawaayi hank'k'ayisaa gitte; ifakokki hank'k'a
aaloo kakkabajaame e?emo aaninna, daaw?itii aani muc'c'i
ka?ame aw?allokkiyye;
12 Gooc'a tomonkko lama ta?abtto ta?atiinna ta?eertti tag-
imbbe ali abanaayite; gooc'a tomonkko lamaayi erggichcha
tomonkko lama aallee oorare; gooc'a tomonkko lamaayi gutii
ta?isira?eeli aaniikkokki mege s'aafame gire.
13 Mina tabiyaaninne gooc'a seed, mina ta?eleenne gooc'a
seed, mina tahegeleenne gooc'a seed, mina ta?iyaanne gooc'a
seed abanaayite.
14 Takatamaa alikkokki gimbbe ukum tomonkko lama
abanaanaye; usu ukum gutii tomonkko lama idaaddoon
ofarameeraankokki mege s'aafame gire;
15 Iinne ka?ayeesera erggichchati katamaalnna
gooc'aalkkisee, tagimbbe ali hisil kakko?oyiraan tawork'k'ii
dama abanaaye.
16 Kakkatamaa eerinnana bal?aankkise ekka kallee mina
afar ekkakki k'unbuub abanaayite; erggichchatina katamaa
takko?ekkaasaraan damaayi ekkaase tooteere eerinnakkise
kuma lamane afar boolee kilo meetira gitatti leete;
bal?aankkisena jifuttise hitta gitattiwa leete;
17 Erggichchatina tagimbbe ali hisil oye; erggichchatina
hisilii kakko?oware goorata hisil boolnnee afarttamkko afar
lee;
18 Gimbbena kakkofelamera Iyasep'idi ka?amamaro
e?emokkoyye; ese katamaanna mastootii aani muc'c'i ka?ame
work'k'iikko tafelanttettotte;
19 Takatamaati gimbbekotti ukumjjool middi tammoog-
gankki kakkabajaame e?emooyi issaadisaa gireen; kaho-
raarjjee ukum ta?iyasep'idtte, kallami Senpeeri, kaseedi Ke-
lik'edoni, ka?afari Meregidi,
20 Kakkeni Serdonikisi, kalleyi Serdiyoni, katodobi Kiris-
tilobe, kasiddeedi Bireele, kasaagali Weraawure, katomonii
Kirisp'irasisi, katomokko kooyi Yaakinti, katomonkko lami
Ametest'inosiyeen.
21 Gooc'aal tomonkko lama kakkabajaame e?emo tomonkko
lama abanaaye; gooc'aal metemeteeyi kakkabajaame e?emo

21:10 Hiz. 40:2. **21:13** Hiz. 48:30-35. **21:15** Hiz. 40:3. **21:18** Isa. 54:11-12.

kookkoo felamere; kakkatamaa raa daawʔitii aani ifa karoorisaro muc'c'i kaʔame work'k'iikko kafelameroyye.

22 Dubba kadaanddaara Goottaa Hedona idaado k'ulluukki min kawaakisee mankkoleeraan maraan katamaayi orroo k'ulluukki min kawaa ani lakkodeero;

23 Kabaja tawaa mankkohank'k'aatto maraanna idaado ifakkisee mankkollee maraan katamaa arriti goorttun diginni eseen goggohank'ayiranun lakkodootisaro.

24 Gosa ifakkiseeyi sesseetara; kaʔulee wonolaal taʔabaan durummattisoo ese tos keenaran;

25 Ese katamaayi hemeen mankkoginnoon maraan maagoreenna ufaal lakkoc'ufamaro.

26 Kakkalee gosana taʔabaan durummaan urrawoʔoottisoo ese tos keeninnaraan;

27 Kat'ik'achchisira kooko ese tos suure lakkotabaro; felo obattoyeen kafelarana t'ara kaʔayeesara ese tos suure lakkotabaro; ese tos otabaraan megekkiso kagiri mazigabaayi kakkons'aafamero oolaalyaan.

22

Kagiri lagana kagiri gaa

1 Hittakko abbaabatere erggichchati Waakkona kaʔidaado korffinjjekko obiyaaran daawʔitii aani ollaaraan ogiri beke olaga iin tuse;

2 Hikki laga kakkatamaa kabalʔaankki raa t'eʔe belʔeesere roorara; lagaayi betenenna merggene diginni diginnii dubamaa gees kooyi tomonkko lama gale il kadubamare kagiri gaa gire; usu gaakonʔi baalallo gosa fayyisareen.

3 Hittakko horenbbaan maamisikki k'anggo suure lakkogiro; kawaanna kaʔidaado korffinjje katamaayi orroo girnnara; ohandaaranna usu hedoyisayinnaraan.

4 Horetteessa dinnaraan; megekkeessana bebbeedttisooyi gutii girnnara;

5 Hittakko horenbbaan hemeen lakkogirnnatto; Goottaa Hedokkiso isoon mankkohank'ayisaro maraan korroontta goorttun kaʔaritii ifa lakkodootisaro; jiruu jiroommakko taa jiruu jiroomma geeranii iso reedinnaraan.

Yesuusakokki abbaabayi emeetano

6 Hittakko abbaabatere erggichchati inne haa ame; «Hikki haafura kaʔabddamena karrumiyya; kahegerool kaʔayeesisara Hedo enee kalliinnaro kooko ohandaaraawun tusin erggichchati fare.»

21:23 Isa. 60:19-20. **21:24** Isa. 60:3. **21:26** Isa. 60:11. **21:27** Isa. 52:1; Hiz. 44:9. **22:1** Hiz. 47:1; Zak. 14:8. **22:2** Met'. 2:9; Hiz. 47:12. **22:3** Zak. 14:11. **22:5** Isa. 60:19; Dan. 7:18.

7 Yesuusana «Hikkima! Ani saami emeeyinnara! Hikka mas'aafakokki kahegeroo haafura kaʔooratara kasommaasameya!» ame.

8 Hikka ayees kamaalerana kaddeera ani Yaannisayya; hikka ayees kakkomaalarena kakkodeyaare goorata hikka ayees iin katusero erggichchatin sagadin lukitteessa hegelii iyye.

9 Erggichchati goʔameen «Isaagi hikka aroofeltte! Ani kuunne wotana abbilaalttane kahegeroolnne wota hikka mas'aafakokki haafura kafelaro ibaaddone wota kahandaaroya; Waawun sagadi!» ame.

10 Adena inne haa ame; «Goorata mankkogeero maraan hikka mas'aafakokki kahegeroo haafura maatamaayi arooc'uftte;

11 Hittakko horenbbaan kameellan meelilano horeddinnara; battiikkina habbattoye; kamuc'c'imena muc'c'i haʔame; k'ulluukkina hak'ullooye.»

12 «Hikkima! Ani saami emeeyinnara; ibaaddoon mete metee feloʔootteessakki malee murin muraa ani abera;

13 Kahoreenna kahaaree, kahoraarjjeenna kagachchoo aniyya.»

14 Kagiri gaakotti il aaminna gooc'akkisenne tabin feʔi isoon goggogirttoon sarssikisoo oʔaalssateraan osommaasameenyan.

15 Keroor aani isiʔoottisoo obbattoyisataraanna omoraraan, osharmut'aaran, neefo olagadaraan, tolchcha ohedoyisataraan, t'ara ogeelaataraanna kat'araa raadii osesseetaran dubba katamaakko sarre girnnaraan.

16 «Ani Yesuusa hikka ato isinuun goggosisiroon erggichchakkee min kaʔebi dubbaan farera; ani alattaanun kadaawute hidiindda sanniiyya; kahank'aaro bakkaala kababbariseya.»

17 K'ulluukki ayyaananna mashaashe «Koyya!» aminnaraan; kamaalara «Koyya!» haʔame; kasugubaatera haʔemeete; kadootatarana beke ogiri muraa toonna kallayi dannabaa hat't'ame.

18 Ani; hikka mas'aafayi kas'aafamero kahegeroo haafura kamaalaro dubba seeraara; maayyona hikka haafuraa gutii kooko koo goʔade, hikka mas'aafayi os'aafameraan murroo Waa usuun adinara.

19 Maayyona hikka kahegeroo mas'aafaa kas'aafamero haafurakko koo gohank'k'ise, hikka mas'aafayi kasegaamero

---

22:11 Dan. 12:10. **22:12** Isa. 40:10; 62:11; Mez. 28:4; Erm. 17:10. **22:13** Rag. 1:8,17; 2:8; Isa. 44:6; 48:12. **22:14** Met'. 2:9; 3:22. **22:16** Isa. 11:1,10. **22:17** Isa. 5:1.

kagiri gaakotti ilnna k'ulluutti katamaakotti k'oobakko Waa usu hank'k'isiinnara.
20 Hikka ayesuun ato kalleera, «Ogiraan, ani saami emeeyinnara!» amara.
Hamiinʔi, Goottaa Yesuusa koyya!
21 Goottaa Yesuusakotti sino isin dubbane wota halleeto hamiinʔi.*

22:19 Ada. 4:2; 12:32. * **22:21** *Isin dubba* Toottoo tagalbbaa s'uufil «Dubba» goʔantto kakkalee ade «Kawaa gosa» amatta; «Kawaa gosa dubba» taʔamattana gitta.